STEPHEN KING

MOBILUSIS

MOBILUSIS

Stephen King
SK48

Civilizacija grįžo į ankstyvuosius viduramžius kraujo taku (nieko keisto), bet tokiu greičiu, kokio nenumatė net užkietėja pesimistai. Tarytum būtų nėrusi stačia galva į prarają. Spalio 1-ąją Viešpats tūnojo danguje, akcijų biržos indeksas siekė 10140 punktų, ir dauguma lėktuvų skrido laikydamiesi savo grafiko (išskyrus kylančius ir besileidžiančius Čikagoje, bet iš jų nieko kito tikėtis nevertėjo). Po dviejų savaičių padangės vėl priklausė paukščiams, o iš biržos teliko prisiminimai. Iki Visų Šventųjų nakties kiekviename didmiestyje, nuo Niujorko iki Maskvos, įsivyravo nosį riečiantis dvokas. Anksčiau egzistavęs pasaulis išnyko amžiams.

IMPULSAS

1

Įvykis, vėliau pavadintas impulsu, prasidėjo spalio 1-osios popietę, 15:03 Rytų juostos laiku. Pavadinimas, be abejo, neatitiko tiesos, tačiau per artimiausias dešimt valandų dauguma mokslininkų, kurie būtų galėję atkreipti dėmesį į šį faktą, mirė arba išprotėjo. Koks skirtumas, kaip jis vadinosi. Svarbiausia — poveikis.

Tądien, trečią po pietų, Bostone, Boilstono gatve, kone pasišokinėdamas žingsniavo jaunas, istorijos tėkmėje niekuo nepasižymėjęs vyriškis, vardu Kleitonas Ridelas. Jo veide švietė džiaugsminga šypsena, deranti prie guvios, strykčiojančios eisenos. Kairėje rankoje siūbavo dailininko aplankas, kuris priminė lagaminą. Dešiniosios pirštus apvyturiavo virvutė, priklausanti rudam plastikiniam parduotuvės maišeliui su užrašu MALONŪS NIEKUČIAI, kurį perskaityti galėjo visi juo susidomėję praeiviai.

Pačiame maišelyje švytavo nedidukas apvalus objektas. Dovana, spėtumėte jūs, ir nesuklystumėte. Jeigu išsakytumėte nuomonę, jog Kleitonas Ridelas MALONIU NIEKUČIU nusprendė paminėti smulkią (o gal ir svarbią) pergalę, vėlgi būtumėte teisus. Krepšelyje gulėjo gan brangus, krištolinis prespapjė, kurio gelmėje tvyrojo pilka pūkų miglelė. Jis nusipirko smulkmeną traukdamas nuo „Koplio aikštės“ viešbučio link gerokai kuklesnės „Atlanto aveniu“ užeigos, kur pats apsistojo. Ridelą šiek tiek išgąsdino ant prespapjė pagrindo priklijuota etiketė su kaina (devyniasdešimt dolerių), bet dar labiau pašiurpino suvokimas, kad jis gali sau leisti taip išlaidauti.

Įteikiant pardavėjui kreditinę kortelę, teko sukaupti visą ryžtą. Jis, suprantama, nė už ką nepirktų prespapjė savo reikmėms — parduotuvėje pamindžikuotų priešais vitriną, sumurmėtų čia užsuksiąs kitą syki ir nertų laukan. Dovana skirta Šaronai, kuri dievino tokias smulkmenas ir iki šiol puoselėjo jam šiltus jausmus. Tu mane vis dar trauki, mažuli, pareiškė ji vakar, prieš jam išvykstant į Bostoną. Atsižvelgiant į tai, kokiam mėšlyne pernai jiedu murkdė vienas kitą, prisipažinimas Ridelą sujaudino. Dabar labiau už viską jis troško paliesti Saroną, jei tik toji leistųsi. Prespapjė tebuvo menkniekis (MALONUS NIEKUTIS), tačiau jai turėtų patikti subtili pilka ūkana, išplitusi krištolo gilumoje tarsi kišeninis rūkas.

2

Klėjaus ausis pasiekė tilindžiavimas, atsklidęs nuo ledų furgono, stovinčio priešais „Keturių metų laikų“ viešbutį (dar prašmatnesnį nei

„Koplio aikštė“), kitoje kelio pusėje, šalia Bostono bendruomenės parko, kuris driekėsi palei Boilstono gatvę per du ar tris kvartalus. Ant poros žaismingai nupieštų vaflinių indelių vaivorykštės spalvomis žvilgėjo užrašas PONAS SALDUKAS. Prie furgono langelio būriavosi trys vaikai, ant žemės pasidėję mokyklines kuprines, lūkuriuojantys, kol jiems įteiks skanėstus. Už trijulės stypsojo moteris, dėvinti kostiumėlį su kelnėmis, už pavadėlio laikanti pudelį, ir porelė merginų nusmukusiais džinsais, apsikarsčiusios skaitmeniniais „iPod“ grotuvais bei ausinėmis, kurios šiuo metu kadaravo ant kaklų, kad jos galėtų tarpusavyje susišnekėti — paauglės įnirtingai kuždėjosi, bet nuo krizenimo susilaikė.

Klėjus stabtelėjo už jų ir negausią grupelę žmonių pavertė trumpa eile. Atskirai gyvenančiai žmonai jis nupirko dovaną, vėliau, pakeliui namo, apsilankys „Komiksų rojuje“, kur sūnui prigriebs naujausią „Voražmogio“ leidimą. Galėtų ir save kuo nors pavaišinti. Klėjus nekantravo Šaronai iškloti naujienas, tačiau žinojo, kad prisiskambinti žmonai bus įmanoma tik tada, kai ji grįš namo, maždaug be penkiolikos keturios. Iki tol jis paprasčiausiai tūnotų savo viešbutuke, matuotų žingsniais ankštą kambarį ir nuolat dirsčiotų į susegtą aplanką. Ne, jau verčiau prasklaidyti nuobodulį „Pono Salduko“ skanėstu.

Furgono vairuotojas išniręs pro langą padavė vaikams porą „Gardžiųjų batonėlių“ ir didžiulį, šokoladinių bei vanilinių ledų pilną, vaflinį indelį, kurį įbruko didžiajam išlaidūnui, matyt, mokančiam ir už savo draugus. Kol iš madingų, dukslių džinsų kišenės šis krapštė dolerių gniūžtę, pudeli vedžiojanti, griežto stiliaus eilute pasipuošusi moteris kyštelėjo ranką į savo rankinę, iš jos gelmių sužvejojo mobilųjį telefoną (moterys, teikiančios pirmenybę verslininkių kostiumėliams, niekada neišeina iš namų neapsiginklavusios mobiliaisiais, kurie joms butini, kaip ir „American Express“ kreditinės kortelės) ir atvožė jo dangtelį. Iš parko atsklido amsėjimas bei šūksniai. Pastarieji neatrodė džiaugsmingi, bet pažvelgęs per petį Klėjus teišvydo kelis praeivius, skraidančią lėkštę įsikandusį palaidą šunį (argi miesto centre jie neturėtų būti vedžiojami su pasaitu, sukirbėjo mintis Klėjaus galvoje), saulės nušviestos žalumos bei viliojančių paunksnių akrus. Tokioje vietoje malonu atsipūsti ir sukrimsti porciją šokoladinių ledų, ypač žmogui, ką tik pardavusiam pirmąją savo komiksų knygelę ir numatomą tęsinį, už kuriuos, pagal kontraktą, gaus stulbinančią sumą pinigų.

Kai jis atsigręžė, trijulė vaikų duksliais džinsais jau buvo pranykę; moteris griežto kirpimo eilute užsisakė grietininių ledų. Viena iš dviejų paauglių puikavosi mėtų spalvos mobiliuoju, prisegtu prie juosmens, tuo tarpu moteris spaudė savąjį prie ausies. Kaip visada, kai stebėdavo panašias scenas, Klėjus nejučia pagalvojo regįs elgesį, kuris kadaise būtų laikomas siaubingai nemandagus — netgi perkant kokį niekniekį iš

nepažįstamo žmogaus, — bet dabar pamažu persikėlė į visuotinai priimtų manierų stichiją.

Branguti, įtrauk savo pastebėjimus į „Tamsųjį klajūną „, pasigirdo žmonos balsas, kuris dažnai skambėdavo jo sąmonėje ir visais gyvenimo atvejais žinodavo, ką pasakyti. Beje, kaip ir gyvoji Šarona, nors jiedu gyveno atskirai. Aišku, mobiliaisiais jie nebendraudavo, nes Klėjus telefono neturėjo.

Mėtų spalvos mobiliajame suzirzėjo pirmosios gaidos iš „Pakvaišusio varliuko" melodijos, kurią taip mėgo Džonis — atrodo, ji vadinosi „Akseliu V." Nors Klėjus nebūtų to garantavęs. Turbūt todėl, kad nekreipdavo dėmesio į tokius niekus. Paauglė nutraukė nuo juosmens savo telefoną ir tarė:

— Bete? — pasiklausiusi nusišypsojo, atsisuko į draugę. — Taip, čia Betė. — Kita mergina pasviro į priekį mažne priglausdama ausį prie telefono. Beveik identiškai sušiauštus jųdviejų plaukus, it kokių fėjų šukuosenas (Klėjui jos priminė animacinių filmukų veikėjas, pavyzdžiui, supermergaites), kedeno popiečio vėjelis.

— Mede? — bemaž tuo pačiu metu pasakė moteris griežto stiliaus kostiumėliu. Jos pudelis kėpsojo ant šaligatvio, susaistytas raudonu, blizgučiais nusėtu pavadėliu, ir mąsliomis akimis spoksojo į Boilstono gatve plūstantį transporto srautą. Kitoje kelio pusėje, priešais „Keturių metų laikų" viešbutį, ranka mojavo durininkas ruda uniforma, ko gero, kviečiantis taksi. Pro šalį lingavo turistų pilna amfibija, įspūdingų apimčių, bet visiškai nederanti prie sausumos. Iš garsiakalbio plyšojo vairuotojo balsas, pasakojantis apie kažkokius istorinius įvykius. Po kelių sekundžių merginos atšlijo nuo mėtų spalvos mobiliojo, susižvalgė, šyptelėjo, turbūt išgirdusios kažką juokingo, tačiau kikenti nepratruko.

— Mede? Ar tu mane girdi? Ar tu...

Moteris griežto kirpimo eilute pakėlė ranką, kurioje gniaužė pasaitėlį, ir ilganagiu pirštu užsikimšo vieną ausį. Išsigandęs, kad ji gali perverti savo būgnelį, Klėjus suvirpėjo. Jis pabandė įsivaizduoti, kaip nupieštų šią žmogystą: su šuneliu, timpčiojančiu pavadį, verslininkės kostiumėliu, madingai trumpai kirptais plaukais... ir kraujo srovele, besisunkiančia iš ausies aplink pirštą. Tikroviškumo eskizui suteiktų paveikslėlio stačiakampyje pranykstančios amfibijos galas ir fone mostaguojantis durininkas. Tikrai suteiktų; jie nė kiek dėl to neabejojo.

— Mede, aš tavęs negirdžiu! Ryšys trūkinėja! Tik norėjau tau perduoti, kad apsikirpau tame naujame... mano plaukus?... MANO...

Vaikinas iš „Pono Salduko" furgono atkišo grietininių ledų porciją — vaflių indelį su baltu kauburėliu, kurio šonais nudriko šokolado ir žemuogių sirupas. Abejingas, kelias dienas neskustas pardavėjo veidas bylojo, kad panašių vaizdų jis prisižiūrėjęs su kaupu. Užnugaryje kažkas sustūgo. Klėjus vėl pažvelgė per petį tvirtindamas sau, jog

išgirdo džiaugsmo šūksnį. Kas dar gali skambėti trečią dienos, saulėtą popietę, Bostono bendruomenės parke?

Moteris nerišliai suburbuliavo Medei, paskui įgudusiu rankos judesiu užvožė mobiliojo dangtelį. Įmetė aparatą į rankinę ir sustingo, tarsi užmiršusi, ką veikė ar netgi kur esanti.

— Iš jūsų — keturi su puse dolerio, — pareiškė furgono vairuotojas, kantriai tiesdamas grietininius ledus. Klėjus dar spėjo pagalvoti, kaip sumautai brangiai viskas kainuoja šiame mieste. Galbūt moteris irgi taip manė — bent jam taip iš pradžių dingtelėjo, — nes akimirką vėpsojo į vaflinį puodelį ir nuo balto gūburio varvantį sirupą, tarytum pirmą kartą gyvenime būtų regėjusi ledus.

Parke vėl pasigirdo riksmas, bet šįsyk ne žmogaus, kažkas panašaus tarp nustebusio unkštimo ir skausmą išduodančio staugimo. Vėl atsisukęs Klėjus pamatė šunį, kuris ne taip seniai turseno per pievą įsikandęs skraidančią lėkštę — masyvų gyvulį, tikriausiai labradorą. Tiesą sakant, apie veisles jis nedaug teišmanė. Kai prisireikė šunį nupiešti, paprasčiausiai įsigijo atitinkamą knygą ir nukopijavo paveikslėlį. Apglėbęs labradorą kostiumuotas tipas (ne, aš netikiu savo akimis, pamanė Klėjus) kramtė jo ausį. Šuo užkaukė, pabandė išsivaduoti iš jį įkalinusio glėbio. Tačiau individas verslininko kostiumu tvirtai jį laikė ir... o taip, ir buvo įsikandęs ausį. Klėjui bežiūrint, vyriškis ją nuplėšė. Šį kartą labradoras mažne žmogiškai užbliovė ir pabaidė būrį ančių, kurios kleketuodamos purptelėjo iš gretimo tvenkinio.

— Žurk! — kažkas sukriokė už nugaros. Klėjus neabejojo išgirdęs žurk, nors tai galėjo būti ir žiurkė arba žiūrėk, bet vėliau jis suprato, jog labiausiai tikėtinas pirmasis variantas: ne žodis, o nerišlūs, agresiją išreiškiantys garsai.

Klėjus pakreipė galvą į ledų furgoną tuo momentu, kai moteris griežto stiliaus eilute nėrė pro langą mėgindama prigriebti pardavėją. Jai pavyko įsikibti į baltos tunikos klostes, tačiau vaikinui užteko žengti vieną žingsnį atgal, kad atsikratytų užpuolikės gniaužtų. Jos kulnai trumpam pakilo nuo šaligatvio; kai švarkelis priekine dalimi slystelėjo prekystaliu į viršų ir žemyn, ėmė šiugždėti medžiaga bei dzingsėti sagos. Grietininių ledų porcija nuskriejo ant žemės. Moters aukštakulniams vėl klaptelėjus ant šaligatvio, Klėjus pastebėjo, jog kairysis jos riešas ir dilbis išteplioti sirupuotomis ledų dėmėmis. Sulenkusi kelius ji ėmė svyruoti. Uždarą, taktišką, plačiajam visuomenės ratui pritaikytą išraišką, kurią, Klėjaus manymu, derėjo vadinti „gatvės kauke“, deformavo nuožmus vypsnis, dėl kurio jos akys virto siaurais plyšeliais, o pražiotoje burnoje subolavo abi eilės dantų. Viršutinė lūpa taip atvipo, kad buvo matyti rausva, intymi it vulva, išvirkščia jos pusė. Pudelis nudriuokė į gatvę įkandin vilkdamas raudonąjį pasaitėlį. Juodas limuzinas pervažiavo šunelį, tam nespėjus

nusigauti į kelio vidurį. Per vieną akies mirksnį iš pasišiaušusio garbanų kamuolėlio beliko išdrabstyti žarnokai.

Vargšas turbūt ėmė viauksėti šunų rojuje anksčiau nei sumojo, kad atsisveikino su gyvybe, pamanė Klėjus. Blaivus protas tvirtino, jog dėl keistos būsenos kaltas šokas, bet tai nė trupučio neišsklaidė nuostabos, kurią sukėlė vienas kitą lydėję absurdiški įvykiai. Jis tiesiog stovėjo sustingęs, atvipusiu žandikauliu, vienoje rankoje laikė aplanką, kita spaudė rudą parduotuvės krepšelį.

Kažkur, rodos, ties Niuberio gatvės kampu, nugriaudėjo sprogimas.

Sušiauštais plaukais, kurie stirksojo virš „iPod“ grotuvų ausinių, paauglės nesiskyrė viena nuo kitos, tačiau toji, kuri turėjo mėtų spalvos mobilųjį, buvo blondinė, o jos draugė — brunetė. Šviesioji Fėja ir Tamsioji Fėja, dingtelėjo Klėjui. Nūnai Šviesioji nutrenkė telefoną ant šaligatvio sviedusi jį su tokia jėga, kad aparatas subyrėjo į šipulius, ir stvėrė moterį griežto kirpimo kostiumėliu už juosmens. Klėjus įtarė (jei tik tokiais momentais išvis įmanoma ką nors įtarti), kad ji ketino atplėšti moterį nuo ledų pardavėjo arba neleisti pulti į gatvę paskui šunytį. Mintyse netgi paplojo merginai. Tuo metu Tamsioji Fėja traukėsi atatupsta išsproginusi akis, prispaudusi smulkutes baltas rankas prie krūtinės.

Klėjus numetė savo daiktus ant žemės ir pajudėjo pirmyn norėdamas pagelbėti Šviesiajai Fėjai. Akies krašteliu užfiksavo, kaip kitoje kelio pusėje, priešais „Keturis metų laikus“, ant šaligatvio užvažiavo automobilis, privertęs durininką sprukti į šalį. Iš viešbučio kiemo atsklido klyksmas. Nespėjus Klėjui prišokti prie Šviesiosios Fėjos, toji mitriai it gyvatė suleido stiprius jaunus dantis į moters kaklą iš kurio plūstelėjo galinga kraujo srovė. Paauglė priplojo veidą prie atsivėrusios žaizdos, įkuria mažne įsisiurbė (Klėjus galėjo kirsti lažybų, kad ji išties gėrė), po sekundės įniko purtyti auką nelyginant lėlę. Moteris pranoko merginą ūgiu ir buvo keturiasdešimčia svarų sunkesnė, tačiau Šviesioji Fėja kratė ją pakankamai stipriai, kad dėvinčioji verslininkės kostiumėlį atkragintų galvą į šonus taškydama kraujo čiurkšles. Tuo pačiu metu paauglė iškėlė savo kruviną veidą į ryškiai mėlyną spalio dangų ir triumfuojamai užstaugė.

Ji išprotėjo, pagalvojo Klėjus. Visiškai pamišo.

Tamsioji Fėja suriko:

— Kas tu? Kas čia vyksta?

Išgirdusi draugės balsą, Šviesioji dėbtelėjo į jos pusę. Nuo smailėjančių kaip durklai, virš kaktos pakibusių kirpčiukų varvėjo kraujas. Iš raudonai aptepliotų akiduobių spiginosi akys, blizgančios tarytum baltos lemputės.

— Kas tu? — pakartojo Tamsioji Fėja, įsistebeilijusi į Klėjų. Po pauzės pridūrė: — Kas aš?

Šviesioji paleido moterį ir toji išsiskėtojo ant šaligatvio. Iš perkąstos miego arterijos tebetryško kraujas. Pakvaišusi mergina puolė draugę, su kuria vos prieš kelias sekundes dalijosi telefonu.

Klėjus nedvejojo nė akimirkos. Jei būtų uždelsęs, Tamsiajai Fėjai būtų iškąsta gerklė, kaip ir moteriai griežto kirpimo eilute. Jis netgi nesidairė. Tik pritūpė, sugriebė MALONIŲ NIEKUČIŲ krepšelį ir sviedė į Šviesiąją Fėją, kuri šoko ant bičiulės išskėtusi rankas. Jeigu nepavyktų pataikyti...

Tačiau krištolinis prespapjė pataikė tiesiai į dešimtukądusliai bumbtelėjo į merginos pakaušį. Šviesioji Fėja sukniubo įremdama rankas, iškruvintą ir švarią, į asfaltą, galop dribo priešais draugės kojas kaip pašto maišas.

— Kas čia vyksta, po velnių? — ėmė spiegti ledų pardavėjas, kurio balso stygas, ko gero, paplonino sukrėtimas.

— Nežinau, — atsiliepė Klėjus. Jo širdis daužėsi krūtinėje kaip pašėlusi. — Padėk man. Greičiau. Moteris tuojau mirtinai nukraujuos.

Užnugaryje, Niuberio gatvėje, pasigirdo su niekuo nesumaišomas dūžtančių mašinų bildesys, kurį lydėjo klyksmai. Po šių savo ruožtu driokstelėjo dar vienas sprogimas, šįkart stipresnis, sudrebinęs orą. Už „Pono Salduko“ furgono, kirtęs visas tris Boilstono juostas, automobilis nėrė į „Keturių metų laikų“ kiemelį, pakeliui nušlavė porą praeivių ir taranavo anksčiau avariją patyrusios, pirmgaliu į sukamąsias duris atsitrenkusios, mašinos bagažinę. Smūgis pastūmė pirmąjį automobilį į priekį, ir durys dar labiau persikreipė. Klėjus nepajėgė įžiūrėti, ar ten kas nors įstrigo (iš prakiurusio radiatoriaus veržėsi garų debesys), bet šešėlius skrodžiantys agoniški krioksmai liudijo, jog padėtis prasta. Siaubingai prasta.

Ledų pardavėjas, kuriam vaizdą užstojo furgono šonas, persisvėrė per langą ir įsmeigė akis į Klėjų.

— Kas ten atsitiko?

— Nežinau. Sudužo kelios mašinos. Yra sužeistų žmonių. Tiek to. Verčiau man pagelbėk. — Jis atsiklaupė greta moters, susmukusios kraujo klane, tarp šipulių, kurie priklausė Šviesiosios Fėjos mobiliajam. Nelaimėlė prakąstu kaklu virpčiojo vis silpniau.

— Iš Niuberio kyla dūmai, — tarė pardavėjas, nelįsdamas iš sąlygiškai saugaus ledų furgono. — Ten kažkas sprogo. Ir dar kaip! Galbūt mus užpuolė teroristai?

Išgirdęs paskutinį žodį Klėjus pamanė, kad vaikinas greičiausiai neklysta.

— Padėk man.

— KAS AŠ? — ūmai sužvigo Tamsioji Fėja.

Antroji paauglė visiškai iškrito Klėjui iš galvos. Pakėlęs aukštyn akis jis pamatė, kaip mergina tėškė plaštaka sau į kaktą ir šiek tiek pasistiebusi ant pirštų galų tris kartus apsisuko aplink save. Iš

atminties gelmių išniro koledže, per literatūros paskaitą, skaitytos eilės —apsukite jį ratu tris sykius. Ar tik ne Koulridžas jas parašė? Tamsioji Fėja susverdėjo, tada skubriu žingsniu nudrožė šaligatviu, kol atsitrenkė į gatvės žibintą. Ji nebandė išvengti kliūties ar bent pakelti rankų. Rėžėsi veidu į stulpą, atšoko, pasvirduliavo vietoje ir vėl nukulniavo pirmyn.

— Stok! — užriaumojo Klėjus. Pašokęs leidosi tekinas, slystelėjo kraujo baloje, suklupo, po sekundės išsitiesė, movė į priekį, tačiau užkliuvo už Šviesiosios Fėjos ir vėl vos nenudribo.

Mergina atsigręžė. Iš lūžusios nosies sruvo kraujas, raudonai nudažęs apatinę veido dalį. Po smūgio kaktoje liko statmenas patinimas, it žaibas, nutvieskęs vasaros dieną. Vienoje iš akiduobių persikreipė akies obuolys. Ji prasižiojo, pademonstruodama išlaužytus dantis, už kurių lyginimą ortodontui neabejotinai teko mokėti įspūdingas sumas, ir nusijuokė. Tas vaizdas įstrigo Klėjaus sąmonėje visam gyvenimui.

Tamsioji Fėja sustūgo ir nulėkė tolyn.

Už nugaros ėmė urgzti įjungtas variklis, per garsiakalbį nuskambėjo varpelių tilindžiuojamas motyvas iš „Sezamo gatvės“. Atgręžęs galvą Klėjus išvydo nuo šalikelės atitolstantį „Pono Salduko“ furgoną. Tuo pat metu kitoje gatvės pusėje, viršutiniame viešbučio lange, sutrupėjo stiklas ir laukan pažiro šukės. Kartu su jomis pro atvirą ertmę kūliais nuskriejo kūnas. Jis ištiško ant šaligatvio. Viešbučio kiemą vėl pervėrė šūksniai. Siaubo ir skausmo klyksmai.

— Ne! — suriko Klėjus nusivydamas ledų furgoną. — Grįžk ir padėk! Man reikia pagalbos, šunsnuki!

Pardavėjas neatsiliepė — turbūt neišgirdo kvietimo, kurį užgožė tranki muzika. Klėjaus galvoje nuskambėjo dainos žodžiai, įsiminti dar tada, kai jis tikėjo, kad santuoka tęsis amžinai. Anuomet Džonis kiekvieną rytą žiūrėdavo „Sezamo gatvę“ sėdėdamas ant savo mėlynos kėdutės, delnukuose spausdamas buteliuką su čiulptuku. Regis, ten buvo dainuojama apie saulėtą dieną, kurios negalėjo aptemdyti debesys.

Iš parko išskuodė vyriškis verslininko kostiumu, bliaunantis visa gerkle. Už jo nugaros plevėsavo švarko skvernai. Klėjus jį atpažino iš šuns plaukų, prilipusių prie smakro kaip ožio barzdelė. Žmogus nudūmė tiesiai į Boilstono gatvę. Automobiliai metėsi į šalis, idant jo nenutrenktų. Pakvaišėlis nusigavo į kitą kelio pusę tebežviegdamas, įnirtingai mostaguodamas rankomis. Jis smuko į „Keturių metų laikų“ kiemą ir pranyko po tentu, kur, užuot aprimęs, turbūt dar labiau įsisiautėjo, nes iš viešbučio ataidėjo audringų riksmų papliūpa.

Klėjus liovėsi vaikęsis „Pono Salduko“ furgoną ir sustingo vieną koją nuleidęs ant šaligatvio, kitąnutekamajame griovyje. Tilindžiuojanti mašina išsuko į vidurinę Boilstono juostą. Jis jau ketino grįžti prie

merdinčios moters ir sąmonę praradusios merginos, kai gatvėje pasirodė dar vienas, turistų sausakimšas autobusiukas, tik šitas ne slinko, o dundėjo visu greičiu ir beprotiškai vingiavo į šonus. Kai kurie griuvinėjantys keleiviai spiegė prašydami — melsdami — vairuotoją sustoti. Kiti paprasčiausiai įsikibo į metalinius turėklus, juosiančius nerangų griozdą, kuris barškėjo Boilstono gatve, prieš eismą.

Vyriškis sportiniu nertiniu čiupo vairuotoją už pečių, bet kai tas įnirtingai pasimuistęs atsikratė užpuoliku, per primityvų autobusiuko garsiakalbį Klėjus išgirdo eilinį nerišlų riksmą. Šįsyk ne žurk, veikiau gerklinį kriioksmą, panašų į gharrr. Staiga vairuotojas pastebėjo „Pono Salduko" furgoną ir pakeitęs kryptį nusitaikė tiesiai į varpeliais žvangantį automobilį.

— O Dieve, ne! Nereikia! — ėmė klykti moteris, sėdinti priešakinėje turistų autobusiuko eilėje. Kai monstras priartėjo prie veik šešis kartus už jį mažesnio ledų furgono, Klėjus mintyse išvydo paradą, regėtą per televizorių tais metais, kai „Red Soks" tapo čempionais. Komandos nariai stypsojo tokiuose pačiuose autobusiukuose, kurių vilkstinė lėtai plerpė gatve, ir mojavo ekstazės apimtai, šaltos rudenio dulksnos merkiamai miniai.

— O Dieve, meldžiu, nereikia! — vėl sucypė moteris. Greta Klėjaus pasigirdo švelnus vyriškas balsas:

— Jėzau Kristau.

Autobusiukas trenkėsi į ledų furgoną ir apvertė jį nelyginant vaikišką žaisliuką. Automobilis drebės ant šono (per garsiakalbį tebezvimbė „Sezamo gatvės" motyvas) ir nučiuožė link bendruomenės parko spjaudydamas žiežirbų salves. Dvi avariją stebėjusios moterys čiupo viena kitai už rankų ir vos spėjo pasitraukti iš kelio. „Pono Salduko" furgonas užlėkė ant šaligatvio, trumpam šoktelėjo į orą ir užgriuvo plieninę, parką supančią tvorą. Porą kartų užsikirtusi melodija pagaliau nutyko.

Beprotis, laikantis autobusiuko vairą, nebepajėgė suvaldyti savo transporto priemonės. Ji nugriaudėjo atgal Boilstono gatve kartu su persigandusių, Įdiegiančių, į turėklus įsikibusių keleivių kroviniu, kitoje kelio pusėje užsiropštė ant šaligatvio, maždaug už penkiasdešimties jardų nuo tos vietos, kur paskutinį sykį skambtelėjo ledų furgono varpelis, ir rėžės į žemą atraminę sienelę, iškilusią priešais prabangių baldų parduotuvės, pavadintos „Miesto šviesos", vitriną. Stiklas visiškai nemelodingai sudužo į druzgus. Platusis autobusiuko galas, ant kurio raudonavo užrašas „Įlankos numylėtinė", per penkis metrus pakilo į orą. Inercija troško apversti krypuojantį gremėzdą, tačiau jai pasipriešino masė. Jis nusileido ant šaligatvio įbedęs pirmgalįtarp išdrabstytų sofų ir prašmatnių svetainės krėslų, bet prieš tai tuzinas keleivių šastelėjo į priekį, išskrido iš autobuso ir pranyko iš akiračio.

„Miesto šviesose" sublіuvo signalizacijos įtaisas.

— Jėzau Kristau, — Klėjui iš dešinės pakartojo švelnus balsas. Atsisukęs jis pamatė nediduką vyruką retėjančiais tamsiais plaukais, siauručiais ūsais, nosį pasibalnojusį auksiniais akinių rėmeliais. — Kas čia vyksta?

— Neįsivaizduoju, — vargais negalais išspaudė Klėjus. Dėl šoko liežuvis tarytum sustabarėjo. Kitoje gatvės pusėje zujo žmonės, kai kurie bėgo iš „Keturių metų laikų" pastato, kiti virto iš autobusiuko. Vienas iš pastarųjų susidūrė su bėgliu, sprunkančiu iš viešbučio, ir jie abu dribo ant šaligatvio. Per atokvėpio akimirką Klėjus ėmė spėlioti ar tik jis nekuoktelėjo. Gal paprasčiausiai regi haliucinacijas tūnodamas kokiame nors beprotnamyje, pavyzdžiui „Džuniper Hil", Augustoje, laukdamas eilinės terazino dozės? — Vaikinas iš ledų furgono spėjo, kad mus užpuolė teroristai.

— Aš nematau jokių ginkluotų vyrų, — pastebėjo ūsuotasis mažylis.

— Arba apsikarsčiusių sprogmenų diržais.

Kaip ir Klėjus. Užtat jis matė krepšelį su užrašu MALONŪS NIEKUČIAI ir kraują, kuris, srūdamas iš praplėštos moters gerklės — Viešpatie, pagalvojo jis, kiek kraujo, — beveik pasiekė aplanką.

Šiame slypėjo maždaug tuzinas piešinių iš „Tamsiojo klajūno", ir dabar būtent jie užvaldė Klėjaus mintis. Jis skubiai numygo link tos vietos, kur ne taip seniai stovėjo ledų furgonas; žemaūgis stengėsi neatsilikti. Kai viešbutyje sužvigo signalizacija, prisijungusi prie „Miesto šviesų" sirenos, vyrukas krūptelėjo.

— Garsas sklinda iš viešbučio, — nuramino Klėjus.

— Žinau. Tiesiog... O Jėzau... — jis pastebėjo moterį griežto stiliaus kostiumėliu, drybsančią klane stebuklingo skysčio, kuris tekėjo jos gyslomis... kada? Prieš keturias minutes? Prieš dvi?

— Ji negyva, — tarė Klėjus. — Man taip atrodo. Ją pribaigė ši mergina. — Mostu parodė į Šviesiąją Fėją. — Dantimis.

— Juokaujate?

— Deja, ne.

Boilstono gatvėje, kažkur tolėliau, driokstelėjo dar vienas sprogimas. Abu vyrai susigūžė. Klėjus užuodė dūmų kvapą. Čiupęs krepšelį su aplanku, patraukėjuos nuo kraujo balos.

— Tai mano daiktai, — sumurmėjo mintyse spėliodamas, kurių galų jam reikėjo aiškintis.

Mažaūgis vyriškis, dėvintis tvido kostiumą, — gan dabitišką, Klėjaus manymu, — pasibaisėjęs spoksojo į lavoną, priklausantį moteriškei, kuri stabtelėjusi prie „Pono Salduko" furgono nusipirkti grietininių ledų iš pradžių neteko šuns, o paskui prarado ir gyvybę. Jųdviejų užnugaryje galvotrūkčiais lėkė trys kvatojantys, pergalingai šūkčiojantys jaunuoliai. Pora jų buvo užsimaukšlinę „Red Soks" gerbėjų kepuraites snapeliais į pakaušius. Trečiasis prie krūtinės spaudė kartono dėžę, ant kurios šono mėlynai švytėjo žodis panasonic. Šis dešiniuoju sportbačiu įmynė į

kraujo balą, išplitusią aplink moters kūną, ir, kai drauge su bendrais nudriuokė į rytinę bendruomenės parko dalį, kinų miestelio pusėn, įkandin savęs paliko pėdsakų giją.

3

Klėjus priklupo ant vieno kelio ir laisvąja ranka, kuria negniaužė aplanko (nūnai, išvydęs bėgantį bernioką su panasonic aparatūros dėže, jis dar labiau sunerimo dėl piešinių saugumo), stvėrė Šviesiosios Fėjos riešą. Kai užčiuopė pulsą, lėtą, bet stiprų ir ritmišką, su palengvėjimu atsiduso. Kad ir ką mergina iškrėtė, ji tebuvo vaikas. Baisu net pagalvoti, jog vargšę pribaigė jo žmonai skirta dovana.

— Atsargiai, atsargiai! — kone užgiedojo ūsuotasis mažylis. Klėjus nė nespėjo atsigręžti. Laimei, rimtas pavojus jam negrėsė. Už dvidešimties jardų iš Boilstono gatvės išsuko automobilis, vienas iš degalus ryjančių visureigių, kuris išvertė plieninę parko tvorelę ir sustojo iki buferių paniręs į ančių tvenkinį.

Pro atsivėrusias dureles išsikepurnėjo kažką neaiškiai sniaukrojantis jaunuolis. Jis atsiklaupė ežerėlyje, rieškučiomis pasėmė vandenį atsigėrė (Klėjaus galvoje sušmėžavo mintis apie visas antis, kurios daugelį metų su pasitenkinimu triedė į tvenkinį) ir nubrido į kitą krantą. Neilgai trukus išnyko medžių atžalyne mojuodamas rankomis, griausmingai dudendamas beprasmiškus garsus.

— Mes privalome padėti šitai mergaitei, — kreipėsi Klėjus į ūsuotąjį. — Ji be sąmonės, tačiau gyva.

— Dabar svarbiausia pasitraukti toliau nuo gatvės, kol mūsų nesuvažinėjo, — atšovė naujasis pažįstamas. Tarsi patvirtindami jo žodžius, netoli autobusiuko nuolaužų susidūrė taksi ir ilgas limuzinas. Pastarasis švilpė prieš eismą, vis dėlto kur kas labiau nukentėjo taksisto automobilis. Prieš Klėjaus akis taksi vairuotojas išlėkė pro priekinį sudaužytą langą ir žviegdamas, susiėmęs už kruvinos rankos, nusileido ant asfalto.

Ūsuotasis mažylis, žinoma, teisus. Sveiko proto kruopelės, kurias Klėjus įstengė surinkti, — kurios išbyrėjo iš po storos sukrėtimo antklodės, — tvirtino, esą šiuo metu protingiausia būtų išsinešdinti iš Boilstono gatvės ir pasiieškoti saugaus prieglobsčio. Jeigu dėl katastrofiškos padėties kalti teroristai, tuomet tie išperos griebėsi anksčiau negirdėtos taktikos. Jam, tiksliau jiems abiem derėtų kur nors pasislėpti ir luktelėti, kol kas nors išaiškės. Be abejo, reikėtų susirasti ir veikiantį televizorių. Tačiau Klėjus nenorėjo palikti sąmonę praradusios merginos gatvėje, kuri netikėtai virto tikru beprotnamiu. Ja pasirūpinti reikalavo gera, dorai auklėto žmogaus širdis.

— Jūs eikite, — išspaudė jis, nors tokiam pasiūlymui prieštaravo visi instinktai. Pašnekovo Klėjus visiškai nepažinojo, tačiau vyrukas bent

jau nevapaliojo beprasmybių, nemosikavo rankomis ir nebandė įsikibti į jo gerklę prašieptais dantimis. — Bėkite į kokį pastatą, o aš... — jis prikando liežuvį nenutuokdamas, kaip užbaigti sakinį.

— Ką gi jūs darysite? — pasitikslino mažylis siaurais ūsiukais. Ūmai įtraukė galvą į pečius ir krūptelėjo, nes vėl kažkas sprogo. Šį kartą viešbutyje, virš kurio iškilo stulpas juodų dūmų, aptemdžiusių žydrą dangų, kol galų gale juos prasklaidė vėjas. Klėjui šovė išganinga mintis.

— Aš iškviesiu „farus", — pasakė ir dūrė nykščiu į moterį verslininkės kostiumėliu, gulinčią savo kraujo klane. — Ji turėjo mobilųjį. Su kažkuo kalbėjosi, kai... na, žinote, kai prasidėjo...

Jis nutilo mėgindamas atsiminti, kas tiksliai įvyko, prieš prasidedant velniavai. Nukreipė akis nuo negyvėlės, pažiūrėjo į merginą, tysančią be sąmonės, paskui dirstelėjo į lūženas, priklausančias mėtų spalvos mobiliajam telefonui.

Erdvę pervėrė sirenų trelės, panašios, bet skirtingų tonų. Viena tikriausiai buvo policijos mašinų, kita — ugniagesių automobilių. Vietiniai, aišku, jų nepainiodavo, tačiau Klėjus gyveno ne Bostone, o Kent Ponde, Meino valstijoje, ir dabar būtų atidavęs viską, kad galėtų žaibo greitumu ten persikelti.

Esmė ta, jog prieš atsiveriant pragaro vartams moteris griežto stiliaus eilute skambino kažkokiai Medei, norėdama pranešti, kad apsikirpo, o Šviesioji Fėja kalbėjosi mobiliuoju su savo bičiule. Jųdviejų pokalbio klausėsi Tamsioji Fėja. Ir staiga visos trys išsikraustė iš proto.

Įtempk smegenis...

Rytų pusėje pasigirdo kol kas griausmingiausias drioksmas, tarytum kažkas būtų paleidęs kurtinantį šūvį iš ilgavamzdžio šautuvo. Klėjus pašoko, nerimastingai susižvalgė su mažyliu tvido kostiumu, nukreipė akis į kinų miestelį ir šiaurinį Bostono galą. Jie nematė, kas sprogo, bet dabar ties horizontu, virš pastatų, kilo dar tamsesni ir tirštesni dūmų kamuoliai.

Kol abu vyrai žiūrėjo į dangų, priešais „Keturių metų laikų" viešbutį sustojo Bostono policijos mašina ir ugniagesių automobilis, aprūpintas sustumiamomis kopėčiomis. Dirstelėjęs į jų pusę Klėjus spėjo pastebėti dar vieną, iš viršutinio statinio aukšto lekiantį šoklį ir jam įkandin nuo stogo nušvilpusią porelę. Pakeliui žemyn tuodu, rodės, įnirtingai pešėsi.

— Jėzau Marija, NE! — lūžtančiu balsu suklykė kažkokia moteris. — O Ne, tik ne TAI, tik ne TAI!

Pirmasis iš savižudžių trijulės teškės į policijos mašiną, išdaužė galinį langą, aptaškydamas bagažinę krauju bei nudriskusiais mėsgaliais. Kiti du krisdami sutrupino kopėčias ir lyg paukščius pabaidė ugniagesius, įsisupusius į ryškiai geltonus apsiaustus.

— NE! — vėl ėmė spiegti moteris. — Tik ne TAI! Tik ne TAI! Dieve mano, tik ne TAI!

Tačiau iš penkto ar šešto aukšto išskriejo beprotiškus kūliavirsčius atliekanti mergina, kuri mirtinai pritrėškė į ją vėpsojusį policininką ir, žinoma, pati žuvo.

Iš šiaurės atsklido eilinis riaumojimas — tarsi pragare iš savo šaudyklės būtų pleškinęs šėtonas — ir Klėjus su žemaūgiu vyriškiu vėl apsimainė sunerimusiais žvilgsniais. Į padangę nesiliovė plūdę dūmai, galutinai užtemdę žydrynę. Jų nepajėgė išsklaidyti netgi ganėtinai stiprus vėjas.

— Jie vėl naudojasi lėktuvais, — paskelbė ūsuotasis mažylis. — Tie išperos vėl naudojasi lėktuvais.

Lyg patvirtindamas jo spėjimą, iš šiaurės rytų atvilnijo trečio siaubingo sprogimo banga.

— Bet... juk ten yra Logano oro uostas. — Kaip ir anksčiau, Klėjus vos įstengė išspausti žodžius. Dar sunkiau sekėsi suregzti rišlią mintį.

Jo galvoje sukosi tik kažkoks kvailas juokelis: Ar tu girdėjai apie [savo nuožiūra įterpkite etninę grupę] teroristus, kurie nusprendė parklupdyti Ameriką susprogdiną oro uostą?

— Na, ir kas? — niauriai atšovė naujasis pažįstamas.

— Kodėl užpuolė ne Henkoko pastatą? Kodėl ne Pru dangoraižį? Mažylis bejėgiškai nukorė pečius.

— Nežinau. Man aišku tik tiek, jog mes privalome išsinešdinti iš gatvės.

Vėlgi tarsi patvirtindami jo žodžius pro šalį nukurnėjo pustuzinis jaunuolių. Bostonas yra jaunų žmonių miestas, pagalvojo Klėjus — aplinkui tiek daug koledžų. Tas šešetukas, trys vaikinai ir trys merginos, kuitė be jokio grobio ir, laimei, nekvatojo kaip pamišėliai. Nelėtindamas žingsnio vienas iš vyrukų sužvejojo kišenėje mobilųjį ir prispaudė jį prie ausies.

Klėjus įsmeigė akis į kitą kelio pusę ir pamatė dar vieną juodai baltą automobilį, sustojusį už pirmojo. Ką gi, iš negyvėlės rankinės krapštyti telefono nebereikės (ir gerai, nes jam visiškai nesinorėjo to daryti). Kreiptis į pareigūnus bus galima perbėgus gatvę... tiesa, dabar kišti nosį į Boilstoną mažų mažiausiai nepatartina. Net jeigu jis išdrįstų kirsti visas tris juostas, ar policininkai sutiktų ateiti čia ir žvilgtelėti į merginą, sukniubusią be sąmonės, kai viešbutyje pagalba būtina velniai žino kokiam skaičiui aukų? Kol Klėjus svarstė veiksmų planą ugniagesiai sulindo atgal į savo automobilį akivaizdžiai ketindami traukti į kitą vietą. Ko gero, į Logano oro uostą, o gal...

— Viešpatie, jūs tik pažiūrėkite, — tyliu įsitempusiu balsu suniurnėjo žemaūgis vyrukas, įsistebeilijęs į vakarus, centro pusėn, iš kur kulniavo Klėjus, kai labiausiai iš visų dalykų geidė telefonu susisiekti su Sarona. Net žinojo, kaip pradėtų pokalbį: Geros naujienos, brangioji.

Kad ir kaip susiklostytų mūsų santykiai, vaikiui badauti neteks.

Jam atrodė, jog tai skambėtų maloniai ir žaismingai... kaip senais laikais.

Šiuo metu juoktis nesinorėjo. Jų kryptimi artėjo (ne bėgo, o stypčiojo plačiais žingsniais) maždaug penkiasdešimties metų vyriškis, apsirengęs kostiuminėmis kelnėmis, sudraskytais marškiniais ir kaklaraiščiu. Sunku pasakyti, kokios spalvos buvo pastarieji du eilutės elementai, nes skylėti audiniai raudonavo nuo kraujo dėmių. Dešinėje rankoje žmogus gniaužė mėsininko peilį, kurio ašmenų ilgis siekė aštuoniolika colių. Klėjus neabejojo matęs šį įrankį „Virtuvės esmės" vitrinoje, kai keliavo iš susitikimo „Koplio aikštės" viešbutyje. Virtuvės peilių komplektą (priešais juos pastatyta graviruota kortelė skelbė: ŠVEDIŠKAS PLIENAS!) nutvieskė iš palangės žibančios lemputės, tačiau šita geležtė, atskirta nuo kitių aiškiai prikrėtę daug bjaurasties, nes ant jos plieno rudavo kreštančio kraujo pluta.

Vyriškis suplyšusiais marškiniais užsimojo peiliu, trumpais puslankiais įniko skrosti orą. Ritmiškai kartojamus mostagavimus nutraukė tik vieną kartą, kai rėžtelėjo savo krūtinę. Iš marškinių pjūvio pasruvo kraujo upelis. Vėjo gūsyje suplevėsavo kaklaraiščio skutai. Nerangiai svyruodamas link porelės jis kriokė it provincijos pamokslininkas, kuris kažką neaiškiai marmaliuoja, užvaldytas religinės ekstazės.

— Ailal — staugė žmogus. — Yla-aila-a-babala naz! A-babala kodėl? A-bunalu išsisukinėji? Kazala! Kazala-GALIU! Fui! GĖ-DA-fui! — jis nuleido ašmenis žemiau juosmens, ir Klėjus, turintis perdėm išlavintą regimąją atmintį, iš karto sumojo, kad gestą lydės veržlus kirtis. Pakvaišėlis smogs nė sekundei nelėtindamas absurdiškai plataus žingsnio, tęsdamas savo kelionę į nežinią.

— Atsargiai! — sušuko mažylis siaurais ūsiukais, tačiau pats savo patarimo nesiklausė. Žemaūgis vyrukas, pirmasis normalus žmogus, su kuriuo Klėjus Ridelas bendravo nuo tada, kai užvirė šita košė —tiksliau, žmogus, drįsęs užkalbinti jį, nors tam, atsižvelgiant į aplinkybes, reikėjo narsos, — suakmenėjo. Už aukso spalvos rėmelių išsprogo akys. Nejau pamišėlis ketino pulti ūsuotąjį, nes iš dviejų vyrų jis atrodė mažesnis ir silpnesnis? Jei taip, tuomet ponas Religinė Ekstazė ne visiškai supaikėjęs. Staiga Klėjus pajuto, kad išgąstį prislopino įniršis, koks apimtų, jeigu žvelgtum pro mokyklos tvorą į chuliganą, priekabiaujantį prie smulkesnio, jaunesnio vaiko.

— ATSARGIAI! — kone užkaukė mažaūgis, bet nė nebandė sprukti nuo artėjančios mirties, kuri ištrūko iš „Virtuvės esmės" parduotuvės, neabejotinai priimančios tiek „Diner's club", tiek „Visa" kreditines, ir, žinoma, asmeninius čekius, jei tik šių savininkai gali įrodyti turį banko korteles.

Paklusdamas instinktui, Klėjus griebė už dvigubos aplanko rankenos ir savo piešinius kyštelėjo tarp peilio bei naujojo pažįstamo tvido

kostiumu. Ašmenys perskrodė juos kiaurai išgavusios duslų čekšt, tačiau smaigalys sustingo už keturių colių nuo aukos pilvo. Mažylis galiausiai atsipeikėjo ir stryktelėjo parko pusėn visa gerkle šaukdamas pagalbos.

Žmogus supjaustytais marškiniais bei kaklaraiščiu (sprendžiant iš apvalainų skruostų ir pagurklio, į sotaus maisto ir fizinių pratimų pusiausvyrą jis numojo ranka prieš kokius dvejus metus) netikėtai liovėsi gražbyliavęs beprasmybes. Jis truputį suglumo, tačiau anaiptol nenustebo ir juo labiau neapstulbo.

Tą akimirką Klėjų nutvilkė slogus įsiūtis. Peilis pervėrė visus „Tamsiojo klajūno‟ paveikslus (jis visuomet savo darbus vadino paveikslais, o ne piešiniais ar iliustracijomis), ir dabar rodės, jog tas čekšt priklausė ašmenims, įsmigusiems į slaptą jo širdies kertelę. Suvokimas, kad kiekvienas iš originalų turėjo kopijas, įskaitant ir keturspalvius reklaminius puslapius, niekuo nepadėjo. Bepročio geležtė persmeigė raganių Džoną (pakrikštytą jo sūnaus vardu, suprantama), burtininką Fleką, šerifą Frenką ir jo vyrus, miegalių Džyną, nuodingąją Selę, Liliją Astotel, mėlynąją raganą ir, be abejo, Rėjų Deimoną, patį tamsųjį klajūną. Pervėrė fantastinius Klėjaus herojus, glūdinčius vaizduotės gelmėse, turėjusius jį išvaduoti nuo katorgos kaimiškose Meino mokyklose, kur tekdavo dėstyti dailę, išgelbėti nuo būtinybės per mėnesį sukarti tūkstančius mylių ir praktiškai gyventi savo automobilyje.

Jis galėjo prisiekti išgirdęs, kaip tos būtybės sudejavo, bepročiui visas pamovus ant švediško plieno ir nutraukus tyrą jų miegą.

Įtūžęs, nepaisydamas ašmenų (bent jau tuo momentu) Klėjus nuožmiai pastūmė vyriškį sudriskusiais marškiniais. Dar labiau įsiuto, kai aplankas, kuriuo jis naudojosi kaip skydu, išlinko aplink peilį ir įgavo „V‟ raidės formą.

— Blat! — sustūgo apdujėlis, bergždžiai mėgindamas iškrapštyti užstrigusią geležtę. — Blat kai-jam do-ram kazala a-babala!

— Aš subabaluosiu tavo a-kazalą, šūdžiau! — užriko Klėjus ir pakišo koją atsitraukiančiam psichopatui. Vėliau jam toptelės, jog prispyrus reikalui kautis padeda instinktai. Kaip ir bėgti, šokti per upelį arba dulkintis. Pasako ir kada numirti, jei nelieka kitos išeities. Kraštutinės įtampos sąlygomis kūnas užgrobia valdžią ir elgiasi savo nuožiūra, leisdamas smegenims pailsėti — švilpauti, dunksnoti koja į taktą, nuobodžiaujančiu žvilgsniu varstyti dangų. Arba, kaip dabar, mąstyti apie peilį, smigusį į aplanką, kurį žmona tau padovanojo per dvidešimt aštuntąjį gimtadienį.

Beprotis išsitiesė ant nugaros, kaip to siekė išmintingasis Klėjaus kūnas. Pats Kleitonas Ridelas dusliai švokštė ir abejomis rankomis gniaužė aplanką tarsi viduramžių karių skydą. Iš vienos jo pusės kyšojo didžiulio peilio rankena, iš kitos — ašmenų smaigalys.

Pamišėlis dar bandė atsistoti, bet naujasis Klėjaus bičiulis šastelėjo į priekį ir atsivedėjęs spyrė gulinčiam į sprandą. Mažylis plūdo ašaromis, kurios tiško ant akinių lęšių ir žliaugė skruostais. Žmogus suplyšusiais, kruvinais marškiniais vėl dribo ant šaligatvio. Pro lūpas išniro liežuvis, gerklės gilumoje pasigirdo duslūs sniaukrojimai, primenantys jau girdėtas kvailystes, kurias vapėtų į transą pasinėręs religinis fanatikas.

— Jis norėjo mus užmušti, — bliovė mažylis. — Jis norėjo mus užmušti!

— Taip, taip, — sulinksėjo Klėjus. Mintyse išgirdo save sakant „taip, taip" Džoniui. Anuomet, kai jį vadino Džoniu-šaunuoliu, ir kai sūnus grįžo iš lauko namo nusibrozdinęs blauzdas bei alkūnes, spiegdamas: Aš KRAUJUOJU!

Nugriautas vyriškis (kurio visa krūtinė raudonavo nuo kraujo) pamėgino atsiremti į alkūnes. Šįsyk juo pasirūpino Klėjus, spyręs į vieną ranką, privertęs jį tėkštis atgal ant asfalto. Spardymas geriausiu atveju tebuvo laikina ir, beje, gana nemaloni apraminimo priemonė. Klėjus griebė už peilio rankenos, krūptelėjo užčiuopęs gličius, kręštančius drebučius — lyg būtų delnu palietęs šaltus kiaulės taukus, — ir patraukė ašmenis į save. Jie šiek tiek išlindo, po akimirkos užstrigo arba tiesiog nuslydo jo ranka. Sąmonėje sušmėžavo irzlus, iš aplanko tamsos atsklidęs komiksų veikėjų murmesys. Klėjus nejučia sudejavo, tuo pat metu nesiliovė svarstęs, ką darys su iškrapštytu peiliu. Mirtinai subadys pakvaišėlį? Galbūt kovos įkarštyje ir būtų įstengęs jį nudėti, bet tik ne dabar.

— Kas atsitiko? — drebančiu balsu paklausė žemaūgis vyrukas. Klėjus jautėsi prislėgtas, tačiau jį vis vien sujaudino pasigirdusios rūpesčio gaidelės. — Jis jus sužeidė? Kelias sekundes stovėjau jums už nugaros ir nieko nemačiau. Jis jus pričiupo? Įpjovė?

— Ne, viskas ger...

Šiaurėje nugriaudėjo ausų būgnelius draskantis sprogimas, greičiausiai Logano oro uoste, įrengtame kitoje Bostono įlankos pusėje. Abu vyrai įtraukė galvas į pečius ir krūptelėjo.

Pasinaudojęs proga beprotis atsisėdo. Kol jis mėgino pakilti ant kojų, mažylis tvido kostiumo šniojo koja. Spyrė nerangiai, bet taikliai. Smūgis į krūtinę privertė apdujėlį griūti atgal ant asfalto. Jis sumaurojo, stvėrė užpuoliko pėdą ir būtų garantuotai parvertęs nelaimėlį, gal net sutraiškęs savo glėbyje, jei ne Klėjus, kuris griebė naująjį pažįstamą už pečių ir trūktelėjo į save.

— Jis nurovė mano batą! — ėmė spiegti mažylis. Užnugaryje susidūrė dar du automobiliai. Ausis tvilkė riksmai ir staugiančios signalizacijos — mašinų, priešgaisrinės, įspėjančios apie vagis. Tolumoje ūbavo sirenos. — Sunkara nurovė mano ba...

Staiga lyg iš niekur prie jų išdygo policininkas. Matyt, vienas iš tų, kuris sureagavo į sumaištį viešbutyje. Kai „faras" priklupo ant kelio

priešais burbuliuojantį pamišėlį Klėjus suvokė puoselėjąs mėlynšvarkiui pačius šilčiausius jausmus. Tiesiog nuostabu, kad jis nusprendė trumpam pasišalinti iš nelaimės vietos ir perbėgti gatvę. Kad išvis teikėsi juos pastebėti.

— Nepraraskite budrumo, — nervingai įspėjo mažaūgis vyrukas. — Jis...

— Aš žinau, kas jis toks, — atsiliepė policininkas, ir jo rankoje sužvilgėjo tarnybinis automatinis ginklas. Klėjus nematė, kada pareigūnas išgriebė pistoletą iš dėklo — galbūt laikė savo šaudyklę rankoje visą laiką? Jis pernelyg džiaugėsi „faro" pasirodymu, kad atkreiptų dėmesį į tokią smulkmeną.

Policininkas įsmeigė akis į beprotį. Pasviro priėjo arčiau. Mažne jam pasisiūlė.

— Ei, bičiuli, kaip laikaisi? — sumurmėjo. — Kas naujesnio?

Pamišėlis puolė „farą" ir griebė jį už gerklės. Tą pačią akimirką policininkas dūrė vamzdžiu į apdujėlio smilkinį. Nieko nedelsdamas nuspaudė gaiduką. Iš kito galvos šono pro žilstančius plaukus ištryško kraujo srautas. Beprotis dribo ant šaligatvio ir dramatiškai atmetė rankas: tik pažiūrėk, mamyte, aš miręs.

Klėjus ir nedidukas ūsuotasis žmogelis susižvalgė. Po sekundės abu įsispigino į policininką, kuris paslėpė ginklą dėkle ir iš marškinių kišenėlės iškrapštė odinį futliarą. Klėjui palengvėjo išvydus, kad pareigūno rankos mažumėlę dreba. Dabar jis „faro" bijojo, tačiau būtų dar labiau išsigandęs, jeigu tas nė trupučio nevirpėtų. Deja, šitas įvykis pasirodė besąs ne išskirtinis. Pistoleto pokštelėjimas kažkaip pakoregavo Klėjaus klausą, turbūt išvalė atitinkamus kanalus, nes jo ausis pasiekė kiti pavieniai šūviai, pervedantys stiprėjančią kakofoniją. Iš plono odinio futliaro ištraukęs kortelę, panašią į vizitinę, policininkas įgrūdo jį atgal į kišenę. Iškėlė kortelę aukštyn, suėmęs ją dviem kairiosios rankos pirštais, dešiniąją nuleido ant tarnybinio ginklo buožės. Šalia blizgančių pareigūno batų telkšojo bala kraujo, paplūdusio iš skylėtos bepročio galvos. Netoliese gulėjo moteris griežto sukirpimo eilute, tysanti kitame kraujo klane, jau pradėjusiame krešėti ir įgavusiame tamsesnio raudonio atspalvį.

— Kuo jūs vardu, sere? — kreipėsi „faras" įKlėjų.

— Kleitonas Ridelas.

— Ar galite pasakyti, kas yra mūsų šalies prezidentas? Klėjus galėjo.

— Sere, kokia šiandienos data?

— Spalio 1-oji. Ar jūs žinote, kas... Policininkas atsigręžė į ūsuotąjį mažylį.

— Koks jūsų vardas?

— Tomas. Tomas Makortas. Gyvenu Maldene, Žalės gatvėje 140. Aš...

— Kas per praėjusius rinkimus konkuravo su dabartiniu prezidentu?

Tomas Makortas atsakė.

— Ką vedęs Bredas Pitas? Mažaūgis vyrukas skėstelėjo rankomis.

— Iš kur aš žinau? Jei neklystu, kažkokią kino žvaigždę.

— Tvarka. — Policininkas įteikė Klėjui kortelę. — Aš esu pareigūnas Ulrikas Ešlandas. Štai mano vizitinė. Jus, ponai, gali iškviesti, kad paliudytumėte, kas čia įvyko. Jums reikėjo pagalbos, aš ją suteikiau. Mane užpuolė, todėl turėjau deramai reaguoti.

— Jūs ketinote jį nužudyti, — patikslino Klėjus.

— Taip, sere, mes stengiamės kuo greičiau išvaduoti juos nuo kančių, — sutiko pareigūnas Ešlandas. — Jei mano žodžius perduosite tardymo komisijai, griežtai juos paneigsiu. Tačiau mums tenka griebtis drastiškų priemonių. Tokių pakvaišėlių nenumaldomai daugėja. Kai kurie žudosi. Kiti puola aplinkinius. — Padvejojęs jis pridūrė: — Tiesą sakant, visi kiti puola aplinkinius. — Priešingoje kelio pusėje tarsi patvirtinimas nuaidėjo šūvis, kurį lydėjo dar trys, sklindantys iš „Keturių metų laikų" viešbučio, nūnai aplipusio stiklo šukėmis, persikreipusiais lavonais, sudužusiomis mašinomis ir pralietu krauju. — Vaizdas lyg iš suknistos „Gyvų numirėlių nakties". — Pareigūnas Ulrikas Ešlandas žengė į Boilstono gatvę įsikibęs į savo pistoleto rankeną. — Skirtumas tas, kad šie žmonės nėra velioniai. Nebent mes patys juos pribaigtume.

— Rikai! — primygtinai sušuko „faras" iš kitos gatvės pusės. — Rikai, mus iškvietė į Logano oro uostą! Visas mašinas! Ateik čia!

Pareigūnas Ešlandas pažiūrėjo į dešinę ir į kairę, baimindamasis nevaldomai lekiančių automobilių. Tačiau pastarųjų nepastebėjo. Neskaitant duženų, Boilstonas staiga ištuštėjo. Tačiau gretimuose kvartaluose buvo girdėti sprogimai ir mašinų trenksmai. Sustiprėjo dūmų tvaikas. Įveikęs pusę gatvės policininkas sustojo ir atsisuko.

— Jumis dėtas, pasislėpčiau, — tarė. — Jums vieną sykį pasisekė. Kitą kartą laimė gali ir nenusišypsoti.

— Pareigūne Ešlandai, — atsiliepė Klėjus. — Jūs, vyručiai, palaikote ryšį ne mobiliaisiais?

„Faras" nužvelgė jį iš Boilstono gatvės vidurio — ne pačios saugiausios vietos. Klėjaus galvoje šmėkštelėjo nevaldomo autobusiuko vaizdas.

— Ne, sere, — atsiliepė policininkas. — Visose mūsų transporto priemonėse įmontuotas radijo ryšys. Be to, mes turime šituos. — Jis patapšnojo per raciją kabančią po klubu, priešingoje nuo dėklo pusėje. Klėjui, tapusiam komiksų fanatiku tada, kai išmoko skaityti, sukirbėjo mintis apie nuostabų, praktiškų įtaisų pilną Betmeno diržą.

— Nesinaudokite jais, — įspėjo pareigūną. — Ir perduokite kitiems. Nesinaudokite mobiliaisiais.

— Kodėl taip sakote?

— Todėl, kad jos šnekėjo telefonais. — Jis parodė į negyvą moterį ir be sąmonės sukniubusią merginą. — Prieš išprotėdamos. Kertu lažybų, kad ir vyrukas su peiliu...

— Rikai! — užstaugė Ešlando porininkas. — Judink savo pasturgalį.

— Slėpkitės, — dar sykį ištarė policininkas ir nukurnėjo link „Keturių metų laikų“. Klėjus gailėjosi nepakartojęs perspėjimo dėl mobiliųjų, bet džiaugėsi, kad pareigūnas galų gale atsidūrė saugioje vietoje. Nors, aišku, netikėjo, jog Bostone būtų galima rasti žmonių, kuriems negrėsė jokie pavojai. Tik ne šią popietę.

4

— Ką jūs darote? — paklausė Klėjus. — Nelieskite lavono. O jeigu jis... na, žinote, užkrečiamas?

— Aš nesiruošiu jo liesti, — atšovė Tomas Makortas. I Tik noriu atgauti savo apavą.

Batas kėpsojo šalia kairiosios bepročio rankos, prie pat išskėstų pirštų, bet, laimei, ne toje galvos pusėje, pro kurią paplūdo kraujo čiurkšlės. Tomas jį atsargiai užkabino sulenktais pirštais ir patraukė į save. Tuomet atsisėdo ant šaligatvio, toje vietoje, kur prieš visą amžinybę stovėjo „Pono Salduko“ furgonas, ir apsiavė.

— Batraiščiai sutrūkę, — suniurzgė. — Prakeiktas mulkis suplėšė raištelius. — Jis vėl apsiašarojo.

— Varstykite batą kaip išeina, — pratarė Klėjus. Pats įniko knebinėti aplanke įstrigusį mėsininko peilį. Šis buvo smogtas su tokia jėga, jog teko kaip reikiant papurtyti už koto ir keletą sykių timptelėti į save, idant pavyktų ašmenis išvaduoti. Jie niro laukan nenoriai, šleikščiai brūžuodami popierių. Garsas privertė jį susigūžti ir paspėlioti, kas labiausiai nukentėjo aplanko viduje. Mintis, žinoma, kvaila, sukelta šoko, tačiau Klėjus nepajėgė susitvardyti. — Įverkite batraištį į porą skylučių, ir to užteks.

— Taip, aš manau...

Tomo Makorto balsą nuslopino mechaninis zyzimas, kuris netrukus sustiprėjo iki ūžesio. Nepakildamas nuo šaligatvio mažylis perkreipė kaklą. Klėjus irgi atsisuko gausmo kryptimi. Nuo „Keturių metų laikų“ viešbučio pajudėjęs trumpas, iš Bostono policijos mašinų sudarytas karavanas sustojo priešais „Miesto šviesas“ ir sudužusį, žiburėliais mirgantį autobusiuką. Pro langus išnirę „farai“ žiopsojo į asmeninį vidutinio dydžio lėktuvą, gal „Sesna“ arba „Tvin Bonanza“ —Klėjus neskyrė vieno orlaivio modelio nuo kito, — skriejantį virš pastatų, tarp Bostono įlankos ir bendruomenės parko, sparčiai lekiantį apačion. Kai lėktuvas pasiekė žalumos plotus Jis susiūbavo, sparnu vos neužkabino rudenio spalvomis nusidažiusio medžio šakų ir pakrypo į Čarlzo gatvės tarpeklį lyg pilotas būtų pamanęs, jog rado tinkamą nusileidimo taką.

Iki žemės likus dvidešimčiai pėdų, kairysis jo sparnas nusviro žemyn, Čarlzo ir Bykono gatvių sankryžoje rėžės į pilko pastato, galbūt banko, fasadą, įspūdis, jog orlaivis sklendė, kaipmat išgaravo. Jis žaibiškai apsisuko aplink įstrigusį sparną, tarytum atlikdamas akrobatinį triuką, tvojos į raudoną, greta banko dunksančio statinio mūrą ir pranyko ryškiai raudonos bei oranžinės ugnies vainiklapyje. Parką perliejo smūgio banga, kuri pakeliui nunešė ką tik į orą pakilusias antis.

Klėjus nudelbė akis ir pamatė kumštyje gniaužiąs mėsininko peilį. Ištraukė jį iš aplanko, kol drauge su Tomu Makortu stebėjo lėktuvo avariją. Į marškinius nuvalė vieną ašmenų pusę, paskui kitą. Braukė lėtai, kad neįsipjautų (dabar drebėjo jo rankos). Tada užsikišo — vėlgi labai atsargiai — už diržo, iki pat koto. Tuo momentu prisiminė vieną iš pirmųjų ir, tiesą sakant, nevykusių bandymų sukurti komiksų knygelę.

— Piratas Džokseris jūsų paslaugoms, gražuole, — sumurmėjo.

— Ką? — paklausė Tomas, jau atsistojęs greta Klėjaus, spoksodamas į tolimąjį parko galą, kur pragaro liepsnose skendėjo lėktuvas. Iš ugnies kyšojo tiktai uodega, ant kurios buvo matyti numeris: LN6409B. Virš jo tviskėjo ženklas, panašus į sporto komandos emblemą.

Po sekundės iš akių pradingo ir orlaivio uodega.

Jis pajuto pirmąsias šilumos bangas, švelniai paglosčiusias veidą.

— Nieko, — atsakė mažyliui tvido kostiumu. — Šiaušiam.

— Ką?

— Sakau, nešdinamės iš Čia.

— O... Gerai.

Klėjus nukulniavo į pietinę bendruomenės parko pusę, ta kryptimi, kuria pėdino trečią valandą, prieš aštuoniolika minučių arba prieš amžinybę. Tomas Makortas stengėsi neatsilikti. Jis tikrai buvo itin žemo ūgio.

— Beje, ar jūs dažnai burbat nesąmones? — pasiteiravo mažylis.

— Žinoma, — atsiliepė Klėjus. — Jei netikit, pašnekinkit mano žmoną.

5

— Kur mes einame? — paklausė Tomas. — Aš traukiau į metro stotelę. — Jis mostelėjo į žalią stoginę, nutolusią į priekį maždaug per kvartalą. Ten zujo negausi žmonių grupelė. — Bet dabar nemanau, kad leistis į požemius būtų saugu.

— Pritariu, — linktelėjo Klėjus. — Klausykit, „Atlanto aveniu" viešbutyje, už penkių kvartalų, išsinuomojau kambarį.

Tomas nušvito.

— Manau, žinau, apie ką kalbate. Bet jis stovi Laudeno gatvėje, atokiau nuo Atlanto aveniu.

— Ten ir keliaukime. Pažiūrėsime, ką rodo televizorius. Be to, norėčiau paskambinti žmonai.
— Paprastu telefonu.
— Suprantama. Mobiliojo niekada neturėjau.
— O aš vieną tokį įsigijęs, bet palikau namuose. Telefonas sulūžo, kai Rafas, mano katinas, nušveitė jį nuo bufeto. Ruošiausi šiandien nusipirkti naują, bet... pone Ridelai...
— Klėjau.
— Tebūnie, Klėjau. Ar tu negalvoji, kad pavojinga naudotis ir stacionariu telefonu?
Kleitonas Ridelas sustojo kaip įkaltas. Tokia mintis nė nedingtelėjo jam į galvą. Bet jeigu bėdos neaplenkė ir požeminių kabelių, tuomet kas išvis liko nepažeista? Jis prasižiojo, ketindamas kažką pasakyti Tomui, kai priekyje, prie įėjimo į metro stotelę, užvirė peštynės. Toje vietoje nuskambėjo paniški klyksmai ir jau pažįstami beprotiški sapaliojimai, kuriuos, aišku, šūkaliojo netikėtai pamišę individai. Priešais stoginę ir po žeme vedančius laiptus mindžikavusi grupelė ūmai išsibarstė. Keli žmonės spruko į gatvę apsikabinę vienas kitą, išgąstingai žvilgčiodami per pečius. Dauguma nuskuodė į parką ir pasklido į skirtingas puses. Stebint juos, Klėjui suspaudė širdį. Susikibusios porelės vaizdas jam kažkodėl patiko labiau.
Greta stotelės tebestovėjo du vyrai bei dvi moterys. Jie, ko gero, ir pabaidė likusius išnirę iš požemių. Klėjui ir Tomui stabtelėjus už pusės kvartalo, tas ketvertas įniko tarpusavyje pliektis. Isteriškos, mirtinai aršios grumtynės vyko be jokios aiškios sistemos. Ne trise prieš vieną, ne du prieš du ir tikrai ne berniukai prieš mergaites, juolab kad viena iš tų „mergaičių" buvo septintą dešimtį įpusėjusi moteris, stambaus sudėjimo ir absurdiška šukuosena, kurią regėdamas Klėjus prisiminė anksčiau pažinotas priešpensinio amžiaus mokytojas.
Jie spardėsi, švaistėsi kumščiais, draskėsi, kandžiojosi urgzdami, stūgaudami ir sukdami ratus aplink pustuzinį žmonių, kurie drybsojo be sąmonės arba jau nužudyti. Vienas vyras užkliuvo už ištiestos kojos ir suklupo. Jaunesnė moteris bematant ant jo užšoko. Klupintis vyriškis čiupo kažką nuo šaligatvio — Klėjus nė kiek nenustebo jo delne pamatęs mobilųjį — ir vožė tuo daiktu į moters veidą. Telefonas sutrupėjo ir perdrėskė užpuolikės skruostą, iš kurio ant balto švarkelio peties pasipylė kraujas. Ji suspiegė, bet veikiau iš įsiūčio nei skausmo, griebė aukos ausis tarytum ąsočio ąsas, keliais įsispyrė vyrui į pilvą ir nustūmė jį į laiptų prieblandą. Susikibę, žviegdami kaip rujojantys katinai, tuodu pranyko tamsoje.
— Eime, — burbtelėjo Tomas ir nedrąsiai patimpčiojo bendražygį už marškinių. — Eime. Į kitą kelio pusę.
Klėjus leidosi pervedamas per Boilstono gatvę. Arba Tomas Makortas žiūrėjo, kur dróžia, arba jam tiesiog labai pasisekė, nes visas tris

juostas jiedu kirto be jokių trukdžių. Sustoję šalia „Kolonijų“ knygyno (geriausios knygos iš seniausių, geriausios iš naujausių) abu palydėjo žvilgsniais nugalėtoją (sunku tuo patikėti, bet ja tapo drūtoji senutė), kuri nužirgliojo į parką, liepsnojančio lėktuvo kryptimi. Nuo pasišiaušusių, neklusnių, žilų sruogų ant apykaklės varvėjo kraujas. Klėjui nekėlė nuostabos tas faktas, kad ant kojų liko stovėti vienintelė senoji ponia, panaši į bibliotekininkę arba lotynų kalbos mokytoją, už poros metų išeisiančią į pensiją. Mokyklose teko matyti ne vieną tokią žmogystą, ir tos, kurios sugebėdavo išgyventi tarp mokinių tiek daug metų, dažniausiai būdavo nepajudinamos kaip uolos.

Jis vėl prasižiojo pasirengęs pasakyti Tomui sąmojingą (bent pats taip galvojo) repliką, tačiau teįstengė vangiai sukrenkšti. Vaizdas akiratyje ėmė mirguliuoti. Regis, ne vien ponas Makortas, mažylis tvido kostiumu, nesugebėjo prisukti ašarų čiaupelių. Klėjus atžagaria ranka nusišluostė akis, dar sykį pabandė prabilti, bet ir vėl pajėgė tiktai kimiai sušvokšti.

— Viskas gerai, — nuramino Tomas. — Verčiau išsiliek.

Klėjus taip ir padarė, atsirėmęs į vitriną, pilną senų knygų, kurios supo „Rojai“ spausdinimo mašinėlę, išvydusią pasaulį gerokai seniau, negu įsiviešpatavo mobilaus ryšio epocha. Apraudojo moterį griežto stiliaus eilute, Šviesiąją Fėją ir Tamsiąją Fėją, su ašaromis apgailėjo save, nes gyveno ne Bostone, o tikrieji namai anksčiau niekada neatrodė taip toli.

6

Už bendruomenės parko Boilstono gatvė susiaurėjo. Šiose vietose grūdosi tiek automobilių, pakliuvusių į avariją arba tiesiog paliktų, kur papuola, kad jiems nereikėjo nerimauti dėl kamikadzių limuzinų ar nevaldomų autobusiukų. Vis šiokia tokia paguoda. Aplinkui miestas dundėjo ir griaudėjo it pragaras Naujųjų metų išvakarėse. Netoliese irgi vyravo lalesys — labiausiai triukšmavo mašinų signalizacijos ir apie vagis įspėjantys įtaisai, — tačiau pati gatvė atrodė šiurpiai apleista. Jumis dėtas, pasislėpčiau, sakė pareigūnas Ulrikas Ešlandas. Jums vieną syki pasisekė. Kitą kartą laimė gali ir nenusišypsoti.

Bet už dviejų kvartalų į rytus nuo „Kolonijų“ knygyno ir vos už kvartalo nuo kuklaus Klėjaus viešbutuko, jiems vėl nusišypsojo sėkmė. Iš skersgatvio, prieš pat jųdviejų nosis, šovė dar vienas pakvaišėlis, šįsyk daugmaž dvidešimt penkerių metų jaunuolis išsipūtusiais raumenimis, kuriuos veikiausiai pumpavo „Nautilus“ arba „Saibeks“ sportine įranga. Jis movė į gatvę, peršoko dviejų sulipusių automobilių buferius. Iš vaikino gerklės nesustabdomu srautu veržėsi beprasmiški vapaliojimai. Abejose rankose beprotis gniaužė mašinų antenas ir čaižė jomis orą nelyginant durklais. Kuitė visiškai nuogas, tik apsiavęs naujus

„Nike“ sportinius batelius, paryškintus raudonais žaibais. Jo penis maskatavo į šonus, kaip paspartintu režimu siūbuojanti senoviško sieninio laikrodžio švytuoklė. Vyrukas nusigavo iki šaligatvio ir pasuko į vakarus, link bendruomenės parko, svaiginamai greitu ritmu krutindamas pasturgalio raumenis.

Tomas Makortas stipriai suspaudė Klėjaus ranką. Paleido ją tik tuomet, kai pamišėlis dingo iš akių.

— Jeigu jis būtų mus pastebėjęs... — išsižiojo.

— Bet nepastebėjo. — Klėjus staiga pasijuto absurdiškai laimingas. Jis žinojo, jog džiaugsmas netrukus išblės, bet dabar dėl to nekvaršino galvos. Jautėsi kaip žmogus, prie pokerio stalo iš gautų kortų surinkęs „eilę“ ir pasiglemžęs visą banką — stambiausią per vakarą susikaupusią sumą.

— Užjaučiu tuos, kuriuos jis pamatys, — suniurnėjo Tomas.

— Aš užjaučiu tuos, kurie jį pamatys, — atsiliepė Klėjus. — Eime.

7

„Atlanto aveniu“ viešbučio durys buvo užrakintos.

Klėjus akimirkai taip nustebo, jog tegalėjo stovėti vietoje ir trūkčioti nuolaf iš pirštų slystančią rankeną mėgindamas įsisąmoninti: užrakinta. Viešbučio durys. Neatsidaro.

Tomas prišliejo kaktą prie stiklo, kad akių nespigintų šviesos atspindys, ir pabandė įžiūrėti vestibiulį. Šiaurėje (neabejotinai Logano oro uoste) driokstelėjo dar vienas kurtinantis sprogimas, bet šįsyk Klėjus tik truputį suvirpėjo. Įsispitrijęs pro duris Tomas Makortas išvis nesureagavo į griaudėjimą.

— Ant grindų guli lavonas, — galop pareiškė. — Vyras su uniforma, bet per senas, kad būtų pasiuntinukas.

— Man nereikia nešti prakeikto bagažo, — atkirto Klėjus. — Aš tik noriu patekti į savo kambarį.

Tomas keistai sušnarpštė, tarytum vėl ketindamas srūti ašaromis. Tačiau paaiškėjo, kad jis tiesiog tyliai nusijuokė.

Ant vieno dvigubų durų stiklo didžiosiomis raidėmis juodavo užrašas ATLANTO AVENIU, ant kito švytėjo akivaizdus melas: PUIKIAUSI UŽEIGOS NAMAI VISAME BOSTONE. Tomas tvojo plaštaka per kairiąją durų pusę, tarp pagyrūniško šūkio ir kreditinių kortelių atvaizdų.

Klėjus pasekė bendražygio pavyzdžiu ir taip pat prigludo prie stiklo. Kairiajame nedidelio vestibiulio šone dunksojo registratūros pertvara, dešinėje pusėje jis įžiūrėjo porą liftų. Grindis dengė tamsiai raudonas kilimas. Veidu į pastarąjį tysojo uniformuotas senukas, užkėlęs vieną koją ant kušetės, paslėpęs sėdimąją po „Kurje&Aivso“ reprodukcija.

Gera Klėjaus nuotaika akimoju išsisklaidė. Jis stvėrė Tomui už kumščio, kuriuo tas ėmė įnirtingai bilsnoti per stiklą.

— Nesivargink, — tarė. — Mūsų niekas neįleis, net jeigu tenykščiai liko gyvi ir nepakvaišo. Ypač jeigu išsaugojo sveiką protą.

Tomo antakiai šoktelėjo į viršų.

— Negi dar nesupratai?..

„Ko?

— Padėtis pasikeitė.

— Jie neturi teisės mūsų neįleisti. — Jis nusipurtė Klėjaus ranka, bet užuot įnikęs talžyti duris, priplojo veidą prie stiklo ir suriko. Nors buvo mažo ūgio, bet turėjo velniškai stiprų balsą. — Ei! Ei, ar viduje kas nors yra?

Tylos pauzė. Vestibiulyje niekas nesukrutėjo. Senasis pasiuntinukas, kaip ir anksčiau, drybsojo negyvas, paveikslu prisidengęs sėdynę.

— Ei, jei ten kas nors slepiasi, verčiau atidarykite duris! Man draugiją palaiko žmogus, kuris apsistojęs šiame viešbutyje, ir aš esu jo svečias! Atidarykite, antraip šveisiu į stiklą bordiūrinį akmenį! Ar girdite mane?

— Bordiūrinį akmenį? — prajuko Klėjus. — Tu pasakei, bordiūrinį akmenį? — nesusivaldęs jis pratrūko kvatoti. Kikeno, kol kairėje pusėje pastebėjo judesį. Atsisukęs išvydo paauglę, stovinčią gatvėje, žvelgiančią į abu vyrus mėlynomis, išvargusiomis katastrofos aukos akimis. Ji vilkėjo baltą, bet kruviną suknelę. Po nosimi, ant lūpų bei smakro irgi rudavo kreštantis kraujas. Tačiau mergina neatrodė rimtai nukentėjusi arba kuoktelėjusi. Paprasčiausiai buvo patyrusi Šoką. Mažne mirtinai sukrėsta.

— Kaip tu jautiesi? — paklausė Klėjus ir žengė link nepažįstamosios. Ši savo ruožtu pasitraukė atatupsta. Tokiomis aplinkybėmis mergina elgėsi visiškai natūraliai. Jis sustingo ir iškėlė ranką it eismo reguliuotojas: nejudėk.

Tomas atsigręžė, bet po sekundės vėl pratrūko daužyti duris, taip nuožmiai, kad senuose mediniuose rėmuose ėmė vibruoti stiklas, dėl ko suvirpėjo jo atspindys.

— Suteikiu paskutinę progą! Jei neįleisite, mes patys įeisime!

Klėjus jau ruošėsi pareikšti, kad šiandieną sumautu valdingu tonu jis nieko nepeš, kai iš už priimamojo pertvaros lėtai iškilo plikė. Žmogėnas tarsi pro periskopą žvalgėsi į grėsmingų vandenų paviršių. Klėjus atpažino viršugalvį anksčiau nei pamatė veidą. Galva priklausė administratoriui, kuris vakar jį priregistravo ir mašinų aikštelės, įrengtos už kvartalo, bilietėlyje įspaudė leidimo štampą. Tas pats administratorius iš ryto nurodė kelią į „Koplio aikštės“ viešbutį.

Žmogus delsė nelįsdamas iš už pertvaros, tad Klėjus pamojavo kambario raktu su žaliu plastikiniu „Atlanto aveniu“ viešbučio karuliu. Paskui kilstelėjo savo aplanką manydamas, kad administratorius gali jį atpažinti.

Turbūt taip ir atsitiko. Arba, kas labiau tikėtina, plikis nusprendė neturįs kitos išeities. Kad ir kaip ten būtų, jis išniro į atvirą erdvę ir puslankiu aplenkdamas lavoną atkurnėjo iki durų. Klėjus Ridelas neabejojo pirmą sykį gyvenime regįs taip nenoromis bėgantį individą.! Vyriškis neapsidžiaugė tuo, ką išvydo lauke, tačiau kišenėje sužvejojo ryšulį raktų, sparčiai visus persklaidė, aptiko reikiamą ir įkišo į spyną. Tomas ketino stverti už rankenos, bet plikis iškėlė ranką kaip Klėjus, raginęs išsikruvinusią merginą nejudėti. Administratorius atrado antrą raktą, įgrūdo jį į kitą spyną ir galiausiai atšovė duris.

— Užeikite, — pasakė. — Greičiau. — Staiga pastebėjo nepažįstamąją iš atokiau stebinčią trijulę. — Tik ne ji.

— Taip, ir ji, — atrėžė Klėjus. — Eikš, brangute. — Bet paauglė nesiruošė paklusti. Matydama, kad žmogus su aplanku juda gatvės linkme, ji žaibiškai apsisuko ir leidosi tekina. Įkandin merginos suplevėsavo suknelės pakraščiai.

8

— Ji gali ten mirti, — pastebėjo Klėjus.

— Ne mano bėdos, — atsakė administratorius. — Jūs einate ar ne, pone Ridlai? — jis kalbėjo bostonišku akcentu, visiškai nepanašiu [pietiečių darbininkų tarmę, būdingą Meino valstijai, kur kas trečias sutiktas, regis, buvo kilęs iš Masačiusetso, bet demonstravo pabrėžtinai britiškas manieras.

— Aš esu Ridelas. — Pro atsivėrusį tarpdurį jis, žinoma, ners, tačiau ne iš karto. Kelias sekundes mindžikavo ant šaligatvio ir akimis ieškojo merginos.

— Judinkis, — tyliai paragino Tomas. — Dabar nieko nepakeisi.

Jis pataikė tiesiai į dešimtuką — dabar iš tikrųjų nieko neįmanoma pakeisti. Klėjus nusekė pavymui bendražygį į vestibiulį, o administratorius vėl du sykius užrakino paradines duris, tarytum tokiomis priemonėmis būtų juos pajėgęs apsaugoti nuo gatvėje vyraujančio chaoso.

9

— Tai Franklinas, — tarė plikis, pamojęs į uniformuotą vyriškį, gulintį veidu į grindis.

Jis per senas, kad būtų pasiuntinukas, išreiškė savo nuomonę Tomas, kai stebeilijosi per stiklą. Ir Klėjus jam pritarė. Ant smulkaus sudėjimo nūnai negyvo žmogaus viršugalvio vešėjo kupeta žilų sruogų. Nelaimei, pati smegeninė, ant kurios jos veikiausiai tebeaugo (jis kažkur skaitė, jog žinia apie šeimininko mirtį pasiekdavo plaukus ir

nagus ne iš karto), buvo perkreipta siaubingu kampu kaip pakaruoklio galva.

— Jis išdirbo mūsų viešbutyje trisdešimt penkerius metus. Esu tikras, jog apie tai pasakodavo kiekvienam prisiregistravusiam svečiui. Kai kuriems ne po vieną kartą.

Perdėm daili plikio tartis tampė pakrikusius Klėjaus nervus. Jeigu čia būtų pirstelėjimas, pamanė jis, tai šio garsas primintų gimtadienio cypynės, kurią pūstų astma sergantis vaikas, švokštimą.

— Iš lifto išėjo žmogus, — pasakė administratorius, vėl sprukdamas už registratūros pertvaros, kur jautėsi kaip namuose. Iš palubės krentanti šviesa nutvieskė plikio veidą, ir Klėjus pamatė, kad jis mirtinai išblyškęs. — Vienas iš pakvaišėlių. Nelaimei, Franklinas stovėjo priešais duris...

— Jums, aišku, nešovė į galvą bent jau nuimti prakeiktą paveikslą nuo jo sėdynės, — suurzgė Klėjus. Pasilenkęs jis čiupo „Kurje&Aivso" reprodukciją ir metė ją ant kušetės. Tada nuo pagalvėlės nustūmė negyvėlio koją ir toji nusileido ant grindų išgaudama gerai pažįstamą garsą, kuriam daugumoje komiksų knygelių suteikiamas rašvtink SLUMŠT atitikmuo.

— Žmogus iš lifto jam vožė tiktai vieną sykį — tęsė administratorius. — Betpo smūgio vargšelis įsirėžė į sieną. Turbūt tada ir susilaužė sprandą. Šiaip ar taip, paveikslas nukrito, kai Franklinas sudrebino mūrus.

Veikiausiai, plikio nuomone, tai viską paaiškino.

— O kaipgi tipas, kuris jam trenkė? — paklausė Tomas. — Kur dingo pamišėlis?

— Išsinešdino. O aš nusprendžiau, kad būtų protingiausia užrakinti duris. — Jis žvelgė į abu vyrus spinduliuodamas baimės ir godulio, kuriuo trykšta paskalų ištroškęs liežuvautojas, mišinį. Tokios emocijos Klėjui kėlė ypatingą pasibjaurėjimą. — Kas vyksta lauke? Ar padėtis labai prasta?

— Manau, pats žinote atsakymą, — atsiliepė Klėjus. — Argi ne todėl užsirakinote?

— Taip, bet...

— Kokias naujienas perduoda televizija? — įsiterpė Tomas.

— Jokių. Transliacijos nutrūko... — jis dirstelėjo į savo rankinį laikrodį, —... maždaug prieš pusvalandį.

— Ką perduoda radijas?

Administratorius nudelbė mažylį manieringu žvilgsniu, sakančiu: jūs tikriausiai juokaujate. Klėjus pagalvojo, kad plikis galėtų parašyti knygą „Kaip per trumpą laiką nuteikti prieš save aplinkinius".

— Radijas čia? Viename iš centro viešbučių? Nejuokaukite.

Lauke pasigirdo veriantis siaubo klyksmas. Prie durų išdygo mergina, dėvinti baltą iškruvintą suknelę, ir įniko delnu talžyti per

stiklą, be paliovos žvilgčiodama per petį. Klėjus skubiai žengė link išėjimo.

— Ei, juk durys užrakintos, — sušuko Tomas. — Gal pamiršai? Klėjus nepamiršo. Jis atsigręžė į administratorių.

— Atidarykite.

— Ne, — atrėžė plikis ir sunėrė rankas ant siauros krūtinės tarsi parodydamas, kad jis kalba rimtai. Tuo metu mergina vėl trumpam atsisuko į gatvę ir po sekundės ėmė dar stipriau daužyti į duris.

Iš už diržo Klėjus išsitraukė mėsininko peilį, kuris buvo visai iškritęs iš galvos. Stebėtina, kaip natūraliai ir žaibiškai jis prisiminė turįs mirtiną ginklą.

— Atidaryk, kalės vaike, — pakartojo. — Antraip perjausiu tau gerklę.

10

— Nėra laiko! — užstaugė Tomas ir griebė vieną iš krėslų su aukšta, nepatogia atkalte, stūksantį prie kušetės. Atstatė jį kojomis į priekį ir nukūrė link dvigubų durų.

Pamačiusi atbėgantį mažylį mergina susigūžė, pakėlė abi rankas, idant apsaugotų veidą. Staiga ant šaligatvio pasirodė ją persekiojęs žmogus. Į statybininką panašus plačiapetis masyviu, geltoną marškinėlių audinį įtempusiu pilvu ir riebaluotais plaukais, kuriuos buvo susirišęs į uodegėlę.

Krėslo kojos pervėrė durų stiklus, dvi kairiosios ištaškė tą, ant kurios puikavosi užrašas ATLANTO AVENIU, dvi dešiniosios į šipulius suskaldė pagyrą PUIKIAUSI UŽEIGOS NAMAI VISAME BOSTONE. Pastarosios smigo į mėsingą statybininko, stvėrusio savo auką už sprando, petį. Krėslo apačia įsirėmė į siūlę, skiriančią dvigubas duris. Apsvaigęs Tomas Makortas susvirduliavo atbulas.

Pilvotas statybininkas plūste plūdo beprasmiškų garsų srautu; strazdanotu kairiuoju bicepsu pasruvo kraujas. Merginai pavyko išsivaduoti iš užpuoliko gniaužtų, tačiau susipynus kojoms nelaimėlė dribo žemyn, pusiau ant šaligatvio, pusiau — į nutekamąjį griovį. Iš siaubo ir skausmo ji suspigo.

Klėjus nė pats nepajuto, kaip kirto vestibiulį (prisiminė tik tiek, kad pakeliui nuspyrė krėslą į šoną) ir atsidūrė priešais tuščius durų rėmus.

— Ei, mulki! — suriko ir truputį padrąsėjo, nes plačiapetis storulis trumpam nustojęs riaumoti sustingo kaip įbestas. — Aha, tu! — pakartojo. — Kalbu su tavimi! — nieko gudresnio nesumąstydamas pridūrė: — Aš dulkinau tavo močią, o ji riogsojo po manimi kaip rąstas!

Maniakas geltonais marškinėliais krioktelėjo kažką šiurpiai keisto, primenančio tai, ką verslininkės kostiumėlį vilkėjusi moteris rėkė prieš savo mirtį (Žurk!), kaip vijurkas atsisuko, netikėtai prašiepė dantis ir jį

puolė. Nežinia, ką apdujėlis matė, bet tikrai ne vyriškį niauriu, prakaituotu veidu, kuris gniauždamas peilį pasvirto pro stačiakampį, nūnai „išstiklintą“ rėmą, nes Klėjui nė nereikėjo gintis. Beprotis pats užšoko ant atkištų peilio asmenų. Švediškas plienas lyg per sviestą įslydo į drebantį įdegusį pagurklį ir iš gerklės šovė raudonas fontanas. Karštas, kaip ką tik užvirta kava, kraujas aptaškė peilį laikančią ranką, ir Klėjus vos susivaldė neatšokęs. Vis dėlto jis liko stovėti vietoje — stūmė ašmenis pirmyn, kol šie galiausiai susidūrė su kliūtimi. Kadangi stabdžių mažulės neturėjo, po trumputės pauzės jie perskrodė kremzlę ir išniro pro storulio sprandą. Žmogus pasviro į priekį (Klėjus nieku gyvu nebūtų įstengęs jo prilaikyti viena ranka, nes tas tipas svėrė ne mažiau kaip du šimtus šešiasdešimt svarų, gal net visus du šimtus devyniasdešimt Maždaug 118 ir 131 kg.) ir akimirkai parimo į duris it girtuoklis, prisišliejęs prie gatvės žibinto. Rudos akys suapvalėjo, pro lūpų kraštą išlindo nikotino dėmelėmis nusėtas liežuvis, iš kaklo veržėsi kraujas. Staiga jam pakirto pakinklius, ir plačiapetis statybininkas drebės ant žemės. Tebespausdamas peilio kotą, Klėjus nusistebėjo, kaip lengvai ašmenys ištrūko iš lavono —kur kas lengviau, nei mėginant juos ištraukti iš odinio dervuoto aplanko.

Kai pamišėlis nudribo, akiratyje vėl pasirodė mergina, vienu keliu įsirėmusi į šaligatvį kitu — į nutekamąjį griovį spiegianti ir purtanti ant veido užkritusius plaukus.

— Nereikia, brangioji, — tarė Klėjus. — Nusiramink.

Tačiau mergina nesiliovė klykusi.

11

Ji buvo vardu Alisa Maksvel. Tiek pasakyti sugebėjo. Įstengė pridurti ir tai, jog drauge su gimdytoja į Bostoną traukiniu atkeliavo iš Boksfordo. Ketino pasivaikščioti po parduotuves, kuojos dažniausiai užsiimdavo trečiadieniais, kai mokykloje, kurią Alisa lankė, anksčiau užsibaigdavo pamokos. Išlipusios Pietinėje stotyje, motina su dukterimi sėdo į taksi, kurį vairavo žmogus mėlynu turbanu. Anot merginos, ji neprisiminė, kas įvyko nuo tada, kai užsidarė automobilio durelės, iki to momento, kai plikas viešbučio administratorius atrakino sudaužytas dvigubas duris.

Klėjus įtarė, kad Alisa kažką nutyli, nes ji ėmė drebėti, Tomui Makortui pasidomėjus, ar jos nešiojosi mobiliuosius. Tvirtino nepamenti, tačiau Klėjus neabejojo, jog kažkuri iš jų arba abi telefoną turėjo. Kaip visi žmonės šiai laikais. Jis pats tapo taisyklės išimtimi. Tomui savo ruožtu už išgelbėtą gyvybę greičiausiai reikėjo dėkoti katinui, nutrenkusiam mobilųjį nuo bufeto.

Jie šnekėjosi su mergina (tiksliau, Klėjus klausinėjo merginos, o toji tylėjo vėpsodama į savo nubrozdintus kelius ir tik retsykiais

krestelėdavo galvą) vestibiulyje. Franklino kūną teko nutempti už registratūros pertvaros, nepaisant garsių ir absurdiškų administratoriaus protestų, jog „lavonas gulės po mano kojomis". Galop plikis, kuris prisistatė ponu Rikardžiu, pasislėpė savo kabinete. Nusekęs iš paskos Klėjus įsitikino, kad jis nemelavo dėl nutrūkusios televizijos transliacijos, ir paliko poną Rikardį pinti savo godas, kaip pasakytų Sarona Ridel.

Administratorius neleido jam išeiti nepaleidęs atsisveikinimo šūvio.

— Dabar mes atviri pasauliui, — tarstelėjo su kartėliu. — Jūs turbūt galvojate, jog nuveikėte kažką naudingo.

— Pone Rikardi, — kiek įmanydamas kantriau atsiliepė Klėjus. — Beveik prieš valandą aš stebėjau, kaip kitoje bendruomenės parko pusėje sudužo lėktuvas. Jei neklystu, tokios pačios lemties sulaukė ir didesni orlaiviai Logano oro uoste. Galbūt terminalus užgriuvo savižudžiai teroristai. Centre vienas kitą lydi sprogimai. Todėl sakyčiau, kad šią popietę pasauliui atviras visas Bostonas.

Tarsi pabrėždamas jo žodžius, iš viršaus atsklido galingas dunkstelėjimas. Ponas Rikardis nė nepakėlė akių. Jis tik atsainiai sumojavo ranka prašydamas Klėjaus pasišalinti. Kadangi televizorius nieko nerodė, ant kėdės kiūtintis plikis įbedė rūsčias akis į sieną.

12

Klėjus su Tomu pristūmė prie durų du krėslus, neva menančius karalienės Anos laikus. Aukštos atkaltės kuo puikiausiai pridengė tuščius rėmus. Nors tai negarantavo jokio saugumo, Klėjus vis dėlto manė, kad būtų neblogai tiesiog atitverti vestibiulį, idant niekas negalėtų į jį žvalgytis iš gatvės, ir Tomas tam pritarė. Užstatę išbarbentas stiklines duris, virš pagrindinio fojė lango jie nuleido žaliuzes, kurios patalpą kaip reikiant pritemdė. Ant raudonojo kilimo tarytum kalėjimo grotos nudriko blyškios šešėlių juostelės.

Išklausęs drastiškai sutrumpintą Alisos Maksvel istoriją, Klėjus galų gale žengė prie registratūros telefono. Rankinis jo laikrodis rodė keturias valandas dvidešimt minučių, visiškai įprastą popietės momentą, jei nekreiptume dėmesio į tą smulkmeną jog šiandieną išgaravo bet koks laiko pojūtis. Nuo to momento, kai parke kažkoks pamišėlis ėmė kandžioti šuns ausį, rodės, praėjo ištisos valandos. Laikas lyg ir pranyko, tačiau jis, aišku, egzistavo, bent jau toks, kokį matavo žmonės. Kent Ponde Sarona jau bus grįžusi į namus, kūnuos jis iki šiol laikė savais. Klėjui magėjo pakalbėti su žmona, įsitikinti, ar ji gerai jaučiasi, perduoti, kad jam taip pat nieko baisaus nenutiko. Bet visa tai tebuvo mažmožiai. Svarbiausia (gyvybiškai svarbu!) sužinoti, ar Džonis sveikas gyvas.

Klėjus nesinaudojo mobiliaisiais, kaip ir Šarona — jis tuo beveik neabejojo. Galbūt, kai balandį jiedu ėmė gyventi atskirai, žmona telefoną įsigijo, bet naujieną Klėjus būtų sužinojęs vienas iš pirmųjų, nes iš miesto neišsikraustė ir matydavo ją kiekvieną dieną. Nusipirkusi naują ryšio priemonę, Šarona visų pirma praneštų jam numerį, teisingai? O taip. Bet...

Bet mobilųjį turėjo Džonis. Mažulis Džonis šaunuolis, kuris, beje, ne toks ir mažas (dvylika metų — gan padorus amžius). Paskutiniajam savo gimtadieniui sūnus užsigeidė raudono telefono, zirziančio motyvą iš mėgstamos jo televizijos programos. Aišku, mokykloje vaikiui buvo draudžiama naudotis naujuoju žaisliuku ar netgi išsitraukti jį iš kuprinės, tačiau pamokos jau seniai baigėsi. Šiaip ar taip, tėvai ragino sūnų nešiotis mobilųjį. Dalinai dėl jųdviejų išsiskyrimo. Ko tik nepasitaiko gyvenime — ir rimtų nelaimingų įvykių, ir smulkių nepatogumų, pavyzdžiui, galima pavėluoti į autobusą. Dabar Klėjaus galvoje skambėjo Šaronos balsas, sakantis, kad pastaruoju metu užeidama į vaiko kambarįji dažniausiai rasdavo telefoną išsikrovusį, nušveistą ant stalo arba palangės kaip nereikalingą žaisliuką.

Tačiau mintis apie raudonąjį Džonio mobilųjį kirbėjo Klėjaus galvoje nelyginant tiksinti uždelsto veikimo bomba.

Jis palietė stacionarųjį telefoną, kėpsantį ant registratūros stalo, ir atitraukė ranką. Lauke vėl nugriaudėjo sprogimas, šįkart kažkur tolumoje. Tarytum už fronto linijos būtų driokstelėjęs artilerijos sviedinys. Nė negalvok apie tai, įspėjo save Klėjus. Nė nemanyk, kad mes atsidūrėme fronte.

Nukreipęs žvilgsnį į vestibiulį, jis pamatė, jog Tomas tupi šalia Alisos, prisėdusios ant kušetės, ir kažką murma merginai viena ranka liesdamas masyvius, vyriškus jos batus, nenuleisdamas akių nuo vargšelės veido. Šaunuolis. Kuo toliau, tuo labiau Klėjus džiaugėsi, jog susidūrė su Tomu Makortu... arba tuo, kad Tomas Makortas susidūrė su juo.

Įprastoms ryšio linijoms, ko gero, nieko nenutiko. Tik klausimas, ar vertėtų pasitikėti tuo „ko gero". Jis turėjo žmoną, už kurią iki šiol jautėsi lyg ir atsakingas. Už sūnų taip pat, žinoma, be jokio „lyg ir". Tačiau pavojų kėlė netgi mintys apie Džonį. Kiekvieną kartą, kai pagalvodavo apie berniuką, Klėjus pajusdavo, kaip sąmonėje sukrebždėdavo panikos žiurkė, pasirengusi ištrūkti iš savo trapaus narvo ir suleisti smailius dantukus į viską, kas pasitaikytų kelyje. Įsitikinęs, jog Šarona su Džoniu nenukentėjo, jis sugebės išlaikyti prakeiktą graužiką narvelyje ir planuoti, ką daryti toliau. Bet jei prikrės kvailysčių, niekam padėti nebegalės. Šiek tiek pamąstęs Klėjus pašaukė administratorių.

Nesulaukęs atsakymo iš kabineto jis dar sykį šūktelėjo. Į antrąjį kvietimą plikis vėl neatsiliepė, todėl Klėjus jį perspėjo:

— Aš žinau, kad jūs mane girdite, pone Rikardi. Būsiu labai nepatenkintas, jei mane priversite pas jus ateiti. Susinervinęs galiu išmesti jus į gatvę.

— Neturite teisės, — gaižiu, pamokančiu tonu atkirto administratorius. — Jūs tesate viešbučio svečias.

Klėjus jau rengėsi pakartoti, ką Tomas sakė lauke — padėtispasikeitė, — bet kažkas privertė jį nutylėti.

— Ką? — galop paklausė ponas Rikardis dar niauresniu balsu. Iš viršaus atsklido trenksmas, tarytum ant grindų būtų nudrėbtas sunkus baldas. Pavyzdžiui, komoda. Dabar net mergina pakėlė akis. Klėjui pasidingojo, kad jo ausis pasiekė prislopintas šūksnis, — o gal skausmo aimana, — bet šios nelydėjo jokie kiti garsai. Kas yra antrame aukšte?

Ne, tikrai ne restoranas. Registruodamas Klėjų ponas Rikardis minėjo, jog čia restoranas neįrengtas. Antra vertus, greta viešbučio veikė „Metropoliteno“ kavinė. Jungiamieji kambariai, toptelėjo jam. Esu tikras, ten — jungiamieji kambariai, pavadinti indėnų genčių vardais.

— Ką? — nuožmiai susniaukrojo ponas Rikardis.

— Ar jūs bandėte kam nors skambinti, kai užvirė šita košė?

— Aišku, bandžiau. — Administratorius išdygo tarpduryje, skiriančiame kabinetą nuo registratūros stalo, aprūpinto dokumentų stalčiukais, monitoriais, kurie rodė apsaugos kamerų perduodamą vaizdą, kompiuterių virtine. Jis nudelbė Klėjų pasipiktinusiu žvilgsniu. — Pradėjo spiegti priešgaisrinė signalizacija — aš ją atjungiau. Dorisė sakė, jog trečiame aukšte tiesiog užsidegė šiukšliadėžė. Paskambinau į gaisrinę norėdamas perspėti, kad nieko pas mus nesiųstų. Linija buvo užimta! Užimta, įsivaizduojate?

— Jūs turbūt labai nusiminėte, — tarė Tomas.

Ponas Rikardis pirmą kartą suminkštėjo.

— Aš susisiekiau su policija, kai lauke... na, žinote... kai viskas ėmė ristis velniop.

— Taip, — sulinksėjo Klėjus. Viskas ėmė ristis velniop — galima sakyti ir taip. — į jūsų skambutį išties kažkas atsiliepė?

— Vyriškas balsas liepė man padėti ragelį, ir ryšys nutrūko. — Jo intonaciją vėl persmelkė apmaudo gaidelės. — Kai antrą sykį paskambinau — po to, kai iš lifto iššokęs pamišėlis nužudė Frankliną, — man atsakė moteris. Ji pareiškė... — pono Rikardžio balsas suvirpėjo, ir Klėjus pamatė pirmąsias ašaras, kurios nutekėjo siauromis vagelėmis, įsirėžusiomis abipus nosies, — ...pareiškė...

— Ką? — kaip ir anksčiau užjaučiamai paklausė Tomas. — Ką gi jūs išgirdote, pone Rikardi?

— Pasak jos, jeigu Franklinas negyvas, o jį užmušęs žmogus išbėgo į gatvę, tuomet man niekas negrėsė. Būtent ji patarė man užsirakinti, nuleisti viešbučio liftus į vestibiulį ir juos atjungti.

Tomas su Klėjumi persimetė žvilgsniais, bylojančiais: gera mintis. Pastarasis mintyse ūmai išvydo vabzdžius, įstrigusios tarp uždaryto lango ir tinklelio, įnirtingai dūzgiančius, bet nepajėgiančius išsivaduoti. Vaizdas kažkaip asocijavosi su bildesiais, pasigirdusiais antrame aukšte. Įdomu, kiek laiko praeis, kol dunksėtojas arba dunksėtojai atras laiptus.

— Tada ji padėjo ragelį. O aš paskambinau žmonai, į Miltoną.

— Jums pavyko susisiekti? — pasitikslino Klėjus.

— Ji buvo labai išsigandusi. Prašė manęs sugrįžti. Aš atsakiau, kad policija patarė likti viešbutyje ir užsirakinti. Nurodžiau žmonai sekti mano pavyzdžiu. Užtrenkti duris ir... na, suprantate... ir nepatraukti į save dėmesio. Ji meldė, kad grįžčiau namo. Sakė gatvėje girdėjusi šūvius ir sprogimus. Netgi matė, kaip per mūsų kaimynų, Benzikų, kiemą nubėgo apsinuoginęs vyriškis.

— Taip, — švelniai, kone raminamai pratarė Tomas. Klėjus tylėjo truputį susigėdęs dėl pykčio, kurį jautė ponui Rikardžiui. Bet juk bendražygis irgi siuto.

— Jai pasirodė — tiktai pasirodė, — jog tas žmogus nešėsi... hmm, nuogo vaiko kūną. Bet gal ten viso labo buvo lėlė. Ji vėl ėmė melsti mane pasitraukti iš viešbučio.

Klėjus išgirdo, ką norėjo. Stacionarūs telefonai iš proto neišvesdavo. Ponas Rikardis — sukrėstas, bet tikrai ne pamišęs. Jis ištiesė ranką link ragelio, tačiau administratorius ūmai įsikibo į riešą ilgais, išblyškusiais, Šaltais pirštais. Plikis įsivažiavo ir sustoti neketino.

— Apšaukusi mane kalės vaiku, žmona ryšį nutraukė. Be abejo, aš suprantu, kodėl ji supyko. Bet policija liepė man užsirakinti ir nekišti nosies į gatvę. Policija. Valdžios atstovai.

— Taip, žinoma, valdžia, — linktelėjo Klėjus.

— Jūs atvykote metro? — paklausė ponas Rikardis. — Aš visada keliauju į centrą metro. Labai patogus susisiekimas. Stotelė — vos už poros kvartalų.

— Šiandien patogumus galima užmiršti, — atsiliepė Tomas. — Po to, ką mes regėjome, po žemėmis manęs nenuviliotumėte už jokius pinigus.

Administratoriaus akyse nušvito graudus, pritarimo prašantis žvilgsnis.

— Matote?

Klėjus vėl sukinkavo galva.

— Bus geriau, jeigu jūs liksite čia, — pasakė žinodamas, kad jis pats keliaus namo pas savo berniuką. Ir pas Šaroną, aišku, bet svarbiausia — pas sūnų. Žinodamas, kad jo niekas nesustabdys, nebent atsitiktų kažkas siaubinga. Slegiančios mintys bemaž temdė akiratį. — Tikrai geriau. — Pakėlęs ragelį jis nuspaudė 9, jungiantį su

užmiesčiu. Būgštavo, kad jokio signalo neišgirs, bet, laimei, nuogąstavimas neišsipildė.

Paskui Klėjus spūstelėjo 1 ir 207, Meino valstijos kodą, tada — 692, Kent Pondo ir aplinkinių miestelių prieškodį. Surinko paskutinius tris iš keturių skaičių, priklausančių telefonui, kuris stovėjo Ridelų namuose, kai ragelyje sucypsėjo trigubas signalas, ir įrašytas moteriškas balsas paskelbė: „Atleiskite, visos linijos užimtos. Prašom pamėginti kitą kartą.“

Šiuos žodžius lydėjo pyptelėjimas, liudijantis, jog ryšys su Meinu nutrūko, jei tik negyvas balsas sklido būtent iš ten. Netikėtai apsunkęs ragelis nusviro iki peties. Galop Klėjus užkabino jį ant svirtelės.

13

Tomas išrėžė, kad jis kuoktelėjo, jei nori nešdintis iš viešbučio.

Pirmiausia, pastebėjo mažylis, „Atlanto aveniu“ pastate sąlygiškai saugu, juolab kad liftai neveikia, o laiptai, iš vestibiulio vedantys į kitus aukštus, užversti dėžėmis ir lagaminais, kuriuos jie prigriebė iš bagažo skyriaus. Tiksliau, sukrauti priešais duris, esančias už liftų, trumpo koridorėlio gale. Net jeigu įsibrovėlis pasižymėtų įspūdingais fiziniais duomenimis ir įstengtų atšauti duris, jis tepajėgtų nustumti daiktų krūvą prie kitos sienos, ir pro atsivėrusią šešių colių spragą nieku gyvu nepralįstų.

Visų antra, mieste, už sandaraus prieglobsčio ribų, triukšmas nenumaldomai stiprėjo. Aplinkui ūbavo vienos kitas perrėkiančios signalizacijos, buvo girdėti šūksniai, klyksmai, riaumojantys automobilių varikliai. Kartais į dausas plūstelėdavo tamsūs dūmai, kurių tirštumą, tiesa, veikiai prasklaidydavo stipraus vėjo šuorai. Kol kas, pagalvojo Klėjus, tačiau balsu to nepratarė, bent jau dabar — jis nė kiek netroško dar labiau gąsdinti merginos. Sprogimai drioksėjo ne padrikai, o protrūkiais. Vienas jų sudrebino orą taip arti, kad jie visi susigūžė neabejodami, jog iš rėmų išlėks fasadinio lango stiklas. Šis nedužo, bet trijulė vis vien nutarė persikraustyti į pono Rikardžio buveinę.

Tomo manymu, vien svarstydamas galimybę palikti minimalų saugumą garantuojantį viešbutį, Klėjus elgėsi kvailai, nes dabar laikrodis rodė penkiolika minučių po penkių. Netrukus dieną pakeis vakaras. Mėginimai išsigauti iš Bostono sutemus, tvirtino jis, prilygo beprotystei.

— Pažvelk laukan, — mostelėjo mažylis į kabineto langelį, pro kurį atsivėrė vaizdas į Esekso gatvę, sausakimšą apleistų automobilių. Veidu į šaligatvį tysojo jaunos moters, dėvinčios džinsus ir sportinį, „Red Soks“ nertinį, lavonas. Ji gulėjo išskėtusi rankas, lyg prieš mirtį būtų bandžiusi plaukti. VARITEKAS, skelbė merginos nertinis. —Nejau

manai, kad galėsi važiuoti mašina? Jei taip, siūlyčiau pergalvoti ketinimus.

— Jis teisus, — tarė ponas Rikardis, sėdintis už stalo, vėl sunėręs rankas ant siauros krūtinės, tamsus lyg audros debesis. — Jūs pasistatėte automobilį Tamsvorto gatvės garaže. Abejoju, ar bent rasite savo raktus.

Klėjus, kuris manė, jog sėstis už vairo — bergždžias reikalas, prasižiojo ketindamas atšauti, kad nė nesiruošė keliauti mašina (tik ne iš centro), kai lubas supurtė duslus,.antro aukšto grindis nutvilkęs, stuktelėjimas.

— Kas ten? — paklausė Tomas.

— Irokėzų kambarys, — atsakė ponas Rikardis. — Didžiausias iš trijų jungiamųjų patalpų. Ten laikome savo atsargas — kėdes, stalus, garso ir vaizdo aparatūrą. — Patylėjęs pridūrė: — Restorano neturime, bet klientams pageidaujant antrame aukšte surengiame kokteilių vakarėlius, pastatome švediškus stalus. Paskutinį smūgį...

Administratorius neužbaigė sakinio, bet Klėjus ir taip suprato, ką jis norėjo pasakyti. Paskutinį trinktelėjimą sukėlė nugriautas stalelis su ratukais, ant kurio buvę stiklo dirbiniai išsibarstė po visą irokėzų kambarį. Ten pat kėpsojusius likusius stalus vartė pamišėlis, šėlstantis ' viršuje, zujantis antrame aukšte kaip vabzdys, įkalintas tarp lango stiklo ir tinklelio — padaras, stokojantis nuovokos, kad rastų išėjimą, tegalintis lakstyti ir daužyti, kas papuldavo po ranka... lakstyti ir daužyti.

Po pusvalandžio užsitęsusios tylos pauzės pirmą sykį prabilo Alisa. Be jokio raginimo.

— Jūs minėjote žmogų, vardu Dorisė.

— Dorisė Gutjeres, — sukinkavo galva ponas Rikardis. — Ūkvedė.

Puiki darbuotoja. Turbūt geriausia iš visų čionykščių. Kiek žinau, ji buvo trečiame aukšte, kai...

— Ar ji turėjo... — Alisa parodė gestą, kuris tapo Klėjui toks pat įprastas, kaip prie lūpų priglaustas, nutilti prašantis smilius. Dešinįjį kumštį mergina pakėlė prie skruosto, nykščiu dūrė į ausį, mažylį pirštelį ištiesė link burnos.

— Ne, — pabrėžtinai manieringai atsakė plikis. — Viešbutyje darbuotojai privalo palikti telefonus savo spintelėse. Jei pažeidžia taisyklę, sulaukia papeikimo. Antrą sykį prasižengę gali būti atleisti. Aš asmeniškai paaiškinu padėtį, kai jie priimami į darbą. — Ponas Rikardis pakėlė vieną siaurą petį pusiau gūžtelėdamas. — Tai valdybos sprendimas, ne mano.

— Ar ji būtų nusileidusi į antrą aukštą pažiūrėti, kas ten triukšmauja? — paklausė Alisa.

— Tikriausiai. Bet garantuoti nedrįsčiau. Žinau tik tiek, kad, pranešusi apie užsidegusią šiukšliadėžę, į pranešimų gaviklio žinutes ji nesureagavo. Bandžiau susisiekti su Dorisė du kartus.

Klėjus nenorėjo šaukti — matote, čia nesaugu, — todėl paprasčiausiai įbedė akis į Tomą, žvilgsniu mėgindamas jam perduoti savo mintis.

— Kiek žmonių liko kituose aukštuose? — pasiteiravo administratoriaus Tomas Makortas.

— Neįsivaizduoju.

— Spėkite.

— Nedaug. Iš ūkio srities personalo — turbūt vienintelė Dorisė.

Dirbantys dieną iškeliauja namo trečią. Naktinė pamaina pasirodo ne anksčiau kaip šeštą. — Ponas Rikardis kietai sučiaupė lūpas. — Tai viso labo tėra ekonominis gestas. Negaliu sakyti priemonė, nes ji nepasiteisina. Jei kalbėtume apie svečius...

Plikis susimąstė.

— Popietę mes galime sau leisti atsipalaiduoti. Netgi išglebti. Vakar dienos svečiai jau išsiregistravo — „Atlanto aveniu" viešbutyje šią procedūrą būtina atlikti iki vidurdienio. Nauji atvykėliai pradėtų registruotis maždaug ketvirtą. Bent jau įprastomis popietėmis, ne tokiomis kaip šiandieninė. Svečiai dažniausiai vieši keletą dienų, kol sutvarko verslo reikalus. Manau, kaip ir jūs pats, pone Ridlai.

Klėjus linktelėjo nesivargindamas įsiterpti ir pataisyti klaidingai jo pavardę ištarusį poną Rikardį.

— Įpusėjus popietei, verslo žmonės užsiima tuo, dėl ko atkeliavo į Bostoną. Todėl viešbutis praktiškai ištuštėja.

Lyg tam prieštaraudami, iš antro aukšto vėl atsklido bildesys, dūžtančio stiklo garsai ir tylus laukinis urzgimas. Visi pakėlė akis į viršų.

— Klausyk, Klėjau, — prabilo Tomas, — jei tas tipas nulips laiptais... nenutuokiu, ar tie žmonės sugeba mąstyti, bet...

— Sprendžiant iš vaizdų gatvėje, — atsiliepė Klėjus, — mes klystume netgi vadindami juos žmonėmis. Vyrukas iš viršaus man veikiau primena vabzdį, įkalintą tarp lango ir tinklelio, bet galintį ištrukti į laisvę, jei tik aptiktų skylutę. Manau, rasti laiptus mūsų bičiuliui triukšmadariui padėtų nebent atsitiktinumas.

— Atsitrenkęs galva į duris, kurios veda į vestibiulį, jis atsidarys priešgaisrines ir išeis į skersgatvį, — netikėtai entuziastingai pridūrė ponas Rikardis. — Mes išgirsime signalizaciją — ji įsijungia, kai atšaunama sklendė — ir suprasime, kad pamišėlis dingęs. Vienu rūpesčiu bus mažiau.

Kažkur pietuose sududeno toks galingas sprogimas, kad visi įtraukė galvas į pečius. Dabar Klėjus nujautė žinąs, kaip jautėsi Beiruto gyventojai devintajame dešimtmetyje.

— Aš tik bandau išdėstyti savo nuomonę, — kantriai tarė jis.

— Nieko panašaus, — atšovė Tomas. — Tu vis vien iškeliausi, nes nerimauji dėl žmonos ir sūnaus. Stengies mus įtikinti tik todėl, kad nori draugijos.

Klėjus suirzęs išpūtė orą.

— Aišku, kad noriu... bet jus įtikinėju dėl kitų priežasčių. Dūmų tvaikas sustiprėjo, tačiau kada paskutinį kartą girdėjote priešgaisrinę signalizaciją?

Klausimą pasitiko tyla.

— Būtent, — sulinksėjo Klėjus. — Vargu ar Bostone padėtis ims gerėti, tik ne artimiausiu metu. Reikalai nenumaldomai blogės. Jei dėl nelaimių tikrai kalti mobilieji...

— Ji mėgino palikti žinutę tėčiui, — pratarė Alisa. Žodžius bėrė spėriai, tarsi būgštaudama, kad gali užmiršti, ką rengėsi papasakoti. — Norėjo įsitikinti, kad iš valyklos jis paims drabužius, nes mamai reikėjo geltonos suknelės, kurią ketino apsivilkti komisijos posėdžiui, o man — atsarginės uniformos, skirtos šeštadienio rungtynėms. Tai atsitiko taksi salone. Staiga mes papuolėme į avariją! Ji ėmė smaugti ir kandžioti vairuotoją. Šio turbanas nukrito, o viena veido pusė nusidažė krauju. Tada ir atsitrenkėme į kitą mašiną!

Alisa nužvelgė vyrų trijulę, paslėpė delnuose savo veidą ir pratrūko raudoti. Tomas žengtelėjo link merginos, kad ją paguostų, bet ponas Rikardis nustebino Klėjų išnirdamas iš už registratūros pertvaros ir laibu dilbiu apkabindamas Alisą.

— Nagi, nagi, — sumurmėjo administratorius. — Aš esu tikras, kad įvyko nesusipratimas.

Ji nuleido rankas ir įbedė į plikį suapvalėjusias, paklaikusias akis.

— Nesusipratimas? — mergina mostu parodė į kraujo plutą, ruduojančią ant baltos suknelės. — Argi čia nesusipratimas? Man teko prisiminti savigynos kursus, kuriuos lankiau pradinėje mokykloje, ir karatė smūgiais pašventinti savo motiną! Aš sulaužiau jai nosį... man rodos... — Alisa taip įniko kratyti galvą, kad suplevėsavo jos plaukai.

— Bet jei nebūčiau pasiekusi galinių durelių ir jų atlapojusi...

— Ji būtų tave nužudžiusi, — užbaigė Klėjus.

— Ji būtų mane nužudžiusi, — pritardama sukuždėjo mergina. — Nė nežinojo, kas aš tokia. Mano motina. — Alisa pažiūrėjo į Klėjų su Tomu. — Žmones išvarė iš proto mobilieji telefonai, — tyliai, bet ryžtingai pridūrė. — Mobilieji, ir niekas kitas.

14

— Kiek gi tų prakeiktų žaisliukų yra Bostone? — balsu paspėliojo Klėjus. — Kokia jų skvarbą?

— Sakyčiau, labai didelė, jei atsižvelgtume į koledžų studentus, kurių mieste pilna, — atsiliepė ponas Rikardis, vėl prisėdęs už pertvaros, tačiau dabar gerokai guvesnis. Galbūt iš sąstingio jį prižadino bandymai paguosti merginą, o gal dalykiškai nuskambėjęs klausimas. — Nors jais, be abejo, naudojasi ne vien pasiturintis jaunimas. Prieš porą mėnesių „Inc" žurnale skaičiau straipsnį. Autorius tvirtino, kad Kinijoje yra tiek mobiliųjų, kiek Amerikoje gyventojų. Įsivaizduojate?

Šiuo momentu Klėjus nė kiek netroško telkti vaizduotės galių.

— Man aišku, kur tu lenki, — nenoriai sumurmėjo Tomas. — Tarkim, kokia nors teroristų grupuotė pakoreguoja mobiliųjų signalus. Paskambinęs arba sulaukęs skambučio tu gauni... ką?... pasąmoningą žinutę, kuri priverčia tave kuoktelėti? Skamba kaip mokslinė fantastika, bet prieš penkiolika ar dvidešimt metų nūdienos mobilieji irgi būtų atrodę kaip iš fantastikos srities.

— Kažkas panašaus, — linktelėjo Klėjus. — Pakeistas signalas toks veiksmingas, kad gali išprotėti netgi nugirdęs pokalbį mobiliuoju. — Jis prisiminė Tamsiąją Fėją. — Bet baisiausia, jog susidūrę su chaosu žmonės...

— ...visų pirma čiumpa telefonus ir bando sužinoti, kas jį sukėlė, — užbaigė Tomas.

— Aha, — patvirtino Klėjus. — Savo akimis mačiau juos taip besielgiant.

Mažylis nudelbė jį niauriu žvilgsniu.

— Aš taip pat.

— Man nesuvokiama, ką tai turi bendra su jūsų norais pasišalinti iš saugaus viešbučio, — patraukė pečiais administratorius, — ypač dabar, kai netrukus užslinkš tamsa.

Tarsi atsakymas į jo pastebėjimą nugriaudėjo eilinis sprogimas, palydimas tuzino kitų, kurie tolo į pietryčius kaip slopstantys milžino žingsniai. Antro aukšto grindis vėl sudrebino trenksmas, ir po akimirkos jų ausis pasiekė tylus, tūžmingas kriokimas.

— Vargu ar pamišėliai išsaugojo tiek proto, kad sugebėtų išsinešdinti iš miesto, — pratarė Klėjus. — Jie niekuo nesiskiria nuo to vyruko, kuris tūno virš mūsų ir nepajėgia rasti laiptų.

Sekundę kitą jis manė, jog Tomo veidą perkreipė šokas, bet netikėtai susigaudę regįs viltingos nuostabos išraišką.

— O Jėzau, — delnu plojo sau per skruostą mažylis. — Juk jie niekur neišeis. Aš apie tai nepagalvojau.

— Dar vienas dalykas, — įsiterpė Alisa. Ji krimsčiojo apatinę lūpą ir žvilgsniu varstė savo rankas, kurias įnirtingai glamžė. Galų gale prisivertė dirstelėti į Klėjų. — Sutemus keliauti iš miesto būtų saugiau.

— Kodėl?

— Jei bėgi nuo bepročių ir pasislepi už kokio nors daikto, jie kaipmat tave pamiršta.

— Iš kur tokios išvados, širdele? — paklausė Tomas.

— Aš pati slapsčiausi nuo žmogaus, kuris mane persekiojo, — vos girdimu balsu atsakė ji. — Nuo to pilvūzo geltonais marškinėliais. Šiek tiek anksčiau negu jus pastebėjau, tūnojau skersgatvyje. Už atliekų konteinerio. Persigandau, jog neturėsiu, kur sprukti, jeigu jis atlėks paskui mane. Bet nieko geresnio neišmąsčiau. Tas pamišėlis sustojo prie įėjimo į skersgatvį ir ėmė vaikštinėti ratais — nestygo vietoje, kaip pasakytų mano senelis. Iš pradžių galvojau, kad jis su manimi žaidžia. Na, žinote, kaip katė su pele. Juk matė, kaip nėriau tarp namų. Mus skyrė vos pora pėdų... vos pora pėdų... jis galėjo mane sugriebti ištiesęs ranką... — Alisą nukratė virpulys. — Bet kai pritūpiau už konteinerio, aš... na, suprantate...

— Iš akių — iš atminties, — pakinkavo galva Tomas. — Bet kodėl tu nebėgai?

— Nebeturėjau jėgų, — atsakė Alisa. — Kojos tapo guminės, aš pati iš siaubo suakmenėjau. Laimei, sprukti nereikėjo. Tas tipas pasisukinėjo veblendamas nesąmones ir nudrožė savo keliu. Nė negalėjau tuo patikėti. Jis bando mane išvilioti, tvirtinau sau... bet paskui susigaudžiau, kad pamišėlis nebūtų išmąstęs tokio plano. — Mergina įsmeigė akis į Klėjų, nudūrė jas į savo delnus. — Deja, netrukus vėl su juo susidūriau kaktomuša. Man derėjo iš karto likti su jumis, vyručiai. Kartais elgiuosi kaip tikra kvaiša.

— Tu buvai išsigandu... — pradėjo Klėjus, bet jį nutraukė griausmingiausias, kokį teko girdėti, rytinę Bostono dalį sudrebinęs sprogimas, kurtinantis BA-BACH, privertęs juos tūpteléti ir prisidengti ausis. Viešbučio languose į šipulius suaižėjo stiklai.

— Viešpatie... — išlemeno ponas Rikardis. Žvelgiant į akis, spindinčias po plike, Klėjui pasidingojo, kad jis regi našlaitėlės Enės globėją tėtušį Vorbaksą **[* Miuziklo „Enė Vorbaks“ veikėjai]**. — Tikriausiai išlėkė į orą didžioji, Nylendo gatvėje įrengta, „Shell“ degalinė. Ta, iš kurios kurą pumpuojasi visi turistų autobusiukai ir taksi.

Klėjus nenutuokė, ar Rikardis teisus — degančio benzino kvapo kol kas neužuodė, — tačiau išlavinta sąmonės akimi pamatė trikampį miesto sektorių, liepsnojantį kaip propano fakelas.

— Ar šiuolaikinis miestas gali sudegti? — paklausė Tomo. — Ar gali didmiestis, ręstas iš betono, metalo ir stiklo, supleškėti kaip Čikaga, kurią ėmė naikinti gaisrai, kai ponios O'Lieri karvė apvertė žibintą?

— Kalbos apie nuspirtą žibintą tėra miesto legenda, — pastebėjo Alisa, trinanti sprandą, tarsi jai būtų įsiskaudėjusi galva. — Per Amerikos istorijos pamoką mums taip sakė ponia Majers.

— Nenustebčiau, jeigu gaisrus iš tiesų buvo sukėlusi karvė, — burbtelėjo Tomas. — Tik pažiūrėkite, kokio likimo sulaukė Pasaulio prekybos centras, kai į dangoraižius įsirėžė lėktuvai.

— Orlaiviai, pilni degalų, — pabrėžė ponas Rikardis.

Plikio spėjimas pasitvirtino, nes neilgai trukus jų šnerves pakuteno degančio benzino tvaikas, atsklidęs pro išbarškėjusius vestibiulio langus, praslydęs po kabineto durimis it raganiškų kerų dvelksmas.

— Ką gi, dėl „Shell" degalinės neklydote, — tarė Tomas.

Ponas Rikardis žengė prie durų ir jas atidarė, prieš tai spynoje pasukęs raktelį. Pro tarpdurį Klėjus įžvelgė apleistą, niūrioje prieblandoje skendinčią patalpą, kuri dabar netgi nepriminė viešbučio vestibiulio. Administratorius sušnarpštė ir vėl užtrenkė duris.

— Kvapas sklaidosi, — pasakė.

— Norėtumėte, — atšovė Klėjus. — Gali būti, kad jūs paprasčiausiai įpratote prie aromato.

— Man rodos, jis teisus, — paprieštaravo Tomas. — Mieste pučia stiprus vakaris. Tai yra oro srautai juda vandenyno pusėn. Kiek girdėjau, naująją degalinę pastatė ant Nylando ir Vašingtono gatvių kampo, prie Naujosios Anglijos medicinos centro...

— Ta pati. — užtikrino ponas Rikardis su niauriu pasitenkinimu.

Protestų, žinoma, nestigo. Bet dideli pinigai gali juos numalšinti, patikėkite mani...

Tomas jį nutraukė:

— ...vadinasi, ligoninė jau užsiplieskė... kartu su visais, kurie liko jos pastatuose...

— Ne. — Alisa prispaudė prie burnos delną.

— O taip. Vėliau ateis eilė ir Vango centrui. Jeigu naktį vėjas neaprims, iki dešimtos ryto sučirškės viskas į rytus nuo Masačiusetso greitkelio.

— Bet mes — vakarinėje dalyje, — atkreipė jų dėmesį į akivaizdų faktą ponas Rikardis.

— Tuomet pavojus mums negresia, — atsiliepė Klėjus. — Bent nenukentėsime nuo šito gaisro. — Žengęs prie mažojo langelio jis pasistiebė ir žvilgtelėjo į Esekso gatvę.

— Ką matai? — paklausė Alisa. — Žmones?

— Ne... taip. Vieną. Kitoje kelio pusėje.

— Pamišėlį?

— Sunku pasakyti. — Bet Klėjus neabejojo regįs beprotį, kurį išdavė svirduliuojanti bėgimo maniera ir nuolat atgal krypčiojanti galva. Prieš pranykdamas Linkolno gatvėje, vyrukas vos neįlėkė į bakalėjos vitriną. Nors žmogaus balso nebuvo girdėti, jo lūpos krutėjo. — Jau išgaravo.

— Daugiau nieko? — pasiteiravo Tomas.

— Nieko. Matyti tiktai dūmai. — Patylėjęs Klėjus pridūrė: — Ir suodžiai su pelenais. Tik neaišku, ar daug jų nusės ant kelio. Visa tai blaško vėjo gūsiai.

— Tebūnie, tu mane įtikinai, — nusileido Tomas. — Naujas pamokas aš įsisavindavau visuomet, nors ir palengva. Gaisrų niekas negesins — čia liks tiktai pakvaišėliai, — tad miestas sudegs iki pamatų.

— Tavo tiesa. — Klėjus būtų lažinęsis, jog kitų miestų laukia tokia pati lemtis, bet kol kas tegalėjo galvoti apie Bostoną. Akiratį praplės vėliau, kai sužinos ar nenukentėjo Džonis. Visai įmanoma, jog bendro vaizdo taip ir neišvys. Juk užsidirbdavo duoną piešdamas vaizdelius, kuriuos įsprausdavo į ankštus rėmus. Kad ir kaip ten būtų, egoistiška jo esybė, plūduriuojanti smegeninės gelmėse, spėjo perduoti aiškią, mėlynais ir tamsaus aukso atspalviais žaižaruojančią mintį: kodėl taip įvyko būtent šiandieną? Po to, kai mane pagaliau aplankė sėkmė?

— Ar leisite man prisijungti prie jūsų, vyručiai? — paklausė Alisa.

— Žinoma, — atsakė Klėjus ir pažiūrėjo į administratorių. — O kaip jūs, pone Rikardi?

— Aš savo postoneapleisiu, — pareiškė plikis. Kalbėjo išdidžiai, bet jo akyse tvykstelėjo baimingas žvilgsnis.

— Vargu ar valdyba sumažins jums atlyginimą, jei tokiomis aplinkybėmis paliksite viešbutį be priežiūros, — pratarė Tomas švelniu balsu, kuris taip patiko Klėjui.

— Aš savo posto nepaliksiu, — pakartojo administratorius. — Ponas Donelis, valdytojas, popiet išėjo į banką, kur ruošėsi pervesti į sąskaitą šios dienos pinigus. Jis paskyrė mane vyriausiuoju. Galbūt, kai grįš...

— Pone Rikardi, meldžiu jūsų, eikite su mumis, — paprašė Alisa. — Čia likti pavojinga.

Tačiau plikis vėl sunėrė laibas rankas ant krūtinės ir pakratė galvą.

15

Jie nustūmė vieną krėslą aukšta atkalte į šoną, ir ponas Rikardis atrakino duris. Klėjus iškišo nosį laukan. Jokių žmonių neišvydo, kita vertus, juos galėjo slėpti tamsūs pelenai, kuriuo vėjas nešiojo lyg juodą sniegą.

— Eime, — paragino jis bendražygius. Visi trys pirmiausia sutarė nusigauti į gretimą „Metropoliteno“ kavinę.

— Aš užsirakinsiu ir įremsiu krėslą į rėmus, — pasakė administratorius. — Bet klausysiuos įtempęs ausis. Jeigu pakliūsite į bėdą... jeigu, pavyzdžiui, „Metropolitene“ susidursite su vienu iš tų... individų... būtinai sušukite: „Pone Rikardi, pone Rikardi, mums jūsų reikia!“ Tuomet žinosiu, kad nieko nesibaimindamas galiu atidaryti duris. Supratote?

— Taip, — atsiliepė Klėjus ir suspaudė siaurąplikio petį. Viešbučio administratorius krūptelėjo, bet nepajudėjo (nors nerodė jokio pasitenkinimo taip išreikšta pagarba). — Jūs — geras žmogus. Iš pradžių taip nemaniau, bet dabar aišku, kad klydau.

, Darau, ką galiu, — šaltai pratarė ponas Rikardis. — Tik neužmirškite...

— Neužmiršime, — užtikrino Tomas. — Būsime ten kokias dešimt minučių. Jūs irgi riktelėkite, jei atsidursite keblioje padėtyje.

— Gerai. — Bet Klėjus juo nepatikėjo. Pats nežinojo kodėl (kvaila manyti, jog ištikus nelaimei žmogus nesikviestų pagalbos), tačiau instinktyviai jautė, kad plikis nė nesiruošia jų šauktis.

— Pone Rikardi, meldžiu, apsigalvokite, — neatlyžo Alisa. — Jūs gi matote, kokia pavojinga vieta tapo Bostonas.

Administratorius nusigręžė tylėdamas. Ir, dingtelėjo Klėjui, ne be nuostabos. Štai, kaip atrodo žmogus, kuris bijodamas pokyčių nusprendžia rizikuoti gyvybe...

— Negaiškim laiko, — tarstelėjo Klėjus. — Susitepkim sumuštinių, kol dar nepradingo elektra.

— Mums nepakenktų ir vanduo buteliukuose, — pridūrė Tomas.

16

Elektra pranyko tuo momentu, kai švarioje, baltomis plytelėmis išklijuotoje „Metropoliteno" kavinės virtuvėlėje jie vyniojo paskutinį sumuštinį. Iki tol Klėjus spėjo tris sykius susisiekti su Meino valstija: sykį skambino į senuosius namus, antrą kartą — į Kent Pondo pradinę mokyklą, Saronos darbovietę, o trečią į Džošuos Čemberleno vidurinę, kurią lankė Džonis. Visais atvejais ryšys nutrūkdavo, jam surinkus 207, Meino kodą.

Kai kavinėje užgeso šviesos, aklinoje tamsoje (bent jau kol prie jos neįprato akys) išgąstingai suspigo Alisa. Neilgai trukus užsižiebė avarinės lemputės, bet tai merginos nepaguodė. Viena ranka ji kabinosi į Tomą, kita mostagavo duonriekiu, kuriuo pjaustė sumuštinius. Dairėsi aplinkui išplėstomis, keistai matinėmis akimis.

— Alisa, nuleisk peilį, — griežčiau nei ketino paliepė Klėjus, — kol nepaleidai mums žarnų.

— Arba sau, — pridėjo Tomas maloniu, raminančiu balsu. Blausioje šviesoje sublyksėjo jo akinių stiklai.

Mergina pakluso, bet po akimirkos vėl stvėrė ašmenis.

— Aš noriu jį pasiimti, — išrėžė. — Juk tu, Klėjau, peilį turi. Man irgi jo reikia.

— Tiek to. Bet tau būtinas diržas. Išpjausime juostą iš staltiesės.

Pusė sumuštinių buvo su rostbifu ir sūriu, kita dalis — su kumpiu ir sūriu. Alisa juos įvyniojo į plėvelę. Po kasos aparatu Klėjus aptiko šūsnį

maišelių. Viename jų šone puikavosi užrašas ŠUNŲ KREPŠELIS, kitame juodavo žodžiai ŽMONIŲ KREPŠELIS. Kartu su Tomu jis įgrūdo maistą į porą maišiukų. Į dar vieną sukišo tris butelius vandens.

Stalai stovėjo paruošti pietų metui, tačiau klientų jie, be abejo, nebesulauks. Du ar trys riogsojo apversti, bet ant likusiųjų vis dar blizgėjo taurės bei sidabriniai įrankiai, kuriuos nutvieskė atšiauriai Švytinčios avarinės lemputės. Regint ramybę spinduliuojančią tvarką, Klėjui kažkodėl suspaudė Širdį. Ant kiekvieno stalo bolavo švarios, sulenktos servetėlės ir kėpsojo miniatiūriniai toršerai. Praeis labai daug laiko, kol pastaruosiuose vėl nušvis lemputės, šmėkštelėjo mintis Klėjaus galvoje.

Jis pamatė, jog Tomas su Alisa dairosi apniukusiais veidais — pats jautėsi ne ką geriau, — ir užsidegė kone maniakišku troškimu kaip nors pakelti bendražygiams nuotaiką. Omai prisiminė triuką, kurį rodydavo sūnui. Vėl pagalvojus apie Džonio mobilųjį, dantis prašiepė panikos žiurkė. Klėjus nuoširdžiai vylėsi, kad prakeiktas telefonas kėpso tarp dulkių po vaikio lova, ir jo baterija — senų seniausiai išsikrovusi.

— Žiūrėkite, — tarė pastumdamas sumuštinius į šalį. — Prašyčiau įsidėmėti, jog mano plaštakos nė sykio neatsiskirs nuo riešų. — Jis stvėrė kadaruojantį staltiesės kraštą.

— Dabar ne pats geriausias metas demonstruoti fokusus, — krestelėjo galvą Tomas.

— Aš noriu pažiūrėti, — pasakė Alisa. Pirmą kartą nuo jų pažinties mergina nusišypsojo. Tiesiog pakėlė aukštyn lūpų kampučius... na, bet vis šis tas.

— Mums prireiks staltiesės, — paskelbė Klėjus. — Tesugaišiu sekundę, be to, panelė geidžia reginio. — Jis atsigręžė į Alisą. — Tu turėsi ištarti stebuklingą žodį. Tiks ir abra kadabra.

— Abra kadabra! — sušuko mergina, ir jis žaibiškai patraukė į save rankas.

Fokuso Klėjus nerodė jau dvejus ar trejus metus, todėl mažai trūko, kad pastangos būtų nuėjusios vėjais. Tačiau klaida — vos pastebima dvejonė — suteikė triukui savotiško žavesio. Stalo įrankiai neliko toje pačioje vietoje, kai staltiesė stebuklingu būdu iš po jų pranyko, o pasislinko per keturis colius į dešinę. Pusė apvalaus taurės, kuri stovėjo arčiausiai Klėjaus, dugno nūnai kyšojo už stalo ribų.

Nusijuokusi Alisa suplojo karučiais. „Magas" grakščiai padarė reveransą.

— Gal jau keliaujam, o, didysis Vermišelftsuniurnėjo Tomas, bet netgi jis šiepėsi. Avarinių lempučių šviesoje sužibėjo smulkus mažylio dantys.

— Kai tik susiruošime. Prie vieno klubo ji galės užsikišti peilį, prie kito pritvirtins sumuštinių maišelį. Tau lieka krepšys su vandeniu. — Klėjus sulenkė staltiesę taip, kad šioji įgavo trikampę formą, ir susuko

ją į diržą. Pastaruoju, įvertu į maišelio rankenas, bemaž pora sykiu apjuosė liauną merginos juosmenį. Iš užnugario surišo tvirtą mazgą ir prie dešiniojo šono kyštelėjo dantytą duonriekį.

— O tu nagingas, — vėl nusišypsojo Tomas.

— Kai moki, tai netrunki, — atšovė Klėjus. Tuo momentu kavinę suvirpino lauke pasigirdusio sprogimo banga. Virš stalo pakraščio išnirusi taurė pasviro, nuskriejo ant grindų ir sudužo. Visi trys įsispigino į šukes. Klėjus prasižiojo sakyti manąs, jog prietarų apie nelaimių pranašus paisyti nereikėtų, bet persigalvojo. Vis vien jų neapramintų. Juolab kad pats blogą lemiančiais ženklais tikėjo.

17

Trumpam užsukti į „Atlanto aveniu“ viešbutį Klėjų vertė kelios priežastys. Visų pirma jam magėjo susirasti vestibiulyje likusį aplanką. Antra, paieškoti kokių nors makščių Alisos peiliui — nutarė, jog tiktų ir ilgėlesnis skutimosi reikmenų futliaras. Ir, be abejo, ruošėsi dar sykį pasiūlyti ponui Rikardžiui prie jų prisijungti. Jis nustebo, kai suvokė norįs šito labiau negu atgauti užmirštą piešinių aplanką. Keista, bet plikis ėmė jam patikti.

Kai Klėjus prisipažino Tomui, kodėl apsisprendė grįžti į viešbutį mažylis nustebino jį linktelėdamas.

— Tokius pačius jausmus man kelia pica su ančiuviais, — pareiškė bendražygis. — Vis sau kartoju, kad sūrio, pomidorų padažo ir negyvos žuvies kombinacija yra kažkuo šlykšti... bet retsykiais mane užvaldo tas gėdingas potraukis, ir aš nepajėgiu jo numaldyti.

Gatvėje ir tarp pastatų šėlo juodų pelenų pūga. Ūbavo automobilių signalizacijos, bliovė apie vagis įspėjantys įtaisai, žviegė priešgaisrinės sirenos. Ore netvyrojo kaitra, tačiau Klėjus girdėjo, kaip pietuose ir rytuose traška liepsnos. Sustiprėjo ir degėsių tvaikas. Nuo bendruomenės parko, kur išplatėjo Boilstono gatvė, sklido riksmai.

Kai trijulė priartėjo prie „Atlanto aveniu“ viešbučio, abu vyrai nustūmė vieną krėslą nuo durų rėmo. Vestibiulis skendėjo prieblandoje, kurioje lyg tamsūs šešėliai juodavo registratūros pertvara ir kušetė. Jeigu Klėjus nebūtų čia lankęsis anksčiau, jis nenutuoktų, kam priklausė tie migloti kontūrai. Virš liftų mirkčiojo vieniša avarinė lemputė. Žemiau jos it sparva dūzgė dėžutėje įkalintas elementas.

— Pone Rikardi? — sušuko Tomas. — Pone Rikardi, mes grįžome dar kartą paprašyti jūsų persigalvoti.

Niekas neatsiliepė. Po sekundės Alisa įniko atsargiai bilsnoti per stiklo Šukes, tebekyšančias iš durų rėmo.

— Pone Rikardi! — vėl riktelėjo Tomas. Nesulaukęs jokio atsakymo pakreipė galvą į Klėjų. — Eisi vidun?

— Taip. Pasiimsiu savo aplanką. Ten sudėti mano piešiniai.

— Tu neturi kopijų?
— čia originalai, — atkirto Klėjus, tarytum tuo viską paaiškintų. Na, bet svarbiausia, kad jis pats suprato savo motyvus. Antra vertus, viešbutyje liko ponas Rikardis. Klausysiuos įtempęs ausis, sakė administratorius.
— O jeigu jį pričiupo triukšmadarys iš antro aukšto? — paklausė Tomas.
— Pamišėlis nebūtų metęs mėgstamo užsiėmimo ir apačioje. Dabar mes kuo puikiausiai jį girdėtume. Beje, nuskambėjus mūsų balsams, jis atlėktų laukan burbuliuodamas kaip tas prietranka, kuris bandė mus paskersti parke.
— Iš kur žinai? — sumurmėjo Alisa, kandžiodama apatinę lūpą. — Ar ne per anksti galvoti, kad perkandai visas naujas taisykles?
Pastaba, žinoma, teisinga, tačiau maksodami gatvėje ir ginčydamiesi jie nieko gero nepeš.
— Būsiu atsargus, — prižadėjo Klėjus ir įkėlė koją į tuščią rėmą, gana siaurą, bet pakankamai erdvų, kad pro ertmę pralįstų žmogus. — Tik įkišiu galvą į kabinetą. Jeigu jo ten nerasiu, aš nepulsiu blaškytis tamsiais koridoriais kaip kokia mergiotė iš siaubo filmo. Stversiu aplanką, ir mes trauksime savo keliu.
— Neužmiršk šaukti, — įspėjo Alisa. — Sakyk „Viskas gerai, viskas gerai“ ar kažką panašaus. Neužsičiaupdamas.
— Taip ir padarysiu. Bet jei nebeišgirsite mano balso, sprukite. Nelįskite vidun manęs ieškoti.
— Nesijaudink, — šaltu veidu atsakė mergina. — Aš irgi mačiau tuos filmus. Mūsų mieste stovi „Sinemaks“ kino centras.

18

— Viskas gerai, — pranešė Klėjus nuleisdamas aplanką ant pertvaros. Jau galėčiau nešdintis, toptelėjo mintis. Ne, dar ne.
Apeidamas registratūrą jis pažvelgė per petį ir pamatė vieną neuždengtą langą, kuris spingsėjo tirštėjančiose sutemose. Blėstančioje dienos šviesoje įžiūrėjo du juodus siluetus.
— Viskas gerai, viskas gerai, keliauju į kabinetą, viskas gerai, vis...
— Klėjau? — sunerimo Tomas, tačiau akimirką jo bendražygis neįstengė atsiliepti ir išsklaidyti mažylio baimės. Viduryje kabineto lubų kyšojo apšvietimo instaliacija. Po ja, rodos, ant špagato kadarojo ponas Rikardis. Plika galva slypėjo viename iš baltų plastikinių maišelių, į kokius svečiai paprastai sudėdavo purvinus skalbinius arba drabužius, kuriuos reikėdavo išlyginti.
— Klėjau? — veriančiai, beveik isteriškai suspigo Alisa.
— Viskas gerai, — sumurmėjo jis; liežuvis lankstėsi savaime, be jokios smegenų pagalbos. — Kol kas esu kabinete. — Klėjus atsiminė,

su kokia veido išraiška ponas Rikardis paskelbė: aš savo posto neapleisiu. Balsas išdavė puikybę, tačiau akyse švytėjo baugštus, nuolankus žvilgsnis, kaip meškėno, kurį į garažo kampą įvaro stambus ir nuožmiai amsintis šuo. — Tuojau grįšiu.

Klėjus traukėsi atbulas, tarsi administratorius būtų galėjęs išsslįsti iš špagato kilpos ir užpulti iš užnugario, jeigu jis nusigręžtų. Nūnai dar labiau nei anksčiau nerimavo dėl Šaronos ir Džonio. Taip stipriai jųdviejų ilgėjosi, kad jausmas priminė pirmąją dieną mokykloje, kai motina jį paliko prie žaidimų aikštelės vartų. Kiti tėvai nusivedė vaikus į pastatą. Tuomet jam motina tarė: Nagi, Kleitonai, pirmyn. Žygiuok tiesiai į pirmąjį kabinetą. Tau nieko baisaus neatsitiks. Berniukai turi eiti į mokyklą vieni. Prieš žengdamas pro vartelius, Klėjus kurį laiką stebėjo, kaip gimdytoja tolsta Kedrų gatve. Žvelgė į mėlyną jos apsiaustą. Dabar stovėdamas tamsoje suprato, jog namiškių ilgesį iš dalies kurstė noras susitikti su sveiką protą išsaugojusiais žmonėmis.

Tomas su Alisa — tikri šaunuoliai, bet jam reikėjo mylimų artimųjų — Klėjus išniro iš už registratūros ir nubėgo per vestibiulį. Priartėjęs prie ilgojo, sudužusio, lango pamatė persigandusius naujų draugų veidus, staiga prisiminė, kad vėl užmiršo pasiimti sumautą aplanką ir turėjo grįžti į patalpos gilumą. Siekdamas piešinių bemaž neabejojo, kad jo riešą sugriebs iš tamsos išnirusi pono Rikardžio ranka. Žinoma, nieko tokio neįvyko, tačiau antro aukšto grindis vėl suvirpino bildesys. Kažkas ten tebetūnojo, kažkas klupinėjo prieblandoje... kažkoks padaras, iki šios popietės buvęs žmogumi.

Šį kartą, kai jis atsidūrė pusiaukelėje iki durų, avarinė, elemento energiją ryjanti lemputė mirktelėjo ir užgeso. Priešgaisrinių taisyklių pažeidimas, atklydo mintis Klėjui į galvą. Viešbučio savininkus man derėtų įskųsti atitinkamoms institucijoms.

Jis iškišo laukan aplanką. Piešinius griebė Tomas.

— Kur ponas Rikardis? — paklausė Alisa. — Jo ten nebuvo?

— Mirė, — atsakė Klėjus. Pagalvojo, gal reikėtų sumeluoti, bet tam paprasčiausiai neturėjo jėgų. Lavono vaizdas pernelyg jį sukrėtė. Kaip tas žmogus įstengė pasikarti? Už kokio kabliuko užkabino virvę? — Nusižudė.

Alisa pravirko. Jeigu ponas Rikardis būtų veikęs savo nuožiūra, pamanė Klėjus, dabar ji tysotų ant asfalto negyva. Bet mergina to nežinojo. Vis dėlto ašaros kaupėsi ir jo akyse. Juk smulkusis administratorius ištaisė savo klaidą. Galbūt geresni taptų dauguma žmonių, jei tik jiems pasitaikytų proga.

Vakaruose, tamsėjančioje gatvėje, prie bendruomenės parko, pasigirdo staugimas, perdėm galingas, kad būtų plūdes iš žmogaus gerklės. Jis priminė dramblio riaumoj imą. Ne džiaugsmingą ir ne skausmingą. Tiktai beprotišką. Alisa prisišliejo prie Klėjaus, ir jis

apglėbė merginą. Jos kūnas drebėjo tarsi kratomas stiprios elektros srovės.

— Verčiau pajudėkime, jei ruošiamės iš čia sprukti, — tarė Tomas.

— Tikėkime, kelyje į bėdą nepakliūsime. Gal tuomet pavyks nusigauti į Maldeną, kur likusią nakties dalį praleistume mano namuose.

— Velniškai gera mintis, — pagyrė jį Klėjus. Tomas nedrąsiai vyptelėjo.

— Tikrai taip manai?

— Tikrai. Kas žino, galbūt ten rasime ir pareigūną Ešlandą.

— Apie ką tu šneki? — nesuprato Alisa.

— Apie policininką, kurį mudu sutikome prie bendruomenės parko, — paaiškino Tomas. — Jis... na, žinai, jis suteikė mums pagalbą. — Visi trys nukulniavo Atlanto aveniu, apsupti ore sūkuriuojančių, pelenų ir signalizacijų žvygavimų. — Bet mes su juo nebepasimatysime. Klėjus tik bando pokštauti.

— O... — nutęsė ji. — Džiugu, jog bent vienas iš mūsų neprarado humoro jausmo. — Greta šiukŠliadėžės, ant šaligatvio, gulėjo mėlynas įskilęs mobilusis. Nė nesustodama Alisa nuspyrė jį į nutekamąjį griovį.

— Puikus smūgis, — sumurmėjo Klėjus.

Mergina patraukė pečiais — Penkerius metus žaidžiau futbolą, — atsakė ji. Tuo pat metu lyg žadėdami, jog dar ne viskas prarasta, užsižiebė gatvių žibintai.

MALDENAS

1

Gaisrus, šėlstančius tarp Federacijos alėjos ir Bostono uosto, stebėjo tūkstančiai žmonių, kurie stypsojo ant Mistinės upės tilto. Net ir po saulėlydžio iš vakarų tebepūtė stiprus, šiltas vėjas. Žvaigždes užtemdė griausmingai treškančios liepsnos. Danguje nušvito atgrasi, šiurpą keliantį pilnatis. Kartais drakono akis pranykdavo dūmų skraistėje, bet dažniausiai sklendė aiškiai matoma ir spinduliavo žemyn blausų, oranžinį žvilgesį. Klėjui ji asocijavosi su mėnuliais, piešiamais siaubo komiksuose, tačiau su kitais savo pastebėjimu jis nesidalijo.

Visi tylėjo. Dauguma išsigelbėjusių spoksojo į miestą, iš kurio ką tik išsinešdino, žiūrėjo, kaip liepsnos pamažu praryja brangius, prie uosto įrengtus butus. Link tilto atsklido garsų kakofonija — priešgaisrinės ir automobilių signalizacijos, paįvairintos ūbaujančiomis sirenomis. Kurį laiką per garsiakalbį skambėjo piliečiams skirtas raginimas: PASITRAUKITE IŠ GATVIŲ. Netrukus jį pakeitė nurodymas: APLEISKITE MIESTĄ PĖSČIOMIS, EIKITE PAGRINDINĖMIS VAKARŲ IR ŠIAURĖS MAGISTRALĖMIS. Vienas kitam prieštaraujantys patarimai varžėsi tarpusavyje keletą minučių, kol galiausiai pirmasis nutyko. Dar po penkių minučių užsičiaupė ir balsas, siūlantis pasišalinti iš Bostono pėstute. Dabar tebuvo girdėti alkanų, vėjo kurstomų gaisrų maurojimas ir nuolatinis pokšėjimas, kurį, Klėjaus nuomone, veikiausiai skleidė nuo karščio sproginėjantys langai.

Įdomu, ėmė jis spėlioti mintyse, kiek čia būriuojasi žmonių, įstrigusių tarp ugnies ir vandens.

— Pameni, klausei, ar šiuolaikinis miestas gali suplešketi? — prabilo Tomas Makortas. Pašvaistėje smulkus inteligentiško žmogaus veidas atrodė išsekęs ir liguistas. Vieną skruostą bjaurojo pelenų dėmė. — Ar prisimeni?

— Užsičiaupk, — atsiliepė Alisa. — Eime. — Kaip ir mažylis, ji buvo apimta nevilties, bet kalbėjo pašnibždomis. Tarsi sėdėtume bibliotekoje, pagalvojo Klėjus. Ne, veikiau laidotuvių biure. — Ar jau galime judėti? Man bloga nuo to reginio.

— Taip, be abejo, — linktelėjo Klėjus. — Ar toli iki tavo namų, Tomai?

— Nuo čia mažiau negu dvi mylios. Deja, keliauti teks ne tiesiu keliu. — Jiems nupėdinus šiaurės kryptimi, mažylis pamojo į priekį ir į dešinę. Toje pusėje tamsą sudraskė oranžinis švytėjimas, kokį debesuotą naktį skleistų gatvės žibintai. Tačiau pastarieji stūksojo tamsūs, o padangės buvo giedros. Juolab kad dūmų stulpai nuo žibintų paprastai nekildavo.

Alisa sudejavo ir tučtuojau prisidengė burną lyg išsigandusi, jog kas nors iš minios, žiopsančios į degantį Bostoną, papriekaištaus dėl triukšmo.

— Nesijaudink, — keistai ramiai pratarė Tomas. — Mes keliaujame į Maldeną, o ten, jei neklystu — Revero rajonas. Atsižvelgiant į dabartinę vėjo kryptį, Maldenui gaisrai negresia.

Dabar pats metas patylėti, nebyliai paprašė Klėjus, bet Tomas jo minčių neišgirdo.

— Kol kas, — pridūrė.

2

Apatiniame tilto aukšte riogsojo keliolika tuzinų apleistų mašinų ir ugniagesių automobilis su užrašu RYTŲ BOSTONAS ant žalio it avokadas šono, kurį kliudė cementą gabenęs sunkvežimis (abi transporto priemonės stovėjo tuščios), bet didžioji dalis šito lygio priklausė pėstiesiems. Aišku, dabar juos derėtų vadinti pabėgėliais, tarė sau Klėjus ir kaipmat pasitaisė:Ne juos. Pabėgėliais derėtų vadinti mus visus.

Aplinkiniai beveik nešurmuliavo. Dauguma stovėjo vienoje vietoje ir tylėdami stebeilijosi į degantį miestą. Judantys slinko lėtai, be paliovos dirsčiodami atgal. Kai trijulė priartėjo prie kito tilto galo (Klėjus įžiūrėjo „Senąjį šarvuotį" — bent jau manė regįs „Senąjį šarvuotį", — nuleidusį inkarą uoste, atokiau nuo liepsnų), jis pastebėjo keistą dalyką. Nemažai praeivių spiginosi ir į Alisą. Iš pradžių Klėjų apsėdo paranojiškas įsitikinimas, tvirtinantis, esą žmones galvoja, kad jis su Tomu pagrobė merginą dėl kažkokių savų, amoralių paskatų. Teko sau priminti, jog pamėklės, kurios krutėjo ant Mistinės upės tilto, buvo užvaldytos šoko, daug negailestingiau atplėštos nuo savo namų negu nukentėję nuo uragano Katrinos, — tuos nelaimėlius bent jau perspėjo apie gresiančią katastrofą, — todėl vargu ar jų smegeninėse galėjo suktis tokios subtilios mintys. Didžioji dalis pernelyg pasinėrė į savus rūpesčius, kad pultų dėstyti moralus. Kai Mėnulis pakilo truputį aukščiau ir ėmė šviesti ryškiau, Klėjus pagaliau susigaudė, kur šuo pakastas: išskyrus Alisą akiratyje nebuvo matyti jokio kito paauglio. Netgi jis pats atrodė ganėtinai jaunas, palyginti su bendražygiais bėgliais. Minią, nukreipusią akis į fakelą kuris kadaise vadinosi Bostonu, dabar lėtai judančią Maldeno bei Danverso kryptimis, sudarė į penktą dešimtį įkopę individai. Netrūko ir tokių, kurie, iš pirmo žvilgsnio, galėjo naudotis pensininkų nuolaidomis. Likusiam jaunimui atstovavo tiktai keli vaikučiai su tėvais ir pora kūdikių, stumiamų sulankstomose, ratuotose kėdutėse.

Šiek tiek toliau jis išvydo dar kai ką. Ant asfalto nestigo mobiliųjų, nutrenktų kas porą pėdų. Visi iki vieno buvo suskaldyti — arba

pervažiuoti, arba sutrypti taip, kad iš telefonų teliko krūvelės vielų ir plastiko nuoplaišų. Akivaizdu, kad žmonės juos talžė kaip nuodingas gyvates, kurias būtina sunaikinti nelaukiant, kol jos vėl įkas.

3

— Kuo tu vardu, brangute? — paklausė apkūni moteris, atlingavusi iš kitos kelio pusės, praėjus maždaug penkioms minutėms nuo to momento, kai trijulė įveikė tiltą. Tomas užsiminė, jog dar po ketvirčio valandos jie pasieks išvažiavimą į Zalės gatvę, ir tuomet iki jo namų tebus likę keturi kvartalai. Be to, pridūrė, kad katinas velniškai apsidžiaugs jį pamatęs, ir šioji replika privertė Alisą blausiai vyptelėti. Jau geriau vangi šypsena, pagalvojo Klėjus, negu jokios.

Dabar mergina su instinktyviu nepasitikėjimu žvelgė į storulę, atsiskyrusią nuo tylių grupelių — trumpomis gretomis siūbuojantys vyrai ir moterys virto šešėliais, kurie vilko lagaminus bei parduotuvių maišelius arba ant pečių nešėsi kuprines. Kirtę Mistinę upę tie žmonės patraukė į šiaurę 1 —uoju greitkeliu, tolyn nuo gąsdinančių, pietuose siautėjančių gaisrų, nors ir matė, jog šiaurės rytuose užsiplieskė Revero rajonas.

Apvalaina moteriškė atsakė Alisai nuoširdų susidomėjimą spinduliuojančiu žvilgsniu. Jos viršugalvį puošė tvarkingos, grožio salone susuktos garbanėlės. Ant nosies blizgėjo rainuotojo kvarco akiniai. Pečius dengė palaidas apsiaustas, vienas iš tokių, kuriuos Klėjaus motina vadino „automobilių apdangalais“. Vienoje rankoje ji nešėsi maišelį iš prekybos centro, kitoje laikė knygą. Sprendžiant iš veido išraiškos, storulė nelinkėjo jiems nieko blogo. Telefoniniams pamišėliams tikrai nepriklausė, — apleidus „Atlanto aveniu“ viešbutį susidurti su bepročiais neteko nė sykio, — bet Klėjus vis vien įsitempė. Mėginimai nerūpestingai užmegzti pokalbį, tarytum jie gurkšnotų arbatėlę, užuot sprukę iš liepsnojančio miesto, kėlė įtarimus. Antra vertus, tokiomis aplinkybėmis nepasitikėjimą galėjo kurstyti bet kas. Matyt, jam galutinai pakriko nervai. Turbūt ir Tomui, kurio akys, įbestos į apkūnią moteriškę, prašė jos pasišalinti.

— Alisa? — atsiliepė mergina, vos Klėjui spėjus pagalvoti, kad ji nutylės. Balsas skambėjo kaip vaiko, kuris per nelengvą pamoką baiminasi, jog mokytoja pateikė suktą klausimą. — Aš esu Alisa Maksvel?

— Alisa? — pakartojo storulė, ir jos lūpas perkreipė šypsena, motiniška bei saldi kaip veido išraiška. Nežinia kodėl, bet tas vypsnis dar labiau suerzino Klėjų. — Koks mielas vardas. Jis reiškia „Dievo palaimintoji“.

— Tiesą sakant, mem, jis reiškia „karališkosios kilmės“, — įsiterpė Tomas. — Gal malonėtumėte palikti mus vienus? Šiandien mergaitė prarado motiną ir...

— Mes visi šią popietę kažko netekome, ar ne Alisa? — pareiškė žilaplaukė, neatsigręždama į Tomą. Ji turseno greta merginos, sulig kiekvienu žingsniu drebindama garbanėles. Alisa nuo moters neatitraukė akių, kuriose atsispindėjo nerimo ir susižavėjimo mišinys. Aplinkui kulniavo kiti žmonės, kai kurie mažne lėkė, bet didžiuma sliūkino nukorę galvas it šmėklos, plevenančios neįprastoje tamsoje. Kaip ir anksčiau, jaunimo Klėjus nepastebėjo. Tematė tuos pačius kelis trimečius, kūdikius ir, aišku, Alisą. Jokių paauglių — juk dauguma šių turėjo mobiliuosius, kaip ir Šviesioji Fėja, stovėjusi prie „Pono Salduko“ furgono bei spaudusi prie ausies mėtos spalvos telefoną, arba kaip jo sūnus, kurio raudoname „Nextel“ aparate skambėjo motyvas iš „Monstrų klubo“ ir kuris dabar tikriausiai buvo su mamyte mokytoja arba velniai žino kokioje vieto...

Šalčiau. Neišleisk prakeiktos žiurkės iš narvo. Nes ji daugiau nieko neveikia, tik šmaižo kur papuola, kandžiojasi ir gaudo savo pačios uodegą.

O moteriškė nesiliovė linkčiojusi. Jai pritarė šokčiojančios garbanėlės.

— Taip, mes visi kažko netekome, nes atslinko didžių išmėginimų laikai, kurie aprašyti čia, Apreiškime. — Ji pakėlė aukštyn knygą. Šioji, suprantama, pasirodė besanti Biblija. Klėjui pasidingojo, kad už storulės akinukų, jis įžiūri akyse žaižaruojančias kibirkštėles. Pastarosios išdavė ne susidomėjimą, o fanatiškumą.

— Pakaks, skirstomės savais keliais, — suurzgė Tomas. Jo balse buvo girdėti pasibjaurėjimas (matyt, niršo ant savęs, kad leido nepažįstamajai taip prisigretinti), sumišęs su nerimu.

Apkūnioji moteris neatkreipė į pastabą jokio dėmesio. Tiesiog siūbavo greta Alisos, rydama merginą savo žvilgsniu. Kas gi ją galėjo atitraukti? Policininkai, jei tiktai jų liko, turėjo svarbesnių reikalų. O čia kojas vilko sukrėsti pabėgėliai, kuriems buvo nė motais Biblija mostaguojanti garbanotoji paklaikėlė.

— Į nedorėlių smegenis plūstelėjo beprotybės srautas, Nuodėmių miestą padegė sielą apvalantis te-hoo-vos deglas! — užstaugė storulė.

Ji buvo raudonai nusidažiusi lūpas. Perdėm lygūs dantys, be abejo, priklausė senamadiškam protezui. — Dabar jūs regite neatgailaujančius bėglius, o taip, iš tiesų, jie kaip lervos, kurios veržiasi iš sprogusio dvėselienos pilvo...

Alisa užsidengė delnais ausis.

— Tegu ji užsičiaupia! — suriko ji. — Darykite ką nors! — tačiau vaiduokliški miestiečių pavidalai tebeplaukė pro šalį. Vienas kitas

abejingai pažiūrėdavo į merginą ir vėl įsistebeilydavo į tamsą, kurioje skendėjo Niu Hempširas.

Nusipenėjusi moteris apsipylė prakaitu. Liepsnojančiomis akimis ji mosikavo aukštyn iškelta Biblija ir įnirtingai purtė garbanėles.

— Nuleisk rankas, mergaite, ir išklausyk Dievo žodžio, kol tie vyrai neprivertė tavęs sanguliauti atvirame pragaro tarpduryje! „Ir aš pamačiau danguje švytinčią žvaigždę Kartėlio vardu, ir tie, kurie pasirinko ją kelrode, žengė paskui Liuciferį. Tiesiai į ugnies...

Klėjus atsivedėjęs jai kirto. Paskutinę akimirką kumštį pristabdė, bet nuo smūgio, pašventinusio fanatikės žandikaulį, petį vis vien nutvilkė atatranka. Moters akiniai stryktelėjo virš mopsiškos nosies ir nusileido atgal į savo vietą. Akys apniuko, jų vyzdžiai pranyko po vokais. Keliai sulinko, ir moteris ėmė virsti ant žemės. Iš gniaužtų išsprūdo Biblija. Nors priblokšta ir pasibaisėjusi, Alisa spėjo atitraukti delnus nuo ausų ir sugauti knygą. Tomas Makortas savo ruožtu griebė storulę už pažastų. Trinktelėjimas ir jį palydėję bendražygių manevrai taip puikiai derėjo tarpusavyje, tarytum būtų surepetuoti.

Nuo tada, kai pasaulis ėmė ristis velniop, Klėjus pirmą kartą pajuto tuojau palūšiąs. Pats nesuvokė, kodėl jėgos apleido būtent dabar, o ne tuo momentu, kai teko stebėti paauglę, dantimis draskiusią aukos gerklę, arba peiliu besišvaisčiusį verslininką... arba poną Rikardį, užsimaukšlinusį ant galvos maišelį ir pasikorusį. Jis (kaip, beje, ir Tomas) spardė ašmenimis mostagavusį tipą tačiau tas apdujėlis atstovavo kitokios rūšies bepročiams. O senoji, garbanėles kračiusi ponia viso labo...

— Jėzau, — sudrebėjo Klėjus, — moteriškė tebuvo nekenksminga keistuolė, o aš ją nokautavau.

— Ji terorizavo jauną merginą kuri šiandieną prarado motiną, — atsiliepė Tomas, ir šįkart mažylis kalbėjo ne švelniu, raminančiu balsu, o nutaisęs neįtikėtinai šaltą toną. — Tu pasielgei teisingai. Nesijaudink, tokios senos karvės taip lengvai nenudaigosi. Ji pamažu atsigauna. Padėk nunešti ją į kitą kelio pusę.

4

Jie pasiekė 1-ojo greitkelio atkarpąkartais vadinamą Stebuklingąja mylia arba Palaidūnų gatvele, — kurią supo vienos šalia kitų susispietusios alkoholio krautuvėlės, nukainotų drabužių bei sporto prekių parduotuvės ir „Fadrakers“ bei panašios užkandinės. Nors visos šešios juostos nebuvo užgrūstos, jose netrūko šiukšlių ir transporto priemonių, susidūrusių arba apleistų, kai jų savininkai supanikavo, pamėgino skambtelėti mobiliaisiais ir išprotėjo. Tarp liekanų nebyliai laviravo pabėgėliai, Kleitonui Ridelui primenantys skruzdeles,

sprunkančias iš skruzdėlyno, kurį atsainiu spyriu sumaitojo pro šalį einantis žmogus.

Žemo, rausvo statinio pakraštyje žalias atšvaitinis ženklas skelbė: IŠVAŽIAVIMAS Į Zalės GATVĘ —1/4 MYLIOS. Į pastatą kažkas buvo įsilaužęs. Priešais fasadą blizgėjo dantytos stiklo šukės ir tyliai dejavo merdėjantis signalizacijos įtaisas. Užteko vieno žvilgsnio į tamsią, ant stogo pritvirtintą iškabą, kad Klėjus suprastų, kodėl po katastrofos šita vieta tapo viliojančiu taikiniu: MILŽINIŠKOS NUOLAIDOS ALKOHOLINIAMS GĖRIMAMS.

Jis spaudė vieną storulės ranką Tomas gniaužė kitą, Alisa prilaikė murmančios moters galvą kai visi trys atsargiai ją pasodino ir atrėmė į kelio ženklo stulpelį. Priglaudusi sėdimąją prie asfalto, žilaplaukė religinė fanatikė atsimerkė ir blausiu žvilgsniu apsidairė.

Tomas porą sykių spragtelėjo pirštais prieš jos akis. Apkūnioji moteriškė sumirksėjo, įsispigino į Klėjų.

— Jūs man... trenkėte, — sušvokštė ir pakėlė delną prie sparčiai tinstančio skruosto.

— Taip, man labai gai...

— O man — nė kiek, — įsiterpė Tomas, kalbėdamas tuo pačiu lediniu balsu. — Jūs terorizavote mūsų globotinę.

Storulė tyliai nusijuokė, bet jos akyse sužvilgo ašaros.

— Globotinę! Pirmą sykį girdžiu, kad ištvirkėliai taip gintųsi. Tarsi nežinočiau, ko gašlūs vyrai norėtų iš gležnos mergaitės, ypač tokiais laikais. „Jie nesigailėjo nei dėl sanguliavimų, nei dėl sodomijos ir..."

— Užsičiaupkite, — liepė Tomas, — antraip pats jums smogsiu. Priešingai nei mano bičiulis, kuriam, kiek suprantu, nusišypsojo laimė neaugti tarp šventuolių ir jų nepažinoti, aš tvosiu iš visų jėgų. Perspėju, dar vienas žodis... — jis pagrūmojo kumščiu moteriškei prieš nosį. Jau anksčiau Klėjus padarė išvadą, jog Tomas — išsilavinęs, kultūringas žmogus ir ne smurtautojas, tačiau, žvelgdamas į tą nediduką, kietai suspaustą kumštį, jis niekaip neatsikratė blogos nuojautos, jog regi pranašingą įsiviešpatausiančios epochos ženklą.

Žilaplaukė prikando lūpą. Rausvai padažytu jos skruostu nutekėjo ašara.

— Atvėsk, Tomai, — paprašė Alisa. — Aš jau nurimau.

Mažylis šveitė storulės maišelį jai ant kelių — Klėjus nė nepastebėjo, kada Tomas jį paėmė nuo gatvės, — iš Alisos delno išgriebė Bibliją, stvėrė vieną mėsingą žieduotą moters ranką ir į šią įgrūdo knygą nugarėle į priekį. Jau rengėsi atsitraukti, bet paskutiniu momentu persigalvojo.

— Tomai, nereikia, — paprašė Klėjus. — Keliaujame.

Nepaisydamas bendražygio prašymo, Tomas Makortas pasviro link moters ir įrėmė rankas į savo kelius. Keista porelė — kūninga moteris su akinukais ir palinkęs akiniuotas vyrukas — Klėjui atrodė kaip figūros,

kurias nupiešė kuoktelėjęs dailininkas, parodijuojantis iliustracijas iš ankstyvųjų Čarlzo Dikenso leidinių.

— Įsiklausykite Į mano patarimą, sese, — tarė Tomas. — Policija jūsų nebesaugos, kaip tą darė, kai jūs su savo draugais, teisuoliškais religiniais fanatikais, žygiuodavote prie šeimos planavimo centrų arba Emilės Kathart klinikos...

— Aborto fabriko! — išspjovė ji ir Biblija prisidengė veidą lyg bijodama smūgio.

Užuot trenkęs, Tomas niauriai išsišiepė.

— Aš nieko neišmanau apie beprotybės srautą, bet šį vakarą mieste apstu pamišėlių. Ar supratote, ką sakau? Liūtai išsivadavo iš savo narvų, ir labai tikėtina, kad jie pirmiausia puls gerklingus krikščionis. Šiandien, trečią popiet, kažkas atėmė iš jūsų teisę į laisvą žodį. Tik norėjau jus paprotinti. — Jis atsigręžė į Alisą bei Klėjų, ir šis pamatė, kad viršutinė ūsuotoji mažylio lūpa mažumėlę virpa. — Eime?

— Taip, — linktelėjo Klėjus.

— Oho, — prasižiojo mergina, kai jie vėl nupėdino link išvažiavimo] į Zalės gatvę, palikdami už nugaros alkoholinių gėrimų parduotuvę, siūlančią milžiniškas nuolaidas. — Tu užaugai su panašiomis davatkomis?

— Su motina ir abejomis jos seserimis, — patvirtino Tomas. — Visos trys lankė Naujosios Anglijos Kristaus išganytojo bažnyčią. Įsivaizdavo Jėzų esantasmeniniu jų gelbėtoju, o bažnyčios vadovams jos buvo tiktai pinigines purtančios naivuolės.

— Kur dabar yra tavo motina? — paklausė Klėjus.

— Danguje, — atsakė į jį dirstelėjęs Tomas. — Nebent ją apmovė ir dėl rojaus. Prakeiktiems šunsnukiams tokia suktybė — niekų darbas.

5

Išvažiavimo apačioje, prie STOP ženklo, dėl alaus statinaitės grūmėsi du vyrai. Jei būtų paprašytas spėti, Klėjus greičiausiai pasakytų, kad gėrimą kažkuris iš tųdviejų pričiupo krautuvėlėje su milžiniškomis nuolaidomis. Nūnai ji kėpsojo parimusi ant turėklų, nusėta įdubimais, apvarvėjusi putomis, kol raumeningi, išsikruvinę vyrai švaistėsi kumščiais. Alisa prisišliejo prie Klėjaus, ir tas apkabino merginą tačiau peštukų vaizdas kažkodėl veikė raminamai. Jie siautulingai kriokė, bet neatrodė pakvaišę kaip miesto centre regėti žmonės.

Vienas jų, „Seltiks“ gerbėjų striukę užsimetęs plikagalvis, kabliu tvojo į prakirstą konkurento lūpą ir išvertė jį iŠ kojų. Kai praplikęs žmogus pajudėjo link parkritusio tipo, šis skubiai nuropojo į šoną pašoko ir spjaudydamas kraują ėmė trauktis atbulas.

— Pasiimk ją, sūdžiau! — sustūgo jis ryškiu, verksmingu bostonišku akcentu. — Tikiuos, paspringsi!

Plikis žalia striuke žengė į priekį lyg vėl ketindamas paleisti į darbą kumščius, ir priešininkas leidosi tekinas link 1-ojo greitkelio. Dvikovos nugalėtojas pasilenkė virš savo trofėjaus, bet akies krašteliu pastebėjo Klėjų, Alisą bei Tomą ir išsitiesė. Nors vyriškis stovėjo vienas prieš tris, juoduojančiu paakiu, išsitepliojęs krauju, iš praplėšto ausies lezgelio skruostu srūvančiu krauju, jo veide, kurįteapšvietė blėstanti gaisro pašvaistė, nebuvo matyti jokios baimės. Klėjus išgirdo mintyse senelio balsą, tvirtinantį, jog šitas mušeika — grynas airis. Tą patvirtino ir trilapis dobilas, išsiuvinėtas ant striukės nugaros.

— Kokio velnio žiopsot? — paklausė jis.

— Mes tik einame pro šalį, — švelniai atsakė Tomas. — Aš gyvenu Zalės gatvėje.

— Man nusispjaut, kur jūs keliaujate, — suurzgė plikagalvis. — Į Zalės gatvę ar velniop. Čia vis dar laisva šalis, ar ne?

— Šį vakarą? — įsiterpė Klėjus. — Sakyčiau, pernelyg laisva.

Pamąstęs plikis išsižiojo ir nusijuokė rūškana veido išraiška: cha cha.

— Arkas nors iš jūsų žino, kas, po galais, atsitiko?

. Žmones iš proto išvarė mobilieji telefonai, — paaiškino Alisa. Vyriškis stvėrė statinę, lengvai užsivertė ant pečių ir pakreipė taip, kad ji nustotų varvėti.

— Suknisti šūdniekiai, — burbtelėjo. — Niekada jais nesinaudojau.

Tik ryja minutes. Ir kam tas mėšlas reikalingas?

Klėjus nežinojo. [plikio klausimą veikiausiai būtų atsakęs Tomas — juk mobilųjį turėjo, — tačiau tas nusprendė patylėti. Matyt, nenorėjo veltis į ilgas diskusijas. Gal ir gerai, nes raumeningasis tipas iš dalies priminė nesprogusią granatą.

— Miestas dega, tiesa? — paklausė plikagalvis.

— Taip, — linktelėjo Klėjus. — Savoje aikštėje „Seltiks" krepšininkams šiemet žaisti nelemta.

— Vis vien jie šūdo verti, — pareiškė vyriškis. — Dokui Riversui derėtų treniruoti komandą iš Policijos atletikos lygos. — Jis nenuleido nuo trijulės akių, laikydamas statinę ant peties, pats aptekęs krauju. Dabar atrodė nusiteikęs taikingai, kone geranoriškai. — Žygiuokite, — paragino juos. — Bet jumis dėtas, taip arti miesto ilgam nelikčiau. Padėtis tiktai prastės. Visų pirma daugės gaisrų. Manote, kad visi, kurie išsidangino į šiaurę, prisiminė užsukti dujinių viryklių sklendes? Abejoju, velniai rautų.

Vyrai su mergina pajudėjo iš vietos, bet Alisa staiga sustojo ir parodė į statinę. . —Alus jūsų? Plikis protingai pastebėjo:

— Tokie laikai mus užklupo pirmą sykį, vaikeli. Išnyko bet kokia įprasta tvarka. Liko tik „čia ir dabar"... na, gal dar rytojus. Dabar alus yra mano. Jeigu viso neišgersiu, jis bus mano ir rytoj. Verčiau drožkite savo keliu. Pranykite.

— Iki pasimatymo, — pamojo ranka Klėjus.

— Nemanau, — atsiliepė plikagalvis, bet delną kilstelėjo. Jie apėjo STOP ženklą ir patraukė ten, kur, regis turėjo driektis Zalės gatvė, kai plikagalvis sušuko: — Ei, gražuoli!

Atgal atsisuko tiek Klėjus, tiek Tomas. Susižvalgę abu nusišypsojo. Vyrukas su statine virto šešėliu, juoduojančiu ties išvažiavimu iš 1-ojo greitkelio. Figūra galėjo priklausyti bet kam — kad ir urviniam žmogui, ant peties nuleidusiam kuoką.

— Kur dingo visi nukvakėiiai? — pasiteiravo plikis. — Tik neaiškrnkit, jog tie sutraukos išdvėsė. Nė už ką nepatikėsiu.

— Geras klausimas, — atsiliepė Klėjus.

— Kur gi ne, po velnių. Nenuleiskit akių nuo vaikelio, vyrai. — Nelaukdamas atsakymo žmogus, kuris išsikovojo statinę alaus, apsisuko ir dingo tamsoje.

6

— Na, štai, — maždaug po dešimties minučių tarė Tomas, ir pro dūmų debesis, temdžiusius dausas pastarąją valandą, galiausiai išniro pilnatis, tarytum ūsuotasis, akinukus nešiojantis mažylis būtų.davęs ženklą padangių apšvietėjui. Praradusi šleikštu oranžinį ir įgavusi sidabrinį atspalvį šviesa nutvieskė tamsiai mėlyną, o gal žalią ar netgi pilką namą (kadangi gatvės žibintai neveikė, jo spalva buvo nenusakoma). Tačiau Klėjus matė, kad pastatas — tvarkingas, traukiantis akį nors ir ne toks didelis, kaip galėjo pasirodyti iš pirmo žvilgsnio. Apgaulingą įspūdį, kurį sustiprino Mėnulio skleidžiamas žvilgesys, nulėmė statūs laipteliai, kylantys iš prižiūrėtos Tomo Makorto vejos į vienintelę gatvėje kolonomis paremtą verandą. Šiek tiek į kairę iš stogo kyšojo akmeninis kaminas. Virš prieangio juodavo tamsus mansardos langas.

— Ak, Tomai, kaip gražu! — suaikčiojo Alisa perdėtai pakerėtu balsu. Mergina visiškai nusiplūkusi, pamanė Klėjus, ir ją tuojau apims isterija. Jis pats negalvojo, jog namas kažkuo žavingas, bet tokį būstą išties galėjo turėti žmogus, ramia sąžine švaistantis pinigus mobiliems telefonams ir kitiems įmantriems dvidešimt pirmojo amžiaus žaisliukams. Aplinkiniai pastatai niekuo nesiskyrė nuo šito namo, tačiau Klėjus abejojo, ar savo išore jų savininkai prilygo fantastiškai Tomo išvaizdai. Šviesa nedegė nė viename lange — nenuostabu, žinant, kad nutrūko elektros tiekimas. Gali būti, jog čionykščiai apleido namus, bet Klėjus taip nemanė, nes kone fiziškai jautė žvilgsnius, varstančius jų trijulę.

Bepročių, telefoninių pamišėlių? Jis prisiminė moterį griežto kirpimo eilute. Šviesiąją Fėją, apdujėlį pilkomis kelnėmis ir sudraskytu kaklaraiščiu, žmogų verslininko kostiumu, kuris nukando šuniui ausį. Pagalvojo apie nuogalių, energingai mostagavusį automobilio

antenomis. Ne, varstymas žvilgsniais į pakvaišėlių repertuarą įtraukti nebuvo. Savo aukas jie paprasčiausiai puldavo. Tačiau jei pastatuose — bent jau keliuose iš jų — slepiasi normalūs žmonės, tuomet kur išgaravo telefoniniai pamišėliai?

Klėjus nežinojo.

— Vargu ar jį galima pavadinti gražiu, — atsiliepė Tomas, — bet namas tebestovi, ir man to užtenka. Kol čia ėjome, beveik įtikėjau, jog šioje vietoje nerasime nieko, išskyrus rūkstančią skylę.

— Jis įkišo ranką į kišenę ir ištraukė raktų žiedelį.

— Na, ar užsuksite į mano kuklią buveinę?

Jie numynė takeliu, tačiau spėjo įveikti vos pustuzinį žingsnių, kai Alisa suriko:

— Palaukite!

Klėjus žaibiškai apsisuko sunerimęs, bet apimtas nuovargio. Dabar jis manė žinąs, kaip po kautynių jaučiasi ant kojų nebepastovintys kareiviai. Už nugaros neišvydo jokių telefoninių pamišėlių, plikio, iš kurio apdraskytos ausies sunkėsi kraujas, ar senosios ponios, vapenančios pranašystes apie Apokalipsę. Pamatė tiktai Alisą, nuleidusią vieną kelį ant Šaligatvio ir takelio sankirtos.

— Kas atsitiko, mieloji? — paklausė Tomas.

Mergina atsistojo, ir vienoje jos rankoje Klėjus pastebėjo mažutį batelį.

— Vaikiškas „Nike“ sportbatukas, — tarė Alisa. — Ar tu...

Tomas papurtė galvą.

— Aš gyvenu vienas. Neskaitant Rafo, suprantama. Jis mano esąs namų valdovas, bet viso labo tėra katinas.

— Tuomet kieno šitas sportbatis? — ji įsmeigė į vyrus klausiamą, išsekusį žvilgsnį.

— Neįsivaizduoju, — atsiliepė Klėjus. — Verčiau atsikratyk tuo daiktu, — pasiūlė, nors puikiai suprato, jog Alisa nepaklus. Jį persmelkė erzinantis deja vu pojūtis. Mergina prispaudė ranką, kurioje gniaužė batelį prie pilvo ir sustojo už Tomo, jau stypsančio ant laiptų, blausioje šviesoje lėtai ieškančio reikiamo rakto.

Netrukus išgirsime katiną, pagalvojo Klėjus. Rafą. Ir tikrai, murkimu juos pasitiko mylimas Tomo Makorto kniauklys.

7

Tomas pasilenkė, o Rafas, arba Rafis, — ir vienas, ir kitas vardo variantas buvo Rafaelio trumpinys, — šoko į šeimininko rankas. Suurzgęs jis kilstelėjo galvą, pauostė dailiai pakirptus mažylio ūsiukus.

— Aha, aš irgi tavęs pasiilgau, — sulinksėjo Tomas. — Atleidžiu tau visas nuodėmes, patikėk manimi. — Jis nusinešė katiną per uždarą

verandą, glostydamas gyvūnėlio viršugalvį. Alisa nusekė iš paskos. Paskutinis į prieangį žengė Klėjus, kuris uždarė duris ir užšovė velkę.

— Eime į virtuve, — paragino Tomas, kai jie atsidūrė pačiame name, kur tvyrojo malonus baldų lako ir išdirbtos odos kvapas. Toks aromatas Klėjui asocijuodavosi su vyrais, pasirinkusiais ramų gyvenimą, kuriame nebūtinai figūruodavo moteris. — Antros durys į dešinę. Nesitraukite nuo manęs. Koridorius gan platus, ir ant grindų nieko nėra. Bet iš abiejų pusių stovi staliukai, juodi kaip derva. Manau, patys matote.

— Galima ir taip sakyti, — sumurmėjo Klėjus.

— Cha cha.

— Prožektorių turėsi?

— Bus ir jie, ir dujinis Koulmano žibintas, kuris švies dar ryškiau. Bet pirmiausia užsukime į virtuvę.

Trijulė patraukė koridoriumi, Alisa atsargiai žingsniavo tarp abiejų vyrų. Klėjus girdėjo, kaip ji trūksmingai alsuoja mėgindama užgniaužti nepažįstamos aplinkos baimę. Tą padaryti, žinoma, sekėsi sunkiai. Po velnių, jis pats jautėsi nesmagiai. Jeigu čia būtų bent truputį šviesiau...

Keliu stuktelėjus į vieną iš stalų, apie kuriuos užsiminė Tomas, kažkas subarškėjo, grasindamas nulėkti ant grindų. Klėjus įsitempė, pasirengęs išgirsti dūžtančio stiklo garsus ir Alisos riksmą. Nekilo jokių abejonių, kad ji mažų mažiausiai cyptelės. Bet nematomas daiktas, gal vaza ar šiaip koks niekutis, nusprendė pagyventi ilgiau ir sustingo savo vietoje. Jam rodės, kad praėjo amžinybė, kai Tomas pagaliau prabilo:

— Čia, tiesiai į dešinę.

Virtuvėje viešpatavo neįžvelgiama, kaip ir koridoriuje, tamsa. Klėjus spėjo pagalvoti apie visus dalykus, kurių jam ir juo labiau Tomui, trūko: mikrobangų krosnelėje žvilgančio skaitmeninio ekranėlio, šaldytuvo ūžesio, galbūt šviesos, pro langą sklindančios iš gretimo namo, krintančios ant kriauklės ir išryškinančios čiaupą.

— Štai stalas, — tarė Tomas. — Alisa, aš paimsiu tave už rankos, gerai? Užčiuopei kėdę? Nepyk, kad vedžioju tave, kaip aklą.

— Nieko bai... — prasižiojo ji ir neužbaigusi sakinio išspaudė aiktelėjimą, nuo kurio Klėjus pašoko lyg įgeltas. Ranką nuleido ant savo peilio (jau ėmė laikyti jį savu) koto anksčiau nei susigaudę, ką daro.

— Kas yra? — griežtai paklausė Tomas. — Kas yra?

— Nieko, — atsiliepė mergina. — Tik katinas. Jo uodega palietė mano kojas.

— O... atleisk.

— Viskas gerai. Kokia aš kvaila, — pridūrė ji su panieka, kuri privertė Klėjų suvirpėti.

— Ne, — paprieštaravo jis. — Atsipalaiduok, Alisa. Diena buvo sunki.

— Diena buvo sunki! — pakartojo mergina ir nusijuokė tokiu balsu, kuris Klėjui nė trupučio nepatiko. Nutaisiusi panašią intonaciją, Alisa reiškė susižavėjimą Tomo namu. Ką reikės daryti, kai vaikelis galutinai

palūš, paklausė jis savęs. Filmuose isterijos apimtos moterys paprastai susitvardo po vieno vienintelio antausio, tačiau jas bent jau įmanoma įžiūrėti.

Klėjui nereikėjo imtis drastiškų priemonių ir pliaukšėti jai per skruostą, papurtyti arba sugriebti. Alisa pati išgirdo keistas gaideles, nuskambėjusias jos balse, ir pasistengė aprimti: iš pradžių dusulingai sugargaliavo, paskui giliai atsipūtė ir nutyko.

— Sėskis, — pasiūlė Tomas. — Tu išvargusi. Tau irgi vertėtų pasekti jos pavyzdžiu, Klėjau. Aš pasirūpinsiu šviesa.

Apčiuopomis sugraibęs kėdę, Klėjus įsitaisė už stalo, beveik nematomo, nors jo akys prie tamsos jau įprato. Į kelnes kažkas sušiugždėjo. Tyliai miauktelėjo. Rafas.

— Ei, — kreipėsi jis į miglotą merginos pavidalą, kai nutolo Tomo žingsniai, — senis Ratukas išgąsdino ir mane. — Klėjus melavo.

— Teks jam atleisti, — tarė Alisa. — Jei ne katinas, Tomui būtų atsisukę varžteliai, kaip ir kitiems žmonėms. O jis toks mielas.

— Sutinku.

— Man labai baisu, — prisipažino mergina. — Manai, rytojaus dieną bus geriau, ir aš taip nebebijosiu?

— Nežinau.

— Turbūt kraustais iš proto dėl savo žmonos ir sūnelio.

Klėjus atsiduso, delnais patrynė veidą.

— Sunkiausiai sekasi užgniaužti bejėgiškumo jausmą. Matai, mes gyvenome atskirai... — jis prikando liežuvį ir palingavo galva. Manė nebepajėgsiąs tęsti, bet jėgų suteikė Alisa, tvirtais, vėsiais pirštais suėmusi jo ranką. — Neoficialiai išsiskyrėme pavasarį. Gyvename tame pačiame miestelyje, bet mūsų santuoka tapo, kaip pasakytų mano motina, „išdraikyta". Žmona dirba mokytoja pradinėje mokykloje.

Klėjus pasviro į priekį mėgindamas įžvelgti jos veidą.

— Nori išgirsti, kas labiausiai mane graužia? Jeigu šita velniava būtų užvirusi prieš metus, aš galėčiau guldyti galvą, kad sūnus likęs su motina. Bet šį rugsėjį jis pradėjo lankyti vidurinę mokyklą, maždaug už penkių mylių nuo namų. Vis klausiu savęs, ar Džonis sėdėjo namuose, kai aplinkiniai pamišo. Kartu su draugu jis keliavo autobusu...

ir turėjo būti grįžęs namo. O tada nudrožęs tiesiai pas motiną.

Arba iš kuprinės išsitraukęs mobilųjį ir jai paskambinąs, linksmai pakišo mintį panikos žiurkė... ir įkando. Pajutęs, jog stipriau spaudžia Alisos pirštus, Klėjus atgniaužė kumštį, tačiau jo veidu ir rankomis tebežliaugė prakaitas.

— Tu nieko tiksliai nežinai, — pratarė ji.

— Nežinau.

— Mano tėtis Niutone įkūrė rėmelių ir graviūrų dirbtuvę, — pasakė Alisa. — Jis labai pasitiki savo jėgomis ir, esu tikra, per šitą chaosą nenukentėjo, bet dėl manęs, aišku, baisiai nerimauja. Supranti?

Klėjus linktelėjo.
— Niekaip nesiliauju galvojusi, ką jis valgė vakarienei, — pridūrė mergina. — Dabar kvaila mąstyti apie tokius dalykus, bet jis nemoka nieko gamintis.
Užuot pasidomėjęs, ar jos tėvas turėjo mobilųjį, — instinktai perspėjo to nedaryti, — Klėjus paklausė:
— Kaip jautiesi?
— Normaliai, — ji patraukė pečiais. — Kad ir kas jam nutiko, aš nieko nepakeisiu.
Verčiau nebūtum to sakius, mintyse sugriežė dantimis Klėjus.
— Ar aš tau minėjau, kad pats padovanojau mobilųjį savo vaikiui? — tarė ausis raižančiu kaip varno kranksėjimas balsu.
— Taip. Dar prieš tiltą.
— O, teisingai. — Jis įniko krimsčioti apatinę lūpą, bet prisivertė liautis. — Sakiau ir tai, kad sūnus neretai užmiršdavo įkauti aparato bateriją?
— Aha.
— Tuo metu aš negalėjau žinoti... — ištrūkusi iš savo narvo panikos žiurkė ėmė šmaižyti sąmonėje ir kandžiotis.
Jo ranką sugniaužė abu Alisos delnai. Klėjus nenorėjo leistis raminamas ir prarasti savitvardą tačiau mintis, kad merginai labiau reikėjo pabūti guodėja negu jam — guodžiamuoju, privertė atsileisti. Jiedu vis dar sėdėjo susikibę, šalia alavinės druskinės ir pipirų indelio, stovinčių ant virtuvinio stalo, kai iš rūsio grįžo Tomas, nešinas keturiais prožektoriais ir neišpakuotu Koulmano žibintu.

8

Tviskėjimas, sklindantis nuo Koulmano lempos, buvo pakankamai ryškus, kad jie nustumtų į šoną prožektorius. Nors ji spinduliavo atšiaurią ir baltą šviesą, Klėjui patiko žvilgesys, išvaikęs visus šešėlius, išskyrus paties dujinio žibinto ir katino, kurio siluetas energingai strykčiojo sienomis nelyginant Visų Šventųjų dienai skirtas, iš juodo gofruoto popieriaus iškirptas papuošalas.
— Manau, tau derėtų užtraukti užuolaidas, — pastebėjo Alisa.
Tomas, naršęs vieną iš plastikinių maišiukų, rastų „Metropoliteno“ kavinėje, pažymėtų užrašais ŠUNŲ KREPŠELIS ir ŽMONIŲ KREPŠELIS, sukluso.
— Kodėl?
Ji patraukė pečiais ir nusišypsojo. Klėjus nusprendė, jog keistesnio vypsnio, perkreipusio paauglės veidą, jam neteko regėti per visą gyvenimą. Mergina nuo smakro ir nosies nusivalė kraują, tačiau jos akis supo tamsūs nuovargio ratilai. Koulmano žibinto apšviesta fizionomija atrodė blyški kaip lavono, o šypsena, praskyrusi virpančias,

blausias lūpas, tarp kurių akimirkai subolavo dantys, glumino, nes priminė dirbtinį suaugusiojo vypsojimą. Nūnai Alisa panėšėjo į aktorę iš penkto dešimtmečio pabaigos, vaidinančią aristokratę ties nervinės krizės riba. Ji sukaliojo pirštu ant stalo padėtą sportbatuką. Sulig kiekvienu suktelėjimu į orą pakildavo ir sučežėdavo raišteliai. Klėjus nuoširdžiai vylėsi, kad ji netrukus palūš. Nes kuo ilgiau laikysis, tuo pačiai bus sunkiau, kai ją galų gale apsės neviltis. Alisa truputį aprimo, bet nepakankamai. Kol kas tiktai jis vienas leido sau trumpam išūžti.

— Man rodos, žmonės neturėtų mūsų matyti, — atsakė mergina ir vėl spriegė per vaikišką sportinį batelį. Šis apsisuko aplink save.

Raištukų galai sucaksėjo į blizgantį stalo paviršių. — Dar prisišauksime... bėdą.

Tomas pažvelgė į Klėjų. Pastarasis sukinkavo galva.

— Gali būti, kad ji teisi, — ištarė. — Aš nė kiek nesidžiaugiu tūnodamas vieninteliame apšviestame kvartalo name. Na, ir kas, kad iš gatvės pusės šviesų nematyti.

Mažylis atsistojo, tylėdamas priėjo prie kriauklės ir užtraukė užuolaidas. Žengęs prie kitų dviejų langų procedūrą pakartojo. Jau ruošėsi grįžti prie stalo, bet netikėtai pakeitė kryptį ir uždarė duris, skiriančias virtuvę nuo koridoriaus. Alisa dar kartelį pasuko sportbatuką. Koulmano žibintas spindėjo taip ryškiai, kad Klėjus aiškiai pamatė rausvą ir violetinį apavo atspalvius, kuriuos mėgo tiktai vaikai. Batelis vėl įveikė ratą aplink savo kulną. Raišteliai šovė į orą ir čekštelėjo. Tomas prisėdo susiraukęs, įbedęs akis į jos žaisliuką. Liepk jai nukelti tą daiktą nuo stalo, pagalvojo Klėjus. Pasakyk, jog neaišku, kur sportbatis mėtėsi, todėl jį derėtų padėti ant grindų. Tuomet Alisa pratrūktų, o mes pasistengtume ją apraminti, ir šitas etapas galiausiai būtų įveiktas. Netylėk. Mergaitė turbūt nori, kad ją subartum, todėl taip ir elgiasi.

Bet Tomas tiesiog sužvejojo maišelyje sumuštinius — su rostbifu bei kumpiu — ir juos padalino. Iš šaldytuvo ištraukė šaltos arbatos ąsotį („Vis dar vėsi“, — sumurmėjo), katinui metė žalios maltos jautienos likučius.

— Jis nusipelnė skanėsto, — kone teisindamasis pasakė. — Be to, elektrai dingus, maistas netrukus suges.

Ant sienos kabėjo telefonas. Klėjus nukėlė ragelį nors ir suvokė nieko nepešiąs. Šįkart nė neišgirdo pypsėjimo. Aparatas nukeipo kaip... na, kaip moteris griežto stiliaus kostiumėliu, žuvusi Bostono bendruomenės parke. Jis vėl atsisėdo ir ėmė doroti sumuštinį. Jautėsi išalkęs, bet į maistą vos prisivertė pažiūrėti.

Alisa nuleido savo riekes po trijų kąsnių.

— Aš negaliu valgyti, — prisipažino. — Tik ne dabar. Tikriausiai todėl, kad esu pernelyg pavargusi. Beje, man norėtųsi nusimesti šitą prakeiktą suknelę. Švariai išskalbti jos nebeįmanoma... viską atiduočiau

už kitus drabužius. Ji dvokia prakaitu ir krauju. — Mergina spriegė pirštu per sportbatį ir šis apsisuko greta suglamžyto popieriaus, ant kurio kėpsojo beveik nepaliestas sumuštinis. — Užuodžiu ir savo motiną. Jos kvepalus.

Kelias sekundes niekas iš trijulės nepratarė nė žodžio. Klėjus sėdėjo ant kėdės visiškai sutrikęs. Sąmonės akimi jis pamatė, kaip Alisa išsirango iš suknelės ir lieka tiktai su balta liemenėle bei apatinėmis kelnaitėmis, dėl įkritusių akių panaši į popierinę lėlę. Laki dailininko vaizduotė papildė jos pečius ir kulkšnis ąselėmis, stirksančiomis į šonus. Mintyse nupiešta figūra sukrėtė Klėjų tuo, kad ji nė trupučio neatrodė seksuali. Iš tolumos atsklido labai tylus sprogimo garsas.

Pirmasis prabilo Tomas, dėl ko Klėjus pasijuto jam dėkingas.

— Tau turėtų tikti mano džinsai, jei tik pasiraitosi jų apačią. — Mažylis atsistojo. — Kertu lažybų, kad juos užsitempusi atrodysi žavingai kaip Hakas Finas iš „Didžiosios upės“ miuziklo, pastatyto mergaičių mokyklos. Užlipkime į antrą aukštą. Paieškosiu tau drabužių, kuriais apsirengsi rytą, o tu pati pernakvosi svečių kambaryje. Mano spintos lentynos lūžta nuo pižamų pertekliaus. Koulmano žibintas tau reikalingas?

— Ne, pasitenkinsiu prožektoriumi. Tu tikrai rasi man drabužių?

— Tikrai, — užtikrino jis. Paėmė vieną žibintuvėlį, jai įteikė kitą. Jau ketino kažką pasakyti dėl sportbatuko, kurį mergina prigriebė, tačiau paskutinę akimirką persigalvojo. — Galėsi ir nusiprausti. Bake vandens liko nedaug, bet jo užteks, kad prisipildytų kriaukle. — Tomas pakėlė akis į bendražygį. — Nenumatytiems atvejams, rūsyje visada laikau buteliukus su vandeniu, todėl iš troškulio mes nemirsime. Klėjus kinktelėjo galva.

— Saldžių sapnų, Alisa, — palinkėjo.

— Tau irgi, — atsiliepė ji mieguistu balsu ir dar neaiškiau išvebleno: — Džiaugiuosi su tavimi susipažinusi.

Tomas atšovė duris — tamsoje susiūbavo žibintuvėlių švieselės — ir praleidęs merginą užtrenkė jas sau už nugaros. Ant laiptų pasigirdo žingsniai, kurių bildėjimas veikiai persikraustė į antrą aukštą. Galop Klėjaus ausis pasiekė tekančio vandens šniokštimas. Srovė nustojo plūdusi anksčiau, nei vamzdžiuose supukšėjo oras. Jam taip pat knietėjo nusiplauti kraują bei purvąkaip, aišku, ir šio būsto šeimininkui. Vonios kambarys greičiausiai įrengtas ir pirmame aukšte. Jeigu Tomas linkęs ne tik pedantiškai puoselėti savo išvaizdą, bet ir kruopščiai prižiūrėti namus, tuomet vanduo, pripildęs tualeto bakelį, bus švarus. Jis galės pasinaudoti ir didžiosios talpyklos likučiais, suprantama.

Rafis užšoko ant Tomo kėdės, baltoje Koulmano lempos šviesoje ėmė laižyti letenas. Jo murkimo nenustelbė netgi žibinto ūžesys. Katino požiūriu, gyvenimas vis dar buvo puikus.

Klėjus prisiminė, kaip Alisa sukinėjo sportbatėlį, ir paklausė savęs, ar penkiolikmetes išvis gali pakirsti nervinis išsekimas.

— Kvailystės, — kreipėsi jis į katiną. — Be abejo, gali. Taip nutinka nuolat. Filmai apie paauglių problemas kiekvieną savaitę patenka į žiūrimiausiųjų dešimtukus.

Rafis įbedė į žmogų žalias akis, bet letenos lyžčioti nesiliovė. Papasakok dar ką nors, prašė jos. Ar vaikystėje tave muš-š-šė? Ar lytiš-š-škai susijaudindavai, pažvelgęs į motiną?

Užuodžiu ir savo motiną. Jos kvepalus.

Alisa, kaip popierinė lėlytė, su ašelėmis, kyšančiomis iš pečių ir kojų.

Kvaily's-s-stės, bylojo žaliosios Rafio akys. Ąs-s-selės styro iš drabužių, o ne lė-ė-ėlės. Koks-ss gi tu dailininkas?

— Bedarbis, — paaiškino jis. — Būk geras, patylėk. — Klėjus užsimerkė, bet pasijuto dar prasčiau. Dabar žalios Rafaelio akys, rodės, sklendė tamsoje atsiskyrusios nuo kūno nelyginant veizolai, priklausantys Češiro katinui iš Liuiso Kerolo knygos: mes visi čia išprotėja, brangioji Alisa. Kaip ir anksčiau, nenutrūkstamam žibinto šnypštimui antrino murkavimas.

9

Tomas grįžo į virtuvę po penkiolikos minučių. Be jokių ceremonijų nustūmęs Rafą nuo kėdės jis suleido dantis į sumuštinį ir atplėšė didelį kąsnį.

— Mergaitė miega, — pranešė. — Luktelėjau, kol ji apsivilks mano pižamą, o paskui mudu išmėtėme suknelę į šiukšlių maišą. Padėjusi galvą ant pagalvės ji užmigo per minutę. Esu tikras, kad aprimo, kai pagaliau atsikratėme tais kruvinais skarmalais. — Po trumputės pauzės pridūrė: — Jie išties klaikiai smirdėjo.

— Tau nesant, — tarė Klėjus, — iškėliau Rafo kandidatūrą į Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento postą. Jį išrinko vieningu pritarimu.

— Šaunu, — atsiliepė Tomas. — Neblogas variantas. Kas balsavo?

— Milijonai. Išsaugoję sveiką protą. Biuletenius atsiuntė mintimis. — Klėjus išsprogino akis ir pabaksnojo sau per smilkinį. — Aš galiu skaityti minti-i-is.

Tomo žandikauliai nustojo krutėti. Po sekundės jis vėl ėmė kramtyti kąsnį... tik gerokai lėčiau.

— Žinai, — prabilo, — tokiomis aplinkybėmis tavo pokštai neatrodo juokingi.

Klėjus atsiduso, nurijo šaltos arbatos gurkšnį per prievartą krimstelėjo sumuštinio. Liepė sau įsivaizduoti maistą kaip organizmui būtiną kurą.

— Ne. Tikriausiai ne. Atleisk.

Tomas pakėlė savąją stiklinę.

— Nesigraužk. Aš dėkingas už tavo pastangas. Ei, kur nukišai aplanką?

— Palikau verandoje. Norėjau, kad rankos būtų laisvos, kol mes slinksime Mirties koridoriumi, vedančiu į Tomo Makorto buveinę.

— Sąmojinga. Klausyk, man velniškai apmaudu dėl tavo šeimos...

— Tik nereikia užuojautų, — šiukštokai nutraukė jį Klėjus. — Manęs gailėtis dar per anksti.

— ...bet aš džiaugiuosi, kad su tavimi susidūriau. Tiek ir tenorėjau pasakyti.

— Jausmas abipusis. Rami vietelė, kurioje galėsiu pernakvoti, išties ne pro šalį. Garantuoju, kad Alisa man pritartų.

— Jei tiktai iki ryto Maldenas nesupleškės.

Klėjus linktelėjo pakreipęs lūpų kampučius aukštyn.

— Jei tik. Ar atėmei iš jos tą šlykštų sportbatį?

— Ne. Alisa pasiėmė jį į lovą, kaip... kaip kokį pliušinį meškiuką. Išsimiegojusi jausis geriau.

— Tikrai taip manai?

— Ne, — atsakė Tomas. — Bet jeigu mergaitė pabus išsigandusi, aš praleisiu naktį prie jos lovos. Atsigulsiu greta, jeigu prireiks. Tikiuosi, supranti, kad jos nė pirštu nepaliesčiau.

— Taip. — Klėjus žinojo, jog ir pats Alisos neliestų, tačiau jis suprato, ką Tomas turėjo omenyje. — Kai tik prašvis, trauksiu į šiaurę. Būtų gerai, jeigu judu prie manęs prisijungtumėte.

Tomas trumpam susimąstė.

— O kaipgi jos tėvas? — galiausiai paklausė.

— „Labai pasitiki savimi“ — cituoju mergaitės žodžius. Ji labiausiai nerimavo dėl to, ką tėvas valgys vakarienei. Sprendžiant iš balso, Alisa dar nepasirengusi to sužinoti. Pažiūrėsime iš ryto, kokia bus jos savijauta, bet, kaip sakiau, būtų geriau, jeigu mes neišsisklaidytume. Tačiau vakarų pusėn, į pramoninius miestelius, aš keliauti nenoriu.

— Vakarų kryptis tavęs nevilioja visiškai.

— Teisingai, — prisipažino Klėjus.

Jis galvojo, jog Tomas puls ginčytis, tačiau apsiriko.

— Ką darysime šią naktį? — pakeitė temą mažylis. — Gal reikėtų paeiliui budėti?

Tokia mintis nė nebuvo atėjusi Klėjui į galvą.

— Nematau prasmės, — atsakė. — Jeigu Zalės gatve atžygiuos išprotėjusi, ginklais ir fakelais mojuojanti minia, kaip mes pasipriešinsime?

— Aš siūlyčiau ne priešintis, o slėptis. Pavyzdžiui, rūsyje?

Klėjus apsvarstė jo žodžius. Sprukti į rūsį tarytum į kokį bunkerį derėtų tik tuomet, jei nebeliktų kitos išeities, bet šis variantas, suprantama, geresnis, nei leistis papjaunamam virtuvėje ir prieš mirtį galbūt stebėti, kaip Alisą prievartauja tuntas pakvaišėlių.

Nieko panašaus neįvyks, sudirgęs pamanė jis. Tai viso labo tėra bevertės spėlionės. Nieko panašaus neįvyks.

Vis dėlto derėtų neužmiršti, kad Bostonas skendėjo ugnies jūroje, kad žmonės plėšė alkoholinių gėrimų parduotuves ir iki kraujo grūmėsi dėl alaus statinių. Dabar gali nutikti bet kas.

Tomas tylėjo neatplėšdamas akių nuo bendražygio, leisdamas jam pagalvoti... gal todėl, kad pats jau buvo viską apmąstęs. Rafas stryktelėjo šeimininkui ant keliųį mažylis nustūmė sumuštinį į šalį ir paglostė katiną.

— Žinai, — pagaliau prašneko Klėjus, — jei rastum keletą šiltų antklodžių, aš susiraityčiau verandoje. Ji uždara, ir ten tamsiau negu gatvėje. Todėl praeivius pamatysiu kur kas anksčiau negu jie įžiūrės mane. Ypač jeigu lauke sukinėsis telefoniniai pamišėliai. Man nepasirodė, kad jie būtų slapukai.

— Sutinku. Ne tokie, kurie pultų tave vogčiomis. O jeigu žmonės atklys iš užnugario? Vos už kvartalo driekiasi Lino alėja.

Klėjus gūžtelėjo, tuo parodydamas, kad jie neįstengs apsisaugoti nuo visų ar netgi daugumos pavojų.

— Tiek to, — numojo ranka Tomas pakramtęs sumuštinį ir kumpio likučius sušėręs Rafui. — Bet pažadėk, kad trečią nakties mane prikelsi. Jei Alisa iki tol neatsibus, lai miega iki ryto.

— Pažiūrėsime, — atsakė Klėjus. — Klausyk, aš nujaučiu atsakymą, bet ar tu kartais neturi ginklo?

— Ne, — papurtė galvą Tomas. — Netgi dujinio balionėlio. — Mažylis nukreipė žvilgsnį į sumuštinį ir padėjo jį ant stalo. Kai vėl pakėlė akis, šios Klėjui pasirodė neįtikėtinai niaurios. — Ar prisimeni, ką sakė policininkas prieš nušaudamas beprotį? — paklausė tyliu balsu, kokiu žmonės aptaria paslaptis.

— Taip.

Ei, bičiuli, kaip laikaisi? Kas naujesnio? Klėjus niekada šito neužmirš.

— Aš žinojau, kad tikri šūviai skamba kitaip negu filmuose, bet nė neįtariau, jog taip galingai, taip ūmiai. Ir tas garsas... kai iš galvos ištryško...

Staiga Tomas pasviro į priekį, smulkų delną spausdamas prie burnos. Judesys išgąsdino Rafį ir katinas šoko ant grindų. Mažylis tris sykius tyliai sužiaukčiojo, o Klėjus įsitempė neabejodamas, kad tąsymą lydės vėmalų srautas. Širdyje vylėsi, jog pats nepradės lupti ožių, tačiau savo skrandžiu nepasitikėjo. Užtektų menkiausio postūmio, kad jis atsikratytų maistu, nes Klėjus kuo puikiausiai nutuokė, apie ką Tomas kalbėjo — apie šūvį bei tekštelėjimą, kurį išgavo lipni, asfaltą ištepliojusi masė.

Laimei, namų šeimininkas susivaldė ir pakėlė ašarojančias akis.

— Nepyk, — sumurmėjo. — Man nevertėjo gilintis į praeitį.

— Nereikia atsiprašinėti.

— Ką gi, jeigu jau ketiname keliauti, privalėsime kažkaip sutramdyti jautrumą... — jis užsikirto, bet tučtuojau pratęsė: — Tie žmonės, kurie nesugebės... — vėl prikando lūpą. Užbaigti mintį įstengė tiktai iŠ trečio karto. — Tie žmonės, kurie nesugebės atbukti... na, jiems greičiausiai lemta mirti.

Jiedu susižvalgė, nutvieksti baltos Koulmano žibinto šviesos.

10

— Kai išsigavome iš Bostono centro, aš nepastebėjau, kad bent vienas praeivis turėtų ginklą, — tarė Klėjus. — Iš pradžių jų nesižvalgiau, bet vėliau pradėjau dairytis atidžiau.

— Manau, žinai kodėl, tiesa? Neskaitant Kalifornijos, Masačiusetsas garsėja griežčiausiu ginklų nešiojimą apribojančiu įstatymu visoje šalyje.

Klėjus prisiminė, jog prieš kelerius metus ties valstijos siena matė tą patį bylojančius skelbimus. Vėliau juos pakeitė kitais, kurie įspėjo, kad jei policija sugaus tave už vairo apsvaigusį, naktį praleisi šaltojoje.

— Jeigu tavo automobilyje „farai" rastų paslėptą pistoletą, tarkim, dėklėje, šalia registracijos liudijimo ir draudimo kortelės, — tęsė Tomas, — sėstum už grotų kokiems septyneriems metams. Už šautuvą, aptiktą tavo pikape, — netgi per medžioklės sezoną, — mokėtum dešimties tūkstančių dolerių baudą ir dvejus metus plūktumeis viešuosiuose darbuose. — Jis griebė sumuštinio liekanas, apžiūrėjo ir padėjo atgal ant stalo. — Jei nesi nusikaltėlis, pistoletą gali nusipirkti ir laikyti namuose. Bet nešiotis? Nė už ką, nebent būtum šventumo įsikūnijimas, kaip tėvas O'Melis. Gal net ir tuomet leidimo negautum.

— Nenustebčiau, jei dėl griežtų apribojimų kai kas iš pabėgėlių išsaugojo gyvybę.

— Pritariu šimtu procentų. Pameni tuos du vyrus, kurie pešėsi dėl alaus statinės? Ačiū Dievui, kad nė vienas jų nesišvaistė 38 kalibro revolveriu.

— Būtent.

Tomas atsilošė į kėdės atkaltę, sukryžiavo rankas ant siauros krūtinės ir apsidairė. Ryškiame, bet nedideliame, Koulmano žibintą supančiame šviesos rate sublykčiojo jo akinių stiklai.

— Bet dabar man būtų malonu delne gniaužti pistoletą. Netgi po to, kai išvydau, kokį jovalą palieka šūviai. O aš visada maniau esąs pacifistas.

— Kiek laiko čia gyveni, Tomai?

— Beveik dvylika metų. Pakankamai ilgai, kad matyčiau, kaip Maldenas virsta Šūdviliu. Galutinai į srutų duobę nenusirito, bet tokios lemties, deja, neišvengs.

— Gerai, pamiklinkime smegenis. Kuris iš tavo kaimynų gali turėti ginklų?

Tomas atsiliepė nedvejodamas:

— Arnis Nikersonas. Gyvena kitoje gatvės pusėje, už trijų namų. Ant savo „Kamrio" užsiklijavęs Nacionalinės šaulių asociacijos simbolį ir, aišku, lipduką su raginimu balsuoti už Bušą bei Čeinį...

— Suprantama...

— Dar porą NŠA ženkliukų pamatytum ant Nikersono pikapo, prie kurio jis pritvirtina namelį ant ratų, kai lapkritį traukia medžioti į tavo kraštus.

— O mes tik džiaugiamės pinigais, sumokamais už medžioklės leidimą, — pridūrė Klėjus. — Siūlau rytoj įsilaužti į jo namus ir pasiimti ginklus.

Tomas Makortas taip įsispoksojo į pašnekovą, lyg tas būtų netekęs vieno šulo.

— Mano kaimynas gal ir nėra paranojikas kaip tie karinių žaidimų fanatikai iš Jutos — juk gyvena Mokesčiusetse, — bet savo vejoje jis įsirengęs signalizacijos sistemą, kuri tiesiai šviesiai klausia: KAIP MANAI, PŪZRE, AR TAU PAVYKS IŠNEŠTI SVEIKĄ KAILĮ? Be to, esu tikras, jog žinai, kokiais atvejais, pagal oficialias NŠA nuostatas, iš asociacijos narių galima atimti ginklus.

— Rodos, tik tada, jeigu juos plėštum iš atšalusio lavono pirštų...

— Teisingai.

Klėjus palinko į priekį ir išklojo tai, kas jam paaiškėjo dar prie išvažiavimo iš 1-ojo greitkelio: dabar Maldenas tebuvo eilinis sumautas JAV miestelis, kuriame, kaip.ir visoje šalyje, neveikė joks ryšys. Atleiskite, su abonentu susisiekti neįmanoma, prašom paskambinti vėliau. Artėdamas prie Zalės gatvės jis jautė, kad šis kvartalas tuščias... ar tikrai?

Nesąmonės. Tave apėmė nuojauta, jog esi stebimas.

Iš tiesų? Net jei ir taip, ar intuicija galima pasikliauti? Ar verta atsižvelgti į jos kuždėjimus, prieš imantis konkrečių veiksmų, kai teko išgyventi tokią dieną? Mintis atrodė absurdiška.

— Tomai, įdėmiai mane išklausyk. Rytoj įsidienojus vienas iš mūsų nudroš prie Nekelsono namo...

— Nikersono. Tavo sumanymas niekam tikęs, nes pranašas Makortas regi savo kaimyną, klūpantį šalia svetainės lango su automatine šaudykle, skirta pasaulio pabaigai, kuri, beje, jau prasidėjo.

— Tebūnie, eisiu aš, — pareiškė Klėjus. — Pažadu to nedaryti, jeigu šią naktį arba rytojaus rytą Nikersono namuose išgirsime šūvius. Garantuoju, kad liksiu tūnoti čia, jei ant to vyruko vejos pamatysiu lavonus su šautinėmis ar kitokiomis žaizdomis. Aš irgi žiūrėjau senąsias „Prieblandos zonos" serijas, iš kurių supratau, jog civilizacija primena ploną kiaušinio lukštą.

— Tuomet, — rūškanai suniurnėjo Tomas, — ponai diktatoriai, Idi Amine ir Pol Pote, kaltintojas baigė savo kalbą.

— Trauksiu pas Nikersoną iškėlęs aukštyn rankas. Paspausiu durų skambutį. Jei kas nors atsilieps, pasakysiu, jog noriu tiktai šnektelėti. Kas gali nutikti pačiu blogiausiu atveju? Jis man lieps nešdintis.

— Ne, blogiausiu atveju jis tave nupils, kol stovėsi ant prieangio kilimėlio, ir aš liksiu vienas su motinos netekusia paaugle, — atrėžė Tomas. — Laidyk užuominas apie „Prieblandos zoną“, kiek tik širdis maga, bet nepamiršk šiandien matytų žmonių, kurie pliekėsi Bostone, prie metro stotelės.

— Ten... aš nežinau, kas ten vyko, bet mes stebėjome, kaip pešėsi psichiniai ligoniai. Vargu ar pats tuo abejoji, Tomai.

— O kaip Biblija grūmojusi davatka? Arba du vyrai, kurie tvatijo vienas kitą dėl alaus statinės?

Na, taip, tie individai nepriklausė išprotėjusių gretoms. Kad ir kaip ten būtų, Klėjus tvirtai apsisprendė nusigauti iki namo, stovinčio priešingoje gatvės pusėje, ir paieškoti ten ginklo. Jeigu ras ne vieną, aprūpins jais ir Tomą su Alisa.

— Aš numatęs kelionę į šiaurę, — tarė jis. — Žygiuosime maždaug šimtą mylių. Atkarpą kitą, manau, pavažiuosime automobiliu, bet gali būti, jog visą kelią turėsime įveikti pėstute. Nejau galvoji, kad peiliai — geriausios apsisaugojimo priemonės? Klausiu tavęs rimtai, nes kai kas iš Žmonių, su kuriais susidursime, turės ginklų. Juk pats žinai.

— Taip. — Tomas perbraukė pirštais dailią savo šukuoseną, komiškai ją sušiaušdamas. — Maža to, neabejoju, jog Arnio ir Bėtės nėra namuose. Tuodu ne tik dievino šaudykles, bet ir naujausias technologijas. Vairuodamas savo falo pasididžiavimą, didįjį pikapą „Dodžą Ramą“, Nikersonas amžinai burbuliuodavo mobiliuoju.

— Na štai.

Tomas atsiduso.

— Tebūnie. Iš ryto griebsimės veiksmų atsižvelgdami į padėtį. Gerai?

— Tvarka. — Klėjus vėl čiupo sumuštinį, nes skrandis pareikalavo maisto.

— Kur jie visi pranyko? — paklausė Tomas. — Tie, kuriuos vadini teį lefoniniais pamišėliais? Kur jie dingo?

— Nežinau.

— Pasakysiu tau, ką manau. Po saulėlydžio bepročiai turbūt sulindo į pastatus ir nusibaigė.

Klėjus nutaisė skeptišką veido išraišką.

— Pasuk smegenis, ir tu suprasi, kad esu teisus, — neatlyžo Tomas. — Čia garantuotai teroristų diversija. Sutinki?

— Tavo paaiškinimas labiausiai tikėtinas, nors... aš nė velnio nesuvokiu, kaip įmanoma užprogramuoti signalą, kad šis iškrėstų tokią šunybę.

— Tu mokslininkas?

— Nejau sakiau. Aš esu dailininkas.

— Vadinasi, jei valdžios atstovai tvirtina sugebantys kontroliuoti kompiuterizuotą protingą bombą iš lėktuvnešio, skrendančio už dviejų tūkstančių mylių, padėti jai rasti kelią į dykumoje įrengtą bunkerį, tu tegali žiūrėti į nuotraukas ir patikėti, jog minėtos technologijos egzistuoja.

— Argi Tomo Klensio bestseleriai man meluotų? — nesišypsodamas paklausė Klėjus.

— Jeigu tokios technologijos egzistuoja, kodėl gi nepripažinus ir šitos, bent teoriniame lygmenyje?

— Ką gi, rėžk savo mintis. Tik prašyčiau paprastais žodžiais.

— Maždaug trečią dienos teroristų organizacija, galbūt netgi kokios nežymios šalies vyriausybė, generavo kažkokį signalą arba impulsą. Kol kas tarkime, kad jį persiuntė visi pasaulio mobilieji. Tikėkimės, kad klystu, bet dabar reikėtų turėti omenyje blogiausią variantą.

— Ar jis jau nutrūkęs?

— Iš kur man žinoti? — atšovė Tomas. — Gal nori įsijungti mobilųjį ir pažiūrėti?

— Taššššškas tavo naudai — taip sakydavo mano berniukas. — Viešpatie, meldžiu tavęs, tegul taip tebesako.

— Bet jeigu toji grupuotė gebėjo pasiųsti signalą, kurį išgirdę visi kuoktelėjo, — tęsė Tomas, — argi negali būti, jog tame impulse slypėjo įsakymas po penkių valandų nusižudyti? Arba paprasčiausiai užmigti ir nustoti alsuoti?

— Mano nuomone, tai neįmanoma.

— Dar vakar būčiau nepatikėjęs, jeigu man būtų išpranašavę, jog nuo „Keturių metų laikų“ viešbučio atlėks peiliu besišvaistantis pamišėlis, kuris mėgins mane nudobti, — pastebėjo Tomas. — Būčiau nepatikėjęs ir tuo, kad Bostonas sudegs iki pamatų, o čionykščiai gyventojai — mobiliųjų neturintys laimės kūdikiai — spruks iš miesto per Mistinę upę arba Zakimo tiltą.

Mažylis pasviro pirmyn, Įdėmiai žvelgdamas į pašnekovą. Jis nori tikėti savo prielaidomis, pagalvojo Klėjus. Negaišk laiko atkalbinėjimams, nes jis nuoširdžiai trokšta tikėti.

— Tam tikra prasme, impulsas niekuo nesiskiria nuo bioterorizmo, kurio vyriausybė taip baiminosi po rugsėjo 11-osios, — pareiškė Tomas. — Per mobiliuosius telefonus, kasdieniame mūsų gyvenime tapusius dominuojančia ryšio forma, vienu metu gali suburti žmones į tau paklusnią armiją, kurią sudarantys kariai nieko nebijo, nes jie prarado sveiką nuovoką, ir sunaikinti infrastruktūrą. Kur dabar yra Nacionalinės apsaugos būriai?

— Irake? — surizikavo spėti Klėjus. — Luizianoje?

Sąmojis pasirodė lėkštokas, ir Tomas nė nenusišypsojo.

— Niekur. Kaip tu sutelksi ginkluotąsias pajėgas, kurios visiškai priklauso nuo mobiliojo ryšio? Jei kalbėtume apie lėktuvus, paskutinis, kurį mačiau, sudužo ties Čarlzo ir Bykono gatvių kampu. — Jis nutilo, bet po pauzės vėl prakalbo, žvilgsniu svilindamas pašnekovą: — Visatai yra jų darbas... kad ir kas jie būtų. Tie žmonės gyvena savo krašte, garbina savas dievybes... ir ką gi jie mato?

Klėjus krestelėjo galvą, pakerėtas Tomo akių, žaižaruojančių už akinių stiklų. Nūnai mažylis priminė vizijas atskleidžiantį aiškiaregį.

— Jie pamatė, kad mes vėl sukūrėme Babelio bokštą. Tiktai iš elektroninių tinklų. Šiuos išnaikinus, bokštas subyrėjo per vieną akimirką. Visa tai yra jų darbas, — pakartojo Tomas, — o mums nusišypsojo akla sėkmė, kaip kokiems vabaliūkščiams, kurių nesutraiškė milžino koja. Nejau tikrai galvoji, kad jie neįstengtų užkoduoti signalo taip, kad po penkių valandų jo paveikti individai tiesiog užmigtų ir, liautųsi kvėpavę? Sakyčiau, tai gryni niekai, palyginti su pirmuoju fokusu.

— O aš sakyčiau, kad mums metas pamiegoti.

Sekundę kitą Tomas nejudėjo susikūprinęs virš stalo, vėpsodamas į Klėjų lyg nepajėgtų suvokti, ką tas šneka. Galop nusijuokė.

— Aha, tavo užuomina aiški. Aš pernelyg įsiaudrinau. Atleisk.

— Nėra ko atsiprašinėti, — numojo ranka Klėjus. — Tikiuosi, tu teisus, ir visi pakvaišėliai iš tiesų nusibaigė. — Patylėjęs sumurmėjo: į Na... nebent mano berniukas... Džonis šaunuolis... — jis nepajėgė užbaigti. Galbūt, tiksliau, greičiausiai todėl, kad jei po pietų Džonis bandė skambinti mobiliuoju ir buvo nutvilkytas to paties impulso, kaip Šviesioji Fėja bei moteris griežto kirpimo eilute, Klėjus abejojo, ar jam norėtųsi išvysti sūnų gyvą.

Tomas ištiesė ranką, ir Klėjus abiem delnais suspaudė gležnus, laibus mažylio pirštus. Jis numanė, kuo užsibaigs pokalbis, bet dabar tarytum stebėjo sceną iš šalies. Žodžius, regis, leido tarti kažkam kitam, nors ir jautė, kaip kruta lūpos, o skruostus degina ašaros.

— Man taip baisu dėl vaikio, — tvirtino jo burna. — Baisu dėl jų abiejų, bet labiausiai dėl sūnaus.

— Viskas bus gerai. — Tomas, suprantama, nelinkėjo nieko blogo, tačiau Klėjui iš siaubo suspaudė širdį, nes tokias frazes žmonės paprastai murmėdavo, kai nebelikdavo ką sakyti. Frazes: „tu atsigausi" arba „jis atsidūrė geresnėje vietoje".

11

Alisos klyksmai išblaškė painų bet ganėtinai malonų Klėjaus sapną kuriame jis vėl buvo šešerių, — gal net jaunesnis, bet tikrai ne vyresnis, — matė save Eikrono mugėje, tupintį bingo palapinėje, po ilgu stalu, prie kurio sėdėjo motina, besižvalgantį į moteriškų kojų

mišką, užuodžiantį salsvą pjuvenų kvapą ir girdintį monotonišką pranešėjo balsą: „B—12, žaidėjai, B—12! Tai vitaminas, kurį suteikia saulės šviesa!“

Sekundę, bet tiktai vieną, pasąmonė bandė įjungti merginos riksmus į sapną tvirtindama, esą jis girdi šeštadienio vidurdieniais plyšaujančią švilpynę. Klėjus leido sau nusnūsti verandoje po to, kai valandą spiginosi laukan ir įsitikino, jog netikėtumų laukti neverta, bent jau ne šią naktį. Matyt, jis neabejojo ir tuo, kad Alisa miegos prastai, nes sąmonė kaipmat susigaudę, kam priklausė klyksmas. Klėjui nė neteko patirti erzinančios akimirkos, kai pabudęs nenutuoki, kur esi. Vienu momentu jis buvo berniukas, pritūpęs po bingo stalu Ohajo valstijoje, o kitu — antklode apsivyniojęs kulkšnis ritosi nuo patogios, ilgos kušetės, stovinčios uždarame prieangyje. Kažkur namo gilumoje Alisos Maksvel balsas pakilo į aukštas, ausį veriančias tonacijas. Spiegimas mažne galėjo į šipuliukus suskaldyti krištolinę taurę. Vakarykštės dienos košmarus atspindintys riksmai teigė, jog tokie dalykai negalėjo įvykti, todėl juos reikėtų neigti, kiek leido jėgos.

Klėjus pabandė išvaduoti kojas iš šiltų antklodžių, bet iš pradžių visos pastangos nuėjo perniek. Jis nušokčiojo link durų, vedančių į koridorių, jas atšovė ir paniškai dirstelėjo į Zalės gatvę tvirtindamas sau, jog kvartale netrukus užsižiebs šviesos, — nors žinojo, kad nėra elektros, — ir kažkas išdygęs ant pievelės (pavyzdžiui, ginklų turintis,! naujausiomis technologijomis besižavintis ponas Nikersonas) griausmingai lieps mergiščią užčiaupti. Neverskite manąs ateiti, užstaugs Arnis Nikersonas. Neverskite manąs ateiti ir jos nušauti!

Negana to. klyksmas galėjo privilioti telefoninius pamišėlius, kaip naktinius drugius — tviskanti lemputė. Tomo aiškinimais, neva jie visi išmirė, Klėjus tikėjo ne labiau nei Kalėdų Senelio dirbtuve, įkurta Šiaurės ašigalyje.

Tačiau Zalės gatvė, tiksliau, jos atkarpa, nusidriekusi į vakarus nuo miesto centro, žemiau Maldeno dalies, kurią mažylis vadino Granados aukštumomis, išliko tamsi ir nebyli. Jokio judėjimo nebuvo matyti. Priblėso netgi Reverą naikinančių gaisrų pašvaistė.

Galiausiai nusikratęs antklodėmis Klėjus nėrė į namą, sustojo laiptų apačioje ir įbedė akis į juodą antrą aukštą. Ausis pasiekė Tomo balsas — tylus bei raminantis tonas. Šiurpus, vientisas merginos kvyksmas pamažu ėmė lūžinėti. Jį pertraukė atokvėpiui skirtos pauzės, vėliau šniurkščiojimai ir nerišlūs šūksniai, kurie veikiai virto žodžiais. Įsiklausius vienąjų buvo galima suprasti: košmaras. Tomas nesiliovė Alisos švelniai guodęs ir melavęs, jog rytą ji pasijus daug geriau. Klėjus nesunkiai įsivaizdavo juos sėdinčius ant lovos, svečių kambaryje, vilkinčius pižamas su vienodomis monogramomis „TM“, išsiuvinėtomis ant krūtinės kišenių. Gal reikėtų juodu taip nupiešti? Mintis privertė Klėjų šyptelėti.

Nutaręs, kad mergaitė galutinai aprimo, jis grįžo į verandą. Ten tvyrojo žvarbokas oras, tačiau, vėl įsisupus į antklodę, kūną kratę virpuliai gan greitai nuslopo. Klėjus prisėdo ant kušetės ir nužvelgė gatvę. Kairėje, į rytus nuo Tomo būsto, plytėjo verslo rajonas. Tolumoje, ties įvažiavimu į miesto aikštę, lyg ir mirkčiojo šviesoforas. Kitoje pusėje, iš kurios trijulė atėjo, stūksojo nakties skraiste apsigaubę gyvenamieji namai.

— Kurgi jūs? — sumurmėjo jis. — Kai kas iš jūsų, nepraradusių sveiko proto, patraukė į šiaurę arba vakarus. Bet kur dingo likusieji?

Gatvė atsakymo nepateikė. Po velnių, gal Tomas teisus — galbūt mobilieji telefonai perdavė šeimininkams nurodymą pakvaišti trečią valandą dienos ir griūti negyviems aštuntą? Pernelyg gerai, kad būtų tiesa. Antra vertus, jis panašiai jautėsi sužinojęs apie įrašomus kompaktinius diskus.

Nūnai tiek lauke, tiek Tomo name viešpatavo tyla. Po kurio laiko Klėjus atsilošė kušetėje ir užsimerkė. Pagalvojo, gal vertėtų vėl sudėti bluostą, bet abejojo, kad įstengs užsnūsti. Galų gale jis įmigo ir šį kartą jokių sapnų neregėjo. Prieš pat aušrą link verandos atiturseno maišytos veislės šuo. Pažiūrėjęs į žmogų, knarkiantį šiltos antklodės kokone, jis nubidzeno savo keliu. Šlepsėjo niekur neskubėdamas — šį rytą maisto liekanų buvo apstu, ir ateityje jų pristigti neturėtų.

12

— Klėjau, kelkis.

Petį supurtė ranka. Klėjus atsimerkė, virš savęs pamatė Tomą, dėvintį mėlynus džinsus ir pilkus flanelinius marškinius. Priešakinę verandos dalį nutvieskė blyški šviesa. Nuleidęs kojas nuo kušetės jis žvilgtelėjo į savo rankinį laikrodį — paaiškėjo, jog dar tik dvidešimt minučių po šešių.

— Tu privalai tai pamatyti, — tarė Tomas, išbalęs, sunerimęs, papilkėjusiais ūsiukų kraštais. Virš kelnių kyšojo vienas marškinių skvernas, ant pakaušio į visas puses stiebėsi nešukuoti plaukai.

Klėjus nukreipė akis į Zalės gatvę, išvydo šunį, kažką įsikandusį nasruose, už pusės kvartalo į vakarus kėblinantį palei apleistus auto—, mobilius. Daugiau niekas nejudėjo. Ore tvyrojo nemalonus tvaikas, atsiduodantis dūmais, kurie, matyt, atsklido iš Bostono arba Revero — arba iš jų abiejų. Bent tiek gerai, kad aprimo vėjas. Jis atsigręžė į Tomą.

— Ne čia, — papurtė galvą mažylis ir tyliai pridėjo: — Kieme. Pamačiau, kai ėjau į virtuvę išsivirti kavos užmiršęs, kad artimiausiu metu apie ją nė neverta svajoti. Gal jaudinuos be reikalo, bet... žinai, man tai nepatinka.

— Alisa miega? — Klėjus įkišo ranką po antklode apgraibomis ieškodamas kojinių.
— Taip, ačiū Dievui. Spjauk tu į kojines ir batus. Juk ne prabangiame viešbutyje esi. Eime.
Jis nusekė paskui Tomą, kuris avėjo patogias šlepetes, į virtuvę. Ant bufeto pastebėjo pusiau nugertą šaltos arbatos stiklinę.
— Rytais man sunku atsibusti be kofeino, — sukuždėjo Tomas. — Todėl šliūkštelėjau sau arbatos — įsipilk, jei nori; ji vis dar vėsi, — tuomet virš kriauklės atitraukiau užuolaidą. Tiesiog užsimaniau pažvelgti į savo sodą, na, žinai, užmegzti ryšį su išoriniu pasauliu. Ir pamačiau... žiūrėk.
Klėjus įsmeigė akis pro langą. Už dailaus vidinio kiemelio, kuriame dunksojo dujinis grilis, driekėsi pusiau veja, pusiau sodas, apsuptas aukštos medinės tvoros. Vartelių sklendę turbūt kažkas nurovė, nes dabar jie siūbavo atviri ir persikreipę nelyginant sulaužytas riešas. Tomas veikiausiai būtų išsiviręs kavos ant grilio, jeigu ne žmogus, sėdintis sode, greta dekoratyvinio vienračio karučio, ryjantis perskelto moliūgo minkštimą ir spjaudantis sėklas. Jis vilkėjo mechaniko kombinezoną, viršugalvį slėpė po tepaluota kepuraite su nublankusia raide B. Ant krūtinės, iš kairės pusės, raudonavo išblukęs vardas: DŽORDŽAS. Kiekvieną sykį, kai vyriškio veidas prasmegdavo moliūge, pasigirsdavo čepsėjimas.
— Šūdas, — išspaudė Klėjus. — Vienas iš jų.
— Taip. Jeigu jau yra vienas, atsiras ir kiti.
— Jis įsilaužė pro vartus?
— Be abejo, — atsakė Tomas. — Savo akimis nemačiau, kaip brovėsi, bet vakar, išvykdamas į Bostoną, vartelius palikau užrakintus. Mano santykiai su Skotoniu, vyruku, gyvenančiu priešingoje gatvės pusėje — ne patys šilčiausi. Jis man ne sykį aiškino nemėgstąs „tokių bičų kaip tu“. — Mažylis trumpam užsičiaupė. Kai vėl išsižiojo, prabilo dar tyliau, ir Klėjui teko pasvirti arčiau Tomo, kad išgirstų, ką tas sako. — Žinai, kas bjauriausia? Aš pažįstu vaikiną. Jis dirba centre, Sonio „Texaco“ degalinėje, vienintelėje, kuri iki šiol remontuoja automobilius. Tai yra remontavo. Kartą vyrukas man pakeitė radiatoriaus žarnelę. Papasakojo, kaip drauge su broliu pernai nukeliavo į „Jankių“ stadioną, kur matė, kaip Kertis Šilingas sudorojo Rendį Džonsoną. Man jis pasirodė labai mielas. O dabar... tik pažvelk. Sėdi mano sode ir kemša šviežią moliūgą!
— Kas ten vyksta, vyručiai? — iš užnugario nuskambėjo Alisos balsas.
Tomas atsisuko sunerimęs.
— Tau nereikėtų to matyti.
— Ne, — paprieštaravo Klėjus, — tegul žiūri.

Jis nusišypsojo — lūpų kampučiai savaime pakrypo į viršų. Ant pižamos, kurią merginai paskolino Tomas, neišvydo jokios monogramos, tačiau ji buvo mėlyna, kaip Klėjus ir įsivaizdavo. Basa, iki blauzdų atraitotomis klešnėmis, sutaršytais plaukais Alisa atrodė bauginamai žavi ir, nors naktį sapnavo košmarus, kur kas labiau atsipūtusi negu Tomas. Klėjus galėjo kirsti lažybų, kad mergaitė geriau pailsėjusi ir už jį patį.

— Tai ne autokatastrofa, nieko panašaus, — pratarė. — Tik vaikinas, valgantis moliūgą Tomo sode.

Atsistojusi tarp jųdviejų Alisa įsirėmė į kriauklės kraštą ir pasistiebė. Ranka, perbraukusi Klėjaus dilbį, vis dar skleidė po miego užsilikusią šilumą. Ji gan ilgai spoksojo pro langą, bet galiausiai atsigręžė į Tomą.

— Tu sakei, kad jie nusižudė, — pareiškė, tik neaišku, kaltindama ar pašaipiai. Turbūt pati nežino, sukirbėjo mintis Klėjaus galvoje.

— Aš to negarantavau, — išlemeno mažylis.

— O man susidarė įspūdis, jog esi visiškai tuo tikras. — Ji vėl nukreipė žvilgsnį į kiemą. Bent tiek gerai, pamanė Klėjus, kad nepersigando. Tiesą sakant, mergina buvo stebėtinai rami ir su palaida, pernelyg didele pižama atrodė čapliniškai juokinga.

— Eee... vyručiai?

— Ką? — vieningai atsiliepė jie.

— Pažvelkite į karutį, šalia kurio jis sėdi. Į ratą.

Klėjus bematant suprato, ką Alisa turėjo omenyje — daržovės kiautą, minkštimą ir sėklas.

— Tas tipas sutraiškė moliūgą į ratą, kad išgautų jo turinį, — pastebėjo mergina. — Spėju, kad priklauso jiems...

— O taip, žinoma, kad priklauso, — patvirtino Klėjus. Mechanikas Džordžas sėdėjo sode praskėtęs kojas, leisdamas žiūrovams pamatyti, kad nuo vakarykštės popietės jis užmiršo motinos pamokymus prieš triedžiant nusimauti kelnes.

— ...bet jis pasinaudojo ratu kaip įrankiu. Bepročiai taip nesielgtų.

— Vakar vienas jų švaistėsi peiliu, — atšovė Tomas. — Stebėjome ir pamišėlį kuris mostagavo automobilių antenomis.

— Taip, bet čia... na, čia visai kitoks vaizdas.

— Taikingesnis? — Tomas žvilgtelėjo į įsibrovėlį. — Kažkodėl man vis vien nesinori eiti laukan.

— Ne, ne taikingesnis. Man sunku paaiškinti.

Klėjus nujautė suvokiąs, apie ką ji kalba. Vakar pratrūkusi agresija buvo akla ir beatodairiška. Jos užvaldyti žmonės griebdavo bet ką, kas pasitaikydavo po ranka. Taip, verslininkas išties mojavo peiliu, o raumeningas jaunuolis čaižė orą mašinų antenomis, bet nereikėtų užmiršti ir individo, kuris parke nukramtė šuns ausį. Šviesioji Fėja taip pat darbavosi dantimis. Sode įsitaisęs pamišėlis iš tiesų skyrėsi nuo savo bendrų. Ir ne vien todėl, kad valgė, užuot žudęs. Vis dėlto, kaip ir

mergina, Klėjus nė neįstengė tiksliai pasakyti, kuo gi jis buvo nepanašus į kitus bepročius.

— O Dieve, dar du, — suniurnėjo Alisa.

Pro atvirus vartelius įlingavo kokių keturiasdešimties metų moteris pilkomis, purvinomis kostiuminėmis kelnėmis ir senyvas vyriškis į sportiniais šortais bei trumparankoviais marškinėliais su užrašu PAGYVENUSIŲJŲ GALYBĖ. Moteriškė vilkėjo žalią palaidinukę, virtusią draiskanomis. Pro plyšius stirksojo blyškiai žalsvi liemenėlės kaušeliai. Senis stipriai šlubčiojo ir sulig kiekvienu žingsniu atkišdavo alkūnes į priekį, kad neprarastų pusiausvyros. Prakaulią kairę koją dengė sudžiūvusio kraujo pluta. Iš dviejų sportbačių jis buvo išsaugojęs tiktai dešinįjį. Nužvelgdama kiemą ir sodą moteris be paliovos kartojo beprasmiškus garsus: „Gūūm gūūm!" Atsainiai pažiūrėjo į Džordžą, moliūgų dorotoją, tada, aplenkdama mechaniką šonu, nužirgliojo link lysvės, kur nuo vijoklio nutraukė agurką ir ėmė įnirtingai jį čiaumoti. Senis nusiubavo į sodo pakraštį ir ten sustingo lyg visą energiją išeikvojęs robotas. Jis nešiojo mažučius, turbūt, skaitymui skirtus akinius auksiniais rėmeliais. Pirmuosiuose aušros spinduliuose sublizgėjo stiklai. Klėjui seniokas atrodė kaip žmogus, kadaise buvęs protingas, bet dabar visiškai pakvaišęs.

Virtuvėje prie lango susigūžusiai trijulei užkando žadą.

Pagyvenęs vyriškis įsmeigė akis į Džordžą, kuris nusviedė į šalį žievės gabalą, pažiūrėjo į likusią kevalo dalį ir vėl sugrūdo veidą į minkštimą. Atėjūnų atžvilgiu agresyviai nusitekęs nebuvo, netgi rodės, kad jų nepastebėjo.

Senis nuklibikščiavo pirmyn, pasilenkė ir įniko timpčioti į save moliūgą, dydžio sulig futbolo kamuoliu. Plušėjo vos už trijų pėdų nuo Džordžo. Prisiminęs peštynes prie metro stotelės, Klėjus sulaikė kvapą.

Alisa suspaudė jo ranką. Vos prieš kelias minutes šilumą skleidęs delnas atšalo.

— Ką jis darys? — sušnibždėjo mergina.

Klėjus be žodžių papurtė galvą.

Mėgindamas atsikąsti moliūgo, senis susimušė nosį, tačiau negrabūs judesiai kažkodėl juoko nekėlė. Persikreipusius akinius jis pirštu pastūmė į vietą. Gestas buvo toks įprastas ir normalus, kad vienai trumpai akimirkai Klėjus nusprendė pats išprotėjęs.

— Gūūm! — suriko moteris žalia skarmalu virtusia palaidinuke, trenkė ant žemės perpus suvalgytą agurką ir nuslinko link kelių vėlyvų pomidorų. Ropojo, paslėpusi veidą po nukarusiais plaukais. Jos kelnių sėdimoji juodavo nuo žemių.

Tuo momentu senis pastebėjo dekoratyvinį karutį. Jis nusinešė moliūgą prie vienračio ir tik tuomet, regis, pastebėjo Džordžą. Ant šono pakreipęs galvą įsispigino į mechaniką, o tas oranžinėmis sultimis

ištepliota ranka pamojo į karutį — parodė gestą, kurį Klėjus matė tūkstančius kartų.

— Prašom, — sumurmėjo Tomas. — Kad mane kur skradžiai.

Senyvam akiniuočiui klaupiantis, raišą koją neabejotinai persmelkė veriantis skausmas. Jis susiraukė, pakėlė raukšlėmis išvagotą veidą į šviesėjantį dangų ir kimiai užkriokė. Tuomet kilstelėjo moliūgą virš vienračio. Porą sekundžių bandė prisitaikyti drebindamas seniokiškus bicepsus, galiausiai vožė daržovę į rato kraštą. Ant žemės nukrito du mėsingi pusrutuliai. Kiti įvykiai klostėsi žaibiškai. Džordžas nusviedė šalin pusiau surytą moliūgą, pasviro, abejomis oranžinį atspalvį įgavusiomis rankomis stvėrė senį už galvos ir ją pasuko. Netgi per stiklą buvo girdėti lūžtančio sprando treškėjimas. Ilgi žili aukos plaukai šovė į orą. Mažučiai akinukai nuskriejo į burokėlių lysvę. Po vieno mėšlungiško virpesio kūnas suglebo. Džordžas paleido lavoną. Alisa pratrūko klykti, bet Tomas tučtuojau uždengėjai burną savo delnu, virš kurio iš siaubo suapvalėjo merginos akys. Sode mechanikas čiupo šviežią moliūgo gabalą ir ėmė ramiai jį kramsnoti.

Dėvinčioji suplyšusią palaidinukę nerūpestingai apsidairė ir suleido dantis į ką tik nurautą pomidorą. Smakru bei purvina gerkle nuvarvėjo raudonos sultys. Regint moterį ir Džordžą, maumojančius daržoves galiniame Tomo Makorto kieme, Klėjaus galvoje kažkodėl sušmėžavo mėgstamo paveikslo pavadinimas: „Taikioji karalystė".

Jis suvokė ištaręs tuodu žodžius balsu tik tada, kai Tomas atsuko niaurų veidą ir pasakė:

— Jau nebe.

13

Visi trys tebestovėjo virtuvėje, kai po penkių minučių tolumoje užstaugė signalizacijos sirena. Sprendžiant ir parpiančio garso, netrukus ji turėjo nutilti.

— Ar numanote, kas ten žviegia? — paklausė Klėjus. Sode Džordžas paliko ramybėje moliūgus ir ėmė kasti didžiulę bulvę. Jis priartėjo prie moters, bet į šią nekreipė jokio dėmesio. Kol kas.

— Labiausiai tikėtina, jog centre, „Seifevėjaus" parduotuvėje, nustojo veikti generatorius, — atsiliepė Tomas. — Signalinis įtaisas, kuriam energiją tiekia akumuliatorius, turbūt specialiai skirtas tokiems atvejams, nes ten pilna greitai gendančių prekių. Bet aš tiktai spėju. Nenustebčiau, jei sirena įsijungė Pirmajame Maldeno banke arba...

— Pažiūrėkite! — įsiterpė Alisa.

Moteris atitraukė pirštus nuo raunamo pomidoro, pakilo ir nupėdino į rytinę namo pusę. Džordžas atistojo, jai einant pro šalį, ir Klėjus pagalvojo, kad mechanikas nužudys apdriskėlę, kaip ir senį. Lūkuriuodamas jis įsitempė, pamatė, kaip Tomas tiesia rankas link

Alisos, idant ją nugręžtų nuo lango, bet Džordžas paprasčiausiai nusekė paskui moterį ir pradingo už pastato kampo.

Mergina nėrė pro virtuvės duris.

— Nepapulk jiems į akis! — perspėjo Tomas skuosdamas įkandin.

— Nesijaudink.

Pavymui nubėgęs Klėjus nerimavo dėl jų abiejų.

I svetainę įlėkusi trijulė spėjo pamatyti, kaip palei kambario langą praslinko moteris dėmėtomis kelnėmis ir Džordžas dar purvinesniu kombinezonu. Jų kūnus į dalis suskaldė žaliuzės, nuleistos, tačiau ne aklinai. Pažvelgti į namą nesiteikė nė vienas iš poros, bet dabar mechanikas žygiavo taip arti moters, kad galėjo jai įkąsti į sprandą. Alisa kartu su abiem vyrais koridoriumi atlėkė iki Tomo kabineto, kurio žaliuzės buvo užtrauktos. Bet Klėjus pamatė šešėlius, numygushis palei langą. Mergina pripuolė prie atvirų verandos durų. Kušetę tebedengė dalis šiltos antklodės. Medinės, akinančios saulės šviesos užlietos prieangio grindys, rodės, liepsnojo.

— Alisa, atsargiau! — sušnypštė Klėjus. — Ne...

Bet ji stabtelėjo nukreipusi akis pro tarpdurį. Šalia merginos sustingo ir Tomas, ne ką už ją augesnis. Žvelgiant iš užnugario, jiedu panėšėjo į brolį ir seserį. Nė vienas iš poros nebandė slėptis už staktos, kad jų nepastebėtų bepročiai.

— Nušaukite mane... — išlemeno Tomas, iš pažiūros beveik praradęs amą. Greta jo stypsanti Alisa pravirko lyg nuvargęs, kūkčiojantis vaikas. Toks, kuris pradeda įprasti prie nuolatinių bausmių.

Klėjus juos pasivijo. Moteris purvinomis kelnėmis kirto pievelę. Džordžas vis dar kulniavo iš paskos, bemaž koja į koją. Prie šaligatvio darnios jųdviejų eisenos truputį išsiderino, nes mechanikas, kuriam, matyt, atsibodo slinkti už nugaros, nukulniavo jai iš kairės pusės.

Zalės gatvėje knibždėte knibždėjo pamišėlių.

Iš pradžių Klėjui pasidingojo, kad jų yra ne mažiau kaip tūkstantis. Tačiau tokios mintys išdulkėjo, kai objektyvus dailininko žvilgsnis įrodė jį siaubingai apsiskaičiavus — galbūt dėl žmonių vaizdo sukeltos nuostabos (Klėjus tikėjosi išvysiąs tuščią gatvę), o gal dėl šoko, kurį pakurstė suvokimas, jog lauke blaškosi vien tik pakvaišėliai. Apie priklausomybę apdujėlių gretoms bylojo abejingos, be išraiškos fizionomijos, į tuštumą įbestos akys, dėmėti, kruvini, susitaršę drabužiai (kai kuriais atvejais netgi pliki kūnai), atsitiktiniai kranksėjimai ir konvulsiški galūnių trūkčiojimai. Vienas vyriškis baltomis apatinėmis kelnaitėmis ir trumparankoviais sportiniais marškinėliais be paliovos kažkam saliutavo. Apatinė kūningos moters lūpa buvo perplėšta pusiau ir kadarojo taip atvipusi, kad už jos aiškiai buvo matyti dantys. Aukštas paauglys mėlynais džinsiniais šortais stimpino gatvės viduriu, rankoje gniauždamas krauju aptekusį įrankį primenantį padangų laužtuvą. Palei Tomo namą nukėblino indų ar

pakistaniečių kilmės ponas, į šonus krutinantis žandikaulius ir drauge kalenantis dantimis. Berniukas, — o Dieve, Džonio amžiaus vaikis, — traukė šaligatviu, rodos, nejausdamas jokio skausmo, nors jo ranka plaikstėsi po išnertu pečiu kaip bizūnas. Kruviną varnos pilvą graužė jauna, simpatiška mergina, dėvinti trumpą sijonėlį ir berankovę palaidinukę. Vieni dejavo, kiti krenkštė garsus, iš kurių kitados pajėgdavo sudaryti žodžius, ir visi judėjo rytų kryptimi. Klėjus nenutuokė, kas juos ten vilioja — bliaunanti signalizacija ar maisto kvapas, — tačiau toji šutvė lingavo į Maldeno centrą.

— Jėzau, zombių rojus, — sumurmėjo Tomas.

Klėjus nevargino liežuvio pritarimams. Gatvę užpildę žmonės nebuvo tikri zombiai, tačiau mažylis beveik nesuklydo. Jei kas nors iš jų atsigręš į namą, pamatys, kad jis nėra tuščias, ir nutars mus prigriebti, sveiko kailio neišnešime. Nebeliktų jokios vilties išsigelbėti. Net jeigu užsibarikaduotume rūsyje. Bėgti į kitą kelio pusę paieškoti ginklų? Nevykusi idėja.

Suvokimas, jog žmona su sūnumi greičiausiai turėjo sprukti nuo tokių padarų, kėlė siaubą. Juk čia ne komiksų knygelė, o pats Klėjus — ne didvyris. Jis buvo visiškai bejėgis. Galbūt šiame pastate jų trijulei negresia rimti pavojai, tad, kalbant apie artimiausią ateitį, vargu ar Tomas ir Alisa sutiks kur nors keliauti.

14

— Jie panašūs į paukščius, — pratarė Alisa atžagariomis rankomis nuo skruostų nusitrynusi ašaras. — Į paukščių pulką.

Klėjus bematant suprato, kur mergaitė suka, ir instinktyviai ją ap—. kabimo. Regint mechaniką Džordžą, kuris nusekė paskui moterį, užuot ją sudorojęs, kaip ir senį, jam į galvą atėjo tokia pati mintis. Tai porelei, aišku, atsisukę visi iki vieno sraigteliai, bet jie numynė pro vartelius tarsi paklusdami nebyliam susitarimui.

— Kaip tai? — pasitikslino Tomas.

— Tu, ko gero, nežiūrėjai „Migruojančių pingvinų“, — atsiliepė Alisa.

— Apsirinki, — atkirto mažylis. — Jei užsimanau pamatyti ką nors krypuojant su fraku, drožiu į prancūzų restoraną.

— Bet negi neatkreipei dėmesio, kaip paukščiai elgiasi, ypač pavasarį ir rudenį? — paklausė Klėjus. — Nemanau, jog būtum toks nepastabus. Jie visi sutūpia ant to paties medžio šakų arba telefono laido...

— Kartais šis netgi įdumba nuo jų gausos, — pridūrė Alisa. — O paskui vėl įsitempia, kai paukščiai vienu metu pakyla į orą. Anot mano tėčio, jie veikiausiai turi grupės vadovą, bet ponas Salivanas, gamtos mokslų mokytojas iš vidurinės mokyklos, tvirtina, kad viskuo kalta

grupinė sąmonė, verčianti skruzdėles ropoti iš savo skruzdėlyno arba bites skristi iš avilio.

— Pulkas ūžteli tai į dešinę pusę, tai į kairę, bet atskiri paukščiai niekada tarpusavyje nesusiduria, — tęsė Klėjus. — Protarpiais nuo jų pajuoduoja dangus, o klegesys varo iš proto. — Po pauzės pridūrė: — Bent jau mano kraštuose. — Jis vėl šiek tiek patylėjo. — Tomai, ar tu... ar atpažįsti ką nors iŠ tų žmonių?

— Keletą. Ana ten eina ponas Potovamis iš kepyklos. — Jis parodė į indą, kuris kraipė žandikaulius ir barškino dantimis. — O ši žavi mergina... manau, ji dirba banke. Pameni, kaip minėjau Skotonį, kuris gyvena kitoje kvartalo pusėje?

Klėjus linktelėjo.

Išblyškęs Tomas dūrė pirštu į nėščią moterį tedėvinčią maistu išterliotą palaidinę, kurios kraštai siekė šlaunis. Spuoguotus jos skruostus įrėmino šviesūs plaukai, nosyje blizgėjo smeigė. — Ten jo marti. Džudė. Ji visuomet labai maloniai su manimi elgdavosi. — Mažylis pridėjo šaltu, dalykišku balsu: — Man plyšta širdis.

Iš miesto centro atsklido griausmingas šūvis. Alisa sucypė, bet Tomui nebereikėjo pridengti merginos lūpų. Ji pati užspaudė delnais savo burną. Šiaip ar taip, į šūksnį nesureagavo nė vienas iš apdujėlių. Jų ramybės nesutrikdė ir ginklo drioksmas. Pakvaišėliai tiesiog traukė savo keliu nei greičiau, nei lėčiau. Klėjus įsitempė laukdamas kito pokštelėjimo, bet vietoj jo teišgirdo riksmą, kuris ūmai nutrūko.

Prieblandoje šalia verandos pasislėpusi trijulė nuo bepročių neatplėšė akių. Visi tie žmonės traukė rytų kryptimi. Lygiomis gretomis nežygiavo, bet jų eilėse visgi buvo galima įžiūrėti kažkokią tvarką, kurią atspindėjo ne kerėpliški, beprasmybes svaičiojantys ir keistus gestus atliekantys telefoniniai pamišėliai, o nebylių, ant asfalto krentančių jų šešėlių procesija. Klėjus prisiminė Antrojo pasaulinio karo kroniką, kurioje regėjo, kaip danguje plūdo bangos bombonešių. Jis suskaičiavo du šimtus penkiasdešimt pro šalį kėblinančių žmogystų, kol šitas užsiėmimas galų gale atsibodo. Vyrai, moterys, paaugliai. Netgi Džonio bendraamžiai. Kur kas daugiau vaikų negu senukų, nors mažylių, jaunesnių nei dešimties metų, jis beveik nematė. Klėjui nė nesinorėjo galvoti, kas nutiko berniukams ir mergaitėms, kuriais niekas nebegalėjo pasirūpinti po to, kai žmones iš proto išvarė nelemtas impulsas.

Arba kas nutiko berniukams ir mergaitėms, kuriuos tuo momentu globojo mobiliaisiais kalbėję suaugusieji.

Žvelgdamas į tuščiaakius vaikiščius, Klėjus nejučia ėmė spėlioti, kiek iš jų pernai kamavo tėvus (kaip Džonis) prašymais nupirkti mobiliuosius telefonus su konkrečiomis melodijomis.

— Viena sąmonė. — ištarė Tomas. — Jūs tikrai tuo tikite?

— Aš tikiu, — atsakė Alisa. — Nes... argi kas nors iš jų gali būti išsaugojęs savo sąmonę?

— Ji teisi, — sulinksėjo Klėjus.

Nors ir ne tokiu gausiu srautu, migracija (šis žodis lipte prilipo prie stebimų eitynių) tęsėsi netgi po pusvalandžio. Vienoje gretoje nušleivojo trys vyriškosios giminės būtybės: pirma užsimetusi boulingo žaidėjo marškinėlius, antra vilkinti sudriskusį kostiumą, o trečia paslėpusi apatinę veido dalį po sukepusių kruvinų mėsgalių pluta. Įkandin kreiva vorele sekė du vyrai ir moteris, paskui šiuos siūbavo pagyvenusi dama, panaši į bibliotekininkę, tik apnuoginta, vėjo gūsiuose švytuojančia krūtimi, ir nerangi mergina, kuri galėjo būti jos pagalbininkė. Vieną į rytus svyruojantį būrelį netrukus atsivydavo kitas, sudarytas iš tuzino pakvaišėlių, išsidėsčiusių į stačiakampį tarytum Napoleono karuose dalyvavę daliniai. Kažkur toli aidintys garsai išties asocijavosi su kautynėmis — padriki šautuvų ar pistoletų tratėjimai. Kartą, visai čia pat, gal Medforde, ar net pačiam Maldene, orą perskrodė riaumojimas, ištrūkęs ir automatinio stambaus kalibro ginklo. Šūvius, be abejo, lydėjo klyksmai. Nors šie buvo girdėti tolumoje, Klėjus negalėjo jų supainioti su niekuo kitu.

Iš visko sprendžiant, Bostono apylinkėse išliko gausybė proto nepraradusių žmonių, ir kai kuriems pavyko rasti ginklų. Labai tikėtina, kad jie nutarė užsiimti telefoninių pamišėlių medžiokle. Kiti, savo nelaimei, klaidžiojo lauke, kai išaušo ir į gatves išgužėjo bepročiai. Klėjus prisiminė, kaip mechanikas Džordžas čiupo senio galvą oranžinėmis sultimis ištepliotomis rankomis ir vienu staigiu trūktelėjimu sulaužė aukos kaklą. Prisiminė, kaip mažučiai, skaitymui skirti akinukai nuskriejo į burokėlių lysvę, kur ir pasiliko. Visiems laikams.

— Verčiau grįšiu į svetainę ir prisėsiu, — pareiškė Alisa. — Nebejaučiu jokio noro į juos spoksoti. Arba jų klausytis. Mane pradeda pykinti.

— Suprantama, — kinktelėjo galva Klėjus. — Tomai, gal tu...

— Ne, eik pats. Aš dar kurį laiką pasižvalgysiu. Juk kažkam iš mūsų derėtų stovėti sargyboje, ar ne?

— Taip.

— Tuomet po kokios valandos mane pakeisi. Budėsime pamainomis.

— Gerai. Sutarta.

Apglėbęs Alisos pečius Klėjus pajudėjo koridoriumi, bet Tomo balsas jį sustabdė:

— Dar vienas dalykas.

Jie atsigręžė į mažylį.

— Šiandieną mums reikėtų kuo geriau pailsėti, jeigu tebeketiname keliauti į šiaurę.

Klėjus nudelbė Tomą įdėmiu žvilgsniu, svarstydamas, ar namų šeimininkas nekuoktelėjo. Rodos, ne, bet...

— Ar nematei, kas vyksta lauke? — paklausė. — Negirdėjai šūvių? Tų... — Alisos akivaizdoje jis nenorėjo sakyti „tų klyksmų“, nors, Dievas matė, saugoti jos jausmus jau buvo per vėlu, — ...šūkavimų?

— Ir mačiau, ir girdėjau, — atkirto Tomas. — Bet juk pamišėliai nesišlaistė gatvėmis naktį.

Akimirką porelė stypsojo vietoje kaip įkalta. Staiga mergina ėmė tyliai pliaukšėti delnais. Klėjus išsišiepė. Jam dingojos, jog lūpas pirmą kartą gyvenime perkreipė toks nenatūralus, įsitempęs vypsnis. Bet širdyje sukirbėjo viltis, kelianti kone fizinį skausmą.

— Tomai, gali būti, jog tu esi genijus, — pagaliau išsižiojo Klėjus.

Mažylis išsaugojo rimtą veido išraišką.

— Nė nesvajok. Per stojamuosius egzaminus į universitetą nesurinkau nė tūkstančio balų.

15

Alisa, kuri aiškiai jautėsi geriau, dėl ko abiem vyrams kaip reikiant palengvėjo, užlipo į antrą aukštą, idant Tomo spintoje paieškotų sau tinkamų dieninių drabužių. įsitaisęs ant kušetės Klėjus galvojo apie Šaroną ir Džonį, mėgino išmąstyti, ką tuodu būtų darę ir kur ėję. Galimybės, kad impulsas išskyrė motiną su sūnumi, nė nesvarstė. Jis snūstelėjo ir per miegus aiškiai išvydo saviškius Kent Pondo pradinėje mokykloje, Šaronos darbovietėje. Užsibarikadavę sporto salėje kartu su dviem ar trimis tuzinais kitų žmonių, jie valgė savitarnos užkandinėje pasidarytus sumuštinius ir gėrė pieną iš mažųjų kartono pakelių...

Jį prižadino Alisos balsas, nuskambėjęs viršutiniame aukšte. Klėjus žvilgtelėjo į rankinį laikrodį ir pamatė, kad drunijo beveik dvidešimt minučių. Ant smakro nutįso seilių gija.

— Alisa? — jis žengė prie laiptų. — Viskas gerai? — Tomas irgi pakėlė akis aukštyn.

— Taip, bet gal sekundei užliptum čia?

— Tuojau. — Klėjus nukreipė žvilgsnį į mažylį patraukė pečiais ir užbėgo laiptais į viršų. Alisą rado svečių kambaryje, kuriame, sprendžiant iš išvaizdos, pastaruoju metu retai kas viešėdavo, nors dvi pagalvės liudijo, jog Tomas praleido su ja didžiąją nakties dalį, o sujauktos antklodės bylojo, kad mergina miegojo itin neramiai. Dabar ji vilkėjo iš lentynos iškrapštytas chaki spalvos kelnes ir sportinį nertinį su užrašu KENOBIO EŽERO PRAMOGŲ PARKAS, virš kurio, ant krūtinės, vingiavo amerikietiškų kalnelių kontūrai. Ant grindų kėpsojo masyvus nešiojamas grotuvas, kurio vaikystėje Klėjus su draugais geidė ne mažiau, negu Džonis šaunuolis troško raudono mobiliojo telefono. Tokius gremėzdus jie vadino getų sprogdintojais arba griausmadėžemis.

— Radau jį spintoje, — paaiškino Alisa. — Su elementais. Norėjau įjungti kokią radijo stotį, bet staiga išsigandau.

Klėjus pažiūrėjo į „getų sprogdintoją“, riogsantį ant elegantiškųj kietmedžio grindų, ir taip pat pajuto baimę. Dėbsojo į grotuvą kaip į užtaisytą ginklą, vis dėlto pirštai patys siekė mygtuko, kurį jam magėjo stumtelėti nuo padalos, pranešančios, kad griausmadėžė pasirengusi groti kompaktinius diskus, iki FM, trumpųjų bangų, atžymos. Matyt, Alisą užvaldė panašus noras, štai kodėl mergina jį pakvietė. Pojūtis išties galėjo priminti tą, kuris aplankytų užsimanius paliesti užtaisytą šautuvą.

— Prieš dvejus metus man jį padovanojo sesuo, — nuo tarpdurio atsklido Tomo balsas, privertęs juodu krūptelėti. — Pernai liepą sudėjau elementus ir nusinešiau jį į paplūdimį. Kai buvau vaikas, pliaže nuolat klausydavomės radijo, tik aš niekuomet neturėjau didelio grotuvo.

— Aš taip pat, — tarė Klėjus. — Bet norėjau tokį įsigyti.

— Nusivežiau jį į Hemtono paplūdimį, Niu Hempširo valstijoje, pasiėmęs krūvą „Van Halen“ ir Madonos diskų. Bandžiau jų klausytis, bet tai nė iš tolo neprilygo vaikystės malonumams. Nuo tada grotuvo nejudinau. Spėju, jog dabar radijo bangos perduoda tiktai statinius trikdžius.

— Viena kita stotis turėtų veikti, — paprieštaravo mergina nervingai krimsčiodama apatinę lūpą. Ji tuojau ims kraujuoti, pamanė Klėjus. — Tos, kurias mano bičiuliai vadina „automatais“. Jos vadinamos žmonių vardais, pavyzdžiui, BOBŲ arba FRENKU, bet visos prijungtos prie gigantiško, Kolorade sumontuoto radijo kompiuterio ir transliuoja muziką per palydovus. Bent taip tvirtino mano draugai. Juk... — Alisa aplaižė sukandžiotą lūpą, į kurios paviršių jau baudėsi ištrykšti kraujas. — Juk taip perduodami ir mobiliojo ryšio signalai, tiesa? Palydovais.

— Nežinau, — atsakė Tomas. — Turbūt ilgų nuotolių... ir garantuotai transatlantiniai. Manau, koks nors genijus sugebėtų persiųsti klaidingą palydovinį signalą ir į mikrobangų bokštus, kurie sustiprina impulsus...

Klėjus iš karto suprato, apie kokius bokštus šnekama — apie plieninius karkasus, aplipusius palydovinėmis lėkštėmis lyg pilkomis dėlėmis. Per pastarąjį dešimtmetį jų pridygo visur.

— Jei aptiktume vietinę stotį — tęsė Tomas, — gal išgirstume vertingų pranešimų. Sužinotume, kokių veiksmų imtis ir kur eiti...

— Aha, o jei impulsas persmelkė ir radijo bangas? — atsiliepė Alisa. — Štai kodėl man baugu. Kas bus, jeigu įjungsime grotuvą, ir mūsų smegenis pervers signalas, kurį girdėjo mano motina? Arba tėvas? O taip, jis taip pat turėjo mobilųjį, visiškai naują, su „kietais“ priedais —vaizdo kamera, automatiniu sujungimu, interneto ryšiu, — ir savo žaisliuką dievino! — iš merginos gerklės išsprūdo isteriškas juokas, sumišęs su sielvarto gaidelėmis. — Kas bus, jeigu mus

nutvilkys tai, ką jie girdėjo? Mano tėvai ir tie apduję, gatve slinkę žmonės? Ar tu išdrįstum taip rizikuoti?

Iš pradžių Tomas tylėjo. Galop prabilo, atsargiai, lyg norėdamas pažiūrėti, kaip bendražygiai sureaguos.

— Surizikuoti galėtų vienas iš mūsų. Kiti du išeitų iš kambario ir palauktų...

— Ne, — nukirto Klėjus.

— Meldžiu, tik ne tai, — beveik pro ašaras sušniurkštė mergina. — Jūs man reikalingi abudu.

Stovėdama kambaryje trijulė rijo akimis grotuvą. Klėjus nejučia į prisiminė mokslinės fantastikos romanus, skaitytus paauglystėje (kartais paplūdimyje, vietoj „Van Halen" per radiją besiklausant „Nirvanos"). Pasaulio pabaigą aprašydavo ne vienas autorius. Po tragiškų katastrofų pagrindiniai veikėjai vėl atkurdavo civilizaciją. Jie būdavo priversti įdėti daug pastangų, susidoroti su įvairiausiomis kliūtimis, tačiau naudodavosi įrankiais bei technologijomis ir savo tikslą pasiekdavo. Klėjus nepajėgė atminti nė vienos knygos, kurios veikėjai stypsotų miegamajame ir žiopsotų į grotuvą. Anksčiau ar vėliau atsiras didvyriu, kurie aptiks kokį instrumentą arba įjungs radiją, pagalvojo jis, nes pirmąjį žingsnį vis vien kam nors žengti teks.

Taip. Bet tik ne šį rytą.

Kai Klėjus pakėlė „getų sprogdintoją", įkišo jį į spintą ir uždarė duris, pasijuto tarsi būtų išdavęs kažką svarbaus.

16

Po valandos „organizuota" procesija pamažu iširo. Tuo metu budėjo Klėjus. Alisa virtuvėje valgė vieną iš sumuštinių, kuriuos trijulė atsinešė iš Bostono — sakė norinti juos užbaigti ir tik tada sėsti prie konservuoto maisto, nes nežinia, kada vėl bus galima paragauti šviežios mėsos. Tomas miegojo svetainėje susiraitęs ant sofos. Klėjus girdėjo palaimingą mažylio knarkimą.

Jis pastebėjo keletą žmonių, nugoglinusių prieš srautą, besiveržiantį rytų kryptimi, ir intuityviai suvokė, kad Zalės gatvėje einančiųjų gretos truputėlį pakriko. Iš pradžių Klėjus manė, jog dėl to kalti vakarų pusėn svyruojantys tipai, dar labiau paklaikę nei likusieji, bet paskui įbedė žvilgsnį į šešėlius. Anksčiau regėti dailūs žuvies griaučių raštai išsiklaipė ir netrukus galutinai deformavosi.

Nūnai dauguma traukė į vakarus, kai kas graužė maistą, išgriebtą iš kokios nors bakalėjos, tikriausiai iš „Seifevėjaus" parduotuvės, kurią minėjo Tomas. Pono Skotonio marti, Džudė, spaudė nemenką kibirėlį šokoladinių ledų, aptirpusių, nutaškiusių ją nuo kelių iki nosies smaigalio. Rudas glajus, ištepliojęs veidą, priminė kosmetiką, kuria nusigrimuodavo juodaodžiais apsimetantys muzikantai. Jei ponas

Potovanis kadaise buvo užkietėjęs vegetaras, tai dabar jis užmiršo bet kokius įsitikinimus ir įnirtingai rijo abejomis rankomis gniaužiamus žalius jautienos kotletus. Storulis purvinu kostiumu laikė mėsos gabalą panašų į atšilusią veršio koją. Kai Džudė Skotoni pabandė ją atimti iš apkūnaus vyriškio, pastarasis atsivedėjo ir tvojo kulšimi tiesiai nėščiajai moteriai į kaktą. Ši susmuko kaip kirvio pentimi pašventintas jautukas. Dribo pilvu į asfaltą, tiesiai ant sukežusio ledų kibirėlio.

Įsidienojus pamišėlių minia sutirštėjo. Netrūko ir smurto atvejų, tačiau Šie neprilygo vakarykštiems agresijos protrūkiams. Bent ne čia. Signalizacija, kuri vangiai plyšavo „Seifevėjuje", jau buvo nusigalavusi. Tolumoje retsykiais supokšėdavo pavieniai šūviai, bet savo galia jie gerokai nusileido driokstelėjimui, sudrebinusiam miesto centrą. Klėjus stebėjo, ar nors vienas iš pakvaišėlių bandys brautis į namus, bet jie, nors retsykiais užklysdavo į pieveles, nerodė jokio noro vaizduoti įsilaužėlius. Tik maklinėjo, kur papuola, kartkartėmis vieni iš kitų atimdavo maistą, susipešdavo ar imdavo kandžiotis. Trys ar keturi, įskaitant Džudę Skotoni, tysojo ant asfalto negyvi arba be sąmonės. Klėjus spėjo, jog didžiuma jų, šiek tiek anksčiau praėjusių palei Tomo namą, vis dar slankiojo miesto aikštėje, galbūt šoko gatvėje arba dalyvavo „Pirmoje metinėje žalios mėsos valgymo šventėje" — na ir ačiū Dievui. Tačiau keista, kad taip netikėtai išgaravo instinktyvus, visus juos vienijęs noras spiestis į pulką.

Po vidurdienio, kai akių vokai tapo sunkūs it švinas, Klėjus nužingsniavo į virtuvę, kur rado Alisą, snūduriuojančią prie stalo, nuleidusią galvą ant rankų. Viename delne, tarp suglebusių pirštų, raudonavo vaikiškas „Nike" sportbatukas. Prižadinta mergina pažvelgė į jį mieguistomis akimis ir prispaudė savo turtą prie nertinio lyg būgštaudama, kad Klėjus mėgins batelį atimti.

Jis pasiteiravo, ar Alisa sugebėtų kurį laiką pabudėti koridoriaus gale neužmigdama poste ir nepapuldama bepročiams į akis. Ji atsakė, kad galėtų. Nusprendęs, jog savo žodį mergaitė tęsės, Klėjus nunešė kėdę prie verandos. Alisa trumpam sustojo prie svetainės durų, po sekundės tyliai šūktelėjo:

— Žiūrėk.

Pažvelgęs per petį jis išvydo katiną, miegantį ant Tomo pilvo, ir sukrizeno.

Mergina atsisėdo ant kėdės, atokiau nuo durų, idant tie, kurie nukreiptų akis į namą, jos nepastebėtų.

— Ei, jie nebesibūriuoja į pulką, — kaipmat pastebėjo pokyčius Alisa. — Kas atsitiko?

— Nežinau.

— Kiek dabar valandų?

— Dvidešimt minučių po dvyliktos.

— Nepameni, kada jie pradėjo spiestis?

— Ne. — Klėjus stengėsi neprarasti kantrybės, nors akys pačios merkėsi. — Gal pusę septynių? Septintą? Nežinau. Koks skirtumas?

— Būtų didelis, jeigu mums pavyktų suvokti jų veiksmų planą. Kaip manai?

Jis atsakė apie tai pamąstysiąs, kai atsibus.

— Po kelių valandų prižadink mane arba Tomą. Pakelk anksčiau, jeigu įvykiai pakryps netikėta eiga.

— Tokių įvykių tau neužtenka? — liūdnai vyptelėjo ji. — Žygiuok į miegamąjį. Tu atrodai išsekęs.

Užlipęs laiptais į svečių kambarį, Klėjus nusispyrė batus ir griuvo ant lovos. Akimirką pagalvojo apie jos žodžius: jeigu mums pavyktų suvokti jų veiksmųplaną. Nejau Alisa kažką užčiuopė? Mažai tikėtina, tačiau...

Saulėtame miegamajame vyravo ramybėje. Išsitiesus tokiame kambaryje, labai lengva išmesti iš galvos spintoje glūdintį radiją, kurio nedrįsai įjungti. Bet kur kas sunkiau užmiršti, jog tavo žmona, vis dar mylima, nors judu ir gyvenate atskirai, gali būti negyva, o dievinamas sūnus — išprotėjęs. Antra vertus, žmogaus organizmas turėjo savo reikmiųKas žino, gal maloniam poguliui tinkamas momentas nebepasitaikys. Panikos žiurkė krustelėjo, bet dantų neprašiepė, ir Klėjus užmigo vos spėjęs sumerkti akis.

17

Šįkart jį už peties purtė Alisa. Energingai siūbavo prie kairiojo riešo pririštas, šiurpiu talismanu virtęs sportbatukas. Kambaryje tvyrojusi šviesa pasikeitė. Pro langą besismelkiantys spinduliai krypo priešinga linkme ir buvo priblėsę. Jis gulėjo ant kito šono, maža to, norėjo šlapintis, vadinasi, miegojo ganėtinai ilgai. Klėjus atsisėdo ir nustebo, netgi pasibaisėjo išvydęs laikrodį, kuris rodė penkiolika minučių po šešių. Jis knarkė ilgiau nei penkias valandas. Kita vertus, su miegu buvo susipykęs ne vien praėjusią naktįužvakar taip pat negalėjo sudėti bluosto, nes nervinosi dėl pokalbio su 'Tamsiojo arkliuko‟ komiksų kompanijos atstovais.

— Viskas gerai? — paklausė griebdamas ją už riešo. — Kodėl manęs neprižadinai anksčiau?

— Nes tau reikėjo pailsėti, — atsakė Alisa. — Tomas miegojo iki dviejų, aš pati nusnūdau iki keturių. Nuo tada budime abu. Leiskis žemyn. Pamatysi pritrenkiantį vaizdą.

— Jie vėl būriuojasi į pulką? Mergina sulinksėjo.

— Aha, bet šį sykį traukia priešinga kryptimi. Ir ne tik. Eime. Tualete jis ištuštino šlapimo pūslę ir nusileido laiptais į pirmą aukštą. Tomas su Alisa stovėjo verandos tarpduryje apkabinę vienas kitą per juosmenį. Baimintis, jog bepročiai juos pastebės, nevertėjo. Dangų aptraukė

debesys, ir prieangis nugrimzdo į šešėlius, o lauke tebraukė keletas žmonių. Visi judėjo į vakarus, bėgti nebėgo, tačiau kulniavo greitu žingsniu. Grupelė keturių pakvaišėlių žygiavo gatve, kilnodami kojas virš sudribusių kūnų ir ant žemės nutrenkto maisto, tarp kurio buvo matyti iki kaulo apgraužta veršio kulšis, galybė suplėšytų celofaninių maišelių, kartoninių dėžučių ir išbarstyti vaisiai bei daržovės. Iš paskos sekė šešetukas, drožiantis šaligatviu. Jie tarpusavyje nesižvalgė, bet kulniavo tokia lygia greta, kad šiam būreliui praeinant palei Tomo namus Klėjui pasidingojo, jog regi vieną žmogų — sutartinai siūbavo netgi pamišėlių rankos. Tuos šešis vijosi maždaug keturiolikos metų šlubčiojantis, kažką neaiškiai maurojantis vaikinukas.

— Jie nekreipė dėmesio į negyvus ir gulinčius be sąmonės, — prabilo Tomas, — bet padėjo porelei, kuri krutėjo.

Klėjus žvilgsniu paieškojo nėščios moters, bet jos niekur nepamatė.

— Ir poniai Skotoni?

— Jai taip pat.

— Vadinasi, jie vėl elgiasi kaip normalūs žmonės.

— Nė nesvajok, — pakratė galvą Alisa. — Vienas vyras, kurį jie bandė pastatyti ant kojų, negalėjo paeiti ir porą sykių susmuko. Kažkuriam iš pagalbininkų atsibodo vaizduoti skautą, ir jis...

— Užmušė sužeistąjį, — pabaigė sakinį Tomas. — Bet ne rankomis kaip vyrukas iš sodo, o dantimis. Išplėšė gabalą gerklės.

— Aš pastebėjau, ką jis ketina daryti ir spėjau nusigręžti, bet viską girdėjau, — sušniurkštė Alisa. — Jis... žviegė.

— Nagi, nagi. — Klėjus švelniai spūstelėjo jos ranką. — Aprimk.

Gatvė beveik ištuštėjo. Pro šalį nukėblino dar pora atsilikėlių.

Nors išsirikiavę vienoje linijoje, tuodu kaip reikiant raišavo ir sliūkino anaiptol ne darniai.

— Kur jie eina? — paklausė Klėjus.

— Alisos manymu, kur nors po stogu, — atsiliepė Tomas džiugiu balsu. — Kol dar nesutemo. Spėju, kad ji teisi.

— Bet kur? Po kokiu stogu? Ar jūs matėte, kad jie slėptųsi šito kvartalo namuose?

— Ne, — sutartinai atsakė abu.

— Niekas iš jų negrįžo, — pridūrė Alisa. — Ne taip kaip rytą. Visa jų šutvė įsikūrusi už Maldeno prekybos centro ribų ar netgi toliau. Gal apsistojo viešuose pastatuose, tarkim, sporto salėse...

Mokyklų sporto salės. Tai išgirdęs Klėjus nė kiek neapsidžiaugė.

— Ar tu matei filmą „Mirusiųjų aušra“? — pasiteiravo Alisa.

— Taip. Tik nesakyk, jog tau leido jį žiūrėti kino teatre.

Mergina dėbtelėjo į Klėjų, tarsi jo smegeninėje būtų atsisukę keli varžteliai.

— Viena iš mano draugių turi DVD grotuvą. „Mirusiųjų aušrą“

mačiau aštuntoje klasėje, kai pas ją nakvojau. — Senų senovėje, kai Laukiniuose Vakaruose paštą pristatydavo raiteliai, o lygumose ganėsi gausios bizonų bandos, bylojo Alisos balsas. — Tame filme visi negyvėliai — na, bent jau dauguma — prisikėlę grįžo į prekybos centrą.

Tomas Makortas išpūtė akis ir ėmė juoktis. Ne šiaip sukrizeno, o pratrūko kvatoti taip stipriai, jog turėjo atsiremti į sieną. Klėjus net pagalvojo, jog vertėtų uždaryti duris, skiriančias verandą nuo koridoriaus. To betrūko, kad kikenimą išgirstų lauke svyruojantys padarai. Nūnai jis neatsigynė minties apie beprotį pasakotoją iš Edgaro Po „Išdavikės širdies", pasižymėjusį aštria klausa.

— Jie tikrai ten ėjo. — Alisa įrėmė į šonus rankas. Virš riešo šoktelėjo vaikiškas sportbatukas. — Tiesiai į prekybos centrą. — Tomas prajuko dar smarkiau. Mažyliui pakirto pakinklius ir jis lėtai susileido ant grindų, nė akimirkai nenustodamas plyšauti, teškendamas delnais sau per marškinius.

— Jie mirė... — sušvokštė, — ...bet prisikėlė ir grįžo... į parduotuvę. Jėzau Kristau, ar garbusis Džeris F-Falvelis... — jį vėl apėmė isterija. Skruostais pasruvo skaidrios ašaros. Susitvardęs Tomas vargais negalais užbaigė: — Ar Džeris Falvelis žino, jog rojus yra Niukaslo prekybos centre?

Klėjus taip pat suprunkštė. Kaip ir Alisa, nors mergina akivaizdžiai suirzo, kad bendražygis, užuot susidomėjęs jos pastaba arba bent geraširdiškai pašmaikštavęs, iškrito iš padų. Bet žmonių juokas dažniausiai užkrečia aplinkinius, netgi kai šie rūstauja.

Visiems trims bemaž aprimus, Klėjus nei iš šio, nei iš to tarė:

— Jeigu rojus nepanašus į pietines valstijas, aš ten keliauti nenoriu.

Komentaras vėl kone išvertė juos iš kojų. Vis dar kikendama Alisa pareiškė:

— Jeigu pamišėliai spiečiasi į pulkus ir nakvoja mokyklų sporto salėse, normalūs žmonės galėtų susirasti kulkosvaidžius ir iššaudyti juos šimtais.

Pirmasis juoktis liovėsi Klėjus. Jo pavyzdžiu pasekė Tomas, kuris įsmeigė akis į merginą ir nuo savo dailiai pakirptų ūselių nusivalė drėgmę.

Alisa linktelėjo tebesišypsodama. Nuo kvatojimo įraudo jos skruostai, dėl ko simpatiška paauglė virto tikra gražuole.

— Net ir tūkstančiais, jeigu jie nutarė susigrūsti toje pačioje vietoje.

— Jėzau, —išspaudė Tomas. Nusiėmęs akinus ėmė kruopščiai trinti stiklus. — Tu nejuokauji.

— Kalbu apie išgyvenimą, — dalykiškai atsakė Alisa. Nudūrė žvilgsnį į sportinį batelį, pririštą prie riešo, pakėlė akis į vyrus ir vėl sukinkavo galva. — Mums reikėtų perprasti jų veiksmų planą. Ištirti, ar bepročiai tikrai būriuojasi į pulkus ir kuomet tai daro. Jeigu nakčiai visi apsistoja

vienoje vietoje, privalome sužinoti kur būtent. Nes jei suprasime jų elgesį...

Iš Bostono juos išvedė Klėjus, bet kai po dvidešimt trijų valandų trijulė pasišalino iš namo, stovinčio Zalės gatvėje, vadovės pareigas neabejotinai perėmė penkiolikmetė Alisa Maksvel. Kuo ilgiau Klėjus galvojo apie dabartinę padėtį, tuo mažiau ja stebėjosi.

Tomas Makortas nestokojo to, ką jo britų kilmės giminaičiai vadino narsybe, bet mažylis nebuvo gimęs lyderiu ir niekada toks netaps. Pats Klėjus turėjo vedliui reikalingų savybių, bet tą vakarą Alisa pranoko naujuosius bičiulius ne vien intelektu ar noru išgyventi: ji prarado artimuosius, tačiau įstengė su tuo susitaikyti. Pasitraukiant iš Tomo būsto, abu vyrus užgriuvo naujos netektys. Klėjų prislėgė depresija, kurią, kaip iš pradžių atrodė, sukėlė sprendimas — deja, neišvengiamas — palikti savo piešinių aplanką. Bet vėliau jis suvokė, jog siaubą kurstė vaizdai, kurie veikiausiai atsivers prieš akis Kent Ponde.

Nuspėti, kodėl apniuko Tomo fizionomija, daug paprasčiau. Jis nė trupučio netroško atsisveikinti su Rafaelu.

— Atverk duris ir jas paremk, — tarė Alisa — naujoji, tvirtesnė Alisa, sulig kiekviena minute vis ryžtingesnė. — Nieko jam nenutiks, Tomai.

Rafis lengvai susiras maisto. Praeis nemažai laiko, kol katės ims badauti arba kol pamišėliai pristigę maisto ims misti katiena.

— Jis sulaukės, — atsiduso mažylis. Prisėdęs ant kušetės svetainėje, įsisupęs į apsiaustą, užsimaukšlinęs minkštą fetrinę skrybėlę, jis atrodė elegantiškai, tačiau spinduliavo liūdesį. Rafas murkė ant šeimininko kelių ir akivaizdžiai nuobodžiavo.

— Kaip ir kiti naminiai gyvūnai, — pastebėjo Klėjus. — Pagalvok apie šunis — nykštukinius ir milžiniškus. Jie visi iki vieno padvės.

— Mudu gyvenome kartu ilgą laiką. Nuo tada, kai jis dar buvo kačiukas. — Tomas vos sulaikė ašaras. — Žiūriu į jį kaip į laimę nešantį talismaną. Nepamiršk, aš turėčiau padėkoti Ratui už išgelbėtą gyvybę.

— Dabar mes būsime tavo amuletai, — tarė Klėjus, mintyse pridurdamas, kad ir jis kartą gelbėjo mažyliui gyvybę. — Ar ne, Alisa?

— Aha, — patikino ji. Mergina vilkėjo pončą, kurį Tomas iškrapštė iš spintos, ir nešėsi kuprinę, nors joje viso labo gulėjo žibintuvėlio elementai kartu su tuo klaikiu sportbatuku, pranykusiu nuo jos riešo. Į savąjį krepšį Klėjus taip pat įsimetė elementus bei Koulmano lempą. Alisa tvirtino, jog nieko daugiau jiems neprireiks. Sakė, kad neverta temptis maisto, nes jo bus galima rasti kelyje. — Mes tapome trimis muškietininkais, Tomai — visi už vieną ir vienas už visus. O dabar drožiame įNikelbių namus, kur pasiieškosime muškietų.

— Nikersonų, — automatiškai pataisė jis, tebeglostydamas katiną.

Alisa buvo pakankamai sumani — ir, matyt, užjaučianti, — kad neatšautų „koks skirtumas“, tačiau, sprendžiant iš žvilgsnio, jos kantrybės taurė tuojau turėjo persipildyti.

— Tomai, metas eiti, — paragino jį Klėjus.

— Taip, žinoma. — Mažylis nuleido Rafą ant kušetės, bet staiga jį pakėlė ir pakštelėjo tiesiai į kaktą. Katinas sureagavo į bučinį viso labo truputį primerkdamas akis. Vėl padėjęs jį ant sofos Tomas atsistojo. — Prie viryklės tau palikau dvigubą maisto porciją, vaikeli, — pratarė. — Be to, pilną dubenį pieno ir kitų skanėstų. Galinės durys bus praviros. Nepamiršk, kur tavo namai, ir galbūt... ei, galbūt mudu dar susitiksime.

Kniauklys nušoko ant grindų ir iškėlęs uodegą nuturseno į virtuvę. Atgal nė neatsigręžė kaip tikras savo padermės atstovas.

Įlenktas, pagražintas horizontalia raukšlele, nuo dūrio vietos nutįsusia į priešingas puses, piešinių aplankas rėmėsi į svetainės sieną. Prieš išeidamas į koridorių Klėjus nukreipė akis ton pusėn, bet atsispyrė pagundai jį paliesti. Akimirkai prisiminė ten tūnančius herojus, su kuriais taip ilgai gyveno ankštame kabinete ir gerokai erdvesnėse (bent pats tuo tikėjo) savo vaizduotės platybėse: burtininką Fleką, miegalių Džyną, stryksių Džeką, nuodingąją Selę ir, aišku, patį tamsųjį klajūną. Prieš dvi dienas Klėjus neabejojo, kad vieną dienąjie mėgausis populiarumu. Dabar pieštiems komikso veikėjams beliko skylė, žiojinti jų gretose, ir katino Rafaelo draugija.

Mintyse jis išgirdo, kaip miegalius Džynas, išjodamas iš miesto ant automatinio eržilo Robio, sušuko: S-sudie bi-bičhdiai. K-kas z-žino, g-gal k-k-kada no-nors v-vėl atkak-kaksiu į š-š-š-ituos kr-kraštus!

— Sudie, bičiuliai, — ištarė jis balsu. Tyliai, tačiau nesidrovėdamas. Juk atėjo pasaulio pabaiga. Atsisveikinimas, aišku, neįspūdingas, bet to turėtų užtekti. Kaip pasakytų miegalius Džynas: Vis ge-geriau nei v-v-ožt į a-k-kį surū-rūdiju— jusiu s-s-strypu.

Klėjus nupėdino paskui Alisą ir Tomą į verandą, į kurios stogelį barbeno rudeninio lietaus lašai.

19

Tomas slėpė viršugalvį po fetrine skrybėle, Alisa savąjį prisidengė pončo gobtuvu, o Klėjui mažylis rado beisbolo kepuraitę su „Red Soks“ komandos emblema. Kurį laiką jo plaukai neperšlaps, jei tiktai neįsilis. Net jeigu prapliups kliokti... ką gi, susiieškoti maisto bus įmanoma be jokio vargo, kaip pastebėjo mergina. Nuo prieangio pakylos jie įžiūrėjo maždaug du kvartalus. Dienos šviesa užleido vietą sunkiai įžvelgiamai prieblandai, bet Zalės gatvė atrodė tuščia, neskaitant kelių lavonų ir šiukšlių, paliktų telefoninių pamišėlių.

Kiekvienas iš trijulės nešėsi po peilį, įkištą į savadarbes makštis. Jei Tomas neklydo dėl Nikersonų, netrukus jie įsigis rimtesnius ginklus.

Bent Klėjus taip tikėjosi. Esant reikalui, jis galėtų pasinaudoti mėsininko peiliu, tačiau dabar abejojo, ar įstengtų šaltakraujiškai suvaryti ašmenis į žmogaus krūtinę.

Kairėje rankoje Alisa laikė prožektorių. Atsisukusi ji įsitikino, jog Tomas taip pat gniaužia žibintuvėlį ir patenkinta linktelėjo.

— Tvarkelė, — prabilo. — Tu vedi mus įNikersonų namus, teisingai?

— Taip, — atsakė Tomas.

— Jei pakeliui ką nors išvysime, pašviesime jiems į veidus. — Mergina dirgliai nužvelgė abu vyrus. Klėjus nujautė, kad ji jaudinasi lyg prieš svarbų egzaminą mokykloje. Nieko nuostabaus — jų išties laukė itin rimtas išmėginimas.

— Teisingai, — atsiliepė Tomas. — Tokiu atveju pasakysime: „Čia eina Tomas, Klėjus ir Alisa. Mes esame normalūs. Kuo jūs vardu?“

— Jeigu jie turės žibintuvėlius, — prasižiojo Klėjus, — galime spėti...

— Nė velnio, — suniurzgėjo ji. — Anot mano tėčio, prielaidomis tiki žiopliai, kurie kiša nagus prie atviro elektros laido. Supratot? Prie-lai-do...

— Supratom, — nutraukė ją Klėjus.

Alisa perbraukė delnu akis, tik neaišku, ką nusitrynė — lietaus lašus ar ašaras. Klėjus nejučia ėmė spėlioti, ar Džonis kur nors rauda galvodamas apie savo tėvą. Jis iš visos širdies vylėsi, jog sūnus dar pajėgė verkti... ir sugebėjo išsaugoti atsiminimus.

— Jei tie žmonės atsilieps ir prisistatys, vadinasi, mums greičiausiai niekas negresia, — dėstė mergina. — Tiesa?

— Tiesa, — patvirtino Klėjus.

— Aha, — sutiko Tomas šiek tiek išsiblaškęs. Jis stebeilijosi į gatvę, kur nebuvo matyti nė gyvos dvasios ir jokių siūbuojančių prožektorių spindulių.

Kažkur tolumoje it petardos sutratėjo šūviai. Oras smirdėjo degėsiais, kuriais pradviso nuo ryto. Dėl drėgmės tvaikas sustiprėjo, įdomu, pamanė Klėjus, kiek laiko lavonams teks pūti, kol tvankuma, išplitusi virš didžiosios Bostono dalies, virs nepakeliamu dvoku. Na, jeigu artimiausioje ateityje vyraus šiltos dienos...

— Jei susidursime su normaliaisiais, o jie paklaus, ką darome ir kur einame, koks bus mūsų atsakymas? — neatlyžo Alisa.

— Mes dairomės išsigelbėjusių žmonių, — atsiliepė Tomas.

— Būtent. Nes jie yra mūsų draugai ir kaimynai. Einantys pro šalį, jei tik juos sutiksime, norės traukti savo keliu. Vėliau turbūt prisijungsime prie normaliųjų — kuo mūsų daugiau, tuo visiems bus saugiau. Bet dabar...

— Dabar privalome rasti ginklų, — užbaigė Klėjus. — Jeigu jų yra.

Griebkimės darbo, Alisa.

Mergina apdovanojo ji nerimastingu žvilgsniu.

— Kas yra? Ko nors nepaminėjau? Nesibaimink, sakyk. Aš žinau, jog tesu vaikas.

Klėjus atsakė kiek begalėdamas kantriau, nors jo nervai vibravo kaip pertemptos gitaros stygos.

— Nieko nėra, širdele. Tiesiog nenoriu stovėti vienoje vietoje. Beto. abejoju, ar mes ką nors pamatysime. Dar per anksti.

— Tikiuosi, tu teisus, — sumurmėjo Alisa. — Mano plaukai pasišiaušę, o vienas nagas nulūžęs.

Abu vyrai padėbsojo į ją sekundę kitą ir galiausiai nusijuokė. Visi trys pasijuto geriau. Tvirtesnių tarpusavio ryšių nepajėgė sutraukyti netgi tolimesni įvykiai.

20

— Ne, — sugokčiojo Alisa. — Ne, aš negaliu. — Dar sykį žiaugtelėjusi pridūrė: — Tuojau apsivemsiu. Atleiskit.

Iš šviesos rato, supančio Koulmano žibintą, ji nėrė į tamsoje skendinčią Nikersonų svetainę, kurią su virtuve jungė platus skliautuotas tarpduris. Klėjus išgirdo tylų šlumšt, kai mergina suklupo ant kilimo. Po pauzės Alisa vėl sužiaugčiojo ir, sprendžiant iš garsų, atsikratė skrandžio turiniu. Jam kone palengvėjo.

— O Jėzau, — išlemeno Tomas. Švokšdamas įkvėpė ir šįkart mažne užbliovė drebančiu balsu: — O Jėėėėzau.

— Tomai. — Klėjus matė, kad svyruojantis mažylis gali bet kurią akimirką apalpti. Vargu ar tuo reikėtų stebėtis. Juk tie kruvini palaikai priklausė kaimynams, Nikersonams.

— Tomai! — Jis žengė tarp bendražygio ir dviejų lavonų, drybsančių ant virtuvės grindų balose kraujo, kuris atšiauriai baltoje žibinto šviesoje atrodė juodas lyg indiškas rašalas. Laisvąja ranka paplekšnojo per bičiulio veidą. — Nenuleipk! — pastebėjęs, jog Tomas nebesiūbuoja į šonus, prabilo tyliau: — Eik į kambarį ir pasirūpink Alisa. Aš apžiūrėsiu virtuvę.

— Ką ten veiksi? Čia guli Betė Nikerson, ir jos smegenys... jos smegenys ištaškytos... — mažylis garsiai nurijo seilių gniužulą."— Didžioji dalis veido nuplėšta, bet aš atpažįstu mėlyną jos palaidinę su baltais taškeliais. O prie centrinės pakylos tyso Haidė. Nikersonų duktė. Ją atpažįstu, net ir... — Tomas pakratė galvą, tarsi mėgindamas prasklaidyti sąmonėje išsikerojusią siaubo miglą ir pakartojo: —Ką ketini ten veikti?

— Esu tikras, jog pastebėjau tai, ko ieškome. — Klėjų patį pribloškė šaltai skambantis jo balsas.

— Virtuvėje?

Tomas pabandė žvilgtelėti pro bendražygio šoną, tačiau tas visu kūnu užstojo mažyliui vaizdą.

— Pasikliauk manimi. Verčiau prižiūrėk Alisą. Jeigu ji galės, abudu pasidairykite ginklų. Surikite, jei aptiksite aukso gyslą. Tik nepraraskite budrumo. Visai įmanoma, jog namuose slankioja ir ponas Nikersonas. Mes galime spėti, kad jis buvo darbe, kai įvyko nelaimė, bet, kaip sako Alisos tėtis...

— Prielaidomis tiki žiopliai, kurie kiša nagus prie atviro elektros laido. — Tomas išspaudė šykščią, geibią šypsenėlę. — Aišku. — Jis pajudėjo, bet staiga sustojo ir apsisuko. — Man nerūpi, kur mes keliausime, Klėjau; aš tik nenoriu likti čia ilgiau nei būtina. Arniui ir Betei Nikersonams karštos meilės nejaučiau, bet jie buvo mano kaimynai ir elgėsi su manimi kur kas maloniau negu tas idiotas Skotonis iš kito kvartalo.

— Supratau.

Tomas įjungė žibintuvėlį ir pranyko svetainėje, iš kur netrukus atsklido Alisą raminantis jo murmėjimas.

Giliai įkvėpęs, pakėlęs aukštyn Koulmano lempą, Klėjus žengė virtuvėn. Kojas kilnojo atsargiai, kad neįliptų į kraują, išsiliejusį ant kietmedžio grindų. Jis sudžiūvo, tačiau teptis padus lipnia, ruda mase vis vien nesinorėjo.

Mergaitė, tysojusi ant nugaros prie centrinės pakylos, buvo gan aukšta, tačiau kasytės ir kampuotos kūno linijos liudijo, kad ji dvejais ar trejais metais jaunesnė už Alisą. Perkreipta galva, rodės, parodijavo klausiamą gestą; iš akiduobių veržėsi negyvos, išsprogusios akys. Šiaudų spalvos plaukai — toje galvos pusėje, iš kurios jai trenkė — nusidažė tamsiu kaštoniniu atspalviu, kaip ir grindys.

Motina gulėjo pusiausėda, atsirėmusi į bufetą, į dešinę nuo viryklės, kur dunksojo kampinės, iš vyšnios medienos suręstos spintelės. Nuo miltų vaiduokliškai pabalo jos rankos. Kruvinos kojos, kurias margino įkandimų žymės, tysojo nepadoriai praskėstos. Kartą, prieš pradėdamas piešti ribotu tiražu išleistą komiksų knygelę „Grumtynės pragare“, Klėjus internete susirado nušautų aukų nuotraukų. Manė, kad jos gali praversti darbui, tačiau apsiriko. Šautinės žaizdos kėlė siaubą savo beprasmiškumu. Kaip ir vaizdas, atsivėręs Tomo kaimynų virtuvėje. Virš kairiosios Betės Nikerson akies išdraskytą kaktos kaulą dengė sukrešėjusio kraujo purslai, dešiniosios obuolį moteris taip užvertė aukštyn, tarytum prieš mirtį jai būtų magėje pažiūrėti, kas vyksta galvoje. Spintelė, į kuriąprieš nusibaigdama šliejosi ponia Nikerson, aplipo jos plaukais ir smegenų skysčiu. Virš lavono dūzgė kelios musės.

Klėjaus skrandį sutraukė mėšlungis. Jis pakreipė į šoną galvą ir prisidengė burną. Mintyse liepė sau susitvardyti. Į svetainę nulėkusi Alisa jau nustojo vemti — tiesą sakant, dabar jos ir Tomo balsai sklido iš namo gilumos — ir jis visiškai netroško, kad merginą vėl imtų tąsyti.

Galvok apie juos kaip apie manekenus, filmų rekvizitus, įsakė sau, nors žinojo šiam nurodymui paklusti nepajėgsiąs.

Kai Klėjus atsigręžė į negyvėlius, jis pasistengė žiūrėti į kitus dalykus, išmėtytus ant grindų. Tai padėjo apmalšinti skrandžio spazmus. Ginklą jau matė anksčiau. Jo buožė kyšojo tarp šaldytuvo ir vienos spintelės, kitoje erdvios virtuvės pusėje. Išvydus moters ir mergaitės lavonus, instinktai paragino nukreipti į šoną akis, ir Klėjaus žvilgsnis visai atsitiktinai užkliuvo už pistoleto rankenos.

Šiaip ar taip, ginklo pirmiausia būčiau ieškojęs čia.

Jis netgi pastebėjo, kur pistoletas kabojo anksčiau: apkaboje, tarp sienoje įmontuoto televizoriaus ekrano ir masyvaus it fabriko agregatas konservų atidarytuvo. Tuodu ne tik dievino šaudykles, bet ir naujausias technologijas, minėjo Tomas. O prie sienos pritvirtintas ginklas tik ir laukiąs, kada galės šokti į tavo ranką... argi tai ne geriausias abiejų pomėgių pavyzdys?

— Klėjau? — tolumoje pasigirdo Alisos balsas.

— Ką?

Jo klausimą lydėjo laiptais besileidžiančių kojų bildesys. Po akimirkos mergina šūktelėjo iš svetainės:

— Tomas sakė, jog tu liepei pranešti, jei rasime aukso gyslą Ką tik ją aptikome. Poilsio kambarėlyje pamatėme kokį tuziną ginklų Ir šautuvų, ir pistoletų. Ant spintelės priklijuotas apsaugos kompanijos lipdukas, tad mus greičiausiai suims... juokauju. Ateini?

— Po minutėlės, širdele. Tik neįsk į virtuvę.

— Nesijaudink. Verčiau pats iš ten nešdinkis, kol neapsivėmei.

Mintys apie pykinimąjau seniai buvo pranykusios iš jo galvos.

Nikersonų virtuvėje, ant kietmedžio grindų, Klėjus pastebėjo dar du objektus. Jis nė kiek nenustebo išvydęs kočėlą — ant centrinės pakylos kėpsojo pyragui skirta skarda, tešlos dubuo ir geltona dėžutė su užrašu MILTAI. Antrasis daiktas — mėlynomis bei oranžinėmis saulutėmis aplipdytas mobilusis telefonas, koks galėjo priklausyti tiktai paaugliui, gulėjo greta Haidės Nikerson rankos.

Sąmonės akimis Klėjus matė, kas čia atsitiko, nors reginys ir kėlė pasibjaurėjimą. Betė Nikerson ruošėsi kepti pyragą. Ar ji žinojo, jog Bostone, Amerikoje, gal net visame pasaulyje, vyko siaubingi dalykai? Galbūt naujienas išgirdo per televizorių. Jeigu taip, vadinasi, televizijos kanalai psichogramos neperdavė.

Užtat ją gavo duktė. O taip. Ir Haidė užpuolė motiną. Ar Betė Nikerson bandė atvesti dukrą į protą prieš užsimodama kočėlu ir nutrenkdama ją ant grindų? O gal paprasčiausiai smogė? Ne todėl, kad savo atžalai užsiplieskė neapykanta, bet iš skausmo ir baimės? Kad ir kaip ten buvo, vožtelėjimas Haidės neapramino. Tuo metu Betė vilkėjo tiktai palaidinę, jos kojos buvo plikos.

Klėjus švelniai patraukė žemyn drabužio pakraščius pridengdamas neišvaizdžius, namuose dėvimus apatinius. Prieš mirtį moteris juos sutepė išmatomis.

Haidė, kokių keturiolikos, galbūt vos dvylikos metų mergaitė, įniko riaumoti beprasmiška kalba, kurią mobiliuosius turėję nelaimėliai išmoko tą pačią sekundę, kai savo telefonuose išgirdo žinutę „Sudie, sveikas prote“, ir ėmė stūgauti tokius perlus, kaip žurk,y-yla arba tozala-GALIU! Pirmasis smūgis kočėlu išvertė ją iš kojų, bet nenokautavo. Išprotėjusi mergaitė puolė graužti motinos blauzdas. Ne krimsčioti, o nuožmiai plėšti mėsos gabalus, kartais net iki kaulo, ^ntų atžymas papildė vaiduokliškos tatuiruotės, kurias, žinoma, paliko jaunosios Haidės kabės. Klykdama — garantuotai agoniškai, beveik nesuvokdama, kadaro, Betė Nikerson vėl smogė, tik šį kartą stipriau. Klėjus kone išgirdo duslų trakštelėjimą, kai lūžo mergaitės kaklas. Mylima duktė, susmukusi ant šiuolaikinės virtuvės grindų, prašiepusi kabėmis įtvirtintus dantis, ištiesusi ranką link šalia numesto modernaus mobiliojo telefono.

Ar jos motina svarstė, ko griebtis, prieš čiupdama pistoletą, išimdama jį iš apkabos, įtvirtintos tarp televizoriaus ir konservų atidarytuvo. Kur ginklas velniai žino kiek laiko laukė, kol švarioje, puikiai apšviestoje virtuvėje pasirodys įsilaužėlis arba prievartautojas? Klėjus taip nemanė. Jo nuomone, Betė Nikerson nė sekundei nedvejojo, nes troško pasivyti tolstančią dukters sielą, idant galėtų nedelsdama pasiaiškinti, kodėl taip elgėsi.

Klėjus perėjo virtuvę ir pakėlė ginklą. Iš pradžių tikėjosi, jog toks technologiškai pažangių prietaisų fanatikas, kaip Arnis Nikersonas, bus apsirūpinęs automatiniu žaisliuku, gal net su lazeriniu taikikliu, tačiau viso labo tepamatė senamadišką 45 kalibro „Koltą“. Geriau pagalvojus, tuo stebėtis nevertėtų. Žmonai revolveris veikiausiai atrodė patogesnis, nes iškilus pavojui jai nebūtų reikėję tikrinti, ar ginklas užtaisytas, iš už mentelių bei prieskonių dėžučių žvejoti apkabą arba atlaužti spyną, kad pažiūrėtų, ar šovinys įslydęs į lizdą. Ne, laikant rankoje šitą seną išperą, pakakdavo vieno mosto, ir būgnas išvirsdavo laukan. Būtent taip Klėjus ir padarė. Be jokio vargo. „Tamsiajame klajūne“ teko piešti begalę šito ginklo variantų. Įtarimas pasitvirtino —vienas iš šešių lizdų buvo tuščias. Jis išpurtė vieną šovinį gerai žinodamas, ką aptiks. Betė Nikerson arba jos vyras užtaisė 45 kalibro „Koltą“ neteisėtais skeveldriniais šoviniais, „policininkų žudikais“. Nenuostabu, kad jai nuplėšė pusę galvos. Keisčiausia, jog iš pastarosios dar kažkas liko. Jis pažvelgė į moters lavoną, įsirėmusį į kampinę spintelę, ir pravirko.

— Klėjau? — riktelėjo Tomas, laiptais kildamas iš rūsio. — Bičiuli, Arnis turėjo, ko tik širdis geidžia! Radau automatinį ginklą, už kurio saugojimąjis būtų ilgam sėdęs į Volpoulo kalėjimą... Klėjau? Kaip laikaisi?

— Tuojau ateisiu. — Jis pasitrynė akis, spriegė per saugiklį ir užsikišo revolverį už diržo. Tuomet nusitraukė peilį kartu su savadarbėmis makštimis ir padėjo ašmenis ant spintelės, greta Betės Nikerson, tarytum apsikeisdamas su ja ginklais. — Po dviejų minučių.

— Jo-o-o.

Klėjus išgirdo, kaip Tomas nugarmėjo laiptais į Arnio Nikersono ginklinę, ir nusišypsojo, nors skruostais tebevarvėjo ašaros. Atmink ateičiai, liepė sau: jei įleisi malonų „žydrą" vyruką iš Maldeno į kambarį pilną šaudyklių, jis ims vograuti „j-o-o-o" nelyginant Silvesteris Stalonė.

Vienąpo kito atitraukęs stalčius, trečiajame Klėjus aptiko sunkią raudoną dėžutę su užrašu: AMERIKOS GYNĖJAS .45 KALIBRAS AMERIKOS GYNĖJAS 50 ŠOVINIŲ. Užtaisai slypėjo po indų pašluostėmis. Jis įsimetė dėželę į kišenę ir nupėdino pas Tomą bei Alisą. Dabar degė noru kuo greičiau iš čia išsinešdinti. Bėda ta, kad bus sudėtinga atgrasyti bendražygius nuo mėginimų išsinešti visą Arnio Nikersono surinktą ginklų kolekciją.

Žengęs pro skliautinį praėjimą, Klėjus sustojo, atsigręžė, pakėlė Koulmano žibintą ir nužvelgė palaikus. Mėginimai užtempti moters palaidinę ant plikų šlaunų nieko nepakeitė. Kad ir kaip pažiūrėsi, virtuvėje gulėjo du lavonai, ir jų žaizdos badė akis lyg girto Nojaus nuogumas, kai jį pamatė sūnus. Galbūt derėjo kūnus kažkuo pridengti, bet kuo visa tai užsibaigtų, pradėjus ieškoti drobulių? Pakurstytų mintis apie Saroną? Apie Džonį?

— Saugok Dieve, — sumurmėjo didžiai abejodamas, kad Viešpats įvykdys jo prašymą. Klėjus nuleido lempą ir pasuko link žibintuvėlių švieselių, šokinėjančių rūsyje, kur tūnojo Tomas su Alisa.

21 Porelė segėjo diržus su automatiniais, stambaus kalibro, į dėklus sugrūstais pistoletais. Negana to, ant mažylio peties kabėjo šovininė.

Klėjus nežinojo, juoktis ar verkti. Viena jo dalis geidė šieptis, kita — pratrūkti ašaromis. Aišku, pasidavus emocijoms, tuodu pagalvotų, kad jį apėmė isterija, ir būtų teisūs.

Rūsio sieną paįvairino įspūdingų apimčių televizorius. Dar vieną ekraną tik truputį mažesnį, kažkuris iš Nikersonų sujungė su naujutėlaičiu kompiuterinių žaidimų pulteliu, kuri Klėjus kadaise būtų mielai apžiūrėjęs. Gal net pavarvinęs seilę. Kaip atsvara technologiniams stebuklams, prie stalo teniso lentos, pačiame kampe, dunksojo automatinis patefonas, bet dabar savo kerinčiomis spalvomis jis nešvytėjo. Rūsyje, suprantama, kabojo ir dvi įstiklintos ginklų spintelės. Tomas ir Alisa užraktų nejudino, tačiau apdorojo vitrinas, kurios ant grindų pabiro šukėmis.

— Fiksatorius Alisa nulaužė veržliarakčiu, — paaiškino Tomas. — Iškrapštė jį garaže, pasiknaisiojusi tarp. Arnio Nikersono įrankių.

— Šitie tėra žaisliukai, — numojo ranka mergina. — Pažiūrėk, ką radau už įrankių dėžės įvyniotą į antklodės atraižą. Manau, jog žinau, kas tai. Ar aš teisi? — ji pakėlė objektą nuo stalo atsargiai suėmusi už metalinės buožės ir įteikė Klėjui.

— Kad aš apsitriesčiau, — išsprūdo tam. — Juk čia... — jis pažvairavo į reljefinį ornamentą, iškilusį virš saugiklio. — Atrodo, jis rusiškas.

— Be abejo, — patvirtino Tomas. — Gal „Kalašnikovas'„?

— Jūs mane pribloškėte. Radote ir šovinių? Turiu omenyje dėžutes, kurių užrašai sutampa su ginklo graviūromis.

— Pustuzinį sunkių dėžučių. Tai kulkosvaidis, ar ne?

— Galima ir taip pavadinti. — Klėjus spragtelėjo svirtele. — Viena iš šitų padalų turbūt žymi pavienio šaudymo režimą, o kita — automatinę ugnį.

— Kiek kulkų jis išspjauna per minutę? — pasiteiravo.

— Nežinau, bet spėju, kad reikėtų klausti, kiek kulkų ginklas paleidžia per sekundę.

— Oho, — jos akys suapvalėjo. — Sugebėsi išmąstyti, kaip juo šaudyti?

— Alisa... kertu lažybų, jog naudotis tokiais agregatais mokomi šešiolikmečiai fermerių sūnūs. Aišku, kad išmąstysiu. Galbūt bandymams teks paaukoti šovinių dėžutę, bet šaudyti tikrai išmoksiu. — Meldžiu, Viešpatie, tik neleisk jam sprogti mano rankose, pagalvojo.

— Argi Masačiusetso valstijoje nėra draudžiama laikyti kulkosvaidžių namuose? — nusistebėjo mergina.

— Jau ne, Alisa, — atsakė Tomas rimta veido išraiška. — Metas keliauti?

— Taip, — patvirtino ji ir dirstelėjo į Klėjų, matyt, dar ne visiškai apsipratusi su vedlės, priimančios sprendimus, vaidmeniu.

— Taip, — sutiko jis. — į šiaurę.

— Neprieštarauju, — tarė Alisa.

— Aha, — sulinksėjo Tomas. — į šiaurę. Judėkime.

GEITENO AKADEMIJA

1

Prašvitusį lietingą rytą Klėjus, Alisa ir Tomas pasitiko Šiaurės Redinge, daržinėje, prijungtoje prie apleistų arklidžių. Pro tarpdurį jie išvydo pirmuosius, į pulkus susispietusius pamišėlius, kurie traukė 62-uoju keliu į pietvakarius, Vilmingtono kryptimi. Visi kaip vienas vilkėjo peršlapusius, apšepusius drabužius. Keli iš apdujėlių pėdino basi. Iki vidurdienio jie pranyko. Maždaug ketvirtą, kai debesis pervėrė ištįsę saulės spinduliai, vėl pasirodę bepročių būriai nulingavo priešinga linkme. Dauguma kažką maumojo, kai kas netgi tiesė pagalbos ranką negalintiems išstovėti ant kojų. Šiandieną jokių žmogžudysčių trijulė nematė.

Koks pustuzinis pakvaišėlių vilko masyvius daiktus, kuriuos Klėjus bemat atpažino. Vieną jų Alisa ištraukė iš spintos, Tomo svečių kambaryje. Visi trys stovėjo aplink jį, bet nedrįso įjungti.

— Klėjau? — prabilo mergina. — Kodėl jie nešasi griausmadėžes?

— Nežinau.

— Man tai nepatinka, — suurzgė Tomas. — Nepatinka, kaip jie būriuojasi į pulkus ir kaip padeda vieni kitiems... bet labiausiai nepatinka žiūrėti, kai tie maišytgalviai tempia grotuvus.

— Bet jų tėra keletas... — išsižiojo Klėjus.

— Pažvelk į ją, ana ten, — nutraukė mažylis, durdamas pirštu į vidutinio amžiaus moterį, svyruojančią 62-uoju plentu, rankose laikančią radijo imtuvą/kompaktinių diskų grotuvą, dydžio sulig svetainės pagalvėle. Spaudė jį prie krūtinės it miegantį vaikelį. Asfaltu driekėsi 'aidas, kyšantis iš prietaiso nugarėlės. — Kažkodėl nė vienas neneša lempų arba skrudintuvų. O jeigu pamišėliai užprogramuoti taip, kad elementais aprūpintų radijo imtuvus, sujungtų šiuos į tinklą ir pradėtų transsliuoti tą impulsą, pasąmonei skirtą žinutę? Kas, jeigu jie užsimanė pričiupti žmones, kurių nepasisekė išvesti iš proto per pirmąjį bandymą?

Jie. Amžinai populiarūs, paranojos pagimdyti „jie“. Alisa iš kažkur iškrapštė savo sportbatuką ir dabar nervingai jį gniaužė, bet merginai prabilus jos balsas skambėjo ramiai:

— Vargu ar tu teisus.

— Kodėl taip manai? — paklausė Tomas. Ji pakratė galvą.

— Sunku pasakyti. Tiesiog taip atrodo.

— Moteriška intuicija? — jis šypsojosi, bet ne pašaipiai.

— Galbūt. Abejonių nekyla dėl vieno dalyko.

— Kokio? — pasiteiravo Klėjus, nors ir nujautė, ką mergina atsakys.

— Jie tampa protingesni. Ne pavieniai asmenys, veikiau kaip mąstanti visuma. Gal mano pastebėjimas ir beprotiškas, bet jis labiau tikėtinas negu mintis, kad pakvaišėliai renka į krūvą gremėzdiškus grotuvus, kurių radijai veikia trumposiomis bangomis, užsimanę nutrenkti mus į psichopatų šalį.

— Telepatinis grupinis protas... — mąsliai nutęsė Tomas. Alisa nenuleido žvilgsnio nuo mažylio, kol šis svarstė, ar tai gali būti tiesa. Klėjus, jau nusprendęs, kad mergina nesuklydo, paskutinį kartą žvilgtelėjo laukan. Jis pagalvojo, jog reikėtų iš kur nors gauti kelių atlasą.

Tomas sulinksėjo.

— Ei, kodėl gi ne? Juk spiestis į pulką verčia būtent telepatinis grupinis protas.

— Tu tikrai taip manai ar tik pataikauji...

— Tikrai. — Jis ištiesė ranką ir palietė Alisos pirštus, kurie nenuilsdami spūsčiojo vaikišką sportinį batelį. — Garbės žodis. Būk gera, palik ramybėje tą daikčiuką.

Merginos veide sušmėžavo vypsnis. Klėjus vėl nusistebėjo, kokia Alisa žavinga. Ir kiek nedaug trūksta, kad ji palūžtų.

— Šieno patalai atrodo viliojančiai, o aš jaučiuosi nusiplūkusi. Pats laikas sudėti bluostą ir kaip reikiant išsimiegoti.

— Aha, atsipūsk, — pritarė Klėjus.

2

Jis sapnavo, jog drauge su Šarona ir Džoniu šaunuoliu surengė vaišes šalia savo mažojo namelio. Žmona ant pievos patiesė navahų antklodę. Jie kramsnojo sumuštinius ir gėrė šaltą arbatą. Staiga dangus pajuodo. Pamojusi jam virš peties Šarona sušuko: „Žiūrėk! Telepatai!" Tačiau, kai Klėjus pasuko atgal galvą, jis teišvydo varnų pulką, tokį milžinišką, kad paukščių tirštuma užtemdė saulę. Ausų būgnelius ūmai pakuteno tilindžiavimas, panašus į „Sezamo gatvės" motyvą, kuris skambėjo iš „Pono Salduko" ledų furgono. Visgi jis suprato girdįs mobiliojo muzikėlę ir savo sapne pašiurpo. Atsigręžęs pamatė, jog Džonis šaunuolis pranyko. Kai paklausė Šaronos, kur vaikis dingo — apimtas siaubo, jau žinodamas atsakymą, — žmona pareiškė, kad jis nulindo po apklotu, nes norėjo atsiliepti į skambutį. Iš po užtiesalo atsklido bumbtelėjimas. Klėjus nėrė paskui sūnų į svaiginantį šieno aromatą rėkdamas Džoniui, jog šis išjungtų mobilųjį, ištiesė ranką, bet vietoj berniuko užčiuopė tiktai krištolinį rutulį: „Maloniuose niekučiuose" įsigytą prespapjė su pilka pūkų miglele, tvyrančia stiklo gilumoje tarytum kišeninis rūkas.

Tą pačią akimirką košmarą išsklaidė Tomas, energingai papurtęs jį už peties ir pranešęs, kad jau po devynių. Padangėse švietė mėnulis, ir

trijulei atėjo metas leistis į kelionę. Klėjus pirmą sykį gyvenime taip džiaugėsi, kad jį prižadino. Apskritai paėmus, sapnas apie bingo palapinę teikė kur kas didesnį malonumą.

Alisa keistai į jį pažvelgė.

— Kas yra? — pasidomėjo Klėjus tikrindamas, ar nuleido automatinio ginklo saugiklį — poreikis tuo įsitikinti tapo antrąja prigimtimi.

— Tu kalbėjai per miegus. Šaukei: „Išjunk jį, išjunk jį!"

— Visi turėjo išjungti savo mobiliuosius, — atšovė Klėjus. — Tuomet nelaimės būtų mus aplenkusios.

— Tačiau kas galėtų atsispirti telefono skambučiui? — paklausė Tomas. — Priglaudi zirziantį savo žaisliuką prie ausies... ir tavo smegenys virsta drebučiais.

— Štai taip kalbėjo suknistas Zaratustra, — burbtelėjo Klėjus. Alisa juokėsi, kol apsiašarojo.

Mėnuliui besislapstant už debesų ir vėl nušvintant properšose —kaip vaikiškų knygų apie piratus ir užkastus lobius iliustracijose, dingtelėjo Klėjui, — jie pasišalino iš arklidžių ir nužygiavo į šiaurę. Tą naktį sutiko ir kitus iš savo padermės.

Nes dabar yra mūsų metas, pamanė Klėjus, permesdamas automatinį ginklą iš rankos į ranką. Užtaisytas jis pasirodė besąs velniškai sunkus. Telefoniniams pamišėliams priklauso dienos. Kai su žimba žvaigždės, laukan išnyrame mes. Tapome savotiškais vampyras. Mus ištrėmė į nakties tamsą. Jei tarpusavyje žvalgomės iš arti, vienas kitą nesunkiai atpažįstame, nes gebėjimą kalbėti išsaugojome. Iš atokiau žiūrėdami į praeivius suprantame, kad jie yra normalūs, kadangi dauguma nešasi kuprines ir ginklus. Bet, jeigu mus skiria didelis atstumas, įrodyti, jog nevirtome bepročiais, galime tiktai mojuodami įjungtais žibintuvėliais. Vos prieš tris dienas mes ne tik valdėme Žemą, bet ir jautėmės kalti prieš kitas rūšis, kurias sunaikinome siekdami kiaurą parą veikiančios kabelinės televizijos ir mikrobanginėje krosnelėje iškeptų spragėsiu siūlomos nirvanos. Dabar evoliucijos kelias mus atvedė iki žmonių su prožektoriais stadijos.

Jis atsisuko į Tomą.

— Kur jie eina? — paklausė. — Kur pakvaišėliai slepiasi, nusileidus saulei?

Mažylis nudelbė Klėjų šaltu žvilgsniu.

— Šiaurės ašigalyje. Visi elfai išmirė nuo elnių pasiutligės, ir tie vyrukai padeda Kalėdų Seneliui, kol užgims nauji jo pagalbininkai.

— Jėzau, greičiausiai šiandien kažkas ne ta koja nulipo nuo šieno kupetos.

Tomas nė nešyptelėjo.

— Manęs neapleidžia mintys apie katiną, — prisipažino jis. — Vis mąstau, kaip Rafiui sekasi. Tu, žinoma, galvoji, jog elgiuosi kaip idiotas sielodamasis dėl naminio gyvio.

— Ne, — paprieštaravo Klėjus, tačiau pats nerimaudamas dėl sūnaus ir žmonos išties manė, kad liūdėti dėl katino — mažų mažiausiai kvaila.

Kelių atlasą trijulė rado atvirukų ir pažintinių knygelių kioske, vos porą šviesoforų turinčiame Balardveilo miestelyje. Jie kulniavo šiaurės pusėn ir nūnai džiaugėsi nusprendę likti kaimiškose vietovėse, tarp 93-iosios ir 95-osios magistralių. Pakeliui sutikti klajūnai, kurie judėjo į vakarus, tolyn nuo 95-ojo kelio, pasakojo apie siaubingas automobilių grūstis ir klaikias avarijas. Vienas iš kelių piligrimų, traukiančių rytų kryptimi, užsiminė, jog 93-iojoje magistralėje, netoli išvažiavimo į Veikfildą, į orą išlėkė autocisterna. Sprogimą lydėję gaisrai ir visa virtinė driokstelėjimų pačirškino beveik per mylią nusidriekusią, į šiaurę slinkusią mašinų eilę. Jis tikino, esą ten įsivyravo dvokas, kokį galėtų kelti pragare kepinami žuvų piršteliai.

Andoverio priemiestyje Klėjus, Tomas ir Alisa vėl susidūrė su prožektoriais nešinais žmonėmis ir išgirdo gandus, kurie dėl nuolatinio kartojimo vis labiau panėšėjo į tiesą: Niu Hempširo pasienis uždarytas. Valstijos policija iš pradžių šaudydavo ir tik vėliau pateikdavo klausimus. „Farams" nerūpėjo, pamišę jūs ar sveiko proto.

— Tai viso labo tėra nauja sumauto šūkio, per amžių amžius puošusio jų prakeiktus pažymėjimus, versija, — iškošė pagyvenęs rūstaus veido vyriškis, su kuriuo trijulei teko šnekėtis. Ant pečių, paslėptų po prabangiu apsiaustu, jis buvo užsimetęs nedidelę kuprinę, rankoje laikė ilgakotį žibintą. Iš kišenės styrojo pistoleto buožė. — Jeigu jūs esate Niu Hempšire, galite nevaržomai čia gyventi. Jei užsimanėte atvykti į Niu Hempšyrą, galite čia padvėsti.

— Tuo... tuo sunku patikėti, — išsižiojo Alisa.

— Tikėk, kuo nori, panelyte, — atšovė laikinasis bendražygis. — Aš buvau sutikęs keletą žmonių, kaip ir jūs, bandžiusių nusigauti į šiaurę. Bet pamatę, kaip „farai" nupylė nelaimėlius, kurie mėgino įveikti Niu Hempširo pasienį, į šiaurę nuo Dansteiblo, visi skubiai pasuko atgal į pietus.

— Kada? — pasitikslino Klėjus.

— Praėjusią naktį.

Nors Klėjui ir magėjo dar šio to paklausinėti, jis prikando LIEŽUVĮ.

Andoveryje rūsčiaveidis vyriškis ir dauguma kitų pakeleivių, pėdinusių transporto priemonėmis užkimštu (bet praeinamu) keliu, pasuko į 133-iajį plentą, link Lovelo, į vakarų pusę. Trijulė liko pagrindinėje miestelio gatvėje — visiškai tuščioje, neskaitant vieno kito maisto ieškančio, žibintuvėliais mostaguojančio individo. Jie stovėjo nežinodami, ką daryti toliau.

— Tu juo tiki? — kreipėsi Klėjus į Alisą.

— Ne, — atsakė ji ir pažiūrėjo į Tomą. Mažylis pakratė galvą.

— Aš taip pat. To vyruko istorija priminė mitą apie kanalizacijos vamzdyne įsikūrusį aligatorių.

Mergina sulinksėjo.
— Be telefonų naujienos negali būti perduodamos taip sparčiai.
— Aha, — patvirtino Tomas. — Naujos kartos miesto legenda. Bet neužmirškite, mes kalbame apie valstiją, kurią vienas mano draugas praminė Niu Hembezdžiu. Todėl ir manau, kad mums derėtų kirsti) sieną kuo atokesnėje vietoje.
— Vis šioks toks planas, — tarė Alisa, ir jie vėl pajudėjo į kelią, žingsniuodami iš miesto vedančiais šaligatviais.

5

Andoverio priemiestyje pro išdaužytą IGA prekybos centro vitriną laukan žengė vyriškis, prie abiejų smilkinių diržais prisitvirtinęs prožektorius. Nepažįstamasis draugiškai pamojavo trijulei ir pasuko link jų, laviruodamas tarp išvartytų parduotuvės vežimėlių, pakeliui mėtydamas konservuotą maistą į krepšį, panašų į laikraščių išnešiotojo kapšelį. Jis sustojo greta pikapo, nuvirtusio ant šono, prisistatė ponu Rosku Hentu iš Metueno ir pasidomėjo, kur jie keliauja. Kai Klėjus paminėjo Meiną, Hentas palingavo galva.
— Niu Hempširo pasienis uždarytas. Prieš pusvalandį bendravau su dviem vyrais, kurie buvo priversti pasukti atgal. Pasak tos porelės, jie bando atskirti telefoninius pamišėlius nuo tokių žmonių kaip mes, bet nepervargsta besistengdami.
— Ar tuodu tikrai savo akimis matė valstijos sienos sergėtojus? — paklausė Tomas.
Roskas Hentas dėbtelėjo į mažylį tarytum manydamas, kad jis supaikėjo.
— Kitų žmonių žodžiais reikia pasitikėti, — atsakė. — Juk dabar negali griebtis telefono ir paskambinti kokiai informacinei tarnybai, kad įsitikintum, ar jie sako tiesą. — Po pauzės vyriškis tarė: — Zalėje ir Našuos miestelyje jie degina lavonus. Kvapas kaip kepto paršiuko. Pasak tųdviejų. Man draugiją palaiko penki žmonės, kuriuos veduosi į vakarus. Prieš saulėtekį sukarsime keletą mylių. Ta kryptimi driekiasi atviras kelias...
— Bent jūs taip girdėjote, ar ne? — nutraukė pašnekovą Klėjus.
Hentas nužvelgė jį su švelnia panieka.
— Aha, girdėjau. Išmintingam žmogui pakanka ir vieno žodžio, kaip tvirtindavo mano motinėlė. Jei neatsisakysite ketinimų drožti į šiaurę, kirskite valstijos sieną vidurnaktį. Sutemus pamišėliai lauke neslankioja.
— Mes žinome, — atsakė Tomas.
Vyrukas su dviem žibintuvėliais, prilipdytais prie smilkinių, praleido pro ausis mažylio komentarą ir vėl kreipėsi į Klėjų, kurį akivaizdžiai laikė grupės vadovu.

— Ir jie nesinešioja prožektorių. Mostaguokite savo žibintais. Kalbėkite. Šaukite. Žmonės nuo pasienio supras, kad nesate bepročiai. Vargu ar įsileis į valstiją, bet ir nenušaus, jeigu jums šypsosis sėkmė.

— Pakvaišėliai tampa protingesni, — įsiterpė Alisa. — Jūs tą žinote, pone Hentai, tiesa?

' Roskas Hentas prunkštelėjo.

— Jie vaikščioja gaujomis ir vieni kitų nebeskerdžia. Sunku pasakyti, ar tai liudija apie proto prašviesėjimą, bet vieną dalyką galiu garantuoti: jie tebežudo mus.

Klėjaus veide vyriškis veikiausiai pastebėjo abejonę, nes nusišypsojo:

— Šįryt mačiau, kaip tie išperos pričiupo moterį. Savo akimis, aišku?

— Taip, — linktelėjo Klėjus.

— Rodos, numanau, kodėl ji išdygo gatvėje. Tai įvyko Topsfilde, maždaug už dešimties mylių nuo Andoverio. Kartu su savo bičiukais apsistojau 6-ajame motelyje. Moteris žingsniavo mūsų kryptim.. Tiksliau, skubėjo. Kone bėgo. Be paliovos dirsčiojo per petį. Išvydau ją, nes negalėjau sumerkti akių. Nors nusišauk, kaip sunku įprasti miegoti dienomis.

Klėjus jau norėjo atsakyti, kad jie visi įprato be didelio vargo, bet paskutinę akimirką persigalvojo. Akies krašteliu pastebėjo, kad Alisa vėl gniaužia savo talismaną. Jis nė kiek netroško, jog mergaitė klausytųsi istorijos, tačiau suprato negalįs nieko pakeisti. Visų pirma suteiktos žinios ateityje galbūt išgelbės jiems gyvybę (ir šita informacija gerokai patikimesnė nei kalbos apie Niu Hempširo pasienį); antra, tokius pasakojimus teks girdėti ne kartą. Gerai į juos įsiklausius, gal pavyks suvokti pamišėlių elgseną.

— Moteris turbūt ieškojo patogesnio prieglobsčio. Išvydo 6-ąjį motelį ir pagalvojo: „Ei, kambarys su lova, visai čia pat, prie „Exxon“ degalinės. Vos už kvartalo“. Bet ji nespėjo įveikti nė pusės kelio, kai iš už kampo išniro puskvaišių gauja. Jie pėdino... žinote, kaip jie dabar žygiuoja.

Roskas Hentas nukulniavo link pašnekovų įsitempęs ir sustabarėjęs kaip alavinis kareivėlis. Ties jo šonu susiūbavo laikraščių išnešiotojo krepšys. Telefoniniai pamišėliai slankiojo ne taip, bet trijulė suvokė, ką jis mėgino pasakyti.

— Ir ji... — vyriškis atsirėmė į apverstą pikapą ir abiem delnais patrynė savo veidą. — Štai ką jūs privalote suprasti. Nieku gyvu nevalia leistis sučiumpamiems arba apsigauti manant, kad jie virsta normaliais žmonėmis, nes retsykiais vienam ar kitam atsitiktinai pasiseka nuspausti reikiamą nešiojamo grotuvo mygtuką ir įjungti kompaktinį diską...

— Jūs tai matėte? — išpūtė akis Tomas. — Girdėjote?

— Aha, porą kartų. Antrasis tipas, kuris buvo papuolęs į mano akiratį, taip švytavo savo griausmadėže, kad melodija nuolat trūkčiojo, bet aš ją kuo puikiausiai girdėjau. Taigi jie mėgsta muziką, gal net atgavo vieną kitą šulą... būtent todėl jūs turite išlikti itin atsargūs.

— Kas nutiko moteriai? — paklausė Alisa. — Tai, kurią jie prigriebė?

— Ji pabandė apsimesti pamišėle, — atsiliepė Hentas. — Žiūrėdamas pro kambario langą pagalvojau: „Šaunuole, mergaite. Jei vaidinsi įtikinamai ir sugebėsi šiek tiek nuo jų nutolti, smuk į artimiausią namą vos tik sulauksi palankios progos". Nes jie nemėgsta uždarų erdvių. Pastebėjote?

Klėjus, Tomas ir Alisa sutartinai pakratė galvas.

Hentas linktelėjo.

— Jie gali eiti po stogu, bet entuziazmu nespinduliuoja.

— Kaipgi pamišėliai atspėjo, kad moteris — ne iš jų būrio? — neatlyžo Alisa.

— Nežinau. Galbūt užuodė?

— Arba palietė jos mintis? — spėjo Tomas.

— Arba neįstengė jų paliesti. — pataisė mergina.

— Aš nieko apie tai neišmanau, — tarė Roskas Hentas, — bet mačiau, kaip bepročiai ją užmušė. Gatvėje sudraskė į gabalus, tiesiogine prasme.

— Kada? — sukluso Klėjus. Pamatęs, kad Alisa svyruoja, skubiai ją apkabino.

— Šiandien, devintą ryto. Topsfilde. Todėl, jei susidursite su gauja pakvaišėlių, drožiančių Geltonų plytų keliu ir nešančių grotuvus, iš kurių griaudės: „Kodėl gi mums nesusidraugavus"... — Hentas niūriai nužvelgė trijulę apšviesdamas pašnekovus žibintuvėliais, pritvirtintais abipus jo galvos. — Jumis dėtas, nepulčiau prie jų rėkdamas kerno šabe **[* Kerno šabe — ištikimas drauge (išvertus iš indėnų, tevos genties, kalbos)]**.

— Truputį patylėjęs, pridūrė: — į šiaurę taip pat neičiau. Net jeigu pasienyje jūsų nenušaus, tik tuščiai sugaišite laiką.

Pasitarę automobilių aikštelėje, prie IGA prekybos centro, jie vis vien pasuko šiaurės pusėn.

Klėjus su draugais stabtelėjo netoli Šiaurės Andoverio, ant pėsčiųjų viaduko, iškilusio virš 495-ojo greitkelio. Debesys vėl sutirštėjo, tačiau vienoje properšoje Mėnulis švytėjo pakankamai ilgai, kad jie išvystų šešias juostas, užgrūstas nebyliomis transporto priemonėmis. I pietus vedančiame kelyje tarytum negyvas dramblys riogsojo apvirtęs šešiolikaratis. Aplink jį dunksantys oranžiniai stulpeliai bylojo, jog kažkas bent jau simboliškai sureagavo į avariją. Šiek tiek tol.au vienas greta kito stovėjo du tušti policijos visureigiai. Vilkiko galas juodavo nuo degėsių. Trumpalaikė mėnesiena nenutvieskė jokių lavonų. Keletas

žmonių slinko pakilimu, skiriančiu priešingos krypties juostas, bet netgi ten kliūčių nestigo.

— Reginys šiurpokas, bet savotiškai tikroviškas, ar ne? — sumurmėjo Tomas.

— Ne, — abejingai atsiliepė Alisa. — Man jis labiau primena specialius efektus iš vasaros kino hito. Nusipirk kibirėlį spragėsiu, griebk „kolą" ir stebėk pasaulio pabaigą, kuri vaizduojama... kaip tai vadinasi? Kompiuterine grafika? Mėlynaisiais ekranais? Na, panašiais šūdniekiais. — Ji pakėlė sportbatuką už raištelio. — Štai ko man užtenka, kad suvokčiau realybę. Kokio nors mažo daikčiuko, kurį galėčiau laikyti rankoje... Ką gi, metas judėti.

7

28-ajame greitkelyje irgi netrūko apleistų automobilių, bet jis buvo erdvus, palyginti su 495-uoju keliu, ir iki ketvirtos ryto jie priartėjo prie Metueno, gimtojo pono Rosko Hento, dvižibinčio, miestelio. Jo šnekomis daugiau ar mažiau tikėjo, todėl gerokai prieš saulėtekį susirado pastogę. Apsistojo motelyje, įrengtame 28-ojo ir 110-ojo kelių sankryžoje. Priešais namelius stovėjo koks tuzinas mašinų, tačiau jos irgi atrodė apleistos. Nieko keisto. Abiem plentais keliauti įmanoma, bet tiktai pėsčiomis. Klėjus ir Tomas, stypsodami šalia automobilių; aikštelės, sumojavo prožektoriais.

— Mes normalūs! — sušuko mažylis. — Ateiname!

Statiniai, kurie, anot ženklo, priklausė „Maloniojo slėnio" užeigai, siūlančiai pašildytą baseiną, HBO kabelinę televiziją ir nuolaidas grupėms, juos pasitiko tyla.

— Žygiuojam, — paragino bičiulius Alisa. — Man siaubingai gelia kojas. Be to, netrukus prašvis.

— Žiūrėkit. — Nuo įvažiavimo į motelio kompleksą Klėjus pakėlė — kompaktinį diską ir į jį nukreipė žibintuvėlio spindulį. Maiklo Boltono „Meilės dainos".

— O tu sakei, kad jie tampa protingesni, — parodė dantis Tomas.

— Neskubėk su vertinimais, — atkirto Klėjus. — Juk diskas išmestas, tiesa?

Alisa nušvietė jo įdėklą savuoju prožektoriumi.

— Kas tas vyrukas?

— Brangute, — atsiliepė Tomas, — tau verčiau nežinoti. — Jis stvėrė kompaktinį diską ir sviedė per petį.

Bendražygiai išlaužė trijų sujungtų kambarių duris — kuo švelniau, kad iš vidaus galėtų jas užšauti skląsčiais. Suvirtę ant patogių lovų išmiegojo beveik visą dieną. Ramybės niekas nedrumstė, nors vėliau, tą vakarą, Alisa užsiminė lyg ir girdėjusi tolumoje skambančią muziką, bet pripažino tikimybę, kad galbūt ją paprasčiausiai susapnavo.

8

„Maloniojo slėnio“ vestibiulyje, sudaužytoje vitrinoje, jie rado kur kas smulkesnio mastelio negu turimas kelių atlasas žemėlapius. Atsargiai, kad nesusipjaustytų rankos, Klėjus išgriebė Masačiusetso ir Niu HempŠiro žemėlapius. Tuo pačiu momentu išvydo jaunuolį, susmukusį už registratūros, nieko neregınčiomis akimis spoksantį į tuštumą. Žiūrint į jį, susidarė įspūdis, jog kažkas papuošė lavono bumą keistos spalvos korsažu, bet po akimirkos Klėjus susigaudę matąs žalsvus, iš skruostų kyšančius smaigalius, kurie savo atspalviu derėjo prie šukių, nusėjusių vitrinos lentyną. Ženklelis, prisegtas prie velionio krūtinės, skelbė: AŠ ESU HENKAS, PAKLAUSKITE MANĘS APIE ŠIOS SAVAITĖS KAINAS. Dėbsodamas į negyvėlį Klėjus trumpam prisiminė poną Rikardį.

Tomas su Alisa lūkuriavo šalia priimamojo tarpdurio. Laikrodis rodė penkiolika minučių po devynių, ir laukėjau buvo įsivyravusi aklina tamsa.

— Kaip sekėsi? — pasiteiravo mergina.

— Šitie mums pravers. — Jis įteikė Alisai žemėlapius, pakėlė Koulmano žibintą, idant bičiuliai galėtų juos perversti, palyginti su kelių atlasu ir sudaryti naktinio žygio planą. Galvodamas apie sūnų ir žmoną, Klėjus stengėsi išsiugdyti fatalizmo pojūtį nebijoti žvelgti tiesai į akis: kas įvyko Kent Ponde, to nepakeisi. Arba Šarona su Džoniu sveiki gyvi, arba ne. Galbūt rasti juos pavyks, gal ir ne. Deja, klausytis sveiko proto balso ir atsiduoti likimui jam sekėsi ne visą laiką.

Pajutęs atslenkančią neviltį Klėjus sau pareikšdavo esąs laimės kūdikis, nes sugebėjo išgyventi. Gryna teisybė. Tačiau sėkmę atsvėrė tas faktas, kad jis buvo Bostone, už šimto mylių į pietus nuo Kent Pondo, matuojant atstumą tiesia linija (bet jiems, aišku, teko žygiuoti kreivėmis), kai mobiliuosius persmelkė impulsas. Tačiau Klėjus susidūrė su gerais, draugų vardo vertais žmonėmis, ir šiuo atžvilgiu jam sekėsi labiau nei pakeliui matytiems tipams — vyrukui, kovojusiam dėl alaus statinės, apkūniajai religinei fanatikei, ponui Roskui Hentui iš Metueno.

Viešpatie, jeigu Džonis atsidūrė tavo glėbyje, verčiau gerai juo pasirūpink.

O jeigu telefonas jam buvo pasiekiamas ranka? Tarkim, pastaruoju metu berniukas vis dažniau nešdavosi raudoną mobilųjį į mokyklą, nes taip elgėsi kiti vaikai?

Jėzau.

— Klėjau, kaip tu jautiesi? — pasidomėjo Tomas.

— Normaliai. Kodėl klausi?

— Nežinau. Tu mažumėlę... paniuręs.

— Už registratūros aptikau lavoną. Vaizdas — ne pats maloniausias.

— Pažvelkite, — Alisa pirštu perbraukė giją, vingiuojančią per valstijos sieną ir Niu Hempšire, truputį į rytus nuo Pelhemo, įsiliejančią į 38-ąjį kelią. — Trasa visai nebloga. Iki jos reikėtų eiti plentu kokias aštuonias devynias mylias... — ji mostelėjo į 110-ąjį kelią, kur dulksnos migloje blausiai žvilgėjo mašinos ir gudronas. — Ką manote?

— Puikus pasiūlymas, — atsiliepė Tomas.

Mergina atsigręžė į Klėjų. Sportbatuko nebegniaužė — turbūt įsimetė į kuprinę, — bet aiškiai buvo matyti, kaip norėjo jį suspausti. Gerai, kad Alisa neįjunkusi į cigaretes, šmėkštelėjo mintis Klėjaus galvoje, antraip ji sudūmytųpo keturis pakelius per dieną.

— Jeigu pasienis saugojamas... — pradėjo ji.

— Dėl to galėsime nerimauti, kai ten nusigausime, — atsakė Klėjus, bet pats nė kiek nesijaudino. Vienaip ar kitaip, į Meiną jis pateks. Net jeigu reikės brautis per krūmynus, kaip neteisėtai kertant Kanados sieną, kai spalį užsimanydavai pas kaimynus prisirankioti obuolių. Jeigu Tomas su Alisa nepanorės prisijungti... ką gi, jis labai apgailestaus, bet savo sprendimo nekeis. Nes Klėjus privalo sužinoti, kas atsitiko jo šeimai.

Raudonoji vingri gija, kurią Alisa aptiko „Maloniojo slėnio" žemėlapyje, turėjo pavadinimąDosčio upokšnio kelias, kuris driekėsi beveik tuščias. Iki valstijos sienos jie žingsniavo keturias mylias, bet tame ruože tepamatė penkis ar šešis apleistus automobilius ir tik vieną duženą. Praėjo ir porą namų, kurių languose tvieskė šviesa. Iš jų pusės sklido generatorių riaumojimas. Kurį laiką trijulė svarstė, ar nederėtų ten užsukti.

— To betrūko, kad įsiveltume į susišaudymą su kokiu vyruku, saugojančiu savo namų židinį, — pasakė Klėjus. — Jei tiktai išvis ką nors rastume. Nenustebčiau, jeigu generatoriai užprogramuoti įsijungti, kai apygardoje nutrūksta elektros tiekimas, ir jie veiks, kol išeikvos kurą.

— Beje, ką mes darytume, jeigu aptiktume sveiką protą išsaugojusius žmones, ir šie mus įsileistų, nors vargu ar tuomet jie elgtųsi protingai? — pridėjo Tomas. — Paprašytume, kad leistų skambtelėti jų telefonu?

Jie pasitarė, gal reikėtų kur nors sustoti ir iš transporto priemonių grūsties išvaduoti kokį automobilį (žodžio „išvaduoti" autorystė priklausė Tomui), bet galiausiai visi vieningai sutiko su išsakyta nuomone, kad pastangos susirasti ratus nevertos dėmesio. Jeigu valstijos sieną iš tiesų sergsti patruliai arba linčiuotojai, būtų kvaila link jos artėti sėdus į „Ševį Tahoją".

Todėl bendražygiai numygo pėsčiomis. Pasienyje, kaip ir tvirtino nuojauta, į jokias kliūtis neįsirėžė. Pamatė tiktai ženklą (nedidelį, puikiai tinkantį dvijuosčiam plentui, besiranganČiam fermerių krašte) su pranešimu JŪS [VAŽIUOJATE Į NIU HEMPŠIRĄ ir šūksniu SVEIKI

ATVYKĘ! Aplinkui viešpatavo tyla, kurią mažumėlė prasklaidė lietaus lašai, varvantys asfalto juostą supančiuose miškuose, protarpiais padvelkiantis švelnus vėjelis ar kokio nors gyvūno šiugždesys. Jie trumpam sustojo, perskaitė, kas užrašyta ant ženklo, ir vėl nubraukė pirmyn, už nugaros palikdami Masačiusetso valstiją.

Pojūtis, kad jie liko vieni, išgaravo, kai užsibaigė Dosčio upokšnio kelias. Ties ženklu, ant kurio buvo užrašyta 38-ASIS NIU HEMPŠIRO PLENTAS ir MANČESTERIS —19 ML. 38-ajame trijulė matė vos vieną kitą pakeleivį, tačiau persikrausčius į 128-ąjį — platų, nuolaužomis užverstą, beveik tiesiai į šiaurę nusidriekusį greitkelį — po pusvalandžio bėglių sruvenimas virto nuolatine tėkme. Aplinkiniai dažniausiai žingsniavo grupelėmis, susidedančiomis iš trijų keturių narių, kurie, kaip pastebėjo Klėjus, nesidomėjo niekuo, išskyrus save.

Vienu momentus jie susidūrė su moterimi, maždaug keturiasdešimties metų, ir dviem dešimtmečiais vyresniu vyriškiu. Abudu stūmė parduotuvės vežimėlius. Kiekviename iš šių tūnojo po vaiką. Pagyvenusio vyriškio transporto priemonėje gulėjo augus, nepatogiai susiraitęs, miegantis berniukas. Klėjui su savo draugija bežiūrint į šeimą, nuo vežimo atlūžo ratukas ir kokių septynerių metų vaikinukas išvirto ant žemės. Tomas spėjo sugriebti pyplį už peties, neleisdamas jam tėkštis į asfaltą iŠ visų jėgų, tačiau berniukas vis vien nusibrozdino kelį. Ir, žinoma, išsigando. Tomas jį pakėlė, bet vaikis, išvydęs nepažįstamą žmogų, ėmė ropoti atbulas ir dar labiau įsiverkė.

— Viskas gerai, ačiū. Aš juo pasirūpinsiu, — tarė vyriškis. Prisėdęs šalikelėje pasistengė apraminti mažulį, kuris „pagavo zuikį" (šią sąvoką Klėjus paskutinį kartą girdėjo, kai pats buvo septynerių).

— Gregoris pabučiuos žaizdelę, ir skausmas atslūgs, — sukuždėjo žmogus. Tuomet pakštelėjo į nubrozdintą vietą, o vaikis atrėmė galvą į vyro petį vėl pamažu grimzdamas į miego gelmes. Gregoris nusišypsojo Tomui bei Klėjui ir linktelėjo. Sprendžiant iš išvaizdos, jis jautėsi mirtinai nusiplūkęs. Kitados tikriausiai buvo puikiai sudėtas, geros fizinės formos šešiasdešimtmetis, bet dabar atrodė kaip septyniasdešimt penkerių metų žydas, kuris sprunka velniop iš vokiečių okupuotos Lenkijos.

— Nieko mums nenutiks, — užtikrino jis trijulę. — Jūs galite eiti savo keliu.

Klėjus išsižiojo norėdamas paklausti: kodėl gi mums nesusijungus? Kodėl nesuvienijus jėgų? Ką pasakysi, Gregai? Taip šnekėtų veikėjai iš fantastinių romanų, kuriuos teko skaityti paauglystėje. Kodėl mums nesuvienijus jėgų?

— Aha, drožkite, ko laukiate? — suriko moteris, nespėjus jam prabilti. Jos vežimėlyje tebepūtė į akį ketverių ar penkerių metų mergaitė. Gregorio palydovė užstojo savo turtą, tarytum išsigandusi,

kad Klėjus arba kažkuris kitas iš trijulės bandys jį pasiglemžti. — Manote, jog mes turime kažką, ko jums reikia?

— Natalija, liaukis, — kantriu, išvargusiu balsu paprašė Gregoris.

Bet Natalija nesiliovė, ir Klėjus ūmai susiprotėjo, kodėl nemaloni scena taip slėgė. Ne todėl, kad ant jo tulžį liejo moteris, kurią dėl išsekimo ir siaubo apėmė paranoja. Tai suprantama ir atleistina. Širdį spaudė regint praeivius, kurie žygiavo nesustodami, mostagavo žibintuvėliais, tyliai burbuliavo savo negausiose grupelėse, retsykiais tarpusavyje apsimainydavo lagaminais. Tarp sudužusių mašinų, per šiukšles, nulėkė ant motorolerio įsitaisęs padauža, ir žmonės prasiskyrė užleisdami jam kelią, bet apmaudžiai murmėdami. Jiems, ko gero, būtų nusispjaut, net jeigu vaikis būtų išvirtęs iš vežimėlio ir susilaužęs sprandą, o ne nusibrozdinęs koją. Neatsisuktų ir į šalikelėje dvėsuojantį, perkrautą kelioninį krepšį velkantį storulį, jei tas, nelauktai nutrenktas apopleksijos, išsidrėbtų ant asfalto. Niekas nemėgintų jo gaivinti — šiaip ar taip pagalbos telefonu 911 gydytojų jau nebeišsikviesi. Nė vienas nesivargino atsigręžti ir riktelėti: „Aha, paaiškink jam padėtį, poniute!“ arba „Ei, biče, liepk jai prikąsti liežuvį“. Jie paprasčiausi ėjo nesidairydami.

— ...bet mes turime tiktai šituos vaikus. Našta, kurios neprašėme.

Patys vos įstengiame pasirūpinti savimi. Gregoris turi širdies stimuliatorių, ir ką mums reikės daryti, kai išsikraus elementas? O dar tie vaikai. Norite vaiko? — ji apsidairė paklaikusiomis akimis. — Ei! Ar kas nors iš jūsų pageidaujate vaiko?

Mergytė pasimuistė.

— Natalija, tu pržadinsi Poršiją, — papriekaištavo Gregoris.

Moteris prajuko.

— Vaje, kokia bėda! Atėjo sumauta pasaulio pabaiga, o jis jaudinasi, kad prikelsiu vaiką! — pabėgėlių eitynės nenutrūko nė akimirkai.

Žmonės nekreipė į šūkaujančią Nataliją jokio dėmesio. Štai, kaip mes elgiamės, pagalvojo Klėjus. Štai, kas nutinka, kai mums iš po kojų išslysta tvirtas pagrindas. Kai nebelieka filmuojančių kamerų, kai neliepsnoja pastatai, o Andersonas Kuperis nesako: „GrĮžkime į CNN studiją Atlantoje“. Štai, ko sulaukiame, kai dėl sveiko proto stokos šalies saugumas priverstas išformuoti savo gretas.

— Leiskite man paimti berniuką, — tarė Klėjus. — Panešiu jį kol rasime kitą vežimą, nes šitas galutinai sulūžo. — Jis žvilgtelėjo į Tomą, kuris tik patraukė pečiais ir sulinksėjo.

— Atstokite nuo mūsų, — iškošė moteris, ir jos rankoje staiga sužibo pistoletas. Nors ir nedidelio, turbūt vos 22 kalibro, ginklas visgi galėtų mirtinai sužeisti, jeigu kulka kliudytų gyvybiškai svarbų organą.

Iš abiejų Klėjaus pusių pasigirdo traškėjimas — Tomas su Alisa išsitraukė savuosius, iš Nikersonų nusavintus pistoletus ir dabar taikėsi į moterį, vardu Natalija. Tokia reakcija irgi pasirodė visiškai natūrali.

— Nuleiskite ginklą, Natalija, — ramiai prabilo jis. — Mes jau judėsime.

— Kurgi ne, krušena, — atrėžė ji ir laisvosios rankos plaštaka nuo akių nusibraukė nepaklusnią plaukų sruogą. Atrodo, nė nepastebėjo, kad jaunas vyriškis ir paaugliško amžiaus mergina atstatę į ją vamzdžius. Dabar žmonės į juos žvalgėsi, bet, užuot sustoję, paspartindavo žingsnį idant kuo greičiau apeitų konflikto, gresiančio kraujo praliejimu, vietą.

— Eime, Klėjau, — tyliai paragino Alisa suimdama jį už riešo. — Kol niekas nežuvo.

Jie nupėdino pirmyn. Mergaitė nepaleido bendražygio rankos, tarytum šis būtų mylimas jos vaikinas. Mes tiesiog užsimanėme paslampinėti vidury nakties, pamanė Klėjus, nors nenutuokė, kuri dabar valanda, ir dėl to nekvaršino galvos. Jo krūtinėje širdis daužėsi kaip pašėlusi. Tomas nuo jųdviejų neatsiliko, bet už pirmo posūkio ėmė žingsniuoti atbulas, delne tebegniauždamas pistoletą. Matyt, norėjo būti pasirengęs netikėtumams, jei Natalija vis dėlto nuspręstų pasinaudoti savo mirtinu žaisliuku. Nes šiuo metu, kai neribotam laiko tarpui iš rikiuotės išėjo telefonų linijos, šaudymas į nugarą taip pat galėjo tapti mėgstamu žmonių užsiėmimu.

10

Prieš pat aušrą, slinkdami 102-uoju keliu, į rytus nuo Mančesterio, jie išgirdo labai tylią muziką.

— Jėzau, — išlemeno Tomas, sustojęs kaip įkaltas. — Juk čia „Drambliuko pasivaikščiojimas".

— Kas? — pralinksmėjo Alisa.

— Instrumentinis kūrinys iš tų laikų, kai degalų galonas kainavo ketvirtį dolerio. Priklauso Lesui Braunui ar kažkam panašaus. Mano motina turėjo plokštelę.

Prie trijulės prisigretinę du vyrai stabtelėjo atsipūsti. Jie buvo pagyvenę, bet abu atrodė geros fizinės formos. Kaip porelė neseniai į pensiją išėjusių paštininkų kurie nusprendė pakeliauti po Kotsvoldso kalvas, kad ir kur jos būtų, pagalvojo Klėjus. Vienas nešėsi masyvią, prie plieninio karkaso pritvirtintą, juosmenį siekiančią kuprinę, kitas turėjo krepšelį, kadaruojantį po dešiniuoju petimi. Po kairiuoju kybojo ginklas, primenantis 30-to kalibro „Vinčesterį".

Žmogus su kuprine pakėlė ranką ir dilbiu nusivalęs prakaitą nuo raukšlėtos kaktos pratarė:

— Tavo mama, sūneli, gal ir klausėsi Leso Brauno versijos, bet šitą, labiau tikėtina, dainuoja Donas Kostas arba Henris Mančinis.

Anuomet jie nesiskundė populiarumo stoka. O dabar užgrojo... — jis pakreipė galvą į vaiduokliškų kuždesių pusę. — Kad mane kur, juk ten Lorensas Velkas.

— Lorensas Velkas? — kone su baiminga pagarba išspaudė Tomas.

— Kas? — paklausė Alisa. .   .

— Klausosi, kaip plumpsi dramblys, — nusijuokė Klėjus. Jis jautėsi nuvargęs, bet neatsispyrė norui pakvailioti. Džonis susižavėtų tokia muzika, toptelėjo mintis jam į galvą.

Vyriškis su kuprine nudelbė Klėjų truputį paniekinančiu žvilgsniu ir atsisuko į Tomą.

— Būtent, Lorensas Velkas, — patvirtino — Mano akys jau ne tokios aštrios kaip jaunystėje, užtat klausa nė kiek nepablogėjo.

Mudu su žmona žiūrėdavome jo laidą kiekvieną sumautą šeštadienio vakarą.

— Dodžas irgi puikiai praleisdavo laiką, — pridūrė bendras su „Vinčesteriu", vienintelį kartą įsiterpdamas į pokalbį. Klėjus neturėjo nė menkiausio supratimo, ką jis norėjo tuo pasakyti.

— Lorensas Velkas ir Šampanės orkestras, — pratarė Tomas. — Tik pagalvokite.

— Lorensas Velkas ir Šampanės muzikantai, — atsiliepė vyriškis su kuprine. — Jėzau Kristau.

— Nepamirškite seserų Lenon ir mielosios Alisos Lon, — pridėjo Tomas.

Tolumoje vaiduoklišką melodiją pakeitė kita.

— O čia „Kalkuta", — atsiduso žmogus su didžiule kuprine. — Ką gi, mums laikas judėti. Buvo malonu su jumis praleisti dienos atkarpėlę.

— Nakties, — pataisė Klėjus.

— Ne-e, — krestelėjo galvą pašnekovas. — Šis paros metas tapo mūsų dienomis. Nejau nepastebėjote? Geros jums kelionės, vyručiai. Tau irgi, jaunoji panele.

— Ačiū, — sukuždėjo jaunoji panelė, stovinti tarp Klėjaus ir Tomo.

Kuprinę užsivertęs vyriškis nudrožė pirmyn. Šautuvu apsiginklavęs bendras ryžtingai patraukė įkandin. Aplinkui slinko nenutrūkstama šokčiojančių žibintuvėlių švieselių, kurios vedė žmones į Niu Hempširo gilumą, procesija. Staiga senis su kuprine sustojo ir atsigręžė į trijulę.

— Ne vėliau kaip po valandos siūlyčiau kur nors pasislėpti, — tarė. — Pasiieškokite kokio namo arba motelio. Tikiuosi, žinote apie batus?

— Ką apie juos reikia žinoti? — nesuprato Tomas.

Vyriškis apdovanojo jį kantriu žvilgsniu, kuriuo veikiausiai nudelbdavo visus juokauti mėginančius paikšius. Tolumoje „Kalkuta" užleido vietą polkai. Miglotą lietingą naktį skambantys muzikos garsai kėlė šiurpą. Nemalonius pojūčius pakurstė ir apie batus prabilęs, milžinišką kuprinę nešantis senis.

— Kai susirasite kokią užuovėją, savo apavą palikite prieangyje. Pamišėliai jo neima, galite dėl to nesijaudinti. Tačiau normalūs praeiviai suvoks, kad būstas užimtas, ir pasidairys kito. Tai išgelbėja... — jis nudūrė akis į automatinį Klėjaus ginklą, — ...išgelbėja nuo nelaimingų atsitiktinumų.

— Ar jų pasitaiko? — sukluso Tomas.

— O taip, — su gąsdinančiu abejingumu patvirtino vyriškis. — Nelaimių išvengti neįmanoma. Toks jau žmonių būdas. Bet pastogių yra apsčiai, ir jums nėra jokio reikalo veltis į konfliktus. Tiesiog prie durų, iš lauko pusės, palikite batus.

— Iš kur visa tai žinote? — pasidomėjo Alisa.

Senis nusišypsojo, ir rūstus jo veidas gerokai prašviesėjo. Žiūrėdami į Alisą aplinkiniai nė nepajusdavo, kaip išsišiepdavo. Ji buvo jauna ir netgi trečią nakties atrodė kerinčiai.

— Kai žmonės šneka, aš įtempiu ausis. Kai pats kalbu, kartais manęs klausosi kiti. Ar tu klauseisi?

— Taip, — atsakė mergina. — Man visada sakydavo, jog puikiai sugebu klausytis.

— Tuomet perduok mano žodžius klajūnams, kuriuos sutiksi ateityje. Užtenka, kad esame priversti taikstytis su jais. — Seniui nereikėjo leistis į smulkmenas. Visi be vargo suvokė, ką jis turėjo galvoje. —To betrūko, kad imtume vaidytis tarpusavyje.

Klėjus prisiminė Nataliją, atkišusią 22 kalibro pistoletą.

— Jūs teisus. Dėkui už patarimą.

— Dabar groja „Alaus statinės polką“? — paklausė Tomas.

— Teisingai, sūneli, — atsakė senis su kuprine. — Armoniką traukioja Maironas Florenas, tesiilsi jo siela ramybėje. Jums derėtų užsukti į Geiteną, mielą kaimelį, daugmaž už dviejų mylių.

— Jūs irgi ten įsikursite? — pasiteiravo Alisa.

— O ne, mudu su Rolfu žygiuosime truputį toliau.

— Kodėl?

— Todėl, kad galime, jaunoji panele. Kito paaiškinimo neturiu. Geros jums dienos.

Šį kartą nė vienas iš trijulės jam neprieštaravo. Nors abiejų vyrų amžius svyravo ties septynių dešimčių riba, jiedu veikiai pranyko iš akiračio kulniuodami įkandin spindulio, kuris sklido iš Rolfo, ginkluoto senio, žibintuvėlio.

— Lorensas Velkas ir Šampanės muzikantai, — neslėpė susižavėjimo Tomas.

— „Drambliuko pasivaikščiojimas“, — nusijuokė Klėjus.

— Kodėl Dodžas irgi puikiai leisdavo laiką? — panoro sužinoti Alisa.

— Turbūt todėl, kad galėjo, — atsiliepė mažylis ir pratrūko kvatoti, kai ji nutaisė suglumusią veido išraišką.

11

Melodijos sklido iš Geiteno, mielo kaimelio, pasak senio su kuprine. Muzika negriaudėjo kaip per Bostone vykusį „AC/DC" siautėjimą, kurį Klėjus regėjo paauglystėje — vėliau jam ne vieną dieną spengė ausyse, — tačiau vilnijo pakankamai garsiai, kad primintų Pietų Bervike drauge tėvais stebėtus vasaros grupių koncertus. Tiesą sakant, jis manė muzikos šaltinį aptiksiąs bendrose ganyklose — praskaidrinti masinį bėgimą senomis populiariomis melodijomis, paleistomis per garsiakalbius, kuriems gyvybę suteikė baterijos elementai, greičiausiai sumąstė koks nors pagyvenęs asmuo, o ne telefoninis pamišėlis.

Geitenas išties turėjo bendrąsias ganyklas, bet jos buvo tuščios, neskaitant kelių žmonių, prožektorių ir Koulmano žibintų šviesoje valgančių vėlyvą vakarienę arba ankstyvus pusryčius. Muzika skambėjo truputį tolėliau į šiaurę. Dabar Lorensą Velką pakeitė švelnus, kone migdantis sopraninio saksofono ūbavimas.

— Tai Vintonas Marsalis, ar ne? — paklausė Klėjus. Jis ketino pasiūlyti kur nors pamiegoti, nes matė, kad Alisa vos pastovi ant kojų.

— Arba Kėnis G, — atsiliepė Tomas. — Žinai, ką Kėnis G pasakė išėjęs iš lifto?

— Ne, bet neabejoju, jog tu mane apšviesi.

— „Oho, šita vieta — jėga!"

— Tavo juokeliai galutinai pribaigė mano humoro jausmą, — sumurmėjo Klėjus.

— Aš nesupratau, — prisipažino Alisa.

— Neverta aiškinti, — numojo ranka Tomas. — Klausykite, mums reikėtų susirasti prieglobstį. Aš jau nusigalavęs.

— Mane irgi slegia nuovargis, — linktelėjo mergina, — nors anksčiau galvojau, jog dėl futbolo treniruočių esu puikios fizinės būklės.

— Aha, man taip pat nepakenktų atsipūsti, — sutiko Klėjus.

Už prekybinio Geiteno rajono Centrinė gatvė, sutampanti su 102-uoju plentu, virto Akademijos alėja. Klėjaus tai nestebino, nes priemiestyje matytas ženklas skelbė, esą vietinėse apylinkėse įsikūrusi istorinė Geiteno akademija, apie kurią jam viso labo teko girdėti miglotus gandus. Rodos, šioji įstaiga buvo viena iš Naujosios Anglijos parengiamųjų mokyklų, skirtų vaikams, neišgalintiems susimokėti už mokslus Ekseteryje arba Miltone. Įsitikinimas, jog neilgai trukus jie sugrįš į „Burger Kings" užkandinių, duslintuvų taisyklų ir motelių tinklų kraštą, išblėso pamačius 102-ąjį kelią supančius malonios išvaizdos namelius. Bėda ta, jog daugumą prieangių puošė avalynė — kai kur netgi po keturias poras.

Pėsčiųjų gretos kaip reikiant praretėjo, kai kiti klajūnai pranyko namuose, prie kurių laukujų durų nestovėjo batai. Praslinkę pro „Citgo" degalinę ir priartėję prie akmeninių kolonų, iškilusių abipus įvažiavimo į

Geiteno akademiją, Klėjaus draugija pasivijo priešakyje kulniavusią trijulę: du vyrus ir moterį. Visi buvo vidutinio amžiaus. Tie žmonės lėtai siūbavo šaligatviu ir apžiūrinėjo kiekvieną namą tikrindami, ar prie paradinių jų durų nepadėtas apavas. Moteris pastebimai šlubčiojo, tad vienas vyriškis turėjo ją prilaikyti apkabinęs per juosmenį.

Geiteno akademija stovėjo iš kairės pusės, ir Klėjus suprato, kad būtent ten kažkas įjungė grotuvą (nūnai ausis dirgino monotoniška, styginiais instrumentais griežiama „Nuskraidink mane į Mėnulį" versija). Jis pastebėjo dar du dalykus. Visu pirma čia žemę teršė ypač daug šiukšlių — suplėšytų maišelių, pusiau suvalgytų daržovių, apgraužtų kaulų — ir didžiuma jų apšnerkštė link akademijos vedantį žvyro takelį. O antra, ten stovėjo du žmonės. Ant lazdos parimęs senis ir berniukas su žibintu, nuleistu tarp kojų. Daugmaž dvylikos metų vaikis snūduriavo atsišliejęs į koloną. Jis vilkėjo drabužius, panašius į mokyklinę uniformą: pilkas kelnes, tokios pačios spalvos megztinį ir kaštoninį, ornamentu papuoštą švarkelį.

Kai trijulė, traukianti priešakyje Klėjaus ir jo draugijos, priartėjo prie akademijos takelio, senis, užsimetęs ant pečių tvido švarką su lopiniuotomis alkūnėmis, suriko veriančiu balsu, kuris bylojo, kad „mane išgirs netgi sėdintys atokiausiame auditorijos kampelyje":

— Ei, sveiki! Sveiki, sakau! Gal užsuktumėte pas mus? Pasiūlytume jums prieglobstį. Bet svarbiausia, jog mes turime...

— O mes nieko neturime, ponuli, — atsiliepė moteris. — Neskaitant keturių pūslių, kurios iškilo ant mano padų. Po dvi ant kiekvienos. Aš vos paeinu...

— Bet pas mus pilna vietos... — pradėjo senis ir tučtuojau užsičiaupė. Matyt, moterį prilaikantis vyriškis jį nutvilkė atšiauriu, grėsmingu žvilgsniu. Todėl trijulė praslinko pro takelį, kolonas ir ženklą, kabantį ant senamadiškų, geležinių „S" formos kablių, skelbiantį: GEITENO AKADEMIJA. 1846 „Jaunas protas šviečia kaip lempa tamsoje".

Seniokas pasviro ant savo lazdos, tačiau išvydęs Klėjų, Tomą ir Alisą vėl išsitiesė. Jau ketino sušukti, bet persigalvojo, veikiausiai nusprendęs, jog praeivius atgraso dėstytojiškos jo manieros, ir lazdos galiuku bedė savo bendražygiui į šonkaulius. Berniukas atsimerkė ir paklaikusias akis žaibiškai nukreipė į užnugarį — į mūrinius, prieblandoje vos įžiūrimus pastatus, kurie dunksojo ant kalvelės šlaito. „Nuskraidink mane į Mėnulį" užgožė tokia pat vangi kažkokios dainos, galbūt „Tu mane sužavėjai", variacija.

— Džordanai! — subliuvo jis. — Tavo eilė! Pasiūlyk jiems užeiti.

Vaikis, vardu Džordanas, krūptelėjo, sumirksėjo seniui, ir įbedė akis, kuriose atsispindėjo niaurus, nepatiklus žvilgsnis, į artėjančius tris nepažįstamuosius. Klėjus pagalvojo apie išprotėjusį zuikį ir miegapelę iš

„Alisos stebuklų šalyje“. Turbūt tuo kvaršinti galvos nevertėjo, juolab kad jis jautėsi labai pavargęs.

— O, sere, jie niekuo nesiskirs nuo kitų, — palingavo galva berniukas. — Ir pas mus apsilankyti nepanorės. Niekas nepriima mūsų kvietimo. Pabandysime rytoj. Man jau limpa akys.

Klėjui, nors ir nusigalavusiam, magėjo sužinoti, ko reikia seniui... na, nebent jo ketinimams griežtai paprieštarautų Tomas ir Alisa. Smalsumais dalies nulėmė tai, kad pagyvenusio vyriškio bendražygis priminė Džonį. Bet labiausiai norą kurstė vaikio suvokimas, jog naujajame, anaiptol ne didingame pasaulyje, neatsiras žmonių, galinčių ištiesti pagalbos rankąkad jis ir pagyvenęs vyriškis, į kurį berniukas kreipėsi „seru“, tegalėjo pasikliauti savimi. Bet jeigu vaikas teisus, greitai nebeliks nieko, ką vertėtų gelbėti.

— Pirmyn, — paragino senis vėl švelniai stuktelėjęs Džordanui lazdos galu. — Pasakyk jiems, jog turime daug laisvos vietos. Mielai suteiksime pastogę, bet iš pradžių jiems reikės pamatyti... kažkas privalo tai išvysti. Jeigu ir šitie atsisakys, keliausime namo.

— Gerai, sere.

Seniokas išsišiepė pademonstruodamas arkliškus dantis.

— Dėkui, Džordanai.

Berniukas abejingai nusliūkino link trijulės, dulkai jo batai brūkšėjo per žvyrą, iš po megztinio kyšojo išpešiotų marškinių kraštas. Vienoje rankoje vaikis laikė tyliai zyziantį žibintą. Jo akis supo juodi ratilai, kokie atsiranda ilgą laiką nemiegojusiam žmogui, plaukų kaltūnai meldė vandens ir šampūno.

— Tomai? — išsižiojo Klėjus.

— Pažiūrėsime, ko jis nori, — atsiliepė mažylis, — nes matau, jog tau knieti...

— Ponai? Atleiskit, ponai?

— Sekundėlę, — paprašė Tomas berniuko ir rimtai pažvelgė į Klėjų. — Ne vėliau kaip po valandos prašvis. Tikiuosi, tas vyrukas teisus sakydamas, jog akademijoje galėsime puikiai pailsėti.

— O taip, sere, — patvirtino Džordanas. Sprendžiant iš balso, jis nė kiek netroško puoselėti tuščių iliuzijų, bet vilties kibirkštis užsižiebė širdyje savaime. — Pas mus erdvės netrūksta. Šimtai bendrabučio kambarių ir dar Citemo namelis. Pernai ten viešėjo Tobijas Volfas. Mes klausėmės paskaitos apie jo knygą „Senoji mokykla“.

— Aš ją skaičiau, — kažkodėl suglumo Alisa.

— Mobiliųjų neturėję berniukai išsilakstė. Tie, kurie telefonus turėjo...

— Mes žinome, — neleido jam užbaigti mergina.

— Aš gaunu stipendiją. Gyvenau Holovėjuje. Mobiliojo įsigyti neįstengiau. Kai užsimanydavau paskambinti namo, tekdavo naudotis bendrabučio prižiūrėtojos telefonu. Kiti berniukai iš manęs šaipydavosi.

— Bet tu, Džordanai, juokeisi paskutinis, — tarė Tomas.
— Taip, sere, — paklusniai atsakė vaikis, tačiau zirziančio žibinto šviesoje Klėjus nepastebėjo nė šypsenos užuominos — tiktai liūdesį ir nuovargį. — Jeigu eisite su manimi, supažindinsiu jus su direktoriumi.
Nors pats nusikamavęs, Tomas atsiliepė itin mandagiai, tarytum jie stovėtų saulėtoje verandoje, pavyzdžiui per tėvų arbatėlę, o ne šiukšlėmis nusėtoje Akademijos alėjoje, penkiolika po keturių ryto.
— Mums būtų be galo malonu, Džordanai.

12

— Šėtono interkomai, štai kaip juos vadindavau, — pareiškė Čarlzas Ardajus, dvidešimt penkerius metus vadovavęs anglų kalbos fakultetui ir buvęs visos akademijos direktoriumi, kai mobiliuosius persmelkė impulsas. Dabar, pasiramstydamas lazdele, jis stebėtinai sparčiai klibikščiavo šlaitu aukštyn. Jovalo srauto, užliejusio takelį privengė, tad ėjo šaligatviu. Džordanas pėdino šalia ir nenuleido nuo jo budraus žvilgsnio. Aiškiai būgštavo, kad senukas neprarastų pusiausvyros. O Klėjui kėlė nerimą mintis, kad kopiant į kalvą, nors ir ne stačią, jį gali nutrenkti širdies smūgis.
— Aišku, kalbėdavau nerimtai. Juokaudavau, krėsdavau pokštus, komiškai perdėdavau. Bet iš tiesų man niekada nepatiko tie žaisliukai, ypač akademinėje aplinkoje. Jei būčiau pareikalavęs uždrausti juos mokykloje, visi būtų užprotestavę. Žinote, kaip sakoma: prieš vėją nepapūsi. Teisingai? — jis keletą sykių supukšėjo — Per šešiasdešimt penktąjį mano gimtadienį mobilųjį padovanojo brolis. Kai nusėdo elementas... — vėl pasigirdo pukšėjimas, — ...aparato nebeįkroviau. Ar žinojote, jog tie telefonai spinduliuoja radiaciją? Menkučiais kiekiais, suprantama, bet vis tiek... kai radiacijos šaltinis taip priartėja prie tavo galvos... smegenų...
— Sere, palaukite, kol nusigausime iki Tonio stadiono, — prabilo Džordanas. Jis prilaikė Ardajų, kai šio lazda trumpam, bet grėsmingai pakrypo, slystelėjusi ant supuvusio vaisiaus skiltelės.
— Gera mintis, — sutiko Klėjus.
— Taip, — atsakė direktorius. — Aš tik... tik norėjau pasakyti, kad niekada jais nepasitikėjau. Priešingai nuo kompiuterių. Į tuos pasinėriau stačia galva.
Viršukalnėje pagrindinis takas suskilo į dvi atšakas. Kairioji nuvingiavo statinių, greičiausiai bendrabučių, pusėn. Dešinysis driekėsi link auditorijų, administracijos pastatų ir tamsoje baltai švytinčio arkinio įėjimo, pro kurį sruvo pamazgų bei vyniojamojo popieriaus upė. Direktorius Ardajus nusivedė juos prie skliauto, bet į šiukšles stengėsi nelipti. Džordanas prilaikė senuką už alkūnės. Muzika (dabar dainavo Betė Midler, traukianti „Vėją po mano sparnais“) sklido pro arką, už

kurios Klėjus pamatė tuzinus kompaktinių diskų, išbarstytų tarp kaulų ir tuščių bulvių traškučių pakelių. Jo širdį pervėrė bloga nuojauta.

— Eee... sere? Direktoriau? Gal mums nederėtų...

— Viskas gerai, — nuramino Ardajus. — Ar kada žaidėte „muzikines kėdes"? Aišku, kad žaidėte. Kol melodija nenutilo, mums nėra ko jaudintis. Tik greitai žvilgtelėsime ir keliausime į Čitemo namelį direktoriaus rezidenciją. Nuo Tonio stadiono ją skiria ne daugiau kaip du šimtai jardų. Garbės žodis.

Klėjus klausiamai pažiūrėjo į Tomą, kuris netardamas nė žodžio patraukė pečiais. Alisa sukinkavo galva.

Į juos nerimastingai žvelgiantis Džordanas pastebėjo nebylų apsimainymą gestais.

— Jūs privalote tai pamatyti, — pasakė berniukas. — Direktorius teisus. Kol savo akimis neišvysite, tol nepatikėsite.

— Ką mes privalome pamatyti, Džordanai? — pasitikslino mergina. Bet vaikis tiesiog įbedė į ją savo jaunas akis.

— Palaukite, — atsiliepė.

13

— Ok, tu, šūdo gare, — nukorė žandikaulius Klėjus. Mintyse žodžiai skambėjo kaip gerklingas nuostabos bei siaubo, papildyto žiupsneliu įniršio, maurojimas, bet pro lūpas teišsprūdo verksmingas kuždesys.

Gal todėl, kad, stebint reginį iš taip arti, muzika griaudėjo ne silpniau nei per paauglystėje matytą „AC/DC" koncertą (nors saldžiu mergaitišku Debės Būn balsu giedama, net ir visu garsu paleista daina „Tu apšvietei mano gyvenimą" skyrėsi nuo „Pragaro varpų", kaip dangus — nuo žemės). Bet dėl žado praradimo didžiąja dalimi, be abejo, kaltas sukrėtimas. Klėjus manė, jog po impulso ir katastrofą lydėjusio pasitraukimo iš Bostono jis bus pasiruošęs viskam, tačiau akivaizdžiai klydo.

Geiteno akademija kartu su kitomis parengiamosiomis mokyklomis, žinoma, nesižavėjo tokia plebėjiška ir agresyvia sporto šaka kaip amerikietiškas futbolas, bet jautė didelį prielankumą europietiškam originalui. Tonio stadioną supančiose tribūnose galėjo tilpti ne mažiau kaip tūkstantis žmonių, ir jos buvo išpuoštos vėliavomis, kurios apšiuro tik dabar, po kelių lietingų dienų. Tolimajame stadiono gale, įmantrios švieslentės viršuje, slinko didžiosios raidės. Tamsoje Klėjus nepajėgė įskaityti žinutės, bet tikriausiai nebūtų jos įžiūrėjęs ir dieną. Svarbiausia, šviesos užteko, kad jie įžvelgtų pačią futbolo aikštę.

Kiekvieną vejos colį dengė telefoniniai pamišėliai, tysantys ant nugarų nelyginant sardinės konservų skardinėje, sulipę kojomis, klubais ir pečiais, nukreipę veidus į juodą priešaušrio dangų.

— Viešpatie švenčiausias, — išspaudė Tomas. Lemeno prislopintu balsu, nes prie burnos spaudė kumštį.

— Gaudykit mergaitę! — riktelėjo direktorius. — Ji tuojau apalps!

— Ne, ne, aš jaučiuosi normaliai, — užtikrino Alisa, bet trūksmingai alsuodama įsirėmė į Klėjų, kai tas ją apkabino. Mergina spoksojo į stadioną išplėstomis akimis, tačiau šiose atsispindėjo sustingęs narkomano žvilgsnis.

— Jie sugulę ir po atviromis tribūnomis, — tarė Džordanas demonstratyviai ramiu balsu, kokiu, Klėjaus manymu, berniukai tikina savo draugus esą vikšrai, šliaužiojantys negyvos katės veizolais, nekelia jiems jokio pasišlykštėjimo... o paskui susiriečia dvilinki ir ima lupti ožius. — Asai su direktoriumi galvojame, jog ten jie guldo sužeistuosius, kurie jau nepasveiks.

— Mudu su direktoriumi, Džordanai.

— Atleiskit, sere.

Debė Būn pasiekė poetinį katarsį ir galiausiai užsičiaupė. Stojo tyla, bet ją veikiai nutraukė Lorensas Velkas ir Sampanės muzikantai, vėl užgroję „Drambliuko pasivaikščiojimą“. Dodžas irgi gerai leido laiką, prisiminė Klėjus.

— Kiek griausmadėžių jie sujungė? — paklausė Ardajaus. — Ir kaip sugebėjo tai padaryti? Dėl Dievo meilės, juk tų padarų smegenys išvarvėjusios. Jie kaip zombiai! — staiga jam į galvą šovė siaubinga, nelogiška, bet kartu įtikinama mintis. — Tai jūsų darbas? Norėjote juos apraminti ar... na, nežinau.

— Nėjo, — sumurmėjo Alisa, tebekiūtodama po saugia Klėjaus ranka.

— Abi jūsų prielaidos klaidingos, — atsakė direktorius.

— Abi? Aš ne...

— Jie turbūt dievina muziką, — mąsliai burbtelėjo Tomas. — Į pastatus landžioti nemėgsta, bet kompaktiniai diskai gatvėse nesimėto.

— Nekalbant apie griausmadėžes, — pridėjo Klėjus.

— Dabar nėra laiko pasakoti. Jau švinta dangus, ir... Džordanai, paaiškink jiems.

Berniukas klusniai išrėžė lyg mokinys, atsakinėjantis pamoką, kurios nesupranta:

— Prieš aušrą visiems vampyrams būtina slėptis po stogu.

— Teisingai, sulig pirmais gaidžiais. O dabar žiūrėkite. Daugiau nieko neprašau. Jūs nenutuokėte, jog tokios vietos egzistuoja?

— Alisa žinojo, — pakreipė į ją galvą Klėjus.

Kurį laiką visi stypsojo nejudėdami ir spiginosi į stadioną. Nakties tamsa išties ėmė sklaidytis, todėl dabar Klėjus suvokė, kad visi bepročiai guli išplėtę akis. Nieko nemato, tiesiog drybso atsimerkę.

Čia vyksta kažkas negera, pamanė jis. Poreikis spiestis į pulkus tebuvo pradžia.

Kūnų ir bereikšmių veidų (daugiausiai baltų; juk šitas kraštas priklausė Naujajai Anglijai) sausakimša veja kurstė baimę, bet nieko nereginčios, dausas varstančios akys kėlė iracionalų siaubą. Kažkur netoliese užgiedojo paukštis. Gerklę paleido ne gaidys, tačiau direktorius vis vien mėšlungiškai krūptelėjo ir susverdėjo. Šįsyk jį prilaikė Tomas.

— Eime, — paragino svečius Ardąjus. — Čitemo namelis stovi gana arti, bet mums metas judėti. Nuo drėgmės visai sustirau. įsikibk man į alkūnę, Džordanai.

Alisa atšlijo nuo Klėjaus, žengė prie senuko ir sustojo iš kitos jo pusės. Gan rūsčiai nusišypsojęs direktorius papurtė galvą.

— Mane gali vesti Džordanas. Dabar mudu rūpinamės vienas kitu, tiesa, Džordanai?

— Taip, sere.

— Džordanai? — išsižiojo Tomas jiems artėjant prie aukšto, pretenzingos išvaizdos, Tiudorų epochai būdingo stiliaus pastato, kurį Ardąjus vadino Čitemo nameliu.

— Sere?

— Tie žodžiai virš švieslentės... aš jų neįskaičiau. Kas ten parašyta?

— AUKLĖTINIAI, SVEIKI ATVYKĘ Į ABSOLVENTŲ SU SITIKIMO VAKARĄ. — Džordanas kone nusišypsojo, bet po akimirkos vėl apniuko prisiminęs, jog šiais metais absolventų savaitgalis atšauktas. Jei ne nuovargis, gal ir būtų susitvardęs, bet nūnai, prieš pat saulėtekį visiems žygiuojant į direktoriaus rezidenciją, kiaurą naktį nemiegojęs, mokyklinę uniformą tebedėvintis, paskutinis Geiteno akademijos mokinys pratrūko ašaromis.

14

— Nepakartojama, sere, — sustenėjo Klėjus, natūraliai, kaip ir bendražygiai, perėmęs kreipinį kurį vartojo berniukas.

— Taip, — pritarė Alisa. — Ačiū. Per savo gyvenimą man dar neteko vienu prisėdimu suvalgyti dviejų mėsainių. Bent jau ne tokių milžiniškų.

Buvo trečia valanda dienos. Jie sėdėjo Citemo namelio verandoje, iš kiemo pusės. Čarlzas Ardajus — arba direktorius, kaip jį vadino Džordanas, — pakepė mėsą ant nediduko dujinio grilio. Senukas užtikrino, jog jautiena nepašvinkusi, nes generatorius, tiekęs energiją užkandinės šaldikliui, nustojo veikti tiktai vakar, maždaug vidurdienį (ir tikrai, paplotėliai, ištraukti iš šaldymo kameros, kurią Tomas su Džordanu atnešė iš sandėliuko, vis dar bolavo apsitraukę šerkšnu, negana to, savo tvirtumu prilygo ledo rituliui). Anot Ardajaus, kepti jautieną ant grotelių bus galima iki penktos valandos, nors sveikas protas ragino sėsti prie ankstyvų pietų stalo.

— Jie užuos kvapus? — paklausė Klėjus.

— Tarkim, mes nedegame troškimu tą sužinoti, — atsakė direktorius. — Teisingai, Džordanai?

— Taip, sere, — patvirtino vaikis ir suleido dantis į kitą mėsainį. Antrąją porciją maumojo lėčiau, bet Klėjus neabejojo, kad berniukas ją įveiks. — Turime lindėti tarp keturių sienų, kai jie pabunda, ir tuomet, kai grįžta iš miesto. Ten išslenka kiekvieną rytą. Švarina jį lyg paukščiai, sulėkę į apsėtą lauką. Taip sako direktorius.

— Maldene jie būriuodavosi į pulką ir grįždavo namo anksčiau, — pastebėjo Alisa. — Tik mes, suprantama, nežinojome, kur yra jų namai — Mergina ėmė varstyti akimis padėklą, apkrautą pudingo indeliais. — Galiu vieną paimti?

— Be abejo. — Direktorius stumtelėjo desertus link jos. — Čiupk ir mėsainį. Tai, ko nesuvalgysime, vis vien suges.

Alisa išspaudė dejonę ir palingavo galva, tačiau pudingo indelį prie savęs prisitraukė. Jos pavyzdžiui pasekė Tomas, —1 miestą pamišėliai visada išlinguoja tuo pačiu laiku, — mąsliai pratarė Ardajus, — bet pastaruoju metu atgal iš tikrųjų keliauja vėliau. Įdomu kodėl?

— Nes priversti ilgiau ieškoti maisto? — spėjo Alisa.

— Galbūt... — jis paskutinį sykį atsikando mėsainio ir likučius dailiai pridengė servetėle. — Pulkų skaičius pastebimai išaugo. Penkiasdešimties mylių spinduliu jų yra ne mažiau kaip tuzinas. Iš žmonių, žygiuojančių pietų kryptimi, girdėjome, kad pulkai spiečiasi Sendaune, Fremonte, Kandijoje. Dienąjie klaidžioja po miestelius, turbūt ieško ne vien maisto, bet ir kompaktinių diskų. Vakarėjant bidzena ten, iš kur atėjo.

— Jūs tuo garantuotas? — pasiteiravo Tomas, ištuštinęs vieną deserto indelį ir tiesdamas ranką link kito.

Ardajus papurtė galvą.

— Aš nieko negaliu garantuoti, pone Makortai. — Žilas, susiraizgiusias jo plaukų sruogas (anglų kalbą dėstančiam profesoriui būdinga ševeliūra, pamanė Klėjus) Švelniai kedeno popietės vėjelis. Dangus išsigiedrijo. Iš verandos atsivėrė puikus vaizdas į akademijos teritoriją, kur šiuo metu jie nematė nė gyvos dvasios. Džordanas protarpiais užsukdavo už namo, pasidairydavo nuo šlaito, kuris nuožulniai leidosi link Akademijos alėjos, grįžęs pranešdavo, jog ten irgi viešpatauja ramybė. — Jūs nematėte nė vienos jų poilsiavietės?

— Ne-e, — atsakė Tomas.

— Bet mes keliaudavome naktimis, — priminėjam Klėjus. — Dabar tamsusis paros metas pateisina savo vardą.

— O taip, — sutiko direktorius ir mažne svajingai pridūrė: — Kaip le moyen age. Išversi, Džordanai?

— Kaip viduramžiais, sere.

— Šaunuolis, — jis patapšnojo berniukui per petį.

— Pražiūrėti galima netgi stambius pulkus, — tęsė Klėjus. — Jiems nė nereikia slėptis.
— Taip, jie nesislepia, — patvirtino direktorius Ardajus stogeliu sudėdamas pirštus. — Bent kol kas. Pamišėliai spiečiasi į pulkus... ieško maisto. Kartais grupinės jų sąmonės veikla išsiderina, bet kuo toliau, tuo rečiau.
— Mančesteris sudegė iki pamatų, — netikėtai pakeitė temą Džordanas. — Mes net iš čia regėjome liepsnas, ar ne, sere?
— Taip, — sulinksėjo direktorius. — Buvome liūdno ir gąsdinančio vaizdo liudininkais.
— Ar tiesa, jog tuos, kurie mėgina nusigauti į Masačiusetsą, pasienyje nušauna? — paklausė berniukas. — Taip kalba žmonės. Pasak jų, tokie pavojai negresia tiktai kelyje į Vermontą.
— Skiedalai, — numojo ranka Klėjus. — Panašius gandus girdėjome ir apie Niu Hempširo sieną.
Džordanas akimirkai išpūtė akis ir prapliupo juoktis. Ramų orą suvirpino tyras, žavingas garsas. Staiga tolumoje pokštelėjo šūvis. Kažkur arčiau nuaidėjo įtūžio arba siaubo kupinas riaumojimas.
Vaikis užsičiaupė.
— Kodėl sutemus jie nugrimzta į tokią keistą būseną? — prabilo Alisa. — Ir kam reikalinga muzika? Ar naktimis jos klausosi visi pulkai?
Direktorius pažvelgė į berniuką.
— Aha. — atsiliepė tas. — Bet tik lėtas melodijas. Jokio roko, kantri ar...
— Ir jokių klasikinių kūrinių, — įsiterpė Ardajus. — Nieko, kas reikalauja susikaupimo.
— Tai jų lopšinės, — paaiškino vaikis. — Taip manome asai su direktoriumi.
— Mudu su direktoriumi, Džordanai.
— Mudu su direktoriumi, sere.
— Mes iš tikrųjų taip galvojame, — tarė Ardajus. — Nors įtariu, kad muzika ne vien skirta jiems apraminti. O taip, ne vien.
Klėjus suglumo, nes nenutuokė, ko tikėtis. Iš bendražygių veidų pamatė, kad juos užvaldė panašus jausmas — sąmyšis, kurį papildė nenoras klausytis pratęsimo.
Senukas palinko į priekį.
— Ar galėčiau kalbėti atvirai? Aš privalau būti atviras. Toks jau mano papratimas. Prašysiu jūsų pagalbos, nes noriu įgyvendinti vieną šiurpą keliantį sumanymą. Manau, tam daug laiko neturime. Greičiausiai nieko doro nepešime, bet., kas žino? Mes gi nė neįsivaizduojame, kokį ryšį palaiko jų, hmm... pulkai. Kad ir kaip ten būtų, aš neketinu sudėjęs rankas žiūrėti, kaip tie... padarai... gviešiasi užgrobti ne tik mano mokyklą, bet ir dienos šviesą. Atlikti užduotį savo jėgomis, deja, neįstengčiau. Aš esu per senas, o Džordanas — pernelyg jaunas. Sunku

pasakyti, kuo tapo toji govėda paklaikusių individų, tačiau jie neseniai buvo žmonės. Nieku gyvu neleisčiau berniukui to stebėti.

— Aš sugebėsiu įvykdyti savo pareigą, sere! — užprotestavo vaikas. Rėžė žodžius ryžtingai, pagalvojo Klėjus, kaip musulmonas paauglys, užsijuosęs sprogmenų prikimštą savižudžio diržą.

— Reiškiu pagarbą tavo narsai, Džordanai, bet verčiau nereikia. — Direktorius apdovanojo berniuką maloniu žvilgsniu, bet kai atsigręžė į kitus iš jo akių padvelkė šaltis. — Jūs nešiojatės gerus ginklus. Aš teturiu vienvamzdį 22 kalibro šautuvą. Nė nežinau, ar jis veikia, nors vamzdis atsilaužia — aš tikrinau. Net jeigu ginklas tebėra tinkamas naudojimui, nenustebčiau, jeigu jis atsisakytų šaudyti mano turimais užtaisais. Tačiau mūsų automobilių parke įrengtas degalų siurblys, o benzinas galėtų nutraukti jų gyvybes.

Jis pamatė, koks siaubas perkreipė klausytojų veidus, nes sukinkavo galva. Klėjui direktorius nebeatrodė panašus į mielą senąjį poną Čipsą **[* Filmo „Sudie, pone Čipsai“ (1939 m.) veikėjas]**, buvęs internatinės mokyklos mokytojas ir direktorius.. Dabar Ardajus labiau panėšėjo į puritoniškų pažiūrų, iš aliejiniais dažais tapyto paveikslo žvelgiantį senolį, kuris nė nemirktelėdamas grandinėmis sukaustytą prasižengusį žmogų. Arba lieptų ant laužo sudeginti moterį apkaltinęs ją raganavimu.

Linktelėjimas buvo skirtas Klėjui. Šis nė trupučio tuo neabejojo.

— Aš žinau, ką sakau. Ir suprantu, kaip skamba mano žodžiai. Bet mes ne žudysime, o naikinsime kenkėjus. Jūsų priversti, aišku, negaliu. Kad ir kaip susiklostys įvykiai — padėsite juos sudeginti ar ne — paprašysiu jūsų perduoti kitiems...

— Kam? — išvebleno Alisa.

— Visiems, sutiktiems kelyje, panele Maksvel. — Jis pasviro virš savo mėsainio likučių, svilindamas trijulę mažutėmis, veriančiomis negailestingo teisėjo akimis. — Papasakokite, kas čia vyksta — kalbu apie žmones, per šėtono interkomus išgirdusius žinutes iš pragaro. Kol dar ne vėlu, tai išgirsti privalo kiekvienas, iš kurio atimta galimybė džiaugtis dienos šviesa. — Ardajus delnu perbraukė apatinę savo veido dalį, ir Klėjus pamatė, jog pašnekovo pirštai mažumėlę virpa. Dėl drebulio, be abejo, lengviausia apkaltinti senatvę, bet anksčiau jis, regis, direktoriaus nekratė. — Mes baiminamės, kad gana greitai nieko nebeįstengsime pakeisti. Ar ne, Džordanai?

— Taip, sere, — berniukas akivaizdžiai kažką žinojo, nes jo veide atsispindėjo siaubas — Kas? Kas čia dedasi? — paklausė Klėjus. — Jūsų užuominos kažkaip siejasi su muzika ir sujungtomis griausmadėžėmis?

Direktorius nukorė pečius, ūmai prislėgtas nuovargio.

— Grotuvai nesujungti, — paaiškino. — Negi nepamenate, kaip sakiau, kad abi jūsų prielaidos klaidingos?

— Pamenu, bet nesumojau, ką norėjote tuo pa...

— Kompaktinis diskas įdėtas tiktai į vieną, anot jūsų, griausmadėžę. Kaip tvirtina Džordanas, rinkinys dainų, kurios nuolat kartojamos.

— Mes tikri laimės kūdikiai, — sumurmėjo Tomas, bet Klėjus beveik negirdėjo, ką sako mažylis, mėgindamas įsisąmoninti Ardajaus žodžius — grotuvai nesujungti. Ne, to negali būti.

— Jūsų minėtosios griausmadėžės supa stadioną, — tęsė direktorius. — Veikia visos iki vienos. Naktį į akis aiškiai krenta raudonos jų lemputės...

— Taip, — įsiterpė Alisa, — aš mačiau švytinčius taškelius, bet nesupratau, ką jie reiškia.

— ...tačiau aparatuose nieko nėra — nei kompaktinių diskų, nei kasečių, — ir jokie laidai jų nejungia. Tie grotuvai funkcionuoja kaip vykdomieji mechanizmai, kurie retransliuoja manipuliatoriaus skleidžiamus garsus.

— Muzika sklinda ir iš pamišėlių bumų, jei tik jos pražiotos, — pratarė Džordanas. — Ji labai tyli... kaip kuždesys... bet girdima.

— Ne, — nukirto Klėjus. — Tavo vaizduotė, vaikeli, pernelyg laki.

— Aš pats negirdėjau jų šnabždesių, — prisipažino Ardajus. — Antra vertus, mano klausa gerokai susilpnėjusi, palyginti su tais laikais, kai mėgavausi rokenrolu... kai buvau Džyno Vinsento ir „Blue Caps“

gerbėju. Žiloje senovėje, kaip pasakytų Džordanas ir jo draugai. .

— Jūs priklausote labai senai mokyklai, sere, — oriu ir prieraišumą išduodančiu balsu pastebėjo berniukas.

— Gryna teisybė, — pritarė direktorius, paplekšėjo vaikiui per petį ir atsisuko į trijulę. — Jei Džordanas tvirtina girdėjęs... aš juo tikiu.

— Tai neįmanoma, — neatlyžo Klėjus, — jei nėra siųstuvo....

— Jie atstoja siųstuvus, — atsakė senukas. — Regis, išsiugdė tokį gebėjimą, kai juos persmelkė impulsas.

— Minutėlę. — Tomas kilstelėjo ranką it eismo reguliuotojas, nuleido, bet, kai išsižiojo, vėl ją pakėlė. Džordanas įdėmiai į jį žiūrėjo įsitaisęs šalia direktoriaus Ardajaus, sąlyginai saugioje vietoje. Galop mažylis paklausė: — Jūs šnekate apie telepatiją?

— Spėju, tai ne les mot juste, kitaip tariant, tinkamas žodis, jei kalbėtume apie šį konkretų fenomeną — atsiliepė direktorius. — Bet kam tie formalumai. Galėčiau kirsti lažybų iš visų mėsos paplotėlių, kurie liko mano šaldymo kameroje, kad tarpusavio pokalbiuose „telepatijos“ sąvokąjau minėjote anksčiau, kai mes dar nebuvome susipažinę.

— Ir jūs laimėtumėte dvigubus mėsainius, — sukinkavo galva Klėjus.

— Gal ir taip, bet poreikis spiestis į pulką — visai kas kita, — paprieštaravo Tomas.

— Nes?.. — klausiamai nutęsė Ardajus.

— Nes, na... — Tomas nesumąstė, kaip užbaigti, ir Klėjus suprato kodėl. Nes tai anaiptol ne kita. Žmonėms nebūdinga burtis į pulkus. Jie

suvokė elementarią tiesą dar tuomet, kai stebėjo mechaniką Džordžą, per Tomo veją kulniuojantį į Žalės gatvę, įkandin moteriškos giminės žmogystos, užsitempusios purvinas kostiumines kelnes. Tuodu siūbavo taip arti vienas kito, kad jis lengvai galėjo krimstelėti moteriai į sprandą, tačiau dantų nešiepė. Kodėl? Todėl, kad kandžiojimosi etapas baigėsi, ir telefoniniai pamišėliai ėmė spiestis į pulkus.

Bent jau liovėsi puldinėję saviškius. Nebent...

— Profesoriau Ardajau, iš pat pradžių jie žudė visus, kurie pakliūdavo po ranka...

— Taip, — sutiko direktorius. — Mums labai pasisekė, kad išsigelbėjome, tiesa, Džordanai?

Berniukas sudrebėjo ir linktelėjo.

— Aplinkui lakstė vaikai. Netgi kai kurie mokytojai. Žudė, kandžiojosi, burbuliavo beprasmiškus garsus... Aš pasislėpiau viename iš šiltnamių.

— O aš tūnojau šito namo mansardoje, — pridūrė direktorius, ir pro langelį stebėjau, kaip mano mylima akademija ritasi velniop, tiesiogine žodžio prasme.

— Išsigelbėjusieji bėgo į miestą, — pasakojo Džordanas. — Dabar daug kas iš jų grįžo. Įsikūrė ana ten. — Jis pakreipė smakrą stadiono kryptimi.

— Ir kokias išvadas mes turėtume padaryti? — paklausė Klėjus.

— Manau, jūs pats žinote, pone Ridelai.

— Klėjau.

— Tebūnie Klėjau. Man rodos, dabartinius įvykius galima pavadinti laikina anarchijos stadija. Sakyčiau, mes stebime karo pradžią. Karo, kuris tęsis itin trumpą laiko tarpą ir bus siaubingai šlykštus.

— Ar tik jūs neperdedate...

— Nieko panašaus. Galiu kliautis tik savo pastebėjimais — savo ir Džordano, bet norėčiau atkreipti dėmesį į tą faktą, jog šalia mūsų apsistojo itin gausus pulkas. Mes ne sykį regėjome, kaip jie traukia į miestą, keliauja atgal ir... tarkim, ilsisi. Pamišėliai nustojo pjautis tarpusavyje, bet tebežudo „normaliesiems" priskiriamus žmones. Man asmeniškai tai asocijuojasi su karo padėtimi.

— Jūs išties matėte, kaip jie žudo normaliuosius? — paklausė Tomas. Greta jo įsitaisiusi Alisa iš kuprinės iškrapštė vaikišką „Nike" sportbatuką.

Direktorius įbedė į mažylį niaurų žvilgsnį.

— Taip. Deja, matė ir Džordanas.

— Mes niekuo negalėjome padėti, — suniurnėjo berniukas ašarotomis akimis. — Jų paprasčiausiai per daug. Į akademijos teritoriją atklydo vyras ir moteris. Nežinau, ką tuodu čia veikė prieš pat sutemas, bet jie aiškiai nieko nežinojo apie Tonio stadioną. Moteris buvo sužeista, todėl ją teko prilaikyti. Toji pora susidūrė su dvidešimt

bepročių, grįžtančių iš miesto. Vyriškis bandė ją nešti. — Džordano balsas užlūžo. — Vienas gal ir būtų įstengęs pasprukti, bet su našta... Jis nusigavo iki Hortono bendrabučio ir išsitiesė ant žemės. Tuomet juos abu užgriuvo pamišėliai, kurie...

Neužbaigęs sakinio vaikinukas veidu įsikniaubė į pilkšvą senio apsiaustą. Platus direktoriaus delnas paglostė glotnų Džordano sprandą.

— Jie, regis, pažįsta savo priešus, — mąsliai tarstelėjo Ardajus. — Nenustebčiau, jei agresyvus elgesys mūsų, normaliųjų, atžvilgiu buvo užkoduotas autentiškoje impulso žinutėje.

— Galbūt, — sutiko Klėjus. Mintis pasirodė prasminga, nors ir šiurpi.

— Jei paklaustumėte, ką pulko nariai veikia naktį, kai išsitiesia ant žemės ir žiopsodami į dangų klausosi muzikos... — direktorius atsiduso, vienoje apsiausto kišenėje sužvejojo nosinaitę ir užtikrintais judesiais nuvalė berniukui akis. Klėjus matė, kad išvados, kurias direktorius padarė, kėliajam siaubą, bet ne abejonę. — Manau, jie persikrauna.

15

— Matote raudonas lemputes? — paklausė Ardajus griausmingu balsu, kuris skelbė, kad „mane išgirs netgi sėdintys atokiausiame auditorijos kampelyje". — Suskaičiavau mažiausiai Šešiasdešimt tris...

— S-š-ša! — sušnypštė Tomas. Nedaug trūko, kad delnu būtų uždengęs senio burną.

Direktorius atsakė ramiu žvilgsniu.

— Nejau pamiršote, ką aną naktį sakiau apie muzikines kėdes?

Tomas, Klėjus ir Ardajus stovėjo ties sukamaisiais varteliais. Jų užnugaryje žiojėjo arkinis įėjimas į Tonio stadioną. Bendru sutarimu, Alisa ir Džordanas liko Čitemo namelyje. Dabar futbolo aikštėje skambėjo instrumentinė džiazo „Merginos iš Ipanemos" versija. Klėjaus manymu, jei telefoniniai pamišėliai rinktų populiariausiųjų dešimtukus, viena iš pirmųjų vietų neabejotinai atitektų šiam kūrinėliui.

— Ne, — papurtė galvą Tomas. — Kol muzika nenutilo, mums nėra ko nerimauti. Aš tik nenorėčiau tapti pirmuoju, kuriam gerklę išdraskys lunatikuojanti taisyklės išimtis.

— To nebus.

— Iš kur toks tikrumas, sere? — pasiteiravo mažylis.

— Jie gi nekerta į akį — nepykit už kalambūrą. Kitaip tariant, miegu to nepavadinčiau. Eime.

Jis pajudėjo nuožulniu, betoniniu takeliu, kuriuo kadaise į aikštę kulniuodavo žaidėjai. Pamatęs, kad Klėjus su Tomu mindžikuoja vietoje, kantriai paaiškino:

— Reikšmingos žinios retai kada įgyjamos be jokios rizikos. O dabar, sakyčiau, informacija mums yra gyvybiškai svarbi. Pirmyn.

Jiedu nusekė įkandin stuksenančios lazdos. Priešakyje bendražygio pėdinantis Klėjus aiškiai matė lemputes, raudonuojančias griausmadėžėse, kurios juosė aikštę. Ardajus nesuklydo dėl skaičiaus. Čia iš tikrųjų riogsojo nuo šešiasdešimties iki septyniasdešimties aparatų. Masyvius grotuvus, atskirtus dešimties — penkiolikos pėdų tarpais, supo kūnai. Žvaigždžių šviesoje regint pastarųjų vaizdą, ant sprando piestu stojosi gyvaplaukiai. Jie nedrybsojo krūvomis — kiekvienas gulėjo savame vejos plotelyje, tačiau buvo taip sulipę, kad uždengė visą stadiono žalumą. Dėl susipynusių jų rankų atrodė, kad aikštė nuklota lygiomis popierinių lėlyčių gretomis. Tamsoje sklandė muzikos garsai — tokias melodijas leidžia prekybos centruose, pamanė Klėjus — ir šleikštus purvo, pūvančių daržovių tvaikas, sumišęs su nosį liečiančiu išmatų bei trūnėsių smarve.

Direktorius apėjo iš savo vietos išstumtus, apverstus vartus, kurių tinklą kažkas nudraskė. Pakraštyje kūnų jūros tysojo jaunas, kokių trisdešimties metų vyriškis, dėvintis marškinėlius su NASCAR lenktynių ženklais. Ant vieno dilbio ir bicepso, iki pat rankovių, rudavo dantytos, iš pirmo žvilgsnio pūliuojančios įkandimų žymės. Delne jis gniaužė raudoną kepuraitę, Klėjui priminusią Alisos sportbatuką. Žmogus stebeilijosi į žvaigždes padūmavusiomis akimis ir klausėsi Betės Midler, kuri vėl ėmė dainuoti apie vėją po jos sparnais.

— Ei! — suriko Ardajus gargždančiu, veriančiu balsu ir taip smeigė lazdos galu vyriškiui į pilvą, jog sustingęs pamišėlis pagadino orą. — Ei! Ar negirdi?

— Liaukitės! — išlemeno Tomas.

Direktorius pašaipiai perkreipė sučiauptas lūpas ir lazdos galiuku šveitė aukštyn raudonąją kepuraitę. Šioji nusileido už dešimties pėdų, ant moters veido. Klėjus priblokštas stebėjo, kaip ji truputį slysteli skruostu atidengdama nemirksinčią, nieko nereginčią akį.

Vyriškis ištiesė ranką, lėtai tarsi užsimiegojęs, į kumštį suspaudė delną, kuriame prieš sekundę gniaužė kepurėlę, ir aprimo.

— Jis galvoja, kad savo turtą rado, — pakerėtas sukuždėjo Klėjus.

— Tikriausiai, — abejingai atsiliepė Ardajus ir bedė lazda į vieną iš pūliuojančių įkandimų. Vyrą turėjo persmelkti siaubingas skausmas, bet jis niekaip nesureagavo. Tiesiog vėpsojo į dausas, kur nuvilnijo Dyno Martino, užėmusio Betės Midler vietą, balsas. — Aš galėčiau perskrosti šitam individui gerklę, o jis nė nebandytų manęs sustabdyti. Aplinkiniai irgi nešoktų ginti savo bendro, nors dieną, kertu lažybų, jie suplėšytų mane į gabalus.

Tomas pritūpė prie vieno iš „getų sprogdintojų".

— Į šį aparatą elementai sudėti. Spėju iš svorio.

— Taip. Baterijomis aprūpinti visi grotuvai. Jiems energija reikalinga. — Pasvarstęs direktorius pridėjo kelis žodžius, be kuriųjo draugija būtų kuo puikiausiai apsiėjusi: — Kol kas.

— Mes nesunkiai galėtume juos užpulti, ar ne? — prabilo Klėjus. —Ir sudoroti kaip karvelius, kuriuos devyniolikto amžiaus pabaigoje išnaikino medžiotojai?

Senis sukinkavo galva.

— Ištaškydavo paukščių smegenėles, kai tie nutūpdavo ant žemės, tiesa? Neblogas palyginimas. Bet jei darbuočiaus lazda, užtrukčiau visą amžinybę. Deja, plušėti tektų pernelyg ilgai, netgi pasitelkus automatinius jūsų ginklus.

— Aš vis vien neturėčiau užtektinai Šovinių. Čia guli... — Klėjus nužvelgė bepročių eiles. Nuo kūnų gausos jam įsiskaudo galvą. — Ne mažiau kaip šeši ar septyni šimtai. Neskaičiuojant nukištų po tribūnomis.

— Sere? Pone Ardajau? — išsižiojo Tomas. — Kada jūs... kaip...

— Klausiate, kaip nustačiau jų transo intensyvumą?

Mažylis linktelėjo.

— Atėjau pasižvalgyti po stadioną pačią pirmąją naktį. Anuomet pulkas, suprantama, buvo mažesnis. Mane atviliojo elementarus, nenugalimas smalsumas. Džordano nesivedžiau. Tiesą sakant, persiorientuoti į naktinę egzistenciją jam sekėsi sunkokai.

— Jūs rizikavote savo gyvybe, — pastebėjo Klėjus.

— Neturėjau, iš ko rinktis, — atšovė Ardajus. — Jaučiausi kaip užhipnotizuotas. Gana greitai susigaudžiau, kad jie guli be sąmonės, nors ir atsimerkę. Šiek-tiek paeksperimentavęs su lazda įsitikinau, jog prikelti juos iš transo būsenos praktiškai neįmanoma.

Klėjus prisiminė, kaip akivaizdžiai senis raišuoja, ir jau norėjo paklausti, ar direktorius svarstė, kas būtų nutikę, jeigu būtų paaiškėję, kad iš savo bandymųjis padarė klaidingas išvadas, tačiau paskutinę akimirką liežuvi prikando. Ardajus tiesiog pakartotų savo teiginį esą reikšmingos žinios neįgyjamos be jokios rizikos. Džordanas teisus — jis iš tikrųjų priklausė labai senai mokyklai. Klėjui nė už ką nebūtų magėje grįžti į paauglystę ir stovėti priešais Geiteno akademijos direktorių ant kilimėlio, laukiant drausminės nuobaudos.

Tuo tarpu Ardajus purtė galvą.

— Šeši — septyni šimtai — gerokai per menkas skaičius. Mūsų futbolo aikštės matmenys niekuo nesiskiria nuo patvirtintų oficialiose taisyklėse. Jos plotas siekia šešis šimtus kvadratinių jardų.

— Kiek gi jų guli?

— Atsižvelgiant į tai, kaip tie kūnai susiglaudę? Mano nuomone, mažiausiai tūkstantis.

— Bet iš tiesų jų čia nėra, tiesa?

— Būtent. Grįžtantys vakarais — nuolat gausėjantis būrys, kaip tvirtina Džordanas, kuriam, patikėkite manimi, pastabumo nestinga, — vis mažiau į mus panašūs. Kuo toliau, tuo labiau jie tolsta nuo to, ką vadiname žmonėmis.

— Ar jau galime keliauti atgal į jūsų namus? — silpnu balsu išspaudė Tomas.

— Žinoma, — sutiko direktorius.

— Sekundėlę, — paprašė Klėjus ir priklupo prie jauno vyriškio trumparankoviais, NASCAR lenktynių simbolika papuoštais marškinėliais. Vykdyti savo sumanymo nė kiek negeidė — sąmonės akimi regėjo, kaip raudonąją kepurėlę graibiusi ranka čiumpa/f už gerklės, —tačiau prisivertė. Prie pat žemės tvyrojo dar šleikštesnis dvokas. Klėjus manė įpratęs prie atgrasaus kvapo, bet, pasirodo, klydo.

— Ei, ką tu... — pradėjo Tomas.

— Ša. — Jis nuleido galvą prie pražiotos vyriškio burnos, mažumėlę sudvejojo ir pasviro labiau. Ant apatinės sustingusio žmogaus lūpos įžvelgė blausiai žvilgančias seiles. Iš pradžių Klėjus apkaltino įsišėlusią savo vaizduotę, tačiau dar per du colius priartėjęs prie nemiegančio padaro, ant kurio nugaros buvo užrašyta Rikio Kreivėno pavardė, — nūnai galėjo vyruką pabučiuoti, — suprato, kad ausys jo neapgauna.

Jį labai tyli, tikino Džordanas. Kaip kuždesys... bet girdima.

Ir Klėjus išgirdo — keista, bet pro lūpas ištrūkę šnabždesiai vienu kitu skiemeniu aplenkė Dyno Martino vokalą, skambantį per sujungtas griausmadėžės, traukiantį „Kada nors kažką pamilsta visi".

Stojantis taip sutrakšėjo kelių sąnariai, kad jam vos pavyko užgniaužti riksmą. Tomas pakėlė žibintą, išplėtė akis.

— Kas? Kas? Tik nesakyk, kad vaikis... Klėjus linktelėjo.

— Grįžkime po stogu.

Nuožulnaus tako pusiaukelėje jis šiurkščiai griebė direktoriui už peties. Nemandagus gestas Ardajaus lyg ir nesutrikdė.

— Jūsų teisybė, sere. Mes privalome jais atsikratyti. Sunaikinti kuo daugiau ir kuo greičiau. Spėju, jog antros tokios progos neturėsime. O gal manote, kad aš apsirinku?

— Ne, — atsakė senis. — Deja, nemanau. Per karą, kuriame, esu įsitikinęs, mes dalyvaujame, priešus tenka žudyti. Siūlyčiau aptarti planą mano būste. IŠgertume karštos kakavos. Į savąjį puodelį šliūkštelėsiu burbono — niekaip neatsispiriu savo barbariškai prigimčiai.

Tako viršuje Klėjus paskutinį sykį nukreipė akis atgal. Tonio stadioną gaubė tamsa, bet ją šiek tiek prasklaidė žvaigždžių tviskėjimas, todėl žmonių kilimas, užklojęs visą aikštę, buvo aiškiai įžiūrimas. Atsitiktinis praeivis nė nesuvoktų, ką regi, jei čia užklystų, dingtelėjo jam. Bet vieną kartą išvydęs... vieną kartą išvydęs...

Akimirkai Klėjui pasivaideno tarytum tie kūnai — aštuoni šimtai ar net tūkstantis — alsuoja kaip vienas organizmas. Iliuzija sukėlė tokį siaubą, kad jis nusisuko ir beveik tekinas leidosi paskui Tomą bei Ardajų.

16

Direktoriaus užkaistą kakavą jie gurkšnojo svetainėje, dviejų dujinių žibintų šviesoje. Iš pradžių Klėjus manė, jog senis pasiūlys pasivaikščioti Akademijos alėja ir į Ardajaus armiją užverbuoti daugiau savanorių, tačiau nieko panašaus neišgirdo.

Automobilių parke įrengtas degalų siurblys, pasakojo direktorius, pumpavo benziną iš keturių šimtų galonų talpos cisternos, tad jiems tereikėjo ištraukti kaištį. Šiltnamyje dunksojo bent tuzinas laistytuvų, kuriuose tilpo po trisdešimt galonų skysčio. Jais apkrautas sunkvežimis nusileis vienu iš takų, vedančių į futbolo aikštę, ir...

— Luktelėkit, — įsiterpė Kiėjus. — Kol neįsigilinome į strategijos aptarimą, gal išdėstytumėte savo teoriją, su kuo mes susidūrėme? Jei tik, žinoma, ją turite.

— Na, konkrečių išvadų jums nepateiksiu, — prisipažino senis, — bet mudu su Džordanu nestokojame pastabumo, galime pasigirti išlavėjusia intuicija ir gerai pažįstame vienas kitą.

— Aš priklausau „apkiautėliams“ kompiuterių fanatikams, — tarė Džordanas, laikydamas rankoje kakavos puodelį. — Esu šimtaprocentinis ponas Moksliukas ir toks buvau visą gyvenimą. Pamenate, minėjome, jog toji šutvė persikrauna? Jiems ant kaktų tarsi mirkčioja užrašas: INSTALIUOJAMA PROGRAMINĖ ĮRANGA, PRAŠOM [JUNGTI PARENGTIES REŽIMĄ.

— Nesuprantu, — sumurmėjo Tomas.

— Užtat man viskas aišku, — atsiliepė Alisa. — Džordanai, tu galvoji, kad žmones persmelkė tikras impulsas, tiems, kurie jį girdėjo ištrynęs, hmm... kietuosius diskus?

— Na, taip, — patvirtino berniukas. Jis buvo pernelyg mandagus, kad atrėžtų: „Negi man teks kartotis?“

Tomas suglumęs pažvelgė į merginą. Bet Kiėjus žinojo, jog mažyliui netrūksta nei proto, nei nuovokos.

— Tu turėjai kompiuterį, — tarė Alisa. — Mačiau jį tavo kabinete.

— Taip...

— Programinę įrangą instaliavaisi?

— Žinoma, bet... — Tomas prikando lūpą įsitempusiu žvilgsniu varstydamas mergaitę. Ji atsakė tuo pačiu. — Tu kalbi apie jų smegenis?

— O kas, jūsų manymu, yra smegenys? — paklausė Džordanas. — Masyvus, senas kietasis diskas. Organinė schema. Nė neaišku, kiek ji turi baitų. Tarkim, „gigą“, pakeltą šimtus laipsnių. Begalybę baitų. — Jis palietė savo mažutes, prie galvos prigludusias ausis. — Štai čia, mūsų galvose.

— Netikiu, — pareiškė Tomas, tačiau išgeibęs balsas ir liguista veido išraiška liudijo, kad jis tikėjo. Prisiminęs beprotystę, užvaldžiusią

Bostoną, Kiėjus sutiko, jog vaikio mintis skamba gan logiškai ir kartu siaubingai: vienu metu buvo švariai ištrinti milijonai, gal net milijardai smegenų, it koks senamadiškas kompiuterinis diskas, kurį sunaikina galingas magnetas.

Jis pagalvojo apie merginos, turėjusios mėtų spalvos mobilųjį, draugę. Kas tu? Kas čia vyksta, sustūgo Tamsioji Fėja. Tuomet keletą sykių plaštaka vožė sau į kaktą, paraitė kulnus ir tiesiu taikymu teškės į žibinto stulpąne vieną, o du kartus, — išsilaužydama dantis, už kurių lyginimą jos tėvai, be abejo, ortodontui atseikėjo nemenką sumą.

Kas tu? Kas aš?

Į mobiliojo skambutį ji neatsakė. Mėgino klausytis, ką Šviesiosios Fėjos bičiulė kalbėjo per telefoną, bet šio prie ausies nespaudė, todėl ją tenutvilkė dalis impulso.

Klėjaus, kuris dažniau mąstydavo vaizdais negu žodžiais, sąmonėje nušvito kompiuterio monitorius, užpildytas eilutėmis — KAS TU KAS AŠ KAS TU KAS AŠ KAS TU KAS AŠ KAS TU KAS AŠ. Ekrano apačioje blykstelėjo nediskutuotina kaip Tamsiosios Fėjos likimas išvada:

SISTEMOS GEDIMAS

Kietasis Tamsiosios Fėjos diskas buvo ištrintas dalinai? Mintis kėlė pasibaisėjimą, bet Kiėjus neabejojo, jog tai — gryna tiesa.

— Universitete studijavau anglų kalbą, bet jaunystėje skaičiau galybę darbų iš psichologijos srities, — pasakė direktorius. — Pradėjau nuo Froido, suprantama — kiekvienas pirmiausia gilinasi į Froido veiklą — vėliau susidomėjau Jungu ir Adleriu. O paskui ėmiau tyrinėti visų žymesnių psichologų darbus, kol galiausiai įsisąmoninau vieną dalyką: spėjimus, kaip funkcionuoja sąmonė, vienija pagrindinė, Darvino, teorija. Froido žodyne esminį išlikimo poreikį apibrėžia id sąvoka. O Jungas pasiūlo didingesnę rasės pasąmonės mintį. Manau, niekas nesiginčytų su tuo, kad jei iš žmogaus būtų atimta visa sąmonė, visa atmintis ir gebėjimas logiškai protauti, liktų tyras ir gąsdinantis pradas.

Jis patylėjo, laukdamas komentarų, bet klausytojai neišdavė nė garso. Direktorius linktelėjo, lyg tokia padėtis būtų jį tenkinusi, ir tęsė:

— Nei Froido, nei Jungo pasekėjai nedrįsta to tvirtinti tiesiai šviesiai, bet jie iškelia hipotezę, jog mes galime turėti savotišką šerdį nulemiančią žmogaus gyvavimą, arba — jei šnekėtume Džordano pamėgtais terminai — kodo eilutę, kurios neįmanoma ištrinti.

— PD, — pridūrė berniukas. — Pagrindinė direktyva.

— Taip, — sutiko direktorius. — Matote, iš esmės mums netinka komo sapiens vardas, kadangi žmonių šerdį sudaro beprotystė. Pagrindinė direktyva ragina žudyti. Mano draugai, žinote, kas paaiškėtų išvertus miglotus Darvino teiginius į normalią kalbą? Mes tapome Žemės valdovais ne dėl iškiliausio savo proto ar netgi nuožmiausio būdo, o todėl, kad garsėjome kaip pasiučiausi, labiausiai kraujo

ištroškę močkrušiai visose džiunglėse. Štai, ką prieš penkias dienas atskleidė impulsas.

17

— Aš atsisakau tikėti, jog evoliucijos pradžioje žmonių giminę tesudarė pamišėliai ir žudikai, — krestelėjo galva Tomas. — Jėzau Kristau, o kaipgi panteonas? Arba Mikelandželo „Dovydas“? O kaip toji Mėnulyje palikta plokštelė su užrašu: „Mes nešame taiką visai žmonijai“?

— Beje, ant tos plokštelės minimas ir Ričardas Niksonas, — šaltai pastebėjo Ardajus. — Kvakeris, bet anaiptol ne taikus. Pone Makortai... Tomai, aš neketinau rėžti kaltinimų žmonijai. Jei vis dėlto nutarčiau teisti mūsų padermę, būtinai atkreipčiau dėmesį, kad kiekvienam Mikelandželui tenka po markizą de Sadą, kiekvienam Gandžiui — po Eichmaną, kiekvienam Martinui Liuteriui Kingui — po Osam bin Ladeną. Apsiribokime tuo, kad žmonės tapo dominuojančia planetos rūšimi dėl dviejų esminių savybių: intelekto ir nenumaldomo troškimo žudyti visus, kurie jiems stoja skersai kelio.

Ardajus pasviro pirmyn ir nužvelgėjuos savo protingomis akimis.

— Galų gale žmonijos intelektas užgožė žudiko instinktą, ir protas nuslopino bet kokius pamišėliškus akstinus. Tokią įvykių eigą irgi nulėmė poreikis išgyventi. Esu tikras, jog paskutinį sykį abi priešingybės susirėmė 1963-ųjų spalį. Dėl branduoliniu į Kubą perkeltų užtaisų.

Bet šitą diskusiją atidėkime kitam kartui. Svarbiausia, jog dauguma žmonių nuslopino pačias bjauriausias savo savybes, tačiau mobiliuosius perskrodęs impulsas nuplėšė visus apsauginius sluoksnius ir apnuogino mūsų esmę.

— Kažkas iš narvo išleido Tasmanijos velnią, — sumurmėjo Alisa — Kas?

— Koks dabar skirtumas, — atsiliepė direktorius. — Įtariu, jog impulso kūrėjai nenutuokė, ką daro... ir koks bus jų veiklos rezultatas. Remdamiesi paskubomis atliktais — galbūt per kelerius metus ar net mėnesius — eksperimentais jie veikiausiai galvojo, kad užlies pasaulį visagriaunančia terorizmo banga. Bet iš tiesų sukėlė protu nesuvokiamo smurto cunamį. Negana to, paveiktieji neišvengė mutacijų. Nors dabartinės nelaimės mus šiurpina, visai tikėtina, jog netrukus žiūrėsime į jas kaip į tylą prieš visą audrų virtinę. Ir jeigu mums maga ką nors pakeisti, griebtis veiksmų reikėtų nedelsiant. Nes vėliau tokios progos galime ir neturėti.

— Apie kokias mutacijas jūs šnekate? — paklausė Klėjus. Užuot atsakęs, Ardajus pažvelgė į dvylikametį Džordaną.

— Tavo eilė, jaunuoli.

— Aha... — berniukas trumpam susimąstė. — Jūs, bičiuliai, žinote, kad žmogus panaudoja tiktai menką dalį smegenų galios?

— Taip, — mažumą įsižeidęs patvirtino Tomas. — Aš skaičiau.

Džordanas kinktelėjo galva.

— Net jei pridėtume visas jų kontroliuojamas autonomines funkcijas ir pasąmonės stichiją — sapnus, nuojautą, lytinį potraukį ir panašius dalykus, — vis vien rodos, jog mūsų smegenys veikia tuščiąją eiga.

— Holmsai, jūs mane stulbinate, — pareiškė mažylis.

— Tomai, nevaizduok pižono, — papriekaištavo Alisa, ir Džordanas ją apdovanojo svajinga šypsena.

— Aš ir nevaizduoju. Vaikis — tikras proto bokštas.

— Gryna tiesa, — abejingai pritarė direktorius. — Džordanui kartais iškyla sunkumų su literatūrine anglų kalba, bet stipendiją jis gavo ne todėl, kad puikiai žaidė šokinėjančiais skridinėliais. — Matydamas, kad berniukas pasijuto nesmagiai, Ardajus ištiesė kaulėtus pirštus ir meiliai pašiaušė Džordano kaltūnus. — Prašau tęsti.

— Na... — vaikinukas patylėjo sumišęs, bet po akimirkos vėl įsivažiavo į ritmą. — Jei smegenys iš tiesų primintų kietuosius diskus, galima sakyti, jog mūsų kaušai būtų praktiškai tušti. — Džordanas pastebėjo, kad jo žodžiai suprantami tiktai Alisai. — Įsivaizduokite informacinę eilutę, kurioje parašyta: naudojami — 2 procentai, laisvi — 98 procentai. Niekas nenutuokia, kam reikalingi tie 98 procentai, bet juose slypi didelis potencialas. Pavyzdžiui, insultų aukos... kartais jos sugeba pasitelkti į pagalbą anksčiau nenaudotas smegenų sritis, kad išmoktų vaikščioti ir kalbėti. Rodos, tarsi tos zonos apsupa pažeistą vietą, ir išsiderinusias funkcijas padeda atgaivinti kitos smegenų dalys, panašios į nukentėjusią.

— Tau patinka tyrinėti sąmonę? — nustebo Klėjus.

— Mano susidomėjimas natūraliai išaugo iš potraukio kompiuteriams ir kibernetikai, — patraukė pečiais Džordanas. — Be to, ryju kiberpankines knygas. Viljamo Gibsono, Briuso Sterlingo, Džono Šir-lio...

— Nylo Styvensono? — pasufleravo Alisa. Berniukas nušvito.

— Nylas Styvensonas yra dievas.

— Nenukrypk nuo temos, — švelniai perspėjo direktorius. Džordanas gūžtelėjo.

— Jei ištrinsi kietąjį kompiuterio diską, savaime regeneruotis jis negalės... na, nebent Grego Biero romane. — Jis vėl nusišypsojo, bet dabar vypsnis, Klėjaus manymu, buvo nervingas ir greitai išblėso. Tikriausiai dėl Alisos, kuri akivaizdžiai jį svaigino. — Šiuo atžvilgiu žmonės nėra panašūs į mašinas.

— Tačiau viena yra išmokti vaikščioti po širdies smūgio ir visai kas kita — telepatijos būdu gebėti sujungti griausmadėžes į tinklą, — tarė Tomas. — Siuos du dalykus skiria praraja. — Jis droviai apsidairė

tarytum manydamas, kad aplinkinius prajuokins žodis „telepatija". Bet niekas nė nešyptelėjo.

— Kaip ir insultą nuo paties impulso, kuris pervėrė mobiliuosius, — atšovė Džordanas. — Asai su direktoriumi — mudu su direktoriumi galvojame, kad jis ne tik sunaikino smegenų turinį iki pat vienintelės neištrinamos kodo eilutės, bet ir kažką įjungė. Kažką, kas slypėjo žmonijoje milijonus metų, devyniasdešimt aštuoniuose procentuose nenaudojamo kietojo disko.

Klėjus vogčiomis nuleido rankeną ant revolverio, kurį aptiko Betės Nikerson virtuvėje, buožės.

— Nuspaudė gaiduką, — pasakė.

Džordano akys prašviesėjo.

— Būtent! Mutacinį gaiduką. Taip nebūtų atsitikę, jeigu ne nuodugnus ištrynimas. Ir dabar iš tų žmonių, — jei tik juos dar galima vadinti žmonėmis, — kuriasi... ne, auga...

— Vienas organizmas, — įsiterpė direktorius. — Štai, ką mes manome.

— Bet ne šiaip pulkas, — pridėjo berniukas. — Jų fokusai su grotuvais tėra pradžia. Kaip mažo vaiko mėginimai išmokti apsiauti batus. Įsivaizduokite, ką jie sugebės daryti po savaitės, mėnesio arba metų.

— Visai įmanoma, jog tu klysti, — išspaudė Tomas sausu kaip sudžiūvęs šakalys balsu.

— Bet gali būti, kad jis teisus, — paprieštaravo Alisa.

— Aišku, teisus, — sulinksėjo Ardajus ir siurbtelėjo karštos kakavos. — Kad ir kaip ten būtų, aš jau senas ir netrukus labinsiuos su giltine, todėl susitaikysiu su bet kokiu jūsų sprendimu. — Įsivyravo tylos pauzė, per kurią jis nužvelgė Klėjų, Alisą ir Tomą. — Jei tik jis bus teisingas.

— Pulkai bandys susivienyti, — tęsė Džordanas. — Net jei nepalaiko ryšio dabar, gana greitai jie sugebės girdėti vienas kitą.

— Nesąmonės, — užprotestavo Tomas. — Absurdas, kaip ir istorijos apie vaiduoklius.

— Galbūt, — sutiko Klėjus. — Bet žinote, man niekaip neduoda ramybės viena mintis. Šiuo metu naktys priklauso mums. O kas bus, jeigu pamišėliai nuspręs, kad jiems reikia mažiau miego? Arba nustos bijoti tamsos?

Keletą sekundžių visi tylėjo. Už lango sustiprėjo vėjo švilpesys. Klėjus gurkštelėjo atvėsusios kakavos, kuri, tiesą sakant, ir anksčiau tebuvo drungna. Kai vėl pakėlė akis, Alisa jau sėdėjo nustūmusi savo puodelį į šoną ir delne sugniaužusi talismanąvaikišką „Nike" sportbatuką.

— Aš noriu juos sunaikinti, — prabilo mergina. — Tuos, tysančius futbolo aikštėje, noriu sudoroti visus iki vieno. Nesakau „užmušti", nes

manau, jog Džordanas teisus. Pribaigsiu juos ne vardan žmonijos, o dėl motinos ir tėčio... jaučiu, kad jis irgi pražuvęs. Ir dėl draugių Vi-kės bei Tesės. Jos buvo geros bičiulės, bet niekur nevaikščiodavo be mobiliųjų. Dabar veikiausiai kirmija panašioje vietoje kaip šitas sukruštas stadionas. — Nuraudusi Alisa pažiūrėjo į direktorių. — Atleiskit, sere.

Senis numojo ranka.

— Ar tokia užduotis mūsų jėgoms? — paklausė ji. — Ar mes įstengsime juos nušluoti nuo žemės paviršiaus.

Čarlzas Ardajus, įkopęs į paskutinę savo karjeros stadiją — vadovavęs Geiteno akademijai, kai atėjo pasaulio pabaiga — prašiepė ėduonies išgraužtus dantis. Klėjus pamanė, jog daug ką atiduotų, jei turėtų galimybę ant popieriaus perteikti tą vypsnį, šaltą ir negailestingą.

— Panele Maksvel, — atsiliepė direktorius, — kodėl gi mums nepabandžius?

18

Kitą dieną, ketvirtą ryto, Tomas Makortas maksojo už pikniko stalelio tarp dviejų akademijos šiltnamių, kaip reikiant apgadintų nuo tada, kai telefonus persmelkė impulsas. Sėdėjo užsikėlęs kojas, kurias dar Maldene apavė „Reeboks" sportbačiais, ant suolelio, galvą nuleidęs ant rankų. Šias savo ruožtu laikė įrėmęs į kelius. Jo plaukų sruogas taršė vėjelis. Priešais mažylį įsitaisiusi Alisa parėmė smakrą ant sunertų pirštų. Merginos veidą nušvietė kelių prožektorių spinduliai, išraižę skruostus temdančius šešėlius. Nors ir nuvargusi, ji tebeskleidė žavesį, kurį suteikė netgi atšiauri šviesa. Šalia Alisos kiurksantis Ardajus atrodė paprasčiausiai išsekęs. Ties vieno šiltnamio galu lyg neramios dvasios raibuliavo pora dujinių Koulmano žibintų, nutvieskusių Klėjų su Džordanu. Tuodu išėjo laukan pro stiklines duris nepaisydami iš abiejų šiltnamio pusių žiojinčių skylių. Po sekundės vyriškis šleptelėjo greta Tomo, o berniukas, kaip įprastai, prisiglaudė prie direktoriaus. Vaikis atsidavė stipriu degalų bei trąšų kvapu, bet dar labiau — neviltimi. Keletą raktų rinkinių Klėjus nušveitė ant stalo, tarp žibintuvėlių. Lai guli čia, kol juos po keturių tūkstančių metų atras koks nors archeologas, pagalvojo jis.

— Atleiskit, — tyliai pratarė Ardajus, — aš tikrai maniau, kad užduotį atliksime be jokio vargo.

— Aha, — atsiliepė Klėjus. Darbas išties atrodė paprastas. Jiems tereikėjo degalais užpildyti šiltnamio laistytuvus, šiuos sukrauti į sunkvežimi, nuvažiuoti įTonio stadioną, pakeliui benzinu apšlakstant automobilio kėbulą, ir užžiebti degtuką. Jis išsižiojo ketindamas pasakyti Ardajui, jog Džordžas V. Bušas irgi tikėjosi lengvai susidorosiąs

su Iraku (kurą į purkštuvus — šliūkš; degtuką — brūkšt), bet susilaikė. Kam tas beprasmiškas žiaurumas.

— Tomai, kaip jautiesi? — paklausė Klėjus suvokęs, kad mažylis nepasižymi ištverme.

— Normaliai, tik nusiplūkęs. — Jis pakėlė galvą ir nusišypsojo. — Neįpratęs prie naktinės pamainos. Ką darysime dabar?

— Griūsime į lovas. Saulė patekės maždaug po keturiasdešimties minučių. — Rytuose dangus jau buvo šiek tiek prašvitęs.

— Taip nesąžininga, — išrėžė Alisa, tūžmingai pasitrynusi skruostus. — Mes stengėmės iš visųjėgų!

Jie tikrai stengėsi, tačiau nuolat susidurdavo su kliūtimis. Kiekviena smulki (ir, deja, bereikšmė) pergalė pareikalavo siutinančio užsispyrimo, kurį jo motina vadino „bolševiko viduriavimu". Iš dalies Klėjus norėjo kaltinti direktorių... bet niršo ir ant savęs, kad neapsvarstė Ardajaus pasiūlymo iš visų pusių. Sveikas protas tvirtino, esą senojo mokytojo planas pačirškinti futbolo aikštę prilygo mėginimams mostaguoti peiliu per susišaudymą. Tačiau mintis rodės viliojanti... Kol paaiškėjo, jog degalų saugykla įrengta užrakintame angare. Teko paaukoti pusvalandį naršant gretimą mokyklos inspektoriaus kabinetą, dujinių lempų šviesoje peržiūrint ant lentos sukabintus raktus, kurių, velniai rautų, niekas nesiteikė sužymėti. Garažo spyną atšaunantį raktą aptiko Džordanas.

Bet vėliau jie suprato, kad nepakaks vien ištraukti kaištį, nes vietoj šio, visų pirma, puikavosi dangtelis, užrakintas, kaip ir angaras. Bendražygiai turėjo grįžti į kabinetą ir vėl knaisiotis tarp raktų, kol pasisekė atrasti tinkamą. Alisa pastebėjo, jog dangtelis kyšo iš rezervuaro apačios. Kitaip tariant, sunkio jėgos veikiami degalai potvyniu plūstelės jiems į glėbį, jeigu prie ertmės nebus pritvirtintas sifonas arba žarna. Pastarosios jie dairėsi ištisą valandą, bet neišvydo nieko pa našaus. Tomas iš kažkokios kertės iškrapštė siaurą piltuvėlį kurį pamačius bičiulius kone apėmė isterija.

Kadangi sunkvežimių raktai irgi stokojo žymių (bent jau tokių, kokias suprastų automobilių parke nedirbę žmonės), ieškoti tinkamo jų komplekto vėl reikėjo bandymų ir klaidų metodu. Šįsyk darbas ėjosi sparčiau, nes už garažo stovėjo tiktai aštuonios mašinos.

Galų gale jie nupėdino į šiltnamius, kur surado ne tuziną, o viso labo aštuonis laistytuvus. Maža to, kiekviename tilpo ne po trisdešimt, o po dešimt galonų skysčio. Mėgindami užpildyti purkštuvus visi permirktų degalais, juolab kad tūkstančio pamišėlių neišnaikinsi aštuoniomis dešimtimis benzino galonų. Tai suvokę, Tomas. Alisa ir direktorius grįžo prie pikniko stalelio. Klėjus su Džordanu užsiliko šiltnamyje, idant pasižvalgytų didesnių laistytuvų, tačiau jie nieko nepešė.

— Mes aptikome kelis smulkius purkštuvėlius, — pasakė Klėjus. — Na, žinote, tuos su masyviais vamzdžiais.

— Ir stambesnius purkštuvus, — pridūrė Džordanas, — pilnus herbicidų ar kitokių augalų chemikalų. Pirmiausia derėtų juos išpilti, o tai reiškia, kad turėtume paslėpti veidus po kaukėmis, jei nenorime nusinuodyti dujomis.

— Tikrovė negailestinga, — niūriai suurzgė Alisa, pažiūrėjo į delne spaudžiamą sportbatuką ir įsigrūdo jį į kišenę.

Berniukas čiupo raktus nuo vieno techninės priežiūros pikapo.

— Mes galėtume nuvažiuoti į centrą, — pasiūlė. — Į „Patikimų" ūkinių prekių parduotuvę. Ten purkštuvų garantuotai rastume.

Tomas papurtė galvą.

— Iki jos — daugiau kaip mylia. O pagrindinė gatvė užversta nuolaužomis ir apleistomis mašinomis. Galbūt kai kurias aplenkti sugebėtume, bet ne visas. Važiuoti per pievas neįmanoma. Namai stovi pernelyg arti vieni kitų. Žmonės žygiuoja pėsčiomis ne be priežasties. —Jie matė klajūnų, minančių dviračių pedalus, bet ne itin daug. Sparčiai riedėdamas galėjai įsirėžti į užtvarą ir nulėkti nuo savo metalinio žirgo, net jeigu tas aprūpintas prožektoriumi.

— O jei pasirinktume šalutines gatveles? — paklausė direktorius.

— Šitą gal imybę siūlyčiau apsvarstyti rytojaus naktį — atsakė Klėjus. — Pirmiausia pėsčiomis išžvalgysime kelią ir tik tada sėsime prie sunkvežimio vairo. — Pamąstęs jis pridėjo: — Manau, parduotuvė prekiauja įvairaus storio žarnomis.

— Nematau, kad džiūgautum. — tarstelėjo Alisa.

Klėjus atsiduso.

— Na, užtverti siauras gatveles nesudėtinga. Būsime priversti plūktis, net jeigu mums labiau pasiseks negu šiandieną. Nė nežinau, ką daryti. Belieka tikėtis, kad šis variantas atrodys man patrauklesnis, kai išsimiegosiu ir atgausiu jėgas.

— Be abejo, atrodys, — nenuoširdžiai patikino direktorius. — Mums visiems.

— O kaip degalinė, įrengta priešais mokyklą? — nieko doro nesitikėdamas paklausė berniukas.

— Kokia degalinė? — kilstelėjo antakius Alisa.

— Jis kalba apie „Citgo", — paaiškino Ardajus. — Mes susiduriame su tomis pačiomis problemomis, Džordanai. — Rezervuaruose, po kolonėlėmis, pilna benzino, bet nėra elektros energijos, kuri padėtų išsiurbti kurą. Ir aš abejoju, ar ten būtų kanistrų, kuriuose tilptų daugiau nei penki galonai. Mano nuomone... — nebaigęs dėstyti savo nuomonės, direktorius pasiteiravo: — Kas yra, Klėjau?

Šis mintyse regėjo trijulę, šlubčiojančią palei degalinę. Vienas iš vyrų prilaikė moterį už juosmens.

— Jūs turite omenyje „Citgo", stovinčią kitoje gatvės pusėje?

— Taip...

— Bet ten buvo parduodamas ne vien benzinas. — Klėjus nė kiek tuo neabejojo, nes matė šalia degalinės dunksančią porelę sunkvežimių. Anuomet nemanė, jog tuodu gali praversti, todėl neatkreipė į juos dėmesio.

— Aš nesuprantu, kur jūs lenk... — direktorius užsikirto, įbedė žvilgsnį į Klėjaus akis ir dar kartelį pademonstravo negailestingąją šypseną. — O... — nutęsė. — Ooo. Vaje. O, taip.

Tomas ir Alisa spiginosi į juos nieko nesuvokdami. Džordanas paprasčiausiai lūkuriavo.

— Gal malonėsite mums iškloti, apie ką šnekėjote? — paprašė mažylis.

Klėjus prasižiojo, ketindamas pasidalyti savo mintimis, — jis buvo tikras, kad sumanymas išdegs, ir tokio puikaus plano nesiruošė slėpti nuo draugų, — bet tuo momentu Tonio stadione išblėso muzikos garsai. Ne šiaip nutruko, kaip kiekvieną rytą, o nėrė į tylą, tarytum kažkas spyriu būtų nuleidęs grotuvą lifto šachta.

— Jiems dar per anksti keltis, — sukuždėjo Džordanas.

Tomas griebė Klėjų už dilbio.

— Kažkas naujo, — ištarė. — Vienas iš prakeiktų „getų sprogdintojų“ tebeveikia, nors ir labai tyliai... Aš jį girdžiu.

Stiprus vėjas pūtė nuo futbolo aikštės, nes iš tos pusės gūsiai atnešė pūvančio maisto, trūnijančių ir neplautų kūnų dvoką kartu su vaiduokliškų ūbavimu — „Drambliuko pasivaikščiojimu“, kurį grojo Lorensas Velkas ir Šampanės muzikantai.

Staiga iš šiaurės vakarų krypties atsklido pamėkliška dejonė. Sunku pasakyti, kokį atstumąji vilnijo vėjo šuoruose — galbūt dešimt mylių, gal visas trisdešimt. Paskui stojo tyla... tyla... kurią ūmai nutraukė nebūdraujantys, bet ir nemiegantys padarai iš Tonio stadiono. Jų aimana skambėjo garsiau ir dusliau, kaip šmėklų dūsavimas, kylantis į juodą, žvaigždėtą dangų.

Alisa delnais prisidengė burną. Pro jos pirštus į viršų kyšojo sportinis batelis, aplink kurį išsprogo akys. Džordanas apsikabino direktorių ir veidu įsikniaubė į senio šoną.

— Pažiūrėk, Klėjau! — pašokęs, smilių bedęs į dausas, Tomas nukūrė žolėtu praėjimu, skiriančiu du apšiurusius šiltnamius. — Ar matai? Dieve mano, ar matai?

Šiaurės vakaruose, kur pasigirdo dejavimas, horizontą nutvieskė rausvai oranžinis, nenumaldomai aukštyn plintantis švytėjimas. Vėjo gūsiuose atplaukė pakartotinis gailus kauksmas... ir į jį vėl atsakė panašus, tik griausmingesnis ošimas, sklindantis iš Tonio stadiono.

Prie abiejų vyrų pribėgo Alisa. Įkandin jos atsiūbavo direktorius, apkabinęs Džordano pečius.

— Kas ten? — Klėjus parodė į žvilgesį, kuris jau ėmė blėsti.

— Turbūt Glen Folsas, — atsakė Ardajus. — O gal Liteltonas.

— Šiaip ar taip, pamišėliai skrunda, — tarė Tomas. — Čionykštė šutvė žino, kad jie dega. Matyt, išgirdo.
— Arba pajuto, — pataisė Alisa. Sudrebėjusi išsitiesė ir parodė dantis. — Nuoširdžiai viliuosi, jog mano spėjimas teisingesnis.
Tarytum atsakydamas į jos žodžius, Tonio stadione orą sudrebino vieningas balsų staugimas, bylojantis apie užuojautą arba, kas labiau tikėtina, bendrą visų bepročių patiriamą agoniją. Iš vieno grotuvo — to vienintelio, kuriame sukosi kompaktinis diskas, spėjo Klėjus — tebeskambėjo muzika. Po dešimties minučių prie jo prisijungė kiti. Ausis pasiekė netikėtai pagarsėjusi, „The Carpenters“ daina „Šalia tavęs“. Tuo metu direktorius Ardajus jau buvo nusivedęs juos atgal į Čitemo namelį. Neilgai trukus melodija vėl nutyko, bet šį kartą tiesiog išsijungė, kaip ir praėjusį rytą. Tolumoje, neaišku, už kiek mylių, pokštelėjo šūvis. Ir pasaulį, laukiantį kol tamsą pakeis dienos šviesa, užvaldė nyki tyluma.

19

Kai rytines dausas nušvietė saulė, kuri raudonais spinduliais perskrodė medžių šakas, telefoniniai pamišėliai lygiomis gretomis išlingavo iš futbolo aikštės į Geiteno centrą ir aplinkinius rajonus. Jie leidosi nuo kalvos į Akademijos aveniu pamažu išsisklaidydami, žingsniavo visiškai ramūs, tarytum prieš saulėtekį nieko nebūtų įvykę. Tačiau jų povyza Klėjui nekėlė jokio pasitikėjimo. Jeigu mes norime įgyvendinti planą, reikia nusigauti į „Citgo“ degalinę dar šiandien, tvirtino jis sau. Slankiojant po miestą dieną, keletą jų tikriausiai teks nušauti, bet rizikuoti vertėjo, nes būriu bepročiai vaikščiojo tiktai rytais.
„Mirusiųjų aušrą“, pasak Alisos, jie stebėjo iš valgomojo. Vėliau Tomas su direktoriumi patraukė į virtuvę. Klėjus rado juodu sėdinčius už stalo, kurį nutvieskė spindulių juostos, geriančius drungną kavą. Nespėjęs prasižioti ir išaiškinti, kuo ruošėsi užsiimti įsidienojus, pajuto, kaip jo riešą palietė Džordanas.
— Išsinešdino ne visi pakvaišėliai, — pranešė berniukas ir tylesniu balsu pridūrė: — Su kai kuriais iš jų lankiau mokyklą.
— O aš maniau, kad jie visi apsipirkinėja „K-mart“ prekybos centre, — atsiliepė Tomas. — Dairosi nukainotų produktų.
— Patys pažiūrėkite, — nuo tarpdurio šūktelėjo Alisa. — Sunku pasakyti, kas ten vyksta, bet mes greičiausiai stebime... kaip jūs ten vadinate... eilinį žingsnį į kitą evoliucijos stadiją?
— Neabejotinai, — suniurnėjo berniukas.
Stadione likę telefoniniai pamišėliai — maždaug šimtinė, Klėjaus manymu — iš po tribūnų vilko negyvėlius. Iš pradžių nešėjuos į mašinų stovėjimo aikštelę, plytinčią į pietus nuo stadiono, ir už ilgo, žemo mūrinio pastato. Atgal grįždavo tuščiomis rankomis.

— Ten, po stogu, nutiesti bėgimo takeliai, — pasakė direktorius. — Ir saugojama visa sportinė įranga. Už statinio driekiasi status šlaitas. Kertu lažybų, kad jie verčia lavonus nuo skardžio.

— Kurgi ne, — pasišlykštėjęs išlemeno Džordanas. — Meta tiesiai į pelkėtą šlaito apačią. Jie supus.

— Tokia visų lavonų dalia, — švelniai pastebėjo Tomas.

— Žinau, — berniuko balsas liudijo, kad jį gali tuojau supykinti. — Bet saulėje jie ims pūti sparčiau. — Po pauzės: — Sere?

— Taip. Džordanai?

— Aš mačiau Nojų Čatskį. Iš jūsiškio dramos skaitovų būrelio.

Mirtinai išblyškęs direktorius patapšnojo vaikui per petį.

— Išmesk jį iš galvos.

— Sunku, — pašnibždomis atsiliepė Džordanas. — Kartą Nojus mane fotografavo. Savo... na, žinote, kuo.

Jų laukė naujas netikėtumas. Nuo bendro būrio ūmai atiskyrė du tuzinai bičių-darbininkių, nulingavusių link šiltnamių, judančių „V" formos gretose, kurios žiūrovams priminė žąsų migraciją. Grupelėje kėblino ir Džordano atpažintas berniukas, Nojus Catskis. Likusieji negyvėlių šalintojai palydėjo saviškius žvilgsniais ir nupėdino takeliais, vedančiais į futbolo aikštę, pasirengę toliau žvejoti lavonus iš po atvirųjų tribūnų.

Po dvidešimties minučių į šiltnamius žygiavusi kompanija grįžo, šįkart vienoje vorelėje. Kai kurie rankose neturėjo nieko, tačiau dauguma stūmė karučius arba rankinius vežimėlius, kokiais gabenami masyvūs kalkių ir trąšų maišai. Gan veik į šias transporto priemones telefoniniai pamišėliai ėmė krauti kūnus, todėl darbas kaip reikiant paspartėjo.

— Pats tikriausias žingsnis į priekį, — pratarė Tomas.

— Gal net ne vienas, — pridūrė direktorius. — Jie tvarkosi savo buveinėje, naudojasi įrankiais.

— Man tai nepatinka, — sumurmėjo Klėjus.

Džordanas pakėlė į jį pabalusį, išsekusį, nevaikiškai susenusį veidą.

— Sveiki įstoję į klubą, — pasakė jis.

20

Jie miegojo iki pirmos valandos dienos. Paskui, įsitikinę, kad lavonų tampytojai atliko užduotį ir prisijungė prie draugijos, kuri išsisklaidė po miestą, visi penki nusileido nuo šlaito, iki kolonų, stūksančių abipus įvažiavimo į Geiteno akademijos teritoriją. Alisa atvirai išsišaipė iš Klėjaus aiškinimų, esą jiedu su Tomu turėtų imtis darbo vieni.

— Tik nereikia vaizduoti Betmeno ir Robino, — suniurnėjo ji.

— Vaje, o aš visada troškau būti šauniuoju vaikinuku, — vos pastebimai sušveplavo Tomas, bet kai mergina, gniauždama jau

apdriskusį sportbatuką, nudelbė jį šaltomis akimis, mažylis sumišo. — Nepyk.

— Į degalinę jūs galite eiti vieni du, — tarė Alisa. — Tačiau visi kiti privalo jus stebėti iš kitos gatvės pusės.

Direktorius norėjo, kad Džordanas liktų Čitemo namelyje. Berniukui nespėjus atsiliepti (veikiau, audringai užprotestuoti), mergina paklausė:

— Džordanai, ar tavo akys geros?

Jis nusišypsojo ir vėl pervėrė Alisą svajingu žvilgsniu.

— Puikios.

— Kompiuterinius žaidimus mėgai? Kalbu apie šaudykles.

— Be abejo. Žaidžiau jų begalę.

Ji padavė vaikiui pistoletą. Klėjui neprasprūdo pro akis tas faktas, kad berniukas, palietęs ginklą, suvirpėjo kaip kamertonas.

— Jeigu aš arba direktorius Ardajus liepsime tau šauti, ar tu nuspaust gaiduką?

— Taip.

Alisa atsigręžė į senį nutaisiusi provokuojančią ir drauge atsiprašančią veido išraišką.

— Mums pravers kiekvienas žmogus.

Direktorius nusileido, ir dabar jie stovėjo šalia akademijos vartų žiūrėdami į"Citgo" degalinę, įrengtą priešingoje gatvės pusėje, šiek tiek arčiau miesto. Iš savo vietos visi puikiai matė dar vieną, truputį mažesnį ženklą: ŽEMO SLĖGIO DUJOS. Šalia kolonėlės riogsojo vienas vienintelis, dulkėtas, regis, seniai apleistas automobilis praviromis vairuotojo durelėmis. Iš dešinės, vienų iš nedaugelio Naujojoje Anglijoje likusių guobų šešėlyje, slėpėsi du vilkikai, savo formomis panašūs į gigantiškus propano balionus. Ant kiekvieno iš jų juodavo užrašai: Žemo slėgio dujos ir Pietinei Niu Hempširo sričiai paslaugos teikiamos nuo 1982-ųjų.

Šioje Akademijos aveniu atkarpoje telefoniniai pamišėliai nesišlaistė. Apavas buvo matyti didžiumos namų prieangiuose, bet ne visų. Matyt, bėglių srautas pamažu seko. Dar per anksti daryti išvadas, perspėjo save Klėjus.

— Sere? Klėjau? Kas tai? — paklausė Džordanas, bedęs pirštu į alėją, sutampančią, aišku, su 102-uoju keliu, nors saulėtą, tykią popietę, kurią trikdė tik paukščių čiulbesys ir vėjo kedenamų lapų šiugždėjimas, tokia smulkmena labai lengvai galėjo iškristi iš galvos. Ant asfalto Klėjus pamatė rausva kreida pakeverzotus žodžius, bet neįstengdamas jų įskaityti krestelėjo galva.

— Pasirengęs? — kreipėsi į Tomą.

— Žinoma, — užtikrino mažylis. Stengėsi kalbėti abejingai, tačiau barzdaplaukiais apžėlusi jo gerklė įnirtingai pulsavo. — Tu — Betmenas. Aš — šaunusis vaikinukas Robinas.

Jie nukurnėjo per gatvę nepaleisdami iš rankų pistoletų. Rusišką automatą Klėjus paliko Alisai, nors ir būgštavo, kad ginklas išvers ją iš kojų, jei mergaitei vis dėlto teks šaudyti.

Kelio dangą puošė rausvas užrašas:

KEŠVAKAS.NERYŠ

— Supranti, ką tai reiškia? — paklausė Tomas.

Klėjus papurtė galvą. Jis nesuprato, tačiau nė kiek dėl to nesijaudino. Nūnai tenorėjo pasišalinti iš Akademijos aveniu vidurio, kur jautėsi ne saugiau negu skruzdėlė, ropojanti ryžių dubenėlyje. Jau ne pirmą kartą pagalvojo parduosiąs velniui sielą už galimybę sužinoti, kad jo sūnus — sveikas gyvas ir netūno ten, kur suaugusieji bruka ginklus vaikams, įsisavinusiems kompiuterinių žaidimų subtilybes. Argi ne keista? Klėjus manė nusistatęs prioritetus ir losiąs su kortomis, kurias šiuo momentu laikė rankoje, bet širdgėlą kurstančios mintys nutvilkydavo sąmonę pačiomis netikėčiausiomis akimirkomis.

Pranyk Džoni. Dabar ne vieta ir ne laikas apie tave mąstyti.

Vilkikai su propano cisternomis stovėjo tušti ir užrakinti, bet nieko baisaus. Šiandieną sėkmė nuo jų nenusigręžė. Raktai kabėjo ant lentos, valdytojo kabinete, po ženklu su įspėjimu: NUO 12 NAKTIES IKI 6 RYTO VAŽIUOTI DRAUDŽIAMA VISIEMS BE IŠIMTIES VILKIKAMS. Po kiekvienu raktu ant grandinėlės kadaravo mažutis propano balionėlis. Pusiaukelėje iki durų Tomas palietė Klėjaus petį.

Gatvės viduriu lygioje gretoje, bet ne koja į koją, braukė du telefoniniai pamišėliai. Vienas jų iš dėžutės traukė ir čiaumojo pyragėlius „Tvinkius“, buvo išsitepliojęs veidą grietinėle, trupiniais bei cukraus pudra. Kitas, moteriškos giminės padaras, prie krūtinės spaudė knygą, dydžio sulig kavos staliuku. Toji būtybė Klėjui panėšėjo į choristę, nešančią įspūdingų apimčių giesmyną. Knygos viršelį puošė nuotrauka, kurioje pro sūpynėmis virtusią padangą nėrė kolis. Paguodą teikė viena aplinkybė: moteris laikė knygą apverstą aukštyn kojomis. Dar labiau ramino bukos, beprasmės veidų išraiškos, ir tai, kad jiedu slampinėjo vieni — vadinasi, vidurdieniais bepročiai į pulką dar nesispiesdavo.

Tačiau knygos vaizdas jo nesužavėjo.

Ne, visiškai nesužavėjo.

Jie praėjo palei kolonas, už kurių Klėjus įžiūrėjo akis išputusius Alisą, Džordaną ir direktorių. Kai apdujėliai peržengė paslaptingą pranešimą KEŠVAKAS.NERYŠ, moteris ištiesė ranką link bendražygio skanėstų. Vyriškis nusisuko su visa dėžute. Sviedusi knygą ant asfalto (tomelis nusileido ant galinės nugarėlės, ir Klėjus išvydo pavadinimą: „100 mylimiausių pasaulio šunų“) ji vėl pabandė gauti pyragėlių. Palydovas skėlė įkyruolei antausį, ir dienos ryloje neįtikėtinai garsiai sušiureno jos plaukai. Tuodu nė sekundei nesiliovė judėję pirmyn. Moteris užbaubė: „Ooof“. Vyriškis atsakė (bent taip pasirodė Klėjui): „Yyyf“. Žygiuodama

pro „Citgo“ degalinę, ji dar kartelį pamėgino išgriebti „Tvinkių“ dėžutę. Šįkart pyragėlių savininkas atsivedėjęs vožė bendrei į sprandą, o tada įsimetė į burną eilinį gardėsį. Moteriškė sustojo. Pažiūrėjo į jį. Už poros žingsnių į priekį stabtelėjo ir vyriškis. Sustingo atgręžęs į ją nugarą.

Saulės sušildytoje degalinės kontoroje Klėjus kažką pajuto. Ne, pataisė save, ne kambaryje, o savyje. Aš gaudau kvapą lyg būčiau per greitai kopas laiptais.

Galbūt viskuo kaltas patalpoje įsivyravęs troškumas...

Tomas pasistiebė ir sukuždėjo jam į ausį:

— Jauti?

Linktelėjęs Klėjus parodė į rašomąjį stalą. Valdytojo kabinete nedvelkė nė menkiausias skersvėjis, bet stalą nukloję popieriaus lapai pastebimai virpėjo. Tarytum iš vonios ištekantis vanduo peleninėje tingiai suko ratus pelenai, kurie link vidurio stūmė dvi — ne, tris — nuorūkas.

Vyriškis atsisuko į moterį. Jųdviejų žvilgsniai susikirto. Veido išraiškų Klėjus neįskaitė, bet jautė, kaip ant jo rankų piestu stojas gyvaplaukiai ir girdėjo tylų žvangčiojimą. Garsą skleidė raktai, sukabinti ant lentos, po ženklu, kuris draudė vilkikams važinėti naktimis. Jie taip pat ėmė krutėti ir dabar dzingsėjo vienas į kitą.

— Oool — pakartojo beprotė, tiesdama ranką.

— Yyyn, — atšovė vyriškis, tedėvintis skarmalais virtusį kostiumą apsiavęs juodus, dulkėtus batus. Prieš šešias dienas, ko gero, darbavosi vidurinės grandies vadybininku, prekeiviu arba butų komplekso valdytoju. Šiuo metu vienintelį turtą jam atstojo „Tvinkių“ pyragėlių dėžutė, kurią pakvaišėlis spaudė prie krūtinės įnirtingai drebindamas lipnią burną.

— Oool — neatlyžo moteris, ir vietoj vienos rankos ištiesė abi. Parodė nuo neatmenamų laikų žinomą gestą: duokš. Raktai suskimbčiojo smarkiau. Viršuje pasigirdo zvimbimas — bzzzt, kai sumirksėjo ir užgeso fluorescencinė lempa, neprijungta prie jokio energijos tiekimo šaltinio. Nuo vidurinės kolonėlės ant betoninės pakylos žvangėdamas nukrito žarnos antgalis.

— Ooo, — atsiliepė vyras ir suglebęs nukorė pečius. Ore vyravusi įtampa nelauktai išgaravo. Ant lentos nustojo tilindžiuoti raktai. Pelenai paskutinį kartą lėtai apsuko ratą savo apdaužytame, metaliniame relikvijoriuje ir galiausiai sustingo. Nė nesuprastum, jog kažkas įvyko, pamanė Klėjus,.jei ne antgalis, dribtelėjęs ant žemės, ir cigarečių nuorūkos, sustumtos į vieną krūvelę.

— Ooo, — pareiškė moteris, tebelaikydama į priekį atkištas rankas. Bendražygis pajudėjo jos pusėn. Baidyklė apšnerkštais plaukais stvė rė „Tvinkius“ ir susikimšo juos į burną su visais popierėliais. Kaip ir prieš kelias akimirkas, Klėjų apėmė palengvėjimas... šioks toks. Tuodu vėl nukėblino centro kryptimi. Moteris trumpam sustojo ir išspjovė celofanu

aplipusią įdaro masę. I „100 mylimiausių pasaulio šunų“ nė neatkreipė dėmesio.

— Kas čia buvo? — tyliu, virpančiu balsu išspaudė Tomas, kai porelė beveik pranyko iš akiračio.

— Nežinau, bet man tai nepatinka, — atsakė Klėjus, delne gniauždamas raktus nuo vilkikų su propano cisternomis. Vieną rinkinį įteikė mažyliui. — Suvaldysi mašiną su mechanine pavarų dėže?

— Vairavimo mokykloje mus sodino tiktai prie mechaninės pavarų dėžės. O kaip tu? Pajėgsi?

Klėjus kantriai nusišypsojo.

— Aš nesu „žydras“, Tomai. Įprastos lytinės pakraipos vyrukai žino, kaip keisti mechanines pavaras, be jokių instrukcijų. Kaltink mūsų instinktus.

— Labai juokinga. — Mažylis praktiškai nesiklausė. Vis dar spoksojo į nutolstančią keistąją porelę. Kuo toliau, tuo nuožmiau tvinkčiojo jo gerklė. — Pasauliui vis vien galas, tad pradėkime homikų medžioklę, ar ne?

— Teisingai. Bet medžiojami bus ne vien „žydri“, jeigu jie įvaldys tą mėšlą. Imkimės darbo.

Jis žengė link durų, bet sustojo pajutęs Tomo prisilietimą.

— Klausyk, aš nežinau, ar kiti ką nors pastebėjo... bet jeigu ne, gal jiems nereikėtų nieko pasakoti?

Klėjus prisiminė, kaip Džordanas stengėsi nepaleisti direktoriaus iš akių, kaip Alisa spūsčiodavo savo kraupųjį sportbatuką arba laikydavo ten, kur galėdavo jį pasiekti ranka. Mintyse išvydo ratilus, supančius bendražygių akis, ir pagalvojo apie planą kurį jie ketino įgyvendinti šį vakarą. Armagedonas — turbūt per stiprus žodis, bet geresnio Klėjus nesumąstė. Kad ir kuo tapo telefoniniai pamišėliai, kadaise jie buvo žmonės, tad sumanymas iškepti tuos padarus gyvus džiaugsmo nekėlė. Vien įsivaizdavus žudynes, sąmonę nutvilkydavo peršulys.

— Neprieštarauju, — pagaliau atsakė. — Kilk į kalną įjungęs žemą pavarą, gerai?

— Žemiausią, kokią tik rasiu, — užtikrino Tomas. Abu vyrai nukulniavo link vilkikų. — O kiek, tavo manymu, jie turi pavarų?

— Mums užteks ir pirmosios.

— Matant, kaip jie stovi, tau greičiausiai reikės pasiieškoti atbulinės.

— Nė velnio, — atšovė Klėjus. — Kokia nauda iš pasaulio pabaigos, jei negali važiuoti tiesiai pro sumautą tvorą?

Būtent taip jie ir padarė.

21

Akademijos kalva direktorius Ardajus ir vienintelis likęs jo mokinys vadino aukštą, banguotą šlaitą, kuris nuo mokyklos pastatų leidosi link

pagrindinio kelio. Ten vis dar žaliavo žolė, o šią dengė vos vienas kitas nukritęs lapas. Popietė užleido vietą ankstyvam vakarui, bet ant šlaito telefoniniai pamišėliai dar nepasirodė. Alisa įniko žingsniais matuoti Čitemo namelio koridorių, bet gana dažnai sustodavo greta švieslangio, pro kurį atsiverdavo puikus vaizdas į Akademijos kalvą, porą auditorijų rūmų ir Tonio stadioną. Sportinį batelį mergina vėl prisirišo prie riešo.

Kiti sėdėjo virtuvėje ir iš skardinių gėrė kolą.

— Jie negrįžta, — pranešė mergina po eilinio rato. — Greičiausiai su žinojo mūsų planus — galbūt telepatiškai — ir nutarė iš čia išsinešdinti.

Apsukusi dar du ratus (kiekvieną sykį stabtelėdama, pažiūrėdama pro didįjį svetainės langą) ji vėl įkišo galvą į virtuvę.

— O gal prasidėjo visuotinė migracija? Galbūt žiemai jie išlėkė į pietus kaip prakeiktos liepsnelės?

Iš tarpdurio mergina pranyko nesulaukusi atsakymo. Koridoriuje pasigirdo žingsniai — tolstantys ir artėjantys, tolstantys ir artėjantys.

— Ji man primena Ahabą, medžiojanti Mobį, — pastebėjo direktorius.

— Eminemas gal ir mulkis, bet dėl Mobio nesuklydo, — niūriai sumurmėjo Tomas.

— Nesupratau? — kilstelėjo antakius Ardajus.

Mažylis numojo ranka.

Džordanas pažvelgė į laikrodį.

— Vakar jie grįžo pusvalandžiu vėliau. Nemanote, kad reikėtų ją perspėti?

— Neverta, — atsakė Klėjus. — Leiskime Alisai pačiai sutramdyti emocijas.

— Ji gerokai persigandusi, ar ne, sere?

— O tu ramus?

— Iš siaubo man dreba kinkos, — tyliai prisipažino vaikas.

Vėl išdygusi prie virtuvės durų Alisa pareiškė:

— Manau, visiems bus geriau, jeigu pamišėliai nepasirodys. Nežinau, ar jie išties perkrauna savo smegenis, bet tie padarai susiję su kažkokiais bjauriais kerais. Pajutau juos šią popietę. Prisimenate moterį su knyga ir vyrą su „Tvinkiais"? — mergina palingavo galva. — Šlykštus burtai.

Niekam nespėjus atsakyti, ji grįžo į sargybą. Po riešu susiūbavo sportbatukas.

Direktorius įbedė akis į Džordaną.

— Tu ką nors jautei, sūneli? Berniukas padvejojo, bet atsiliepė:

— Kažką tikrai pajutau. Man ant sprando atsistojo gyvaplaukiai. Ardajus nukreipė žvilgsnį į du vyrus, sėdinčius priešingoje stalo pusėje.

— O judu? Juk buvote arčiau?

Klėjų ir Tomą išgelbėjo Alisa, kuri įlėkė į virtuvę įraudusiais skruostais, išplėtusi akis. į grindų plyteles cypčiojojos sportbačių padai.

— Jie ateina, — šūktelėjo mergina.

22

Visi keturi pro švieslangį stebėjo, kaip telefoniniai pamišėliai susiliejančiomis gretomis kopė į Akademijos kalvą. Ilgi, sulipę, ant žolės nutįsę jų šešėliai priminė vėjo malūnėlį, kuris susitraukė ir, rodės, įniko suktis, kai jų virtinės priartėjo prie skliautinio praėjimo — Tonio arkos, pasak Džordano ir direktoriaus.

Alisai veikiant reikėjo įsikibti į savo talismaną. Nusiplėšusi sportbatuką nuo riešo, ėmė mėšlungiškai jį maigyti.

— Jie pamatys, ką mes prikrėtėme, ir apsisuks, — greitakalbe sušnypštė. — Jeigu jau pradėjo rankioti knygas, matyt, įgavo bent lašą proto.

— Pažiūrėsime, — atsiliepė Klėjus. Jis beveik neabejojo, jog telefoniniai pamišėliai sueis į Tonio stadioną, net jeigu keistajai grupinei sąmonei kels nerimą ten atsivėręs vaizdas. Netrukus žemę apgaubs tamsa, o kitos poilsiavietės jie neturėjo. Galvoje Šmėkštelėjo lopšinės, kurią jam niūniuodavo motina, nuotrupa: nuvargai per dienelę, mažuli.

— Tikiuosi, kad jie sulįs į stadioną ir ten pasiliks, — tyliau nei bet kada anksčiau suniurnėjo Alisa. — Jaučiuosi taip, lyg tuojau sprogčiau, — mergina prunkštelėjo. — Bet juk sprogti turėtų jie, tiesa? Jie. — Tomas atsisuko į merginą, ir ši burbtelėjo: — Viskas gerai. Nieko man nėra, tad neaušink burnos.

— Aš tik norėjau pasakyti, jog kaip bus, taip bus. — Naujaamžiškas mėšlas. Kalbi kaip mano tėvas.

Nuotraukų rėmelių karalius. — Ji atžagaria ranka patrynė skruostą, kuriuo nuvarvė jo ašara.

— Aprimk, Alisa. Verčiau žiūrėk pro langą.

— Pasistengsiu, gerai? Pasistengsiu.

— Ir liaukis žaidusi su tuo sportbatuku, — irzliai paprašė Džordanas. — Jo žlegsėjimas veda mane iš proto.

Mergina įsmeigė akis į sportinį batelį tarsi būtų nustebusi ir vėl prisirišo jį prie riešo. Bendražygių akiratyje telefoniniai pamišėliai vientisu srautu plūstelėjo pro Tonio arką. Žygiavo nesistumdydami ir taip darniai, kad šiuo atžvilgiu jiems nebūtų prilygusi jokia minia, kuri brautųsi į stadioną per absolventų susitikimo savaitgalį, idant pažiūrėtų futbolo rungtynes. Jie matė, kaip įveikę praėjimą bepročiai išsisklaidė ir užtvindė nuožulnius takus. Žiūrovai būgštavo, kad žemyn į aikštę srūvanti tėkmė ims lėtėti ir galiausiai sustos, bet nieko panašaus neįvyko. Slubčiojantys, žaizdoti, vienas kitą prilaikantys atsilikėliai suėjo į stadioną kur kas anksčiau nei raudonuojanti saulė nusileido už bendrabučių pastatų, stūksančių vakarinėje akademijos dalyje. Jie grįžo namolio kaip karveliai, parskridę į savo lizdus, arba kregždės — į

Kapistrano bažnyčią. Praėjus penkioms minutėms nuo to momento, kai tamsėjančiame danguje nušvito vakarė žvaigždė, Dynas Martinas užtraukė: „Kada nors kažką pamilsta visi“.

— Aš veltui nerimavau, ar ne? — išsižiojo Alisa. — Kartais elgiuosi, kaip tikra pakvaišėlė. Taip sako mano tėvas.

— Ne, — paprieštaravo direktorius. — Visi pakvaišėliai turėjo mobiliuosius, brangute. Štai kodėl jie spiečiasi ana ten, stadione, o tu esi čia, su mumis.

— Įdomu, kaip likimas susiklostė Ratui, — tarė Tomas.

— O man įdomu, kaip sekasi Džoniui, — pasakė Klėjus. — Džoniui ir Šaronai.

23

Tą vėjuotą rudenio naktį, dešimtą valandą, šviečiant beveik sudilusiam mėnuliui, Klėjus su Tomu stovėjo orkestrui skirtoje nišoje, įrengtoje už vieno futbolo aikštės galo. Priešais juodu stovėjo betoninė užtvara, dydžio sulig žmogaus juosmeniu. Iš vejos pusės ji buvo apmušta storu minkštos medžiagos sluoksniu. Porelei iš šono dunksojo keletas rūdijančių, muzikantams skirtų pultų, ant kurių vėjas supūtė išdraskytų maišelių bei popiergalių krūvas. Jiems už nugaros ir iš viršaus, atvirosiose tribūnose, aukštą direktoriaus figūrą, parimusią ant liaunos lazdos, supo Džordanas ir Alisa.

Per stadioną nuvilnijo komiškai didingai sustiprintas Debės Būn balsas. Paprastai ją pakeisdavo Li Ana Vomak, kurios daina „Tikiuosi, tu šoki“ galiausiai užleisdavo vietą Lorensui Velkui ir Sampanės muzikantams. Bet vargu ar taip įvyks šįvakar.

Sustiprėjusio vėjo gūsiai atnešė lavonų, pūvančių pelkėje, už bėgimo takelio pastato, smarvę ir purvo bei prakaito kvapą, sklindantį nuo gyvųjų, kurie spaudėsi futbolo aikštėje. Jei tik jų būseną galima pavadinti gyvavimu, pamanė Klėjus ir mintyse karčiai vyptelėjo. Racionalių aiškinimų paieškos jau seniai tapo mėgstamiausiu žmonijos užsiėmimu, bet šiandieną jam savęs prigauti nepavyks: kad ir kas buvo tie pamišėliai, jie priklausė gyviesiems, kaip ir pats Klėjus.

— Ko tu lauki? — sumurmėjo Tomas.

— Nieko... visiškai nieko.

Iš dėklo, kurį Alisa aptiko Nikersonų rūsyje, Klėjus išsitraukė užtaisytą, senamadišką 45 kalibro „Koltą“. Mergina siūlė paimti automatinę šaudyklę, iki šiol taip ir neišbandytą, tačiau jis atsisakė tvirtindamas, esą jei darbui netiks pistoletas, tai nepadės ir kiti ginklai.

— Nesuprantu, kodėl tau nepatinka automatas, — patraukė pečiais Alisa. — Juk jis švirkščia trisdešimt ar keturiasdešimt kulkų per sekundę. Vilkikus be vargo paverstum sūrio tarkomis.

Klėjus su tuo sutiko, bet priminė, kad šią naktį jie ruošiasi kai ką padegti, o ne sunaikinti, ir paaiškino, kokią neteisėtą amuniciją Arnis Nikersonas parūpino žmonai. 45 kalibro skeveldrinius šaudmenis, kadaise vadintus dumdumais.

— Gerai, — nusileido ji, — bet jei nepasiseks, tau vis vien reikėtų išbandyti poną Mitruolį. Nebent tipeliai iš stadiono jus... — užuot pasakiusi „puls“, Alisa sumataravo dviem pirštais lyg kojomis. — Jei taip atsitiks, raitykit kulnus.

Vėjas nuo švieslentės atplėšė sudriskusios vėliavos atraižą, ir toji ėmė pleventi virš sausakimšai susigrūdusių miegalių. Aplink aikštę tarytum pakibusios ore raudonavo griausmadėžių lemputės. Iš visų grotuvų sklido muzika, nors tik viename iš jų sukosi kompaktinis diskas. Medžiagos rėžis užkliuvo už vilkiko buferio, paplazdėjo keletą sekundžių ir nuslydęs pranyko naktyje. Automobiliai su dujų cisternomis stovėjo viduryje aikštės, iškilę virš masės tysančių pavidalų nelyginant groteskiški metaliniai stalkalniai. Telefoniniai pamišėliai drybsojo po mašinomis ir supo jas iš visų pusių, taip arti, jog kai kurie gulėjo įspausti į ratus. Klėjus vėl pagalvojo apie karvelius ir devyniolikto šimtmečio medžiotojus, kuokomis taškiusius jų smegenis. Visa rūšis išnyko dar neprasidėjus dvidešimtam amžiui... antra vertus, tie gyviai tebuvo paukščiai su kvailomis, persikrauti nepajėgiančiomis smegenėlėmis.

— Klėjau? — tyliai prabilo Tomas. — Ar tu tikrai nori surengti šitas skerdynes?

— Ne. — Paskutiniu momentu jam iškilo daug neatsakytų klausimų. Pavyzdžiui, ko imtis, jeigu sumanymas neišdegs? Arba ką reikės daryti Jei įvykiai klostysis pagal planą? Karveliai nebuvo pajėgūs kerštauti. O aikštėje sugriuvę padarai... — Ne, bet eisiu iki galo.

— Tuomet pirmyn, — paragino Tomas. — Nes, neskaitant visų kitų dalykų, dainos „Tu apšvietei mano gyvenimą“ kūrėjui derėtų pragare dulkinti negyvas žiurkes.

Klėjus ištiesė dešiniąją ranką, kurioje laikė pistoletą, suėmė riešą kairiosios pirštais ir nusitaikė į vieno vilkiko cisterną. Paleis porą kulkų į šią, kitas dvi susmeigs į gretimą. Jei reikės, kiekvienai liks dar po vieną šūvį. O jeigu nieko nepeš pleškindamas iš revolverio, čiups automatinį ginklą, Alisos pakrikštytą ponu Mitruoliu.

— Neužmiršk pritūpti, sprogus cisternai, — perspėjo Tomą.

— Nesijaudink. — Mažylis perkreipė veidą laukdamas „Kolto“ pokštelėjimo arba to, kas jį lydės.

Debė Būn įkvėpė oro pasirengusį išgiedoti baigiamąsias dainos gaidas. Klėjus pats nesuprato kodėl, bet jautė privaląs ją nutraukti. Būsi mulkis, jei prašausi iš tokio atstumo, pagalvojo jis ir nuspaudė gaiduką.

Antro šūvio neprireikė. Cisternos viduryje sužibo ryškiai raudona gėlė. Toji savo ruožtu nutvieskė įlenktą metalinį paviršių, kuris prieš sekundę buvo lygut lygutėlis. Talpyklos gelmėje kunkuliavo pragaras. Staiga gėlės kontūrai išskydo, ir ji virto sraunia upe, o raudonis įgavo baltai oranžinį atspalvį.

— Žemyn! — suriko Klėjus ir užgriuvo mažylį tą pačią akimirką, kai nakties tamsą pakeitė dykumos vidurdienis. Ausis užgulusį riaumojimą lydėjo toks griausmingas BA-BABACH, kad sprogimas persismelkė iki kaulų smegenų. Virš galvos prašvilpė šrapnelis. Jam pasirodė, jog Tomas kažką suspiegė, tačiau tuo garantuotas nebuvo, nes pasaulį ūmai sudrebino dar vienas gausmas, ir oras ėmė kaisti — vis stipriau ir stipriau.

Klėjus stvėrė mažylį už pakarpos kartu užgriebdamas dalį apykaklės ir nutempė jį betoniniu taku, vedančiu į atviras tribūnas. Pats driuokė beveik užsimerkęs, kad jo neapžlibintų akinantis švytėjimas, kuris užsiplieskė futbolo aikštėje. Dešinėje pusėje, ant pagalbinių suolelių, žnegtelėjo didžiulis agregatas. Ko gero, variklis, pamanė Klėjus beveik neabejodamas, kad jam po kojomis traška į šipulius sudraskyti muzikantų pultai.

Tomas staugė, jo akiniai buvo pakrypę ant šono, tačiau ant kojų mažylis išsilaikė, ir iš pirmo žvilgsnio atrodė nesužeistas. Juodu leke taku į viršutinius stadiono sektorius, kaip iš Gomoros sprunkantys bėgliai. Priešais Klėjus matė abiejų šešėlius, ištįsusius ir plonyčius nelyginant voratinklio gijos. Aplinkui į tribūnas bumbsėjo iš aikštės atskriejię objektai: rankos, kojos, buferio gabalas, moters galva liepsnojančiais plaukais. Už nugaros driokstelėjo antras BA-BABACH, o gal jau trečias, ir šįsyk paleido gerklę pats Klėjus. Kojos susipynė, ir jis dribo. Visas pasaulis nenumaldomai kaito, akis raižė vis ryškėjanti šviesa, todėl jis jautėsi lyg būtų atsidūręs garso studijoje, kuri priklausė Aukščiausiajam.

Mes nesuvokėme, ką darome, pagalvojo žvelgdamas į sulipusius šaltmėtinius saldainius, kreivą šleivą metinukų dėžutę, mėlyną kepuraitę su užrašu „Pepsi“. Nė neįsivaizdavome, kas įvyks, ir dabar už savo nuodėmes mokėsime visą suknistą gyvenimą.

— Kelkis! — suriko Tomas, kurio balsas, regis, sklido iš tolybių.

Klėjus pajuto, kaip jo dilbį trūkčioja liauni mažylio pirštai. Staiga išvydo ir Alisą, įsikibusią į kitą jo ranką. Šviesoje mergina spindėjo.

Sportbatukas šokčiojo po riešu it pritvirtintas prie spyruoklės. Ji buvo aptiškusi krauju, apdrabstyta drabužių lopinėliais ir garuojančios mėsos gabaliukais.

Klėjus įsirėmė alkūnėmis į žemę, galop priklupo ant vieno kelio. Alisa privertė jį atsistoti iš visų jėgų tempdama aukštyn. Užnugaryje tarsi drakonas maurojo propanas. Prie trijulės šuoliais atlėkė Džordanas.

Berniukui iš paskos svirduliavo direktorius — kiekviena raukšlele, vagojančia išraudusius Ardajaus skruostus, tekėjo prakaitas.

— Ne, Džordanai, ne! — užkriokė Tomas. — Patrauk jį iš kelio! — vaikis paklusniai apglėbė senį per juosmenį ir nustūmė į Šoną. Prie Alisos kojų teškės degantis liemuo su žiedeliu bamboje, ir mergina spyrė jį nuo tako. Penkis metus žaidžiau futbolą, prisiminė Klėjus jos žodžius. Kai ant Alisos viršugalvio nupleveno liepsnojantys marškiniai, jis spėjo nušveisti draiskanas ant žemės, kol neužsidegė mergaitės plaukai.

Nuožulnaus tako viršuje, į paskutines rezervuotas vietas, įsirėžė pusė automobilio ašies su ratu, nuo kurio į visas puses plaikstėsi ugnies liežuviai. Jeigu gremėzdiška nuolauža būtų užstojusi kelią, penketukas būtųpačirškintas — bent jau direktorius. Laimei, erdvės užteko, kad sulaikę kvapą jie įstengtų įveikti tirštą dūmų užsklandą. Po akimirkos bėgliai nusvyravo pro sukamuosius vartelius. Džordanas su Klėjumi, kuriam mataruojanti Ardajaus lazda porą sykių trinktelėjo per ausį, kone vilko senį. Tačiau praėjus pusei minutės nuo to momento, kai pasisekė sėkmingai prasmukti pro degantį ratą, jie pasiekė Tonio stadiono arką. Atsisukę, nutaisę vienodas apdujusias veido išraiškas, kurios priklausė žmonėms, negalintiems patikėti savo akimis, visi įsistebeilijo į milžinišką ugnies stulpą, kylantį virš atvirųjų tribūnų ir žurnalistams skirtos užtvaros.

Ant šaligatvio, greta bilietų pardavimo kabinos, nupleveno liepsnojantis vėliavos skarmalas, įkandin savęs jis išspjovė kelias žiežirbas ir galiausiai sustingo.

— Ar tu žinojai, jog taip atsitiks? — paklausė Tomas. Jo akis supo balti ratilai, kaktą ir skruostus nudažė raudonis. Pusė ūsiukų apsvilo.

Klėjus girdėjo bendražygio balsą, bet, kaip ir anksčiau, atrodė, jog tas sklinda iš tolumos. Tiesą pasakius, prislopo visi garsai, tarytum į ausis jis būtų susikišęs vatos gniužulus arba kamštelius, kuriuos Arnis Nikersonas įteikdavo savo antrajai pusei, kai nusivesdavo žmoną į jų mėgstamą šaudyklą, kur abu veikiausiai pleškindavo į taikinius nuo savo diržų nenusegę nei mobiliųjų, nei pranešimų gaviklių.

— Ar tu žinojai? — Tomas pabandė jį supurtyti, bet tik nuplėšė dalį marškinių.

— Ne, po velnių, gal tu proto netekai? — Klėjui dingojosi, kad jo balsas ne tiek kimus, kiek sukepąs. — Nejau galvoji, jog būčiau ten stovėjęs, jei būčiau žinojęs? Mus išgelbėjo toji betoninė užtvara. Jeigu ne ji, būtume perpjauti pusiau. Arba išgaravę.

Neįtikėtina, bet Tomas išsišiepė.

— Aš sudraskiau tavo marškinius.

Klėjui magėjo mažyliui užvožti, bet drauge apglėbti ir išbučiuoti — vien todėl, kad šis liko gyvas.

— Aš noriu grįžti po stogu, — tarė Džordanas iš baimės drebančiu balsu.

— Be jokių abejonių, mes privalome atsitraukti nuo stadiono saugiu atstumu, — pritarė direktorius. Akivaizdžiai virpėdamas jis spiginosi į pragarą, kuris išplito virš atvirųjų tribūnų.

— Ar paeisite, sere? — pasiteiravo Tomas.

— O taip. Jei tik Džordanas padės, iki namų kaip nors nusigausiu.

— Mes juos pričiupome, — prabilo Alisa, nuo savęs atsainiai braukdama mėsgalius, ant drabužių palikdama kraujo dryžius. Tokių akių, kokias Klėjus išvydo merginos veide, jam neteko matyti per visą gyvenimą. Na, nebent vienoje kitoje nuotraukoje ir įkvepiančiuose šeštame bei septintame dešimtmečiuose gyvavusio komiksų meno pavyzdžiuose. Jis prisiminė, kaip vaikystėje dalyvavo komiksų gerbėjų konvente ir girdėjo Volasą Vudą pasakojant apie savo mėginimus nupiešti tai, ką pats dailininkas vadino „panikos žvilgsniu“. Dabar šis atsispindėjo penkiolikmetės, priemiestyje gyvenusios mergaitės veide.

— Alisa, eime, — paragino ją Klėjus. — Mums reikia grįžti į Čitemo namelį ir susikrauti mantą. Turime iš čia nešdintis. — Sulig paskutiniu! žodžiu jis suvokė, jog nori pakartoti įspėjimą ir įsitikinti, ar tame yra tiesos. Kai antrą sykį įgarsino savo mintis, pasijuto esąs ne vien teisus, bet ir persigandęs.

Ji turbūt negirdėjo, ką sakė Klėjus. Alisa džiūgavo — persisotino triumfu kaip vaikas, kuris Helouvyno dieną grįždamas namo sužiaumojo gautus saldainius. Merginos akių vyzdžiai pliskėjo ugnimi.

— Ten niekas negalėjo išgyventi.

I Tomas griebė Klėjų už rankos. Nuo spustelėjimo jį nutvilkė skausmas, koks persmelkia, jei nusvilus saulėje kas nors prisiliečia prie tavo odos.

— Ko apniukai?

— Manau, mes suklydome, — atsakė Klėjus.

— Nuojauta? Kaip degalinėje? — po perkreiptais akinukais žvilgėjo skvarbios Tomo akys. — Kai vyras ir moteris grūmėsi dėl prakeiktų pyr...

— Ne, aš tik galvoju, kad mes padarėme klaidą. — Tiesą sakant, jis žinojo. — Judinkimės. Mums reikėtų pasišalinti iš akademijos dar šią naktį.

— Tebūnie, — linktelėjo mažylis. — Eime, Alisa.

Mergina nužingsniavo taku, vedančiu prie Čitemo namelio, kur už didžiojo švieslangio tebešvietė jų palikta pora dujinių žibintų. Netrukus vėl atsigręžė į stadioną. Ugnis užliejo tiek žurnalistų vietas, tiek atvirąsias tribūnas. Virš futbolo aikštės užgeso žvaigždės. Iš Mėnulio beliko vaiduokliškas pavidalas, kaitros migloje, pakibusioje virš liepsnų jūros, šokantis beprotišką pasiutpolkę.

— Jie žuvo, pranyko, suskrudo, — iškošė Alisa. — Dek, mažuli, de... Būtent tada pasigirdo riksmas, atsklidęs ne iš Glens Folso ar Liteltono, o tiesiai iš užnugario. Šį kartą pamėklės dejonės garsas nepriminė. Skambėjo kaip agoniškas klyksmas, priklausantis kažkokiai esybei, — Klejaus įsitikinimu, sąmoningai esybei, — kuri išniro iš miego gelmių ir suvokė pleškanti.

Alisa išsprogino akis, suspigo ir delnais užsispaudė ausis — Atsitraukim! — šūktelėjo berniukas, griebęs direktoriui už riešo — Sere, mes privalome atsitraukti!

— Per vėlu, Džordanai, — pasakė Ardajus.

Po valandos į laukujės Čitemo namelio duris jau rėmėsi pilnesnės nei kada nors anksčiau jų kuprinės. Kiekyienoje glūdėjo po kelis marškinius, maišeliai su riešutų bei razinų mišiniu, sulčių atsargos, „Slim Džims‟ jautienos lazdelės ir žibintuvėliai su elementais. Klėjus ragino Tomą ir Alisą kuo skubiau susikrauti mantą, ir dabar būtent jis nuolat landžiojo į svetainę, kur pro didįjį langą mestelėdavo akį laukan.

24

Akinanti užsiplieskusių dujų čiurkšlė galop nusėdo, bet atvirosios tribūnos, kaip ir žurnalistų užtvara, vis dar skendėjo liepsnose. Pats Tonio stadionas žaižaravo naktyje tarytum kalvėje apdorojama pasaga. Iš gulinčiųjų aikštėje išsigelbėti negalėjo niekas — Alisa buvo teisi, tačiau pakeliui į Čitemo namelį (direktorius kėblino nelyginant senas girtuoklis, kad ir kaip draugai stengėsi jį prilaikyti), jų ausis du sykius pasiekė vaiduokliškos aimanos, kurias iš kitų pulkų atnešė vėjas. Klėjus sau tvirtino, esą tose dejonėse negirdėti jokio pykčio, tikino save, kad viskuo kalta įsiaudrinusi jo vaizduotė (prasikaltusio žmogaus, masines žudynes sukėlusio galvažudžio vaizduotė), bet giliai širdyje tuo netikėjo.

Įvyko klaida, antra vertus, mažai tikėtina, jog būtų pavykę išmąstyti kitą planą. Praėjusią popietę jiedu su Tomu jautė, tiksliau, matė, besikaupiančią galią, kurią skleidė vos pora telefoninių pamišėlių. Jie neturėjo teisės laukti, kol tie padarai sustiprės.

— Aišku, kad neturėjome, velniai rautų, — suurzgė jis ir nusigręžė nuo lango. Nors nenutuokė, kiek laiko žiopsojo į degantį stadioną, pagundai dirstelėti į laikrodį atsispyrė. Nedaug trūko, kad sajnonėje įsišėltų panikos žiurkė. Išsiveržusi iš savo narvo ji veikiai įsiskverbtų ir į bendražygių galvas. Pradėtų nuo Alisos. Mergaitė šiaip ne taip susitvardė, apsigaubė plonu — permatomu kaip celofanas, sakydavo Klėjaus motina, užkietėjusi bingo žaidėja — apsimestinės ramybės sluoksniu. Pati būdama nepilnametė, Alisa stengėsi demonstruoti ryžtą, kad pakeltų nuotaiką kitam vaikui.

Kitas vaikas. Džordanas.

Klėjus nurūko atgal į koridorių, nukreipė žvilgsnį į duris, į kurias rėmėsi viso labo trys kuprinės, ir pamatė laiptais besileidžiantį Tomą. Vieną, be jokios draugijos.

— Kur berniukas? — paklausė mažylio. Ausis slėgęs spengimas atlėgo, tačiau balsas, ištrūkęs pro jo lūpas, vis vien skambėjo nepažįstamai. Klėjus nujautė, jog turės praeiti šiek tiek laiko, kol sprogimo poveikis galutinai išnyks. — Juk prašiau tavęs padėti susidėti jam daiktus. Ardajus minėjo, kad vaikis atsinešė kuprinę iš bendrabu...

— Jis prie mūsų neprisidės. — Tomas patrynė veidą. Atrodė pavargęs, nusiminęs, išsiblaškęs... ir juokingas, nes dabar virs jo lūpų styrojo tik pusė nenusvilusių ūsiukų.

— Ką?

— Tyliau, Klėjau. Aš tik perduodu žinią.

— Susimildamas, gal paaiškinsi konkrečiau?

— Jis neišeis be direktoriaus. Cituoju Džordano žodžius: „Jūs manęs nepriversite". Jo tiesa, jei rimtai ketini iškeliauti dar šiąnakt.

Iš virtuvės išniro Alisa. Ji buvo nusipraususi, susirišusi plaukus į uodegėlę, ant pečių užsimetusi naujus, mažne iki kelių kadaruojančius marškinius, tačiau merginos oda švytėjo nuo nusvilimo, kurio peršėjimą jautė ir pats Klėjus. Bent tiek gerai, pamanė jis, kad mūsų kūnų nenusėjo pleišėjančios pūslelės.

— Alisa, tau teks pasitelkti moterišką įtaigą ir įkalbėti Džordaną prisišlieti prie mūsų. Jis nusprendė...

Nesiklausydama Klėjaus mergina prašvilpė pro šalį, suklupo, griebė savo kuprinę, iš kurios puolė krapštyti visą turtą. Akimirką jis priblokštas spoksojo į Alisą, galiausiai atsigręžė į Tomą ir šio veide pastebėjo atsispindinčius supratimą bei užuojautą.

— Kas yra? — suriko. — Kas yra, dėl Dievo meilės! — Klėjų apėmė tūžmingas susierzinimas, kokį paskutiniais metais, kai gyveno kartu su žmona, perdėm dažnai jausdavo Šaronai. Dabar niršo ant savęs už tai, kad leidosi užvaldomas pykčio. Bet... po velnių, šiuo momentu jiems visiškai nereikėjo papildomų problemų. — Kas yra?

— Pažiūrėk į jos riešą, — tarė Tomas kryptelėdamas smakru.

Klėjus nukreipė akis į merginos ranką, po kuria, vietoj nelemto sportbatuko, teišvydo purviną raištelį. Jam nugėlė paširdžius. Kokia absurdiška padėtis... o gal ir ne absurdiška. Alisai verkiant reikėjo talismano. Na ir kas, kad šį atstojo nudrengtas, vaikiškas sportinis batelis.

Laukan išlėkė trumparankoviai marškinėliai ir nertinis su užrašu ant krūtinės GEITENO RĖMĖJŲ KLUBAS. Nusirideno elementai. Atsarginis žibintuvėlis taip teškės į grindų plyteles, kad įskilojo stiklas. Skraidančių daiktų vaizdas privertė Klėjų aprimti. Tai neturėjo nieko bendra su Šaronos Ridel įniršio priepuoliais, kuriuos jam tekdavo

atlaikyti, kai namuose pritrūkdavo riešutinės kavos arba ledų. Alisos Maksvel veidas virto gryno siaubo kauke.

Jis atsiklaupė greta mergaitės, suėmė už riešų. Bemaž fiziškai jautė, kaip bėga sekundės ir minutės, kurias derėjo išnaudoti kelionei. Kad ir kaip ten būtų, jos pulso tvinkčiojimas pastebimai sulėtėjo. Dabar, žvelgdamas į Alisos akis, jis įžiūrėjo ne paniką, o agonišką skausmą ir suvokė, jog tas sportbatukas padėjo jai susitaikyti su visomis netektimis — motinos, tėvo, Betės Nikerson su dukterimi, — netgi leido atsiriboti nuo pragaro, siautėjusio Tonio stadione.

— Jo čia nėra! — suspigo Alisa. — Maniau, kad įsidėjau jį į kuprinę, bet klydau. Aš niekur jo nerandu!

— Žinau, širdele. — Tebegniauždamas jos riešus Klėjus kilstelėjo vieną, po kuriuo kabėjo batraištis. — Matai? — palaukęs, kol Alisa nukreips žvilgsnį į savo ranką, jis spriegė per raištelio galus, nutįsusius po mazgu.

— Jie per ilgi, — išspaudė mergina. — Anksčiau tokie nebuvo.

Klėjus pabandė prisiminti, kada paskutinį sykį teko regėti sportbatį. Nors nemanė, kad mintyse įmanoma atgaivinti kiekvieną smulkmenąatsižvelgiant į tai, ką jie patyrė, — bet staiga suvokė labai gerai viską pamenąs. Sportinis batelis tebešokčiojo po riešu, kai nugriaudėjus antrajam sprogimui Alisa drauge su Tomu stengėsi jį pastatyti ant kojų. Ją išterliojo kraujas, mėsos gniužulėliai ir drabužių skuteliai, tačiau batukas siūbavo savo vietoje. Klėjus negalėjo to garantuoti, bet jam rodės, kad amuletas jau buvo atitrūkęs nuo rankos, kai mergaitė nuspyrė nuo tako degantį žmogaus liemenį.

— Jis atsirišo, širdele, — pasakė Alisai. — Atsirišo ir nukrito.

— Aš ji praradau? — merginos akis, kuriose atsispindėjo nepatiklus žvilgsnis, sudrėkino pirmosios ašaros. — Tikrai?

— Nė kiek neabejoju.

— Tas batelis nešė man sėkmę, — sukuždėjo ji pravirkdama.

— Ne, — paprieštaravo ją apkabinęs Tomas. — Mes nešame tau sėkmę.

— Iš kur žinai?

— Nes pirmiausia radai mus, — paaiškino mažylis. — Kaip matai, nė vienas iš mūsų kojų dar nepakratė.

Alisa apglėbė abu vyrus ir kurį laiką trijulė stovėjo sustingusi tarp išdrabstytų mergaitės daiktų.

25

Ugnis persimetė į auditorijų pastatą, kuris, anot direktoriaus, buvo vadinamas Hekerio rūmais. Maždaug ketvirtą ryto vėjas nuslopo, neleisdamas liepsnoms išplisti į kitus statinius. Kai patekėjo saulė, Geiteno akademijos teritorijoje tebetvyrojo propano, apanglėjusios

medienos ir pajuodavusių kūnų tvaikas. Į giedrą dangų, nušvitusį tobulą, Naujajai Anglijai būdingą spalio rytą, kilo pilkšvai juodų dūmų stulpas. Čitemo namelis taip ir neištuŠtėjo. Įvykiai ėmė rutuliotis virstančių domino plokštelių principu. Direktorius galėjo leistis į žygį nebent važiuotas, tačiau keliai buvo užgrūsti apleistomis arba į avariją patekusiomis mašinomis. Džordanas atsisakė prisijungti prie trijulės be Ardajaus, o šis neįstengė jo perkalbėti. Alisa, nors ir sielvartaudama dėl prarasto talismano, neketino išvykti be Džordano. Tomas savo ruožtu nesiruošė palikti merginos. O Klėjus nė kiek netroško iškeliauti be jųdviejų, tačiau mintis, jog naujieji pažįstami bent jau laikinai tapo svarbesni už sūnų, kėlė siaubą. Maža to, nuojauta primygtinai tvirtino, esą už skerdynes Tonio stadione visiems penkiems lemta sumokėti aukštą kainą. Jei tik jie nepasišalins iš Geiteno, jau nekalbant apie nusikaltimo vietą.

Klėjus tikėjosi, kad jausis geriau, kai išauš, bet palengvėjimo nesulaukė.

Nūnai penki bendražygiai žvelgė pro didįjį svetainės langą, bet iš rūkstančių griuvėsių, aišku, niekas neišsvirduliavo. Vienintelį garsą skleidė traškanti ugnis, kuri, sudorojusi atviras tribūnas, skverbėsi į Fizinio lavinimo fakultetą ir persirengimo kambarėlius. Daugmaž tūkstantis pamišėlių, kurie tysojo futbolo aikštėje, suskrudo, pasak Alisos. Troški, vimdanti jų smarvė paskatino Klėjų atsikratyti skrandžio turinio. Jis žinojo, jog pykinimo priepuolių neišvengė nė vienas, netgi direktorius.

Mes suklydome, dar kartą pagalvojo.

— Jums, bičiuliai, derėtų žygiuoti, — prabilo Džordanas. — Nieko mums nenutiks. Išgyvensime, kaip ir anksčiau, tiesa, sere?

Direktorius Ardajus, įbedęs akis į Klėjų, nuleido klausimą negirdomis.

— Kas įvyko vakar, kol judu su Tomu tūnojote degalinėje? Man regis, ten nutiko kažkas tokio, dėl ko pasikeitė jūsų veidas.

— Nejaugi? Kaip aš atrodau dabar, sere?

— Kaip spąstus užuodžiantis gyvis. Ar tuodu gatvėje jus pastebėjo?

— Ne visai. — Klėjus nesidžiaugė tituluojamas gyviu, nors ir neneigė juo nesąs: kūnas iš mėsos ir kraujo, įsisavinantis deguonį su maistu, atsikratantis anglies dvideginiu bei mėšlu.

Savo masyviu delnu Ardajus įniko masažuoti kairiąją krūtinės dalį. Kaip ir dauguma senio gestų, šis atsidavė teatrališkumu — jis buvo ne tiek apsimestinis, kiek perdėm akivaizdus, lyg skirtas mokiniams, sėdintiems auditorijos gale.

— Tuomet kas?

Slėpti, ką teko išgyventi „Citgo“ degalinėje, nebeliko prasmės, todėl Klėjus atvirai išklojo direktoriui, kokį vaizdą regėjo pro valdytojo kontoros langą: fizinę kovą dėl sužiedėjusių pyragėlių, kuri netikėtai

virto psichinėmis grumtynėmis. Paporino, kaip plazdeno popierėliai, kaip peleninėje nelyginant iš vonios išleidžiamas vanduo sūkuriavo pelenai, kaip ant lentos dzingsėjo raktai ir nuo kolonėlės nukrito žarnos antgalis.

— Aš mačiau, kaip ji atlūžo, — įsiterpė Džordanas. Jam pritardama galva sukinkavo Alisa.

Tomas paminėjo, kad jam užkando žadą. Klėjus pridūrė patyręs tapačią būseną. Abu mėgino paaiškinti juos apėmusį jausmą, jog aplinkui kaupėsi keista, galinga energija. Anot Klėjaus, panašus oras pranašaudavo perkūniją. Mažylio nuomone, atmosfera pritvinko kažkokio slegiančio troškumo.

— Paskui tas vyrukas leido jai pasiimti keletą sumautų skanėstų, ir įtampa kaipmat išgaravo, — pratęsė Tomas. — Pelenai nustojo suktis ratu, raktai liovėsi skambčioję, prieš audrą vyraujanti tvankuma atslūgo. — Tarsi prašydamas patvirtinimo jis atsigręžė į Klėjų. Tas linktelėjo.

— Kodėl anksčiau nepapasakojote? — paklausė Alisa.

— Nes tai nieko nebūtų pakeitę, — atsakė Klėjus. — Mes vis tiek būtume išsprogdinę jų lizdą.

— Taip, — sutiko Tomas. Staiga Džordanas pasiteiravo:

— Jūs nemanote, kad telefoniniai pamišėliai virsta psionikais?

— Aš nežinau, ką šis žodis reiškia, — prisipažino mažylis.

— Žmones, kurie įstengia judinti daiktus vien apie tai pagalvoję.

Arba atsitiktinai, jei nesuvaldo emocijų. Tokie gebėjimai, kaip telekinezė ir levitacija...

— Levitacija? — kone sukriokė Alisa.

Berniukas į ją nė nedirstelėjo.

— ...tėra psionikos atšakos. Jos pagrindą sudaro telepatija. Būtent jos ir bijote, ar ne? Telepatijos.

Tomas pirštais perbraukė raudoną odos lopinėlį, kurį ne taip seniai dengė ūseliai.

— Na, šita mintis buvo atėjusi man į smegeninę. — Jis trumpam nutilo pakreipęs galvą ant šono. — Tik nežinia, ar ji verta dėmesio.

Nepaisydamas komentaro, vaikas tęsė:

— Tarkim, kad jie išties tampa telepatais, užuot buvę zombiai, kuriems maga spiestis į pulkus. Na, ir kas? Čionykščiai virto pelenais nenutuokdami, kas juos pakūrė. Nes žuvo miegodami, panirę į transą... žodžiu, atsijungę nuo realybės. Jeigu nerimaujate, kad mūsų vardus ir išvaizdas pakvaišėliai telepatiškai nufaksavo savo bičiuliams, supantiems Naujosios Anglijos valstiją, verčiau atsipalaiduokite.

— Džordanai... — išsižiojo direktorius ir krūptelėjo. Jis tebetrynė kairiąją krūtinės sritį.

— Sere? Kaip jūs jaučiatės?

— Normaliai. Bet gal atneštum man „Zantako“ tabletę iš vonios kambario ir buteliuką mineralinio vandens. Būčiau labai dėkingas.

Berniukas nulėkė vykdyti užduoties.

— Jus, žinoma, kankina ne skrandžio opa? — paklausė Tomas.

— Ne, — atsiliepė direktorius. — [tampa. Sena... na, juk nesakysi draugė... gal sena pažįstama?

— O jūsų širdis? — tyliai pasidomėjo Alisa.

— Tvinksi nepriekaištingai, — patikino Ardajus su trikdančiu džiugesiu prašiepdamas dantis. — Jei „Zantakas“ nepadės, galvosiu kitaip. Bet iki šiol tie vaistai suteikdavo palengvėjimą visada. Žinote, nemalonumų niekas neprašo — jie patys mus užgriūna. O, Džordanai, ačiū.

— Nėra už ką, sere. — Kaip įprastai nusišypsojęs berniukas padavė jam tabletę ir vandens stiklinę.

— Aš labai norėčiau, kad keliautum su jais, — tarė direktorius, kai nurijo vaistus.

— Su visa pagarba jums, sere, pamišėliai niekaip negalėjo žinoti, kas juos sudegino.

I Ardajus klausiamai pažiūrėjo į Tomą ir Klėjų. Pirmasis skėstelėjo rankomis, antrasis tiesiog patraukė pečiais. Klėjus galėjo išsakyti, ką jautė pats ir, be jokių abejonių, kiti: mes suklydome, ir likdami čia darome antrą klaidą, bet nematė prasmės. Džordano veide atsispindėjo užsispyrimas, nustelbęs mirtinos baimės išraišką. Jis nė užką nesileis perkalbamas. Juolab kad jau išaušo, o dienomis lauke slankiodavo jie.

Jis pašiaušė berniuko plaukus.

— Kaip pasakysi, Džordanai. Eisiu prigulti ir šiek tiek nusnūsiu.

Vaikui tarytum akmuo nuo širdies nusirito.

— O aš prieš miegą išgersiu garsiosios drungnos Čitemo namelio kakavos, — pareiškė Tomas. — Ir nusiskusiu ūsų likučius. Jei išgirsite verksmingas raudas, žinokite, kad staugiu aš.

— Ar galėčiau pažiūrėti? — paprašė Alisa. — Man visuomet knietėjo pamatyti, kaip aimanuoja ir ūbauja suaugęs žmogus.

Klėjus su Tomu apsigyveno ankštame trečiojo aukšto miegamajame. Alisa įsikūrė gretimame kambaryje. Klėjui nusiaunant batus, pasigirdo atsainus beldimas į duris, ir per slenkstį nelaukdamas pakvietimo žengė direktorius. Jei ne rausvos dėmelės, žvilgančios po akimis, visas jos veidas būtų mirtinai išbalęs.

— Jums negera? — Klėjus atsistojo. — Vis dėlto sustreikavo širdis, tiesa?

— Džiaugiuosi, jog pasiteiravote. Aš abejojau, ar mano užuominas kas nors pastebės, bet, regis, sumanymas išdegė. — Ardajus pažvelgė per petį į koridorių ir lazdos galu uždarė duris. — [dėmiai mane išklausykite, pone Ridelai... Klėjau, ir neprasižiokite, nebent nuspręsite, kad jums būtina šį tą pasitikslinti. Po pietų arba anksti vakare kažkuris

atras mane negyvą lovoje, o jūs pasakysite, kad mano širdis neatlaikė praėjusios nakties įvykių. Aišku?

Klėjus linktelėjo. Jis puikiai suprato, ką turėjo omenyje direktorius, ir nurijo instinktyviai pro lūpas besiveržiantį protestą. Senajame pasaulyje gal ir būtų derėję prieštarauti, bet tik ne dabar. Gilintis į priežastis, kodėl Ardajus pateikė tokį pasiūlymą, nereikėjo.

— Jei Džordanas įtars, jog nusižudžiau, nes norėjau jį išvaduoti nuo, žavingai vaikišku berniuko įsitikinimu, šventos pareigos, jis irgi gali atimti sau gyvybę. Ar bent pasiners į būseną, kurią mano vaikystėje senoliai vadino juodąja fuga. Džordanas nuoširdžiai dėl manęs sielvartaus, bet vėliau atsigaus. O mintis, kad užbaigiau gyvenimą savižudybe siekdamas išvaryti jį iš Geiteno, vaiką palaužtų visam laikui. Ar jūs supratote ?

— Taip, — užtikrino Klėjus ir pridūrė: — Sere, palaukite dar dienelę. Galbūt savo planą nuspręsite atidėti. Visai įmanoma, jog tie sprogdinimai mums niekaip neatsirūgs. — Jis pats netikėjo savo žodžiais, be to, matė, kad Ardajus nusiteikęs ryžtingai — rimtus ketinimus išskaitė iš nuvargusio senio veido, kietai sučiauptų lūpų, žibančių akių, — tačiau neatlyžo: — Luktelėkite vieną dieną. Tikėkime, kad prie mūsų niekas nekibs.

— Jūs girdėjot riksmus, — atšovė direktorius. — Nuožmų staugimą. Jie mūsų ramybėje nepaliks.

— Gal, bet...

Ardajus nutraukė jį mostelėdamas lazda.

— Jei tie padarai vis dėlto bandys brautis pro duris ir jeigu pajėgs suvokti ne vien saviškių, bet ir mūsų mintis, kaip manote, ką jie įskaitys jūsų galvoje, su sąlyga, jog toji dar nebus nuriedėjusi nuo pečių?

Klėjus nutylėjo, bet nenuleido akių nuo direktoriaus veido.

— Net jeigu jie nepasižymi telepatinėmis savybėmis, — tęsė senis, — ką gi jūs siūlote? Likti čia? Per dienų dienas, savaitėmis? Kol ims snigti? Kol nusibaigsiu nuo senatvės? Mano tėvas gyveno iki devyniasdešimt septynerių. O jums reikėtų pasirūpinti žmona ir vaiku.

— Arba mano žmona su vaiku sveiki gyvi, arba ne. Aš su tuo susitaikiau.

Ardajus suprato, kad Klėjus meluoja, nes senio lūpas perkreipė toji trikdanti Šypsena.

— Kaip manote, jūsų sūnus irgi pasidavė likimui? Vos praėjus savaitei nuo katastrofos? Nejau, galvojate, berniukui nerūpi, gyvas jo tėvas, miręs ar išprotėjęs?

— Tai smūgis žemiau juostos, — virpančiu balsu sumurmėjo Klėjus.

— Tikrai? Aš nė nežinojau, jog mes kovojame. Šiaip ar taip, teisėjo pašonėje nėra. Esame tiktai mes, mėmės, kaip sakoma. — Direktorius pažiūrėjo į uždarytas duris ir vėl atsigręžė į pašnekovą. — Lygtis

elementari. Jūs negalite likti, aš negaliu išvykti. Visiems bus geriau, jei Džordanas keliaus su jumis.

— Bet pribaigti jus kaip nuvarytą arklį...

— Nieko panašaus, — atkirto Ardajus. — Arkliai nepraktikuoja eutanazijos, priešingai nuo žmonių. — Prasivėrė durys, ir kambaryje išdygo Tomas, o direktorius be jokios pauzės pratęsė: — Ar jūs, Klėjau, niekada neplanavote užsiimti komercinėmis iliustracijomis? Turiu omenyje knygas.

— Daugumai komercinių leidyklų mano stilius pernelyg rėžiantis akį. Bet apipavidalinti viršelius teko. Kelioms smulkioms leidybinėms įmonėms: „Grant" ir „Eulalia", kurios specializavosi maginės fantastikos srityje. Darbavausi ir prie Edgaro Raišo Barouso knygų apie nuotykius Marse. Bent jau vienos kitos.

— Barsumas! — riktelėjo direktorius, energingai sumostaguodamas lazda. Staiga delnu patrynė saulės rezginį ir susiraukė. — Prakeikta širdperša! Atleiskit, Tomai, — prieš miegą tenorėjau truputį pasišnekučiuoti.

— Nieko tokio. — Mažylis palydėjo jį žvilgsniu. Lazdos stuksenimui nutolus koridoriumi, atsisuko į Klėjų ir paklausė:

— Kaip jis jaučiasi? Atrodo labai išblyškęs.

— Regis, normaliai. — Klėjus dūrė pirštu į Tomo veidą. — Argi tu nežadėjai nusiskusti likusių ūsų?

— Nutariau pašalinti juos vėliau, kai aplinkui nesisukinės Alisa. Man patinka mergaitė, bet kartais ji gali būti tiesiog blogio įsikūnijimas.

— Tave apsėdo paranoja.

— Ačiū už palaikymą. Man velniškai jo reikėjo. Praslinko vos savaitė, o aš jau ilgiuosi savo psichoanalitiko.

— Paranoja, sumišusi su persekiojimo ir didybės manijomis. — Klėjus pakėlė kojas ant siauros lovos, užkišo rankas už pakaušio ir įsmeigė akis į lubas.

— Tau norėtųsi iš čia ištrūkti, ar ne? — paklausė Tomas.

— Suprantama, — atsakė jis abejingu, jokių emocijų neišduodančių balsu.

— Viskas bus gerai, Klėjau, garbės žodis.

— Tu taip sakai, bet mes jau nustatėme, jog tave kankina persekiojimo ir didybės manijos.

— Galbūt, — sutiko Tomas, — tačiau maždaug kas šešias savaites jas atsveria sumenkėjęs savęs vertinimas ir išgeibusi savimeilė. Kad ir kaip ten būtų...

— ...dabar per vėlu judėti į kelią. Tik ne šiandien.

— Teisingai.

Išvada savotiškai apramino. Tomas pasakė dar kažką, bet Klėjus teišgirdo pradžią — „Džordanas mano..." — ir užmigo.

27

Jis pabudo su riksmu lūpose, bent taip iš pradžių galvojo. Pažvelgęs į ramiai kirmijantį mažylį, kurio akis dengė frotinis rankšluostis, suprato, jog šūksnis skambėjo galvoje. Jei pro lūpas ir ištrūko koks nors aiktelėjimas, jis buvo per tylus, kad prižadintų kambarioką.

Patalpa, žinoma, tamsoje neskendėjo, nes už lango, danguje, ritinėjosi popiečio saulė. Prieš griūdamas ant gulto Tomas užtraukė užuolaidas, todėl jų miegamajame, laimei, įsivyravo prieblanda. Kurį laiką Klėjus tysojo sustingęs. Perdžiūvusią gerklę kuteno medžio drožlių prieskonis, krūtinėje kaip paklaikusi spurdėjo širdis — ausyse tvinkčiojantis jos pulsavimas priminė aksomo slopinamą žingsnių bildesį. Neskaitant tų garsų, name viešpatavo tyla. Į naktinį gyvenimą iki galo persiorientavo ne visi, bet šiuo metu direktoriaus Ardajaus buveinėje vyravo ramybė. Lauke sučirškė paukštis, kažkur tolumoje, — tikrai ne Geitene, pamanė Klėjus, — nepaliaujamai ūbavo signalizacija.

Ar jam kada nors teko regėti bjauresnį sapną? Taip, galbūt vieną sykį. Praėjus kokiam mėnesiui nuo Džonio gimimo, Klėjus sapnavo, kad iškėlė kūdikį iš lopšio, norėdamas pakeisti sauskelnes, ir apkūnus sūnaus kūnelis paprasčiausiai iširo rankose kaip prastai sulipdyta lėlė. Be abejo, anąsyk košmarą pakurstė baimė susimauti, tapti prastu tėvu — baimė, kurią jis jautė iki šiol, kaip teisingai pastebėjo Ardajus. O kaip paaiškinti šitą sapną?

Kambaryje dunksojo rašomasis stalas; iš džinsų, kuriuos Klėjus nušveitė greta lovos, kyšojo Šratinukas. Jis stvėrė rašiklį basas nupėdino prie stalo, prisėdo ir ištraukė stalčių, kurio viduje rado tai, ko ieškojo: laiškinį popierių. Kiekvieno lapelio viršuje puikavosi užrašai GEITENO AKADEMIJA ir „Jaunas protas šviečia kaip lempa tamsoje“. Jis paėmė vieną. Miegamasis skendėjo prietemoje, bet šviesos užteko. Klėjus spragtelėjo per šratinuko galvutę ir trumpam sustingo, mėgindamas kuo tiksliau prisiminti, ką sapnavo.

Jis, Tomas, Alisa ir Džordanas stovėjo išsirikiavę aikštėje. Ne europietiško futbolo, kaip Tonio stadione — gal amerikietiško? Fone šmėžavo karkasinė struktūra, kurioje mirkčiojo raudona švieselė. Klėjus nenutuokė, ką regįs, bet žinojo, kad aikštėje pilna į juos vėpsančių žmonių — pernelyg gerai atpažįstamų individų, kurių veidus bjaurojo žaizdos, o drabužiai buvo virtę draiskanomis. Jis su draugais stypsojo... narvuose? Ne, ant pakylų. Bet šios niekuo nesiskyrė nuo narvų, nors grotų ir neturėjo. Klėjus negalėjo pasakyti, kodėl į galvą šovė toks palyginimas, tačiau neabejojo esąs teisus. Deja, sapno smulkmenos nenumaldomai blėso.

Prie Tomo, stovinčio viename jų gretos gale, žengė vyriškis — ne paprastas vyriškis, kuris nuleido ranką ant mažylio galvos. Klėjus neprisiminė, kaip žmogus sugebėjo tai padaryti, — juk bendražygis

buvo iškilęs ant platformos, kaip ir jie visi, — bet jo delnas atsidūrė ant Tomo viršugalvio. Po akimirkos nuskambėjo nepažįstamojo balsas: „Ecce homo — įmanus". Ir žodžius palydėjo sutartinis tūkstantinės minios riaumojimas: „NELIESK!" Vyriškis priėjo prie Klėjaus ir pakartojo sakinį. Ranka palietęs Alisos pakaušį tarė: „Eccefemina — insana". Džordonui pasakė: „Eccepuer — insanus". Kiekvieną kartą žiūrovai suošdavo: NELIESK!"

Per visą ritualą nei vyriškis (Šeimininkas? Vedlys?), nei gausus žmonių pulkas neprasižiojo. Visi šūksniai buvo grynai telepatiniai.

Suteikęs savo dešiniajai rankai visišką laisvę (rankai ir ją valdančiai smegenų kertelei), Klėjus įniko piešti atvaizdą. Pats sapnas šiurpino savo nenormalia kaltinančia atmosfera ir įtraukimu, bet labiausiai gąsdino vyriškis, glaudęs delną prie jų galvų nelyginant išvaržytojas, kuris apygardos mugėje ruošėsi parduoti galvijus. Klėjus jautė, jog sugebėjęs atkurti jo išvaizdą popieriuje, perteiks siaubo įsikūnijimą.

Minios atstovas pasirodė besąs juodaodis įspūdingos apimties galva, asketišku veidu, iškilusiu virš liauno, bemaž prakaulaus kūno. Tamsias, standžias jo plaukų garbanėles bjaurojo trikampė išpjova. Pečiai buvo siauručiai, o klubai praktiškai neegzistavo. Po garbanų kilimu Klėjus brūkštelėjo plačią, išvaizdžią, mokslo žmogui galinčią priklausyti kaktą. Tuomet sudarkė ją eiliniu pjūviu ir patamsino tą vietą, kurioje vieną antakį pridengė atvipęs odos lopinys. Kairiajame, matyt, prakąstame vyriškio skruoste žiojėjo skylė. Atplėšta apatinė lūpa nukaro ir perkreipė fizionomiją į nuvargusio žmogaus vypsnį. Bėdų kilo dėl akių, kurių Klėjui niekaip nesisekė pavaizduoti. Sapne jos atspindėjo sąmonę, bet kažkodėl atrodė negyvos. Po kelių nesėkmingų bandymų jis numojo ranka ir ėmėsi palaidinės — tokį apdarą vaikai vadindavo gaubšle, — su žodžiu, užrašytu ant krūtinės baltomis didžiosiomis raidėmis. (Iš šono brūkštelėjo rodyklę, ties kuria pažymėjo: RAUDONA.) Drabužis buvo perdėm didelis kaulėtam kūnui, todėl viršutinę žodžio dalį uždengė klostė, bet Klėjus neabejojo įskaitęs universiteto pavadinimą: HARVARDAS. Jau rengėsi juo papildyti atvaizdą, kai iš apačios atsklido prislopintas verksmas.

28

Klėjus galėjo kirsti lažybų, kad ašaras liejo Džordanas. Maudamasis džinsus jis per petį pažvelgė į Tomą, tačiau tas nė nekrustelėjo. Mirtinai atsijungęs, .pagalvojo, atidarė duris ir tyliai išnėrė į koridorių.

Antrojo aukšto aikštelėje sėdėjo Alisa, vietoj pižamos tevilkinti trumparankovius marškinėlius su Geiteno akademijos simbolika, glėbyje siūbuojanti berniuką. Džordanas kiūtojo įsikniaubęs veidu į jos petį. Ant laiptų išgirdusi basų kojų šlepsėjimą, mergina pakėlė galvą ir

prašneko anksčiau, nei Klėjus spėjo paklausti, dėl ko vėliau būtų labai pasigailėjęs: kas nors atsitiko direktoriui?

— Jis susapnavo košmarą.

Klėjus ištarė klausimą, kuris pirmiausiai pervėrė smegeninę ir nūnai rodės gyvybiškai svarbus:

— O tu?

Ji suraukė antakius. Plikomis kojomis, surišusi plaukus į kaselę, įdegusiu veidu, lyg kiaurą dieną būtų praleidusi paplūdimyje, Alisa panėšėjo į vienuolikmetę Džordano seserį.

— Ką? Ne. Išgirdau jį verkiantį. Tikriausiai būdau ir...

— Minutėlę, — nutraukė mergaitę Klėjus. — Nejudėk iš vietos.

Jis grįžo į trečiojo aukšto miegamąjį, nuo stalo čiupo eskizą. Šį kartą krebždesys privertė Tomą atplėšti akis. Mažylis apsidairė sumišęs, tarsi nesuvokdamas, kur esąs, galop įbedė žvilgsnį į bendražygį ir atsipalaidavo.

— Atgal į tikrovę, — suurzgė. Delnu patrynęs veidą įsirėmė į alkūnę. — Ačiū Dievui Kelinta dabar valanda?

— Tomai, ar tu sapnavai košmarą? Jis linktelėjo.

— Aha, atrodo. Girdėjau kažką verkiant. Džordaną?

— Taip. Ką regėjai sapne? Pameni?

— Kažkas apšaukė mus bepročiais, — atsakė Tomas, ir Klėjui nugėlė paširdžius. — Turbūt sakė tiesą. Kas yra? Negi ir tau...

Nenustygdamas vietoje Klėjus išskubėjo į koridorių. Kai prisėdo greta Džordano, vaikas į jį pažvelgė nutaisęs suglumusią, baugščią veido išraišką. Nūnai nė trupučio nepriminė vunderkindo kompiuterių žinovo. Jeigu į kasytę susirišusi plaukus ir nudegusi Alisa atrodė kaip vienuolikmetė, tai berniukas regresavo iki devynmečio.

— Džordanai. — prabilo Klėjus. — Tavo sapnas... košmaras... ar tu jį pameni?

— Vaizdai pamažu blėsta. — prisipažino vaikas. — Bet aš prisimenu, kaip jie mus sustatė ant pakylos... prisimenu, kaip į mus žiūrėjo. Tarsi būtume gyvuliai. Be to, sakė, kad esame...

— ...bepročiai.

Berniuko akys suapvalėjo.

— Aha!

Už nugaros subildėjo žingsniai — laiptais leidosi Tomas. Klėjus į jį nė neatsigręžė. Tiesiog parodė Džordanui lapelį.

— Paradui vadovavo jis?

Vaikis nutylėjo. Jam nė nereikėjo atsakyti. Išvydęs atvaizdą Džordanas krūptelėjo, įsikibo į Alisą ir prispaudė veidą prie jos krūtinės.

— Kas čia? — suglumusi paklausė mergina. Jau tiesė ranką link popieriaus, bet šį pirmasis nustvėrė Tomas.

— Jėzau, — sumurmėjo jis atiduodamas piešinį. — Sapnas beveik išgaravo, bet aš prisimenu perpjautą skruostą.

— Ir lūpą — pridūrė Džordanas. Kadangi jis veidu glaudėsi prie Alisos, žodžiai nuskambėjo dusliai. — Netgi dabar mintyse matau, kaip ji kadaravo. Šitas tipas mus rodė jiems. Jiems. — Berniukas sudrebėjo. Alisa patrynė Džordanui nugarą ir sunėrė rankas virš jo mentikaulių.

Klėjus atkišo jai popiergalį.

— Kąnors primena?

Ji papurtė galvą ir jau ketino pasakyti „ne“, kai laukujės Čitemo namelio duris sudrebino užsitęsęs, trūksmingas beldimas. Alisa suspigo. Džordanas tvirčiau apkabino mergaitę, tarsi trokšdamas į ją įsirausti ir išspaudė šūksnį. Tomas stvėrė Klėjui už peties.

— Ei, kokio šūdo...

Po tylos pauzės kažkas vėl ėmė nuožmiai trankyti duris. Kaip ir per pirmąją smūgių serija, mergina nesulaikė riksmo.

— Griebkit savo ginklus! — užbliovė Klėjus. — Ginklus!

Akimirką visus, susibūrusius saulėtoje laiptų aikštelę, apėmė sąstingis. Galop jų ausis pasiekė eiliniai įnirtingi trinkčiojimai, panašūs į kaulų barškesį. Tomas nukūrė į trečią aukštą Klėjus leidosi tekinas iš paskos, bet paslydo ir turėjo čiupti už turėklų, kad išlaikytų pusiausvyrą. Atstūmusi berniuką Alisa puolė į savo kambarį. Nudriuokė tokiu greičiu, kad suplazdėjo plikas šlaunis pridengusių marškinėlių pakraščiai. Džordanas liko sėdėti susigūžęs prie suktinių laiptų kolonos, išsproginęs drėgnas akis į pirmojo aukšto koridorių.

29

— Šalčiau, — įspėjo Klėjus. — Tiktai nepanikuokime, gerai?

Nepraėjus nė porai minučių nuo to momento, kai pasigirdo beldimas į duris, jų trijulė jau stypsojo laiptų apačioje. Tomas laikė rankose rusišką, kol kas neišbandytą kulkosvaidį, Alisos pramintą ponu Mitruoliu, mergina abiejose delnuose gniaužė po automatinį devynių milimetrų kalibro ginklą, o Klėjus spaudė Betės Nikerson „Koltą“, kurį per sprogimus kažkaip sugebėjo išsaugoti (nors neatsiminė, kaip įsikišo revolverį už diržo, kur vėliau jį rado). Džordanas tebetupėjo antro aukšto aikštelėje ir iš viršaus apatinių langų neįžiūrėjo. Gal ir gerai, pamanė Klėjus. Čitemo namelyje įsivyravo neįprasta, nieko gero nežadanti prieblanda.

Kambariuose sutemo, nes kiekvieną langą aplipo būriai telefoninių pamišėlių: tuzinai, gal net šimtai keistai abejingų veidų, daugumą kurių „puošė“ sužalojimai, patirti per pastarąją anarchijos kupiną savaitę. Jiems trūkų dantų, ausų ir akių, kūnus margino mėlynės, svilėsių žymės, pajuodusios odos nuorėžos. Minia tylėjo, bet ji spinduliavo godulio atmosferą, amą atimančią, sunkiai tramdomą galią. Klėjus kone tikėjosi pamatyti, kaip ginklai išsprūsta iš rankų ir ima patys šaudyti.

Į mus, pamanė.

— Dabar žinau, kaip nuolaidų kuponų antradieniais prieplaukoje jaučiasi į akvariumus sukišti omarai, — panosėje burbtelėjo Tomas.
— Šalčiau, — pakartojo Klėjus. — Sulaukime pirmojo jų žingsnio.
Bet vietoj žingsnio duris vėl sukrėtė ilgai užsitęsusi trenksmų serija. Paskui iš lauko atsklido garsas — rodos, ant prieangio buvo nuleistas kažkoks krovinys — ir padarai, susispietę prie langų, lyg po signalo atsitraukė. Dailiomis gretomis. Tokiu paros metu į pulkus jie nesiburdavo, bet, iš visko sprendžiant, padėtis pasikeitė.
Klėjus nudrožė link didžiojo svetainės švieslangio priglaudęs revolverį prie šono. Tomas su Alisa nuo jo neatsiliko. Prieš trijulės akis telefoniniai pamišėliai (kurie Klėjui nebeatrodė pamišę, bent jau ne įprasta prasme) lingavo atbuli su šiurpą keliančiu vikrumu, išsaugodami tą patį atstumą, skiriantįjį arba ją nuo aplinkinių. Galop visi sustingo tarp Čitemo namelio ir rūkstančių Tonio stadiono griuvėsių, it koks apšiuręs armijos batalionas, atžygiavęs iki lapais nuklotos pratybų] aikštės. Kiekviena ne visai tuščia akis smigo į direktoriaus rezidenciją.
— Kodėl jų delnai ir kojos suodinos? — užnugaryje nuskambėjo baugštus balselis. Jie atsisuko į Džordaną. Klėjus nė nepastebėjo pilkšvų dėmių, ištepliojusiųjų rankas, bet jam nespėjus prasižioti, berniukas pats atsakė į savo klausimą. — Jie ėjo pasižiūrėti, ar ne? Žinoma. Ėjo pasižiūrėti, kaip mes sudorojome jų draugus. Ir tos baidyklės siunta. Aš jaučiu. O jūs?
Kad ir kaip nesinorėjo to pripažinti, Klėjus, aišku, irgi pajuto įsielektrinusį, griausmą pranašaujantį sunkumą — vos suvaldomą įniršį. Jis prisiminė Šviesiąją Fėją, dantimis įsikibusią į aukos, moters griežto kirpimo kostiumėliu, gerklę, bei pagyvenusią ponią, kuri laimėjo mūšį Boilstono gatvėje, ties metro stotele, ir nužirgliojo į Bostono bendruomenės parką nekreipdama dėmesio į kraują, varvantį nuo žilų, trumpai kirptų plaukų. Pagalvojo apie jauną vyruką, visiškai nuogą, neskaitant sportbačių, bėgusį ir čaižiusį orą automobilio antenomis. Negi jis tikrai manė, kad įtūžis išgaravo, kai tie bepročiai ėmė spiestis į pulkus? Naivuolis...
— Ir aš jaučiu, — patvirtino Tomas. — Džordanai, jeigu jie turi antgamtinių galių, kodėl tiesiog nepriverčia mūsų nusižudyti?
— Arba mintimis nesusprogdina mūsų galvų? — virpančiu balsu pridūrė Alisa. — Kartą mačiau tokius fokusus kine.
— Nežinau, — atsiliepė berniukas ir pažvelgė į Klėjų. — Kur Skarmalius?
— Taip praminei jį? — Klėjus dirstelėjo į rankoje laikomą piešinį —į sudraskytą odą, perplėštą palaidinės rankovę, apsmukusius mėlynus džinsus — ir nusprendė, kad vyrukui, vilkinčiam bluzoną, kuris skelbė apie jo priklausomybę Harvardui, Skarmaliaus vardas puikiai tiko.
— Aš jį vadinu nelaimės pranašu, — vos girdimai sulemeno Džordanas. Pažvelgė į atėjūnus — mažiausiai tris, gal net keturias

šimtines, ką tik atkeliavusias iš gretimų miestelių — ir nukreipė akis į Klėjų. — Jūs jį matėte?

— Tik sapne.

Tomas pakratė galvą.

— Man jis viso labo tėra piešinys ant popieriaus lapo. — atsiliepė Alisa. — Aš jokio Skarmaliaus nesapnavau. Lauke nepastebėjau nė vieno, dėvinčio bluzoną su gobtuvu. Ką jie veikė futbolo aikštėje? Mėgino nustatyti žuvusiųjų tapatybes? — spėjimas jai pačiai atrodė abejotinas. — Juk ten iki šiol turėtų būti karšta.

— Ko jie laukia? — suurzgė Tomas. — Jei neketina mūsų pulti arba pasirūpinti, kad peiliais subadytume vieni kitus, tuomet ko jie laukia?

Klėjus ūmai suvokė žinąs, kodėl tie padarai delsia ir kur rasti Džordano minėtą Skarmalių — mintį kuri toptelėjo į galvą, ponas Diveinas, algebros mokytojas, būtų pavadinęs „apvaizda". Jis apsisuko ant kulno ir numygo koridoriumi.

— Kur eini? — prislopintu balsu šūktelėjo Tomas.

— Noriu patikrinti, kokių dovanų jie mums paliko.

Bendražygiai nulėkė jam iš paskos. Mažylis pasivijo Klėjų, kai šis suėmė durų rankeną.

— Vargu ar tai geras sumanymas, — perspėjo.

— Gal ir ne, bet jie garantuotai laukia, kol mes išeisime. Žinai, jei būtų norėję mus nudobti, jau gulėtume negyvi.

— Jis greičiausiai teisus, — suniurnėjo Džordanas.

Klėjus atidarė duris. Ilgajame, pintais baldais apstatytame prieangyje, į kurį žengus akis prikaustydavo vaizdas į šlaitą, vilnijantį žemyn link Akademijos alėjos, buvo malonu pasėdėti tokiomis kaip šioji, saulėtomis rudenio popietėmis, bet dabar žavinga panorama Klėjui nė kiek nerūpėjo. Laiptų apačioje stypsojo grupelė bepročių, kurių rikiuotė panėšėjo į strėlės antgalį. Priešakyje stovėjo vienas individas, jo užnugaryje — du, už pastarųjų — trys, paskui keturi, penki ir šeši. Iš viso dvidešimt vienas. Pirmasis buvo Skarmalius iš sapno. Klėjaus eskizas įgavo materialų pavidalą. Ant raudonos palaidinės išties puikavosi užrašas HARVARDAS. Atvipusius kairįjį skruostą vagojančio pjūvio kraštus kažkas kilstelėjo iki nosies ir atsainiai sujungė baltomis siūlėmis, žvilgančiomis tamsioje odoje kaip ašarų paliktos drėgmės gijos. Toje vietoje, kur sutruko trečiasis ir ketvirtasis dygsniai, atsivėrė plyšeliai. Klėjus pamanė, jog pačią siūlę atstojo meškerės valas. Po atsiknojusia lūpa bolavo dantys — lygios jų gretos bylojo, jog kitados, kai pasaulis buvo mielesnis ir ne toks pavojingas, vyrukas dėvintis bluzoną dažnai apsilankydavo pas ortodontą.

Už laukujų durų, ant prieangio kilimėlio, riogsojo deformuotų objektų krūva, lyg ekscentriško skulptoriaus kūrinys. Klėjus ne iš karto suprato regis išsilydžiusių, iš Tonio stadiono suneštų griausmadėžių liekanas.

Alisa cyptelėjo. Keletas nuo karščio kontūrus praradusių „getų sprogdintojų“ įvirto per slenkstį, ir kartu su jais, nuo grotuvų viršaus, nusirideno kažkoks daiktas. Mergina puolė pirmyn, Klėjui nespėjus jos sustabdyti, metė ant žemės vieną automatinį ginklą, stvėrė pastebėtą daiktą, kuris pasirodė besąs vaikiškas „Nike“ sportbatėlis, ir priglaudė prie krūtinės.

Abu vyrai susižvalgė. Jie neturėjo telepatinių savybių, bet suprato vienas kitą be žodžių. Kas toliau, klausė Tomo akys.

Klėjus atsigręžė į Skarmalių. Įdomu, pagalvojo, ar galima jausti, kaip tavo sąmonę tyrinėja kitas asmuo? Ar tas padaras skaito jo mintis netgi šiuo momentu? Jis ištiesė rankas į vyruką su raudona palaidine. Vienoje tebelaikė „Koltą“, bet nei Skarmalius, nei kiti iš gausaus pakvaišėlių būrio neparodė išsigandę ginklo. Klėjus skėstelėjo delnais: ko tau reikia?

Juodaodžio lūpas perkreipė vypsnis, šaltas it ledas. Klėjui pasidingojo, jog tamsiai rudų akių paviršiuje blyksi pyktis, bet jų gelmėse nepavyko įžvelgti jokių kibirkščių. Rodės, tarsi akiratyje stovėtų išsišiepusi lėlė.

Skarmalius pakreipė ant šono galvą ir iškėlė pirštą: palauk. Tarytum po signalo iš Akademijos alėjos atsklido galybė agoniškų priešmirtinių klyksmų, kuriuos papildė gerokai menkesnis kiekis grobuoniškų, gomurinių riaumojimų.

— Ką jūs darote? — sustūgo Alisa. Ji žengė į priekį mėšlungiškai spūsčiodama sportinį batelį. Dilbio gyslos taip įsitempė, kad nuo jų ant odos krito šešėliai, pailgi ir tiesūs it pieštuko brūkšniai. — Ką jūs darote tiems žmonėms?

Lyg mes patys nežinotume atsakymo, pamanė Klėjus.

Mergina pakėlė ranką, kurioje laikė pistoletą. Tomas čiupo už ginklo ir išrovė iš Alisos gniaužtų, kol nenuaidėjo šūvis. Ji žaibiškai atsigręžė į mažylį tiesdama pirštus.

— Atiduok, girdi, ką sakau? Girdi?

Klėjus nustūmė ją nuo Tomo. Džordanas stebėjo sceną nuo tarpdurio suapvalėjusiomis, siaubo sklidinomis akimis, o Skarmalius stovėjo gyvosios strėlės smailėje ir demonstravo ledinę šypseną, sustingusią veide, iš kurio dvelkė įtūžis. Bet po pykčio kauke neslypėjo niekas... neruseno jokia sąmonės žiežirba.

— Saugiklis buvo nuleistas, — tarė Tomas. — Ačiū Dievui už menkas malones. — Po trumpos pauzės kreipėsi į Alisą. — Norėjai mus visus pražudyti?

— Negi manai, kad jie pasitrauks? — mergina taip paleido gerklę, kad sunkiai sekėsi ją suprasti. Po šnervėmis dviem skaidriais dryžiais nutekėjo liūlys. Apačioje tarp medžių nusidriekusi gatvė skambėjo nuo rėksmo ir spiegimo. Kažkokia moteris sužvigo „ne, meldžiu, nereikia“ ir užstaugė iš siaubingo skausmo.

— Aš neįsivaizduoju, ką jie mums padarys, — raminamu balsu pasakė Tomas. — Bet jei užsimanytų mus pribaigti, savo ketinimus jau būtų įgyvendinę. Pažiūrėk į tą išperą, Alisa, pragarą gatvėje jie suorganizavo specialiai dėl mūsų.

Pasigirdo keletas šūvių, liudijančių, jog atsirado žmonių, kurie bandė apsiginti, bet jų buvo nedaug. Ginklų pokšėjimus užgožė skausmo ir paniškos nuostabos klyksmai, atvilniję iš rajono, plytinčio greta Geiteno akademijos, kur sudegė bepročių pulkas. Ausis veriantis triukšmas tęsėsi ne ilgiau kaip dešimt minučių, bet kartais, pagalvojo Klėjus, laiko tėkmė išties sustodavo.

Dešimt minučių virto valandomis.

30

Kai riksmai nutyko, Alisa tebestovėjo tarp Klėjaus ir Tomo nukorusi galvą. Ji nuleido abu automatinius ginklus ant staliuko, skirto lagaminams bei kepurėms, dunksančio prie pat lauko durų. Džordanas spaudė merginos delną ir spoksojo į Skarmalių bei jo kolegas, susispietusius ant tako, priešais Čitemo namelį. Kol kas berniukas direktoriaus nepasigedo. Klėjus žinojo, jog netrukus vaikis ims klausinėti, kodėl prie jų neprisijungė Ardajus, ir tada prasidės kita siaubingos dienos scena.

Skarmalius žengė pirmyn, apibus šonų nuleido rankas ir linktelėjo tarsi sakydamas: aš jūsų paslaugoms. Tuomet pamojo Akademijos kalvos ir gatvės pusėn, tačiau nuo grupelės, susibūrusios atvirame tarpduryje, už griausmadėžių skulptūros, akių neatplėšė. Klėjui šitas gestas reiškė: kelias laisvas, galite eiti.

— Gal ir eisime, — prabilo jis. — Tik visų pirma kai ką paaiškinsiu.

Esu tikras, kad sudorotumėte mus kada panorėję, — jūsų pajėgos gerokai gausesnės, — bet jei nesiruoši grįžti į savo štabą, rytoj kažkam teks tave pavaduoti. Nes aš asmeniškai nudėsiu tave patį pirmą.

Skarmalius priglaudė delnus prie skruostų ir išplėtė akis: o varge! Likusieji išsaugojo bereikšmes veido išraiškas. Sekundę kitą į juos padėbsojęs Klėjus švelniai uždarė duris.

— Atleiskit, — vangiai pratarė Alisa, — aš negalėjau klausytis, kaip jie klykia.

— Viskas gerai, — nuramino ją Tomas. — Tu nieko blogo nepadarei. Beje, jie sugražino poną Sportbatį.

Mergina nudūrė akis į savo turtą.

— Štai kaip mus rado? Užuodė jį kaip pėdsekiai šunys?

— Ne, — atsiliepė Džordanas. Mažutis ir išsikamavęs berniukas sėdėjo ant kėdės su aukšta atkalte, po skėčio stovu. — Jie tik norėjo pasakyti, jog tave pažįsta. Bent aš taip manau.

— Aha, — pritarė Klėjus. — Guldau galvą, kad jie suprato, kas sudegino vietinį pulką, anksčiau, nei čia atsibeldė. Išskaitė iš mūsų sapnų, panašiai, kaip mes miegodami įžiūrėjome jo veidą.

— Bet aš ne... — pradėjo Alisa.

— Nes tu budai, — paaiškino Tomas. — Ateis laikas, ir su Skarmaliumi galėsi pabendrauti artimiau. — Patylėjęs pridėjo: — Jei tik jis turi ką pasakyti. Turiu prisipažinti, Klėjau, jog nieko nesuvokiu. Mes pribaigėme čionykštį pulką, ir jie žino, jog tai — mūsų darbas. Nė kiek neabejoju.

— Žinoma.

— Tuomet kurių galų reikėjo žudyti gaują nekaltų piligrimų, kai jie lengvai — na, be didelių pastangų — galėjo įsilaužti į šituos namuos ir mus užmušti? Atsakomųjų veiksmų sąvoka man suprantama, bet aš nematau prasmės...

Būtent tuo momentu Džordanas nuslydo nuo kėdės, apsidairė neslėpdamas vis stiprėjančio nerimo ir paklausė:

— Kur direktorius?

31

Klėjus pasivijo vaiką tiktai antro aukšto aikštelėje.

— Palauk, Džordanai.

— Ne, — atšovė berniukas baltesnių, labiau persigandusiu nei įprastai veidu. Jo plaukai styrojo į visas puses. Išsidraikiusią ševeliūrą verkiant reikėjo apkirpti; dabar susidarė įspūdis, tarytum sruogos būtų užsimaniusios pasistiebti ant šaknų galiukų. — Jis nepasirodė per visą sambrūzdį! Direktorius būtų su mumis, jeigu gerai jaustųsi. — Vaiko lūpos suvirpėjo. — Pamenate, kaip jis trynė sau krūtinę? Galbūt ne vien dėl rėmens?

— Džordanai...

Berniukas praleido jo žodžius pro ausis. Kuriam laikui tikriausiai netgi išmetė iš galvos Skarmalių ir šio gaują. Džordanas atsikratė Klėjaus ranka ir nuskuodė koridoriumi šaukdamas „Sere! Sere!", pro būrį direktorių iš devyniolikto amžiaus, kurie susiraukę žvelgė į jį nuo sienų.

Klėjus dirstelėjo per petį. Iš Alisos tikėtis pagalbos nevertėjo — ji sėdėjo ant grindų, laiptų apačioje, ir žiopsojo į sumautą sportinį batelį nelyginant Hamletas, gręžiantis akimis Joriko kaukolę. Į antrą aukštą nenoriai pakilo Tomas.

— Kaip manai, kokia jo būklė? — paklausė Klėjaus.

— Na... vaikio nuomone, direktorius būtų prie mūsų prisijungęs, jeigu jaustųsi gerai, ir aš linkęs jam pritarti...

Džordanas sužvigo veriančiu sopranu, kuris perskrodė abiejų vyrų smegenis kaip ietis. Pirmasis iš vietos pajudėjo Tomas. Klėjus

suakmenėjo koridoriaus gale mažiausiai trims, o gal net septynioms sekundėms. Jį užlaikė viena mintis: žmonės, išvydę nelaimėli kuris patyrė širdies smūgį, rėkia ne taip. Matyt, senio sumanymas neišdegė. Galbūt išgėrė ne tas tabletes. Kai jis įveikė pusę koridoriaus, priekyje pasigirdo sukrėsto Tomo balsas:

— O Dieve, Džordanai, nežiūrėk... — reikalavimas skambėjo kaip vienas žodis.

— Palauk! — iš užnugario sušuko Alisa, bet Klėjus neketino jos klausytis. Durys į kuklius direktoriaus apartamentus buvo praviros. Už slenksčio atsivėrė vaizdas į knygų pilną kabinetą, kuriame kėpsojo nūnai bevertė elektrinė viryklėlė. Iš gretimo kambario, miegamojo, pro tarpdurį plūdo šviesa. Tomas stovėjo priešais rašomąjį stalą, įspaudęs Džordano veidą sau į pilvą. Direktorius sėdėjo už stalo. Nuo svorio sukamoji kėdė pasviro ant savo ašies, ir dabar Ardajus, regis, spiginosi į lubas vienintele išlikusia akimi. Virš atkaltės pakibo žili susitaršę plaukai. Klėjui senis priminė koncertuojantį pianistą, kuris ką tik sugrojo paskutinius sudėtingo kūrinio akordus.

Už nugaros iš siaubo sušvokštė Alisa, bet jis nekreipė į merginą nė menkiausio dėmesio. Apimtas jausmo, tarsi stebėtų save iš šalies, sumedėjusiomis kojomis žengė prie stalo ir pažvelgė į popieriaus lapą, padėtą ant sugertuko. Nors ant jo nestigo kraujo dėmių, žodžius pasisekė įskaityti be jokio vargo. Ardajus liko ištikimas senai mokyklai iki pat pabaigos, būtų pasakęs Džordanas.

aliene geisterkrank insano elnebajos vansinnigfou atamagaokashii gek dolzinnig hullu gila meschuge nebun dement Klėjus temokėjo anglų kalbą ir truputį prancūzų, kurios mokėsi vidurinėje, tačiau puikiai suprato, ką visa tai reiškia. Skarmalius užsigeidė juos išrūkyti iš Geiteno akademijos, bet kažkaip sužinojo, jog ilgiems pasivaikščiojimams direktoriui Ardajui neužteks jėgų. Todėl privertė jį atsisėsti už stalo ir keturiolika skirtingų kalbų užrašyti žodį „išprotėjęs‟ o paskui, suvaryti masyvaus parkerio smaigalį į dešiniają aki, tiesiai į senas, išmaningas smegenis.

— Jie privertė direktorių nusižudyti, tiesa? — trūksmingu balsu suvebleno Alisa. — Kodėl jį o ne mus? Kodėl jį o ne mus? Ko jie nori?

Klėjus prisiminė, kaip Skarmalius pamojo į Akademijos alėją, sutampančia su 102-uoju Niu Hempširo plentu. Telefoniniai pamišėliai kūnuos jau liežuvis neapsivertė vadinti bepročiais — bent jau ne įprastais, — panūdo, kad jie vėl trauktų į kelionę. Ko dar siekė tie padarai JIS neįsivaizdavo. Gal taip ir geriau. Galbūt nežinojimas prilygo malonei.

VYSTA ROŽĖS, ŽŪSTA SODAS

1

Spintelėje, koridoriaus gale, glūdėjo pustuzinis lininių staltiesių, ir viena iš jų atstojo įkapes direktoriui Ardajui. Alisa pasisiūlė jas užsiūti, bet prapliupo ašaromis, kai tokiai užduočiai jai pritrūko savitvardos arba gebėjimo darbuotis adata. Švelniai ją nustūmęs Tomas įtempė drobulę ir skubiais, kone profesionaliais mostais padvigubino dygsnių skaičių. Klėjui dingtelėjo, kad jis panašus į boksininką, dešiniąja ranka talžantį nematomą kriaušę.

— Tik nereikia pokštų, — neatsigręždamas tarė mažylis. — Esu dėkingas už tai, kąpadarei Ardajaus kambaryje, — pats nė už ką nebūčiau sutikęs imtis šio darbo, — bet dabar negalėčiau klausytis jokių juokų. Netgi neužgaulių kaip iš „Vilo ir Greisės“. Aš vos valdausi.

— Aišku, — atsiliepė Klėjus, nors visiškai neketino laidyti sąmojingų replikų. Kalbant apie žygdarbį, atliktą direktoriaus kabinete... na, kažkas turėjo pašalinti plunksnakotį iš Ardajaus akies. Juk nepaliksi jo styroti galvoje. Todėl Klėjus tuo pasirūpino — traukė parkerį nukreipęs! žvilgsnį į kambario kampą stengdamasis negalvoti, kuo užsiima, arba kodėl smaigalį taip sunku iškrapštyti. Vyti šleikštulį keliančias mintis iš savo sąmonės jam sekėsi didesnę laiko dalį. Subrūkšėjęs į kaulą plunksnakotis galiausiai išniro iš senio akiduobės, ir Klėjaus ausis pasiekė glitus pliumptelėjimas, kurį išgavo mėsos gabaliukas, nuo sulinkusio plieninio parkerio galiuko nutiškęs ant sugeriamojo popieriaus. Jis neabejojo atminsiąs šiuos garsus iki gyvenimo pabaigos, bet dabar svarbiausia, kad prakeiktas daiktas vis dėlto išgriebtas.

Lauke, tarp rūkstančios futbolo aikštės ir Čitemo namelio, spietėsi daugmaž tūkstantis telefoninių pamišėlių. Jie stovėjo nejudėdami beveik visą popietę. Galop penktą valandą išdrožė į Geiteno centrą. Klėjus ir Tomas nunešė drobule apgaubtą direktoriaus kūną į kiemo verandą. Visi keturi bendražygiai susibūrė virtuvėje, kur, jų žodžiais tariant, papusryčiavo stebėdami, kaip už lango ilgėja šešėliai.

Keista, bet Džordanas apetito stoka nesiskundė. Išraudęs vaikas gyvai pasakojo apie savo gyvenimą Geiteno akademijoje, porino, kaip direktorius Ardajus paveikė draugų neturinčio, uždaro, iš Medisono, Viskonsino valstijos, atvykusio moksliuko protą bei sielą. Jo atsiminimų skaidrumas privertė Klėjų pasijusti nesmagiai. Susižvalgius su Alisa ir Tomu paaiškėjo, jog tuodu jaučiasi panašiai. Berniukas svyravo ties beprotystės riba, tačiau draugai nežinojo ką daryti. Šiaip ar taip, nusiųsti jį pas psichiatrą negalėjo.

Kažkuriuo metu, galutinai sutemus, Tomas pasiūlė Džordanui griūti į lovą. Vaikas atsakė, jog ilsėsis, kai jie palaidos direktorių, ir pridūrė,

esą kapui tinkamiausia vieta būtų už namo vešintis sodas. Tiksliau sakant, daržovėms skirtas žemės lopinėlis, kurį Ardajus kažkodėl vadino savo „pergalių sodu“.

— Taip, tiktai ten, — išsišiepė Džordanas. Jo skruostus nudažė skaistus raudonis. Juodais ratilais apsuptų akiduobių gelmėje užsidegimą džiugesį, pamišimą arba visų trijų mišinį spinduliavo akys. — Visų pirma tame sklype — minkšta dirva. Antra, toji vieta jam visuomet labiausiai patiko... kai nesėdėdavo namuose, suprantama. Na, ką pasakysite? Jų nebėra, naktimis tie padarai vis dar neslampinėja, o mes iškasime duobę žibintų šviesoje. Imamės darbo?

Apmąstęs berniuko žodžius Tomas paklausė:

— Iš kur gausime kastuvus?

— Iš pašiūrės. Nė nereikės eiti į šiltnamius. — Džordanas nusijuokė tuo priblokšdamas aplinkinius.

— Tuomet nesėdėkime sudėję rankas, — tarė Alisa. — Palaidokime jį.

— Paskui tu ilsėsies, — priminė Klėjus vaikui.

— Žinoma, žinoma, — nekantriai atšovė Džordanas. Pašpko nuo kėdės ir įniko matuoti žingsniais kambarį. — Nagi, ko laukiate? — paragino bičiulius tarsi kviesdamas pažaisti gaudynes.

Taigi jie iškasė kapą direktoriaus lysvėse ir palaidojo Ardajų tarp pupų bei pomidorų. Į drobulę įvyniotą pavidalą Tomas su Klėjumi nuleido duobėn, kurios gylis siekė tris pėdas. Fizinis darbas sušildė abu vyrus. Tik nustoję mojuoti kastuvais jie pastebėjo, kad naktį oras kaip reikiant atvėso, netgi tapo žvarbus. Danguje spindėjo akinamai ryškios žvaigždės, tačiau šlaitu, palei žemę, vilnijo tiršta migla. Akademijos aveniu jau skendėjo kylančiose balto potvynio bangose, iš kurių tekyšojo nuožulnūs aukščiausių senų pastatų stogai.

— Gaila, kad niekas nežino gerų eilių, — prabilo Džordanas. Jo veidas dar labiau išraudo, bet akys užgeso atsitraukusios į apvalių urvelių gilumą. Berniukas drebėjo visu kūnu, nors buvo apsivilkęs porą nertinių. Pro lūpas veržėsi garų kamuolėliai. — Direktorius dievino poeziją. Sakė, kad jai neprilygsta niekas. Jis... — vaiko balsas, iki šiol skambėjęs keistai linksmai, galų gale užlūžo. — Jis išties priklausė velniškai senai mokyklai.

Alisa priglaudė berniuką prie savęs. Džordanas pasimuistė, bet po akimirkos nurimo.

— Klausykit, — tarė Tomas, — užkaskime velionį — apsaugokime nuo šalčio — ir aš palydėsiu jį Anapilin eilėmis.

— Tu tikrai moki eilėraščių? — užmiršęs visas mandagybės paklausė vaikas.

— Tikrai, — užtikrino mažylis.

— Koks tu protingas, Tomai. — Džordanas apdovanojo jį nuvargusiu, šiurpinančiu dėkingumo vypsniu.

Duobę jie užkasė gana greitai, nors, mėgindami sulyginti kapą turėjo pasiskolinti žemių iš kitos sodelio dalies. Klėjus baigė darbuotis apsipylęs prakaitu. Jis užuodė nemalonų, nuo savo kūno trenkiantį kvapą. Paskutinį kartą duše maudėsi labai seniai.

Alisa bandė sulaikyti Džordaną, tačiau tas ištrūko iš merginos glėbio ir plikomis rankomis puolė versti žemes į duobę. Kai Klėjus galiausiai ėmė tapšnoti kastuvo mente per kapavietę, berniukas iš nuovargio siūbavo ant kojų lyg būtų įkaušęs.

— Na, pirmyn, — paragino jis Tomą. — Tu žadėjai. — Klėjus kone tikėjosi, kad vaikis pridurs kaip meksikietis banditas iš Semo Pekinpos režisuoto vesterno: yr pasistenk, senjore, antraip suvary-y-ysiu kūliką tau į galivą.

Tomas atsistojo prie vieno kapavietės galo — turbūt ties viršugalviu, nors nusiplūkęs Klėjus negalėjo to garantuoti. Jis netgi neprisiminė, koks direktoriaus vardas: Čarlzas ar Robertas. Mažylio pėdas ir kulkšnis apvyturiavo rūko ūseliai, besirangantys tarp nugeibusių pupienojų. Tomas nusiėmė kepurę, Alisa pasekėjo pavyzdžiu. Klėjus jau siekė savosios, bet staiga atsiminė, kad galvos apdangalo neturi — Teisingai! — sušuko Džordanas, ir jo lūpas perkreipė paklaikusi supratimo šypsena. — Nusiimti kepures! Pagerbti direktorių! — pats buvo vienplaukis, tačiau lyg mimas pakėlė ranką prie savo galvos, čiuptelėjo įsivaizduojamą skrybėlę ir neva sviedė ją į orą. Klėjų vėl užvaldė baimė, jog vaikis tuojau kuoktelės. — O dabar rėžk eiles, Tomai! Mes laukiame!

— Gerai, bet tau derėtų patylėti. Atiduok velioniui pagarbą.

Džordanas prispaudė smilių prie savo lūpų tuo parodydamas, kad į perspėjimą atsižvelgs. Sielvartą spinduliuojančios jo akys bylojo, jog su sveiku protu berniukas dar neatsisveikino. Prarado draugą, bet ne protą.

Klėjus manė išgirsiąs Frosto eilėraštį arba ištrauką iš Šekspyro darbų — pirmosios „Makbeto" eilutės „Kada trise susitiksime vėl" neabejotinai būtų pradžiuginusios direktorių — gal net improvizuotą Tomo Makorto kūrybą. Tačiau jis visiškai nesitikėjo tylių, ritmiškai skambančių žodžių, kuriuos sududeno bendražygis.

— Viešpatie, neatsakyk mums savo gailestingumo — tavo meilė ir tavo tiesa mus visad tesaugo!

Juk mus supa vargai be skaičiaus, apniko nuodėmės mus, nebematome — jų daugiau nei plaukų mums ant galvų netekome drąsos. Suteik mums malonę, Viešpatie, gelbėk mus! Šalia kapo stovinti, galvą nukorusi Alisa spaudė kumštyje sportbatuką ir tyliai kūkčiojo.

Tomas ištiesė ranką sulenkęs į save pirštus.

— Tebūna nugalėti ir apstulbinti visi, kurie tyko mums gyvastis atimti.

Tepasitraukia gėdos apimti tie, Kurie džiaugiasi mūsų nelaime.

Tebūna savo pralaimėjimo išgąsdinti, Kurie mums sako: „Aha! Taip jums ir reikia!"

Čia atgulė dulkėmis virtęs amžinatilsis...

— Man taip gaila, direktoriau! — sušuko Džordanas spigiu, lūžtančiu balsu. — Man taip gaila... jūs neturėjote mirti, sere... — berniukas užvertė aukštyn akis ir sukniubo ant kapo. Ji apsivijo balti, godūs miglos pirštai.

Klėjus pakėlė vaiką, priglaudė smilių ir nykštį prie berniuko gerklės, užčiuopė ritmišką pulsą.

— Tiesiog apalpo. Ką čia skelbei, Tomai?

— Šiek tiek pakoreguotą 40-ąją psalmę, — sutrikęs atsakė mažylis — Nuneškime jį po stogu.

— Ne, — papurtė galvąKlėjus. — Jeigu ji neilga, verčiau pabaik.

— Taip, būk geras, užbaik, — paprašė Alisa. — Tavo psalmė raminanti kaip balzamas ant žaizdos.

Tomas vėl atsigręžė į kapą. Kurį laiką tylėjo, turbūt mėgindamas susikaupti arba paprasčiausiai atsiminti, ties kokia vieta nutraukė kalbą.

— Čia atgulė dulkėmis virtęs amžinatilsis, čia stovime mes, silpni ir beturčiai, tačiau Viešpats mūsų nepamiršo.

Tu esi mūsų pagalba ir išgelbėjimas.

Mano Dieve, nedelsk!

Amen.

— Amen, — sutartinai pakartojo Klėjus ir Alisa.

— Dabar neškime vaikį vidun, — tarė Tomas. — Lauke velniškai šalta.

— Tave išmokė melstis šventuolės iš Kristaus Išganytojo bažnyčios? — pasiteiravo Klėjus.

— O taip. Mintinai iškalti teko daugybę psalmių. Be to, pramokau melsti išmaldos gatvėje ir per dvidešimt minučių apvaikščiodavau visą prekybos centro aikštelę, už kiekvieno automobilio valytuvų sukaišiodamas skrajutes, kurios skelbė: „Milijonas metų pragare ir nė lašo vandens". Paguldykime vaikį į lovą. Manau, jis išmiegos iki rytojaus popietės, o atsibudęs jausis kur kas geriau.

— Kas bus, jei čia atsibeldęs tipas su randuotu skruostu pamatys, kad mes nepaklusome jo įsakymui leistis į kelionę? — išsižiojo Alisa.

Klėjus nusprendė, jog mergaitė pateikė teisingą klausimą, bet dabar nė kiek netrośko jo apsvarstyti. Vienas iš dviejų: arba Skarmalius sutiks palūkėti dar dienelę, arba ne. Nešant Džordaną į lovą, Klėjų apėmė toks nuovargis, kad jam neberūpėjo, kaip įvykiai klostysis išaušus.

2

Maždaug ketvirtą ryto Alisa vangiu balsu sumurmėjo „labanakt" ir nusvyravo miegoti. Abu vyrai virtuvėje gėrė šaltą arbatą, bet didžiąją laiko dalį tylėjo. Tiesiog neturėjo, ką pasakyti vienas kitam. Prieš pat aušrą iš šiaurės rytų atsklido jau įprasta tapusi, vaiduokliška, ūkanas persmelkusi dejonė. Ji virpėjo, kaip vampyro skleidžiami garsai, kurių netrūksta siaubo filmuose. Vos aimana ėmė blėsti, jai atsakė vaitojimas, pasigirdęs Geitene, į kurį Skarmalius atvedė savo gausųjį pulką.

Tomas su Klėjumi nustūmė šalin išsilydžiusių griausmadėžių užtvarą ir žengė ant verandos laiptelių. Aplinkui nieko neįžiūrėjo, nes pasaulis paskendo baltoje migloje. Pastovėję lauke minutę kitąjie grįžo į virtuvę.

Laimei, Alisos ir Džordano neprižadino nei agoniškas, priešmirtinis dejavimas, nei atsakymas iš Geiteno. Kelių atlasas, nūnai sulankstytas ir ties kampučiais apibrizgęs, gulėjo ant spintelės. Pervertęs jį Tomas pratarė:

— Atrodo, kažkas pasismagino Huksete arba Sankuke. Šiaurės rytuose yra tik šiedu nemaži miesteliai — nemaži kaip Niu Hempširui, suprantama. Įdomu, kiek jų pričiupo? Ir kaip?

Klėjus palingavo galva.

— Tikiuosi, daug, — kreivai, nemaloniai išsiviepė mažylis. — Belieka viltis, kad ne mažiau, kaip tūkstantį išperų kuriems teko svilti kankinamai ilgai. Vis nesiliauju mąstęs apie vieną restoranų tinklą, siūliusį „pačirškintą vištieną". Iškeliausime rytojaus naktį?

— Taip, jei tiktai Skarmalius leis mums išgyventi dieną. Ką pats manai?

— Kitos išeities neturime, — patraukė pečiais Tomas. — Bet žinai, aš kažkodėl jaučiuosi kaip į skerdyklą varomas galvijas. Praktiškai užuodžiu mūkiančių brolių kraują.

Klėjų kankino panaši nuojauta, bet tuomet neišvengiamai kilo klausimas: jeigu grupinės sąmonės vienijami padarai ketino juos išpjauti, kodėl savo sumanymo neįgyvendino čia? Juk galėjo visus sudoroti vakar, užuot palikę ant slenksčio griausmadėžių lydinį ir mylimą Alisos sportbatėlį.

Tomas nusižiovavo.

— Eisiu prigulti. Dar kelias valandas pasėdėtum?

— Galbūt, — atsakė Klėjus. Tiesą sakant, jam nė trupučio nesinorėjo miego. Kūnas buvo išvargęs, tačiau smegenys ūžė nuo minčių pertekliaus. Kai galvoje tvyrantis chaosas išsisklaidys, jis vėl prisimins, kaip į kaulą brūkšėjo metalinis, iš direktoriaus akiduobės traukiamas plunksnakotis. — Kodėl klausi?

— Supranti, jeigu rytoj jie nuspręs mus nužudyti, mieliau atsisveikinčiau su gyvybe savais būdais, — tarė Tomas. — Jų metodus jau matėme, teisingai?

Klėjaus manymu, jei kolektyvinė sąmonė, kuriai atstovavo Skarmalius, iš tiesų privertė Ardajų į akį susigrūsti parkerį, keturiems likusiems Čitemo namelio gyventojams netrukus gali paaiškėti, jog apie savižudybę nė neverta svajoti. Jis nutylėjo, nenorėdamas palydėti Tomo į lovą su tokiu komentaru ir paprasčiausiai linktelėjo.

— Nusinešiu ginklus į viršų. Senąjį „Koltą" tebeturi?

— Aha. Betės Nikerson ypatingąjį.

— Ką gi, labos nakties. Pamatęs arba pajutęs, kad jie ateina, surik. — Po tylos pauzės Tomas pridėjo: — Jei tik spėsi, ir jeigu jie tau leis.

Neatplėšdamas akių nuo mažylio, žygiuojančio iš virtuvės, Klėjus sau pripažino, jog Tomas visą laiką lenkdavo jį keliais žingsniais. Pripažino, kad puoselėjo bendražygiui prielankumą ir būtų mielai susibičiuliavęs su vyruku artimiau, nors labai abejotina, ar tokiam norui lemta išsipildyti. O kaip Džonis su Šarona? Jis dar nė karto gyvenime nesijautė taip nutolęs nuo šeimos.

3

Aštuntą ryto Klėjus sėdėjo greta direktoriaus numylėto pergalių sodelio ir tikino save, kad jeigu ne fizines jėgas iščiulpęs nuovargis, jis atplėštų nutirpusią sėdynę nuo suoliuko ir paskubomis suręstų Ardajui kokį nors paminklėlį. Senis nusipelnė pagarbos vien todėl, kad iki mirties rūpinosi paskutiniu išgyvenusiu mokiniu. Tačiau Klėjus nežinojo, ar sugebės atsistoti, nusvirduliuoti į Čitemo namelį ir prižadinti Tomą, idant tas perimtų budėjimą.

Netrukus turėjo išaušti žvarbi, nuostabi rudens diena — viena iš tokių, kokiomis žmonės renka obuolius, raugia sidrą ir kiemuose žaidžia įprastą, amerikietišką futbolą. Kol kas lauke tebetvyrojo tirštas rūkas, bet jį skrodė patekėjusios saulės spinduliai, akinamai baltai nudažę pasaulėlį, kuriame tūnojo Klėjus. Ore pakibo miglos lašeliai, ir prieš jo akis, slegiamas apsunkusių vokų, nušvito šimtai vaivorykštės spalvomis žibančių taškų.

Vyzdžius deginančioje baltoje ūkanoje kažkas materializavosi. Kelias sekundes rodės, jog Skarmaliaus bluzonas plevena pats sau, tačiau jam priartėjus prie sodo, virš apykaklės pasirodė tamsiai rudas veidas, o iš rankovių išniro delnai. Šįryt raudonosios palaidinės savininkas buvo ant viršugalvio užsimaukšlinęs gobtuvą, kuris įrėmino deformuotą, kreivai išsiviepusią fizionomiją ir šaltas kaip lavono, bet keistai gyvas, akis.

Plati, mokslo žmogui priklausanti, pjūvio subjaurota kakta.

Purvini, beformiai džinsai, suplyšę ties kišenėmis, dėvėti jau ilgiau nei savaitę.

Universiteto pavadinimas — HARVARDAS, užrašytas skersai siauros krūtinės.

Betės Nikerson „Koltas“ slypėjo dėkle, bet Klėjus nė nesiruošė griebtis ginklo. Skarmalius sustingo, kai iki jo liko maždaug dešimt pėdų. Nūnai stovėjo tiesiai ant direktoriaus kapo, ir, žinoma, ne atsitiktinai.

— Ko nori? — paklausė Klėjus ir kaipmat sau atsakė: — Paaiškinti.

Jums.

Jis vėpsojo į Skarmalių, iš nuostabos praradęs žadą. Juodaodis prašiepė lūpas, tiek, kiek leido sužalota apatinioji, ir skėstelėjo rankomis sakydamas: ei, tai niekti darbas.

— Kalbėk, — tarė Klėjus ir įsitempė, mėgindamas pasirengti balso užgrobimui. Neilgai trukus suprato, jog tokioms išdaigoms pasiruošti neįmanoma. Mintyse jis išvydo save besivaipančios, ant pilvakalbio kelių sėdinčios medinės lėlės kailyje.

— Išeikite. Šį vakarą. — Sukaupęs jėgas Klėjus pareikalavo: — Liaukis, užsičiaupk!

Juodaodis raudona palaidine priminė kantrybės įsikūnijimą.

— Man regis, aš įstengčiau tave išvyti iš savo galvos, — pareiškė Klėjus. — Garantuoti negalėčiau, bet man taip atrodo.

Skarmalius lūkuriavo, visa savo povyza klausdamas: ar jau baigei plepėti?

— Na, pabandyk, — suurzgė Klėjus ir tuojau pat ištarė. — Aš galiu.

Atsivesti. Daugiau. Bet atėjau. Vienas.

Pasvarstęs, ko reikėtų tikėtis, jeigu Skarmaliaus ir viso pulko valios susivienytų, Klėjus nutarė, jog nieko gero iš to nebūtų.

— Eikite. Šį vakarą. Į šiaurę. — Stojo tyla, kurią jis nutraukė tik tuomet, kai įsitikino, kad pašnekovui atsibodo naudotis svetimu balsu:

— Kur? Kodėl?

Užuot nuskambėjus žodžiams, akiratyje tvykstelėjo vaizdas, toks ryškus, jog iš pradžių buvo neaišku, kur jis švytėjo: sąmonėje ar migloje užsižiebusiame ekrane. Klėjus išvydo „lygtį“, rausva kreida pakeverzotą viduryje Akademijos aveniu:

KEŠVAKAS.NERYŠ

— Nesuprantu, — tarė jis.

Nesileisdamas į smulkmenas, Skarmalius nudrožė šalin. Porą sekundžių raudonas bluzonas, kuris tarytum sklendė raibuliuojančiose ūkanose, dar buvo matyti, bet galiausiai pranyko ir jis. Klėjui beliko guostis tuo, jog drauge su bendražygiais vis vien ketino keliauti į šiaurę. Laimei, telefoniniai pamišėliai leido jiems atsipūsti dar dienelę. O tai reiškė, kad budėti sargyboje nebereikia. Jis nusprendė prigulti, bet kitų nežadinti.

4

Džordanas pabudo aprimęs ir sveiko proto, tačiau nebeatrodė kaip savimi pasitikintis moksliukas. Jis kramsnojo kietą it akmenėlis bandelę ir abejingai klausėsi Klėjaus, porinančio apie savo susitikimą su Skarmaliumi. Galų gale berniukas paėmė kelių atlasą, dirstelėjo į abėcėlinę rodyklę ir atvertė puslapį su Vakarų Meino žemėlapiu.

— Štai, — dure pirštu į miestą, esantį virš Fraiburgo. — Čia, rytų pusėje, tsikuręs Kešvakas. O vakaruose, beveik prie Meino ir Niu Hempsiro valstijų sienos, yra Mažasis Kešvakas. Aš prisiminiau, jog panašiai vadinasi ežeras. — Džordanas pabaksnojo pirštu į mėlyną dėmelę. — Ne ką mažesnis už Sebagą.

Alisa pasviro arčiau berniuko ir įbedė akis į atlasą.

— Keš... greičiausiai Kešvakamakas.

— Šioji vietovė, TR—90, nepriklauso jokiems juridiniams asmenims, — dvylikmečiui nebūdinga kalba pastebėjo Džordanas vėl durdamas pirštu į žemėlapį. — Tą žinant, atspėti, ką reiškia „Kešvakas.neryš“, visai nesunku.

— Ten nėra ryšio, — susiprotėjo Tomas. — Ir jokių bokštelių, kurie sustiprintų perduodamas bangas.

Berniukas blausiai šyptelėjo.

— Na, palydovinių lėkščių, manau, tose apylinkėse netrūksta, bet visais kitais atžvilgiais... tiesiai į dešimtuką.

— Nieko nesuprantu, — prisipažino Alisa. — Kodėl jie mus siunčia į neryšio zoną, kur dauguma žmonių greičiausiai išsaugojo sveiką protą?

— Verčiau paklausk, kodėl jie mums dovanojo gyvybę, — atšovė Tomas.

— Galbūt tie padarai užsimanė mus paversti gyvomis, valdomomis raketomis ir subombarduoti tą teritoriją, — pakišo mintį Džordanas. — Atsikratyti ir mumis, ir jais. Vienu šūviu nupilti du zuikius.

Tylėdami bendražygiai apsvarstė jo žodžius.

— Keliaujame, — galiausiai prabilo Alisa. — Išsiaiškinsime vietoje. Bet aš nieko nesprogdinsiu.

Džordanas nudelbė ją niauriu žvilgsniu.

— Tu matei, ką jie padarė direktoriui. Jeigu tie išperos nutars mumis pasinaudoti, nejau galvoji, jog turėsi, iš ko rinktis?

5

Daugumos mielų namelių, stūksančių priešais smiltainio kolonas, kurios žymėjo įėjimą į Geiteno akademiją, prieangiuose nestigo batų, bet visų durys buvo atšautos arba nuplėštos nuo vyrių. Patraukęs į šiaurę ketvertukas išvydo negyvėliais nusėtas vejas, pamatė vieną kitą

telefoninį pamišėlį bei galybę nekaltų piligrimų, atsidūrusių ne vietoje ir ne laiku. Žuvo žmonės, palikę batus lauke, bent taip jie spėjo, kadangi basų kojų praktiškai nematė — pasirengę atsakomajam smūgiui bepročiai sudraskė didžiumą aukų į gabalus.

Už mokyklos, kur Akademijos alėja vėl įsiliejo į 102-ąjį plentą, paskerstų kūnų kilimas driekėsi abipus kelio mažiausiai pusmylį. Alisa ėjo užsimerkusi, leisdama Tomui ją vesti tarytum neregę. Klėjus pasisiūlė Džordanui pabūti jo vedliu, bet vaikis tik krestelėjo galva ir ryžtingai nupėdino skiriamąja linija — prakaulus berniukas su kuprine ant pečių ir perdėm suvešejusiais gaurais. Kelis sykius pažvelgęs į lavonus, jis nudūrė akis į savo sportbačius.

— Jų šimtai, — kažkuriuo momentu ištarė Tomas. Laikrodis jau rodė aštuntą vakaro, ir dausas apgaubė tamsa, tačiau bendražygiai visvien matė daugiau nei norėjo. Ties Akademijos alėja ir Spofordo gatvės sankryža, susirangiusi aplink STOP ženklą, gulėjo mergaitė raudonomis kelnėmis ir balta jūreiviška palaidinuke, kokių devynerių metų, be batų. Už dvidešimties jardų žiojėjo atviras tarpduris, pro kurį ją, klykiančią pasigailėti, veikiausiai išvilko. —Šimtai.

— Turbūt mažiau, — nesutiko Klėjus. — Kai kurie iš mūsų padermės turėjo ginklų ir tų šunsnukių armiją kaip reikiant praretino. Iššaudė arba papjovė. Vieno jų galvoje netgi kyšojo strėlė...

— Tai mūsų kaltė, — nutraukė jį Tomas. — Negi manai, kad mes dar priklausome kažkokiai padermei?

Klausimą lydėjo tyla. Po keturių valandų visi prisėdo šalikelės poilsiavietėje, kad papildytų skrandžius šaltu daviniu. Dabar jie traukė 156-uoju plentu ir, anot ženklo, sustojo tokioje vietoje, nuo kurios atsivėrė puikus vaizdas į istorinę Titnago kalvą. Klėjus spėjo, jog panorama išties keldavo susižavėjimą, jei čia užkandžiaudavai vidurdienį, o ne gilią naktį pikniko stalelį apstatęs dujiniais žibintais.

Kai atėjo laikas desertui — sudžiūvusiems, šokoladiniams „Oreo" sausainiams, — plente pasirodė pustuzinis garbaus amžiaus keliauninkų. Trys iš jų stūmė parduotuvės vežimėlius, pilnus maisto produktų, ir kiekvienas buvo apsiginklavęs. Nuo tada, kai teko išeiti iš Geiteno akademijos, kitus klajūnus bendražygiai sutiko pirmą kartą.

— Ei! — šūktelėjo jiems Tomas ir pamojo ranka. — Čia stovi dar vienas stalas, jei norite atsipūsti.

Jie pažiūrėjo į šalikelę. Vyresnioji iš dviejų moterų, panaši į močiutę su kupeta žilų, žvaigždžių šviesoje spindinčių plaukų, jau ruošėsi atsakyti mostu, bet staiga sustingo.

— Čia jie, — nuskambėjo vyriškas balsas, ir Klėjus suvokė girdįs baimės bei neapykantos gaideles. — Gauja iš Geiteno.

Kitas vyras suriko:

— Eik po velnių, biče. — Grupelė paspartino žingsnį nors žilaplaukė senutė ir šlubčiojo. Šalia žygiuojantis vyriškis turėjo padėti jai aplenkti „Subaru“, kuris buferiu rėmėsi į „Saturną“.

Alisa pašoko, vos nenuversdama vieno žibinto ant žemės. Klėjus stvėrė ją už rankos.

— Nesivargink, vaikeli.

Mergina jo nepaisė.

— Mes bent jau kažko griebėmės! — palydėjo juos šūksniu. — O ką jūs darėte? Ką, po šimts, jūs darėte?

— Galiu pasakyti, ko nedarėme, — atsiliepė kažkuris vyriškis. Būrelis jau buvo apėjęs pikniko staliukus, todėl jam teko žvelgti per petį. Įsirėžti į kliūtį žmogus nesibaimino, nes artimiausių poros šimtų jardų apleisti automobiliai neblokavo. — Mes nekrėtėme kvailysčių, dėl kurių žuvo gausybė normaliųjų. Jų yra gerokai daugiau nei mūsų, jei kartais nepastebėjai...

— Nesąmonės, jūs nežinote, ar tai tiesa, — įsiterpė Džordanas, prašnekęs pirmą sykį nuo tada, kai jie pasišalino iš Geiteno.

— Gal tiesa, gal ir ne, — atsiliepė žmogus. — Bet patikėkite manimi, jie turi velniškai keistų galių. Prižadėjo prie mūsų nelįsti, jei paliksime ramybėje tiek juos... tiek jus. Mes sutikome.

— Jeigu jūs tikite tų padarų žodžiais — ar mintimis, vadinasi, esate idiotas, — atrėžė Alisa.

Vyriškis nukreipė veidą į priekį, mostelėjo ranka tarsi atsisveikindamas ir drauge siūlydamas atsiknisti.

Visi keturi stebėjo, kaip vežimėlius stumiantys žmonės pranyksta tamsoje, galiausiai susižvalgė parimę virš inicialais išraižyto stalelio.

— Mes tapome tremtiniais, — pratarė Tomas.

— Gal ir ne, jei telefoniniai pamišėliai verčia mus žygiuoti ten, kur eina likusieji, hmm... normalieji, — paprieštaravo Klėjus — Galbūt pavertė mus ne tremtiniais, o...

— Kuo gi? — paklausė Alisa.

Jis turėjo šiokių tokių minčių, bet nė kiek netroško jų atskleisti.

Tiktai ne vidurnaktį.

— Klausykit, dabar mane labiau domina Kent Pondas. Aš noriu... ne, man reikia pamėginti surasti žmoną ir sūnų.

— Tik vilčių, kad juos ten aptiksi, maža, — tyliu, maloniu balsu tarė Tomas. — Nežinia, pamišo tavo artimieji ar išsaugojo sveiką protą, bet namuose jie tikrai nebetūno.

— Šarona arba Džonis turėjo man palikti žinutę, jeigu nenukentėjo nuo mobiliųjų. Kad ir kaip ten būtų, Kent Pondas — ne blogesnis kelionės tikslas negu bet kuris kitas.

Klėjus nutarė iš pradžių sužinoti, kas nutiko šeimai, ir tik tada sukti galvą, kodėl Skarmalius teikėsi išsiųsti pakvaišėlių žudikus į saugią vietą, jeigu tenykščiai jų nekentė ir bijojo.

Arba kokį saugumą galėjo garantuoti teritorija, apibūdinama, kaip „Kešvakas.neryš.“, jeigu apie ją žinojo telefoniniai žmonės.

6

Ketvertukas lėtai artėjo prie 19-ojo plento, kuris kirto valstijos sieną, tačiau tą naktį iki jo nenusigavo. Šioje Niu Hempširo dalyje visi keliai, regis driekėsi pro Ročesterio miestelį, nūnai sudegusį iki pamatų. Ugnies židiniai vis dar žaižaravo spinduliuodami mažne radiacinį švytėjimą. Į priekį išsiveržusi Alisa vedė draugus į vakarus, tarp liepsnojančių griuvėsių. Keletą sykių jie išvydo žodžius KEŠVAKAS.NERYŠ ant šaligatvio, o kartą aerozoliniais dažais užpurkštą ant valstybinės pašto dėžutės.

— Prasižengėliui gresia milijardų dolerių bauda ir kalėjimas iki gyvos galvos Gvantaname, — blankiai šyptelėjo Tomas.

Šalia gatvės plytėjo milžiniška, prekybos centrui priklausanti mašinų stovėjimo aikštelė. Dar jos nepasiekę visi išgirdo per garsiakalbius sklindančią susižavėjimo nekeliančią melodiją, kurią grojo trijulė naujaamžininkų džiazo atlikėjų. Tokios muzikos galima klausytis nebent apsiperkant, pagalvojo Klėjus. Aikštėje likę automobiliai skendėjo pūvančiose, ratų gaubtus siekiančiose atliekose. Vėjas atnešė troškų negyvėlių tvaiką.

— Kažkur ten drunija pulkas, — pakomentavo Tomas.

Jų armija įsikūrė kapinėse, prie pat prekybos centro. Kelias suko į pietus, o paskui į vakarus nuo paminklų sambūrio, tačiau, pasitraukę iš aikštės, pro medžių šakas bendražygiai nesunkiai įžiūrėjo raudonas griausmadėžių akis.

— Gal reikėtų pribaigti ir tą rują, — netikėtai pasiūlė Alisa, kai jie atsidūrė centrinėje Šiaurės gatvėje. — Guldau galvą, kad netoliese rastume propano cisterną.

— O taip! — Džordanas kilstelėjo kumščius aukštyn ir juos papurtė. Berniukas atgijo pirmą kartą nuo atsisveikinimo su Geiteno akademija. — Atkeršykime už direktorių!

— Neverta, — atsiliepė Tomas.

— Baiminies, kad jie praras kantrybę? — paklausė Klėjus. Jis nustebo suvokęs, jog pritaria Alisos idėjai. Raginimas pakepinti dar vieną pulką skambėjo beprotiškai, bet...

Sudeginčiau juos vien dėl šios „Ašaros temdo akis“ versijos, pamanė jis, klaikiausios, kokią teko girdėti per savo gyvenimą. Dieve, išvaduok mano ausis nuo kančių.

— Ne, — mąsliai atsakė mažylis. — Ar matai aną gatvę? — jis parodė į kelią, kuris skyrė prekybos centrą nuo kapinių ir buvo užgrūstas automobiliais. Bemaž visi stovėjo bagažines nukreipę į parduotuvę. Klėjus nesunkiai įsivaizdavo, kaip po impulso žmonės

bandė grįžti namo, siekdami sužinoti, kas vyksta, įsitikinti, kad artimieji sveiki gyvi. Jie bejokių dvejonių įjungė mašinose įmontuotus telefonus arba savo mobiliuosius.

— Kuo ji ypatinga?

— Paeikime ta linkme. Tik atsargiai.

— Ką tu pastebėjai, Tomai?

— Kol kas sakyti nenorėčiau. Gal ir nieko. Nesitraukite nuo šaligatvio, slėpkitės po medžių šakomis. Tai bent eismo spūstis, ar ne? Ten, aišku, pilna lavonų.

Tarp Tumblio gatvės ir Vakarinių kapinių žemę tręšė tuzinai negyvėlių. Po dainos „Ašaros temdo akis" atėjo eilė šleikščiai saldžiai „Mano širdis liko San Franciske", pasigirdusiai tuo momentu, kai jie pasiekė medžius, pro kuriuos vėl įžvelgė raudonas griausmadėžių lemputes. Kai ką išvydęs, Klėjus sustojo tarsi įkaltas.

— Jė-ė-ėzau, — nutęsė. Tomas pritardamas sulinksėjo.

— Kas? — šnipštelėjo Džordanas. — Kas yra?

Alisa tylėjo, tačiau veido išraiška ir bejėgiška povyza liudijo, kad ji pamatė tai, kas privertė abu vyrus suakmenėti. Kapines supo šautuvais ginkluoti sargybiniai. Klėjus suėmė berniuko galvą ir ją pakreipė. Po akimirkos Džordanas irgi nukorė pečius.

— Nešdinamės, — iškošė vaikis. — Man jau bloga nuo smarvės.

7

Melrouzo Posūkyje, už keturių mylių į šiaurę nuo Ročesterio (virš pastarojo tebežėravo rausvas švytėjimas, pamažu blėstantis ties pietiniu horizontu), jie aptiko dar vieną poilsiavietę, kurioje be stalelių rado ir nedidelį, akmenimis apklotą ugniakurą. Klėjus, Tomas ir Džordanas pririnko sausų žagarų. Alisa, kuri tvirtino, jog anksčiau dalyvavo skautų judėjime, parodė savo įgūdžius užkūrusi lauželį ir pašildžiusi tris skardines, anot jos, „darbininkiškų pupelių". Bevalgant pro šalį praėjo dvi grupės piligrimų. Tiek vieni, tiek kiti juos nužvelgė, bet nekalbino ir rankomis nemojavo.

Apmalšinęs alkio kirminą Klėjus paklausė:

— Tomai, tu sugebėjai įžiūrėti sargybinius iš kitos aikštės pusės? Gal tave reikėtų pakrikštyti Sakalo Akimi?

Mažylis palingavo galva.

— Man tiesiog pasisekė. Padėjo ir šviesa, sklindanti iš Ročesterio. Tas spindesys.

Bendražygiai sulinksėjo.

— Į kapines pažvelgiau tinkamu laiku ir kampu. Akiratyje blykstelėjo šautuvų buožės. Aš sau tvirtinau, jog to negali būti, ir ten veikiausiai sužvilgėjo tvoros stulpai ar kažkas panašaus, bet... — Tomas atsiduso, įsmeigė akis į pupų likučius ir nustūmė juos į šoną. — Štai taip.

— Prie kapinių turbūt stovėjo telefoniniai pamišėliai, — prasižiojo Džordanas, tačiau, sprendžiant iš balso, pats netikėjo savo spėjimu.
— Tie padarai naktimis nesišlaisto, — tarė Alisa.
— Gal dabar jie miega trumpiau, — patraukė pečiais berniukas. — Nenustebčiau, jeigu pamažu persiprogramuoja.
Kiekvieną sykį, kai vaikis kalbėdavo apie telefoninius žmones taip, tarytum šie būtų organiniai kompiuteriai, veikiantys įkelties režimu, Klėjų nukrėsdavo šiurpas.
— Jiems ginklai nereikalingi, Džordanai, — pasakė Tomas.
— Kitaip tariant besiilsinčius pulkus saugoja kolaborantai, — paniekinamai ir kartu verksmingai iškošė Alisa. — Tikiuosi, jie degs pragare.
Klėjus nutylėjo, bet sugavo save mąstantį apie žmones, stūmusius vežimėlius: prisiminė, kokia baimė ir neapykanta skambėjo žmogaus, apšaukusio juos gauja iš Geiteno, balse. Lyg būtų susidūręs su Dilindžerio gangsteriais, nutvilkė sąmonę mintis, kurią nelauktai pakeitė kita. Aš atsisakiau telefoninių pamišėlių sąvokos; pervadinau juos telefoniniais žmonėmis. Kodėl? Trečiasis, galvoje sukirbėjęs pastebėjimas privertė jį pasijusti dar nesmagiau: kada kolaborantai nustoja būti parsidavėliais? Ko gero, tuomet, kai jie sudaro dominuojančią daugumą. O tie, kurie nepereina į priešų pusę, tampa...
Na, romantikos mėgėjai pasakytų, kad jie tampa pogrindžio aktyvistais, realistai tokius žmones vadintų bėgliais.
Arba paprasčiausiai nusikaltėliais.
Pasiekę Heiso Stoties kaimelį, jie nutarė įsikurti apgriuvusiame „Šnabždančių pušų“ motelyje, kurį išvydo, kai sustojo prie kelio ženklo: 19-ASIS PLENTAS, SENFORDAS BERVIKSAS KENT PONDAS — 7 MYL. Šįkart prieangyje apavo nepaliko. To daryti nebuvo prasmės.
Jis vėl stovėjo ant pakylos, viduryje prakeikto stadiono, kažkaip sustingdytas, ryte ryjamas aplinkinių žvilgsnių. Horizonte pamatė skeletinę struktūrą, kurios viršuje mirksėjo raudona švieselė. Aikštė pasirodė besanti didesnė negu Foksboro stadione. Draugai rikiavosi vienoje eilėje, bet dabar jie buvo ne vieni. Atviroje erdvėje netrūko panašių platformų. Tomui iš kairės stypsojo moteris trumparankoviais marškinėliais, pažymėtais užrašu „Harley-Davidson“. Sau iš dešinės Klėjus išvydo pagyvenusį, šiek tiek už direktorių jaunesni poną, kuris savo ilgus žilstančius plaukus susirišo į uodegėlę. Protingame, masyviame veide atsispindėjo šnairas ir išgąstingas žvilgsnis. Priėjo beveik šliejosi jaunesnis vyriškis, užsimaukšlinęs nutrintą beisbolo kepuraitę su Majamio „Delfinų“ komandos simboliu.
Tūkstantinėje minioje Klėjus įžiūrėjo pažįstamus žmones, bet nė kiek nenustebo. Juk sapnai visuomet pasižymėdavo tokiomis savybėmis. Vieną akimirką grūdies telefono būdelėje su savo mokytoja iš pirmos

klasės, o kitąvaikštinėji dangoraižio apžvalgos aikštelėje kartu su trimis „Destiny's child“ narėmis.

Merginų iš „Destiny's child“ jis nesapnavo, užtat pastebėjo jauną nuogalių, čaižiusį orą automobilio antenomis (nūnai vilkintį chaki spalvos kelnes bei švarius baltus marškinėlius), vyruką su kuprine, vadinusi Alisą „panelyte“, ir šlubą senutę. Toji bedė pirštu į Klėjų ir jo draugus, išsirikiavusius ties penkiasdešimties jardų linija, tada kreipėsi į moterį, kuri, kaip paaiškėjo (ir tai nesukėlė jokios nuostabos), buvo nėščioji pono Skotonio marti. Ana ten stovi gauja iš Geiteno, pasakė motiniškos išvaizdos senutė, ir ponia Skotoni prašiepė viršutinę lūpą.

Padėkite, suriko moteris nuo platformos, iškilusios greta Tomo. Saukė nėščiajai. Aš noriu pagimdyti vaiką kaip ir jūs. Padėkite! Tau derėjo apie taipagavoti, kol buvo laiko, atšovė pono Skotonio marti, ir Klėjus suvokė, kad iš tiesų niekas nekalba. Bendrauja ne balsu, o mintimis.

Skarmalius ėmė žygiuoti palei rikiuotę ir tiesti ranką prie kiekvieno žmogaus, kaip Tomas šalia direktoriaus kapo: atviru delnu, į save sulenkęs pirštus. Ant juodaodžio riešo tvykčiojo kažkokia apyrankė, matyt, vienas iš medicininių įtaisų, kurie perduodavo pavojaus signalus, jei suprastėdavo stebimų organų veikla. Klėjus matė, jog stadione yra elektra — bokštuose įmontuoti prožektoriai plieskė visu pajėgumu. Jis pastebėjo dar kai ką. Skarmalius galėjo pakelti ranką virš žmonių, sustatytų ant platformų, todėl, kad plaukė oru, atitrūkęs nuo žemės per keturias pėdas.

— Ecce homo — insanus, — pasakė grupinės sąmonės atstovas. — Eccefemina — insana. Kiekvieną sykį minia vieningai užriaumodavo: „NELIESK!“ Staugė tiek telefoniniai žmonės, tiek normalieji. Nes dabar tarp jų nebeliko jokio skirtumo. Klėjaus sapne visi tarpusavyje sumišo.

9

Jis atsibudo vėlyvą popietę susirietęs į kamuolėlį, gniauždamas plokščią motelio pagalvę. Kai išėjo laukan, rado Alisą ir Džordaną sėdinčius ant šaligatvio, tarp mašinų stovėjimo aikštės ir nakvynės namų. Mergina laikė vaikį savo glėbyje. Berniukas kiūtojo nuleidęs galvą ant jos peties, ranka apkabinęs juosmenį. Ant jo viršugalvio styrojo nešukuoti, pasišiaušę plaukai. Už jųdviejų į 19-ąjį plentą ir Meino valstiją vedė kelias, kuris buvo visiškai tuščias, neskaitant „FedEx“ pervežimų furgono, riogsančio ant baltosios linijos, praviromis galinėmis durelėmis, ir motociklo, per avariją pavirtusio į metalo laužą.

Klėjus prie jų prisėdo.

— Ar jūs...

— Eccepuer, insanus, — atsiliepė Džordanas, nepakeldamas galvos nuo bičiulės peties. — Išprotėjęs berniukas, malonu susipažinti.

— O aš esu femina, — tarė Alisa. — Klėjau, ar Kešvake yra milžiniškas futbolo stadionas? Nes jei taip, kojos ten kelti nežadu.

Už nugaros trinktelėjo uždaromos durys. Pasigirdo artėjantys žingsniai.

— Aš tai pat, — pareiškė Tomas, įsitaisydamas greta draugų. — Nuoširdžiai prisipažįstu, mane kankina daug psichologinių problemų, tačiau tarp jų niekada nebuvo mirties troškimo.

— Garantuoti negalėčiau, bet Kešvake greičiausiai aptiksime tiktai pradinę mokyklą, — prabilo Klėjus. — Vaikai iš vidurinės turbūt autobusu keliauja į Tašmorą.

— Tai virtualus stadionas, — tarė Džordanas.

— Koks? — nustebo Tomas. — Kaip kompiuteriniame žaidime?

— Kaip pačiame kompiuteryje. — Berniukas pakėlė galvą tebespoksodamas į tuščią kelią, kuris driekėsi į Senfordą, Berviksą ir Kent Pondą. — Velniop, koks dabar skirtumas? Jeigu jiems uždrausta mus liesti — ir telefoniniams žmonėms, ir normaliesiems, — kas gi išdrįs nepaklusti nurodymui? — Klėjus pirmą kartą gyvenime regėjo suaugusio žmogaus skausmą, trykštantį iš vaikiškų akių. — Kas?

Niekas neatsiliepė.

. Mus palies Skarmalius? — paklausė Džordanas spigesniu balsu. — Galbūt. Nes jis mus stebi. Aš jaučiu.

— Džordanai, tvardykis, — atsiliepė Klėjus, bet mintyse sutiko Jog berniuko pastebėjimai keistai logiški. Gal Skarmalius iš tikrųjų juos stebėjo, jeigu visus keturis apdovanojo tuo pačiu sapnu. Juk laiško nesiunti Jei nežinai adreso.

— Aš nenoriu keliauti į Kešvaką, — išdrožė Alisa. — Man nusispjaut, veikia ten mobilusis ryšys ar ne. Mieliau žygiuočiau... kad ir į Aidahą.

— Pirmiausia privalau nusigauti į Kent Pondą, — pasakė Klėjus. — Apie Kešvaką, Aidahą ar kitas vietas galvosiu vėliau. Pasiekčiau savo miestelį per porą naktų. Draugijos neatsisakyčiau, bet jeigu jūs nenorite arba negalite prie manęs prisijungti... ką gi, aš suprasiu.

— Žmogus turi tikslą, — tarė Tomas. — Tegul jį įgyvendina. Paskui nuspręsime, ką daryti toliau. Nebent pasiūlysite ką nors geresnio.

Mažylio žodžius pasitiko tyla.

10

19-ajame plente pasitaikė nemažai tuščių atkarpų, ir kelios iš jų buvo net ketvirčio mylios ilgio, kuo naudojosi sprinteriai — taip Džordanas praminė savižudiškai vairuojamus dragsterius, kurie riaumodami milžinišku greičiu lėkdavo pro šalį, paprastai viduryje kelio, visuomet su įjungtomis ilgosiomis šviesomis.

Kai akiratyje užsižiebdavo akinantys automobilio žibintai, Klėjaus kompanija paskubomis nerdavo į šalikelę. Puldavo į piktžoles Jei

priešakyje pastebėdavo duženas arba apleistus automobilius, kuriuos Džordanas vadino „sprinterių rifais". Iš prašvilpiančio dragsterio sklisdavo džiaugsmingi žmonių (greičiausiai įkaušusių) ūkavimai. Jeigu kelią pastodavo nedidelis sprinterių rifas, vairuotojas bandydavo jį aplenkti. Kartais manevruodavo ir tuomet, kai abi juostos būdavo sausakimšai užgrūstos mašinomis. Bet kur kas dažniau drauge su keleiviais išvirsdavo laukan ir kulniuodavo pėsčiomis į rytus, kol rasdavo kokį eiklų žvėrį, tinkamą smagiam pasivažinėjimui. Klėjus įsivaizdavo jų maršrutą kaip seriją mėšlungiškų trūkčiojimų, būdingų nuo kvaišalų apspangusiems avigalviams... kita vertus, pašlemėkų ar mijai priklausė dauguma greičio mėgėjų, eilinių rakščių šikinėj, nuleistoje virš srutų duobe virtusio pasaulio. Nuo kitų bukagalvių niekuo nesiskyrė ir Šaulys.

Pirmąją naktį, praleistą 19-ajame kelyje Jo greitaeigis buvo ketvirtasis, kuri praūžė pro bendražygius. Tas tipas pastebėjo ketvertuką, kai šią nutvieskė spiginantys priekiniai žibintai. Pastebėjo Alisą. Vyrukas išlindo pro juodo „Kadilako Eskalado" langą, nekreipdamas dėmesio įvėją, plaikstantį tamsius jo plaukus, ir sustūgo:

— Čiulpk mano pimpi kekše!

Keleiviai palydėjo riksmą pritarimo šūksniais ir mostagavimu. Kažkas užkriokė:

— Gerai tu čia pavarei!

Nuskambėjęs pagyrimas, Klėjaus manymu, spinduliavo pačią tyriausią pietų Bostono tarsena išreikšta ekstazę.

— Žavinga, — pakomentavo Alisa.

— Kai kurie žmonės neturi... — pradėjo Tomas, bet Jam nespėjus paaiškinti, ko neturi kai kurie žmonės, priešakyje sucypė padangos ir po akimirkos iš tamsos atsklido galingas trenksmas bei dūžtančio stiklo garsai.

— Viešpatie, — iškošė Klėjus ir leidosi tekinas. Įveikė vos dvidešimt jardų, kai jį aplenkė Alisa. — Neskubėk! Ten gali būti pavojinga!

Nelėtindama žingsnio mergina kilstelėjo aukštyn automatinį ginklą.

Tomas pasivijo Klėjų trūksmingai šnopuodamas. Šalia mažylio driuokė Džordanas, lyg ką tik išvirtęs iš supamojo krėslo.

— Ką... darysime.. Jeigu jie... rimtai sužeisti? — paklausė Tomas. — Iškviesime... Greitąją pagalbą?

— Neįsivaizduoju, — atsakė Klėjus, tačiau mintyse teberegėjo, kaip Alisa iškėlė automatinį pistoletą. Jis puikiai žinojo, ko reikėtų griebtis pačiu blogiausiu atveju.

11

Merginą jie rado už kito posūkio. Ji stovėjo už kadilako, kėpsančio ant šono, su išsiskleidusiomis oro pagalvėmis. Klėjus iš karto suprato,

kaip įvyko avarija. Juodasis automobilis bandė įveikti staigų posuki kokių šešiasdešimties mylių per valandą greičiu ir susidūrė su apleistu pienvežiu. Vairuotojui, nors ir mulkiui, vis dėlto pavyko nesusiknežinti. Dabar, nuo veido braukdamas plaukus, jis svyrinėjo ratais aplink visureigį. Iš nosies ir kaktą perrėžusio pjūvio plūdo kraujas. Klėjus žengė prie kadilako — po jo sportbačiais sutraškėjo stiklo šukės — pažiūrėjo į saloną, bet ten nerado nė gyvos dvasios. Pašvietęs žibintuvėliu, kraują teišvydo ant vairo. Keleiviams užteko jėgų išsirabždinti iš sudužusios mašinos ir sprukti iš nelaimės vietos. Dingo visi, neskaitant vieno, kuris, matyt, instinktyviai nusprendė likti. Vairuotojui draugiją palaikė ką tik iš paauglystės amžiaus išaugęs nykštukas arkliškais dantimis ir ilgais, neplautais, raudonais plaukais. Jo veidą bjaurojo nuo spuogų likę randeliai. Savo nepaliaujamu veblenimu vyrutis panėšėjo į šunėką, kuris garbino buldogą Spaiką iš animacinių „Warner Bros" filmukų.

— Kaip tu jautiesi, Šaul-y-y-y? — sucypė jis. Matyt, pamanė Klėjus, būtent taip pietų bostonietis tardavo žodį „šauly". — Po velnių, tu kraujuoji kaip sumautas močkrušys. Aš jau maniau, kad padžiovei autus. — Atsisukęs kreipėsi į Klėjų: — Ko žiū-ū-ūri?

— Prikąsk liežuvį, — anaiptol ne maloniai pasiūlė tas.

Raudongalvis dūrė į jį pirštu, vėl atsigręžė į kruviną draugą.

— Čia vienas iš jų, Šauly-y-y! Tai jų gauja.

— Užčiaupk žabtus, Haroldai, — taip pat ne itin meiliai atsiliepė Šaulys ir nužvelgė ketvertuką.

— Leisk pažiūrėti į tavo kaktą, — tarė Alisa įsikišdama pistoletą į dėklą ir čiupdama savo kuprinę. — Aš turiu pleistriukų ir vandenilio peroksido, kuris gelia, bet apsaugo nuo infekcijų. Jau verčiau kęsti peršulį nei kankintis nuo užkrėtimo, ar ne?

— Atsižvelgiant į tai, kaip jaunuolis tave apšaukė, esi geresnė krikščionė negu aš kada nors buvau, — pastebėjo Tomas. Jis, įbedęs akis į Haroldą ir Šaulį laikė poną Mitruolį už apkabos. Pastarasis, maždaug dvidešimt penkerių metų vaikinas, atrodė kaip roko grupės vokalistas, tik jo veidas raudonavo nuo kraujo. Jis dėbtelėjo į pienvežį, paskui į kadilaką ir Alisą, vienoje rankoje laikančią pleistriukus, kita suėmusią buteliuką su vandenilio peroksidu.

— Tomis, Fritas ir tas bičas, kuris nuolat krapštėsi nosį, paspruko, — pranešė raudongalvis neūžauga ir išpūtė savo siaurąją krūtinę. — Bet aš likau, Šauly. Ei, seni, tu kraujuoji kaip skerdžiamas paršas.

Alisa nuleido ant žemės peroksidą su pleistrais ir žengė link Šaulio, bet šis tučtuojau atsitraukė.

— Neliesk manęs. Tu nuodinga.

— Cm jie! — sužvigo raudonplaukis. — Iš sapnų! Ką aš tau sakiau?

— Atšok, nuokruša, — kreipėsi Šaulys į merginą. — Jūs visi atsikniskite.

Klėjus nė kiek nenustebo pajutęs norąjį nušauti. Išsikruvinęs tipelis elgėsi lyg pavojingas, į kampą įspraustas šuo, kuris šiepė dantis ir rengėsi įkąsti. O ką reikėdavo daryti su grėsmę keliančiais gyvuliais, jei neturėdavai kitos išeities? Nušauti? Bet jie turėjo išeitį, ir jeigu Alisa sugebėjo vaizduoti gerąją samarietę tam šunkarai, pavadinusiam ją kekše, tuomet Klėjus galėjo susilaikyti nenuspaudęs gaiduko. Bet prieš leidžiant porelei malonių vaikinukų drožti į visas keturias puses, derėjo šį tą išklausti.

— Tie sapnai... — prabilo jis. — Miegodami jūs regite... na, nežinau... savotišką vedlį? Tarkim, vyruką raudonu bluzonu?

Šaulys gūžtelėjo. Nuplėšė marškinių rėžį, kuriuo apsišluostė veidą. Jis pamažu atsigaivelėjo ir nūnai, regis, geriau suvokė, kas čia vyksta.

— Aha, Harvardą. Ar ne, Haroldai?

Neūžauga raudonplaukis linktelėjo.

— Taip, taip, Harvardą. Juočkį. Bet tai ne sapnai. Reikia juos pamatyti, kad suprastum, ką sakau, po velnių. Vaizdai primena sušiktas transliacijas. Transliacijas per miegus. Jeigu jų nesulaukiate, vadinasi, esate nuodingi. Tiesa, Šauly-y-y?

— Jūs, chebra, rimtai susimovėte, — mąsliu balsu nutęsė kruvinas kadilako vairuotojas, vis dar šluostydamasis veidą. — Nedrįskit manę liesti.

— Mes turėsime, kur apsistoti, — pareiškė Haroldas, — teisingai, Šaul-y-y? Meine. Visi, kurių nepašventino impulsas, keliauja į Meiną. Ir mus paliks ramybėje. Galėsime medžioti, žvejoti, dirbti suknistą žemę. Taip sako Harvardas.

— Ir tu juo tiki? — su nuostaba balse paklausė Alisa. Šaulys krestelėjo pirštą.

— Užsikimšk srėbtuvę, kekšę.

— Verčiau tu užsikimšk savąją, — atrėžė Džordanas. — Nepamiršk, jog mes ginkluoti.

— Nė nesvajokite, kad galėsite mus nušauti, — suspigo Haroldas. — Kaip manai, ką Harvardas tau padarys, nuopeza, jei suvarysi man kulką?

— Nieko, — atsiliepė Klėjus.

— Jūs ne... — išsižiojo Šaulys, bet pratęsti nespėjo, nes Klėjus žen —! gė pirmyn, užsimojo Betės Nikerson „Koltu" ir atsivedėjęs vožė jam į žandikaulį. Vamzdžio gale stirksantis taikiklis, perdrėskė vyruko skruostą, bet Klėjus vylėsi, jog tokie vaistai suveiks geriau negu vandenilio peroksidas. Deja, jis klydo.

Šaulys nugara atsitrenkė į pienvežio cisterną ir išsprogino akis į savo užpuoliką. Haroldas instinktyviai pajudėjo pirmyn, bet Tomas atsuko į jį poną Mitruolį ir perspėdamas palingavo galva. Susigūžęs raudongalvis įniko krimsti purvinus nagus. Virš jų žvilgėjo drėgnos, išplėstos akys.

— Dabar mes pasišalinsime, — šaltai ištarė Klėjus. — Patarčiau jums likti čia mažiausiai valandą, nes abejoju, kad norėtumėte dar kartelį su mumis susidurti. Šįsyk gyvybę jums dovanojame. Bet prižadu ją atimti, jei vėl jus pamatysiu. — Jis atsitraukė iki draugų tebespoksodamas į tūžmingą kruviną fizionomiją, spinduliuojančią nepatiki lumo išraišką. Jautėsi kaip liūtų dresuotojas Frenkas Bakas, verčiantis žvėrį paklusti savo valiai. — Dar vienas dalykas. Aš nenutuokiu, kurių galų telefoniniai žmonės ragina „normaliuosius" keliauti į Kešvaką bet žinau, kas nutinka į vieną krūvą suvarytiems galvijams. Pagalvokite apie mano žodžius, kai sulauksite eilinės naktinės transliacijos.

— Užsikrušk, — suurzgė Šalys, bet nudūrė akis sau į batus.

— Eime, Klėjau, — paragino Tomas. — Judėkime.

— Žiūrėk, Šauly, kad su jumis daugiau nesusitiktume, — perspėjo Klėjus. Vis dėlto porelę jie matė ne paskutinį kartą.

12

Šaulys ir Haroldas kažkaip išsiveržė į priekį, galbūt surizikavo įveikti penkias, dešimt mylių dieną, kol Klėjus, Tomas, Alisa ir Džordanas miegojo „Pasienio" motelyje, Meino valstijoje, vos už dviejų šimtų jardų nuo Niu Hempširo. Vyrukai veikiausiai numigo SalmonFolso poilsiavietėje — paslėpė naujus savo ratus tarp pustuzinio tenykščių apleistų automobilių. Koks skirtumas, kaip ten atsidūrė. Svarbiausia, kad juos aplenkė, sulaukė, kol visi keturi žygiuos pro šalį ir tuomet užpuolė.

Klėjus beveik nesureagavo išgirdęs garsėjantį variklio riaumojimą ir Džordano komentarą: „Dar vienas sprinteris". Dabar jis kulniavo per gimtąją velėną, traukė pažįstamais kraštovaizdžiais — pro Freno omarų tvenkinį, tyvuliuojantį už dviejų mylių nuo „Pasienio" motelio, „Šeikio" ledainę, generolo Džošuos Čemberleno statulą, iškilusią mažutėlėje Ternbolo miestelio aikštėje — ir jautėsi taip lyg sapnuotų. Klėjus suvokė beveik nesitikėjęs nusigauti iki namų, kol pamatė plastikinį ledų kūgį, kyšantį iš „Šeikio" užeigos, besistiebiantį į žvaigždes, atrodantį proziškai ir kartu egzotiškai nelyginant vaizdas iš pamišėlio košmaro.

— Kelias pernelyg užgrūstas, kad juo galėtų lakstyti sprinteriai, — pastebėjo Alisa.

Kai užnugaryje, kalvos viršūnėje, nušvito priekiniai mašinos žibintai, jie pasitraukė į šalikelę. Ant baltos linijos riogsojo apvirtęs sunkvežimis. Klėjaus manymu, egzistavo didelė tikimybė, kad atrūkstantis automobilis jį taranuos. Bet šviesos, prieš nusileisdamos nuo kalvos, trumpam pakrypo į kairę. Vairuotojas lengvai išvengė kliūties ir netrukus iš kelkraščio grįžo į plento vidurį. Vėliau Klėjus spėjo, kad Šaulys su Haroldu atidžiai ištyrė šią atkarpą ir įsidėmėjo, kokiose vietose stūkso „sprinterių rifai".

Ketvertukas lūkuriavo sustingęs pakelėje. Arčiausiai vis ryškiau plieskiančių žibintų stypsojo Klėjus. Jam iš kairės glaudėsi Alisa. Už merginos į kebą žvelgė Tomas, nerūpestingai apkabinęs Džordano pečius.

— Vaje, kaip skuta, — prabilo Džordanas, visiškai abejingai, be jokio išgąsčio. Klėjaus irgi nepersmelkė jokia nuojauta, kuri būtų sukuždėjusi, kad jiems gresia pavojus. Šaulys su Haroldu iškrito jam iš galvos.

Už penkiasdešimties pėdų į vakarus nuo tos vietos, kur jie stovėjo, perpus išlindęs į važiuojamąją kelio dalį, dunksojo sportinis automobilis (turbūt „MG"). Greitaeigį vairuojantis Haroldas pasuko į šoną, idant aplenktų užtvarą. Vairą kryptelėjo nežymiai, tačiau to ūžteko, kad Šaulio ranka sudrebėtų. Bet galbūt jis nė nesitaikė į Klėjų ir iš pat pradžių ketino užmušti Alisą.

Šiąnakt jiedu bildėjo niekuo neišsiskiriančiu „Ševroletu" sedanu. Šaulys klūpėjo ant galinės sėdynės iki juosmens išniręs pro langą, gniauždamas kampuotą šlakbetonio blokelį. Iš jo gerklės ištrūko staugimas, koks vaizduojamas balionėlyje, išsipūtusiame virš komiksų veikėjo lūpų: ė-hė-hė! Paleistas betono luitas nuskriejo į tamsą ir teškės tiesiai į Alisos galvą. Klėjus niekada neužmiršo to garso. Merginos žibintuvėlis, dėl kurio ji tapo puikiu taikiniu — nors prožektorius laikė jie visi, — išslydo iš suglembančių pirštų. Dalį tamsos, tvyrančios virš plento, išsklaidė šviesos kūgis, nutvieskęs akmenėlius ir galinių žibintų stiklus, kurie blizgėjo kaip netikras rubinas.

Klėjus krito ant kelių šalia Alisos, suriko jos vardą, bet savęs praktiškai negirdėjo, nes balsą užgožė netikėtai užkriokęs, savo Šanso galiausiai sulaukęs ponas Mitruolis. Naktį pervėrė iš vamzdžio pasipylę tvyksniai. Stroboskopinėje šviesoje Klėjus įžiūrėjo krauju aptekusią, kairiąją jos veido — o Dieve, kokio veido — pusę.

Staiga šūviai nutyko, ir jų griaudėjimą pakeitė Tomo staugimas:

— Vamzdis pašoko į viršų! Aš jo nenulaikiau! Visą suknistą apkabą iššaudžiau į dangų!

Džordanas suklykė:

— Ar ji sužeista! Ar tas šunsnukis į ją pataikė?

Tuo metu Klėjus prisiminė, kaip Alisa siūlė Šauliui nuplauti kaktą vandenilio peroksidu ir apklijuoti ją pleistriukais. Jau verčiau kąsti peršulį nei kankintis nuo užkrėtimo, ar ne, — anuomet sakė mergina. Jis žinojo privaląs tučtuojau sustabdyti kraujavimą, todėl skubiai nusimetęs striukę ir išsirangė iš nertinio, kuriuo nusprendė apvynioti Alisos galvą it kokiu sumautu turbanu.

Iš Tomo prožektoriaus plūstantys spinduliai klydinėjo asfaltu, kol sustingo ties šlakbetonio blokeliu, aplipusiu plaukais ir kruvinais mėsgaliais. Jį pamatęs Džordanas ėmė spiegti. Nors oras buvo žvarbus,

Klėjus įnirtingai šnopavo ir išliejo nemažai prakaito, kol Alisos galvą įkalino nertinio klostėse. Šios kaipmat permirko. Jis jautėsi taip, tarsi rankas būtų sukišęs į šiltas, drėgnas pirštines. Tomas atsuko žibintuvėlį į merginą. Dėl savo viršugalvio, sutvarstyto iki pat nosies, ji priminė iš nuotraukos žvelgiančią nelaimėlę, kurią įkalino islamo ekstre mistai. Išvydęs kruviną kaklą ir skruostą (tiksliau, skruosto likučius), mažylis taip pat suriko.

Padėkite man, norėjo ištarti Klėjus. Liaukitės žviegę ir padėkite. Tačiau nepajėgė išlementi nė menkiausio garselio. Tegalėjo spausti vis labiau šlampantį nertinį prie koše virtusios jos galvos pusės. Sąmonėje sukosi mintis, kad Alisa kraujavo ir tuomet, kai jie pirmą kartą susitiko, bet tada ji nebuvo sužeista. Ne, ne, tikrai nebuvo.

Merginos rankos mėšlungiškai virpčiojo, pirštai drabstė šalikelės dulkes. Ei, kas nors, duokite jai tą sportbati, pagalvojo Klėjus. Tačiau vaikiškas „Nike“ batelis gulėjo kuprinėje, ant kurios Alisa tysojo — gulėjo ir merdėjo, nes kai kas, griežęs ant jų dantį, suskaldė mergaitei galvą. Jos kojos irgi trūkčiojo, iš žaizdų tebeplūdo kraujas, prasisunkęs pro nertinį, išstepliojęs Klėjaus delnus.

Mes stebime pasaulio pabaigą, dingtelėjo jam. Pakėlė galvą į dangų ir išvydo vakarę žvaigždę.

13

Ji nepasimirė šalikelėje, bet visiškai sąmonės taip ir neatgavo. Susitvardęs Tomas pagelbėjo nunešti Alisą ant kalvos šlaito, tarp obelų. Klėjus prisiminė, jog kartą drauge su Šarona atvyko čia prisirinkti obuolių — tais laikais, kai Džonis dar buvo mažas, o juodu tebesiejo puikūs santykiai, kurių netemdė kivirčai dėl pinigų ir ateities tikslų.

— Žmonių su galvos traumomis negalima judinti, — zirzė įkandin sliūkinantis, jos kuprinę nešantis Džordanas.

— Dėl to neverta nerimauti, — atsiliepė Klėjus. — Alisa vis vien neišgyvens. Tik ne su tokia žaizda. Abejoju, ar net ligoninėje ją pastatytų ant kojų. — Prožektorių šviesoje jis pastebėjo, kaip berniuko veidą perkreipė neviltis. — Atleisk.

Jie paguldė merginą ant žolės. Tomas priglaudėjai prie lūpų mineralinio vandens butelį, išvarvino porą lašų pro čiulptuką ir netgi pats nustebo, kai sužeistoji juos nurijo. Džordanas įspraudė jai į delną vaikišką „Nike“ sportbatuką, ir mergaitė instinktyviai sugniaužė savo talismaną išterliodama jį krauju. Paskui visi susėdę laukė, kol Alisa numirs. Laukė kiaurą naktį.

14

Maždaug vienuoliktą valandą ji tarė:

— Tėtis sakė, kad galiu suvalgyti likučius, todėl nekaltink manęs.

Mergina gulėjo padėjusi galvą ant Tomo kuprinės, į kurią mažylis sukišo antklodę, nusavintais Metueno priemiestyje stovėjusio „Maloniojo slėnio“ motelio. Dabar rodės, jog tai įvyko kitame, geresniame gyvenime. Kuprinė jau buvo persisunkusi krauju. Vienintelė išlikusi jos akis spiginosi į žvaigždes. Per valandą kairioji ranka nė nepakrutėjo. Užtat dešiniosios pirštai be paliovos gniaužiojo sportbatėlį. Spūstelėdavo... ir atleisdavo. Spūstelėdavo... ir atleisdavo.

— Alisa, — sušnibždėjo Klėjus. — Tu ištroškusi? Nori atsigerti vandens?

Ji neatsiliepė.

15

Vėliau — be penkiolikos pirmą, pagal Klėjaus laikrodį, — mergaitė kažko paklausė, ar galėtų eiti paplaukioti. Dar po dešimties minučių išrėžė: „AŠ nenorių šitų tamponų, jie purvini“, — ir suprunkštė. Keistai natūralus, gluminantis juokas prižadino snūduriavusį Džordaną. Pažvelgęs į ją berniukas apsiašarojo ir nukėblino atokiau nuo bendražygių. Kai Tomas prisėdo šalia mėgindamas vaikį paguosti, Džordanas suriko, kad jis neliįstų.

L Penkiolika minučių po dviejų plente pasirodė gausi normaliųjų grupė, žibintuvėlių švieselėmis raižanti tamsą. Klėjus nusileido nuo šlaito ir sušukę;

— Ar tarp jūsų yra gydytojas? — tiesą sakant, daug vilčių į teigiamą atsakymą nedėjo.

Prožektorių spinduliai sustingo. Tamsūs pavidalai murmėdami tarpusavyje pasitarė, ir po akimirkos pasigirdo gana malonus moteriškas balsas:

— Palikite mus ramybėje. Su jumis bendrauti draudžiama.

Prie Klėjaus prisijungęs Tomas riktelėjo:

— „Taip pat ir levitas, pro tą vietą eidamas, jį pamatė ir praėjo kita kelio puse“. Štai tau ištraukėlė iš Luko evangelijos, poniute, vietoj pasiūlymo užsikrušti.

Jų užnugaryje netikėtai aiškiai nuskambėjo Alisos balsas:

— Vyrai iš automobilio atsiims savo. Nedarau jums jokios paslaugos. Jai perspėjimas kitiems. Jūs suprantate.

Salti Tomo pirštai įsikibo į bendražygio riešą.

— Jezau Kristau, ji kalba taip, lyg būtų atsipeikėjusi.

Klėjus tvirtai suspaudė mažylio delną.

— Čia ne jos balsas. Vyrukas su bluzonu naudojasi Alisa kaip... kaip garsiakalbiu.

Tamsoje blykstelėjo suapvalėjusios Tomo akys.

— Iš kur žinai?

— Tiesiog žinau.

Žibintuvėlių Šviesos vėl nuslinko keliu ir gana greitai pranyko iš akiračio, kuo Klėjus netgi apsidžiaugė. Prie merdinčios mergaitės derėjo budėti vieniems, nes tai — jų asmeninis reikalas.

16

Po pusės trijų nakties Alisa suaimanavo:

— Ak, mamyte, kaip apmaudu! Vysta rožės, žūsta sodas. — Staiga linksmesniu balsu pridūrė: — Šiandieną snigs? Mes suręsime sniego būstinę, nulipdysime lapą, paukštį, ranką... mėlyną ranką... — ji užsikirto, žiūrėdama į žvaigždes, kurios švytėjo tamsiame dangaus skliaute. Naktį gerokai atvėso, todėl draugai įsupo merginą į antklodes. Alsuodama ji iškvėpdavo baltų garų kamuolėlius. Žaizda pagaliau liovėsi kraujavusi. Džordanas prisėdo greta Alisos ir ėmė glostyti kairiąją jos ranką, jau suakmenėjusią, laukiančią, kol sąstingis apims ir dešiniąją.

— Įjunk tą dainelę, kuri man patinka, — tarė ji. — Tą, kurią atlieka Holas ir Outsas.

17

Be dvidešimties penkios mergaitė pareiškė:

— Tai nuostabiausia suknelė, kokią esu mačiusi.

Visi trys susibūrė aplink ją. Klėjus pasakė, esą, jo nuomone, Alisos gyvybė gęsta.

— Kokios spalvos? — pasiteiravo jis nesitikėdamas, kad mergina sureaguos į klausimą, bet ji atsakė:

— Žalios.

— Ponias prašom prie stalo. — Alisa tebespūsčiojo sportbatėli, bet dabar pastebimai lėčiau. — Ponias prašom prie stalo. Ponas Rikardis neapleidžia savo posto, o ponias prašom prie stalo.

— Teisingai, širdele, — sušnibždėjo Tomas. — Ponas Rikardis liko savo poste.

— Ponias prašom prie stalo. — Vienintelė sveika akis pakrypo į Klėjų, ir Alisa antrą kartą per naktį prabilo svetimu balsu, kurį jis girdėjo sklindant pro savo lūpas. Šįsyk ištarė viso labo keturis žodžius. — Tavo sūnus. Su mumis.

— Meluoji, — iškošė Klėjus gniauždamas kumščius. Nedaug trūko, kad būtų smogęs merdinčiai mergaitei. Laimei, jam pavyko susitvardyti. — Meluoji, šunsnuki.

— Ponias prašom prie stalo, — pasakė Alisa. — Mes gersime arbatą.

18

Rytuose pamažu ėmė brėkšti. Tomas atsisėdo šalia Klėjaus ir nedrąsiai palietė jo ranką.

— Jei tie padarai skaito mūsų mintis, — pratarė, — jie iškniso iš tavo sąmonės, kad velniškai nerimauji dėl sūnaus, taip pat lengvai, kaip mes randame reikalingą informaciją internete, per paieškos sistemą, pavyzdžiui, įsijungę „Google“. Vyrukas su raudonu bluzonu galėjo pasinaudoti Alisa, kad pripūstų tau arabų.

— Taip, be abejo, — atsakė Klėjus, bet jo instinktai tvirtino kalcitą:

žinutė, kurią Alisos balsu perdavė Harvardas, atrodė pernelyg tikėtina. — Žinai, apie ką nuolat mąstau?

Tomas papurtė galvą.

— Kai mano sūnus buvo trejų ar ketverių — kai mudu su Šarona gerai sutarėme ir vadindavome jį Džon į u šaunuoliu, — jis atbėgdavo pas mus, vos tik suzirzdavo telefonas, ir klausdavo: „Fonas man?“ Mes leipdavome juokais. Jei skambindavo jo močiutė arba senelis, sakydavome: „Fonas tau“ ir įteikdavome ragelį. Iki šiol pamenu, koks milžiniškas atrodė tas prakeiktas daiktas, kai mažutės Džonio rankos glausdavo jį prie ausies...

— Liaukis. Nustok save graužti.

— O dabar... dabar... — Klėjus nebeįstengė tęsti. Jam ir nereikėjo to daryti.

— Ei, vyručiai! — desperatiškai sukliko Džordanas. — Ateikite Čia.

Jie grįžo prie Alisos. Nutvilkyta traukulių, mergina atsiplėšė nuo žemės ir išlenkė nugarą virpančiu puslankiu. Iš akiduobės kone išvirto akies obuolys, lūpų kampučiai nukaro. Staiga ji suglebo, ištarė vardą, kuris aplinkiniams nieko nereiškė, paskutinį kartą suspaudė savo talismaną. Tada atleido pirštus, ir sportinis batelis nuslydo ant žolės. Pro lūpas, kartu su priešmirtiniu atodūsiu, išsruveno retos baltų garų sruogos.

Džordanas paeiliui nužvelgė abu vyrus.

— Ar ji...

— Taip, — patvirtino Klėjus.

Berniukas pratrūko ašaromis. Leidęs Alisai kelias sekundes paspoksoti į blėstančias žvaigždes, Klėjus ištiesė ranką ir delnu užmerkė jai akis.

19

Netoli sodo stovėjo gyvenamasis fermerio namas. Vienoje iš pašiūrių jie susirado kastuvus ir palaidojo mergaitę po obelimi drauge su sportbatuku, kurį įkišo velionei tarp pirštų. Visi sutiko, kad ji butų to norėjusi. Džordano paprašytas, Tomas vėl padeklamavo 40-ąją psalmę, bet dabar mažyliui sunkiai sekėsi ją užbaigti. Galiausiai kiekvieJ nas iš trijules papasakojo, kokia Alisa išliks jų prisiminimuose. Per šią improvizuotų pamaldų dalį į šiaurę nuo kapavietės, nulingavo nedidelis pulkas telefoninių žmonių, kurie pastebėjo laidotuvių ceremoniją tačiau jos nenutraukė. Nuostaba Klėjaus neužvaldė. Juk jie — bepročiai, neliečiami... kaip netrukus savo nelaimei sužinos Šaulys ir Haroldas.

Beveik visą šviesųjį paros metą bendražygiai išmiegojo fermerio namuose. Vakarop išsiruošė į Kent Pondą. Klėjus nebesitikėjo ten atrasti Džonio, bet viltis, jog sūnus arba Sarona paliko jam raštelį, kol kas užgesusi nebuvo. Žinia, kad žmona išgyveno, bent truputį apmalšintų sielvartą, slegiantį kaip apsiaustas su švino pamušalu.

KENT PONDAS

1

Senasis jo namas, kuriame liko gyventi Džonis ir Sarona, dunksojo Livijos gatvėje, už dviejų kvartalų į šiaurę nuo aptemusio, Kent Pondo centre sumontuoto šviesoforo. Pasak nekilnojamojo turto agentūrų, tokiems būstams reikėdavo „kosmetinio remonto", bet jie tiko žmonėms, ieškantiems namų „pirmai pradžiai". Prieš skyrybas Klėjus su Sarona dažnai juokaudavo, kad „pirmąja pradžia" teks mėgautis ir sulaukus pensijos. Kai žmona pastojo, jie nutarė, jog suteiks vaikui Olivijos vardą, jei gims, anot Šaronos, „moteriškos padermės" kūdikis. Visoje Livijos gatvėje, pridūrė ji, gyventų vienintelė Livė. O, kaip jie kvatojo.

Klėjus, Tomas ir Džordanas — mirtinai išblyškęs Džordanas, mąsliai tylus Džordanas, kuris dabar atsiliepdavo tik pakartojus klausimą vieną ar net du sykius — pasiekė Centrinės ir Livijos gatvių sankryžą antrąją spalio savaitę, vėjuotą naktį, iš karto po vidurnakčio. Klėjus paklaikusiomis akimis įsistebeilijo į STOP ženklą, iškilusį ties senosios gatvės, kurioje pastaruosius keturis mėnesius jis lankydavosi kaip svečias, kampu. Ant skardos vis dar puikavosi aerozoliniais dažais užteplioti žodžiai BRANDUOLINEI ENERGIJAI, pastebėti prieš išvykstant į Bostoną. STOP... BRANDUOLINEI ENERGIJAI STOP... BRANDUOLINEI ENERGIJAI. Atvirai kalbant, jis nesuvokė užrašo prasmės. Dėl reikšmės nekilo jokių keblumų. Akivaizdu, jog tai viso labo tebuvo sumaniai perteiktas politinis pareiškimas (tokie žodžiai, ko gero, pakeverzoti ant kiekvieno STOP ženklo visame mieste, galbūt ne vien Kent Ponde, bet ir Springveile bei Ektone), tačiau suprasti, kodėl jis išliko, kai pasaulis pasikeitė, niekaip nesisekė. Klėjui kažkodėl dingojosi, kad, įsispitrijus į užrašą STOP... BRANDUOLINEI ENERGIJAI su desperatiška įtampa, po kurio laiko atsivertų kirmgrauža, mokslinės fantastikos knygose aprašomas laiko tunelis, ir jis galėtų nerti į praeitį. Tuomet tamsa išsisklaidytų.

— Klėjau, kaip tu jautiesi?

— Čia mano gatvė, — atsakė jis, tarsi tuo viską paaiškintų. Staiga suprato negalįs trauktis atgal ir leidosi tekinas.

Šioje miesto dalyje tiek Livijos, tiek kitos gatvės vesdavo į aklavietę, kitaip tariant, įsirėždavo į skardį — išėstą Kento kalvos šlaitą. Prie namų stūksojo ąžuolai, todėl asfaltą dengė nukritusių lapų kilimas. Akiratyje nestigo apleistų mašinų. Pora iš jų bučiavosi grotelėmis.

— Kur jis bėga? — už nugaros riktelėjo Džordanas. Baimės gaidelės, pasigirdusios berniuko balse, spaudė Klėjaus širdį bet jis neprisivertė sustoti.

— Viskas gerai, — pasakė Tomas. — Lai eina.

Klėjui laviruojant tarp automobilių, priešais jį be paliovos šokčiojo žibintuvėlio šviešelė. Vienu momentu spindulys nutvieskė poną Kretskį, kuris kirpdamas Džonį visuomet jam duodavo „Tutsi" ledinuką —! tais sunkiai atmenamais laikais, kai tėvai sūnų vadindavo Džoniu šaunuoliu, anuomet, kai suskambus telefonui mažylis šaukdavo „fonas man". Dabar ponas Kretskis drybsojo ant šaligatvio, priešais savo namą, kone paskendęs ąžuolo lapuose. Jam trūko nosies.

Svarbiausia, kad nerasčiau jų negyvų, tvinkčiojo mintis Klė—! jaus galvoje. Tik ne po Alisos mirties. Svarbiausia, kad nerasčiau jų negyvų. Šiek tiek pagalvojus teko sau nenoromis pripažinti (nuo tiesos nepabėgsi, ypač įtampos akimirkomis):jeigu kuriam nors iš jų vis dėlto buvo lemta žūti... tebūnie jai.

Ridelų namas stovėjo paskutinis, kairėje kelio pusėje (ką jis nuolat primindavo Saronai, grėsmingai nusikvatodamas — net ir tada, kai pokštas seniai tapo nebejuokingas). Įvažiavimui skirtas takas nuožulniai kilo aukštyn iki atnaujintos stoginės, po kuria užteko vietos vienam automobiliui. Klėjus sunkiai gaudė kvapą, tačiau žingsnio nelėtino. Jis nudriuokė takeliu spardydamas lapus, jausdamas, kaip į dešinįjį šoną pamažu įsimeta dieglys, gomuryje, iš kurio veržėsi trūksmingas alsavimas, jausdamas vario prieskonį. Kilstelėjęs žibintuvėlį apšvietė garažo ertmę.   Tuščia. Tik neaišku, gerai tai ar blogai?

Jis apsisuko, apačioje pamatė strykčiojančius, iš Tomo ir Džordano žibintų plieskiančius spindulius ir apšvietęs savo prožektorium galines duris pajuto, kaip krūtinėje suspurdėjo širdis. Vienu šuoliu įveikė tris laiptelius, vedančius į atvirą prieangį, suklupo ir ranka vos neperskrodė antrų durų, plėšdamas raštelį, lipnios juostos kampučiu priklijuotą prie stiklo. Jeigu jie būtų pasivėlinę valanda ar bent pusvalandžiu, gūsingas nakties vėjas būtų nunešęs popiergalį į kalnus. Klėjus neabejojo, kad už tokį aplaidumą ją pasmaugtų. Taip nerūpestingai elgtis galėjo tiktai Šarona. Tačiau... Tačiau žinutę paliko ne žmona.

2

Atbėgęs takeliu Džordanas sustojo prie laiptų, nukreipė žibintuvėlį į Klėjų. Iš paskos atkumėjo Tomas, kuris dusulingai švokštė ir traiškė sudžiūvusius lapus. Jis sustingo už berniuko ir savo prožektoriumi nutvieskė išvyniotą, Klėjaus rankoje gniaužiamą popieriaus lapelį. Po sekundės leido spinduliui pakilti iki pritrenkto bendražygio veido.

— Aš visai pamiršau, kad jos motina serga sumauta cukralige, —tarė Klėjus ir įteikė draugams raštelį, iš kurio kampo tebekyšojo lipnios juostos skiautelė. Tomas su Džordanu drauge jį perskaitė.

Tėveli, Tu tikreusei jau žinai, kad atsitiko kai kas baisaus. Tikiuosi, esi sveikas ir mano laišką gausi. Mičas Stainmanas ir Džordžas Gendronas su manimi, žmonės pakvaišo. Mes manome, jog dėl mobiliųjų. Tėti, štai blogiausia žinia. Mes atėjome čia, nes aš išsigandau. Norėjau sutraiškyti savo telefoną, bet nuojauta manąs neapgavo. Jis buvo dingas. Turbūt ji paėmė mama, nes, žinai, norėjo patikrinti, kaip laikosi serganti senelė. Man reikia] bėgti, bet, Jėzau, kaip baisu. Kažkas nužudė poną KretskĮ. Aplinkui pilna negyvėlių arba bepročių, kaip seubo filmuose, bet mes girdėjome, kad žmonės (NORMALŪS žmonės) renkasi rotušėje. Ten mes ir keleusime. Galbūt tarp jų rasiu ir mamą, bet, Jėzau, ji turėjo mano MOBILŲJĮ. Tėveli, jei tu čia grįžai, ATEIK MANĘS PASIIMTI.

Tavo sūnus, Džonas Gevinas Ridelas Tomas pakėlė akis ir prabilo su švelniu atsargumu, kuris Klėjų išgąsdino labiau negu tiesmukiausias perspėjimas.

— Manau, supranti, kad rotušėje susibūrę žmonės išsivaikščiojo į skirtingas puses. Nuo tada, kai pasaulį supurtė konvulsijos, praėjo jau dešimt dienų.

— Suprantu. — Savo akyse Klėjus jautė dilgsėjimą ir girdėjo, kaip dreba balsas. — Iš visko sprendžiant, Džonio motina virto... — jis patraukė pečiais ir virpančia ranka mostelėjo į tamsą, kuri viešpatavo už lapais nukloto įvažiavimo. — Bet Tomai, aš privalau nukakti į rotušę. Vietiniai galėjo palikti kokią žinutę. Galbūt ten rasiu dar vieną jo raštelį.

— Taip, — sulinksėjo mažylis. — Tokia tikimybė įmanoma. Nuspręsime, ką daryti toliau, kai išžvalgysime rotušę. — Tomas kalbėjo nutaisęs tą patį šiurpinamai meilų toną. Klėjui bemaž norėjosi, kad jis nusijuoktų ir pasakytų: susimildamas, nebūk mulkis — nejau tikrai galvoji, jog kada nors vėl pamatysi sūnų? Atsikvošėk, velniai griebtų.

Berniukas perskaitė žinutę antrą kartą, galbūt trečią ir ketvirtą.

Net ir apimtas baimės bei sielvarto, Klėjus jautėsi truputį nesmagiai dėl žodžių, parašytų su klaidomis, ir ne itin sklandžios Džonio kalbos. Jam netgi magėjo priminti Džordanui, kad sūnus keverzojo raštelį siaubingai įsitempęs, pritūpęs prieangyje, greta stovinčių draugų, kurie stebėjo gatvėje įsivyravusį chaosą.

Galų gale vaikis nuleido popieriaus skiautę ir paklausė:

— Kaip atrodo tavo sūnus?

Klėjus jau ketino pasiteirauti, kodėl jį domina Džonio išvaizda, bet paskutiniu momentu persigalvojo.

— Beveik pėda žemesnis už tave, kresnas, tamsiai rudais plaukai.

— Ne liesas geltonplaukis?

— Tavo apibūdinimas labiau tinka jo draugui Džordžui.

Džordanas ir Tomas susižvalgė, gana niūriai, bet aiškiai su palengvėjimu.

— Kas yra? — sukluso Klėjus. — Kas? Netylėkite.

— Kitoje gatvės pusėje... — nutęsė mažylis. — Tu nematei, nes bėgai. Maždaug už trijų namų guli negyvas berniukas. Prakaulus, gelsvaplaukis, su raudona kuprine...

— Džordžas Gendronas, — tarė Klėjus. Jis atminė raudonąją Džordžo kuprinę ne blogiau negu Džonio mėlynąją su atšvaitų juostelėmis. — Ketvirtoje klasėje, istorijos pamokai, jiedu su Džoniu rentė puritonų kaimelį. Abu gavo po aukščiausią pažymį. Netikiu, kad Džordžas žuvęs. — Bet jis, tiesą sakant, tuo neabejojo. Atsisėdęs prieangyje, kuris, kaip įprastai, sugirgždėjo nuo žmogaus svorio, Klėjus delnais užsidengė veidą.

Rotušė stūksojo Pondo ir Milo gatvių sankryžoje, priešais bendruomenės parką ir vandens telkinį, nuo kurio kilo miestelio pavadinimas? **[* Pond (angl.) — tvenkinys]**.

Mašinų stovėjimo aikštelė buvo tuščia, neskaitant darbuotojams rezervuotų vietų, nes abejose gatvėse, vedančiose link balto Viktorijos epochos statinio, grūste grūdosi apleisti automobiliai. Žmonės nusigavo kiek galėdami arčiau centrinio Kent Pondo pastato ir likusią kelio dalį įveikė pėsčiomis. Pavėlavusiems, tokiems, kaip Klėjus, Tomas ir Džordanas, teko prakaituoti, mėginant prasibrauti pro eismo kamštį. Transporto priemonės glaudėsi vienos prie kitų netgi ant vejos, dviejų kvartalų spinduliu nuo rotušės. Pustuzinis namų virto apanglėjusiomis lūženomis. Kai kurie tebesmilko.

Berniuką, susmukusį Livijos gatvelėje (kūnas išties priklausė Džonio bičiuliui Džordžui), Klėjus pridengė drobule, bet jie negalėjo suteikti panašios paslaugos gausybei išpurtusių, pūvančių lavonų, su kuriais susidūrė po truputį skverbdamiesi link Kent Pondo rotušės. Negyvėlių drybsojo šimtai, bet tamsoje Klėjus neišvydo nė vieno matyto veido. Veikiausiai nebūtų pastebėjęs ir dieną nes per pusantros savaitės palaikus kaip reikiant apdorojo varnos.

Mintyse jis nuolat grįždavo prie Džordžo Gendrono, sukniubusio veidu į iškruvintų lapų šūsnį. Raštelyje sūnus minėjo esąs su dviem gerais savo draugais iš septintos klasės, Miču ir Džordžu. Kad ir kas nutiko pastarajam, gyvybę jis prarado po to, kai Džonis priklijavo popieriaus skiautę prie stiklinių durų ir visi trys pasišalino iš Ridelų namų. Krauju ištepliotuose lapuose skendėjo vienintelis Džordžas, todėl Klėjus spėjo, jog sūnui ir Mičui pavyko ištrukti iš Livijos gatves gyviems.

Prielaidomis tiki žiopliai, kurie kiša nagus prie atviro elektros laido, pagalvojojis. Evangelija pagal Alisą Maksvel, tegul ilsisi ramybėje jos siela.

Tiesa ta, kad Džordžo žudikas galėjo juos nusivyti ir pričiupti kokioje nors kitoje vietoje. Centrinėje arba Dagvėjaus gatvėje. Galbūt gretimoje Lorelo alėjoje. Pagauti ir subadyti švedišku peiliu arba keliomis automobilio antenomis...

Jie nusikasė iki aikštelės pakraščio. Kairėje pusėje maksojo sunkvežimis, kuris bandė pasiekti rotušę riedėdamas per žolę, tačiau įstrigo pelkėtame griovyje vos už penkių jardų nuo asfaltuotuos ir apytuštės civilizacijos salelės. Iš dešinės bendražygiai pamatė moterį sudraskyta gerkle; jos veide paukščiai iškapojo juodas skyles, iš kurių vingiavo kraujo gijos. Nelaimėlė tebedėvėjo beisbolo kepuraitę, Šalia gulėjo nepaliesta rankinė.

Pasikeitusiame pasaulyje pinigai žudikų nebedomino.

Klėjus krūptelėjo ant savo peties pajutęs Tomo ranką.

— Liaukis kankinęs save mintimis, kas galėjo įvykti.

— Iš kur tu žinai...

— Kad suprastum, apie ką mąstai, nereikia būti telepatu. Jei rasi savo sūnų... greičiausiai ne, bet jei vis dėlto rasi, jis išklos tau visą istoriją. Priešingu atveju nė neverta spėlioti, kaip susiklostė jo likimas.

— Taip, taip. Bet Tomai... aš pažinojau Džordžą Gendroną. Jį pravardžiuodavo Konektikutu, iš kur vaikis atsikraustė. Mūsų kieme jis valgydavo dešrainius ir mėsainius. Džordžo tėvas užsukdavo pas mane, ir mes prisėsdavome prie televizoriaus pažiūrėti, kaip žaidžia „Patriotai".

— Žinoma, žinoma. — Staiga Tomas griežtai kreipėsi į Džordaną: — Liaukis žiopsojęs į tą lavoną. Jis neatsikels ir tavęs nepuls.

Tačiau berniukas neatplėšė akių nuo varnų išrakinėtos moters, kurios viršugalvis slypėjo po beisbolo kepurėlė.

— Perprogramuoti baziniame lygmenyje telefoniniai žmonės pradėjo rūpintis saviškiais, — prabilo jis. — Net ir tada, kai ištraukė negyvėlius iš po tribūnų ir sumetė į raistą, jie kažką darė. O mūsiškius palieka supūti. — Džordanas atsigręžė į abu vyrus. — Kad ir ką tie padarai sakytų ar žadėtų, mums nevalia jais pasikliauti, — nuožmiai išrėžė.

— Nevalia, aišku?

— Visiškai su tavimi sutinku, — atsiliepė mažylis. Klėjus linktelėjo.

— Aš taip pat.

Tomas pakreipė galvą į rotušę, kur iki šiol plieskė avariniai žibintai, ryjantys energiją iš ilgai veikiančių elementų, šleikščiai gelsvu švytėjimu nutvieskiantys vietinių darbuotojų automobilius. Pastarieji stovėjo nugrimzdę lapų sąnašose.

— Eime vidun. Pažiūrėsime, ką jie paliko.

— Taip, keliaujame, — pritarė Klėjus. Dabar nekilo jokių abejonių, jog Džonio ten nebus, bet giliai širdyje, vaikiškoje, nepasiduoti raginančioje kertelėje, teberuseno viltis, kuri kuždėjo, esą netrukus pasigirs šūksnis: „Tėti!" — ir jam į glėbį puls sūnus — gyva, materiali būtybė, ištrūkusi iš košmaro gniaužtų.

Jie suprato neaptiksią rotušėje nė gyvos dvasios, kai pamatė, kas užrašyta ant dvigubų pastato durų. Blėstantys avariniai žibintai

apšvietė ilgus, kreivus brūkšnius. Raudonais dažais tarsi kręštančiu krauju nutepliotas užrašas skelbė:

KEŠVAKAS.NERYŠ

— Ar toli tas Kešvakas? — paklausė Tomas.

— Sakyčiau, už kokių aštuonių mylių į šiaurę, — pamąstęs atsakė Klėjus. — Beveik visą laiką tektų keliauti 160-uoju plentu. Tik aš nežinau, kur reikėtų sukti, pasiekus TR zoną.

— Ką tiksliai reiškia „TR"? — pasidomėjo Džordanas.

— TR—90 zoną sudaro neinkorporuota 36 kvadratinių mylių teritorija. Keli kaimeliai, vienas kitas karjeras, indėnų mikmakų rezervatas, įkurtas šiek tiek toliau šiaurėje, bet didžiąją ploto dalį užima girios, kur pilna lokių ir elnių. — Klėjus čiupo už rankenos ir atidarė duris. —Jums, vyručiai, visai nebūtina ten eiti, jei nenorite.

— Ne, mes liksime su tavimi, — atsakė Tomas. — Ar ne, Dzordanai?

— Žinoma. — Berniukas atsidūsėjo, tarytum jam būtų liepę imtis varginančios nuomų ruošos, paskui nusišypsojo. — Ei, čia yra elektra. Kas žino, kada vėl su ja susidursime.

5

Džonis Ridelas neišniro iš tamsaus kambario ir neįsikniaubė tėvui į glėbį bet rotušė tebekvepėjo maistu, kurį žmonės, čia susibūrę po impulso, kepė ant dujinių grilių arba hibači — japoniškų nešiojamų židinių. Už didžiosios pagrindinės patalpos, ant ilgos skelbimų lentos, skirtos verslo žinutėms ir pranešimams apie būsimus renginius, kabėjo gal pora šimtų raštelių. Klėjus varstė juos žvilgsniu taip įsitempęs, kad vos prakvėpavo — tyrinėjo įdėmiai, kaip mokslininkas, kuris neabejojo aptikęs pražuvusią evangeliją pagal Mariją Magdalietę. Jį labiau gąsdino galimas radinys nei tikimybė, jog visos pastangos įžvelgti sūnaus laiškelį nueis perniek. Tomas su Džordanu taktiškai atsitraukė į posėdžių salę, apšnerkštą pabėgėlių šiukšlėmis. Matyt, žmonės praleido rotušėje porą naktų laukdami pagalbos, kuri taip ir nepasirodė.

Didžiumos raštelių autoriai įtikėjo galį ne vien išsigelbėti. Jie buvo tikri, kad nukakus į Kešvaką problemos išsispręstų savaime. Bet kodėl būtent tame miesteliūkštyje, kai mobilusis ryšys neveikė praktiškai visame TR—90 sektoriuje (bent jau šiauriniame ir vakariniame rajonuose)? Popierių lapeliuose, prismaigstytuose prie skelbimų lentos, atsakymo jis neįžiūrėjo. Dauguma Čionykščių, ko gero, manė, jog skaitytojai be jokių aiškinimų susigaudys, kur šuo pakastas. Tokiais atvejais sakoma: „juk šitą žino kiekvienas". Siaubą ir palengvėjimą stengėsi sutramdyti net ir meistriškai žodžius įvaldę „korespondentai". Perfrazavus bemaž visas žinutes: nedelsdami keliaukite Geltona plytų keliu į Kešvaką nes ten jūsų laukia išsigelbėjimas.

Patikrinęs tris ketvirčius skelbimų lentos, Klėjus išvydo skiautelę su šimtus kartų matyta sūnaus keverzone, dalį kurios dengė Airisės Nolan, gerai pažįstamos ponios (ji savanoriškai darbavosi mažutėje miestelio bibliotekoje), raštelis. Ačiū, Viešpatie, pagalvojo. Aš be galo tau dėkingas. Jis nuplėšė popiergalį nuo lentos, atsargiai, kad nesudraskytų į skutus.

I akis pirmiausia krito laiško data: spalio 3-oji. Kurį laiką Klėjus bergždžiai mėgino atsiminti, ką jis veikė spalio 3-iosios naktį. Galbūt slėpėsi daržinėje Šiaurės Redinge? O gal „Maloniojo slėnio" motelyje netoli Metueno? Pirmasis variantas atrodė labiau tikėtinas, tačiau garantuoti jis negalėjo — įvykiai pernelyg susipynė galvoje, todėl, bandant juos atgaivinti, imdavo vaidentis, kad vyriškis su žibintuvėliais, pritvirtintais prie smilkinių, iš tiesų buvo jaunuolis, kuris čaižė orą automobilio antenomis; kad ponas Rikardis nusižudė prarijęs stiklo šukes, o ne pasikoręs; kad mažylio sode agurkus ir pomidorus čiaumojo Alisa.

— Liaukis, — iškošė jis ir sutelkė dėmesį į raštelį. Šiame buvo mažiau gramatinių ir stiliaus klaidų negu pirmajame, bet kančia tryško iš kiekvieno žodžio.

Spalio 3-oji Mielas tėveli, Tikiuosi, esi sveikas ir mano laišką gausi. Aš su Miču pasislėpiau rotušėje, o Džordžą pričiupo Hjujis Dardenas. Manau, kad ji užmušė. Mudu su Miču tiesiog bėgome greičiau. Jaučeusi dėl to kaltas, bet Mičas pasakė, jog Dardenas yra telefoninis pamišėlis, todėl man nereikėtų savęs kaltinti.

Tėti, turiu labai blogą naujieną. Mama tapo viena iš jų. Šiandieną mačiau ją „pulke" (taip vadiname pakvaišėlių būrius). Ji neatrodo taip prastai kaip kiti, bet aš žinau, jei išeičiau laukan, mama nedvejodama mane nužudytų. NEAPSIGAUK, JEIGU JĄ IŠVYSI. DEJA, NUO JOS REIKIA LAIKYTIS ATOKIAU.

Rytoj arba poryt mes keleusime į Kešvaką (į šeurę). Mičas mamos neprarado. Man taip pavydu, kad galėčiau jį pribaigti. Tėti, aš žinau, kad mobiliojo neturi. Visi sako, mums Kešvake bus saugu. Jei gausi šitą rašteli ATEIK MANĘS PASIIMTI Myliu tave iš visos Širdies.

Tavo sūnus, Džonas Gevinas Ridelas Klėjaus neišvedė iš pusiausvyros net ir naujiena apie Šaroną. Jis tvardėsi, kol perskaitė „myliu tave iš visos Širdies". Gal ir tuomet ne būtų palūžęs, jei ne didžioji „Š". Pabučiavęs dvylikamečio sūnaus parašą, jis įsistebeilijo į skelbimų lentąakiratyje vaizdas susidvejino, susitrejino, galų gale išskydo — ir išspaudė kimų, sielvarto sklidiną riksmą. Priėjo tučtuojau atbėgo draugai.

— Kas yra? — paklausė Tomas. — Kas atsitiko? — Pastebėjęs popieriaus lapelį, išplėštais bloknoto, stvėrė jį iš Klėjaus rankos ir drauge su Džordanu paskubomis perskaitė laišką.

— Aš eisiu į Kešvaką, — gargždančiu balsu ištarė Klėjus.

— Nekokia mintis, — įspėjo jį berniukas. — Atsižvelgiant į tai... na, žinai, į tai, ką mes iškrėtėme Geiteno akademijoje.
— Man nusispjaut. Aš eisiu į Kešvaką ir surasiu sūnų.

6

Bėgliai, prisiglaudę Kent Pondo rotušėje, o vėliau išdrožę (veikiausiai vienu metu) į TR—90 zonoje esantį Kešvaką, paliko galybę maisto atsargų. Trijulė pasisotino konservuotomis vištienos salotomis užsikąsdami jas sužiedėjusią duona. Desertui paragavo iš skardinių išgriebtų vaisių.
Bebaigdamas valgyti Tomas pasviro prie berniuko ir kažką sumurmėjo. Vaikis linktelėjo. Abu atsistojo.
— Klausyk, bičiuli, — prabilo mažylis. — Mes atsitrauksime kelioms minutėms, gerai? Norėtume truputį pasišnekėti.
Klėjus sulinksėjo. Bendražygiams pranykus, jis atidarė dar vieną konservuotų vaisių skardinę ir devintą ar dešimtą kartą perskaitė Džonio laiškelį. Visas eilutes beveik išmoko mintinai. Puikiai prisiminė ir Alisos mirtį, tačiau dabar rodės, jog toji nelaimė įvyko kitame gyvenime, ir jos liudininku buvo kitas Kleitonas Ridelas. Juodraštinis variantas, kaip pasakytų komiksų kūrėjas.
Prikimšęs pilvą Klėjus įsikišo popieriaus skiautę į kišenę. Netrukus iš gretimos salės grįžo Tomas su Džordanu. Tuodu neabejotinai stengėsi išmąstyti „atsarginių veiksmų planą‟, kaip būtų pasakę kadaise egzistavę teisininkai. Mažylis vėl buvo apkabinęs siaurus berniuko pečius. Džiaugsmu jie netryško, bet atrodė ryžtingai nusiteikę.
— Klėjau, — prabilo Tomas. — Mes aptarėme ir...
— Jūs nenorite palaikyti man draugijos. Visiškai suprantama.
— Natūralu, jog tau rūpi sūnus, — tarė Džordanas, — bet...
— Be sūnaus, kaip žinai, man nieko nebeliko. Jo motinaiKlėjus nelinksmai vyptelėjo. — Jo motina. Šarona. Argi ne ironiška? Aš krausčiaus iš proto galvodamas, kad prakeikta raudonoji barškuolė galėjo įgelti Džoniui. Jei man būtų leista pasirinkti, kuris iš jųdviejų turėtų prisišlieti prie pamišėlių, besčiau pirštu į ją. — Na, štai, tiesa atskleista. Ji išsprūdo pro lūpas nelyginant gerklėje užstrigęs mėsos kąsnis, kuris baudėsi jį uždusinti. — Ar bent įsivaizduojate kaip jaučiuosi? Tarsi būčiau sudaręs sandėrį su šėtonu.
Tomas nuleido monologą negirdomis. Jis prašneko labai švelniai ir atsargiai, lyg bijodamas, kad Klėjus gali sprogti kaip uždelsto veikimo bomba.
— Jie mūsų nekenčia. Iš pradžių šiepė dantis prieš visus, o dabar puoselėja neapykantą tiktai mums. Nenutuokiu, kas laukia Kešvake, bet vargu ar kas nors gero, jeigu ten mus gena/te.

— Gali būti, kad pakvaišėliai persiprogramavo į aukštesnį sąmoningumo lygmenį ir nusprendė palikti mus ramybėje, — atšovė Klėjus. Tomas su Džordanu matė, jog bendražygio neperkalbės. Jis privalėjo nusigauti į Kešvaką.

— Abejoju, — papurtė galvą berniukas. — Atsimeni palyginimą su galvijais, varomais į skerdyklą?

— Klėjau, visų pirma mes esame normalieji, — kantriu balsu ištarė Tomas. — Kurie sudegino vieną iš jų pulkų — tai antra ir trečia. Niekas mūsų ramybėje nepaliks.

— Juk Skarmalius sakė, kad mes išprotėję, — papildė mažylį Džordanas.

— Ir neliečiami, — pastebėjo Klėjus. — Vadinasi, nieko baisaus man nenutiks, teisingai?

Nė vienas iš jų nebeturėjo, ką pridurti.

Tomas ir Džordanas nusprendė pasukti į vakarus, įveikti Niu Hempširą ir nukakti į Vermontą — kuo greičiau atitolti nuo viliojančio kvietimo KEŠVAKAS.NERYŠ. Klėjaus nuomone, jiems derėjo žygiuoti 11-uoju plentu, vingiuojančiu aplink Kent Pondą.

— Jis nuves mane iki 160-ojo kelio, — aiškino draugams. — o jūs, vyručiai, galėsite traukti net iki Lakonijos, Niu Hempširo vidurio. Trasa gal ir ne pati tiesiausia, bet, po velnių, jums gi nereikia spėti į lėktuvą.

Džordanas pasitrynė akis ir nuo kaktos nubraukė plaukų sruogą. Ne vieną sykį regėti gestai bylojo apie nuovargį ir susijaudinimą. Klėjus nujautė jų ilgėsiąsis. Žinojo, kad jam trūks vaikio. O dar labiau Tomo.

— Gaila, tarp mūsų nėra Alisos, — sumurmėjo Džordanas. — Ji tave atkalbėtų.

— Nieko panašaus, — atsakė Klėjus, nors labiau už viską troško, jog Alisa būtų turėjusi tokią galimybę. Ne tik šią, bet ir daugybę kitų. Penkiolikmečiai mirti neturėtų.

— Tavo planas man primena ketvirtąjį „Julijaus Cezario“ veiksmą, — pareiškė Tomas. — Per penktąjį visi pasismeigia ant savo kardų. — Nūnai jie laviravo tarp apleistų, Pondo gatvę užkimsusių automobilių! (kartais paprasčiausiai juos perlipdavo). Už nugaros pamažu tolo avariniai rotušės žibintai. Priešakyje, vėjelio gūsiuose, siūbavo užgesęs šviesoforas.

— Nebūk sumautas pesimistas, — atkirto Klėjus. Sau prisižadėjo nesileisti suerzinamas — su draugais nenorėjo išsiskirti piktuoju, — bet dabar jautė, kad jo kantrybė senka.

— Nepyk, aš pernelyg išsekęs, kad krykštaučiau. — Mažylis sustojo prie kelio ženklo su užrašu: 11PL. — 2 ML. — Ir... galiu kalbėti atvirai? Mane velniškai slegia tas faktas, jog ruošiesi su mumis atsisveikinti.

— Atleisk, Tomai.

— Jei manyčiau, kad turi nors vieną šansą iš penkių sulaukti laimingos pabaigos... po velnių, bent vieną iš penkiasdešimties... et,

tiek to. — Tomas nukreipė savo žibintuvėlį į Džordaną. — O kaipgi tu? Gal slepi užantyje kokių argumentų, kurie atbaidytų jį nuo beprotiškoj tikslo?

Berniukas susimąstė ir po akimirkos krestelėjo galva.

— Norite išgirsti, ką vieną sykį man pasakė direktorius? – paklausė jis.

Mažylis prispaudė prožektorių prie smilkinio, ironiškai atiduodamas pagarbą. Spindulys nuslydo „IOKA" kino centro, kuriame rodė naujausią filmą su Tomu Henksu, stogeliu ir greta stovinčios vaistinės siena.

— Mielai tave išklausysime.

— Jis sakė: kad ir ką tvirtintų sveikas protas, mums vis tiek maga elgtis, kaip liepia širdis.

— Amen, — tyliai ištarė Klėjus.

Jie dvi mylias žingsniavo į rytus, ėjo gatve, sutampančia su 19A plentu. Kai įveikė pirmąją mylią abipus kelio atsivėrė laukai. Sukorus antrąją priešakyje bičiuliai išvydo dar vieną neveikiantį šviesoforą ir ženklą žymintį tašką nuo kurio driekėsi 11 —ašis plentas. Prie sankryžos sėdėjo trys žmonės, iki smakrų įsisupę į miegmaišius. Klėjus atpažino vieną iš trijulės, vos tik nušvietė jį savo prožektoriumi: senyvą poną pailgu, protingu veidu, žilstančius plaukus susirišusį į uodegėlę. Majamio „Delfinų" emblema papuošta, ant kito vyriškio pakaušio užmaukšlinta kepuraitė irgi atrodė matyta. Apšvietęs šalia pono Uodegėlės įsitaisiusią moterį, Tomas sušuko:

— Čia jūs!

Klėjus neįžiūrėjo, ar ant jos krūtinės juodavo užrašas „Harley-Davidson", nes iš miegmaišio kyšojo tiktai galva. Jei ir ne, tie trumparankoviai marškinėliai slypėjo kažkurioje iš kuprinių, suverstų prie kelio ženklo. Be to, Klėjus galėjo kirsti lažybų, kad ji nėščia. Visus tris sapnavo „Šnabždančių pušų" motelyje, likus porai naktų iki Alisos mirties. Regėjo juos stovinčius ant pakylų erdviame stadione, prožektorių šviesoje.

Žilaplaukis pakilo, leisdamas miegmaišiui nuslysti žemyn. Jų mantą papildė šautuvai, bet žmogus atkišo į priekį tuščias rankas —taip parodė šiuo metu esąs neginkluotas. Moteris pasekėjo pavyzdžiu, ir kai ją apmuturiavusios miegmaišio klostės nusmuko apačion, į akis kaipmat krito apvalainas nepažįstamosios pilvukas. Vyriškis su beisbolo kepuraite buvo aukštas, maždaug keturiasdešimties metų. Jis taip pat iškėlė rankas. Visi trys pastypsojo kelias sekundes nejudėdami, nutvieksti žibintuvėlių spindulių. Galop pražilęs ponas įkišo pirštus į suglamžytų marškinių kišenę, iš ten iškrapštė akinius juodais rėmeliais ir jais pabalnojo savo nosį. į žvarbų nakties orą išpūtė garus, sruogomis nuvinguriavusius aukštyn, link kelio ženklo, kūno rodykles krypo į vakarus ir šiaurę.

— Nagi, nagi, — prabilo jis. — Harvardo prezidentas minėjo, kad eisite šituo keliu, ir, pasirodo, neklydo. Sumanus vyriokas tas Harvardo prezidentas, nors šiek tiek per jaunas tokiam atsakingam darbui. Beje, mano nuomone, jam derėtų pasidaryti plastinę operaciją prieš susitinkant su potencialiais mecenatais.

— Kas jūs toks? — paklausė Klėjus.

— Jei liausitės spiginęs man į akis, jaunuoli, mielai jums atskleisiu šią paslaptį.

Tomas su Džordanu dūrė žibintuvėlių spindulius žemyn. Klėjus nuleido savąjį prožektorių, bet kita ranka tebegniaužė Betės Nikerson „Kolto" buožę.

— Aš esu Denielis Hartvikas iš Heiverhilo, Masačiusetso valstijos, — prisistatė žilaplaukis. — Jaunoji ponia yra Denizė Link, taip pat iš Heiverhilo. Man iš dešinės stovi ponas Rėjus Haizenga iš Grovlendo, gretimo miestelio.

— Maluon suspžnt, — suburbuliavo Rėjus Haizenga ir linktelėjo. Gestas buvo juokingas, žavus ir truputį kerėpliškas. Klėjus atitraukė ranką nuo revolverio.

— Bet mūsų vardai nebeturi jokios reikšmės, — tęsė Denielis Hartvikas. — Svarbiausia, kas mes tokie, telefoninių žmonių požiūriu. — Jis apdovanojo trijulę rimtu žvilgsniu. — Mes išprotėję. Kaip ir jūs.

8

Kol jie šnekėjosi, — didžiąją laiko dalį dudeno žilaplaukis, — Denizė su Rėjumi įjungė propano viryklę ir pašildė maistą („Jei konservuotas dešreles išverdi, jų skonis būna visai neblogas", — tarė vyrukas su beisbolo kepuraite.) Denas pradėjo nuo to, jog dabar laikrodis rodė dvidešimt minučių po dviejų, o lygiai trečią „narsioji jų grupelė" ketino vėl leistis į kelionę. Jis paaiškino, kad iki aušros, kai atsigaivelėdavo telefoniniai žmonės, norėtų sukarti kuo daugiau mylių.

— Nes naktimis jie nesišlaisto. Bent tuo galime džiaugtis. Vėliau, kai programavimas baigsis arba artės prie pabaigos, jie, ko gero, sugebės...

— Jūs tam pritariate? — sukluso Džordanas, atgijęs pirmą kartą po Alisos mirties. Jis griebė Denui už rankos. — Jūs sutinkate, kad jie iš pagrindų persikrauna kaip kompiuteriai, kurių kietuosius diskus kažkas...

— ...ištrynė, taip, taip, — atsakė žilaplaukis, tarytum tai būtų elementariausias dalykas pasaulyje.

— Ar jūs... hmm, mokslininkas? — pasiteiravo Tomas.

Denas nusišypsojo.

— Anksčiau vadovavau sociologijos katedrai Heiverhilo humanitarinių mokslų ir technologijos universitete. Harvardo prezidentas turėtų mane matyti savo klaikiausiuose košmaruose, jei tiktai juos sapnuoja.

Denas Hartvikas, Denizė Link ir Rėjus Haizenga sunaikino ne vieną pulką, o du. Pirmąjį atsitiktinai aptiko Heiverhilo autolaužyne, kai jų būrys, dvigubai gausesnis negu dabar, bandė išsigauti iš miesto. Nuo impulso tebuvo praėjusios dvi dienos, o telefoniniai pamišėliai žudė ne tik normaliuosius, bet ir vieni kitus. Pulkelį tesudarė septyniasdešimt penki individai, kuriuos jie užliejo benzinu.

— Antrą kartą pasinaudojome dinamitu, — įsiterpė Denizė. — Radome jį viename iŠ statybvietės angarų. Tuo metu jau buvome vieni, be Čarlio, Ralfo ir Artūro. Pastarieji du nutarė traukti savo keliais. Čarlį tą vargšą senuką, pakirto širdies smūgis. Na, bet svarbiausia, kad Rėjus žinojo, kaip reikia elgtis su dinamitu, nes kitados darbavosi kelininku.

Rėjus, virš viryklės maišantis pupeles, sumestas į dešrelių skardinę, pakėlė laisvąją ranką ir Čiupo už savo kepuraitės snapelio.

— Vėliau pamatėme tą užrašą „Kešvakas.neryš.", — pareiškė Denas, — ir, žinoma, apsidžiaugėme, ar ne, Denizė?

— Aha, — patvirtino moteris. — Ei, ei, valio, valio. Mes žygiavome į šiaurę, kaip ir jūs. Išvydę tuos ženklus, dar labiau paspartinome žingsnį. Aš vienintelė dėl jų nėjau iš proto, nes impulsas atėmė iš manęs vyrą. Dėl tų šūdžių mano vaikas užaugs be tėvo. — Ji pastebėjo, kaip Klėjus suvirpėjo. — Atleisk, mes žinome, jog tavo berniukas nudrožė į Kešvaką.

Klėjus iš nuostabos išsižiojo.

— O taip, — patvirtino žilaplaukis, iš Rėjaus paimdamas lėkštę. — Harvardo prezidentas viską žino, viską mato ir turi visų dosjė... bent jau nori, kad mes taip manytume. — Jis mirktelėjo Džordanui, irtas nusišypsojo.

— Pasak Deno, — tarė Denizė, — dėl impulso kalti kažkokie teroristai, galbūt viso labo pora kvėšų, kurie darbavosi garaže ir nė neįsivaizdavo, ką gali prikrėsti. Telefoniniai žmonės tiesiog atlieka savo vaidmenį. Jie nebuvo atsakingi už savo veiksmus, kai prarado protą, nėra atsakingi ir dabar, nes...

— Nes juos saisto grupinės paskatos, — užbaigė Tomas. — Toks poreikis kaip migracija.

— Taip, poreikis, tačiau ne migracijos, — paprieštaravo Rėjus, prisėsdamas su savo lėkšte. — Denas tvirtina, kad jie vadovaujasi grynu išgyvenimo instinktu. Man rodos, jis teisus. Vienaip ar kitaip, mums derėtų susirasti saugią vietelę.

— Sapnai mus apniko po to, kai sudeginome pirmąjį pulką, — toliau pasakojo žilaplaukis. — Įspūdingi sapnai. Ecce homo, insanus. Kaip harvardiška. Vėliau, kai susprogdinome Našuos pulką, Harvardo

prezidentas nutarė asmeniškai su mumis pasilabinti. Jį atlydėjo penki šimtai artimiausiu, draugų.

— Jūsų namų prieangyje išaugo krūva išsilydžiusių grotuvų, — spėjo Klėjus.

— Buvo ir išsilydžiusių, — sutiko Denizė. — Bet daugiausiai — gabaliukų ir duženų. — Moteris kreivai vyptelėjo. — Nieko baisaus. Jų muzika vis vien mus užknisdavo.

— Jūs jį vadinate Harvardo prezidentu, mes praminėme Skarmaliumi, — pastebėjo Tomas. Nuleidęs ant žemės lėkštę įniko naršyti savo kuprinę ir galiausiai išžvejojo popieriaus lapelį, kuriame, tą dieną, kai direktorius buvo priverstas nusižudyti, Klėjus brūkštelėjo juodaodžio eskizą. Denizės akys suapvalėjo. Ji perdavė piešinį Rėjui Haizengai, ir tas švilptelėjo.

Paskutinis į portretą pažiūrėjo Denas. Po akimirkos jis įbedė pagarbų žvilgsnį į Tomą.

— Jūsų darbas?

Mažylis dūrė pirštu į Klėjų.

— Jūs labai talentingas, — pagyrė jį žilaplaukis.

— Kadaise lankiau piešimo kursus. Tepliojau popierių viskuo po truputį. — Klėjus atsigręžė į Tomą, kurio kuprinėje glūdėjo ir žemėlapiai. — Koks atstumas skiria Geiteną nuo Našuos?

— Ne daugiau nei trisdešimt mylių.

Kinktelėjęs galva Klėjus pažvelgė į Deną Hartviką.

— Ar jis su jumis bendravo? Vyrukas su raudonu bluzonu?

Žilaplaukis pažvelgė į Denizę, ir toji nusisuko. Rėjus išjungė viryklėje, matyt, ketindamas ją supakuoti. Klėjus kaipmat suprato, kodėl jie pasijuto nesmagiai.

— Kurio iš jūsų lūpomis jis šnekėjo?

— Mano, — atsakė Denas. — Siaubingas jausmas. Teko patirti?

— Aha. Skarmaliui galima pasipriešinti, bet tada nesužinosi, ko jis siekia. Kaip manote, tas tipas bando mums pademonstruoti, koks jis stiprus?

— Greičiausiai, — sutiko Denizė. — Bet ne vien dėl šios priežasties. Jie sugeba artikuliuoti garsus ir, be abejo, mąsto — nors ne taip kaip normalūs žmonės, — tačiau vargu ar įstengia ištarti žodžius.

— Kol kas neįstengia, — įspėjo Džordanas.

— Kol kas, — pritarė Denas ir nukreipė akis į laikrodį. Tai paskatino Klėjų įbesti žvilgsnį į savąjį. Jau buvo be penkiolikos minučių trys.

— Jis mums liepė eiti į šiaurę. — pratarė Rėjus. — Papasakojo apie „Kešvaką.neryš." Užtikrino, kad nebegalėsime sudeginti nė vieno pulko, nes jie pasirūpino sargybiniais...

— Keletą matėme Ročesteryje, — įsiterpė Tomas.

— Ir, žinoma, regėjote daugybę ženklų, viliojančių į Kešvaką?

Klėjaus draugija sutartinai linktelėjo.

— Dėl tų užrašų man, kaip sociologui, kilo ne vienas klausimas, — prisipažino Denas. — Manęs nedomina, kas pirmasis juos pakeverzojo — akivaizdu, kad žmonės, po impulso nepraradę proto ir nusprendę, jog pati saugiausia vieta pasaulyje yra ten, kur neveikia mobilusis ryšys. Aš ėmiau spėlioti, kokiu būdu pati idėja — ir „graffiti" — taip išplito katastrofiškai susiskaldžiusioje visuomenėje, iš kurios išgaravo visos įprastos ryšio priemonės. Juk dabar naujienas įmanoma perduoti tiktai iš lūpų į lūpas. Atsakymas aiškus kaip dieną, jei suvoki, jog scenoje pasirodė nauja komunikacijų forma, prieinama vienintelei grupei.

— Telepatija, — kone sušnibždėjo Džordanas. — Telefoniniai žmonės nori, kad keliautume į Kešvaką. — Išgąstingas akis jis įsmeigė į Klėjų.

— Mus tikrai varo į prakeiktą skerdyklą. Tau negalima ten eiti. Būtent to Skarmalius siekia!

Nespėjus Klėjui atsiliepti, vėl prašneko Denas Hartvikas. Žilaplaukis kalbėjo su mokytojui būdingu orumu: anksčiau jis užsidirbdavo pragyvenimui dėstytojaudamas, todėl jautė turįs išskirtinę teisę nutraukti pašnekovus.

— Deja, mums teks judėti. Privalome jums kai ką parodyti, tiksliau, įvykdyti Harvardo prezidento reikalavimą...

— Jis perdavė savo nurodymus sapnuose ar asmeniškai? — paklausė Tomas.

— Sapnuose, — tyliai atsakė Denizė. — Jį gyvą matėme tik tada, kai sudeginome Našuos pulką. Be to, mus skyrė didelis atstumas.

— Turbūt užsimanė į mus pažvelgti, — pridūrė Rėjus.

Denas lūkuriavo, kol jie baigs šnekėti, nutaisęs kantrią, bet irzlią veido išraišką. Bendražygiams užsičiaupus, žilaplaukis tęsė:

— Mes nutarėme paklusti, kadangi žadėtas reginys vis vien buvo pakeliui...

— Vadinasi, jūs trauksite į šiaurę? — šįkart įsiterpė Klėjus.

Dar labiau suirzęs Denas vėl žvilgtelėjo į savo laikrodį.

— Atkreipkite dėmesį į šitą kelio ženklą. Jis siūlo rinktis iŠ dviejų krypčių. Mes žygiuosime į vakarus.

— Tik į vakarus, po velnių, — sumurmėjo Rėjus. — Gal aš ir kvailas, bet neišprotėjęs.

— Tai, ką išvysite, skirta grynai mums, — paaiškino Denas. — Beje, kalbant apie Harvardo prezidentą arba Skarmalių, jeigu jums labiau patinka šis vardas... nusprendęs asmeniškai mums pasirodyti jis padarė klaidą. Ko gero, didelę. Juk tas individas tėra pseudopodija, kurią grupinė sąmonė, jungtinis pulkas, ištiesia pirmyn bendraudamas su įprastais ir ypač išprotėjusiais, tokiais kaip mes, normaliaisiais. Spėju, jog pasaulyje netrūksta panašių jungtinių pulkų, ir kiekvienas iš jų turi po pseudopodija. Veikiausiai net ne po vieną. Tik neapsigaukite

manydamas, kad su Skarmaliumi kalbėjotės kaip su atskiru žmogumi. Jūs bendravote su pulku.

— Gal pagaliau nuvestumėte mus ten, kur jums liepė? — pasiūlė Klėjus. Jis iš visų jėgų stengėsi, kad balsas skambėtų ramiai. Tačiau sąmonėje kunkuliavo minčių chaosas. Dėl vieno dalyko nekilo jokiųj abejonių — jeigu jis sugebėtų pasivyti sūnų, kol tas nenukako į Kešvaką, gal dar pavyktų Džonį išgelbėti. Sveikas protas teigė, esą vaikis jau turėjo būti pasiekęs tikslą, bet kitas vidinis balselis tvirtino (ir, dės, gana logiškai), jog kažkas galėjo užlaikyti Džonį arba visą grupelę žmonių, su kuriais jis keliavo. Visai įmanoma, kad jie išsigando savo ketinimų ir atsisakė žingsniuoti į neryšio zoną. Nereikėtų atmesti ir tikimybės, jog TR—90 sektorius skirtas segregacijai. Galbūt telefoniniai žmonės paprasčiausiai nutarė normaliesiems įkurti rezervatą. Šiaip ar taip, Džordanas buvo teisus, cituodamas direktorių: kad ir ką tvirtintų sveikas protas, mums vis tiek maga elgtis, kaip liepia širdis.

— Eime, — paragino Denas. — Čia netoli. — Jis išsitraukė iš kuprinės žibintuvėlį ir bedęs spindulį sau po kojomis pajudėjo 11 —ojo plento kelkraščiu. Į šiaurę.

— Tikiuosi, nepyksit, jei prie jūsų neprisijungsiu, — tarė Denizė. — Tą vaizdą jau mačiau. Vieno sykio pakako.

— Manau, Skarmaliui magėjo jus pamaloninti, — kreipėsi Denas į Klėjų. — Ir, suprantama, perspėti — tiek jūsų grupelę, tiek mūsiškę, — kad visa valdžia atiteko telefoniniams žmonėms, todėl mums derėtų jiems paklusti. — Jis stabtelėjo. — Atėjome. Savo „miegogramoje" Harvardo prezidentas pasirūpino atkreipti mūsų dėmesį į šunį, kad nesupainiotume namų. — Prožektorius apšvietė pašto dėžutę, ant kurios šono buvo nupieštas kolis. — Man labai nemalonu, jog Džordanui reikės tai pamatyti, bet jam verčiau žinoti, su kokiomis jėgomis mes susidūrėme. — Žilaplaukis pakėlė žibintuvėlį aukščiau. Rėjus nukreipė savąjį į tą pačią pusę. Jie nutvieskė kuklų, vienaaukštį, medinį namą, kėpsantį dailioje, tarsi iš paveikslėlio perkeltoje vejoje.

Tarp svetainės lango ir laukujų durų kybojo nukryžiuotas Šaulys. Jis buvo nuogas, neskaitant iškruvintų šortų. Delnuose, kulkšnyse, dilbiuose ir keliuose styrojo smaigai, dydžio sulig bėgvinėmis. Galbūt ten išties bėgvinės, pamanė Klėjus. Po Šaulio kojomis išsiskėtęs sėdėjo Haroldas. Jo krūtinę — kaip ir Alisos, kai vienas iš tųdviejų į mergaitę sviedė šlakbetonio luitą — dengė pluta kraujo, tik šis ištekėjo ne iš nosies. Vienoje neūžaugos rankoje tebežvilgėjo stiklo šukė, kuria jis, nukryžiavęs dievinamą bičiulį, persirėžė gerklę.

Po Šaulio kaklu, įkalintu špagato kilpoje, kabėjo kartono lakštas su trimis juodomis didžiosiomis raidėmis užrašytais žodžiais: JUSTITIA ESTCOMMODATUM

9

— Išversiu, jei nemokate lotynų kalbos... — pradėjo Denas Hartvį. kas.

— Šį tą iš vidurinės mokyklos dar atsimenu, — nutraukė jį Tomas. —"Teisingumas įvykdytas". Jie sulaukė atpildo už Alisą. Nes drįso kibti prie neliečiamųjų.

— Teisingai, — patvirtino Denas išjungdamas žibintuvėlį. Šviesa užgeso ir Rėjaus prožektoriuje. — Tai perspėjimas kitiems. Jie porelės nežudė, nors galėjo.

— Žinome, — atsiliepė Klėjus. — Tie išperos ėmėsi atsakomųjų veiksmų Geitene, kai paspraginome jų pulką.

— Lygiai taip pat elgėsi ir Našuoje, — niūriai sumurmėjo Rėjus. — Klyksmai skambės mano galvoje iki mirties. Siaubinga, velniai rautų. Kaip ir šitas mėšlas. — Jis pamojo į tamsius namo kontūrus. — Jie privertė nykštuką nukryžiuoti sustingdytą sėbrą, o paskui persipjauti gerklę.

— Kontroliavo tuodu kaip direktorių, — išspaudė Džordanas ir čiupo Klėjų už rankos.

— Matot, kokia galinga jų sąmonė, — tęsė Rėjus. — Deno manymu, dėl to, kad visi traukia į Kešvaką, iš dalies kalti telefoniniai pamišėliai. Galbūt jie ir mus vertė keliauti į šiaurę, nors patys galvojome, kad viso labo ketiname jums parodyti šitą namą ir įkalbėti prisidėti prie mūsų.

— Apie mano sūnų jums išklojo Skarmalius? — paklausė Klėjus.

— Ne, bet jei ir būtų nusprendęs papasakoti, greičiausiai priburtų, kad jis atsidūrė tarp kitų normaliųjų, o judviem lemta susitikti Kešvake, — atsakė Denas. — Klausykit, užmirškite sapnus, kuriuose jūs stovite ant pakylos, o prezidentas aiškina džiūgaujančiai miniai, esąjūs išprotėjęs. Tokia pabaiga skirta ne jums. Neabejoju, kad apmąstėte visus įmanomus laimingai užsibaigiančius scenarijus. Turbūt širdyje viliatės, jog Kešvakas ir dievai žino kiek kitų neryšio zonų tapo normaliųjų užuovėjomis. Tokiais prieglobsčiais, kurie žada saugumą visiems, nenukentėjusiems nuo impulso. Mano įsitikinimu, teisus yra jūsų jaunasis draugas, palyginęs tas vietas su galvijų skerdyklomis. Net jeigu normalieji būtų palikti likimo valiai, nejau tikrai galvojate, kad telefoniniai žmonės atleis mums? Pulkų žudikams?

Klėjus nesumąstė, ką atsakyti.

Tamsoje Denas vėl pažiūrėjo į laikrodį.

— Po trijų, — tarstelėjo. — Grįžkime. Denizė jau bus supakavusi mūsų mantą. Laikas apsispręsti, liksime mes kartu ar atsisveikinsime vieni su kitais.

Bet prisišliejus prie jūsų, man teks išsiskirti su sūnumi, dingtelėjo Klėjui. O šito jis nė už ką nedarytų, nebent paaiškėtų, jog Džonis šaunuolis negyvas.

Arba pasikeitęs.

10

— Kaip gi jūs tikitės nusigauti į vakarus? — paklausė Klėjus, jiems pėdinant atgal prie sankryžos. — Naktys vis dar mūsų, užtat dienos — telefoninių žmonių. O jūs matėte, ką jie geba.

— Aš beveik tikras, kad būdraudami mes galėtume jų neįleisti į savo galvas, — atsakė Denas. — Reikėtų pasitelkti valios jėgas, bet atsiriboti nuo prezidento armijos įmanoma. Kurį laiką miegosime pamainomis. Daug kas priklausys nuo to, ar įstengsime laikytis atokiau nuo pulkų.

— Todėl mums derėtų kuo skubiau kirsti vakarinę Niu Hempširo dalį ir pasislėpti Vermonte, — pridėjo Rėjus. — Atsitraukti nuo apstatytų teritorijų. — Jis pašvietė žibintuvėliu į Denizę, kuri sėdėjo atsilošusi į susuktus miegmaišius. — Viskas paruošta, mieloji?

— Taip, — patvirtino ji. — Tik gaila, kad jūs man neleidžiate nieko nešti.

— Užtenka ir to, kad nešioji kūdikį, — švelniai pastebėjo Rėjus. —Be to, miegmaišius galime palikti čia.

— Pravažiuojamų vietų rastume nesunkiai, — pareiškė Denas. — Rėjaus nuomone, kai kuriuose šalutiniuose keliuose tuščios atkarpos driekiasi tuziną mylių. Mes pasiėmę gerus žemėlapius. — Jis parklupo ant vieno kelio, užsimetė kuprinę ant peties ir pakėlęs akis į Klejų karčiai šyptelėjo. — Aišku, daug šansų neturime. Nemanykit, kad esu kvailys. Bet mūsų kompanija sunaikino du pulkus, išžudė šimtus pakvaišėlių, ir man nė kiek nesinorėtų užbaigti savo dienų ant vienos iš tų platformų.

— Mums naudingas yra dar vienas faktas — tarė Tomas. įdomu, paklausė savęs Klėjus, ar mažylis suvokė ką tik perėjas Į Hartviko stovyklą? Tikriausiai. Jam proto nestigo. — Telefoniniams žmonėms mes reikalingi gyvi.

— Teisingai, — sulinksėjo Denas. — Mums gali pasisekti. Jie tik pradėjo nerti savo tinklą, kuriame, guldau galvą, pilna skylių.

— Po velnių, kol kas jie nė nepasikeitė drabužių, — pridūrė Denizė. Moteris sužavėjo Klėjų. Ji buvo šeštą ar septintą mėnesį nėščia, bet nė akimirkai neprarado savitvardos. Kaip apmaudu, kad Alisa nesulaukė progos pamatyti šią tvirtą mažulę.

— Nenustebčiau, jeigu mums pavyktų išsmukti iš jų įtakos zonos, — neatlyžo Denas. — Iš Vermonto nusibelstume į Kanadą arba Niujorką. Penkiese geriau negu trise, bet šeštas žmogus mums irgi praverstų — dienomis trys miegotų, o kiti trys budėtų ir saugotų visus nuo telepatijos poveikio. Mes susikurtume savąjį pulkelį. Na, ką pasakysite?

Klėjus lėtai palingavo galva.

— Aš eisiu ieškoti sūnaus.

— Būk geras, apsvarstyk pasiūlymą, — įniko melsti Tomas.

— Palikite žmogų ramybėje, — pratarė Džordanas. — Jis sprendimo nekeis. — Berniukas apkabino Klėjų. — Tikiuosi, sūnų rasi. Net jeigu jį aptiksi, spėju, kad mes nebepasimatysime.

— Klysti, — atšovė Klėjus, pakštelėjo vaikui į skruostą ir žengė atatupstas. — Aš supančiosiu telepatą, gal net patį Skarmalių, ir pasinaudosiu kaip kompasu. — Jis ištiesė ranką Tomui.

Nepaisydamas atkišto delno, mažylis stipriai suspaudė Klėjų savo glėbyje.

Iš pradžių pabučiavo į vieną žandą, paskui į kitą.

— Tu išgelbėjai man gyvybę, — sukuždėjo Tomas, karštu alsavimu pakutendamas draugo ausį barzdaplaukiais subrūkšėdamas per jo veidą. — Leisk man išgelbėti tavąją. Eikš su mumis.

— Negaliu. Aš privalau surasti sūnų.

Atšlijęs Tomas pažvelgė jam į akis.

— Žinau, — ištarė. — Žinau, kad privalai. — Delnu perbraukęs akis suniurnėjo: — Po velnių, kiekvieną kartą, kai tenka su kažkuo atsisveikinti, aš sukiūžtu. Netgi neįstengiau pasakyti sudie savo prakeiktam katinui.

11

Stovėdamas prie kelio ženklo, Klėjus lydėjo akimis nutolstančius jų žibintuvėlių spindulius. Paskutinė išnyko iš Džordano prožektoriaus sklindanti šviesa, įkuriąjis stebeilijosi. Porai sekundžių ji sustingo pirmoje, vakarų pusėje iškilusioje viršukalnėje — vienui viena kibirkštėlė, žioruojanti aklinoje tamsoje — tarytum Džordanas būtų stabtelėjęs ir atsisukęs. Susiūbavusi šviesėlė pranyko. Klėjus kimiai atsiduso, užsivertė ant pečių kuprinę ir nukulniavo į šiaurę dulkėtu 11-ojo plento kelkraščiu. Maždaug ketvirtą, už nugaros palikęs Kent Pondą, jis atsidūrė Šiaurės Berviko ribose.

TELEFONINIS BINGO

1

Klėjus žinojo, jog dabar galėtų grįžti prie įprastesnio gyvenimo režimo ir keliauti dienomis. Telefoniniai žmonės jo neliestų, nes patys norėjo, kad pulko žudikas pasiektų Kešvaką sveikas gyvas. Tačiau jis pernelyg įprato prie naktinio būvio. Man tereikia karsto ir mantijos, į kurią Įsisupčiau prieš miegą, sukosi mintis Klėjaus galvoje.

Pirmąjį rytą po išsiskyrimo su Tomu ir Džordanu jis pasitiko raudoną, šaltą aušrą Springveilo priemiesčiuose. Netoli vietinės reikšmės miško ruošos muziejaus stovėjo iš pažiūros jaukus namelis, veikiausiai prižiūrėtojo kotedžas. Išlaužęs galines duris Klėjus žengė per slenkstį. Virtuvėje akį maloniai nuteikė viryklės ir rankinio vandens siurblio vaizdas. Tvarkingame, neišplėštame podėlyje netrūko maisto produktų. Jis pasidžiaugė netikėta sėkme ir sukirto didžiulį dubenį avižinės košės, kurią pagardino įspūdingu kiekiu cukraus, apibėrė razino—! mis ir užsigėrė pienu — šio miltelių taip pat buvo su kaupu.

Negana to, ant sandėliuko lentynų tarsi knygos stovėjo į foliją įvynioti kiaušinienės ir kumpio koncentrato pilni paketai. Klėjus vienąjų pasišildė, o likusius sukišo į kuprinę. Maisto skonis pranoko visus lūkesčius. Pasisotinęs jis nusliūkino į miegamąjį ir krito ant lovos kaip užmuštas.

2

Abipus greitkelio dunksojo ilgos palapinės.

Klėjus matė ne pievų, miestelių ir atvirų laukų apsuptą 11-ąjį plentą, kur maždaug kas penkiolika mylių klajūnai išvysdavo šalia degalinių įrengtas krautuvėles, o greitkelį, nusidriekusį tarp tankių girių, kurios žaliavo iki pat kelkraščio griovių. Abejose juostose stovėjo ilgos žmonių eilės.

Kairėn ir dešinėn, skelbė garsiakalbio sustiprintas balsas. Kairėn ir dešinėn, išsirikiuokite dviem eilėmis.

Klėjui dingojosi, tarsi nurodymą skelbtų į mikrofoną dudenantis bingo numeriukų pranešėjas, tačiau vidurio linija artėdamas prie susibūrusiųjų jis suvokė, kad žodžiai skamba galvoje, įsakymus skelbė Skarmalius. Tiesa, šis tebuvo... kaip ten sakė Denas... elementari pseudopodija. Ir nūnai Klėjus girdėjo pulko balsą.

Kairėn ir dešinėn. Teisingai.

Kur aš? Kodėl į mane niekas nespokso ir neurzgia: „Ei, bičiuli, kur lendi be eilės? „

Priešakyje dviguba procesija išsišakojo kaip prie išvažiavimo iš autostrados. Viena vilkstinė suko į palapinę, iškilusią kairėje šalikelėje, kita traukė į stūksančią dešinėje. Karštomis popietėmis tokiose stoginėse paprastai slėpdavo lauke išstatytus švediškus stalus. Prieš pasiekdamos palapines žmonių grupės suskildavo į dešimtį ar tuziną trumpesnių eilių. Jie atrodė kaip roko grupės gerbėjai, nekantraujantys patekti į savo numylėtinių koncertą.

Viduryje kelio, išsišakojimo taške, stovėjo pats Skarmalius, tebedėvintis nutrintą raudoną bluzoną.

Kairėn ir dešinėn, ponai ir ponios. Lūpos nekrutėjo. Jis naudojosi telepatija, kurią sustiprino pulko galia. Pirmyn. Kiekvienas sulauks progos paskambinti mylimajam prieš patekdamas į neryšio zoną.

Raginimai sukrėtė Klėjų, tačiau šokas atrodė keistai pažįstamas, kaip kulminacinė juokingo, prieš dešimt ar dvidešimt metų girdėto, anekdoto replika.

— Kur aš patekau? — paklausė jis Skarmaliaus. — Ką tu darai?

Kas, po velnių, Čia vyksta?

Bet juodaodis raudona palaidine į jį nė nežvilgtelėjo. Klėjus, aišku, žinojo kodėl. Jis sapnavo, kad atsidūrė 160-ajame kelyje, prie pat Kešvako, ir stebėjo...

Telefoninį bingo, užbaigė mintyse. Palapinėse žaidžiamas telefoninis bingo.

Judėkite, ponai ir ponios, nenutilo Skarmalius. Iki saulėlydžio teliko dvi valandos. Prieš naktį norėtume kuo daugiau jūsų apdoroti.

Apdoroti.

Ar čia tikrai sapnas?

Nujausdamas, ką pamatys, Klėjus žingsniavo palei procesiją, kuri krypo į kairėje šalikelėje įrengtą paviljono stiliaus palapinę. Priešais trumpesnes eiles jis išvydo telefoninius žmones, tuos Lorenso Velko, Dyno Martino ir Debės Būn garbintojus. Prieinantiems vyrui, moteriai ar vaikui tvarkos prižiūrėtojas — užsimetęs apskretusius drabužius, dažniausiai demonstruojantis daugiau sužalojimų, kuriuos patyrė per vienuolika dienų, negu Skarmalius — atkišdavo mobilųjį.

Arčiausiai Klėjaus mindžikuojantis vyrukas čiupo pasiūlytą telefoną, tris kartus spūstelėjo mygtuką ir guviai priglaudė jį prie ausies. — Alio? — išsižiojo. — Alio, mama? Mama? Ar tu?.. — staiga žmogus užsičiaupė. Jo akys sustiklėjo, veido raumenys išglebo. Mobilusis lėtai nusviro nuo ausies. Skarmaliaus pagalbininkas — tikslesnio apibug dinimo Klėjus sugalvoti neįstengė — išgriebė telefoną iš apmirusių rankų, stumtelėjo vyriškį ir mostu liepė prieiti kitam individui. Kairėn ir dešinėn, šaukė pulko pseudopodija. Judėkite. Motinai bandęs prisiskambinti asmuo iškiūtino iš paviljono, už kurio spietėsi šimtai nelaimėlių, priverstų įsilieti į telefoninių žmonių armiją. Retsykiais kokia porelė atsitiktinai susidurdavo ir apsimainydavo vangiais

pliaukštelėjimas. Tačiau tie nė iš tolo nepriminė anksčiau regėto smurto protrūkio. Nes... Nes signalas modifikuotas.

Kairėn ir dešinėn, ponai ir ponios. Judėkite. Iki tamsos privalome pasirūpinti kuo didesniu jūsų skaičiumi.

Jis pastebėjo Džonį. Sūnus vilkėjo džinsus, mėgstamus marškinėlius su „Red Soks" žaidėjo Timo Veikfildo pavarde ir numeriu, ant viršugalvio buvo užsimaukšlinęs kepurėlę, papuoštą Mažosios lygos emblema. Vaikas ką tik pasiekė Skarmaliaus pagalbininkąuž dviejų eilių nuo tos vietos, kur stovėjo jo tėvas.

Klėjus puolė į priekį, bet įsirėžė į žmonių spūstį. — Iš kelio! — suriko, tačiau priešais išdygęs vyriškis, kuris nervingai trypčiojo, lyg jam būtų magėje užsukti į tualetą, nieko neišgirdo. Na, žinoma, Klėjus sapnavo, be to, priklausė normaliesiems ir neturėjo telepatinių gebėjimų.

Jis nėrė pro tarpelį, atsivėrusį tarp vietoje nenustygstančio vyro ir šio užnugaryje stovinčios moters. Prasispraudė ir pro kitą eilę. Braudamasis taip spiginosi į Džonį, kad nė nepastebėjo, ar į šonus stumiami žmonės yra materialūs. Iki sūnaus nusigavo tuo momentu, kai moteris — dideliam savo siaubui, jis suvokė regįs pono Skotonio marčią, vis dar nėščią, bet dabar be vienos akies, — įteikė berniukui mobilųjį. Tiesiog surink 911, be žodžių ištarė ji. Visi skambučiai iš pradžių jungiami su pagalbos tarnyba.

— Ne, Džoni, ne! — suriko Klėjus ir pabandė nustverti telefoną.

Tuo metu sūnus ėmė spausti skaičius, kuriuos tėvai liepė įsiminti dar ankstyvoje vaikystėje — įsiminti numerį ir juo skambinti nelaimės atveju. — Sustok!

Džonis nusigręžė į kairę, tarytum norėdamas apsaugoti aparatą nuo vienintelės akies, išsprogusios Skarmaliaus pagalbininkės fizionomijoje, todėl Klėjus mobiliojo nepasiekė. Ko gero, vis tiek nebūtų berniuko sulaikęs. Juk čia sapnas.

Gan greit surinkęs numerį (trims skaitmenims įvesti daug laiko nereikėjo) Džonis dūrė pirštu į mygtuką su užrašu SKAMBINTI ir prispaudė telefoną prie ausies.

— Alio? Tėti? Ar girdi mane, tėti? Jei girdi, ateik manęs pasii...

— Klėjus tematė vieną pasisukusio sūnaus akį, tačiau suprato pavėlavęs iš to, kaip vaiko žvilgsnis apniuko. Džonis nukorė pečius. Nuo ausies nuslydo mobilusis. Pono Skotonio marti ištiesė purvinus pirštus, trūktelėjo telefoną į save ir vožė Džoniui šaunuoliui per sprandą, idant berniukas prisijungtų prie kitų, panūdusių apsistoti saugioje vietoje. Tuomet mostu liepė priartėti kitam asmeniui ir įteikė jam aparatą. Kairėn ir dešinėn, dviem eilėmis, nugriaudėjo Skarmaliaus balsas Klėjaus galvoje, ir jis pabudo šaukdamas sūnų vardu. Muziejaus prižiūrėtojo kotedže pro langus plūdo vėlyvo popiečio šviesa.

3

Vidurnaktį, Klėjui pasiekus Šiaurės Šaplėjaus miestelį prapliupo nemaloniai šaltas lietus, retsykiais pereinantis į šlapdribą„ėmė snygti‟, kaip pasakytų Šarona. Išgirdęs variklių gausmą, jis skubiai pasitraukė į kelkraštį (kaip ir anksčiau, žygiavo senuoju geruoju 11-uoju plentu, o ne sapne regėtu greitkeliu) ir stabtelėjo gudronuotoje „7—11‟ parduotuvės aikštelėje. Kai akiratyje sužvilgo žibintai, perskrodę lietaus lašus sidabrinėmis gijomis, paaiškėjo, kad atlekia pora tamsoje lenktyniaujančių sprinterių. Abu automobiliai prašvilpė pro šalį, kaip senojo pasaulio vizija. Vienas iš vairuotojų dūmė senoviška korvete, nors Klėjus negalėjo to garantuoti, kadangi kelią teapšvietė blėstantis, prie parduotuvės kampo pritvirtintas, avarinis prožektorius. Mašinos nuriaumojo pro vienintelį užgesusį Šiaurės Šaplėjaus šviesoforą, galiniai jų žibintai virto neoninėmis, naktyje raudonuojančiomis vyšnaitemis, kurios po kelių sekundžių išnyko.

Beprotystė, pagalvojo Klėjus. Grįždamas prie kelkraščio mintyse pridūrė: ne tau kalbėti apie bepročius.

Teisybė. Nes kelionė prie telefoninio bingo palapinių neturėjo nieko bendra su tikru sapnu. Dėl to nekilo nė menkiausių abejonių. Tie padarai naudojosi stiprėjančiais telepatiniais gebėjimais, kad atsektų kuo daugiau pulkų žudikų. Nieko nuostabaus. Galbūt jiems sunkiai seksis kontroliuoti kai kurias grupeles, pavyzdžiui Deno Hartviko, šios stengsis nepasiduoti telefoninių žmonių įtakai, tačiau jį suvaldyti pavyks be jokio vargo. Esmė ta, jog telepatija savotiškai priminė įprastą, telefonais užmezgamą ryšįfunkcionavo abejomis kryptimis. Todėl jis tapo... kuo? Pasiklausymo aparato atitikmeniu? Greičiausiai. Kol telefoniniai žmonės stebės jį, Klėjus galės matyti juos. Bent jau miegodamas. Sapnuose.

Ar prie Kešvako pasienio išties stovėjo palapinės, prie kurių rikiavosi normalieji, laukiantys, kol jiems bus suskystintos smegenys? Klėjaus manymu, jos tikrai egzistavo. Ne vien Kešvake, bet ir kitose vietose, visoje šalyje ar net pasaulyje. Šiuo metu kontrolės postuose — transformacijos punktuose — darbo sumažėjo, bet ne tiek, kad jie nustotų veikti.

Telefoniniai žmonės naudojosi telepatija, jog priviliotų normaliuosius. Gundė sapnais. Ar tai reiškė, kad impulso paveiktieji tapo protingesni, gudresni? Vargu bau, antraip sumaniu būtų galima vadinti ir vorą, gebantį nuvyti voratinklį, arba aligatorių, kuris tyko grobio sustingęs kaip rąstas. Kulniuodamas 11 —uoju plentu į šiaurę, link 160-ojo kelio, nuvesiančio jį į Kešvaką, Klėjus spėjo, jog telepatiniame signale, sklindančiame nelyginant tylus sirenos gausmas, slypi mažiausiai trys žinutės.

Ateik, ir tau nebegrės jokie pavojai. Atsikratyk būtinybės grumtis dėl išlikimo.

Ateik, ir tu prisijungsi prie savo padermės. Jausies kaip namuose.

Ateik, ir tau bus leista pasikalbėti su mylimaisiais.

Ateik. Taip. Štai kur esmė. Priartėjęs prie kontrolės punkto, atgal pasukti nebegalėsi. Stosi į eilę, nes nepajėgsi atsispirti telepatiniams postūmiams ir svajonėms apie saugią vietą. Klausysies Skarmaliaus, raginančio judėti pirmyn — visi sulauks progos šnektelėti su mylimu žmogumi, bet iki saulėlydžio, kai Betė Midler užgiedos „Vėją po mano sparnais", mes privalome kuo daugiau jūsų apdoroti.

Įdomu, kaip jie įstengė tęsti savo veiklą, kai dingo elektra, miestai supleškėjo iki pamatų, o civilizacija nugrimzdo į kraujo jūrą? Kaip sugebėjo papildyti savo armiją, netekusią milijonų telefoninių žmonių, kurie žuvo per pirmąsias pasaulio konvulsijas arba pastarąsias lydėjusias pulkų žudynes? Atsakymas badė akis — impulso transliacijos nenutrūko. Kažkokioje teroristų laboratorijoje ar pakvaišėlio garaže elementų energiją rijo prietaisas, prijungtas prie modemo, kuris tebesiuntė savo spigų, iš proto vedantį signalą. Siuntė į palydovus, skriejančius aplink planetą, arba į mikrobangų bokštus, gaudančius jį it metaliniai slastai. Ir kokį numerį žmonės paprastai rinkdavo norėdami, kad juos sujungtų, net jei ir nujausdavo viso labo išgirsiantys autoatsakiklio balsą?

911, suprantama.

Štai kas nutiko Džoniui šaunuoliui.

Širdyje jis neabejojo pavėlavęs.

Tuomet kodėl iki šiol žygiavo į šiaurę nepaisydamas lietaus? Netoliese, Niufilde, iš 11 —ojo plento teks persikraustyti į 160-ąjį, o šis atves ten, kur visus normaliuosius priverčia užmiršti, ką reiškia kelio ženklai. Koks velnias jį ten nešė?

Klėjus žinojo, kodėl taip elgiasi. Lygiai taip pat, kaip suprato, kad iš tamsos atsklidęs trenksmas ir automobilio pyptelėjimas pranešė apie vieno iš lenktyniavusių sprinterių avariją. Jis keliavo į Kešvaką dėl raštelio, kurį rado priklijuotą ant stiklinių durų vienintele lipnios juostos skiautele — likusios trys jau buvo atplyšusios. Ir dėl antrojo laiško, aptikto rotušėje ant skelbimų lentos, perpus pasislėpusio po žinute, kurią Airisė Nolan skyrė savo seseriai. Dėl tų pačių žodžių, didžiosiomis raidėmis užrašytų ant abiejų lapelių: ATEIK MANĘS PASIIMTI.

Net jeigu Džonį išgelbėti per vėlu, galbūt šiam pavyktų išaiškinti, kad jis iš visų jėgų stengėsi sūnų surasti. Galbūt iki pokalbio su vaiku kaip nors pasisektų išsaugoti sveiką protą, net jei telefoniniai žmonės priverstų kilstelėti mobilųjį prie ausies.

Kalbant apie pakylas ir tūkstančius žiūrovų...

— Kešvake futbolo stadiono nėra, — balsu pasakė Klėjus.

Iš sąmonės gelmių išniro Džordano kuždesys: tai virtualus stadionas.

Galutinai apsisprendęs jis išvijo erzinančias mintis iš galvos. Elgėsi, žinoma, beprotiškai, bet šiuo atžvilgiu niekuo nesiskyrė nuo kvoštelėjusio pasaulio.

4

11-ojo ir 160-ojo kelių sankryžą Klėjus priėjo tapačią naktį, be penkiolikos trys, nutrintomis kojomis ir peršlapęs, nors vilkėjo skrandą su gobtuvu, kurią pasisavino iŠ muziejaus prižiūrėtojo kotedžo. Kryžkelėje nestigo į avariją patekusių automobilių; tarp jų įsiliejo ir korvetė, pradūmusi Šiaurės Šaplėjuje. Vairuotojas kyšojo pro suslėgtą kairįjį langą, nukoręs žemyn galvą ir rankas. Kai Klėjus, norėdamas pažiūrėti ar žmogus gyvas, pakėlė jo veidą viršutinė kūno dalis išdribo ant žemės, o pavymui jos nudriko žarnų ringės. Atsitraukęs iki telegrafo stulpo, Klėjus prie medžio prispaudė netikėtai įkaitusią kaktą ir įniko vemti, kol ištuštino visą skrandį.

Kitoje sankryžos pusėje, kur plytėjo į šiaurinius kraštus sukantis] 160-asis plentas, stovėjo Niufildo faktorija. Ženklas ant lango skelbė: SALDAINIAI ČIONYKŠTIS SIRUPAS INDĖNŲ MENAS „PAPUOŠALAI“. Nors išgrobstyta ir apšnerkšta, krautuvėlė vis dėlto siūlė pastogę nuo lietaus ir klaikių, bet jau įprastais tapusių, vaizdų, vieną iš kurių teko regėti vos prieš akimirką. Klėjus žengė pro duris ir susmuko ant grindų. Sėdėjo nukabinęs galvą, kol atslūgo pykinimas. Patalpoje gulėjo pora dvokiančių lavonų, bet juos kažkas apklojo brezentu, ir tuodu bent jau atrodė nesudraskyti. Užeigoje riogsojo apdaužytas ir tuščias alaus šaldytuvas; „kolos“ automatas, laimei, tebuvo suknežintas. Jis čiupo imbierinio limonado skardinę ir išmaukė gėrimą ilgais lėtais gurkšniais. Retsykiais stabtelėdavo atsiriaugėti. Po kurio laiko pasijuto šiek tiek geriau.

Klėjus desperatiškai ilgėjosi draugų. Šiąnakt kitų sprinto gerbėjų, išskyrus perpus supjaustytą patrakėlį ir antrąjį lenktynininką, jis nematė, o su bėgliais, žygiuojančiais pėsčiomis, išvis nesusidūrė. Kiaurą naktį praleido tiktai savo minčių draugijoje. Galbūt klajūnus po stogu užlaikė prastas oras, o gal dabar jie drįsdavo keliauti dienomis? Kodėl gi ne? Juk telefoniniai žmonės užgniaužė troškimą žudyti ir ėmė siūlyti normaliesiems pasikeisti.

Jis suvokė kol kas negirdėjęs pulkų muzikos, anot Alisos. Visi pulkai tikriausiai spietėsi pietuose, išskyrus didįjį (neabejotinai milžinišką), Kešvake užsiimantį transformacijomis. Klėjus nekvaršino dėl to galvos. Vienatvė prilygo kankynei, užtat galimybė pailsėti nuo „Tikiuosi, tu šoki“ arba „Vasarvietės“ leitmotyvo teikė paguodą.

Klėjus nusprendė žingsniuosiąs keliu dar valandą, o tada nuroposiąs į kokią lindynę, kur pailsės. Šaltas lietus varė iš proto. Jis pasišalino iš Niufildo faktorijos nė neatsisukdamas į sutraiškytą korvetę ir permirkusius palaikus.

5

Kulniavo jis bemaž iki aušros. Iš dalies todėl, kad nustojo lyti. Bet svarbiausia, 160-ajame plente jokios pastogės rasti nepavyko — aplinkui tebuvo matyti miškai. Maždaug pusę penkių Klėjus praėjo pro kulkų išvarpytą kelio ženklą: GERLIVDLIS, NEINKORPORUOTA TERITORIJA. Po dešimties minučių pasiekė objektą, miesteliui suteikusį egzistavimo prasmę: milžinišką karjerą granito sienomis, kurių apačioje stūksojo kelios pašiūrės, savivarčiai ir garažas. Jis pasvarstė, ar nereikėtų apsistoti viename iš įrengimų sandėlių, bet nusprendė galįs susirasti geresnę pastogę. Aplinkui nematė nė gyvos dvasios, negirdėjo jokios pulkų muzikos, netgi tolumoje. Momentais jautėsi, lyg būtų paskutinis žmogus Žemėje.

Netrukus paaiškėjo, kad jis tikrai neliko vienas. Dar po dešimties minučių Klėjus užkopė ant kalvos ir papėdėje išvydo miestelį. Pirmajame pastate, prie kurio jis nusigavo, buvo įsikūrusi Gerlivilio savanorių gaisrinė (NEPAMIRŠKITE VISŲ ŠVENTŪJŲ DIENOS IR KRUVINŲ PASIVAŽINĖJIMŲ, perspėjo žinutė ant skelbimų lentos; atrodo, į šiaurę nuo Springveilo niekas nemokėjo rašyti be klaidų). Mašinų aikštelėje, šalia nudrengto ugniagesių automobilio, ko gero, menančio Korėjos karo laikus, vienas priešais kitą stovėjo du telefoniniai žmonės.

Porelė lėtai atsisuko į Klėjų, kai tas nutvieskė juos žibintuvėlio spinduliu, po akimirkos vėl įniko piktai dėbčioti vienas į kitą. Dvidešimt penkerių metų individas ir dvigubai vyresnis tipas. Abu akivaizdžiai nukentėję nuo impulso. Jie dėvėjo purvinus, vos ant kūnų besilaikančius drabužius. Veidai buvo apdraskyti ir išvagoti pjūviais. Jaunesnysis, regis, ne taip seniai nusidegino ranką iki pat peties. Kairioji vyresniojo akis žvilgėjo išpurtusiose, pūlingose veido klostėse. Bet svarbiausia, ne kaip jie atrodė, o ką Klėjus pajuto savyje: jam užėmė kvapą, kaip Geitene, „Citgo" degalinėje, kurjiedu su Tomu ieškojo raktelių nuo dujovežių. Apėmė suvokimas, jog čia kaupiasi galingos jėgos.

Dabar tvyrojo naktis, negana to, aušrą atitolino storas debesų sluoksnis. Ką tie vyrukai veikia tamsiuoju paros metu?

Klėjus išjungė žibintuvėlį, griebė Betės Nikerson „Koltą" ir sustingo lūkuriuodamas. Sekundę kitą manė nieko įdomaus neišvysiąs. Kone įtikėjo, jog krūtinę slegiantis sunkumas nusiris, o pojūtis, tarytum kažkas tuojau turėtų įvykti, išgaruos. Staiga išgirdo zvimbimą, kokį

išgauna suvibravęs pjūklas: priešais gaisrinę ėmė blaškytis atviri elektros laidai — taip žaibiškai, kad vos sekėsi juos įžiūrėti.

— Nešdinkis! — vargais negalais išspaudė jaunesnis vyrukas. Klėjus krūptelėjo. Laimei, piršto nelaikė ant gaiduko, antraip šį būtų nuspaudęs. Jis išgirdo ne ooo aryyyn, o tikrą žodį kuris nuskambėjo ir galvoje, tik labai tyliai. Nelyginant aidas.

— Tu... Dink! — atkirto vyresnis telefoninis pamišėlis, mūvintis dukslius šortus, ant kurių sėdimosios rudavo dėmė. Galbūt purvo, o gal išmatų. Jis taip pat kamavosi vartydamas liežuvį, bet šįsyk joks aidas Klėjaus smegeninėje nenuskambėjo. Paradoksalu, tačiau tai liudijo, jog pirmąjį kartajam nepasivaideno.

 Tuodu užmiršo esantys ne vieni.

— Mano! — iškošė jaunuolis, sudrebėdamas visu kūnu. Užnugaryje, plačiose garažo duryse, išsprogo keletas langų.

Stojo ilga pauzė. Klėjus stebeilijosi į porelę pakerėtas, pirmą sykį po atsisveikinimo su Kent Pondu išmetęs Džonį iš galvos. Vyresnis pakvaišėlis, rodės, įnirtingai mastė... įnirtingai stengėsi išreikšti savo mintis, ką puikiai gebėjo daryti senais laikais, kai impulsas nebuvo atėmęs gebėjimo kalbėti.

Savanorių gaisrine tituluojamo garažo viršuje ūktelėjo sirena, lyg ją būtų persmelkęs vaiduokliškas elektros pliūpsnis. Trumpam sumirksėjo senovinio ugniagesių automobilio šviesos — priekiniai žibintai ir raudonos posūkių lemputės — nutvieskusios abu vyrus, akimirkai padovanojusios jiems šešėlius.

— Nė velnio! — pagyvenęs vyriškis išspjovė žodžius it mėsos gabalą, kuriuo springo.

— Manovežimis! — mažne suriko jaunuolis, o Klėjaus sąmonėje tylus balselis pataisė: mano sunkvežimis. Viskas kaipmat paaiškėjo. Vietoj „Tvinkių" tuodu kovojo dėl senojo ugniagesių automobilio. Tik kažkodėl naktį — prieš pat aušrą tenka pripažinti, tačiau sutemus — ir jie beveik kalbėjosi. Po šimts, jie tikrai kalbėjosi.

Matyt, jaunuoliui nusibodo bendrauti, nes jis nuleido galvą ir įsibėgėjęs rėžėsi pašnekovui į krūtinę. Tas nudribo ant žemės. Užkliuvęs už nuvirtusios aukos kojos vaikinas suklupo ir užstaugė:

— Velnias!

— Šūdas, —riksmu atsakė kitas. Neabejotinai nusikeikė. Žodžio „šūdas" nesupainiosi su niekuo.

Jie pakilo nuo asfalto ir atsitraukė vienas nuo kito per penkiolika pėdų. Klėjus jautė tųdviejų neapykantą. Ji išsikerojo galvoje, pro akių obuolius veržėsi laukan.

Jaunuolis pareiškė:

— Tai... manovežimis! — Klėjaus smegeninėje sukuždėjo balsas: tai mano sunkvežimis.

Vyresnysis giliai įkvėpė. Mėšlungiškai pakėlęs šašais nusėtą ranką, priešininkui parodė viduriniįjį pirštą.

— Pasismeik, —kuo aiškiausiai ištarė.

Abudu nunėrė galvas ir vienu metu puolė pirmyn. Jų kaktos susidūrė su tokiu trenksmu, kad Klėjus krūptelėjo. Šįkart išsprogo visi garažo langai. Karingai užstaugė ant stogo sumontuota sirena. Gaisrinėje suraibuliavo fluorescencinės lempos, kurias trejoms sekundėms įjungė pakvaišėlių spinduliuojama energija. Ausis pasiekė dainos fragmentas, Britnės Spyrs „Oi!.. Ir vėl tai padariau". Subrunzgė du nutrūkstantys elektros laidai, kuriems kritus ant žemės, prie pat Klėjaus, šis paskubomis žengė atatupstas. Tie bepročiai veikiausiai negyvi, jie turėtų būti išleidę paskutinį kvapą, bet... Vyresnysis susmuko ant kelių. Jo skruostais sruvo kraujas.

— Mano sunkvežimis, — aiškiai pasakė ir teškės veidu į asfaltą.

Jaunuolis atsigręžė į Klėjų lyg norėdamas įsitikinti, ar tas regėjo, kaip jis iškovojo pergalę. Riebaluotais, sulipusiais plaukais plūdo kraujo srovelės, vingiuojančios tarp akių, abipus nosies, virš burnos. Jo akyse atsispindėjo ne bereikšmis, o agresyvaus psichopato žvilgsnis. Klėjus galutinai įsisąmonino, kad sūnaus nebeišgelbės, jeigu perprogramavimo ciklas užsibaigdavo būtent tokiais rezultatais.

— Manovežimis! — sužvigo vaikinas. — Manovežimis, manovežimis! — tarsi pritardama ūktelėjo automobilio sirena. MANO VE...

Klėjus paleido į jį kulką ir įkišo „Koltą" į dėklą. Velniop, pamanė, ant pjedestalo mane gali užkelti tiktai vieną kartą. Vis dėlto kūnąpurtė nesuvaldomas drebulys. Įsilaužęs į vienintelį Gerlivilio motelį, jis dar ilgai nepajėgė sumerkti akių. Kai galų gale užmigo, sapnuose išvydo ne Skarmalių, o apskretusį, bukažvilgsnį sūnų, kuris, pašauktas vardu, išrėžė: atsiknisk, manovežimis.

6

Jis pabudo gerokai prieš sutemas. Kadangi miego nebenorėjo, vėl išsiruošė į kelionę. Už mažojo Gerlivilio ribų nutarė susirasti ratus. Žygiuoti pėsčiomis nevertėjo, nes 160-asis greitkelis driekėsi visiškai įsčias — turbūt nuo kryžkelės su 11-uoju plentu, kur riogsojo daugybė susidūrusių arba apleistų automobilių. Dėl tamsos ir lietaus jis paprasčiausiai to nepastebėjo.

Kelią pravalė Skarmalius su draugais, sušmėžavo mintis galvoje. Juk čia sumautas galvijų takas, kuris mane greičiausiai veda tiesiai Į skerdyklą. Nes aš primenu pernelyg ilgai rengtą verslo planą. Jiems knieti mane pervesti į „užbaigtųjų „ sąrašą ir kuo skubiau nugrūsti į dokumentų spintą. Tik apmaudu dėl Tomo, Džordano ir kitų trijų.

Įdomu, ar jie rado užtektinai šalutinių kelių, kuriais galėtų nusibelsti į centrini Niu Hempši...

Užkopęs į kalvą Klėjus iš karto užmiršo, apie ką galvojo. Papėdėje, viduryje kelio, stovėjo geltonas mokyklinis autobusiukas su užrašu, juoduojančiu ant šono: MEINO MOKYKLA 38 RAJONAS NIUFELDAS. Priėjo šliejosi berniukas ir vyriškis, apkabinęs vaikio pečius. Draugišką gestą Klėjus būtų atpažinęs bet kur. Kol jis stypsojo suakmenėjęs, negalėdamas patikėti savo akimis, iŠ už buko autobuso pirmgalio išniro dar vienas žmogus, ilgus žilus plaukus susirišęs į uodegėlę. Įkandin sekė nėščia moteris blyškiai melsvais trumparankoviais marškinėliais. Nors ant šių nebuvo matyti žodžių „Harley-Davidson“, jis žinojo regįs Denizę.

Džordanas pašaukė jį vardu. Nusikratė Tomo ranka ir leidosi tekinas į šlaitą. Savo ruožtu Klėjus nurūko žemyn. Jiedu susitiko už trisdešimties jardų nuo mokyklinio autobusiuko.

— Klėjau! — isteriškai džiaugsmingai užstaugė berniukas. — Čia tu!

— Aha, aš, — patvirtino jis, metė vaikį į orą ir pakštelėjo į skruostą. Džordanas gal ir ne Džonis, bet šiam kartui teks pasitenkinti tuo, ką dovanojo likimas. Klėjus apkabino bičiulį, tuomet atsitraukė ir nužvelgė išsekusį jo veidą. Džordano akis supo rusvi nuovargio ratilai.

— Dėl Dievo meilės, kaip jūs čia patekote? Berniuko veidas apniuko.

— Mums nepavyko... tai yra, mes tik sapnavome...

Prie jųdviejų atžirgliojo Tomas. Nepaisydamas ištiestos Klėjaus rankos, mažylis suspaudė jį savo glėbyje.

— Kaip gyvuoji, van Goge? — paklausė.

— Neblogai. Velniškai džiaugiuosi matydamas jus, vyručiai, bet nesuprantu...

Tomo veidą perkreipė meili, tačiau išvargusi šypsena, kuria jis tarytum prisipažino nugalėtas.

— Kompiuterių magas bando tau pasakyti, kad mes neturėjome, iš ko rinktis. Eime prie geltonojo autobusiuko. Pasak Rėjaus, jei kelias ir toliau bus tuščias — dėl ko praktiškai nekyla jokių abejonių — Kešvaką pasieksime iki saulėlydžio, net jei važiuosime trisdešimties mylių per valandą greičiu. Ar kada skaitei „Namą ant vaiduoklių kalvos“? Klėjus suglumęs pakratė galvą.

— Ne, bet mačiau filmą.

— Viena eilutė iš knygos puikiai apibūdina dabartinę mūsų padėtį: „Kelionės baigiasi tada, kai mylimieji susitinka“. Rodos, man vis dėlto nusišypsos laimė pasimatyti su tavo sūnumi.

Trijulė nupėdino prie autobuso. Denas Hartvikas pasiūlė „Altoids“ skardinę, kurią laikė šiek tiek virpančia ranka. Kaip ir Džordanas su Tomu, senis atrodė nusikamavęs. Imdamas metinuką Klėjus jautėsi kaip sapne. Nors pasaulis, iš visko sprendžiant, sulaukė savo galo, saldainis pasirodė stebėtinai aštraus skonio.

— Sveiks, seni, — susniaukrojo Rėjus, įsitaisęs už autobuso vairo, kepurėlės snapelį pakreipęs atgal, tarp pirštų suspaudęs smilkstančią cigaretę. Ištįsusiame, blyškiame veide įspraustos akys spiginosi pro priekinį langą.

— Sveiks, Rėjau niekadėjau.

Rėjus pakėlė lupų kampučius aukštyn.

— Su manimi žmonės taip labinosi ne vieną sykį.

— Turbūt keletą šimtų. Aš pasakyčiau, kad man labai malonu vėl tave matyti, bet vargu ar šiomis aplinkybėmis trokšti tai girdėti.

— Priešakyje išvysi tipelį, kurio vaizdas tavęs tikrai nepradžiugins, — tebespoksodamas pro langą atsiliepė Rėjus.

Klėjus nukreipė akis pirmyn. Kaip ir kiti bendražygiai. Už ketvirčio mylios į šiaurę 160-asis plentas kilo į kitą kalvą. Nuo viršukalnės į autobusą žvelgė Skarmalius, kuris iki šiol neatsikratė raudono bluzono, labiau nudrengto ir purvinesnio nei kada nors anksčiau, bet apsiniaukusią dieną vis dar ganėtinai ryškaus. Jį supo kokios penkios dešimtys telefoninių žmonių. Pastebėjęs, kur žvelgia geltonojo autobusiuko keleiviai, Skarmalius du sykius pamojo ranka, į kairę ir į dešinę, nelyginant skudurėliu valytų priekinį automobilio stiklą. Paskui apsisuko ir nupėdino šalin. Jo palyda (pulkelis, pagalvojo Klėjus), siūbavo įkandin, apverstos „V“ formos rikiuotėje. Neilgai trukus visi pranyko iš akiračio.

KIRMINAS

1

Jie užsuko į netoliese įrengtą poilsiavietę. Labai išalkę nebuvo, tiesiog norėjo suteikti Klėjui progą paklausinėti. Rėjus išvis nevalgė. Paprasčiausiai sėdėjo ant akmeninio ugniakuro kraštelio ir rūkydamas klausėsi. Pats nepratarė nė vieno žodžio. Klėjui susidarė įspūdis, kad jis puolęs į neviltį.

— Mes manome, jog čia apsistojome. — Denas mostelėjo į poilsiavietę, aplink kurią stūksojo pušys ir rudenio spalvomis nusidažę lapuočiai. Greta čiurlenančio upelio driekėsi žygeiviams skirtas takas. Šalia pastarojo iškilęs ženklas skelbė: NEPAMIRŠKITE PASEMTI ŽEMĖLAPIO! — Turbūt taip ir yra, nes... — jis pažiūrėjo į berniuką. — Džordanai, ką tu manai? Ar mes išties čia sėdime? Tu geriausiai iš mūsų suvoki aplinką.

— Taip, — patvirtino vaikas. — Tai tikrovė.

— Aha, — nepakeldamas galvos sutiko Rėjus. — Žinoma, kad tikrovė. — Jis užtvojo per akmens luitą ir vestuviniu žiedu išgavo tylų dzingtelėjimą. — Jie gi norėjo, kad mes vėl susiburtume.

— Nieko nesuprantu, — prisipažino Klėjus.

— Mes irgi ne visai susigaudome, kas vyksta, — atsakė Denas.

— Jie kur kas stipresni, negu galvojome, — tarė Tomas. — Nors tiek aišku. — Jis nusiėmė akinius, marškinių skvernu pavalė stiklus. Darbą atliko atsainiais, nuovargį spinduliuojančiais judesiais. Dabar atrodė dešimčia metų vyresnis už žmogų, su kuriuo Klėjus susipažino Bostone. — Tie išperos kaip reikiant sujaukė mūsų smegenines. Mes nė neįstengėme pasipriešinti.

— Jūs visi nusiplūkę, — pastebėjo Klėjus. — Bent jau iš pažiūros.

Denizė nusijuokė.

— Nejaugi? Na, tuo stebėtis nederėtų. Kai su tavimi atsisveikinome, 11 —uoju plentu pasukome į vakarus. Žingsniavome, kol rytuose ėmė švisti. Dairytis ratų nematėme prasmės, nes kelias vis vien buvo nepravažiuojamas. Kas ketvirtį mylios atsitrenkdavome į...

— Į mašinų užtvaras arba, kaip sako Džordanas, į sprinterių rifus, — užbaigė Klėjus. — Taip, žinau.

— Rėjus tvirtino, kad į vakarus nuo Spoldingo užkardos padėtis pagerės, bet mes nusprendėme dieną praleisti nakvynės namuose, kurie vadinosi „Prieblandos" moteliu.

— Apie tą vietą girdėjęs esu, — linktelėjo Klėjus. — Motelis įsikūręs Vogano girios pakraštyje. Mano krašte jis gana liūdnai pagarsėjęs.

— Tikrai? Koks skirtumas? — patraukė ji pečiais. — Taigi mes ten užsukome, ir vaikis, Džordanas, sako: „Aš jums paruošiu sočiausius

pietus, kokius tik esate valgę, o mes atšauname: „Nesapnuok, vaikeli". Vėliau paaiškėjo, kad mes iš tikrųjų sapnavome. Juokinga, ar ne? Bet motelyje yra elektra, ir jis pagamina mums pusryčius. Mes Džordanui padedame, ir galiausiai maistu nukrauname visą stalą. Aš pasakoju teisingai?

Denas, Tomas ir berniukas sulinksėjo. Ant akmeninio ugniakuro sėdintis Rėjus prisidegė kitą cigaretę.

Anot Denizės, jie valgė svetainėje. Tai pribloškė Klėjų, nes „Prieblandoje" nebuvo svetainės. Ji priklausė virtinei pigių motelių, išsibarsčiusių Meino ir Niu Hempširo pasienyje. Sklido gandai, kad iš visų patogumų šie nakvynės namai teturėjo šaltą vandenį, televiziją, per kurią rodydavo juodą pornografiją, ir ankštus kambarėlius.

Kuo toliau, tuo Denizės istorija skambėjo keisčiau. „Prieblandoje" jie rado automatinį patefoną, prigrūstą ne Lorenso Velko ar Debės Būn plokštelių, o smagių, „karštų" gabalų (įskaitant ir Donos Samer 'Karštą vaikinuką"). Užuot sukritę į lovas, jie dvi ar tris valandas energingai šoko. Prieš guldami miegoti, vėl prikimšo skrandžius. Šįsyk vyriausiojo virėjo kepurę prisimatavo Denizė. Galų gale visi išvirto iš kojų.

— Ir sapnavome, kad žygiuojame keliu, — tarė Denas. Nerimą kėlė jo balse skambantis bejėgiškas kartėlis. Žilaplaukis nė iš tolo nepriminė žmogaus, su kuriuo Klėjus susitiko prieš dvi naktis. Kuris tvirtino:

aš beveik tikras, kad būdraudami mes galėtume jų neįleisti į savo galvas. Sakė: mums gali pasisekti, jie tik pradėjo nerti savo tinklą. Dabar jis nelinksmai nusijuokė. — Mes garantuotai sapnavome, kad visą dieną kulniavome.

— Ne visą, — pataisė Tomas. — Aš per miegus regėjau, jog vairuoju mašiną...

— Aha, tu vairavai, — sumurmėjo Džordanas. — Kokią valandą. Tada mes ir sapnavome, kad miegojome tame motelyje. „Prieblandoje". Aš irgi sapnavau, jog sėdėjau prie vairo. Kalbu apie sapną sapne. Tik antrajame iš tiesų mačiau realybę.

— Dabar supratai? — nusišypsojo Tomas Klėjui ir pašiauše berniuko kaltūnus. — Kažkokiame pasąmonės lygmenyje Džordanas tiksliai žinojo, kas atsitiko.

— Tai buvo elementari virtuali realybė, — paaiškino Džordanas. —Ir netgi ne itin tikroviška. Kaip kompiuterinis žaidimas. — Jis pažvelgė į šiaurę, kur pranyko Skarmalius. Į Kešvako pusę. — Kokybė pagerės, jeigu jie nenustos tobulėti.

— Sumauti kalės vaikai nepajėgia taip šėlioti naktimis, — suurzgė Rėjus. — Jiems tenka klausytis prakeikto „čiūčia liūlia".

— Baigiantis dienai, į lovas suvirtome ir mes patys, — toliau dėstė Denas. — Toks buvo jų tikslas. Taip mus nuvarginti, kad nesusigaudytume, kas vyksta, atslinkus nakčiai, kai jie nebegalėdavo mūsų kontroliuoti. Dienomis Harvardo prezidentas su gausiu pulku

nuolat slankiodavo netoliese, mūsų sąmones puldavo savuoju psichinės energijos lauku ir kurdavo Džordano minėtą virtualią realybę.

— Aha, — atsiduso Denizė. — Tiesiai į dešimtuką.

Klėjaus apskaičiavimu, draugams teko patirti telefoninių žmonių kankinimus, kol jis pats miegojo muziejaus prižiūrėtojo kotedže.

— Jie ne vien siekė mus išsekinti ar pasukti į šiaurę, — tarė Tomas.

— Tie išperos norėjo, kad mes vėl susijungtume.

Penketukas atsibeldė iki apgriuvusio motelio, kuris stovėjo prie 47-ojo kelio, vingiuojančio Meino valstijoje, šiek tiek į pietus nuo Greit Vorkso. Pasak Tomo, jie nesiorientavo aplinkoje. Nepadėjo ir šalimais skambanti pulkų muzika. Visi nujautė, ką buvo priversti išgyventi, tačiau kiekvieno iš jų mintis įgarsino Džordanas, beje, atkreipęs dėmesį ir į akivaizdų faktą: mėginimai pabėgti nuėjo perniek. Taip, iš motelio gal ir įmanoma išsmukti, bet įdomu, kokį atstumą pavyktų įveikti šį kartą? Jie nebepavilko kojų. Blogiausia, kad nežinojo, ko griebtis. Vėlgi Džordanas pastebėjo, jog iš normaliųjų telefoniniai žmonės galėjo atrinkti žvalgus, kurie naktimis nepaleistųjų iš akių.

— Mes užkandome, — pasakojo Denizė, — nes ne tik pavargome, bet ir išalkome. — Tada griuvome į tikras lovas ir išmiegojome iki kito ryto.

— Aš atsibudau pirmas, — pakėlė ranką Tomas. — Kieme stovėjo pats Skarmalius. Jis linktelėjo ir pamojo į kelią. — Klėjus puikiai prisiminė tą gestą. Kelias laisvas, galite eiti. — Aš galėjau jį nušauti — juk turėjau poną Mitruolį bet kokia iŠ to būtų buvusi nauda?

Klėjus papurtė galvą. Jokios.

Jie grįžo į plentą. Iš pradžių pėdino 47-uoju keliu, vėliau, pasak Tomo, pajuto, kad juos kažkas stumia į žemėlapiuose nesužymėtus miškų takelius, kurie, regis, suko į pietryčius.

— Tą rytą vizijos jūsų neaplankė? — pasitikslino Klėjus.

— Ne-e, — atsakė mažylis. — Jie gali skaityti mintis, todėl suprato, jog mes nutarėme nesispyrioti.

— Tie padarai išgirdo, kaip sustūgome: „Pasiduodame!“, — tuo pačiu, kartėlio atmieštu, balsu iškošė Denas. — Rėjau, pavaišinsi cigarete? Rūkyti buvau metęs, bet šiuo metu dūmas man praverstų.

Rėjus be žodžių švystelėjo pakelį.

— Atrodė, tarsi būtų stūmusi kažkieno ranka. Tik ne į nugarą, o į smegenis, — paaiškino Tomas. — Pasibjaurėtinas jausmas.

Toks atgrasus ir įkyrus, jog net sunku jį apibūdinti.

Instinktyviai žinojome, kad mus lydi Skarmalius su savo gauja. Kartais keletą jų pamatydavome tarp medžių. Bet dažniausiai nieko nepastebėdavome.

— Vadinasi, dabar jie spiečiasi į pulkus ne vien ankstų rytą arba vakarėjant, — pratarė Klėjus.

— Taip, viskas keičiasi, — patvirtino Denas. — Džordanas išmąstė teoriją gana įdomią ir pagrįstą vienu kitu įrodymu. — Jis prisidegė cigaretę, [traukė dūmą. Užsikosėjo. — Po šimts, dabar prisiminiau, kodėl atsisakiau rūkalų. — Praktiškai be jokios pauzės pridūrė: — Tiesa jie sugeba skraidyti. Pakilti į orą. Velniškai patogu, kai keliai užkimšti mašinomis. Lyg turėtum stebuklingą kilimą.

Miško keliuku įveikęs mylią, penketukas aptiko trobelę ir greta namo stovintį pikapą. Iš automobilio spynelės kyšojo raktai. Rėjus sėdo prie vairo. Tomas su Džordanu įsitaisė ant atviros mašinos platformos. Nė vienas nenustebo, kai takas galų gale pakrypo į šiaurę. Nespėjus jam prasmegti tankmėje, galvose pulsuojantys navigaciniai švyturėliai nukreipė į antrą kelią, o paskui ir į trečią, iš kurio tebuvo likusi pora piktžolių juosta atskirtų provėžų. Šios atvedė į pelkėtą teritoriją. Kai pikapas įklimpo purvynėje, jie vėl nužygiavo pėsčiomis. Klampojo liūne kokią valandą kol išsigavo į 11-ąjįplentą, įpietus nuo sankryžos su 160-uoju.

— Ten radome porelę negyvų telefoninių žmogėnų, — tarė Tomas.

— Ką tik nusibaigusių. Nuo elektros stulpų nutrūko laidai. Varnos išsikėlė puotą.

Klėjus pasvarstė, ar nevertėtų jiems iškloti, ką teko stebėti prie Gerlivilio savanorių gaisrinės, bet galiausiai nusprendė patylėti. Šiaip ar taip, tųdviejų pakvaišėlių peštynės niekaip nesusijusios su dabartine padėtimi. Juolab kad netrūko ir tokių, kurie tarpusavyje nesigrūmė. Pastarieji stūmė Tomą su draugais pirmyn.

Toji jėga atvedė juos iki geltonojo autobusiuko. Rėjus jį aptiko dairydamasis po Niufildo faktoriją, kol kiti krapštė limonado skardines iš kolos automato, kuriame gėrimą žvejojo ir Klėjus. Automobilį Rėjus pastebėjo žvilgtelėjęs pro langelį.

Nuo to karto jie sustojo vos vieną sykį. Gerlivilio karjere užsikūrė laužą ir pasišildė maistą. Ten pat apsiavė kitus, iš faktorijos pagriebtus batus — maklinėdami pelkyne išsipurvino iki blauzdų — ir valandą pailsėjo. Matyt, pro Klėjų pravažiavo, kai tas budo Gerlivilio motelyje, nes pajuto privalantys sustoti.

— Ir mes pagaliau susitikome, — skėstelėjo rankomis Tomas. — Istorijos pabaiga. — Jis pamojo į dangų, žemę ir medžius. — Vieną dieną sūnau, visa tai priklausys tau.

— Tie pasąmoningi raginimai liovėsi, bent jau kuriam laikui, — pasakė Denizė. — Ir ačiū Dievui. Pirmąją dieną jaučiausi šlykščiausiai. Supranti, ką turiu galvoje? Apvaizda apšvietė vienintelį Džordaną bet man rodos, mes visi nujautėme, kad vyksta... na, žinai, kad vyksta kažkas negera.

— Aha, — atsiliepė Rėjus, pasitrindamas sprandą. — Tarsi būtume atsidūrę vaikiškoje pasakaitėje, kur kalba paukščiai ir gyvatės. Kužda kažką panašaus į „viskas gerai, tu jautiesi puikiai; na ir kas, kad tavo

kojos švininės, juk esi kietas bičas“. Kietas bičas... pamenu šituos žodžius iš savo vaikystės. Taip šnekėdavome Line, kur užaugau.

— Linas, Linas, nuodėmių vežimas, bando jis riedėt į dangų, pragaran iš karto smenga... — suskandavo Tomas.

— Tave užaugino dievota šeimynėlė, aš žinau, — atkirto Rėjus. — Taigi ir vaikis, ir aš pats — velniai rautų, mes visi — suvokėme, jog tapome marionetėmis. Netgi puspročiui aišku, kad pasprukti neįmanoma...

— Aš norėjau tuo tikėti, todėl vilties nepraradau iki pat galo, — prisipažino Denas. — Bet jei atvirai, mes neturėjome nė menkiausio šanso išsigelbėti. Galbūt kiti normalieji, bet tiktai ne mes. Telefoniniai žmonės trokšta mus pričiupti bet kokia kaina, nepaisydami, kas nutiks ! jiems patiems.

— Kaip manome, kąjie mums paruošė? — paklausė bičiulių įdėjus.

— Mirties patalus, be abejo, — atsainiai tarstelėjo Tomas. — Bent jau galėsiu padoriai išsimiegoti.

Klėjus prisiminė keletą anksčiau minėtų dalykų ir tik dabar juos perprato. Denas tvirtino, neva įprasta tų padarų elgsena keičiasi, be to, pridūrė, jog Džordanas šiuo klausimu išmąstė kažkokią teoriją. Nūnai pareiškė: nepaisydami, kas nutiks jiems patiems.

— Netoliese mačiau porą telefoninių žmogėnų, — galiausiai išklojo Klėjus.

— Nejaugi, — abejingai atsiliepė Denas.

— Naktį — pridėjo jis, ir visi sukluso. — Jie kovojo dėl ugniagesių automobilio. Kaip pora dėl žaislo susipešę vaikai. Vienas iš dviejų telepatiškai spinduliavo mintis... ir abu kalbėjo.

— Kalbėjo? — Denizė nutaisė nepatiklią veido išraišką. — Sakė tikrus žodžius?

— Taip. Gal ir ne visai aiškius, bet tikrus. Kiek negyvėlių regėjote pakeliui? Tik tuodu?

— Nuo to momento, kai iš tiesų atsibudome, matėme mažiausiai tuziną, — atsakė Denas ir pažvelgė į bendražygius. Tomas, Denizė ir Džordanas sulinksėjo. Rėjus patraukė pečiais ir prisidegė eilinę cigaretę. — Tačiau mirties priežasčių nesiaiškinome. Galbūt jie regresuoja lankstesnę būseną, anot Džordano teorijos. Nors gebėjimas šnekėti visiškai prie jos nedera. Labiau tikėtina, kad susidūrėme su lavonais, kuriais pulkai nespėjo arba neturėjo galimybės pasirūpinti. Šiuo metu negyvėlių rankiojimas neįtrauktas į prioritetinių jų darbų sąrašą.

— Jie sutelkė dėmesį į mus, — įsiterpė Tomas. — Ir nedelsdami ketina mus stumti į šiaurę. Vargu ar iki rytojaus pateksime... hmm, į milžinišką stadioną. Bet esu tikras, kad jie nori mus matyti Kesvake dar prieš sutemstant.

— Džordanai, kokia tavo teorijos esmė? — pasiteiravo Klėjus.

— Man rodos, autentišką programą pagraužė kirminas.

2

— Nesuprantu, — prisipažino Klėjus. — Nieko nuostabaus. Kompiuteriai nėra mano stichija, nors kai kuriomis programomis naudotis sugebu — „Word‟, „Adobe Illustrator‟ ir „MacMail‟, bet ne daugiau. Džoniui teko man parodyti, kaip įjungti pasjansą, kuris buvo instaliuotas į „makintošą‟. — Jam maudė širdį, dalijantis prisiminimais. Dar didesnį skausmą kėlė sąmonėje nušvitęs vaizdas: Džonio pirštai, nuleisti ant jo rankos, kuri stumdė pelytę.

— Bet tu žinai, kokį kirminą turiu galvoje?

— Tokį, kuris prasiskverbia į kompiuterį ir išveda iš rikiuotės visas programas, teisingai?

Džordanas užvertė akis, tačiau atsakė:

— Panašiai. Išplitęs jis gali pažeisti tavo failus ir kietąjį diską. Kai patenka į programinę įrangą ar tavo siunčiamas žinutes, netgi į elektroninio pašto priedus, jis išplinta. Kartais virusas mutuoja, nors ir yra mutantas. Aišku?

— Aha.

— Impulsas — tai kompiuterinė programa, išsiųsta per modemą. Tik taip ir galėjo pasklisti. Ji iki šiol siunčiama, bet apkrėsta kirminu, kuris gadina programą. Sulig kiekviena diena vis labiau. AIŠ. Žinai, ką reiškia AIŠ?

— Neturiu nė menkiausio supratimo, — atsakė Klėjus.

— „Atsiunčia, išsiunčia šiukšles‟. Mūsų manymu, tam tikruose punktuose telefoniniai žmonės pakeičia normaliuosius, ir...

Klėjus prisiminė sapną.

— Na, šitas išvadas aš padariau gerokai anksčiau negu jūs.

— Bet dabar programavimo kokybė prastėja. Tai akivaizdu, nes pirmieji kojas pakrato naujai iškepti telefoniniai pamišėliai. Jie grumiasi vieni su kitais, šėlsta ir galiausiai krenta negyvi...

— Tu neturi užtektinai faktų ir viso labo spėlioji — nutraukė berniuką Klėjus. Jo sąmonėje verpetais sūkuriavo mintys apie Džonį.

Per pokalbį Džordano akys žvilgėjo. Dabar jos apniuko. — Taip, — sutiko ir pakėlė smakrą. — Bet spėlioju logiškai. Jeigu mano prielaidos teisingos, jei į autentiškos programos gelmes tikrai skverbiasi kirminas, tuomet išvados atrodo tokios pat natūralios, kaip ir lotynų kalba, kuria jie naudojasi. Naujieji telefoniniai žmonės persikrauna, bet kuo toliau, tuo daugiau klaidų atsiranda perprogramavimo eigoje. Jie išsiugdo telepatinius gebėjimus, tačiau gebėjimo kalbėti nepraranda.

— Džordanai, tokių išvadų negalima daryti iš tųdviejų, kuriuos aš mačiau...

Berniukas jo nesiklausė. Nūnai šnekėjo su savimi.

— Jie nesispiečia į pulkus kaip kiti. Bent ne visada, nes tam trukdo prastai instaliuotas poreikis. Štai kodėl naujai iškeptieji vėlai griūna ilsėtis ir anksti keliasi. Maža to, jie vėl smurtauja prieš saviškius. Programa nenumaldomai genda... nejau neaišku? Pirmieji rimtai nukentės naujausieji telefoniniai žmonės!

— Kaip „Pasaulių kare“, — svajingai papildė vaikį Tomas.

— O kas ten įvyko? — susidomėjo Denizė. — Aš filmo nemačiau. Man jis atrodė per baisus.

— Įsibrovėlius ateivius sunaikino mikrobai, kuriems mūsų organizmai buvo atsparūs, — paaiškino mažylis. — Jei telefoninius pamišėlius numarintų kompiuterinis virusas, toks scenarijus prilygtų idealiam teisingumui, ar ne?

— Man labiau prie širdies agresijos protrūkis, — pareiškė Denas. — Tegu jie išsižudo viename masiniame mūšyje.

Klėjus tebemąstė apie sūnų. Ir apie Šaroną, bet labiau apie Džonu kuris didžiosiomis raidėmis parašė ATEIK MANĘS PASIIMTI ir užbaigė laiškelį abiem savo vardais bei pavarde, tarsi norėdamas pabrėžti prašymą.

— Jeigu jie neišsipjaus dar šį vakarą, mums iš to nebus jokios naudos, — tarė Rėjus Haizenga. Atsistojęs pasirąžė. — Netrukus šunsnukiai vėl mus nugins į Kešvaką. Kol yra laiko, keliauju patupėti už krūmelio. Be manęs niekur neikite.

— Na, važiuoti autobusu vis vien negalėtume, — išsižiojo Tomas, kai Rėjus pasuko link takelio. — Tavo kišenėje liko raktai.

— Malonaus pasisėdėjimo, — sumurkė Denizė.

— Brangute, nejau nežinojai, kad aštrialiežuviai patinka ne visiems? — atkirto Rėjus ir pranyko iš akiračio.

— Ką jie mums padarys? — Klėjus nužvelgė bendražygius. — Turite kokių nors minčių?

Džordanas gūžtelėjo.

— Galbūt mus parodys visai šaliai ar net pasauliui. Žinai, kaip per televizijos transliaciją. Kai pagalvoju apie stadiono apimtis...

— Neužmiršk lotynų kalbos, — priminė Denas. — Tos linguajranca.

— Kam ji reikalinga? — nusistebėjo Klėjus. — Juk tie padarai bendrauja telepatiškai.

— Bet mąsto žodžiais, — atsakė Tomas. — Kol kas. Svarbiausia, kad jie ketina mums įvykdyti mirties bausmę — tokia Džordano, Deno ir mano nuomonė.

— Mano taip pat, — tyliai, niūriai pridėjo Denizė ir paglostė apvalainą savo pilvą.

Tomas pridūrė:

— Lotynų yra ne šiaip linguajranca. Ji įkūnija teisingumo kalbą, kuo mums teko patiems įsitikinti.

Šaulys ir Haroldas. Taip. Klėjus linktelėjo.

— Džordanui atėjo į galvą dar viena mintis. Tau reikėtų ją išgirsti, Klėjau. — Mažylis atsisuko į vaikį. — Džordanai?

— AŠ negaliu...

Tomas ir Denas Hartvikas susižvalgė.

— Jėzau Kristau, kas nors iš jūsų teiksis šnekėti? — irzliai pasiteiravo Klėjus.

Atsakyti vis dėlto ryžosi berniukas.

— Būdami telepatais jie žino, ką mes mylime.

Kad ir kaip Klėjus stengėsi, bloga lemiančios potekstės jis neįžvelgė. — Na, ir...

— Providense gyvena mano brolis, — pasakė Tomas. — Jis greičiausiai taps mano budeliu, jei dabar priklauso telefoniniams pamišėliams.

Ir, žinoma, jei Džordanas teisus.

— Mane pribaigs sesuo, — pratarė Denas Hartvikas.

— Mane — aukšto prižiūrėtojas iš Geiteno, — sumurmėjo vaikas, bal tas kaip lavonas. — Kuris turėjo naujausią „Nokia" telefoną, rodžiusį iš interneto atsisiųstus filmukus.

— Mane nužudys vyras, — prapliupo ašaromis Denizė. — Nebent jis negyvas. Meldžiu Viešpaties, kad jis būtų miręs.

Akimirką Klėjus nesusigaudė, apie ką bendražygiai šneka. Staiga sąmonę persmelkė apvaizda. Džonis? Mano Džonis? Virš savo galvos jis pamatė Skarmaliaus ranką, išgirdo balsą: „Ecce homo — insanus". O tada įžvelgė artėjantį sūnų, vis dar su atvirkščiai užmaukšlinta beisbolo kepuraite, mėgstamais marškinėliais, papuoštais „Red Šoks" žaidėjo Timo Veikfildo pavarde ir numeriu. Pamatė mažulį Džonį, kurį per telepatinę pulkų transliaciją stebėjo milijonai.

Džonį šaunuolį. Vypsantį, tuščiomis rankomis.

Beginklį neskaitant prašieptų dantų.

3

Tylą nutraukė Rėjus, nors jis ir nesėdėjo tarp bendražygių.

— Oooo, Jėzau, — iš už krūmų atsklido balsas. — Šūdas. — Po kelių sekundžių: — Ei, Klėjau!

— Ko reikia?

— Tu čia gyvenai nuo gimimo? — susniaukrojo Rėjus, atrodo, kažkuo susirūpinęs. Klėjus pažiūrėjo į kitus, bet tie atsakė bereikšmiais žvilgsniais. Džordanas skėstelėjo delnais, vienai Širdį veriančiai sekundei iš paprasto bėglio, kuris mėgino išsigelbėti nuo Telefoninio karo, virtęs berniuku, neilgai trukus įžengsiančiu į paauglystės stadiją.

— Aha, šiek tiek piečiau... bet taip, gyvenau. — Jis atsistojo. — Kas nutiko?

— Vadinasi, vietinius nuodingus augalus pažįsti?

Denizė suprunkštė ir delnais užsidengė burną.
— Taip, — patvirtino Klėjus, pats nejučia nusišypsodamas. Kadaise Džonį ir jo bičiulius mokė, kaip atskirti nuodingus augalus.
— Galėtum pažiūrėti, kas čia auga? — paprašė Rėjus. — Vienas. — be jokios pauzės pridūrė: — Denizė, aš ir be telepatinių sugebėjimų žinau, kad juokiesi. Prikąsk savo liežuvėlį.
Klėjus apėjo ženklą su perspėjimu — NEUŽMIRŠKITE PASIIMTI ŽEMĖLAPIO! — ir nupėdino palei žavingąjį upelį. Miške pasigerėjimą kėlė ne vien čiurlenantis vanduo, bet ir įvairiausi liepsnų atspalviai, sumišę su niekada nekintančia eglių žaluma. Jis ne pirmą kartą sugavo save mąstantį, kad pasmerkęs žmones, savo kūrinius, myriop, Dievas išsirinko ne patį prasčiausią metų laiką.
Nors Klėjus tikėjosi pamatyti Rėjų nusileidusį kelnes ir net pritūpusį, tas stovėjo ant spyglių kilimo. Užsisegęs diržą. Aplinkui nebuvo matyti jokių nuodingų krūmų. įsmeigęs akis į mirtinai išblyškusią jo fizionomiją, Klėjus atsiminė, kad Alisa panašiai išbalo, kai nėrė išsivemti į Nikersonų svetainę. Tačiau lavono kaukę primenančiame bendražygio veide tebežioravo gyvos akys.
— Eikš, — sukuždėjo Rėjus tarsi kalėjimo kieme bendraudamas su nelaimės broliu. Šnabždesį kone užgožė upeliūkščio gurgėjimas. — Greičiau. Mums liko nedaug laiko.
— Kokia čia velnią...
— Klausykis. Denas ir tavo bičiulis Tomas... na, jie pernelyg išmoningi. Džordis taip pat. Kartais daug proto gali tau pakenkti. Mano planui labiau tiktų Denizė, bet ji su pilvu. Aš negaliu pasitikėti nėščia moterimi. Tad lieki tu, ponuli Dailininke. Turiu pasakyti, kad tuo nesidžiaugiu, nes tau iš galvos niekaip neiškrenta sūnus. Nors širdyje žinai, kad jam galas. Tavo vaikio smegeninė jau ištuštėjusi.
— Rėjau, aš nežinau, ką...
— Patylėk ir įtempk ausis. Neįsivaizduoju, ko užsigeidė raudonbluzonis mėšlius, bet jo noras neišsipildys. Tik tiek ir tereikia žinoti.
Iš savo chaki spalvos kelnių Rėjus iškrapštė popiergalį ir mobilųjį, net pilkšvą nuo suodžių, tarytum didžiąją savo gyvavimo dalį aparatas būtų praleidęs ten, kur vyko kelio darbai.
— Paslėpk jį savo užantyje. Kai ateis laikas, surink numerį, užrašytą ant popieriaus skiautės. Tu suprasi, kada tai padaryti. Privalau tikėtis, kad suprasi.
Neturėdamas kitos išeities, Klėjus čiupo telefoną. Popierėlis išslydo pro pirštus.
— Paimk! — nuožmiai sušnypštė Rėjus.
Pasilenkęs Klėjus kilstelėjo skiautelę. Išvydo ant jos pakeverzotus dešimt skaitmenų. Pirmieji trys priklausė Meino kodui.
— Jie gi skaito mintis! Jeigu aš pasilaikysiu...

Rėjaus lūpas perkreipė kraupi šypsenos parodija.

— Aha, — iškošė jis. — Panaršę tavo makaulėje prakeikti pakvaišėliai sužinos, kad neatsikratai minčių apie suknistą mobilųjį. Apie ką dar mes galvojame nuo spalio 1-osios? Tai yra, tie iš mūsų, kurie pajėgia mąstyti?

Klejus įbedė akis į nusitrynusį, purviną telefoną. Ant aptaiso pamatė dvi lipnias juosteles su užrašais. Viršutinė skelbė: PONAS FOGARTIS. Apatinė įspėjo: GERLIVILIO KARJERO NUOSAVYBĖ. NELIESTI.

— Įsikišk jį savo sumautą kišenę!

Paklusti privertė primygtinės gaidelės, pasigirdusios Rėjaus balse, ir reikalavimas, atsispindėjęs desperatiškose akyse. Klejus ėmė grūsti mobilųjį ir popiergalį į aptemptų džinsų kišenę, kurią teko šiek tiek praplėsti. Jis tebespoksojo žemyn, po savo diržu, kai Rėjus pasviro į priekį, Klėjaus dėkle sužvejojo Betės Nikerson „Koltą" ir bedė vamzdį sau po smakru.

— Tu padarysi savo sūnui paslaugą. Tikėk manimi. Tai ne gyvenimas, velniai rautų.

— Ne! Ka tu...

Rėjus nuspaudė gaiduką. Minkštanosis šovinys, „Amerikos gynėjas", nušniojo viršutinę galvos pusę. Nuo medžių šakų sutartinai purptelėjo varnos. Klejus nė nenutuokė, kad jos ten tupi. Orą užtvindė griausmingas krankimas.

Kuriam laikui paukščių keliamą triukšmą nustelbė jo riksmas.

Vos pradėjus gremžti minkštą juodžemį, po eglėmis, kur jie ruošėsi palaidoti Rėjų, galvas pervėrė telefoninių žmonių nurodymas judėti. Klejus pirmą sykį pajuto suvienytąjų galią. Kaip minėjo Tomas, rodės, tarytum kažkas iš visų jėgų būtų jį stumęs į nugarą. Aišku, jei nugara ir įsakmi ranka slypėtų sąmonėje. Jokių žodžių. Tiktai stumtelėjimas.

— Leiskite mums pabaigti! — užstaugė jis ir kaipmat atsiliepė šiek tiek aukštesniu, gerai pažįstamu balsu: — Ne. Eikite. Dabar.

— Dar penkias minutes.

Šįkart pulko garsiakalbiu tapo Denizė:

— Eikite. Dabar.

Tomas nuvertė Rėjaus kūną į kapą — sumaitotą galvą jie paslėpė apdangale, nuplėštame nuo vienos iŠ autobuso sėdynių, — duobėn paspyrė žemes ir susiraukęs stvėrė sau už smilkinių.

— Gerai jau, gerai, — sušvokštė ir tučtuojau pridūrė: — Eikite. Dabar.

Jie grįžo į poilsiavietę. Pirmasis žingsniavo Džordanas, išblyškęs, bet anaiptol ne toks baltas, koks prieš savo mirtį buvo Rėjus. Tai ne gyvenimas, velniai rautų — taip skambėjo paskutiniai jo žodžiai.

Plente, išsirikiavę abipus kelio — gal net pusę mylios, iki pat horizonto, stovėjo telefoniniai žmonės. Ne mažiau kaip keturi šimtai.

Tiesa, tarp jų Skarmaliaus nebuvo. Matyt, pulko atstovas iškeliavo pasiruošti svečių sutikimui. Juk jo rūmuose kambarių netrūko.

Ir į kiekvieną iš jų atvesta telefono linija, pamanė Klejus.

Traukdami prie autobusiuko jie pamatė, kaip iš rikiuotės pasišalino trys telefoniniai žmonės. Pora jų puolė kandžioti, vanoti vienas kitą, draskyti drabužius, riaumoti nerišlius, į žodžius panašius garsus — Klejus netgi įtikėjo išgirdęs frazę „kalės išpera", nors visai įmanoma, kad ją sudarė atsitiktiniai skiemenų junginiai. Trečiasis paprasčiausiai apsisuko ir baltąja linija nusvyravo link Niufildo.

— Teisingai, skirstykitės, — isteriškai suspigo Denizė. — Visi išsiskirstykite.

Tačiau jie nė nekrustelėjo iš vietos. Nespėjus „dezertyrui" nusigauti iki tos kelio atkarpos, kur 160-asis plentas pakrypo į pietus ir dingo iš akiračio, senyvas, tačiau tvirtai sudėtas telefoninis žmogus ištiesė rankas, stvėrė kulniuojančio tipo galvą ir žaibiškai pasuko į ją {šoną. Auka susmuko ant asfalto.

— Pas Rėjų liko rakteliai, — nuvargusiu balsu prabilo Denas. Uodegėlę veržusi gumytė nusmuko, ir dabar jo plaukai krito ant pečių palaidi. — Kažkam teks sugrįžti ir...

— Aš juos turiu, — atsiliepė Klejus. — Pats ir vairuosiu. — Jis atidarė šonines autobusiuko dureles, galvoje jausdamas nuolatinį tvinkčiojimą, nebylų raginimąjudėti pirmyn. Nuleidęs akis pastebėjo, kad jo rankos ištepliotos žemėmis ir krauju. Prisiminus mobilųjį, paslėptą džinsų kišenėje, Klėjui dingtelėjo juokinga mintis: galbūt prieš tremtį iš Rojaus sodo Adomas ir Ieva pasirinko keletą obuoliukų, idant turėtų šio to pagraužti ilgame, dulkėtame kelyje į pasaulį kuriame egzistavo septyni šimtai televizijos kanalų ir kuprinės-bombos, nutrenktos Londono metro stotelėje. — Na, ko laukiate? Lipkite vidun. Tomas nudelbė jį keistu žvilgsniu.

— Ar tau būtina taip džiūgauti, van Goge?

— Kodėl gi ne? — nusivaipė Klėjus ir sugavo save svarstantį, ar tik jo šypsnys neprimena grimasos, prieš pat savižudybę sudarkiusios Rėjaus veidą. — Bent nereikės klausytis, kaip tu mali mėšlą. Na, šokite į autobusą. Kita stotelė — Kešvakas.neryš.

Bet iš pradžių juos privertė atsikratyti ginklų.

Jokio telepatinio įsakymo nepasigirdo, ir motorinių kūno funkcijų neperėmė jokia pranašesnė jėga — Klėjus nė neatkreipė dėmesio į savo ranką, kuri nėrė į dėklą ir ištraukė „Koltą". Vargu ar šaudykles būtų sugebėję atimti telefoniniai žmonės. Be leidimo tie padarai netgi neįstengė užsiimti pilvakalbyste. Jo smegeninę paprasčiausiai persmelkė keistas, kone nepakenčiamas knietulys.

— Jėzau, Marija, — sušvokštė Denizė ir kuo toliau šveitė mažąjį 22 kalibro ginklą. Šis nusileido ant asfalto. Denas įkandin sviedė savąjį pistoletą, pridėjo ir medžioklinį peilį. Pastarasis nušvilpė į kitą kelio

pusę, ašmenimis į priekį, tačiau ten stovintys telefoniniai žmonės nėnesuvirpėjo.

Džordanas numetė pistoletą ant žemės, šalia autobuso. Paskui inkšdamas bei krūpčiodamas įniko naršyti savo kuprinę ir iš jos iškratė Alisai priklausiusį ginklą. Tomas atsikratė ponu Mitruoliu.

Klėjus paaukojo 45-ojo kalibro „Koltą". Nuo tada, kai mobiliuosius nutvilkė impulsas, iš revolverio paleistos kulkos pražudė du žmones, todėl jis labai nesisielojo atsisveikindamas su ginklu.

— Štai, — kreipėsi Klėjus į akis, stebinčias penketuką iš kitos plento pusės, ir purvinus veidus, dauguma kurių buvo sumaitoti. Vis dėlto mintyse jis regėjo Skarmalių. — Daugiau neturime. Patenkinti? — kaipmat sau atsakė: — Kodėl. Jis. Taip padarė?

Klėjus garsiai nurijo seiles. Sužinoti, kodėl nusižudė Rėjus, rūpėjo ne vien telefoniniams žmonėms. Į jį spiginosi ir Denas su kitais bendražygiais. Džordanas įsikibo į Tomo diržą tarytum bijodamas to, ką gali išgirsti — kaip trimetis vaikelis, kuriam baisu eiti per judrią, automobilių pilną gatvę.

— Jis sakė, kad nenori gyventi kaip jūs, — paaiškino Klėjus. — Griebė mano ginklą ir išsitaškė sau smegenis. Aš nespėjau jo sustabdyti.

Stojo tyla, kurią nutraukė tiktai varnų krankimas. Staiga šaltu oratoriaus balsu prabilo Džordanas:

— Mūsų. Gyvenimo būdas. Vienintelis įmanomas.

Atėjo eilė abejingai sududenti Denui. Jie nieko kito nepajėgia jausti, išskyrus įsiūtį, pagalvojo Klėjus.

— Lipkite. Į autobusą.

Jie pakluso. Klėjus įsitaisė už vairo, užvedė variklį, ir geltonasis autobusiukas pajudėjo šiaurės linkme. Maždaug po minutės kairėje pusėje sukruto telefoniniai žmonės. Visi kaip vienas slinko ta pačia kryptimi. Ėjo kelkraščiu. Ne, pleveno virš kelkraščio lyg nematomo konvejerio juosta, atsiplėšę nuo žemės per aštuonis colius. Priešakyje, ties kalvos ketera, jie pakilo dar aukščiau, per penkiolika pėdų, ir pilko, debesuoto dangaus fone nudriko žmonių skliautas. Regint, kaip tie padarai pranyksta už viršukalnės, rodės, tarsi stebėtum žmones, kurie važinėja plika akimi neįžiūrimais amerikietiškais kalneliais.

Grakščiai darni virtinė netikėtai suiro. Viena iš kylančių figūrų, vyriškis sudriskusiu sportiniu kostiumu, nėrė apačion it pašautas paukštis. Krito kokias septynias pėdas, kol išsidrėbė ant nugaros. Jis ėmė įnirtingai suktis ratu, viena koja atsispirdamas, kitą vilkdama žeme. Autobusui riedant pro šalį penkiolikos mylių per valandą greičiu, Klėjus pastebėjo, jog vyruko veidą sudarkė įtūžio grimasa. Be paliovos virpančios lūpos liudijo, kad jis kažką vapaliojo — matyt, spjaudėsi priešmirtiniais keiksmais.

— Dabar viskas aišku, — dusliai pratarė Tomas. Jiedu su Džordanu sėdėjo autobuso gale, priešais bagažo skyrių, kur riogsojo kuprinės. — Iš primatų išsivysto žmonės, šie užleidžia vietą telefoniniams pakvaišėliams, o pastaruosius keičia levitaciją įsisavinę telepatai, kuriems būdingas Turėto sindromas. Evoliucijos ciklas baigtas.

— Kas yra Turėto sindromas? — paklausė Džordanas.

— Kad aš apsitriesčiau, jei žinau, sūneli. — Neįtikėtina, bet jie prajuko. Netrukus bendražygiai kvatojo susiėmę už pilvų — netgi Džordanas, kuris pats nežinojo, iš ko juokiasi. O geltonasis autobusiukas lėtai bildėjo į šiaurę. Jį lenkė aukštyn kylantys, iš pažiūros į begalinę eilę išsirikiavę telefoniniai žmonės.

KEŠVAKAS

Praėjus valandai nuo atsisveikinimo su poilsiaviete, kur nusišovė Rėjus, jie pravažiavo ženklą su užrašu:

ŠIAURĖS APYGARDŲ PARODA

SPALIO 5—15 d.

KVIEČIAME VISUS!

APSILANKYKITE KEŠVAKAMAKO PARODŲ SALĖJE NEPAMIRŠKITE, JOG ČIA ATRASITE UNHCALŲ „ŠIAURĖS KAMPĄ“

*LOŠIMŲ AUTOMATAI (ĮSKAITANT TEKSASO POKERĮ)

*INDĖNIŠKAS BINGO JŪS BŪSITE APSTULBINTI!

— O Dieve, — palingavo galva Klėjus. — Kešvakamako parodų salė. Jėzau Kristau. Geresnės vietos pulkas sau nerastų.

— Kokių parodų? — pasidomėjo Denizė.

— Čia vyksta apygardos mugė. Tik gerokai didesnė nei dauguma ir audringesnė, nes rengiama neinkorporuotoje zonoje. O kur dar „Šiaurės kampas“. Apie jį girdėti teko kiekvienam Meino gyventojui. Tam tikra prasme, „Šiaurės kampas“ ne mažiau pagarsėjęs negu „Prieblandos“ motelis.

Tomas jau žiojosi paklausti, kuo gi jis garsus, kai Denizė dūrė pirštu laukan.

— Ana dar du. Jėzau Marija, aš žinau, kad jie tėra telefoniniai pakvaišėliai, bet man vis tiek bloga.

Šalikelės dulkėse drybsojo vyras ir moteris. Arba jie nusigalavo vienas kito glėbyje, arba per nuožmias pjautynes. Antroji prielaida atrodė labiau tikėtina, nes telefoniniai žmonės paprastai nesiglėbesčiuodavo. Pakeliui į šiaurę bendražygiai išvydo dar pustuzinį lavonų, neabejotinai atkritusių nuo pulko, kuris atsibeldė iki poilsiavietės. Pastebėjo dvigubai daugiau gyvųjų, sliūkinančių į pietus po vieną arba du. Kažkuriuo momentu priešakyje išdygo porelė, kuri niekaip negalėjo apsispręsti, kokia kryptimi kulniuoti, ir netgi pabandė susistabdyti autobusiuką.

— Argi nebūtų šaunu, jeigu iki rytojaus, prieš mūsų egzekuciją, jie visi išdvėstų? — prabilo Tomas.

— Nepuoselėk tuščių vilčių, — atsiliepė Denas. — Kiekvienai aukai ar dezertyrui tenka po dvidešimt — trisdešimt individų, kurie vis dar paklūsta autentiškai programai. Dievas žino, kiek jų susibūrė tame Kešvakemake.

— Nebūtinai, — atžagarokai paprieštaravo Džordanas. — Menki juokai, kai į programą įsiskverbia kirminas. Iš pradžių jis tik truputį erzina, o paskui — babach, ir kompiuteris „užlūžta". Esate girdėję apie tokį žaidimą „Žvaigždyną"? Aš nuolat priėjo sėdėdavau. Vienas tipelis iš Kalifornijos amžinai prakišdavo, todėl taip įsiuto, kad į sistemą įleido kirminą, kuris per savaitę pribaigė visus serverius. Dėl to avigalvio beveik pusė milijono žaidėjų buvo priversti grįžti prie senojo kompiuterinio kribidžo.

— Mes neturime savaitės, — pastebėjo Denizė.

— Žinau, — atsakė berniukas. — Jie tikriausiai neužvers kojų per naktį... bet tai įmanoma. Aš nenoriu prarasti vilties ir savo dienas užbaigti kaip Rėjus. Jį apėmė... na, suprantate, neviltis. —Džordano skruostu nutekėjo ašara.

Tomas jį apkabino.

— Tu nežūsi kaip Rėjus. Užaugsi ir tapsi antruoju Bilu Geitsu.

— Man nė kiek nesinori tapti antruoju Bilu Geitsu, — niauriai burbtelėjo Džordanas. — Kertu lažybų, kad jis turėjo mobilųjį. Gal net tuzi ną. — Vaikas išsitiesė. — Man neduoda ramybės vienas klausimas: kaip gali veikti mobiliojo ryšio bokšteliai, jeigu jiems nebetiekiama sumauta elektra? — sukrenkštė Denas.

Tomas su Džordanu atsigręžė į žilaplauki. Mažylis nedrąsiai vyptelėjo. Į galinio vaizdo veidrodėli pažvelgė netgi Klėjus.

— Jūsų manymu, aš juokauju? — paklausė Denas. — O, kad taip būtų! Kartą žurnale skaičiau vieną straipsnį. Sėdėjau prie proktologo kabineto ir laukiau nemalonios procedūros, per kurią gydytojas užsitraukia pirštinę ir kiša pirštus...

— Meldžiu, nereikia smulkmenų, — nutraukė jį Denizė. — Mums ir taip užtenka, kuo bjaurėtis. Šią dalį galėtum praleisti. Ką rašė straipsnyje?

— Po rugsėjo 11-osios FEMA iš Kongreso paprašė nemenkos sumos pinigų — tiksliai nepamenu kiek, bet, regis, dešimčių milijonų. Mobiliojo ryšio bokštus ketino aprūpinti patvariais avariniais generatoriais, kad per galimą, gerai koordinuotą teroristų antpuolį šalyje nenutrūktų ryšys. — Po pauzės Denas pridūrė: — Kaip matome, planas suveikė.

— FEMA... — nutęsė Tomas. — Nežinau, juoktis man ar verkti.

— Pasiūlyčiau parašyti laiškelį savo apygardos kongreso nariui, — atsiliepė Denizė, — bet jis greičiausiai išprotėjo.

— Jo smegeninėje trūko vingių ir prieš impulsą, — abejingai burbtelėjo Tomas. Pasitrynęs sprandą, nukreipė akis pro langą. — FEMA, —vėl ištarė. — Ką gi, galai sueina. Prakeikta FEMA.

— Žinote, kas man įdomu? Kodėl jiems taip knieti pričiupti mus už pakarpos, — pasakė Denas.

— Ir kodėl rūpi, kad nepasektume Rėjaus pavyzdžiu, — pridūrė Denizė. — Na, aš sau galo vis vien nesidaryčiau.

Savižudybė yra nuodėmė.

Kad ir ką jie mums paruošė, man lemta keliauti į dangų kartu su kūdikiu. Aš tvirtai tuo tikiu.

— Mane asmeniškai šiurpina lotynų kalba, — prisipažino Denas. — Džordanai, ar telefoniniai žmonės sugebėtų įtraukti senas žinias, kurios egzistavo prieš impulsą, į naują programą? Jeigu jos derėtų...

hmm, na nežinau... jeigu derėtų prie ilgalaikių jų tikslų?

— Turbūt, — patraukė pečiais berniukas. — Bet garantuoti nedrįsčiau. Juk mes nenutuokiame, kokie nurodymai buvo užkoduoti impulse. Tai ne įprasta kompiuterinė programa. Ji organiška. Besikeičianti. Nuolat tobulėjanti. „Toks apibūdinimas būtų patenkinamas", kaip pasakytų direktorius. Bet jie tobulėja visi kartu, nes...

— ...nes yra telepatai, — užbaigė Tomas.

— Būtent, — sutiko Džordanas, nutaisęs sunerimusią veido išraišką.

— Kodėl lotyniškos frazės tau kelia šiurpą? — pasiteiravo Klėjus, žiūrėdamas į Deną per galinio vaizdo veidrodėlį.

— Tomas minėjo, jog lotynų įkūnija teisingumo kalbą, ir jis, ko gero, neklydo. Bet man rodos, tie padarai labiau trokšta keršto. — Žilaplaukis pasviro į priekį. Už akinių stiklų blizgėjo nerimą ir nuovargį išduodančios akys. — Kad ir kokia kalba telefoniniai žmonės veblentų, kol kas jie nepajėgūs mąstyti. Aš nė kiek tuo neabejoju. Vietoj racionalaus proto, jie pasikliauja savotiška grupine sąmone, kurią pagimdė grynas įniršis.

— Prieštarauju, Jūsų Kilnybe! — gan linksmai suriko Tomas. — Tokios spėlionės būdingos Froido išvedžiojimams!

— Gal Froido, gal Lorenso, — numojo ranka Denas. — Vienaip ar kitaip, tu galėtum nors šiek tiek manimi pasitikėti. Kas čia keisto, jei tūžmingoji esybė kerštą supainiojo su teisingumu?

— Koks skirtumas? — gūžtelėjo Tomas.

— Mums gali būti didelis, — atsakė Denas. — Kaip žmogus, dėstęs kursą apie linčiavimą Amerikoje, drįstu teigti, kad kerštas sukelia didesnį skausmą.

2

Neilgai trukus autobusiukas nusigavo iki kelio atkarpos, kurią Klėjus iš karto atpažino. Jis sutriko, nes šioje valstijos dalyje anksčiau nesilankė. Neskaitant to karto, kai sapne regėjo masiškai apdorojamus normaliuosius.

Ant asfalto, nutepliotas storais, žaliais brūkšniais, puikavosi užrašas: KEŠVAKAS.NERYŠ. Geltonasis autobusas pervažiavo žodžius trisdešimties mylių per valandą greičiu. Iš kairės nuolatiniu srautu tebeslinko akis prikaustanti telefoninių žmonių procesija.

Tai buvo ne sapnas, pamanė Klėjus, žvelgdamas į šūsnis atliekų, suverstų tarp krūmų, į alaus ir limonado skardines, nusėjusias šalikelės griovius. Po ratais čežėjo tušti bulvių traškučių, „Doritos" ir „Čyz dudle" maišeliai. Normalieji stovėjo dvigubose eilėse, užkandžiavo, malšino troškuli, jautėsi taip, lyg juos į nugaras stumtų nematoma ranka, laukė, kol galės prisiskambinti mylimiesiems, kuriuos prarado po impulso, klausėsi, kaip šneka Skarmalius: „Kairėn ir dešinėn, išsirikiuokite dviem eilėmis, teisingai, judėkite, prieš naktį norėtume kuo daugiau jūsų apdoroti".

Priešakyje abipus kelio stūksantys medžiai atsitraukė nuo plento užleisdami vietą karvių arba avių ganyklai, kurią ištrypė daugybė praeinančiųjų kojų. Nūnai plynė panėšėjo į lauką, kuriame vyko roko grupės koncertas. Vieną iš palapinių nupūtė vėjas, o kita, įstrigusi tarp medžio šakų, plaikstėsi ankstyvo vakaro prieblandoje kaip ilgas rudas liežuvis.

— Aš sapnavau šią vietą, — įsitempęs tarė Džordanas.

— Tikrai? — nustebo Klėjus. — Aš taip pat.

— „Kešvakas.neryš." atvedė normaliuosius čia, — pridūrė berniukas. — Stoginės priminė rinkliavų būdeles, ar ne?

— Taip, iš dalies.

— Palapinėse mačiau kartono dėžes, pilnas mobiliųjų, — tęsė Džordanas. Sitos smulkmenos Klėjus neprisiminė, tačiau neabejojo, kad vaikis išties jas regėjo, r Didžiulės jų krūvos. Kiekvienam normaliajam leisdavo kam nors paskambinti. Sakyčiau, jiems dar pasisekė.

— Kada visa tai sapnavai, Džordi? — paklausė Denizė.

— Vakar, — atsakė vaikas ir per veidrodėlį pažvelgė Klėjui į akis. — Jie nujautė, kad negalės pasišnekėti su mylimais žmonėmis, Giliai širdyje žinojo... bet vis tiek paimdavo mobiliuosius. Dauguma nė nesipriešino. Kodėl, Klėjau?

— Nes pavargo kovoti — pavargo būti kitokiais. Jie užsigeidė mėgautis „Drambliuko pasivaikščiojimu".

Už sutryptų laukų, kur ne taip seniai stovėjo palapinės, nuo plento atsišakojo asfaltuotas, šalutinis kelias, platesnis ir lygesnis negu

valstijos greitkelis. Juo lingavo telefoniniai žmonės, pranykstantys miško tankmėje. Tarp medžių, maždaug už pusės mylios, kyšojo plie ninė struktūra, kurią Klėjui teko matyti sapne. Jis nusprendė, jog tas karkasas priklauso kokiam nors pramogų parko pasilinksminimui, galbūt „Parašiutui". Ties kelių išsišakojimu bendražygiai pamatė reklaminį stendą, kuriame besišypsanti šeima — tėtis, mamytė, sūnelis bei mažoji sesutė — pėdino į stebuklų šalį, siūlančią išmėginti atrakcionus ir pasigrožėti žemės ūkio eksponatais.

ŠIAURĖS APYGARDŲ PARODA SPALIO 5-ĄJĄ IŠKILMINGI SALIUTAI APSILANKYKITE KEŠVAKAMAKO PARODŲ SALĖJE „ŠIAURĖS KAMPAS" VEIKIA VISĄ PARĄ NUO SPALIO 5-OSIOS IKI 15-OSIOS

JŪS BŪSITE APSTULBINTI!

Po stendu stypsojo juodaodis raudonu bluzonu. Jis pakėlė ranką, reikalaudamas sustoti.

O Jėzau, mintyse suaimanavo Klėjus ir nuspaudė stabdį. Kad ir kaip neįtikėtinai skambėtų, Skarmaliaus akys, kurių niekaip nepavyko nupiešti Geitene, atrodė apdujusios ir drauge kupinos piktdžiugiško susidomėjimo. Kitaip sakant, jose atsispindintį vangumą kartkartėmis užgoždavo nemaloniai godus žvilgsnis.

Negali būti, kad jis norėtų važiuoti su mumis.

Pasirodo, norėjo. Skarmalius ištiesė rankas link durų, suspaudė delnus ir juos praskyrė. Gestą atliko elegantiškai, lyg žmogus, rodantis „išskrendantį paukštelį", tačiau jo plaštakos juodavo nuo purvo, o kairysis mažasis pirštelis buvo lūžęs dviejose vietose.

Mes susidūrėme su naujos kartos žmonėmis, pasakė sau Klėjus. Telepatais, kurie nemėgsta praustis.

— Neįsileisk jo, — virpančiu balsu paprašė Denizė.

Klėjus pamatė, kaip kairėje pusėje sustingo telefoninių žmogystų konvejeris, ir krestelėjo galva.

— Mes neturime kitos išeities.

Panaršą tavo makaulėje prakeikti pakvaišėliai sužinos, kad neatsikratai minčių apie suknistą mobilųjį kone purkštaudamas tvirtino Rėjus. Apie ką dar mes galvojame nuo spalio 1-osios?

Tikiuosi, tu teisus, Rėjau, pamanė Klėjus. Nes iki tamsos liko net pusantros valandos. Mažiausiai pusantros.

Jis patraukė duris atidarančią svirtį, ir Skarmalius, nukoręs perplėštą lupą (dėl ko, rodės, nuolat šiepėsi) įsikabarojo į saloną. Suskretęs raudonas bluzonas kabėjo ant kūno — vien odos ir kaulų — lyg maišas. Nė vienas iš autobusu keliaujančių normaliųjų negalėjo pasigirti esantys švarūs, nes po spalio 1 —osios pirmenybę teikė išgyvenimui, o ne higienai, tačiau nuo Skarmaliaus trenkė toks dvokas, kad Klėjus bemaž apsiašarojo. Kvapas priminė sūrio, palikto įkaitusiame kambaryje, aromatą.

Harvardo prezidentas, anot Deno, įsitaisė sėdynėje prie pat durų, ten, iš kur atsivėrė vaizdas į vairuotojo vietą, ir įsistebeilijo į Klėjų. Akimirką varstė jį miglotomis, slegiančiomis, keistai smalsiomis akimis.

Omai nuskambėjo laibas, įtūžio sklidinas Tomo balsas, girdėtas tuomet, kai mažylis kreipėsi į apkūnią, Bibliją cituojančią davatką — o, pakaks, skirstomės savais keliais, — kuri kankino Alisą paistalais apie Apokalipsę.

— Ko iš mūsų nori? Juk tu užgrobei pasaulį — ko tau reikia?

Skarmalius išsižiojo, bet užuot prabilęs garsiakalbiu pasirinko Džordaną, kuris šaltu, bejausmiu balsu ištarė vieną vienintelį žodį:

— Teisingumo.

— Tu nė neįsivaizduoji, ką reiškia teisingumas, — pareiškė Denas.

Apskretėlis nukreipė ranką į kelio atšaką ir dūrė smiliumi:

pirmyn.

Kai autobusas pajudėjo iš vietos, atgijo ir didžiuma telefoninių žmonių. Kai kurie pasitraukė iš lygios virtinės ir ėmė peštis. Galinio vaizdo veidrodėlyje buvo matyti, jog keletas nukėblino atgal link 160-ojo plento.

— Tavo gretos retėja, — įgėlė Klėjus.

Skarmalius neatsiliepė. Kaip ir anksčiau, neatplėšė nuo vairuotojo savo akių, tai apsiblaususių, tai susidomėjusių arba miglotai smalsių.

Klėjus beveik fiziškai jautė, kaip skvarbus žvilgsnis ropinėja jo oda. Pulko pseudopodija sunėrė murzinus pirštus, nuleido juos ant mėlynų, nuo purvo beveik pajuodusių džinsų ir išsišiepė. Galbūt vypsnis prilygo atsakymui? Vis dėlto Denas neklydo. Kad ir kiek telefoninių žmonių nusibaigtų — užverstų kojas, kaip sakė Džordanas, — jų vietą užims daugybė kitų. Klėjus nenutuokė, kiek būtent. Suprato tiktai po pusvalandžio, kai miškas liko užnugaryje, o autobusiukas pravažiavo po medine arka su užrašu: SVEIKI ATVYKĘ Į ŠIAURĖS APYGARDŲ PARODĄ.

3

— Viešpatie, — sulemeno Denas.

Denizė išreiškė Klėjaus jausmus geriau; ji tyliai suspigo.

Keleivio vietoje, kitoje siauro tarpueilio pusėje, sėdintis Skarmalius tebegręžė Klėjų pusiau abejingu, blogą lemiančiu žvilgsniu, kokį nutaiso paikšas vaikas, kuris ruošiasi musei nuplėšti sparnus. Patinka, klausė jo vypsnis. Neblogas vaizdelis, ar ne? Čia susibūrė visa gauja. Aišku, jo šypsena galėjo byloti ir ką kita, pavyzdžiui: aš žinau, ką turi kišenėje.

Už arkos driekėsi pagrindinė alėja. Abipus jos stūksojo iš pirmo žvilgsnio ne iki galo sumontuoti atrakcionai. Akivaizdu, jog darbus nutraukė impulsas. Klėjus nežinojo, kiek žaidimų paviljonų buvo spėta suręsti, tačiau suprato, kad kai kuriuos iš jų nupūtė vėjas kaip stogines

iš kontrolės punkto, įrengto 160-ajame plente, už šešių ar aštuonių mylių nuo šitos vietos. Gūsiai plaikstė vos pustuzinio išlikusių palapinių šonus, todėl susidarė įspūdis, tarsi jos alsuotų. Jis išvydo perpus surinktus „Beprotiškų puodelių" atrakcioną ir „Juoko namus" (AR JŪS IŠDRĮSITE, nuo fasado teiravosi užrašas, apsuptas šokančių griaučių). Užbaigti atrodė tiktai „Velnio ratas" ir „Parašiutas", iškilę alėjos gale. Tačiau be smagiai raibuliuojančių lempučių jie panėšėjo ne tiek į atrakcionus, kiek į milžiniškus, grėsmingus kankinimo įrenginius. Tiesa, viena švieselė mirkčiojo: raudonas, turbūt prie akumuliatoriaus prijungtas švyturėlis, kuris žibėjo „Parašiuto" viršuje. Už pastarojo karkaso dunksojo baltas pastatas raudona apdaila, ilgio sulig tuzinu daržinių. Aplink jį netrūko palaido šieno. Vakaro vėjelio šuoruose, maždaug kas dešimt pėdų, plazdeno Amerikos vėliavos. Statinį puošė patriotinėmis spalvomis išdažytų, nuo stogo nukarusių audinių atraižos ir puikavosi ryškiai mėlynas legendinis užrašas:

ŠIAURĖS APYGARDŲ PARODA KEŠVAKAMAKO PARODŲ SALĖ

Tačiau atvykėlių dėmesį patraukė visai kas kita. Tarp „Parašiuto" ir Kešvakamako salės plytėjo atviros erdvės akrai, veikiausiai skirti galvijams, traktoriams, vakaro koncertams ir, žinoma, saliutams, kuriuos iš čia leisdavo per parodos atidarymą bei uždarymą. Aikštę juosė žibintų ir garsiakalbių stulpai. Dabar pievoje knibždėte knibždėjo telefoninių pamišėlių. Jie stovėjo petys į petį, nukreipę akis į atriedantį geltonąjį autobusiuką.

Bet kokios viltys surasti Džonį — ar bent Saroną — akimoju išblėso. Iš pradžių Klėjus galvojo, jog tarp užgesusių žibintų būriavosi penki tūkstančiai pakvaišėlių. Netrukus išvydo, kad jie pasklidę ant žolėtų, automobiliams skirtų aikštelių, ir spėjamą skaičių bemaž padvigubino. Aštuoni tūkstančiai. Mažiausiai aštuoni.

Skarmalius, įsitaisęs ten, kur paprastai pritūpdavo trečiokas iš Niufildo pradinės mokyklos, parodė dantis, boluojančius pro sudraskytą lūpą. Patinka, vėlgi pasiteiravo savo vypsniu, ir Klėjus dar kartą turėjo sau priminti, jog tokia šypsena galėjo reikšti bet ką.

— Na, ir kas šiandieną gros? Vinsas Gilas? O gal jūs, vyručiai, paėmėte banką ir nusisamdėte Alaną Džeksoną? — kandžiai replikavo Tomas, už ką Klėjus mintyse jį pagyrė. Deja, mažylio balsas skambėjo išgąstingai.

Skarmalius tebespoksojo į vairuotoją; viduryje juodos kaktos įsirėžė vertikali raukšlelė, tarytum apskretėlį būtų kažkas sutrikdę.

Autobusas nuriedėjo pagrindiniu taku, link „Parašiuto" ir už atrakciono susispietusios gausios minios. Pakelėse tysojo lavonai it kokie vabaliukai, kurių kūneliai nukloja palangę po netikėto šalčio grybštelėjimo. Klėjus pasistengė atsipalaiduoti, nes nė kiek netroško, kad Skarmalius matytų, kaip virš vairo pabąla jo krumpliai.

Tik neskubėk. Važiuok ramiai ir lėtai. Jis paprasčiausiai į tave žiūri. Kalbant apie mobiliuosius, apie ką dar mes galvojame po spalio l-osios?

Sulysėlis raudona palaidine kilstelėjo ranką ir lūžusiu mažuoju piršteliu bedė į vairuotoją.

— Fonas ne tau, — ištarė Klėjus pulko balsu. — Insanus.

— Aha, nėra ryšio nei man, nei kitiems. Šiame autobuse mes visi esame kvailiukai, — atšovė jis. — Bet juk tu mumis pasirūpinsi, ar ne?

Skarmalius nusišypsojo lyg patvirtindamas — teisingai, — tačiau vertikali raukšlė nuo kaktos nepranyko. Atrodo, kažkas nedavė jam ramybės. Galbūt keistos mintys, sūkuriuojančios Kleitono Ridelo smegeninėje.

Jiems artėjant prie centrinės alėjos galo, Klėjus dirstelėjo į veidrodėlį.

— Tomai, tu klausei, kas yra „Šiaurės kampas“, — tarė.

— Nepyk, bet mano susidomėjimas išgaravo, — suniurnėjo mažylis. — Greičiausiai jį ištirpdė mus pasitinkančiųjų masė.

— Bet tai išties įdomu, — neatlyžo Klėjus.

— Tuomet pasakok, — atsiliepė Džordanas. Viešpatie, palaimink berniuką. Bent jis neprarado smalsumo.

— Dvidešimtame amžiuje Šiaurės apygardų paroda didelio ažiotažo nekėlė. Niekam per daug nerūpėjo sumauta tradicinė žemės ūkio mugė, į kurią suvažiuodavo amatininkai, meno dirbinių pardavėjai, galvijų prekeiviai. Visi rinkdavosi ana ten, Kešvakamako parodų salėje... kur, iš visko sprendžiant, mes keliaujame.

Jis pažvelgė į Skarmalių, tačiau tas nei patvirtino, nei paneigė. Tiesiog sėdėjo išsiviepęs. Vertikalioji raukšlelė jau buvo dingusi.

— Atsargiai, — perspėjo Denizė įsitempusiu, kone lūžtančiu balsu.

Klėjus atsigręžė į priekinį stiklą ir nuspaudė stabdį. Iš tylios minios išsvirduliavo pagyvenusi moteris, kurios abi kojas vagojo plėštinės, pūliuojančios žaizdos. Ji apėjo „Parašiutą“, nutrypčiojo per surenkamąsias „Juoko namų“ dalis ir sverdėdama pasileido tekina, tiesiai prie mokyklinio autobusiuko. Kai pribėgo, pajuodusiomis, artrito išklaipytomis rankomis įniko lėtai stuksenti į stiklą. Vietoj telefoniniams žmonėms būdingo, miglotą godulį spinduliuojančio žvilgsnio, moteriškės veide Klėjus įžiūrėjo sąmyšį. Beje, pažįstamą. Kas tu, klausė Tamsioji Fėja, kurią nutvilkė tiktai dalis impulso. Kas aš?

Link pagyvenusios moters, kurios paklaikusią fizionomiją nuo vairuotojo skyrė ne daugiau kaip penkios pėdos, išsirikiavę į stačiakampį atžygiavo devyni telefoniniai žmonės. Jos lūpos sukrutėjo, ir Klėjus išgirdo žodžius — tiek ausimis, tiek savo sąmonėje:

— Išsivežkite mane.

Mes vykstame ne ten, kur tau, poniute, norėtųsi nukakti, mintyse atsiliepė Klėjus.

Pakvaišėliai griebė ją ir nuvilko atgal į žolėtą aikštę. Moteris muistėsi mėgindama ištrūkti, bet nieko nepešė. Klėjus pastebėjo, kaip blykstelėjo jos akys ir pagalvojo, kad šios priklauso žmogui, atsidūrusiam skaistykloje, — aišku, jeigu jam šypsojosi sėkmė, — nors labiau tikėtina, jog pragare.

Skarmalius vėl pakėlė ranką ir smiliumi dūrė pirmyn: važiuok.

Ant priekinio stiklo moteriškė paliko vaiduoklišką, bet matomą delno atspaudą. Nukreipęs pro jį žvilgsnį Klėjus spūstelėjo akceleratorių.

4

— Taigi, — tęsė jis, — iki 1999-ųjų niekas į šitą parodą pernelyg nesiveržė. Jeigu čionykščiai užsimanydavo atrakcionų ir žaidimų, jie keliaudavo į Fraiburgo mugę. — Klėjaus manymu, jo balsas skambėjo kaip iš įrašyto diskelio. Kalbėjo vien tam, kad netylėtų. Nejučia prisiminė vairuotojus, kurie autobusiukais vežiojo į Bostoną atkeliavusius turistus ir rodė įvairias įdomybes. — Prieš pat dvidešimt pirmąjį šimtmetį Indėnų reikalų biuras pakartotinai išmatavo šias vietoves. Visi žinojo, jog Kešvakamako teritorija šliejasi prie Sokabeisino rezervacijos. Iš tyrimo paaiškėjo, kad šiaurinis Parodų salės galas buvo įsiskverbęs į svetimas žemes. Teoriškai jis priklausė mikmakų genties indėnams. Parodų valdytojams sumanumo nestigo. Kaip ir mikmakų tarybos nariams. Pastarieji sutiko, kad jų prekybos kioskelius pakeistų pokerio automatai. Netikėtai Šiaurės apygardų paroda tapo žymiausia rudenio muge visame Meine.

Jie pasiekė „Parašiuto“ karkasą. Autobusiukui sukant tarp atrakciono ir pusiau suręstų „Juoko namų“, pulko pseudopodija sumostagavo rankomis delnais žemyn. Klėjui teko sustabdyti mašiną. Skarmalius atsistojo ir pasisuko į duris, tarsi prašydamas jas atidaryti. Kai vairuotojas pakluso, juodaodis sulysėlis žengė laukan ir atsigręžęs į Klėjų elegantiškai pamojo.

— Ką jis daro? — pasidomėjo Denizė, nes iš savo vietos Skarmaliaus nematė. Kiti bendražygiai irgi jo neįžiūrėjo.

— Nori, kad mes išliptume, — atsakė Klėjus, pakildamas nuo sėdynės, jausdamas, kaip prie šlaunies prisispaudžia Rėjaus dovanotas mobilusis. Mėlynuose džinsuose neabejotinai išryškėjo telefono kontūrai, todėl jis pridengė kišenę iš po diržo iškrapštytu marškinėlių pakraščiu. Mobilusis... na, ir kas? Apie juos galvoja visi.

— Mes paklusime? — išgąstingai paklausė Džordanas.

— Neturime, iŠ ko rinktis, — atsakė Klėjus. — Eime, bičiuliai. Drožiame į mugę.

5

Skarmalius nusivedė juos link nebylios masės pakvaišėlių. Tie prasiskyrė, leisdami atvykėliams žygiuoti siauru tarpeliu, žiojinčiu nuo „Parašiuto“ iki dvigubų Kešvakamako salės durų. Klėjus su draugais perėjo mašinų stovėjimo aikštelę, užgrūstą sunkvežimiais (ant kėbulų buvo matyti užrašas NAUJOSIOS ANGLIJOS PRAMOGŲ PARKO KORPORACIJA ir amerikietiškų kalnelių emblema). Galų gale minia juos prarijo.

Klėjui rodės, kad žygis tęsėsi visą amžinybę. Beveik nepakenčiamą, vimdančią smarvę tik šiek tiek prasklaidė gaivus vėjelis. Jis matė judančias savo kojas, priešakyje raudonuojantį Skarmaliaus bluzoną, tačiau dvigubos durys ir raudonos baltos bei mėlynos vėliavos, regis, nė trupučio nepriartėjo. Nosį rietė nuo purvo, kraujo, šlapimo, išmatų dvoko, kurį papildė pūvančios mėsos, apdegusios odos smarsas ir iš žaizdų besisunkiančių pūlių kvapas, primenantis sugedusį kiaušinį. Klėjus užuodė drabužius, trūnijančius ant kūnų, kuriuos jie dengė. Užuodė dar kažką — šį tą naujo. Sakyti, kad beprotystę, būtų perdėm Švelnu.

Taip veikiausiai smirda telepatija, bet mes tam nepasiruošę. Jos tvaikas pernelyg stiprus. Jis degina smegenis kaip per stipri srovė, kuri mašinoje išveda iš rikiuotės elektros sistemą, arba...

— Padėk man! — iš užnugario sušuko Džordanas. — Padėk, ji alpsta!

Žaibiškai atsisukęs KJėjus pamatė, jog Denizė susmukusi ant visų! keturių. Berniukas klūpėjo ir bandė nulaikyti moterį vieną ranką užkėlusią jam ant sprando, tačiau Džordanui neužteko jėgų. Denas su Tomu kulniavo truputį atsitraukę. Jie negalėjo pripulti, nes koridorius, kuris perrėžė telefoninių žmonių spūstį, buvo per siauras. Denizei kilstelėjus galvą, jos ir Klėjaus žvilgsniai trumpam susikryžiavo. Moters akyse atsispindėjo apsvaigusio, nieko nesuvokiančio, kirvio pentimi talžomo veršio nuostaba. Staiga ji susirietė ir išvėmė skystas gleives. Plaukai pakibo aplink Denizės veidą nelyginant užuolaidos.

— Padėk! — pro ašaras suriko Džordanas.

Klėjus skubiai žengė atgal ir ėmė stumdyti pakvaišėlius, idant prasibrautų prie jos šono.

— Nešdinkitės! — užstaugė. — Iš kelio! Nejaugi jūs, idiotai, nematote, kad ji nėš...

Akiratyje ūmai sušmėžavo pažįstama palaidinukė. Balta, šilkinė palaidinukė uždaru kaklu, kurią jis praminė gydytojos marškinėliais. Kažkuria prasme, mąstė Klėjus, tai buvo seksualiausias Saronos apdaras. Galbūt dėl aukšto, griežtų linijų kaklo. Jis mielai akimis rydavo žmoną, kai toji nusimesdavo visus drabužius, bet dar labiau mėgo liesti ir spūsčioti jos krūtis per baltą šilką, kol audinyje išryškėdavo sustangrėję speneliai.

Dabar ant gydytojos marškinėlių netrūko juodų purvo dryžių, vietomis ir kaštoninių sudžiūvusio kraujo dėmių. Po pažastimi žiojėjo skylė Ji neatrodo taip prastai kaip kiti, rašė Džonis. Kita vertus, nekėlė ir susižavėjimo. Šita moteris neturėjo nieko bendra su Šarona Ridel, išėjusia į mokyklą balta palaidinuke ir tamsiai raudonu sijonu —tuo metu, kai atskirai gyvenantis vyras Bostone ruošėsi sudaryti sandorį kuris būtų išsprendęs visas finansines problemas ir privertęs Šarona suvokti, kad jos bambėjimą dėl „brangiai kainuojančio pomėgio" nulėmė per didelė baimė ir per menkas pasitikėjimas sutuoktiniu (bent taip dingojosi apmaudaujančiam Klėjui). Tamsiai geltoni žmonos plaukai kadarojo sulipusiomis, glotniomis sruogomis. Veidą išraižė galybė pjūvių, viena ausis buvo pusiau nuplėšta. Galvos šone rudavo sukrešusiu krauju aplipusi skylutė. Lūpų. kurias Klėjus bučiavo kiekvieną dieną beveik penkiolika metų, kampučius supo tamsūs maisto krekulai. Šarona spoksojo į jį — kiaurai jį — nutaisiusi idiotišką vypsnį, kuris retsykiais perkreipdavo telefoninių žmonių fizionomijas.

— Padėk gi, — mažne kūkčiodamas sulemeno Džordanas.

Klėjus atsipeikėjo iš sąstingio. Šaronos čia nėra, irto nevalia užmiršti. Ji pradingo prieš dvi savaites, kai impulso dieną mėgino paskambinti raudonuoju Džonio mobiliuoju.

— Šalin, kale, — iškošė jis, pastūmė apskurėlę. su kuria kadaise gyveno, ir skubiai atsistojo jos vietoje. — Ši moteris nėščia, todėl pasislink, velniai tave rautų. — Susilenkęs užsimetė kitą Denizės ranką sau ant sprando.

— Paeik į priekį, — paprašė Tomas. — Leisk man... štai taip.

Džordanas perleido išglebusią Denizės ranką mažyliui, ir šis drauge su Klėjumi nunešė moterį likusius devyniasdešimt jardų iki Kešvakamako salės durų, kur lūkuriavo Skarmalius. Atsidūrusi prie pastato Denizė sumurmėjo, kad jaučiasi geriau, bet Tomas jos nepaleido. Klėjus taip pat nedrįso atšlyti, antraip būtų atsigręžęs į Šarona ko jis nė trupučio netroško.

Juodaodis raudonu bluzonu išsiviepė, ir Šįkart, rodos, specialiai. Tarytum jį kažkas prajuokino. Šarona, pagalvojo Klėjus. Tave pralinksmino Šarona?

Jis suprato klydęs, nes Skarmalius pademonstravo gestą, kuris buvo įprastas senajame pasaulyje, bet čia atrodė visiškai ne vietoje: dešiniosios rankos krumplius priglaudė prie skruosto, nykščiu bedė sau į ausį, mažąjį pirštelį ištiesė link burnos. Lyg šnekėtų telefonu.

— Fonas — ne tau, — tarė Denizė ir savuoju balsu pridūrė: — Palik mane ramybėje! Nekenčiu, kai taip darai!

Suskretėlis nekreipė į moterį jokio dėmesio. Jis tebespaudė ranką prie veido ir žiopsojo į Klėjų. Vienai akimirkai pastarasis įtikėjo, jog pulko pseudopodija žvilgtelėjo į džinsų kišenę, kur pūpsojo mobilusis.

Iš Denizės gerklės vėl atsklido šiurpinantys žodžiai, kurie parodijavo jo žaidimą su Džoniu šaunuoliu.

— Fonas — ne tau.

Skarmalius sužiopčiojo, mėgdžiodamas juoką. Regint, kaip kruta sumaitotos lūpos, Klėjaus oda nuėjo pagaugais. Jis jautė telefoninių žmonių žvilgsnius, kone fiziškai prislėgusius nugarą.

Staiga savaime prasivėrė dvigubos Kešvakamako salės durys, ir iš vidaus padvelkė senus laikus menančių aromatų mišinys, silpnas, bet kur kas mielesnis nei pulko dvokas — prieskonių, uogienių, šieno ir galvijų kvapai. Salė neskendėjo aklinoje tamsoje, nes čia vis dar žioravo blausūs, avariniai, prie generatorių prijungti žibintai. Šviesa, nors ir blyški, Klėjų nustebino. Nejau tie padarai taupė elektrą jų atvykimui? Vargu bau. Skarmalius nė neketino aiškinti, kaip telefoniniai žmonės rengėsi pasitikti savo priešus. Jis tik mostu paragino penketuką žengti per slenkstį.

— Su malonumu, išgama, — suurzgė Tomas. — Denize, ar tikrai pajėgsi eiti viena?

— Taip. Bet iš pradžių norėčiau sutvarkyti vieną reikaliuką. — Ji giliai įkvėpė ir spjovė raudonbluzoniui į veidą. — Še tau. Kad tu nusprogtam, sūdžiau.

Skarmalius nieko neatsakė. Paprasčiausiai šiepėsi Klėjui. Lyg iš pokšto, kurį žinojo tiktai jiedu.

6

Maisto niekas jiems neatnešė, tačiau milžiniškame pastate netrūko užkandžių automatų. Pietiniame salės kampe, ūkinių reikmenų sandėliuke, Denas rado masyvią dalbą. Bendražygiai stebėjo, kaip jis bando išlaužti saldumynų aparatą — aišku, kad mes bepročiai, sukosi mintis Klėjaus galvoje, nes pietums valgysime „BeibiRuts“ šokoladukus, o rytoj pusryčiausime „PeiDeis“ batonėliais, — kai užgrojo muzika. Šįkart iš garsiakalbių, juosiančių žolėtą aikštę, sklido ne „Tu apšvietei mano gyvenimą“ arba „Drambliuko pasivaikščiojimas“, o lėta, iškilminga melodija, kurią Klėjus paskutinį sykį girdėjo prieš daugelį metų. Nuo jos garsų širdyje išsikerojo 1 iūdesys, o rankų odą nukratė šiurpas.

— Dieve mano, — sukuždėjo Denas. — Juk čia Albinonis.

— Ne, — papurtė galvą Tomas. — Tai Pachelbelas. „Kanonas D mažoras“.

— Na, žinoma, — sutrikęs linktelėjo žilaplaukis.

— Rodos, kad... — išsižiojo Denizė ir užsikirtusi nudūrė akis į savo batus.

— Kas? — paklausė Klėjus. — Nagi, sakyk. Juk tu esi tarp draugų.

— Toji muzika skamba, kaip... hmm, prisiminimai, — atsiliepė moteris. — Rodos, kad telefoniniams žmonėms tik jie ir teliko.

— Ei, bičiuliai! — sušuko Džordanas, žvelgdamas pro vienais mažųjų langelių. Jie buvo įstiklinti gana aukštai, todėl berniukui teko pasistiebti ant pirštų galiukų. — Pažiūrėkite!

Visi penki, pripuolę prie langų, įsispigino į plačiąją alėją. Lauke beveik sutemo. Akiratyje dūlavo garsiakalbių ir prožektorių stelažai, tarsi juodi sargai, iškilę tamsaus dangaus fone. Už jų stūksojo „Parašiuto" rėmai, kurių viršuje mirkčiojo vieniša lempelė. Priešakyje tūkstančiai telefoninių pakvaišėlių suklupo it melstis besiruošiantys musulmonai, tuo metu Johanas Pachelbelas užtvindė erdvę tuo, kas veikiausiai atstojo jų prisiminimų pakaitalą. Omai visi kaip vienas atsigulė išgaudami švelnų šlumštelėjimą, taip sudrebindami orą, kad nuo žemės pakilo tušti maišeliai ir suploti popieriniai puodeliai.

— Apdujėlių armijai atėjo metas nusnausti, — pasakė Klėjus. — Jei mes kažkaip ruošiamės gelbėtis, privalome tuo užsiimti dar šiąnakt.

— Gelbėtis? [domu kaip? — paklausė Tomas. — Pora durų, kurias bandžiau atidaryti, užrakintos. Tie padarai, aišku, pasirūpino ir kitomis.

Denas iškėlė dalbą.

— Nieko nebus, — pakratė galvą Klėjus. — Laužtuvu gal ir įmanoma apdoroti saldainių automatus, bet neužmiršk, jog anksčiau čia veikė kazino. — Jis pamojo į šiaurinį salės galą, nuklotą prabangiais kilimais, užpildyk vienarankiais banditais — gęstančioje avarinių lempučių šviesoje akivaizdžiai priblėso lošimo automatus puošiančios chrominės apdailos žvilgesys. — Vien tik dalba durų neįveiksi.

— O kaipgi langai? — pasiteiravo Denas ir atidžiai juos nužvelgęs pats atsakė į savo klausimą: — Ne, laukan galėtų išlįsti nebent Džordanas.

— Užkąskime, — pasiūlė Klėjus. — Beveik dvi savaites nieko nepiešiau. Velniškai pasiilgau šito užsiėmimo.

— Tu neturi popieriaus, — pastebėjo Džordanas.

Klėjus nusišypsojo.

— Kai negaliu piešti ant popieriaus, darau tai mintyse.

Berniukas nedrąsiai pakėlė akis į bendražygį tarsi norėdamas įsitikinti, kad nėra mulkinamas.

— Juk įsivaizduoti piešinius ne taip malonu kaip perkelti juos ant popieriaus, argi ne taip?

— Tam tikra prasme daug maloniau. Užuot ištrynęs vaizdus, aš juos tiesiog pergalvoju.

Jų ausis pasiekė griausmingas žvangtelėj imas, ir po akimirkos atsilapojo saldumynų automato durys.

Denas pagrūmojo dalba.

— Na, kas sakė, kad realiame pasaulyje iš koledžo dėstytojų nėra jokios naudos?

— Žiūrėkite! — Denizės akys godžiai sužibo. — Visa lentyna metinukų! — ji puolė prie saldainių.

— Klėjau? — kreipėsi į draugą Tomas.

— Ką?

— Juk tu nematei savo sūnelio, ar ne? Arba žmonos? Sandros?

— Šaronos, — pataisė Klėjus. — Nemačiau nė vieno. — Pakreipęs galvąjis stengėsi įžvelgti, kas slypi už plačių Denizės strėnų. — Ar čia „Baterfinger" šokoladukai?

7

Po pusvalandžio, užkimšę pilvus saldumynais, jie išlaužė limonado automatą. Pamėgino atidaryti likusias duris, bet jos visos buvo užrakintos. Denas bandė pasidarbuoti su dalba, tačiau atramos taško nerado netgi ties slenksčiu. Tomas neabejojo, jog durys nulietos iš geležies ir tiktai iš viršaus apkaltos medžio plokštėmis. — Be to, prie jų prijungta signalizacija, — tarė Klėjus. — Jei kelsi triukšmą, atvažiuos rezervacijos policija ir tave išsiveš.

Denas, Tomas, Denizė ir Džordanas sėdėjo ratu, ant minkštos kiliminės dangos, tarp lošimo automatų. Klėjus įsitaisė ant betono, nugarą atsirėmė į dvigubas duris, pro kurias Skarmalius juos gynė pašaipiu mostu — tiktai po jūsų, pasimatysime iš ryto.

Klėjui magėjo mintimis grįžti prie kito ironiško gesto, mėgdžiojančio pokalbį mobiliuoju, tačiau jis sau neleido, bent jau ne tiesiogiai. Iš patirties žinojo, jog į tokius dalykus geriausia dairytis pro galines duris. Todėl priglaudė pakaušį prie geležinės, medžiu apkaltos, plokštės, užsimerkė ir pabandė įsivaizduoti reklaminį komiksų puslapį. Ne iš „Tamsiojo klajūno", — kam kitam, jei ne jam, žinoti, kad pastarasis darbas taip ir neišvys dienos šviesos, — o iš naujo komikso. Tarkim, „Mobiliojo", jaudinančios sagos apie pasaulio pabaigą, apie ordas telefoninių žmonių, kuriems priešinasi keli normalieji...

Ne, kažkas čia ne taip. Iš pirmo žvilgsnio pakvaišėliai susispietę į milžinišką armiją — lygiai taip pat, kaip į salę vedančios durys „buvo" medinės. Bet jų gretos turėjo kaip reikiant praretėti. Kiek iš tų apdujėlių žuvo per smurto protrūkį, lydėjusį impulsą? Pusė? Prisiminęs, kaip jie šėliojo, Klėjus save pataisė: ne, daugiau. Gal net šešiasdešimt ar septyniasdešimt procentų. O kur dar organizmą alinančios žaizdos, infekcijos, sveikatai žalingi faktoriai ir elementarus kvailumas? Jau nekalbant apie pulkų žudikus? Kiek jų pasisekė sunaikinti? Kiek iš tikrųjų liko tokių kaip šis, gausių, pulkų?

Matyt, tiesa turėtų paaiškėti rytoj, kai išgyvenusieji užmegs telepatinį ryšį ir stebės fejeriją, pavadintą „Bepročių mirtis". Tik kokia iš to bus nauda aukoms?

Velniop. Mesk šitas mintis iš galvos. Jei nori, kad reklaminis puslapis atspindėtų siužetą, pasistenk istoriją sutraukti. Tai nerašyta taisyklė. Padėtį, kurioje atsidūrė telefoniniai žmonės, galima apibūdinti dviem žodžiais: rimti nuostoliai. Atrodė, jog nelemtų padarų yra daug, — po velnių, visa galybė, — antra vertus, karvelių masės temdė dausas iki pat galutinio jų išnaikinimo. Tik niekas nepastebėjo, kad gigantiškų pulkų nuolat mažėjo. Kol jie dingo. Pranyko. Išgaravo. Atia-atia.

Be to, mąstė Klėjus, juos užgriuvo papildoma problema. Programą graužiantis kirminas. Kokios gresia pasekmės? Ogi tokios, kad, neskaitant telepatijos ar levitacijos, tiems tipams lemta egzistuoti trumpiau negu dinozaurams.

Na, gerai, grįžk prie siužeto. Koks tavo koziris? Kokiu paveikslu patrauksi skaitytojų dėmesį? Pokalbiu tarp Klėjaus Ridelo ir Rėjaus Haizengos, žinoma. Jie stovi miške. Rėjus gniaužia Betės Nikerson „Koltą“, vamzdžio žiotis įbedęs sau į smakrą, o Klėjus laiko...

Mobilųjį be abejo. Tą, kurį Rėjus aptiko Gerlivilio karjere. KLĖJUS (pasibaisėjęs): Bijau, NEBEIKIAl Tai beprasmiška! Nejau pamiršai? Kešvake NĖRA RYS...

Bergždžias reikalas! Šūvį papildo dantytomis, geltonomis, didžiosiomis raidėmis užrašytas DRIOKST! Revolveris išties drioksteli, nes Arnis Nikersonas žmonai parūpino minkštanosius šovinius, kurie parduodami internetinėse paranojikų svetainėse, ir Rėjaus galva virsta raudonu geizeriu. Fone nuo pušies šakos purpteli išgąsdinta varna — savo smulkmeniška piešimo maniera Kleitonas Ridelas veikiausiai būtų išgarsėjęs pasaulyje, kurio nepersmelkė impulsas.

Koks šaunus reklaminis puslapis. Kruvinas, aišku (anuomet, kai egzistavo Komiksų kodeksas, jį tikrai pripažintų netinkamu), tačiau patrauklus. Nors Klėjus neminėjo, jog mobilusis neveiks Kešvake, jis manė, jog būtų tai pasakęs. Deja, pritrūko laiko. Rėjus nusižudė, idant Skarmalius su savo govėdajo sąmonėje neįžvelgtų telefono. Argi ne ironiška? Pulko pseudopodija žinojo apie mobilųjį, kurį mėgindamas apsaugoti Rėjus atsisveikino su gyvybe. Žinojo, kad jis paslėptas Klėjaus kišenėje... ir dėl to nė kiek nekvaršino savo pakvaišusios galvos. Stovėdamas prie dvigubų Kešvakamako salės durų Skarmalius parodė gestą: nykščiu bakstelėjo sau į ausį, krumplius prispaudė prie apdraskyto, šeriuoto skruosto, mažąjį pirštelį atstatė priešais burną. Denizės lūpomis pabrėžė: fonas — ne tau. Teisingai. Nes Kešvakas-neryš. Rėjus mirė perniek... kodėl gi jis dėl to nesisielojo? Klėjus suprato snūduriuojąs — jam pradėjus piešti mintyse, taip atsitikdavo nuolat. Kitaip tariant, buvo atsijungęs nuo aplinkos. Ir puiku. Nes dabar jis jautėsi panašiai kaip anksčiau, kai paveikslėliai ar istorijos fragmentai susiliedavo į vieną visumąlaimingas lyg namo grįžtantys žmonės arba po ilgo išsiskyrimo susitinkantys mylimieji. Tiesą sakant, pats nenutuokė, kas pakurstė šį jausmą.

Rėjus Haizenga žuvo dėl beverčio mobiliojo telefono. O gal ne dėl jo vieno? Sąmonės akimi Klėjus išvydo kitą paveikslėlį, praeities intarpą, sprendžiant iš dantytų pakraščių.

Stambiu planu parodyta RĖJAUS ranka, kuri laiko suodiną mobilųjį ir popiergalį su telefono numeriu. Nykštys dengia visus skaitmenis, išskyrus Meino kodą.

REJUS: Kai ateis laikas, surink numerį, užrašytą ant popieriaus skiautės. Tu suprasi, kada tai padaryti. Privalau tikėtis, kad suprasi.

Iš Kešvakamako niekam neprisiskambinsi, Rijau, nes Kešvakas-neryš. Paklausk Harvardo prezidento.

Tarsi pabrėždamas jo žodžius, mintyse nušvito kitas praeities epizodas, paveikslėlis dantytais kraštais. 160-asis plentas. Fone stovi geltonas autobusiukas, ant kurio juoduoja užrašas.

MEINO MOKYKLA. 38 RAJONAS. NIUFILDAS.

Šiek tiek arčiau, ant asfalto matyti KESVAKAS.NERYŠ. Vėlgi piešinys pribloškia savo smulkmenomis: tuščios, į griovį nušveistos limonado skardinės, tarp krūmo šakų įstrigę marškinėliai, palapinė, plevėsuojanti medyje nelyginant ilgas, rudas liežuvis. Virš autobuso kybo keturi balionėliai, kuriuose įrašyti žodžiai priklauso pagrindiniams komiksų veikėjams. Tikrovėje jie nieko panašaus nesakė (tą žinojo netgi snūduriuojanti Klėjaus sąmonė), bet dabar svarbiausia ne tai. Ir netgi ne mėginimai sukurti istoriją.

Jis nujautė suvoksiąs esmę, kai iki šios prisikas.

DENIZĖ: Ar čia?..

TOMAS: Teisingai, transformacijos vyksta čia. Normalusis stoja į eilę, paskambina mobiliuoju, virsta vienu iš JŲ ir prisijungia prie pulko. Sumąstyta neblogai.

DENAS: Kodėl ne parodų teritorijoje?

KLĖJUS: Negi pamiršai? Kešvakas.neryš. Jie rikiuoja normaliuosius prie pat ribos, už kurios mobilieji nebeveikia. Už kurios telefonų ekranuose pranyksta ryšio juostelės.

Dar vienas paveikslas. Iš arti nupieštas, žaizdomis besipuikuojantis Skarmalius. Jis šiepia sumaitotas lūpas ir apibendrina padėtį vienu vieninteliu gestu. Rėjui šovė nuostabi mintis, kurios įgyvendinimas priklausė nuo to, ar pavyks paskambinti mobiliuoju. Tokia nuostabi, kad jis užmiršo apie neryšio zoną. Ekrane pamatyčiau juosteles nebent tada, kai nusigaučiau į Kvebeką. Nors imk žvingauti. Bet juokingiausia, jog aš telefoną paėmiau! Na ir mulkis!

Vadinasi, Rėjaus mirtis iš tikrųjų buvo beprasmė? Galbūt... bet dabar jo sąmonėje sušmėžavo kitas paveikslėlis. Lauke Pachelbelą pakeičia Fore, o tas savo ruožtu užleidžia vietą Vivaldžiui. Užuot sklidusi iš griausmadėžių, muzika vilnija iš garsiakalbių, juoduojančių apniukusio dangaus fone. Tolėliau dunkso pusiau suręsti atrakcionai. Greta alėjos stovi Kešvakamako salė, papuošta vėliavomis ir apsupta šieno

kupetomis. Piešinį, pilną smulkmenų, dėl kurių Kleitonas Ridelas jau spėjo pagarsėti, belieka papildyti paskutiniu brūkštelėjimu...
Jis atsimerkė ir išsitiesė. Bendražygiai tebekiurksojo šiauriniame gale, ratu susėdę ant kilimo. Klėjus nenumanė, kiek laiko rėmėsi į duris. Ganėtinai ilgai, sprendžiant iš nutirpusio pasturgalio.
Ei, bičiuliai, norėjo sušukti, bet iš gerklės neišsiveržė nė vienas garselis. Burna perdžiūvo. Širdis tvinkčiojo kaip pašėlusi. Klėjus atsikrenkštė ir vėl pabandė prabilti.
— Ei, bičiuliai!
Visi keturi sutartinai atsigręžė. Jo balse nuskambėjusios gaidelės privertė Džordanąpašokti. Nuo berniuko neatsiliko ir Tomas.
Klėjus nusvyravo link jų tarsi ant guminių kojų. Eidamas iš kišenės iškrapštė mobilųjį dėl kurio Rėjus atėmė sau gyvybę, nes įsikarščiavęs užmiršo esminį faktą: Kešvakamake tie žaisliukai neveikė.

8

— Kokia mums nauda iš telefono, jeigu čia nėra ryšio? – paklausė Denas. Jis įsiaudrino žvelgdamas į artėjantį susijaudinusį Klėjų, bet aprimo tą pačią akimirką, kai pamatė, jog vietoj leidimo pasišalinti iš cypės nelaimės brolis laiko eilinį prakeiktą mobilųjį. Purviną, seną „Motorola" su įskilusiu aptaisu. Likusiųjų veiduose atsispindėjo baimė, sumišusi su smalsumu.
— Išklausykite mane, gerai? — paprašė Klėjus.
— Gali šnekėti nors ir kiaurą naktį, — atsakė Denas ir nusiėmęs akinius ėmė valyti stiklus. — Vis tiek neturime, ką veikti.
— Jūs sustojote Niufildo faktorijoje, nes užsimanėte numalšinti alkį irtroškulį. — priminė Klėjus, — irten atradote geltonąjį mokyklinį autobusiuką.
— Regis, tai įvyko prieš amžinybę, — pastebėjo Denizė. Atkišo apatinę lūpą ir nuo veido nusipūtė plaukus.
— Rėjus rado autobusą, — pridūrė Klėjus. — Dvylikos vietų...
— Šešiolikos, — pataisė jį Denas. — Taip parašyta ant prietaisų skydelių. Tų kraštų mokyklos turėtų būti miniatiūrinės.
— Tebūnie šešiolikos. Su bagažine, įrengta už galinės sėdynės. Taigi jūs išvažiavote iš Niufildo. Kertu lažybų, kad sustoti Gerlivilio karjere pasiūlė Rėjus.
— Tikrai, — sutiko Tomas. — Jis sakė, kad mums nepakenktų užkąsti karšto maisto ir pailsėti. Kaip tu atspėjai?
— Mintyse jus nupiešęs. — Klėjaus žodžiuose buvo tiesos. Netgi dabar, šnekėdamas, jis matė tą vaizdą. — Denai, tu su Denize ir Rėjumi sunaikinote du pulkus. Vieną jų apipylėte benzinu ir padegėte, kitą išsprogdinote dinamitu. Rėjus žinojo, kaip juo naudotis, nes anksčiau dirbo kelininku.

— Po velnių, — išsižiojo Tomas. — Karjere jis ieškojo dinamito, tiesa? O mes nieko nepajutome, nes knarkėme kaip užmušti.

— Mus prižadino būtent Rėjus, — įsiterpė Denizė.

— Tiksliai nežinau, ką jis aptiko — dinamitą ar kitus sprogmenis, — tęsė mintį Klėjus, — bet esu praktiškai garantuotas, kad, jums miegant, autobusiukas virto bomba ant ratų.

— Radiniai sudėti bagažo skyriuje, — spėjo Džordanas.

Klėjus linktelėjo.

Berniukas sugniaužė kumščius.

— Kaip manai, kiek jų ten yra?

— Paaiškės, kai autobusas išlėks į orą.

— Pataisyk mane, jeigu aš klystu, — pratarė Tomas. Alėjoje Vivaldį pakeitė Mocarto „Mažoji nakties serenada". Muzikinis telefoninių žmonių skonis akivaizdžiai pagerėjo. — Jis įkišo bombą į autobuso galą... ir mobilųjį pavertė detonatoriumi?

Klėjus vėl sulinksėjo.

— Bent aš taip manau. Karjere veikiausiai rado porą mobiliųjų. Kas žino, galbūt ten buvo ir pustuzinis telefonų... tarkim, skirtų darbuotojams. Šiais laikais tie žaisliukai velniškai pigūs. Taigi vienąjų Rėjus prijungė prie detonatoriaus. Taip sukilėliai sprogdindavo bombas Irako keliuose.

— Ir atliko darbą, kol mes miegojome? — išplėtė akis Denizė. — Kodėl mums nieko nesakė?

— Nes nenorėjo, kad telefoniniai žmonės sužinotų paslaptį iš jūsų minčių.

— O pats nusižudė siekdamas ją apsaugoti, — pridūrė Denas ir prunkštelėjo su kartėliu. — Na, gerai, jis — prakeiktas didvyris! Tik vargšas pamiršo, jog už palapinių, kur normaliuosius transformuodavo, mobilieji neveikia! Prastas ryšys, ko gero, buvo netgi tuose kontrolės punktuose.

— Teisingai, — nusišypsojo Klėjus. — Štai kodėl Skarmalius leido man pasilaikyti mobilųjį. Jis nenutuokė, kurių galų man jo reikia... nė neįsivaizduoju, ar jie sugeba mąstyti...

— Gal ir sugeba, bet tikrai ne kaip mes, — užtikrino Džordanas. — Ir niekada mums neprilygs.

— ...bet jam tai nerūpėjo, nes Skarmalius neabejojo, jog telefonas čia neveiks. Man netgi nepavyktų savęs nutvilkyti impulsu, nes Kešvakas.neryš. Fonas — ne man.

— Kodėl gi tu vaipaisi? — paklausė Denizė.

— Nes žinau šį tą, apie ką jie neturi nė menkiausio supratimo. — Klėjus atsigręžė į Džordaną. — Ar tu moki vairuoti?

Berniukas suglumo.

— Ei, alio, juk man tik dvylika.

— Tu niekuomet nesėdėjai už karto vairo? Visureigio? Sniegaeigio?

— Na, už Našuos yra kartingo trasa, ir vieną ar porą sykių...

— To užteks. Toli važiuoti nereikės. Jei tik Skarmaliaus bendrai nenuvarė autobuso nuo „Parašiuto“. Nors esu tikras, kad jo nejudino. Vargu ar jie pajėgtų vairuoti automobilį.

— Klėjau, gal tu netekai proto? — pasiteiravo Tomas.

— Ne. Rytoj, savo virtualiame stadione, jie galės bausti pulkų žudikus ir vykdyti masines egzekucijas, bet mes toje šventėje nedalyvausime. Iki ryto iš čia išsinešdinsime.

9

Mažąjį langelį dengė stora stiklo plokštė, bet šią pavyko išdaužti geležine dalba. Denas, tomas ir Klėjus paeiliui plušėjo su laužtuvu, kol pašalino visas užsilikusias šukes. Tuomet Denizė nusivilko nertinį ir juo užklojo apatinę rėmų dalį.

— Susitvarkysi, Džordanai? — paklausė mažylis.

Berniukas linktelėjo. Pabalusios lūpos liudijo, kad vaikis negali atsikratyti baimės, tačiau jis atrodė ganėtinai ramus. Lauke telefoninius žmones vėl ėmė liūliuoti Pachelbelo kanonas — anot Denizės, prisiminimų garsai.

— Taip, — atsiliepė Džordanas. — Viskas bus gerai... kai tik imsiuos darbo.

— Galbūt pro langelį įstengtų prasisprausti Tomas... — pradėjo Klėjus. Už berniuko nugaros stovintis mažylis nukreipė akis į ertmę, pločio sulig aštuoniolika colių, ir pakratė galvą.

— Viskas bus gerai, — pakartojo Džordanas.

— Tiek to. Dar sykį papasakok, ką turėsi daryti.

— Apeisiu autobusą ir pažiūrėsiu pro galines jo duris. įsitikinsiu, ar bagažo skyriuje išties sudėti sprogmenys, bet jų neliesiu. Pasidairysiu kito mobiliojo.

— Taip. Patikrinsi, ar jis veikia. Jeigu ne...

— Žinau, žinau. Tada aš pats jį įjungsiu. — Džordanas nudelbė Klėjų priekaištingu žvilgsniu, bylojančiu, kad jis, nors ir vaikas, nėra kvaišelis. — Paskui užvesiu variklį...

— Neskubėk.

— Prisitrauksiu sėdynę, kad kojomis siekčiau pedalus, ir tuomet užvesiu variklį.

— Teisingai.

— Nuvairuosiu autobusą tarp „Parašiuto“ ir „Juoko namų“. Labai labai lėtai. Jei užvažiuosiu ant išbarstytų atrakcionų dalių, šios gali lūžti po ratais, bet man nereikėtų į tai kreipti dėmesio.

— Būtent.

— Pasistengsiu nusigauti kuo arčiau jų.

— Taip. Ir tuomet grįši čia, prie šito lango. Nuo sprogimo epicentro tave atskirs parodų salė.

— Mes tiktai viliamės, kad bomba sprogs, — pastebėjo Denas.

Klėjus galėjo apsieiti ir be šito komentaro, bet nuleido žilaplaukio žodžius negirdomis. Jis pasilenkė ir pakštelėjo Džordanui į skruostą.

— Juk tu žinai, aš tave myliu, — pasakė.

Berniukas stipriai jį apkabimo. Paskui Tomą. Ir Denizę.

Denas ištiesė ranką.

— Ai, velniop, — suurzgė ir stvėrė Džordaną į glėbį. Klėjus, kurio su Denu Hartviku niekada nesiejo didelis artumas, pajuto jam simpatiją.

10

Klėjus leido Džordanui atsistoti ant sunertų savo pirštų ir kilstelėjo vaikį aukštyn.

— Nepamiršk, — perspėjo. — Tu leisies žemyn lyg nerdamas. Todėl iškelk rankas virš galvos ir jas suglausk.

Paklusdamas Džordanas iškišo rankas pro langą, į tamsią naktį. Jo veidas, slypintis po tankių plaukų sruogomis, buvo labiau išblyškęs nei kada nors anksčiau. Pirmieji paaugliški spuogeliai raudonavo tarytum nudegimų žymės. Vaikis bijojo, ir Klėjus jo dėl to nekaltino. Galų gale kristi teks dešimt pėdų. Apačioje kėpsojo šiokia tokia šieno kupeta, bet nuo smūgio vis vien turėtų sukratyti kaulus. Teliko viltis, jog Džordanas atsimins prisidengti viršugalvį. Jis niekuo nepagelbės bendražygiams, jei tysos greta Kešvakamako salės sulaužytu sprandu.

— Man skaičiuoti iki trijų? — paklausė Klėjus.

— Ne, po velnių! Verčiau judinkis, kol neprileidau į kelnes!

— Nepamiršk, ką sakiau apie rankas. Pasirengęs? Pirmyn! — jis kilstelėjo sunertus pirštus. Džordanas šovė pro atvirą ertmę ir pranyko iš akių. Klėjus negirdėjo, kaip jis nusileido. Aplinkinius garsus užgožė muzika.

Ketvertukas susispietė prie langelio, iškilusio virš jų galvų.

— Džordanai? — sušuko Tomas. — Tu gyvas?

Sekundę kitą tvyrojo tyla, ir Klėjus beveik įtikėjo, kad vaikis nusisuko sprandą. Galop jų ausis pasiekė drebantis balsas:

— Gyvas... Jėėėzau, kaip skauda. Aš nikstelėjau alkūnę. Kairiąją. Ranka kažkaip keistai pakrypusi. Minutėlę...

Jiems lūkuriuojant, Denizė suspaudė Klėjaus delną savo gniaužtuose.

— Juda, — pranešė Džordanas. — Viskas gerai, bet man tikriausiai reikėtų apsilankyti pas mokyklos seselę.

Visi kone isteriškai prajuko.

Autobuso raktelį Tomas pririšo prie dvigubo, nuo marškinių nudrėksto rėžio, kurias savo ruožtu pritvirtino prie diržo sagties. Klėjus vėl sunėrė pirštus, ant kurių šįkart užsirioglino mažylis.

— Aš tau nuleisiu raktą. Girdi?

— Aha.

Tomas įsistvėrė į lango rėmus, pažvelgė žemyn, ir nukorė diržą laukan.

— Paėmei? Gerai. Dabar klausykis. Atlik užduotį jei galėsi. Jeigu matysi, kad neįstengsi, siūlyčiau negaišti laiko. Supratai?

— Taip.

— Ką gi, keliauk. Škac! — šiek tiek paspoksojęs pro langelį Tomas tarė: — Nueina... Padėk jam, Viešpatie. Tas vaikis — tikras narsuolis. Nuleisk mane.

11

Laukan išnirusį Džordaną nuo telefoninių žmonių, tysančių žolėtoje alėjoje, skyrė nemenkas atstumas. Viduje likęs ketvertukas nupėdino į salės vidurį. Trys vyrai apvertė barbariškai apdorotą užkandžių automatą ir nustūmė jį prie sienos. Atsistoję ant improvizuotos pakylos Klėjus su žilaplaukiu lengvai galėjo įžiūrėti, kas vyksta lauke. Mažylis turėjo pasistiebti. O Denizei po kojomis teko pakišti dėžę. Širdyje Klėjus meldėsi, kad ji nenuvirstų ir nepradėtų gimdyti.

Jie matė, kaip berniukas pasiekė miegalių masę, trumpam stabtelėjo lyg svarstydamas, ką daryti, ir nužygiavo į kairę. Klėjui dingojosi, kad jis teberegi judantį vaikį nors sveikas protas tvirtino, esą Džordanas jau apėjęs pulką ir išgaravęs iš akiračio.

— Kaip manai, kiek laiko jis užtruks? — paklausė Tomas.

Klėjus papurtė galvą. Jis nežinojo, ką atsakyti. Prailginti vaiko žygį galėjo įvairūs faktoriai — vienas jų buvo pulko dydis.

— O jeigu jie patikrino autobuso bagažinę? — sumurmėjo Denizė.

— O jeigu Džordis į ją pažiūrės ir nieko ten neras? — pridūrė Denas, ir Klėjus vos susitvardė neatrėžęs žilaplaukiui, kad šis neskleistų savo neigiamų fluidų.

Laikas slinko kaip lėtai tarp pirštų byrančios smiltelės. „Parašiuto" viršuje tebemirksėjo raudona lemputė. Pachelbelą vėl pakeitė Fore, o šį — Vivaldis. Klėjus nejučia prisiminė užmigusį berniuką, kuris iškrito iš parduotuvės vežimėlio. Prisiminė, kaip vyriškis — greičiausiai nėjo tėvas — atsisėdo šalikelėje, greta apsi brazdinusio vaikio, ir pasakė: Gregoris pabučiuos žaizdelę, ir skausmas atslūgs. Prisiminė žmogų su kuprine, kuris klausydamasis „Drambliuko pasivaikščiojimo" pareiškė: Dodžas irgi puikiai leisdavo laiką. Prisiminė, kaip vaikystėje lankėsi bingo palapinėje ir klausėsi pranešėjo, iš talpyklos, pilnos teniso kamuoliukų, ištraukiantį skaičių „B—12" ir sududenantį: tai vitaminas,

kurį suteikia saulės šviesa! Nors saulės spinduliuose, žinia, gaminasi vitaminas D.

Laiko tėkmė beveik sustojo, ir Klėjus jautė prarandąs viltį. Jis neabejojo jau turėjęs išgirsti variklio burzgimą.

— Kažkas atsitiko, — sumurmėjo Tomas.

— Gal ir ne, — paprieštaravo Klėjus kiek galėdamas ramesniu balsu.

— Ne, Tomis teisus, — išlemeno Denizė nuo ašarų sudrėkusiomis akimis. — Aš be galo mylių mūsų Džordį. Jo kiaušai kietesni negu Liuciferio, kai tą nutrenkė į pragarą. Bet per tiek laiko jis jau būtų nusigavęs iki autobuso.

Keista, bet šįsyk optimisto vaidmenį perėmė Denas.

— Mes nežinome, kokios kliūtys jam galėjo pastoti kelią. Giliai įkvėpkite ir sutramdykite savo vaizduotes.

Klėjus nusprendė paklusti raginimui, tačiau nieko nepešė. Nūnai jis jautė sulėtintai tiksinčias sekundes. Per garsiakalbius griaudėjo Šuberto „Ave Maria". Aš parduočiau sielą, kad tik man leistų pasiklausyti rokenrolo, sūkuriavo mintis jo galvoje. Čako Bėrio „O, Kerola" arba „U2" „Kai meilė atklysta į miestą"...

Lauke jie neįžvelgė nieko, išskyrus tamsą, žvaigždes ir raudoną lemputę.

— Pakelk mane, — tarė Tomas, nušokdamas nuo saldumynų automato. — Aš prasiskverbsiu per langą ir jo paieškosiu...

— Klausyk, jeigu aš klydau manydamas, kad autobuse sukišti sprogmenys... — pradėjo Klėjus.

— Dėjau skersą ir ant autobuso, ir ant sprogmenų! — užbliovė Tomas. — Man terūpi surasti Džor...

— Ei! — nutraukė juodu Denas. — Ei, viskas gerai! VARYK, MAŽULI! — jis tvojo kumščiu į sieną.

Atsisukęs Klėjus išvydo priekines, naktyje užsižiebusias mašinos šviesas. Nuo sustingusių, plačiojoje alėjoje išdribusių kūnų pakilo miglelė, todėl žibintai buvo matyti tarsi pro rūką. Jie sumirgėjo, priblėso, nutvisko skaisčiau, ir žiūrovai aiškiai pamatė Džordaną, įsitaisiusį vairuotojo vietoje, mėginantį suprasti, kokia vienos ar kitos svirties paskirtis.

Žibintai pajudėjo į priekį. Berniukas įjungė ilgąsias šviesas.

— Taip, branguti, — sušnabždėjo Denizė. — Pirmyn, širdele. — Stovėdama ant dėžės ji įsikibo į Klėjaus ir Deno rankas. — Tu šaunuolis.

Tiktai neatsipalaiduok.

Susiūbavę žibintai pasisuko į šoną ir dabar nutvieskė medžius, stūksančius kairėje pusėje nuo telefoninių žmonių kilimo.

— Ką jis daro? — bemaž sudejavo Tomas.

— Tiesiog pervažiavo „Juoko namų" dalis, gulinčias ant žemės, — paaiškino Klėjus. — Viskas klojasi pagal planą. — Padvejojęs

pridūrė: — Bent aš taip manau. — Kad tiktai nenuslystų jo koja. Kad tik jis nesumaišytų stabdžio su akceleratoriaus pedalu, neįsirėžtų į prakeiktų „Juoko namų“ šoną ir ten neužstrigtų.

Jiems belaukiant, akinančios ilgosios šviesos pakrypo atgal ir smigo į Kešvakamako salės sieną. Štai tada Klėjus suprato, kodėl Džordanas taip užtruko. Ne visi telefoniniai pakvaišėliai tysojo ir ilsėjosi. Tuzinai jų — matyt, tie, į kurių programas įsiskverbė kirminas, — be tikslo slankiojo visomis įmanomomis kryptimis. Juodi siluetai kėblino iš aikštės klupčiodami per miegančiųjų kūnus, sudribdami ir vėl atsikeldami. Tuo tarpu nakties orą vėl suvirpino Šuberto „Ave Maria“. Vienas apdujėlis raudonu pjūviu, perrėžusiu jo kaktą tarytum nerimo raukšlė, nusibeldė iki parodų salės ir įniko grabinėti jos sieną it neregys, kuris apčiuopomis ieško kelio.

— Užteks, Džordanai, — suniurnėjo Klėjus, kai autobusas priartėjo prie garsiakalbių, iškilusių tolimajame aikštės gale. — Spausk stabdį ir nešdinkis iš ten velniop.

Rodės, lyg vaikas jį išgirdo. Priekiniai žibintai sustingo. Akimirką judėjo tiktai būdraujančių telefoninių žmonių pavidalai bei garai, kurie kilo nuo gulinčių šiltų kūnų. Staiga užkriokė variklis — jo nenustelbė netgi muzika — ir autobusas šoktelėjo pirmyn.

— Ne, Džordanai, ką tu darai? — sustūgo Tomas.

Denizė atšlijo nuo langelio ir būtų nuvirtusi nuo dėžės, bet Klėjus spėjo ją sugriebti už juosmens.

Mokyklinis autobusiukas nudardėjo link miegančio pulko. Per miegantį pulką. Priešakinės šviesos ėmė strykčioti aukštyn žemyn, tai pasisukdamos į Kešvakamako parodų salę, tai nusigręždamos į kitą pusę. Mašina pakrypo į kairę, išlygino kursą ir nuplerpė dešinėn. Kelioms sekundėms ilgieji žibintai taip aiškiai nušvietė naktibaldas, tarsi šie būtų iškirpti iš juodo popieriaus. Klėjui bežiūrint, vienas telefoninis žmogėnas pakėlė rankas nelyginant futbolininkas, džiūgaujantis dėl įmušto įvarčio, ir pranyko po atbildėjusio autobuso grotelėmis.

Mašina sustojo viduryje drybsančių miegalių. Žibintai tebeplieskė visu pajėgumu, nuo kapoto pirmgalio varvėjo kraujas. Prisidengęs akis, kad neapžlibtų, Klėjus pastebėjo, kaip pro šonines dureles išniro ir link Kešvakamako salės patraukė tamsi figūrėlė, kuri nuo kitų skyrėsi vikrumu bei ryžtu. Džordanas netikėtai parkrito, ir Klėjus pagalvojo, kad jis nebeatsikels.

— Štai jis, štai! — išrėkė Denas. Berniuko pavidalas sušmėžavo dešimčia jardų arčiau ir gerokai kairiau nuo tos vietos, kur jis dingo iš akių. Turbūt prieš atsistodamas Džordanas ropojo per telefoninių žmonių kūnus.

Pirmą kartą žiūrovai aiškiai pamatė vaikį kai tas grįžo į miglotą, priekinių žibintų spinduliuojamą šviesos kūgį. Nuo Džordano driekėsi keturiasdešimties pėdų šešėlis. Veido jie neįžvelgė, — trukdė iš

užnugario sklindantis apšvietimas, — užtat galėjo stebėti, kaip berniukas grakščiai driuokia per miegančius pakvaišėlius. Tysantys ant žolės į aplinką nereagavo. Kėblinantys atokiau nuo vaiko nekreipė į jį jokio dėmesio. Tačiau keletas tų, kurie maklinėjo netoliese, pabandė bėglį sučiupti. Poros jų Džordanui pavyko išvengti, bet trečioji, moteris, griebė jį už kaltūno.

— Palik jį ramybėje! — užstaugė Klėjus. Nors apdujėlės veido neįžiūrėjo, kažkodėl manė, jog berniuką pričiupo buvusi jo žmona. — Paleisk jį!

Moteris nė nesiruošė atgniaužti pirštų. Džordanas stvėrė užpuolike už riešo, kryptelėjo jį, suklupo ir nurepečkojo šalin. Pakvaišėlė dar sykį ištiesė ranką, tačiau vaiko sugauti neįstengė. Po nesėkmingo mėginimo ji paprasčiausiai nusvirduliavo, kur akys vedė.

Aplink autobusą susibūrė didžiuma programiniu kirminu apsikrėtusių telefoninių žmonių. Juos atviliojo šviesos.

Klėjus nušoko nuo saldėsių automato (šįkart Denizei nusiridenti neleido Denas Hartvikas), čiupo dalbą ir grįžęs ištaškė langelį, pro kurį žiūrėjo laukan.

— Džordanai! — sumaurojo. — Bėk link priešingos pastato pusės! Priešingos!

Išgirdęs Klėjaus balsą, berniukas pakėlė galvą, už kažko užkliuvo — kojos, rankos, galbūt kaklo — ir sudribo. Jam stojantis, iš alsuojančios tamsos šovė pirštai, kurie griebė vaikiui už gerklės.

— O Dieve, ne, — sukuždėjo Tomas.

Džordanas pasviro į priekį tarsi gynėjas, amerikietiško futbolo aikštėje pasirengęs išversti priešininką iš kojų, atsispyrė ir nusikratė nematomo pakvaišėlio ranka. Jis nuklūpčiojo pirmyn. Klėjus pamatė suapvalėjusias berniuko akis ir sunkiai besikilnojančią krūtinę. Neilgai trukus išgirdo trūksmingą švokštimą.

Jis neišsigelbės, pagalvojo. Už jokius pinigus. O juk iki mūsų taip arti. Tačiau Džordanas sugebėjo prasmukti pro du palei sieną svyrinėjančius telefoninius žmones, kurie, tiesą sakant, į jį nekreipė nė menkiausio dėmesio, ir nusigauti iki tolimojo statinio galo. Keturi žiūrovai žaibiškai stryktelėjo nuo užkandžių automato ir lenktyniaudami nuskuto per salę. Pirmavo Denizė siūbuojančiu pilvu.

— Džordanai! — suriko ji, stypčiodama ant pirštų galiukų. — Džordi, ar tu ten? Dėl Dievo meilės, atsiliepk!

— Aš... — vaikis šniokšdamas atsipūtė, — ... Čia. — Dar vienas šniokštelėjimas. Klėjus miglotai suvokė, jog Tomas juokiasi ir delnu talžo jam per nugarą. — Nė nemaniau... — šnioookšt, — ...kad taip sunku... bėgti per žmones.

— Ką tu ten išdarinėjai? — užriaumojo Klėjus. Jis kankinosi negalėdamas apkabinti berniūkščio, pakratyti jo ir išbučiuoti kvailo, narsaus veido. Ėjo iš proto vien todėl, kad neturėjo galimybės jo

pamatyti. — Juk liepiau prie tų išperų priartėti, o ne užvažiuoti ant jų krūvos!

— Taip pasielgiau... — šnioookšt, — ...dėl direktoriaus. — Džordano balsas, nors ir pridusęs, skambėjo ryžtingai. — Jie užmušė direktorių.

Tie padarai su Skarmaliumi priešakyje. Telefoniniai žmonės ir sumautas Harvardo prezidentas. Aš nusprendžiau atsilyginti. Norėjau atsiskaityti su juo.

— Kodėl sugaišai tiek laiko, kol pasiekei autobusą? — paklausė Denizė. — Mes šiurpome iš siaubo laukdami.

— Tuzinai jų nemiega, — atsakė Džordanas. — Gal net šimtai. Nežinau, kas jiems atsitiko, bet tie pokyčiai plinta labai sparčiai. Pakvaišėliai slankioja lyg būtų visiškai pasimetę. Man teko nuolat nuklysti nuo tiesaus kelio. Viskas baigėsi tuo, kad iki autobuso nusigavau vos ne iš kitos pusės. O kai sėdau prie vairo... — sunkiai prašnopuodamas berniukas suprunkštė, — ...jis neužsivedė. Sukiojau raktelį, bet kiekvieną sykį išgirsdavau tiktai spragsėjimą. Persigandau; tačiau nepasidaviau, nes žinojau, kad nuvilčiau direktorių.

— Ak, Džordi... — sušnibždėjo Tomas.

— Žinote, kur šuo buvo pakastas? Aš turėjau prisisegti prakeiktą diržą. Keleivių sėdynės jais neaprūpintos, bet autobusas neužsiveda, jeigu diržo neprisisega vairuotojas. Tai va... atleiskit, kad taip ilgai užtrukau.

— Turbūt neapsiriksiu spėjęs, jog bagažo skyrius netuščias? — pasiteiravo Denas.

— Nė kiek. Ten radau daugybę raudonų plytelių. — Galų gale Džordanas atgavo kvapą. — Uždengtų antklode. Ant jų viršaus guli mobilusis. Rėjus jį pritvirtino prie sprogmenų elastine juosta. Telefonas įjungtas, ir jis turi prievadą, per kurį galima iš kompiuterio perkelti duomenis. Laidas pradingsta tarp plytelių. Sprogdiklio nepastebėjau, bet guldau galvą, kad jis įgrūstas į tos rietuvės gilumą. — Berniukas paskutinį sykį giliai įkvėpė. — Ir ekranėlyje mačiau ryšio juosteles. Tris.

Klėjus linktelėjo. Ką gi, jis neklydo. Pasukęs į 160-ojo plento atšaką, vedančią link Kešvakamako parodų salės, turėjai atsidurti neryšio zonoje. Šitas žinias telefoniniai žmonės išžvejojo iš normaliųjų smegeninių. Užrašas „Kešvakas.neryš." paplito kaip raupai. Bet ar kas nors iš jų bandė paskambinti iš parodų teritorijos? Žinoma, ne. Kam to reikia, kai esi telepatas? Ir juo labiau, jeigu priklausai pulkui.

Vis dėlto mugės ribose mobilieji veikė. Kodėl? Ogi todėl, kad čia buvo renčiami atrakcionai, kuriems įrangą tiekė „Naujosios Anglijos pramogų parko korporacija". Dvidešimt pirmame amžiuje klajojantys parkai — kaip koncertuojančios roko grupės, aktoriai, dalyvaujantys spektaklio turnė, arba gamtoje filmuojantys kino žmonės — negalėjo išsiversti be mobiliųjų, ypač ten, kur trūko stacionarių telefonų. Jeigu vienoje ar kitoje teritorijoje, kur jie darbuodavosi, nebūdavo bokštelių,

perduodančių mobiliojo ryšio signalus, niekas dėl to nesijaudindavo. Paprasčiausiai instaliuodavosi piratinę programinę įrangą ir pastatydavo savąją retransliacijos stotelę. Neteisėta? Žinoma, bet, sprendžiant iš trijų ryšių juostelių, kurias paminėjo Džordanas, ji siurbė akumuliatoriaus energiją ir iki šiol kuo puikiausiai veikė. Čionykščiai sumontavo retransliatorių aukščiausiame taške. Sumontavo „Parašiuto" viršuje.

12

Denas kirto salę, užšoko ant saldumynų automato ir pažvelgė laukan.

— Jie susibūrė aplink autobusą trimis eilėmis, — pranešė. — Priešais žibintus — netgi keturiomis. Tarsi manytų, kad salone slepiasi kokia nors popžvaigždė. Tie, kurie guli po jų kojomis, veikiausiai sutraiškyti. — Grįžęs jis linktelėjo į Klėjaus laikomą „Motorolą". — Jei ketini paspraginti pakvaišėlius, verčiau nedelsk, antraip vienas jų dar sugalvos įsibrauti į autobusą ir jį nuvairuoti.

— Man derėjo išjungti variklį, bet aš baiminausi, kad užges šviesos, — tarė Džordanas. — Norėjau juos matyti.

— Nieko baisaus, — nuramino berniuką Klėjus. — Tuojau pa...

Bet kišenėje, kurioje ne taip seniai glūdėjo mobilusis, jis nieko nerado. Popieriaus skiautelė su telefono numeriu pradingo.

13

Klėjus su Tomu kaip paklaikę dairėsi popiergalio ant grindų, o Denas nuo užkandžių automato graudulingai dudeno, kad į autobusą įsirioglino pirmasis telefoninis žmogus. Neapsikentusi Denizė užbliovė:

— Liaukis! Užsičiaupk!

Visi sustingo ir atsigręžė į moterį. Klėjaus širdis spurdėjo krūtinėje. Jis negalėjo patikėti, jog buvo toks lengvabūdis. Rėjus pasiaukojo, mulki, .klykė dalis jo. Nusižudė dėl šios popieriaus skiautės, o tu ją pametei!

Denizė užsimerkė, sunėrė rankas virš palenktos galvos ir paskubomis suskandavo:

— Toni, Toni, atsiliepk, kai ką rasti man padėk.

— Kokia čia velniava? — priblokštas paklausė Denas.

— Maldelė Šventam Antonijui, — ramiai atsakė moteris. — Išmokau parapijos mokykloje. Ji visada pagelbėja.

— Nekalbėk nesąmonių, — kone sudejavo Tomas. Nepaisydama jo, Denizė įbedė akis į Klėjų.

— Popierėlio nėra ant grindų, tiesa?

— Lyg ir ne.

— Į autobusą įsirabždino dar du, — pranešė Denas. — Įsijungė posūkių signalai, vadinasi, vienas jų sėdi vairuotojo...

— Būk geras, patylėk, — paprašė Denizė. Ji tebevarstė Klėjų ramiu žvilgsniu. — Jeigu pametei numerį autobuse arba lauke, reiškia, jis pranyko amžiams.

— Taip, — vangiai patvirtino jis.

— Bet mes žinome, jog taip neatsitiko.

— Iš kur?

— Nes Dievas negalėjo mūsų apleisti.

— Man tuojau... sprogs galva, — ištarė Tomas keistai šaltu balsu. Ji vėl praleido mažylio žodžius pro ausis.

— Na, kurios kišenės tu nepatikrinai?

— Aš patikrinau visas... — Klėjus užsikirto. Neatplėšdamas akių nuo Denizės jis sugrūdo pirštus į laikrodžio kišenėlę ir užčiuopė popieriaus juostelę. Nė neprisiminė, kaip ją ten įkišo. Iškrapštęs popiergalį laukan pamatė numerį, kurį kruopščiai pakeverzojo jau miręs žmogus: 207—919—9811. — Padėkok Šventam Antonijui nuo manęs, — sukrenkštė.

— Jeigu mes išsigelbėsime, — atsiliepė moteris, — paprašysiu, kad Šventas Antonijus padėkotų Viešpačiui.

— Denizė? — išsižiojo Tomas.

Ji atsisuko.

— Tark Jam ačiū ir nuo manęs, — pasakė mažylis.

14

Visi keturi susėdo prie dvigubų durų, pro kurias buvo suvaryti į salę, vildamiesi, kad nuo smūgio bangos juos apsaugos plieno plokštės. Džordanas gūžėsi pastato galugalyje, po išdaužtu langeliu.

— Ką darysime, jei sprogimas neišgriaus sienos? — pasiteiravo Tomas.

— Ką nors sugalvosime, — atsakė Klėjus.

— O jeigu Rėjaus bomba nedriokstelės? — paklausė Denas.

— Elgsimės kaip futbolininkai — kai nelieka kitos išeities, tie atsitraukia per dvidešimt jardų nuo grūsties ir išspiria kamuolį sau iš rankų, — paaiškino Denizė. — Na, Klėjau, pirmyn. Gal lauki muzikinio leitmotyvo?

Jis atvožė telefono dangtelį, pažiūrėjo į tamsų ekraną ir tik tada suvokė, jog turėjo patikrinti ryšio juosteles, prieš išsiųsdamas Džordaną laukan. Nei jis pats, nei kiti apie tai nepagalvojo. Kvaila. Lygiai taip pat, kaip užmiršti, kad popieriaus skiautę su numeriu paslėpei laikrodžio kišenėlėje. Klėjus pabandė įjungti mobilųjį. Aparatas supypsėjo. Akimirką niekas nepasikeitė. Galiausiai ekranėlyje užsižiebė

trys ryšio juostelės. Surinkęs numerį jis nuleido nykštį virš mygtuko su užrašu SKAMBINTU.

— Džordanai, tu pasirengęs?

— Taip!

— O kaip jūs? — paklausė bendražygių Klėjus.

— Spausk gi, kol manęs nenutrenkė širdies smūgis, — paragino Tomas.

Mintyse Klėjus pamatė šiurpinamai aiškų vaizdą: Džonį šaunuolį, gulintį po bagažo skyriumi, kur slypėjo sprogmenys, tysantį ant nugaros, atsimerkusį, pirštais gniaužiantį savo marškinėlius, besiklausantį muzikos, kol jo sąmonėje vyko keisti rekonstrukcijos procesai.

Teko sukaupti jėgas, kad pavyktų išstumti šitą reginį iš galvos.

— Toni, Toni, atsiliepk, — kažkodėl murmtelėjo jis ir nuspaudė mygtuką, kuris sujungė rankoje laikomą telefoną su mobiliuoju, nukištu į autobuso bagažinę.

Klėjus spėjo suskaičiuoti iki dviejų, kai už Kešvakamako parodų salės į orą, rodės, išlėkė visas pasaulis. Riaumojimas godžiai prarijo Tomaso Albinonio „Adagio". Toje pastato pusėje, už kurios ilsėjosi pulkas, į šipulius išlakstė visi langeliai. Pro ertmes plūstelėjo spiginantis purpurinis švytėjimas. Sprogimas sudraskė visą pietinį salės galą — ten įsisiautėjo lentų, stiklo šukių, sūkuriuojančio šieno audra. Paradinės dvigubos durys įdubo. Denizė apglėbė savo pilvą, saugodama negimusį kūdikį. Lauke atrakcionų parką perskrodė siaubingas klyksmas. Sekundę kitą jis raižė Klėjaus galvą tarytum diskinio pjūklo ašmenys ir staiga nutyko. Tačiau ausys tebespengė nuo riksmo. Taip staugė pragare deginami žmonės.

Kažkas nusileido ant stogo — ganėtinai masyvus daiktas, nes smūgis kaip reikiant sudrebino visą statinį. Klėjus pastatė Denizę ant kojų. Moteris dėbsojo į jį apdujusi, lyg nesuvokdama, ką prieš save mato.

— Eime! — sumaurojo jis, bet pats beveik negirdėjo savo balso. Atrodė, tarsi prie burnos būtų prispaustas storas vatos sluoksnis. — Eime, nešdinamės!

Tomas pašoko. Denas pabandė išsitiesti, bet sudribo. Atsistojo tiktai iš antro sykio. Jis čiupo mažylį už rankos, pastarasis suspaudė Denizės pirštus. Susikibusi trijulė nusvirduliavo link skylės, atsivėrusios salės gale. Ten jie pamatė Džordaną, stypsantį greta liepsnojančio šieno, įsistebeilijusį į tai, ką iškrėtė vienas vienintelis mobilusis.

15

Milžino koja, prislėgusi Kešvakamako salės stogą, pasirodė besanti didžiulė mokyklinio autobuso nuolauža. Malksnos paskendo ugnies jūroje. Priešais, už kupetos degančio šieno, kėpsojo dvi apvirtusios,

skrundančios sėdynės. Plieniniai, suskaldyti jų rėmai styrojo it spagečiai. Danguje kaip milžiniškos snaigės skraidė drabužiai: marškiniai, kepurės, kelnės, šortai, elastinis diržas, žaižaruojanti liemenėlė.

Klėjus suprato, jog šienas, supiltas aplink statinį netrukus virs ugnies žiedu. Jie išspruko pačiu laiku.

Liepsnų salelės išmargino tas aikštės vietas, kur vykdavo koncertai, Šokiai ir įvairiausi konkursai, tačiau sprogusio autobuso gabalai nulėkė dar toliau. Klėjus matė užsiplieskusius, per tris šimtus jardų nutolusius medžius. Pietuose užsidegė „Juoko namai", o iš „Parašiuto" rėmų, ties konstrukcijos viduriu, kažkas kyšojo — regis, pleškantis žmogaus liemuo.

Negyvi arba merdintys telefoniniai žmonės skrudo. Telepatiniai jų ryšiai sutruko (nors keistos psichinės jėgos tvinksniai iki šiol retsykiais priversdavo odą nueiti pagaugais), bet gyvieji balso stygų neprarado, ir naktį užtvindė jų kriokmas. Net jeigu Klėjus būtų numanęs, kokių siaubingų pasekmių tikėtis, — užuominą davė nugriaudėjęs sprogimas, — jis nebūtų atsisakęs savo sumanymo. Tačiau tai pranoko bet kokius lūkesčius.

Ugnies šviesoje jie išvydo daugiau negu norėjo. Suluošinti ir galvas praradę lavonai, klanai kraujo ir išdrabstytos galūnės kėlė pasibaisėjimą, bet dar labiau gąsdino aplinkui kėpsantys batai ir drabužiai. Rodės, lyg sprogimo banga išgarino dalį pulko. Link penketuko artėjo žmogus, kuris prie gerklės spaudė delnus, mėgindamas pristabdyti pro pirštus besiveržiantį kraujo srautąnutviekstas liepsnų, ryjančių Kešvakamako salės stogą, šis [gavo oranžinį atspalvį. Ties paslėpsniais kadarojo žarnos. Kai sužeistasis, kurio suapvalėjusios akys vėpsojo į tuštumą, praslinko pro šalį, iš jo pilvo išvirto dar kelios drėgnos ringės.

Džordanas kažką pasakė. Jo balsą užgožė agoniškas klyksmas, dejonės ir už nugaros garsėjantis ugnies traškesys, todėl Klėjus pasviro prie vaiko.

— Mes privalėjome jiems pasipriešinti, nes kitos išeities neturėjome, — išspaudė berniukas, įbedęs žvilgsnį į begalvę moterį, bekoj į vyrą, į kūną, taip perplėštą, kad virto kraujo sklidina kanoja. Tolėliau porą degančių moterų, kurios žuvo viena kitos glėbyje, prislėgė dar dvi sėdynės. — Mes privalėjome jiems pasipriešinti, nes kitos išeities neturėjome. Mes privalėjome jiems pasipriešinti, nes kitos išeities neturėjome.

— Teisingai, vaikeli, — patvirtino Klėjus. — įsikniaubk veidu man į šoną. — Džordanas akimoju pakluso. Taip žingsniuoti buvo nepatogu, tačiau įmanoma.

Jie apėjo pulką ir nupėdino link tos pagrindinio tako vietos, kur būtų sustatyti žaidimų automatai, jeigu darbams nebūtų sukliudęs impulsas.

Užnugaryje įsišėlstant gaisrui, žolėtą alėją nuplieskė ryškesnė šviesa. Ten svirduliuodami maklinėjo tamsūs pavidalai — smūgio bangos šuoras daugumą paliko be visų arba dalies drabužių. Klėjus nenutuokė, kiek jų ten klaidžiojo. Pora kėblino netoliese tačiau į normaliuosius dėmesio nekreipė. Kai kurie nusvyravo pagrindiniu keliu, kiti prasmego miške, į vakarus nuo parodų teritorijos, kur, žinoma, jie pakratys kojas nuo išsekimo, jeigu nesugebės atkurti kažko panašaus į pulko sąmonę. Na, tokia tikimybė labai abejotina. Ne tiek dėl viruso, kiek dėl Džordano sprendimo nuvairuoti autobusą į miegalių vidurį, idant jų žūtų kuo daugiau. Tokia pačia taktika Klėjus su bendražygiais naudojosi Geitene, kur susprogdino dujovežius.

Jei tik jie būtų įsivaizdavę, koks atpildas gresia už vieno senuko numarinimą... į galvą atklydo mintis. Bet kaip... kaip jie galėjo žinoti?

Penketukas pasiekė žvyru nuklotą aikštelę, kur stovėjo sunkvežimiai ir nameliai ant ratų, priklausantys atrakcionų parko darbuotojams. Čia vingiavo galybė elektros laidų, o tarp gyvenamųjų furgonų nestigo reikmenų, kuriuos į lauką išsinešė klajūnų šeimos: kepsninių, dujinių grilių, šezlongų, hamakų. Šalia vieno namelio netgi stovėjo nedidelė skalbimo mašina prieš porą savaičių užgrūsta drabužiais.

— Pasiieškokime ratų su rakteliais ir nešd į narnės iš čia po velnių, — pasiūlė Denas — Jie išvalė kelio atšaką, ir jeigu mes neprarasime budrumo, 160-uoju plentu galėsime važiuoti į šiaurę, kiek tiktai užsimanysime. — Jis dūrė pirštu Kanados pusėn. — Juk ta kryptimi plyti neryšio zona.

Klėjus pamatė furgoną, ant kurio galo įžiūrėjo užrašą: LEMAS. DAŽYMO IR SANTECHNIKOS PASLAUGOS. Viduje dunksojo pieno dėžės, užverstos santechnikos instrumentais ir detalėmis. Bet vienoje iš jų slypėjo dažų bidonėliai. Jis paėmė keturis, prieš tai įsitikinęs, kad skardinės daugiau ar mažiau pilnos.

— Kam tau dažai? — nustebo Tomas.

— Paaiškinsiu vėliau.

— Eime iš čia, — įniko melsti Denizė. — Aš tuoj apalpsiu. Mano kelnės permirkusios krauju. — Moteris pravirko.

Kaijie atsidūrė tarp „Beprotiškų puodelių“ ir Čarlio, vaikiško, pusiau sukonstruoto traukinuko, Tomas aiktelėjo:

— Žiūrėkite.

— O... Dieve, — išsižiojo Denizė.

Ant bilietų kioskelio, stovinčio šalia traukinuko, kabėjo apanglėjusios, rūkstančios raudonos palaidinės — dar vadinamos bluzonu — liekanos. Krūtinėje atsivėrusią skylę, kurią tikriausiai praplėšė mokyklinio autobuso nuolauža, supo kruvinos dėmės. Kol kraujas neužliejo viso užrašo, Klėjus spėjo įžvelgti dvi raides, paskutinį Skarmaliaus juoką: HA.

16

— Toje sumautoje palaidinėje nieko nėra, be to, sprendžiant iš kiaurymės apimties, jam atliko širdies operaciją be jokių anestetikų, — prabilo Denizė. — Pasakyk, kai tau atsibos spoksoti...

— Pietiniame tako gale įrengta dar viena mašinų aikštelė, — nutraukė ją Tomas. — Ten galima aptikti žavingų automobilių, kuriais važinėja svarbūs šulai. Galbūt mums nusišypsos sėkmė...

Jiems išties pasisekė, tačiau vietoj įspūdingos išvaizdos ratų teko pasitenkinti mini furgonu, — ant jo šono juodavo užrašas TYCO VANDENVALOS EKSPERTAI, — užstojusiu pravažiavimą. Vairuotojas parodė supratingumą spynelėje palikdamas raktelius. Matyt, nujautė, jog kam nors reikės pavaryti jo furgoną į šalį. Klėjus taip ir padarė: sėdęs už vairo, įsmeigęs akis į kelią, išvežė bendražygius toliau nuo gaisro, skerdynių bei klyksmų. Pasiekęs sankryžą, ties kuria iš reklaminio skydo šiepėsi jau neegzistuojanti (o gal niekada neegzistavusi) laiminga šeima, jis įjungė neutralią pavarą ir užtraukė rankinį stabdį.

— Vienas iš jūsų turės mane pakeisti, — pratarė.

— Kodėl? — paklausė Džordanas, bet berniuko balsas liudijo, kad jis žino atsakymą.

— Nes ketinu išlipti. —Ne!

— Taip. Aš noriu paieškoti sūnaus.

— Jis greičiausiai žuvo per sprogimą, — pastebėjo Tomas. — Nemanyk, jog esu kietaširdis. Tiesiog stengiuos mąstyti realiai.

— Žinau. Bet egzistuoja tikimybė, nors ir menkutė, kad jis išgyveno. Kaip minėjo Džordanas, jie klaidžioja, kur akys veda, lyg būtų visiškai praradę orientaciją.

— Klėjau... širdele... — prabilo Denizė, — net jeigu tavo berniukas gyvas, jis gali svyrinėti po miškus per sprogimą praradęs pusę galvos. Man nemalonu taip kalbėti, bet tu supranti, kad aš teisi.

Klėjus linktelėjo.

— Taip, suprantu, bet pasišalinti iš parko teritorijos ir, tarkim, traukti į Gerlivilį jis galėjo anksčiau, kol mes užrakinti sėdėjome Kešvakamako salėje. Aš mačiau kelis išsigelbėjusius. Tu irgi juos regėjai.

— Su meniška siela nepasiginčysi, ar ne? — liūdnai paklausė Tomas.

— Ne... beje, ar judu su Džordanu galėtumėte išlipti laukan ir trumpam palaikyti man draugiją?

Mažylis atsiduso.

— Kodėl gi ne?

17

Jiems stovint šalia vandenvalos specialistų furgono, pro šalį prasliūkino keletas telefoninių žmonių, sutrikusių ir pasimetusių. Klėjus, Tomas ir Džordanas ją nepaisė, o pakvaišėliai atsakė tuo pačiu. Šiaurės vakaruose horizontas nušvito raudonai oranžiniu atspalviu — nuo Kešvakamako parodų salės ugnis persimetė į mišką.

— Šįsyk atsisveikinimams laiko negaiškime. — Klėjus apsimetė, jog nemato ašarų, sužvilgusių vaiko akyse. — Aš tikiuosi, kad išsiskiriame ne visam laikui. Paimk, Tomai. — Jis įteikė bičiuliui telefoną, kuriuo sukėlė sprogimą. — Važiuokite į šiaurę. Protarpiais patikrinkite, ar ekranėlyje pasirodė ryšio juostelės. Jei įsirėšite į užtvaras, palikite mašiną ir žygiuokite.pėsčiomis, kol kliūtys išnyks. Paskui susiraskite kitus ratus. Ryšys turėtų atsirasti kažkur netoli Reindželio teritorijos, — vasarą poilsiautojai ten plaukiodavo valtimis, rudenį medžiodavo, žiemą slidinėdavo, — bet už jos ribų mobiliojo ekranas vėl užges, ir jums nebegrės jokie pavojai.

— Ir dabar negresia, — pastebėjo Džordanas, nusibraukdamas ašaras.

Klėjus sulinksėjo.

— Taip, gal ir tavo tiesa. Šiaip ar taip, pasikliaukite sveika nuovoka. Kai nutolsite nuo Reindželio per šimtą mylių į šiaurę, pasiieškokite trobelės ar kokio kotedžo ir apsirūpinkite maisto atsargomis. Žodžiu, pasiruoškite žiemai. Manau, jūs įsivaizduojate, kas nutiks tiems padarams per šalčius?

— Jeigu pulkų sąmonės galutinai suirs, ir jie nemigruos į pietus, beveik visi išmirs, — atsakė Tomas. — Bent tie, kurie klajos į šiaurę nuo Meisono-Diksorio ribos.

— Būtent. Dažų skardines sudėjau į dėžę. Maždaug kas dvidešimt mylių ant kelio užpurkškite „T-D" aiškiomis didžiosiomis raidėmis. Aišku?

— T-D? — sukluso berniukas. — Tai reiškia Tomą, Džordaną, Deną ir Denizę?

— Teisingai. Dvigubai didesnes raides užtepliokite tuomet, jei pasuksite kitu plentu. Nepamirškite rodyklės. Jeigu važiuosite žvyrkeliu, purkškite ant medžių, visada dešiniojoje kelio pusėje.

— Visada dešiniojoje, — pakartojo Tomas. — Klėjau, prisijunk prie mūsų. Prašau.

— Ne. Klausyk, man ir taip sunku. Neversk jaustis dar bjauriau. Kiekvieną sykį, kai būsite priversti keisti transportą, palikite automobilį viduryje kelio su užrašu: „T-D". Gerai?

— Taip, — sumurmėjo vaikas. — Tik neužmiršk mūsų surasti.

— Dėl to gali nesijaudinti. Kurį laiką pasaulyje netrūks pavojų, bet ne tiek daug kaip anksčiau. Džordanai, noriu tavęs kai ko paklausti.

— Rėžk.

— Jeigu aš vis dėlto aptiksiu Džonį, nesužeistą, bet transformuotą, ką man reikėtų daryti?

Berniukas žioptelėjo.

— Iš kur man žinoti? Jėzau, Klėjau! Tai yra... Jėzau!

— Tu žinojai, kad jie persikrauna.

— Aš tik spėjau!

Klėjus neabejojo, kad spėlionėmis čia neapsiribota. Bet kartu suvokė, jog vaikis išsekęs ir persigandęs. Jis nusileido ant vieno kelio ir suėmė Džordaną už rankos.

— Nebijok. Dievas mato, šiurpesnių išbandymų likimas jam nebeįstengtų atsiųsti.

— Klėjau, aš... — berniukas pažiūrėjo į mažylį. — Juk žmonės — ne kompiuteriai. Argi ne taip?

— Užtat kompiuteriai panašūs į žmones, — atsiliepė Tomas. — Jie atspindi, ką mes žinome. Tu nesuklydai nei dėl persikrovimo, nei dėl kirmino. Todėl paprasčiausiai sakyk, ką galvoji. Jis, ko gero, nesusidurs su savo sūnumi. Bet jei vis dėlto ras... — Tomas patraukė pečiais. — Na, kaip Klėjus minėjo, kokius kraupesnius išbandymus likimas galėtų jam atsiųsti?

Krimsčiodamas lūpą Džordanas susimąstė. Jis atrodė siaubingai išsekęs; ant vaiko marškinių raudonavo kraujo dėmė.

— Ei, vyručiai! — sušuko Denas. — Važiuojate?

— Minutėlę, — atsiliepė Tomas ir švelnesniu balsu paragino: — Džordanai?

Dar truputį patylėjęs berniukas pakėlė akis į Klėjų ir tarė:

— Tau prireiktų mobiliojo. O sūnų turėtum nusivesti į ryšio zoną...

IŠSAUGOTA SISTEMOJE

1

Klėjus stovėjo viduryje kelio, ten, kur saulėtą dieną nuo reklaminio stendo būtų kritęs šešėlis, ir žvilgsniu lydėjo galines tolstančio furgono šviesas. Jis nepajėgė atsikratyti minties matęs Tomą ir Džordaną paskutinį kartą (vysta rožės, šmėkštelėjo sąmonėje), tačiau neleido jai išsikeroti į blogą nuojautą. Sykį su draugais jau buvo išsiskyręs, bet pasirodė, kad neilgam. Kas žino, galbūt lemtis vėl visus suves.

į petį atsitrenkė pro šalį kėblinantis telefoninis žmogus — vyriškis iškruvintu veidu, pirmasis iš sužeistų bėglių, kurį teko išvysti, pasitraukus iš Šiaurės apygardų parodos. Jis susidurs ir su kitais, jeigu stypsos vietoje. Taip pagalvojęs Klėjus nupėdino 160-uoju plentu į pietus. Pats nežinojo, kodėl sūnus turėjo traukti būtent ta kryptimi, bet širdyje vylėsi, jog Džonio sąmonės — senosios sąmonės — krislas pakuždėjo jam, kur ieškoti namų. Klėjus bent jau žinojo, ką toje pusėje rasiąs.

Už pusmylio į pietus nuo kelio atšakos jis išvydo kitą pakvaišėlį, šįkart moterį, kuri žirgliojo skersai plentą ir atgal tarytum laivo kapitonas, žingsniais matuojantis denį. Ji taip įdėmiai įsispitrijo į Klėjų, jog tas iškėlė rankas, pasirengęs su apdujėle susigrumti, jeigu šioji nuspręstų pulti.

[kovą moteris nesiveržė.

— Kas nutė? — paklausė, ir sąmonėje jis išgirdo: kas nukrito? Tėti, kas nukrito?

— Nežinau, — burbtelėjo Klėjus, atsargiai slinkdamas pro šalį. — Aš nieko nemačiau.

— Kur su? — pasidomėjo ji ir įniko dar energingiau kilnoti kojas. Mintimis atsklido patikslinimas: kur aš esu? Užuot atsiliepęs, jis prisiminė Tamsiąją Fėją, kuri rėkė: kas tu? Kas aš?

Klėjus paspartino žingsnį tačiau kulniavo ne taip greitai, kad neišgirstų šiurpulį sukėlusio moters šūksnio: — Kas Ta Fė?

Jo sąmonėje klausimas nuskambėjo gąsdinamai aiškiai. Kas yra Tamsioji Fėja?

2

Pirmajame name, į kurį įsilaužė, ginklo jis nerado, užtat aptiko ilgakotį prožektorių. Šiuo pašviesdavo į kiekvieną sutiktą telefoninį žmogų ir visuomet teiraudavosi to paties. Mintyse suformuluotus žodžius pasiųsdavo lyg nematomą kamuolėlį: ar matei berniuką? Atsakymų nesulaukdavo, telepatiškai teišgirsdavo frazių nuotrupas.

Prie antrojo kotedžo stovėjo išvaizdus pikapas, „Dodge Ramas“, bet Klėjus nedrįso sėstis į mašiną. Jei Džonis išsigelbėjęs, jis keliauja pėstute. Net ir labai lėtai vairuojant automobilį berniukas gali prasprūsti pro akis. Iš podėlio Klėjus išgriebė konservuotą kumpį — skardinės dangtelį atidarė trūktelėjęs už ašelės. Maistą tebečiaumojo netgi išėjęs laukan. Jau ruošėsi liekanas nušveisti į piktžoles, kai pastebėjo senyvą telefoninį žmogų, parimusį prie pašto dėžutės, spoksantį į jį liūdnu, alkanu žvilgsniu. Klėjus ištiesė ranką, kurioje laikė skardinę, įteikė ją seniui ir mintyse nupiešęs Džonio veidą lėtai ištarė:

— Ar matei berniuką?

Apdujėlis ėmė kramtyti kumpį. Nurijo kąsnį. Regis, susimąstė. Galop atsiliepė:

— Dar nuor.

— Nuor, — pakartojo Klėjus. — Aišku. Ačiū. — Jis nudrožė savo keliu.

Trečiajame namo rūsyje, už mylios į pietus, rado 30—30 kalibro „Vinčesterį“ ir tris dėžutes šaudmenų. Virtuvėje išvydo mobilųjį, prijungtą prie įkroviklio. Pastarasis, žinoma, energijos nebetiekė, bet pabandžius įjungti telefoną tas pyptelėjo. Nušvitusiame ekrane pasirodė viso labo viena ryšio juostelė, tačiau Klėjus nė kiek nenustebo. Telefoniniai žmonės transformuodavo normaliuosius prie pat neryšio zonos.

Jis judėjo link durų vienoje rankoje gniauždamas ginklą, kitoje suspaudęs prožektorių, mobilųjį prisisegęs prie diržo, kai kūną pakirto nuovargis. Klėjus susvyravo, tarsi kažkas plaktuku butų švelniai stuktelėjęs per galvą. Širdis ragino žygiuoti, o sveiko proto likučiai siūlė numigti. Kad ir kaip pažiūrėsi, toks patarimas atrodė išmintingas. Jeigu Džonis dūlina keliais, labiausiai tikėtina, jog dabar jis miega.

— Persijunk į dienos režimą, Kleitonai, — sumurmėjo jis. — Tu nė velnio nerasi aklinoje tamsoje. Nepadės nė žibintuvėlis.

Kotedžas buvo nedidukas — pagyvenusios poros namai, sprendžiant iš nuotraukų, matytų svetainėje, vieno vienintelio miegamojo ir turėklų, supančių tualetą bei vonią. Jis nuvirto ant tvarkingai paklotos lovos. Po antklodėmis nelindo, tik nusispyrė batus. Išsitiesus kūną kaipmat prislėgė nuovargis, it koks švino luitas. Nūnai Klėjus neįsivaizdavo, kas jį galėtų priversti atsistoti. Kambaryje tvyrojo sausų kvepalų aromatas. Rūpestingos senelės kvapas — išgeibęs, kaip ir jis pats. Gulint tyloje, skerdynės parodų teritorijoje rodės tolimos ir netikroviškos kaip idėja komiksų knygelei, kurios nelemta nupiešti. Per daug smurto ir kraujo. Neapleisk „Tamsiojo klajūno“, pasakytų Šarona... senoji, geroji Šarona. Neapleisk apokalipsės kaubojų.

Klėjui dingojosi, kad jo sąmonė atsiskyrė nuo kūno ir pakibo virš lovos. Lėtai, visiškai neskubėdama, ji nupleveno atgal prie „Tyco“ vandenvalos furgono, grįžo į tą momentą, kai teko atsisveikinti su Tomu

ir Džordanu. Berniukas pakartojo, ką sakė Geitene — neva žmonių smegenys primena sudėtingus kietuosius diskus, kuriuos impulsas ištrynė, paprasčiau šnekant, paveikė juos kaip elektromagnetinės energijos pliūpsnis.

Neliko nieko, išskyrus šerdį, kalbėjo Džordanas, kurią sudaro troškimas žudyti. Smegenys yra organiniai kietieji diskai, todėl jos pamažu atsikuria. Persikrauna. Tačiau signalo kodas turėjo defektą, o šis nulėmė poreikį spiestis į pulką, telepatiją levitaciją... nors, aišku, to įrodyti negalėčiau. Persikraunant jis niekur nedingdavo. Seki mano mintį?

Klėjus linktelėjo. Tomas paantrino. Berniukas nenuleido akių nuo abiejų vyruj krauju ištepliotame jo veide atsispindėjo nuovargis ir uolumo išraiška.

Bet impulsas tebetvinkčiojo, teisingai? Kažkur iki šiol veikia kompiuteris su baterijos elementais, todėl programa vis dar vykdoma. Kadangi ji pagedusi, defektas neišvengia mutacijų. Po kurio laiko signalas nutrūks arba programa taip pakriks, kad išsijungs. Bet dabar... na, ji gali tau praversti. Aš sakau, gali, aišku? Viskas priklauso nuo to, ar smegenys elgiasi kaip rimtas apsaugos priemones turintys kompiuteriai, kai juos nutvilko elektromagnetinė iškrova.

Tomas pasitikslino, kaipgi jie elgiasi. Džordanas blausiai nusišypsojo.

Įrašo duomenis į sistemą. Jeigu žmonės į juos panašūs ir jeigu kaip nors pavyktų ištrinti impulso sukeltus pokyčius, galbūt po eilinio persikrovimo atsikurtų senoji programa.

— Žmogaus programa, — tamsiame kambaryje sukuždėjo Klėjus užuosdamas salsvą, silpną sausų kvepalų aromatą. — Žmogaus programa, išsaugota pasąmonės gilumoje. Visi duomenys. — Jis ėmė snūduriuoti. Širdyje vylėsi, kad nesapnuos skerdynių Šiaurės apygardų parodoje, jei per miegus išvis ką nors regės.

Prieš pat įmigdamas Klėjus spėjo pagalvoti, jog laikui bėgant telefoninių žmonių būklė veikiausiai pagerėtų. Taip, jie užgimė smurto ir klaiko sūkuryje, tačiau gimimo procesą neretai lydėdavo kliūtys, dažniausiai skausmas, kartais ir siaubas. Kai impulso persmelkti individai ėmė burtis ir vienyti sąmonės galias, prievarta atslūgo. Kol kas jie nekariavo su normaliaisiais, nebent karo veiksmus atstotų jėga primesta transformacija. Represiniai veiksmai, kurių telefoniniai žmonės griebėsi po pulkų sunaikinimo, kėlė pasibjaurėjimą, tačiau buvo visiškai suprantami. Palikti ramybėje, jie, ko gero, taptų geresniais Žemės globėjais negu vadinamieji normalieji. Bent jau nesiverstų per galvas, idant įsigytų degalus ryjančius visureigius (kam reikalingos transporto priemonės, kai gali naudotis levitacija). Apsiribotų tuo, kad tenkintų savo primityvius vartotojiškus poreikius. Po velnių, per porą savaičių netgi evoliucionavo muzikinis jų skonis.

Bet mes neturėjome jokių alternatyvų, mąstė Klėjus. Troškimas išgyventi yra aklas kaip meilė.
Jis nugrimzdo į miego gelmes, tačiau vietoj skerdynių parodų par ke sapnavo bingo palapinę. Kai pranešėjas paskelbė numerį B—12 —tai vitaminas, kurį suteikia saulės šviesa, — Klėjus pajuto, jog kažkas trūktelėjo jį už kelnių klešnės. Pasilenkęs išvydo Džonį, besislepiantį iš po stalo. Kažkur suzirzė telefonas.

3

Iš gyvųjų telefoninių pakvaišėlių išgaravo ne visas įniršis, kai kurie išsaugojo ir nekontroliuojamus gebėjimus. Kitą dieną, šaltomis darganomis pranašaujančią lapkritį, Klėjus pamatė porelę, kuri įnirtingai grūmėsi šalikelėje. Jie talžėsi kumščiais, draskėsi, galop susikibo, įniko trankytis galvomis, kandžioti vienas kito skruostus ir sprandus. Tuo pačiu lėtai atsiplėšė nuo žemės. Išsižiojęs Klėjus stebėjo, kaip tuodu pakilo maždaug į dešimties pėdų aukštį, bet nė akimirkai nenutraukė kautynių. Kybojo ore praskėtę kojas, tarytum stovėtų ant nematomo paviršiaus. Vienas iš jų suleido dantis į priešininko nosį. Auka vilkėjo suskretusius, kruvinus marškinėlius, ant kurių juodavo užrašas SUNKUS KURAS. Šnervių Kramtytojas iš visų jėgų pastūmė nelaimėlį. Šis susverdėjo ir nulėkė apačion tarsi į šulinį sviestas akmuo. Iš sulaužytos nosies fontanu tryško kraujas. Nugalėtojas pasekė jį žvilgsniu, matyt, tik tuomet susigaudę sklendžiąs ore ir taip pat plumptelėjo žemyn. Kaip drambliukas Dambo, praradęs stebuklingą plunksną, pamanė Klėjus. Jam einant pro šalį, Šnervių Kramtytojas, kuris drybsojo dulkėse išsinarinęs kelį, prašiepė krauju aptiškusius dantis.
Tačiau toji porelė buvo išimtis. Nutrūkus sąsajai su pulko sąmone, dauguma telefoninių žmonių, su kuriais tekdavo prasilenkti (normaliųjų jis nematė visą kitą savaitę), atrodė suglumę ir praradę orientaciją. Klėjus vis galvojo apie tai, ką Džordanas pasakė prieš įlipdamas į furgoną ir iškeliaudamas į šiaurės miškus, kur nebuvo mobiliojo ryšio. Jei kirminas nesiliaus mutavęs, naujai transformuotieji neturės nieko bendra nei su telefoniniais pakvaišėliais, nei su normaliaisiais.
Kitaip tariant, mąstė Klėjus, jie primins Tamsiąją Fėją, tik bus išsaugoję mažumėlę daugiau proto. Kas tu? Kas aš? Tie klausimai atsispindėjo sutiktųjų akyse, ir jis įtarė — ne, žinojo, jog būtent šie žodžiai skambėjo apdujėlių vapalionėse.
Akiratyje išvydęs eilinį paklaikėlį, jis teiraudavosi „Ar matei berniuką?" ir mintimis mėgindavo perduoti Džonio portretą, tačiau išgirsti suprantamą atsakymą beveik nesitikėdavo. Paprastai sutikti žmonės į kalbinimus išvis nereaguodavo. Antrąją naktį Klėjus praleido vilkike, už penkių mylių į šiaurę nuo Gerlivilio, o rytą, šiek tiek po

devynių, pastebėjo smulkią figūrėlę, sėdinčią ant šaligatvio, priešais „Gerlivilio“ kavinę, viduryje vietinio prekybinio rajono, kuris išsitelkė viename miestelio kvartale.

To negali būti, tarė sau, bet žingsnį paspartino. Kai priartėjo prie kavinės ir suvokė, jog figūra priklauso vaikui, o ne žemaūgiui suaugusiajam, leidosi tekinas. Į nugarą ėmė dunksėti kuprinė. Kelkraščiui užleidus vietą siauram šaligatviui, kojos subildėjo į betoną.

Priešais kiūtojo berniukas.

Labai liesas vaikas ilgais plaukais, kone siekiančiais pečius, kuriuos dengė „Red Sox“ marškinėliai.

— Džoni! — suriko Klėjus. — Džoni, Džoni šaunuoli!

Krūptelėjęs berniukas atsigręžė ten, iš kur atsklido šūksnis. Jo žandikauliai karojo pražioti. Akyse tebuvo matyti miglotas nerimas. Vaikiui, regis, norėjosi paraityti kulnus, bet jis nespėjo išsitiesti, nes Klėjus užgriuvo Džonį ir bučiniais nubėrė pajuodusį, suglebusį veidą bei atvipusias lūpas.

— Džoni, Džoni, — kartojo jis. — Aš suradau tave. Atėjau tavęs pasiimti. Atėjau pasiimti.

Kažkuriuo momentu — galbūt todėl, kad pripuolęs žmogus ėmė supti jį ratais — berniukas apsikabino tėvo kaklą. Ir šį tą ištarė. Klėjus atsisakė patikėti viso labo išgirdęs garsą, bereikšmį kaip švilpavimas, kurį išgauna vėjo gūsis, padvelkęs virš tuščio limonado buteliuko. Tai buvo žodis. Gal neee, lyg vaikas prašytų jį nuleisti.

O gal tiaaa, kaip pirmą kartą į tėvą kreiptųsi vienerių metų sulaukęs kūdikis.

Klėjus labiau linko prie antrojo varianto, todėl įtikėjo, jog išblyškęs, purvinas, nusilpęs vaikas pavadino jį tėčiu.

4

Tokios smulkmenos užtenka, kad rastum savyje jėgų, mąstė jis po savaitės. Vieno garso, galėjusio būti žodžiu; vieno žodžio, galėjusio reikšti „tėti“.

Dabar berniukas miegojo vaikiškoje lovytėje, stovinčioje miegamojo drabužinėje. Džoniui patiko ten lindėti, o Klėjui atsibodo jį žvejoti iš po lovos. Ankšta lyg įsčios sieninė spinta vaiką savotiškai ramino. Poreikį susirangyti uždaroje erdvėje turbūt nulėmė pokyčiai, kuriuos jis su kitais patyrė. Kokia apgailėtina transformacija. Kešvake telefoniniai žmonės jo sūnų pavertė vietoje nenustygstančiu, nuo pulko atskirtu silpnapročiu.

Iš pilko vakarinio dangaus krito snaigės. Dvelkiant šaltam vėjui, tamsioje centrinėje Springveilo gatvėje it gyvatės vilnijo jų šuorai. Šiuo metų laiku dar neturėjo snigti, nors taip toli šiaurėje žiema visada užgriūdavo anksčiau. Kai žemė pabaldavo prieš Padėkos dieną, žmonės

niurzgėdavo. Dar garsiau bambėdavo, jei imdavo snyguriuoti prieš Visų Šventųjų dieną, bet galiausiai kas nors primindavo, kad jie gyvena Meine, o ne Kaprio saloje.

Įdomu, pagalvojo jis, kur nakčiai apsistojo Tomas, Džordanas, Denas ir Denizė? Ką pastaroji darys, kai ateis laikas gimdyti? Na, ji kietas riešutėlis, ir išbandymus garantuotai ištvers. Klėjus paspėliojo, ar Tomas su Džordanu mąsto apie savo draugą, nusprendusį ieškoti sūnaus, tiek pat kiek jis — apie juodu? Ar ilgisi jo ne mažiau, negu Klėjus — rimtų berniuko akių, ironiškos mažylio Šypsenos? Beje, šią teko regėti ne taip jau dažnai. Na, bendri jųdviejų potyriai neatrodė labai juokingi.

Jis paklausė savęs, ar paskutinė savaitė, praleista su išprotėjusiu sūnumi, buvo vienišiausia per visą gyvenimą, ir atsakė teigiamai.

Klėjus nudūrė akis į mobilųjį, kurį spaudė rankoje. Labiausiai jį graužė klausimas — skambinti telefonu ar ne? Įjungto aparato ekranėlyje aiškiai švytėjo trys energijos juostelės, tačiau, laikui bėgant, jos pranyks viena po kitos, kol elementas galutinai nusės. Impulso tvinkčiojimai irgi amžinai nesitęs. Baterijos, kurios siuntė signalą į ryšių palydovą (jei iš vis siuntė), kažkada išseks. Be to, nereikėtų atmesti tikimybės, kad impulsas mutuos į idiotišką gausmą arba ausis veriantį cypimą, koks pasigirsdavo, kai jus per klaidą sujungdavo su faksu.

Sniegas. Spalio dvidešimt pirmąją krentantis sniegas. Ar tikrai dvidešimt pirmąją? Jis pametė dienų skaičių. Bet dėl vieno dalyko neabejojo: sulig kiekviena naktimi išmirs vis daugiau telefoninių žmonių. Džonis irgi būtų atsisveikinęs su gyvybe, jeigu Klėjus nebūtų berniuko radęs.

Tik neaišku, ką pavyko rasti.

Ką pavyko išgelbėti?

Tiaaa.

Tėti?

Galbūt.

Nuo to laiko vaikis neištarė nieko, kas bent iš tolo primintų žodį. Jis neatsisakė palaikyti tėvui draugijos... bet dažnai linkdavo traukti, kur akys vedė. Tokiais momentais Klėjus sučiupdavo jį kaip trimetį mažulį, kuris užsimanydavo palakstyti mašinų stovėjimo aikštelėje. Kiekvieną sykį nejučia prisimindavo vaikystėje turėtą prisukamą robotą. Žaislas amžinai nužygiuodavo į kambario kampą ir ten bergždžiai kilnodavo kojas, kol jį pasukdavo į priešingą pusę.

Kai Klėjus aptiko automobilį su rakteliais, minutę kitą Džonis paniškai spyriojosi, bet vos tik pasisekė prisegti jo diržą, užtrenkti dureles ir užvesti variklį, berniukas kaipmat aprimo, tarytum judėjimas būtų jį užhipnotizavęs. Vaikis netgi sugebėjo aptikti mygtuką, nuleidžiantį langą, ir užsimerkęs, šiek tiek pakreipęs galvą, atkišo veidą

prieš vėją. Dieve, jaučiuosi taip, lyg keliaučiau su šunimi, dingtelėjo Klėjui, stebinčiam, kaip gūsiai taršo ilgus, riebaluotus sūnaus plaukus.

Kai jiedu priartėjo prie kelio užtvaros, kurios nebuvo įmanoma apvažiuoti, ir jis padėjo Džoniui išlipti iš mašinos, paaiškėjo, kad vaikas pridarė į kelnes. Po velnių, higienos įgūdžiai pranyko kartu su kalba, niūriai pamanė Klėjus. Jis nesuklydo, tačiau pasekmės, laimei, didelių problemų nekėlė. Tereikėdavo nuvesti berniuką į laukus, kur jis nusišlapindavo, jeigu norėdavo, arba pritūpdavo ir išsituštindavo svajingą žvilgsnį nukreipęs į dangų. Galbūt stebėdavo aukštybėse skrendančius paukščius. O gal ir ne.

Be higienos įgūdžių, bet išmokytas neteršti uždaroje erdvėje. Vėlgi Klėjus niekaip neįstengė atsikratyti minčių apie kadaise turėtus šunelius.

Tiesa, šunys nepabusdavo viduryje nakties ir neklykdavo ištisas penkiolika minučių.

5

Pirmą naktį jie apsistojo namelyje, netoli Niufildo faktorijos. Kai Džonis pratrūko žviegti, Klėjus išsigando, kad jis miršta. Berniukas užmigo tėvo rankose, bet, atsimerkęs pastarasis sūnaus neišvydo. Vaikis tūnojo po lova. Nušliaužęs į dusinančią dulkių kamuoliukų erdvę, viršugalviu beveik braukdamas per dugno spyruokles, Klėjus sugriebė laibą it geležinkelio bėgį kūną. Džonis spiegė garsiau negu leido jo plaučiai — rėkė ne vien balsu, bet ir mintimis. Nuo klyksmo tėvui piestu stojosi visi plaukeliai, netgi gaktaplaukiai.

Džonis staugė beveik ketvirtį valandos ir staiga užsičiaupė. Jo kūnas suglebo. Klėjus prispaudė galvą prie vaiko šono (siaubingai ankštoje erdvėje viena berniuko ranka kažkaip prasibrovė virš tėvo kaklo), kad įsitikintų, ar jis alsuoja.

Klėjus išvilko dulkėtą, sutežusį tarsi tuščias maišas mažylį ir paguldė ant lovos. Pats išsitiesęs greta būdravo kokią valandą, kol užsnūdo. Kai rytą pakirdo, pašonėje vaikio neberado. Džonis vėl lindėjo palovyje nelyginant primuštas, į anksčiausią kertelę įsispraudęs šunytis. Elgėsi visiškai priešingai nei pirmieji telefoniniai žmonės. Na, Džonis gerokai nuo jų skyrėsi, nes atstovavo naujai iškeptiesiems, padėk jam Viešpatie.

6

Jiedu įsikūrė jaukiame kotedže, iškilusiame šalia Springveilo miško ruošos muziejaus. Maisto netrūko, virtuvėlėje stovėjo viryklė, rankinis siurblys tiekė vandenį. Namelyje netgi buvo įrengtas cheminis tualetas

(Džonis juo nesinaudojo; prispyrus reikalui, keliaudavo į kiemą). Visi šiuolaikiniai patogumai, nuo pat 1908-ųjų.

Dienos slinko ramiai, nors naktimis orą nuolat sudrebindavo Džonio rėksmas. Laiko apmąstymams užteko, ir nūnai, stovėdamas svetainėje, žvelgdamas pro langą ir klausydamasis, kaip gatvėje ūžauja sniego verpetai (tuo metu sūnus miegojo sieninėje spintoje) Klėjus suprato, kad metas liautis dvejojus. Jeigu jis nesigriebs jokių veiksmų, niekas nepasikeis.

Tau prireiktų mobiliojo, pareiškė Džordanas. O sūnų turėtum nusivesti į ryšio zoną.

Na, čia ryšys buvo. Kol kas. Tą liudijo juostelės telefono ekrane.

Kokius kraupesnius išbandymus likimas galetų jam atsiųsti, paklausė Tomas ir gūžtelėjo. Bet jis galėjo traukioti pečiais. Džonis — nėjo vaikas. Dabar mažylis turėjo savąjį.

Viskas priklauso nuo to, ar smegenys elgiasi, kaip rimtas apsaugos priemones turintys kompiuteriai, kai juos nutvilko elektromagnetinė iškrova, tvirtino Džordanas. Jie įrašo duomenis į sistemą.

Išsaugota sistemoje. Viltį teikianti frazė.

Teoriškai, norint atlikti antrąją nuodugnaus perkrovimo procedūrą, pirmiausia reikėjo ištrinti telefoninių žmonių programą. Džordano pasiūlymas Džonį vėl nutvilkyti impulsu, kuris sunaikintų pirmojo signalo padarinius, kėlė siaubą ir atrodė itin pavojingas, nes Klėjus nenutuokė, kokias mutacijas patyrė autentiška programa... jei tiktai ji (taip, taip, prielaidomis tiki žiopliai, kurie kiša nagus prie atviro elektros laido) tebeveikė...

— Išsaugota sistemoje, — sušnibždėjo Klėjus. Lauke beveik išblėso dienos šviesa, ir sniegą nešiojančio vėjo ūžesys labiau nei bet kada anksčiau priminė vaiduoklio dejones.

Akivaizdu, kad impulsas pasikeitė. Jis prisiminė pirmuosius telefoninius pakvaišėlius, sutiktus naktį. Porelę, kuri prie Gerlivilio savanorių gaisrinės grūmėsi dėl seno ugniagesių automobilio. Tuodu ne tik kovojo, bet ir kalbėjo. Ne šiaip laidė nerišlius, kaip žodžiai skambančius, garsus. Žinoma, jie negražbyliavo lyg dalyvaudami kokteilių vakarėlyje, tačiau bendravo. Nešdinkis. Tu dink Nė velnio. Ir, aišku, populiarusis manovežimis. Tie tipai buvo nepanašūs į senuosius telefoninius žmones iš Skarmaliaus epochos... o Džonis skyrėsi nuo poreles. Kodėl? Todėl, kad kirminas tebegraužė programą ir vertė impulsą mutuoti? Greičiausiai.

Prieš pabučiuodamas jį ir įlipdamas į furgoną Džordanas pasakė: Jeigu naująją programos versiją nukreipsi prieš tą, kuri kontrolės punkte transformavo Džoni gali būti, kad jos sučiaumos viena kitą. Nes taip elgiasi visi kirminai — jie nuolat kažką ryja.

Ir jei senoji, žmogaus programa išsaugota sistemoje...

Dirglios Klėjaus mintys netikėtai ėmė suktis apie Alisąmergaitę, kuri prarado motiną, tačiau išliko narsi, perkėlusi savo baimes į vaikišką sportbatuką. 156 plente, praėjus keturioms valandoms nuo to momento, kai ketvertukas pasitraukė iš Geiteno, Tomas šūktelėjo praeinančiai normaliųjų grupelei, ragindamas šią prisėsti jų poilsiavietėje. Čia jie, pasigirdo vyriškas balsas. Gauja iš Geiteno. Antras vyrukas pasiūlė mažyliui eiti po velnių. Tuomet Alisa pašoko ir išrėžė...

— Ji suriko, kad mes bent jau kažko griebėmės, — sumurmėjo Klėjus žvelgdamas į tamsoje skendinčią gatvę. — Tada paklausė: „Ką, po šimts, jūs darėte?“

Štai ir atsakymas, kurį pateikė žuvusi mergaitė. Džonio šaunuolio būklė nepagerės. Vienas iš dviejų: arba teks tenkintis esama padėtimi, arba reikės bandyti kažką pakeisti, kol dar yra laiko. Jei tik jo liko.

Klėjus nukreipė žibintuvėlį į miegamąjį. Pro atviras drabužinės duris įžiūrėjo Džonio veidą. Miegodamas, padėjęs skruostą ant delno, ant kaktos užkritusiais plaukais, jis atrodė lygiai taip pat kaip berniukas, kurį tėvas pabučiavo, kai prieš tūkstantį metų pasiėmė aplanką su „Tamsiojo klajūno“ piešiniais ir išsiruošė kelionėn į Bostoną. Truputį liesesnis, bet kitais atžvilgiais nepasikeitęs. Skirtumai išryškėdavo jam pabudus — amžinai pražiota burna, bereikšmis žvilgsnis, nukarę pečiai, tabaluojančios rankos.

Iki galo atidaręs sieninės spintos duris, jis priklupo prie vaikiškos lovelės. Džonis pasimuistė, kai žibinto šviesa nutvieskė veidą, ir vėl aprimo. Klėjus niekada nepriklausė pamaldžiųjų gretoms, be to, pastarųjų savaičių įvykiai pakurstyti tikėjimo Dievu negalėjo. Kad ir kaip ten būtų, sūnų aptikti pavyko, todėl jo lūpos pačios sukalbėjo maldelę, trumpą ir puikiai derančią prie aplinkybių: Toni, Toni, atsiliepk, kai ką rasti man padėk.

Klėjus atvožė mobiliojo dangtelį ir spūstelėjo jungiklį. Ekrane užsižiebė gintarinis žvilgėjimas. Trys ryšio juostelės. Akimirką jis padvejojo, galop nusprendė skambinsiąs numeriu, kuriuo turėtų atsiliepti automatinis atsakiklis — kuriuo naudojosi ir Skarmalius su savo draugais.

Suvedęs skaitmenis ištiesė ranką ir papurtė Džonį už peties. Berniukas atsibusti nepanoro. Jis sudejavo, pabandė nustumti tėvo pirštus ir apsiversti. Klėjus jį sustabdė.

— Džoni! Džoni šaunuoli! Kelkis! — teko kratyti vaiką, kol tas teikėsi atsimerkti ir į gimdytoją nukreipti akis, spinduliuojančias atsargumą, bet ne žmogišką smalsumą. Taip į šeimininką žiūrėtų apspardytas šunėkas. Regint tokį žvilgsnį, Klėjui kiekvieną sykį plyšdavo širdis.

Paskutinė galimybė atsitraukti, pagalvojo jis. Ar tikrai to nori? Šansai lygūs vienam iš dešimties.

Antra vertus, kokia buvo tikimybė, kad pasiseks sūnų rasti? Arba kad berniukas atsiskirs nuo Kešvakamako pulko prieš pat sprogimą? Viena iš tūkstančio? Iš dešimties tūkstančių? Negi jam lemta gyventi su tuo budriu, tačiau savotiškai abejingu žvilgsniu ir tuomet, kai Džoniui sukaks trylika? Penkiolika? Dvidešimt vieneri? Visą laiką stebint, kaip sūnus miega drabužinėje ir triedžia kiemelyje?

Mes bent jau kažko griebėmės, sakė Alisa Maksvel.

Jis dirstelėjo į ekranėlį tviskantį virš klaviatūros, į juoduojančius, lemtingus pokyčius žadančius skaitmenis 911.

Džonio vokai sviro žemyn. Klėjus dar sykį energingai papurtė sūnų, idant šis neužmigtų. Kratė kairiąja ranka. Dešiniosios nykščiu nuspaudė mygtuką SKAMBINTI. Jis spėjo suskaičiuoti iki dviejų, kai apšviestame mobiliojo ekranėlyje žodį SKAMBINU pakeitė SUJUNGTA. O tada Kleitonas Ridelas delsti sau nebeleido.

— Ei, Džoni šaunuoli, fonas — tau, — tarė ir prispaudė mobilųjį prie sūnaus ausies.